

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W3CN10551	ImageGroup:	I3CN10553
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	གཞུང་མཁས་ཟུར་པ་ཕག་རི་བ་བདེ་ཤར་ཚེ་རིང་རྩོམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིང་བསྟུས། gzhung zhabs zur pa phag ri ba bde shar tshe ring rdo rje'i lo rgyus snying bsdus/
Author:	n/a
Descriptor:	copy made available from the library of tibetan works and archives; ltwa acc. no. D31474
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	New Delhi
Publisher:	phag ri ba bde shar tshe ring rdo rje/
Date:	2009
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

D31474

བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་མི་ཐོག་གཉིས་པ་ཕག་རི་བ་
བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོ་རྗེས་ལོ་ངོ་སོ་ལྔ་འི་རིང་

ཀ-3

D31474

བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་
སློལ་རིམ་ཞུས་སྒྲོལ།

MEMOIRS OF TSERING DORJEE DHESHAR
A SECOND GENERATION AND FORMER FINANCE
SECRETARY OF CENTRAL TIBETAN ADMINISTRATION
OF H.H. THE DALAI LAMA
(1970 - 2005)

༡༡། བཅན་བྱེལ་ནང་དུ་མི་ཐོག་གཉིས་པ་
ཕག་རི་བ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་ནི་རྗེས་
ལོ་ངོ་སོ་ལྔ་འི་རིང་བཅན་བྱེལ་
ཐོད་གཞུང་གི་སླི་ཁུ་རིམ་
ཁུས་སྒོར།

MEMOIRS OF TSERING DORJEE DHESHAR
A SECOND GENERATION AND FORMER FINANCE
SECRETARY OF CENTRAL TIBETAN ADMINISTRATION
OF H.H. THE DALAI LAMA

(1970 - 2005)

གཞུང་ཞབས་བྱར་པ་ཕག་རི་བ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོན་མེད་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏུས།

པར་ཐངས་དང་པོ། ཟ࿳་ལོ་༢༠༠༧

པར་སྐྱུན་གྱི་བདག་དབང་། ཕག་རི་བ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོན་མེད།

Copyright © 2009 Tsering Dorjee Dheshar

FIRST EDITION 2009

པར་སྐྱུན་པ་ ཕག་རི་བ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོན་མེད་

པར་ཁང་། NORBU GRAPHICS, New Delhi

Tel. : 01892 - 224964

Fax : 01892 - 225099

ཆེས་མགོ་འཁོར་གྱི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།
TIBETAN SUPREME JUSTICE COMMISSION

Gangchen Kyishong
Dharamshala - 176215
Distt. Kangra, (H.P.)
INDIA

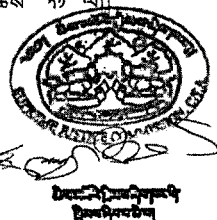
Ref. No. 22/10/112022

३३५

ལྟོ། བཅོན་བྱོལ་ཤོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་དུང་ཆེ་བུར་ལ་ལག་ལྷོ་བ་ཤོད་ཤོར་སྟུང་ཞབས་ཆེ་མིང་དོན་རྩེ་
ལགས་ཀྱིས་དེ་ལྟོན་དགུང་ན་གཞོན་དུས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཁུན་ཡོན་གྱི་ཆུ་ཚད་ཤོད་མཆོར་གཏོར་བྱུང་ཡོ་སྐབས་
ཆུ་ཚོལ་གཏོར་གིས་བཅོན་བྱོལ་ཤོད་གཞུང་གི་སྤྱི་བཟུང་གི་སྤྱི་གཤོང་མ་ལྟར་ལགས་ཏེ་གཞུང་མང་ལ་སྟུང་དལ་ཆེ་
བའི་གཉེན་པུས་གི་སྐབས་སྟུང་ལོ་ངོ་ལྟོ་ལོ་མཁུན་གྱི་རིང་ལ་ཤོད་ས་ལྟུང་བས་མཚན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་
དཔོན་མ་གཞིར་བབྱུང་ཞབས་ལ་དེ་གས་ལྟ་སྟོན་གང་ཅིར་སྟུང་བས་ཆེན་པོས་དུང་བཅོན་ཆེ་བྱུང་
གནང་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ནི་བཅོན་བྱོལ་ཤོད་མིའི་མང་གཞོན་གི་ཀ་བ་གསུམ་གཟུང་ན་དུང་ཆེ་མི་མང་དུ་བགས་
བཞེས་སྟེང་ཡོད་པའི་དེ་སྟེ་གཞུང་ཞབས་ལ་བཟུང་གས་མིག་ཡིན་པ་དང་།

[illegible]

མཐའ་དོན་ཚེས་པ་པེེ་མེ་དོན་ཐུག་ཡོང་བ་དང་། མདོན་དོན་ཡོད་ཀྱི་ཡོང་མཚུངས་པ་ཐུན་
ཡིས་འབྲུག་པ་པོ་མོན་འདུན་ཀྱི་ཕུངས། མེས་མཐོངེ་ཁྱིམ་ཞིག་ཁང་ནས། ཁྱིམ་ཞིག་པ་ཁེ་བ་
ལྷན་ནང་རྒྱལ་ཁབ་མེ་ཤིང་བས། བོད་ཁུལ་ལོ་ ༡༩༣༩ ལྷ་མོ་ ༡༠༠༩ ལྷ་ ༡ མེས་ ༡༩ ལ།

ཕྱི་མ་པ་པོའི་སྒྲོན་གྱིང་།

༡༡། སྤྱི་མོར་ཡལོང་ས་ཤྲུབ་ས་མཐོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བྱེ་ལོ་༡༩༩༡ གསུམ་
 བཅུ་ལྷེ་དུས་བླ་མེད་ས་མོ་གཉིས་པའི་ཐོག་ཡོངས་བྲུབ་གསུང་འཕྲིན་སྤུལ་སྤྲུལ་
 གསལ་བཤད་མཛད་པའི་བཀའ་སློབ་ནང་། རྒྱུ་ཆ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཡོད་པའི་བཙན་བྱོལ་
 བོད་མིའི་ནང་ནས་འདས་པའི་ལོ་སྤུམ་ཅུ་མོ་གཉིས་རིང་བོད་སྐད་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་
 དེད་དུས་གྱི་རིག་གསར་ཕྱི་ཆོན་ཆང་མ་བསྐྱབ་བྱུབ་པའི་བོད་སྐད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་
 བྱེད་ཀྱི་སྒོར་གོ་བསྐྱར་མང་པོ་བྱས་ཡོད་ལ། འབོད་སྤུལ་ཡང་མང་པོ་བྱས་ཡོད།
 ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་རྒྱུ་ཆ་ཆོ་འདོད་པ་ཆེ་མས་པའི་ཡར་རྒྱས་ཤིག་འགྲོ་བྱུབ་ཅིང་། བོད་
 ནང་ནས་དེའི་ཐད་བྱེད་ཀྱིས་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཆད་ཆད་སྐྱར་སྐྱར་བྱས་པ་དེ་ཆོ་དངོས་
 གནས་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག ད་དུང་ར་རང་ཆོས་གཅེས་པོ་བྱེད་པའི་རིག་གཞུང་
 ཡག་པོ་ཞིག་དགོས་ན། ཡི་གེ་འདི་རིག་གནས་ཕྱི་ཆོན་ཆང་མའི་ནང་ལྗེད་པའི་
 སྤྱུག་པོ་ཞིག་བཟོ་དགོས། བོད་ཡིག་ཐོག་མར་བོད་པའི་མིས་བཟོས་པ་རེད་ལ།
 དེ་ཡར་རྒྱས་ཀྱང་བོད་པའི་མིས་གཏོང་དགོས་པ་ལས་མི་གཞན་གྱིས་གཏོང་མཁན་
 ཡོང་གི་མ་རེད། གཞན་ལ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཅིང་། དེ་སྒོར་ཤིན་དུ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་
 གི་འདུག བོད་ནང་ཕྱི་ཆོན་དེ་དག་ནང་ལས་ཀྱི་བྱེད་མཁན་ཆོས་དབར་བྱས་པའི་
 ལས་ཀ་ནམས་ཏེ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག་པར་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་བཀའ་རྒྱུ་རྗེས་
 བློན་ཡོད། ད་དུང་སྤྱུགས་བསྐྱེད་དེ་དེའི་ཐོག་སྤྱུགས་སྒྲོན་རྒྱུ་རྒྱུ་རི་རི་བ་ཡོད།

རང་དབང་ཡུལ་ཁག་ནང་འཁོད་པའི་བོད་མིའི་ནང་ནས་གོང་དུ་བཟོད་
པའི་སྡེ་ཚན་དེ་དག་དང་དེ་མིན་། རང་ཉིད་ལ་སྒྱུ་ས་མངའ་ཡོད་པའི་བོད་སྤྱི་པའི་

ལོ་རྒྱུས་དང་། ཡང་ན་སྒྲིབ་སོ་སོའི་མི་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་
 ཚུལ་འབྲི་བྱེད་དགོས་ཞེས་དེ་ལྟ་ཡང་འཕྲོད་སྐྱེལ་བྱས་ཡོད་ལ། དེ་རིང་ཡང་སྐྱུར་
 འཕྲོད་སྐྱེལ་བྱེད་འདོད་བྱུང་། འདི་ཞིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རང་རང་སོ་སོའི་
 རོས་ལ་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་རིན་མི་འདུག་སྟེ་མ་ཤིག་འཆར་གྱི་ཡོད་ནའང་།
 དོན་དོ་མའི་ཆ་ལ་ང་ཚོའི་མི་ཐོག་འདི་ནམ་གངས་མང་པོའི་དཀའ་སྐྱེལ་བྱ་བ་བྱུངས་
 གྱོང་ཕལ་ཞིག་དང་། ནམ་གངས་མང་པོའི་འགལ་ཁྱེན་གྱི་ཁྲོད་ནས་མི་རིགས་
 རང་འཆོ་བ་བྱུང་སྟེ་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་གསར་གཏོད་བྱེད་ཕལ་ཞིག་མི་ཐོག་
 གཅིག་ཡིན་དུས། མི་ཐོག་འདིའི་ཐོག་ལ་བྱུང་བའི་སྒྲི་དང་སྒྲིར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་
 གྱོང་ནམས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཕྲོད་པ་བྱ་བྱུ་དྲ་ཅང་གལ་ཆེར་མཐོང་ཞིང་། དེ་མིན་མ་
 འོངས་པར་རྒྱ་མི་དཔར་པོས་འབྲེག་བཤད་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་ནམས་ལྷག་པ་དང་།
 ཚུར་བྲོགས་སྒྲི་སྒྲིར་ཐོག་བྱུང་བའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ནམས་དོ་བདག་སོ་སོ་
 མིག་བཙུམས་པའི་ཉིན་མོ་ནས་ཐུན་ནག་ཆགས་རྒྱུའི་ཉིན་ཁ་ཡོད། དེར་བརྟེན་དོས་
 བས་ཡང་བསྐྱར་འཕྲོད་སྐྱེལ་བྱ་བྱུར། རང་དབང་ལུང་པའི་ས་ཁུལ་འདྲ་མིན་ནང་
 ཡོད་པའི་བོད་པ་ཆང་མས་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་དགོས། གལ་སྲིད་རང་ཉིད་ཡི་གེ་ཤེས་གྱི་
 མེད་ན་སྒྲ་ཐབ་འཁོར་ལོའི་ནང་བཙུག་ཐབས་འབད་བཅོན་བྱ་བྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།
 ཞེས་བཀའ་སློབ་ཐེབས་དགོངས་ཅི་བཞིན་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
 གི་བྱ་གས་ཅི་བཀའ་དྲིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ལ་འཛིན་སྒྱོར་ཐོག་ཉམས་
 གྱོང་མི་དཔན་ཅམ་ཡོད་སྟབས་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་གསར་པ་བྱ་གས་སྤང་ཆེ་
 རིགས་ནམས་ལ་སྒྲན་སྒྲད་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལོ་སོ་སྟེ་ཅམ་གྱི་རིང་བཅན་གྱོལ་བོད་
 གཞུང་མང་སྐྱུ་ངལ་ཆེ་བའི་སྐབས་མཐོ་སྟོབ་ཐུ་མཐུང་བྱ་བྱུའི་གོ་སྐབས་ཚུན་ཆད་

མོས་བཏང་སྟེ་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ཞུགས་ཏེ་སྤྱི་ཞུ་སྤྱུ་བ་སྟོ་གང་ཅིར་ལྷག་སྟོ་ཆེ་
 བསྐྱེད་ནི་ཞུས་ད་ལམ་འདི་ནང་ཡིག་ལམ་དུ་འགོད་འབུལ་ཞུས་ལགས་པ་དང་།
 དེ་སྔ་ཕན་ཆད་རང་ཉིད་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཐོག་སྐབ་རྒྱུ་ལི་ཉམས་སྟོང་དབེན་པ་སོགས་
 མ་ཤེས་སྟོངས་སྒྲིབ་དབང་གིས་ལོ་རྒྱུས་འདི་ནང་འགལ་འབུལ་དུ་གྱུར་རིགས་ཅི་
 མཆིས་མཁས་དབང་སྟོ་ག་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྟིང་ཐག་པ་ནས་བཅོད་གསོལ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན་
 ལགས་པ་བཅས། རྒྱ་གར་ཨུ་ཏར་ར་ཁན་ཁྱིམ་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་སྟེ་ར་དུན་གྲོང་
 ཁྱིམ་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་བདེ་སྐྱིད་སྒྲིང་པོད་མིའི་གཞིས་སྐྱར་ཁོངས་གཞུང་
 ཞབས་བབས་ཤག་སྟོ་ཨང་༡༡ ནང་སྡོད་གྲུས་པོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་
 གྱི་རྒྱུང་ཆེ་རྒྱར་པ་སྐད་རི་བདེ་ཤར་(བྲེ་སྒྲང་) ཆེ་རིང་རྟོ་རྟེས་པོད་རྒྱལ་ལོ་༡༡༩༤
 རབ་བྱུང་རི་ལྔའི་ས་སྐང་ལོའི་ལྷ་ ༥ ཆོས་༡༩ དང་། ཕྱི་ལོ་༡༠༠༥ ལྷ་༡༠
 ཆོས་༡༡ ཉིན་བཅུ་མས་བྲིས་བབྲིས་པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག། །

དཀར་ཆག

ཤོག་གྲངས།

༡	མྱེད་བཙྲེད།	3
༢	ཚུམ་པ་པོའི་མྱེད་བ།	5

ལེ་ཚན། ས་བཅད་དང་པོ།

༡།	བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་མུ།	༡༥
༢།	Tibetan National Anthem	16
༣།	བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་དར་གྱི་འགྲེལ་བཤད།	༡༧
༤།	Explanation of the Symbolism of the Tibetan National Flag	18
༥།	The Tibet Government Seal	19
༦།	ལ་ཤོང་ས་ལ་སྐྱབས་ལ་ཤོན་སྐྱེ་ཤེང་བཙུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ མཛད་ནམ་སྟིང་བསྟུས།	༢༠
༧།	His Holiness the 14th Dalai Lama	25
༨།	དཔལ་ལྷན་བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་ལམ་སྟོན་སློན་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་སྟོ་བཟང་ བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་མཛད་ནམ་སྟིང་བསྟུས།	༢༩
༩།	Kalon Tripa (Prime Minister) Prof. Samdhong Rinpoche	37
༡༠།	བཀའ་ཤག་སྐབས་དང་པོ་ནས་སྐབས་བཙུ་གསུམ་བར་གྱི་བཀའ་སློན་ ནམ་པའི་མཆོན་གཞུང་།	༣༩
༡༡།	Names of the Kalons (Ministers) till 13th Kashag	44
༡༢།	བཅའ་བྱུང་བོད་གཞུང་གི་རོ་སྟོན།	48

༡༣།	ཅ་ཁྲིམས། བཅན་ཤྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་སྒྲིང་བསྟུས།	༥༡
༡༤།	ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན།	༥༣
༡༥།	ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་ཚོགས།	༥༤
༡༦།	གཞུང་གི་འགན་འཛིན།	༥༥
༡༧།	རང་དབང་ཅན་གྱི་སྡེ་ཚན་ཁག།	༥༩
༡༨།	CONSTITUTION: Charter of the Tibetans in Exile	69
༡༩།	བཅན་ཤྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས།	༧༠
༢༠།	བཅན་ཤྱོལ་བོད་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲོམ་གཞི།	༧༣
༢༡།	ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་བྱ་ཁུངས་ཡན་ལག་སྡེ་ཚན་ཇི་ཡོད།	༧༩
༢༢།	TIBETAN DIASPORA	74
༢༣།	Central Tibetan Administration	75
༢༤།	Tibet in History (Some important events)	91
༢༥།	བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན་རིམ་བྱུང་གི་ མཚན་གཞུང་།	༩༥
༢༦།	སྐབས་བཅུ་བཞི་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་མཚན་གཞུང་།	༩༦
༢༧།	TIBET	98
༢༨།	ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ནས་བཟུང་གཙོ་གནད་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་རིམ་བྱུང་ ཁག་བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ནས་མཁྱེན་རྟོགས་ཆེད་སྒྲིང་བསྟུས་ཤིག་ འགོད་འབུལ་ཞུས།	༩༩
༢༩།	TIBET TODAY· OVERVIEW	106

༩༠།	Chronology of Contemporary events	108
༩༡།	TIBET AND HOW YOU CAN HELP	120
༩༢།	Four Schools of Tibetan Buddhism and Bon	122
༩༣།	ལམ་དབུ་མའི་སྒོར།	༡༢༥
༩༤།	དབུ་མའི་ལམ་གྱི་གོ་དོན།	༡༢༥
༩༥།	དབུ་མའི་ལམ་གྱི་བྱང་རབས།	༡༢༦
༩༦།	དབུ་མའི་ལམ་ནི་སྒོ་བྱར་དུ་བྱང་བ་ཞིག་ཟིན།	༡༢༩
༩༧།	དབུ་མའི་ལམ་ནི་མང་གཙོའི་ལམ་སྒོལ་ཐོག་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ མིད་བྱས་ཤིག་ཡིན།	༡༣༧
༩༨།	དབུ་མའི་ལམ་གྱི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་ཁག	༡༣༡
༩༩།	དབུ་མའི་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས།	༡༣༣
༡༠།	ཞི་བདེའི་སྒོན་འགྲོའི་གྲོས་འཆར་དོན་ཆེན་ལྟ།	༡༣༣
༡༡།	H .H. The Dalai Lama's Peace Initiatives	134
༡༢།	༡༠༠ཧ་ ཟླ་ཧ་ ཆོས་ལ་ ཉིན་སྤྱི་ཅོར་ཧ་ཡོང་ས་ཧ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ མཆོག་དགྲུང་གངས་བདུན་གཉིས་ལ་ཕེབས་པའི་སྤྱི་འབྲུངས་སྐར་ གྱི་མཛད་སྒོའི་ཐོག་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་གཏམ་ བཤད་ནང་བོད་རིགས་སྤྱི་དང་བྱང་པར་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་ཡོངས་ལ་ དཔེ་མཆོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཆང་མས་བསྐྱབ་བྱས་པའི་ལས་འཆར་བཙུ་ གཅིག་ཟུར་བཏོན་དང་ཆབས་ཅིག་དེ་དག་ཆང་མས་འབད་སྐྱབ་གནང་ སྤྱིའི་བྱུགས་རེ་ནན་པོ་ཐི་གནང་སྒོར།	༡༣༥

- ༩༩། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣ རྒྱལ་མཆོག་སྤྱི་ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་མ་
འོངས་གསལ་གཟིགས་ཀྱི་ཡུང་བསྟན་ཚུ་སྤྱི་ལ་ཞལ་གདམས་
བཀའ་སློབ། ༡༩༩
- ༩༩། རྒྱལ་མཆོག་སྤྱི་ཕྱིང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
བཀའ་སློབ། ༡༩༩
- ༩༩། བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༩༩ མེ་བྱི་ཟླ་༥ ཆེས་༣༥ སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ཟླ་༥
ཆེས་༡༠ ཉིན་ནས་བཞུགས་སྐར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིང་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་རྒྱལ་མཆོག་སྤྱི་ཕྱིང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གཞུང་ཞབས་བསྐྱེས་
ཡོལ་རྗེས་དྲན་ཆོགས་འདུའི་ཐོག་སྤྱི་ལ་བའི་བཀའ་སློབ། ༡༩༩
- ༩༩། སྤྱི་ནོར་རྒྱལ་མཆོག་སྤྱི་ཕྱིང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཕྱི་ལོ་ལོ་དཔེ་
ཕེ་ཁེ་ཆོགས་ཁང་དུ་བཅན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ནས་མི་ལོ་ ༥༠ འཁོར་བར་
རྒྱ་གར་གཞུང་མང་ཡོངས་ལ་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་དངོས་གཞིའི་མཛད་
སྤྱོད་ཐོག་གནང་བའི་བཀའ་སློབ་གསུང་བཤད། ༡༩༩
47. His Holiness the Dalai Lama's Thank you India Address on the
Occasion of 50 Years in Exile 176
- ༩༩། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ཞལ་བུང་། ༡༩༩
- ༩༩། རྒྱ་གར་བྱུགས་སྐར་གནང་གལ་ཆེ་བའི་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་ཆགས་
ལས་ཁུངས་གལ་ཆེ་ཁག་གཅིག་གི་ཞལ་བུང་། ༡༩༩

ས་བཅད་གཉིས་པ།

- ༥༠། བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱང་ཆེ་བྱར་པ་གུས་པག་རི་བ་
བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོ་རྩེའི་ལོ་རྒྱུས་སྟིང་བསྟུ་ས། ༡༩༣
- ༥༡། གུས་པའི་པ་མ་གཅིག་གི་སྐྱུན་མཆེད་དང་། བཟའ་ཟླ་བུ་ཕྱག་
དེ་བཞིན་སྐྱུན་མཆེད་ནམས་ཀྱི་ནང་མི་དེ་ཡོད་སྟོར། ༡༩༤

ས་བཅད་གསུམ་པ།

- ༥༢། གུས་པའི་བཟའ་ཟླ་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་བྱང་གཞོན་
བྱར་པ་བདེ་ཤར་བསོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟིང་བསྟུ་ས།
༡༩༣
- ༥༣། གུས་པའི་ཞང་པོ་སྟག་ལུང་གཟིམ་སྤྱིའི་སྟོ་ནི་མ་བཟང་པོ་མཆོག་དམ་
པ་དེ་ནིད་ཀྱིས་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལས་ཞབས་དེ་ལྷས་སྟོར་ལོ་
རྒྱུས་སྟིང་བསྟུ་ས། ༡༩༤༠
- ༥༤། བསོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་ཀྱི་ཡབ་གཅིག་སྐྱུ་མཆེད་གཞུང་ཞབས་བྱང་
ཆེ་བྱར་པ་མཁན་ཆུང་བུ་བསྟན་ནི་མ་རྒྱལ་མཆོན། མཆོག་དམ་པ་
དེ་ནིད་ཀྱིས་བོད་གཞིས་བྱེས་གཞུང་མང་གི་ཞབས་འདེགས་དེ་ལྷས་
སྟོར་ལོ་རྒྱུས་སྟིང་བསྟུ་ས། ༡༩༥༡
- ༥༥། གུས་པའི་གཅིན་མོ་བདེ་ཁང་བཀའ་ཤིས་དཔལ་སྟོན་ལགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཟླ་
བདེ་ཁང་སྟོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་མཆོག་ནས་མང་ཆོགས་ཀྱི་
མི་ཞི་བུ་དེ་སྐྱབ་སྟོར། ༡༩༥༣

༥༦། གུས་པའི་གཙུང་མོ་ཆེ་རིང་གཡང་སྒྱིད་ལགས་ཀྱི་སྐྱ་ཟླ་འཇམ་དབྱངས་
 རོན་སྐྱབ་ལགས་ནས་བཅན་ཕྱོལ་ཐོད་གཞུང་མང་གི་ལས་ཞབས་རི་ལྷས་
 སྒོར་གྱི་ལོ་རྒྱས་སྙིང་བསྐྱས།

༩༥༣

ས་བཅད་བཞི་པ།

༥༧། ༡༧༦༠ ཐམ་པ་ནས་བཟུང་བཅན་ཕྱོལ་ཐོད་གཞུང་སྐྱ་ངལ་ཆེ་བའི་
 སྐབས་ཞབས་འདེགས་ལྷས་གནང་མཁན་སྤི་ལྷ་བ་རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་
 སྐྱ་ཆེ་མ་ཟེན་པ་ནས་པར་གུས་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་ཆབས་
 ཅིག་སྒོན་ལམ་དང་རྗེས་བླ་སྤྲོད་ཁོང་ནས་པའི་མཆན་གཞུང་
 འགོད་འབྲུལ་ལྷས།

༩༥༤

༥༨། བཅན་ཕྱོལ་ཐོད་གཞུང་སྐྱ་ངལ་ཆེ་བའི་སྐབས་ཞབས་འདེགས་ལྷས་
 གནང་མཁན་གཞུང་ཞབས་བཟེས་ཡོལ་བ་ནས་པར་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་
 གུས་འཆམས་ལྷ་རྒྱ།

༩༥༥

༥༩། ཐོད་མི་ན་གཞོན་ནམས་ལ་གུས་པའི་རེ་འཕོད།

༩༥༦

༦༠། ལྷགས་རྗེ་བཀའ་བློན་ཤིན་དུ་ཆེ་ལྷ་རྒྱ།

༩༥༧

༦༡། ལྷགས་རྒྱང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་ཐའི་འཕྲིང་བ་ནས་རྒྱར་འདོན་ལྷས།

༩༥༨

༦༢། གསུམ་བཅུ་འི་དུས་བླ་སྐབས་ཀྱི་སྐྱ་གཞས་ཁག་ཅིག

༩༥༩

༦༣། འདིའི་ནང་བཅན་ཕྱོལ་ཐོད་མིའི་རོ་སྒོད་སོགས་འབྲེལ་བརྗོད་ནམས་
 གཤམ་གསལ་ཐུག་དེབ་དང་བླ་ཁག་ནས་བདུས་ལྷགས་སྒོར།

༩༦༠

༦༤། མཇུག་བསྐྱའི་སྒོན་ཆེན།

༩༦༡

ས་བཅད་དང་པོ།

༡། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལྷ།

༢། སྤིད་ཞིའི་ཕན་བདེ་འདོད་ཀྱི་འབྲུང་བའི་གཏེར།

ཐུབ་བསྟན་བསམ་འཕེལ་ནོར་བུའི་འོད་སྣང་འབར།

བསྟན་འགྲོའི་ནོར་འཛིན་རྒྱ་ཆེར་སྦྱོང་བའི་མགོན།

འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རོལ་མཆོ་རྒྱས།

དོ་རྩེ་ཁམས་སུ་བརྟན་པས་སྤྱོད་གས་ཀྱན་བྱམས་བཅེས་སྦྱོང་།

གནམ་བོའི་དགའ་བ་བརྒྱ་ལྷན་དབྱེ་འཕང་དགྲང་ལ་རེག།

ཐུན་ཆོགས་ཕྱེ་བཞིའི་མངའ་ཐང་རྒྱས།

བོད་སྦྱོངས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་སྤྱོན་ལ་བདེ་སྦྱིད་རྫོགས་ལྷན་

གསར་པས་བྱུང།

ཆོས་སྤིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དར།

ཐུབ་བསྟན་སྤྱོད་གས་བཅུར་རྒྱས་པའི་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་སྤྱི་རྒྱ་

ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་སྦྱོར།

བོད་སྦྱོངས་བསྟན་འགྲོའི་དགེ་མཚན་ནི་འོད་ཀྱི།

བརྟའི་འོད་སྣང་འབྲུམ་དུ་འཕྲོ་བའི་གཟིས།

ནག་སྤྱོད་ཐུན་པའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ཁུར་ཅིག།

2 TIBETAN NATIONAL ANTHEM

Let the radiant light shine of Buddha's wish-fulfilling gem teachings, the treasure of mine of all hopes for happiness and benefit in both worldly life and liberation.

O protectors who hold the jewel of the teachings and all beings, nourishing them greatly,

May the sum of your virtuous deeds grow full.

Firmly enduring in a diamond-hard state, guard all directions with compassion and love.

Above our heads may divinely appointed rule abide endowed with a hundred benefits and let the power increase of four fold auspiciousness,

May a new golden age of happiness and bliss spread throughout the three provinces of Tibet and the glory expand of religious-secular rule.

By the spread of Buddha's teachings in the ten directions, may everyone throughout the world enjoy the glories of happiness and peace.

In the battle against dark negative forces may the auspicious sunshine of the teachings and beings of Tibet and the brilliance of a myriad radiant prosperity be ever triumphant.

༡། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་དར་གྱི་འབྲེལ་བཤད།

༢༢། གངས་ལྗོངས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དར་ཆའི་འབྲེལ་བཤད་འགོད་པ་ལ།

ཁ་བའི་རྩལ་བརྩེགས་ཀྱི་ཀེ་ལ་ཤ་ནི། གངས་རིས་བསྐྱོར་བའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྗོངས་
ཀྱི་བཀོད་པ་དང་།

གཡུ་རལ་མཆེ་ལྷོ་བརྩིད་པའི་མི་འཛིགས་གདོང་ལྷ་ནམ་པར་བསྐྱེདས་པ་ཆ་ནི།

ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་སྲིད།
 ལག་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དགའ་འབྲིལ་ཐོགས་པ་ནི།
 ཕན་བདེ་འཇོག་མེད་གྱི་གཏེར་མཛོད་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་མ་
 བཅུ་དྲུག་སྟེང་པོར་གྱུར་པའི་ལས་འབྲས་སྤྲིལ་གྱི་ཁྲིམས་སྟོན་སྦྲུང་བ།
 གོང་ན་ནོར་བུ་མེ་འབར་འོད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འཆར་བ་ནི།
 མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ཉེར་བཞིས་མངོན་པར་མཛོད་པའི་རྒྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་
 རིན་ཆེན་ནམ་གསུམ་སྤྱི་གཙུག་དུ་བཀྱར་བ།
 དར་མཆོན་དམར་སྟོད་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི།
 རིང་ནས་འགོ་བའི་ཆོས་སྦྲུང་དམར་ནག་ཟུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཡོ་བ་མེད་པ།
 རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ནི།
 བོད་གྱི་རྩ་བའི་མི་རིགས་མིའུ་གདུང་དྲུག་ལས་བྱེས་པའི་རིགས་གྱི་ཕྱི་ཕོ་བཅུ་
 གཉིས་སུ་ངེས་པ།
 ཉི་མ་ཤར་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་བྱུང་བ་ནི། སྤྱི་འགྲོ་ནམས་རང་དབང་བདེ་སྤྱིད་དཔལ་
 གྱིས་སྦྲུང་བ།
 གོས་བཟང་མེར་པོའི་ལུ་འཁྲུད་ནི། གསེར་སྦྲང་བཙོ་མ་ལྷ་ཡུའི་ཐུབ་པའི་རིང་
 ལུགས་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་སྤེལ་བ།
 དར་མཆོན་སྒྲ་ཡུའི་རྒྱལ་མཆོན་ནི།
 གནམ་བསྐྱོས་དགའ་བ་བརྒྱ་ལྷན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱན་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་
 རྒྱལ་མཆོན་ངེ་མཐོར་བསྐྱེདས་པ།
 རལ་གྱི། བད་མ། རྩོམ་རྒྱུ་གསུམ་ནི།

ཚེས་རྒྱལ་མེ་དཔོན་ནམ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་ནམ་སྤུལ་
 རྒྱན་མི་ཆད་དུ་བྱོན་པ།
 དར་ཆའི་ཐོག་ཤིང་དང་ལ་རྒྱམ་པ་ནི། ཟུང་དོར་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་
 པོར་གནས་པ། དར་དཀར་གྱི་མདུད་པ་ནི། ཚེས་ཁྲིམས་འཇམ་ལ་དམ་པའི་བདེས་
 མཚོན་པ་བཅས་དར་ཆའི་འབྲུལ་བཤད་ཆོག་ལྷག་དུ་བཀྲལ་བའོ།། །།

4. Explanation of the Symbolism of the Tibetan National Flag

Historical background

During the reign of the seventh century king Songtsen Gampo ,Tibet was one of the mightiest empires in Central Asia. Tibet, then, had an army of 2860000 men. Each regiment of the army had its own banner. The banner of Ya-ru To regiment had a pair of snow lions facing each other, that of Ya-ru-Ma a snow lion standing upright, springing upwards towards the sky, and that of U-ru To a white flame against a red background.

This tradition continued until the Thirteenth Dalai Lama designed a new banner and issued a proclamation for its adoption by all the military establishments. This banner became the present Tibetan national flag .

Symbolism

In the centre stands a magnificent snow-clad mountain. which represents the great nation of Tibet, widely know as the land Surrounded by Snow Mountains.

The six red bands spread across the dark blue sky represent the origina. ancestors of the Tibetar people the six tribes called Se Mu, Dong

Tong, Dru, and Ra which in turn gave rise to the (twelve) descendants. The combination of six red bands (for the tribes) and six dark bands (for the sky) represents the unceasing enactment of the virtuous deeds of protection of the spiritual teachings and secular life by the black and the red guardian protector deities with which Tibet has been connected since time immemorial.

At the top of the snowy mountain, the sun with its rays shining brilliantly in all directions represents the equal enjoyment of freedom, spiritual and material happiness and prosperity by all beings in the land of Tibet.

On the slopes of the mountain a pair of snow lions stand proudly, blazing with the manes of fearlessness, which represent the country's victorious accomplishment of a unified spiritual and secular life.

The beautiful and radiant three colored jewel held aloft represents the ever present reverence respectfully held by the Tibetan people towards the three supreme gems, the objects of refuge: Buddha, Dharma and Sangha.

The two colored swirling jewel held between the two lions represents the people's guarding and cherishing of the self discipline of correct ethical behavior, principally represented by the practices of the ten exalted virtues and the 16 humane modes of conduct.

Lastly, the adornment with a yellow border symbolizes that the teachings of the Buddha, which are like pure, refined gold and unbounded in space and time, are flourishing and spreading.

5. THE TIBETAN GOVERNMENT SEAL

The three-peaked snow mountain at the top symbolizes the three provinces

Kham, Amdo and U-Tsang- into which Tibet is divided.

The valiant stance of a pair of fearless snow lions glowing with five prominent features on their face symbolizes the complete victory over all by the deeds of the combined spiritual and secular ruling government.

The eight-spoked wheel of religion held high by the two snow lions symbolizes the continued propagation of Buddhism in Tibet.

The caption at the lower end reads, “The Tibetan Government, Gaden Phodrang, victorious in all directions”.

[illegible][illegible]

དགྲུང་ལོ་རྒྱལ་ནས་བཅུ་ལྔ་ལ་ཡིག་གནས་ཀྱི་དང་ལྷན་པར་གཞུང་ཆེན་

བཀའ་པོད་ལྟ་དང་ཐེག་ཆེན་སྐད་ཀྱི་གཞུང་ལ་གནས་པས་མ་སྟོབ་གཉིས་གནང་
སྟེ་གདན་ས་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ལ་གྲུབ་སྟོར་མཛད་པ་མ་ཟད། དགུང་ལོ་༡༥
ཐོག་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་མཁས་པ་སྟོར་ཐུག་འདྲིམས་པའི་མདུན་སར་དགེ་
པཤེས་ལྷ་རམ་པའི་དམ་བཅའ་འདྲིམ་གནང་མཛད། དེ་བཞིན་སྐུ་ན་གཞོན་དུས་ནས་
འདྲམ་སྤྱིང་གི་གནས་ཚུལ་སྤྱི་དང་། རྩེ་བླ་ཚན་རིག་སོགས་ལ་ཐུགས་སྤྲང་ཆེན་
པོ་མཛད།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལྗོངས་ཡོངས་ཕྱོགས་བཙན་བརྒྱུད་བྱེད་ལ་ཉེ་བའི་གཉིན་
འཕྲང་ཙན་གྱི་དུས་སྐབས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་བོད་འབངས་ཡོངས་ནས་གསོལ་
འདེབས་ཞུས་པ་ལྟར་ལོ་དེའི་ཟླ་༡༡ ཆོས་༡༧ ཉིན་གངས་ལྗོངས་ཆོས་སྤྱིང་
ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་འགན་ཆ་ཆང་བཞེས། བོད་ཀྱི་གང་ཅིའི་གནས་སྤངས་ཡར་
རྒྱས་གཏོང་ཆེད་ལེགས་བཅས་ལས་ཁུངས་ཆེད་འཇུགས་མཛད་པ་དང་འབྲེལ་རྒྱ་
ནག་གཞུང་དང་གནས་ཚུལ་ཞི་འབྲིགས་ཡོང་རེས་སྐབས་བརྟུན་ཐབས་མཁས་ཀྱི་
མཛད་པ་མང་དུ་བསྐྱུངས།

༡༩༥༤ ལོར་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་བསྐྱུངས་ཏེ་རྒྱ་ནག་དམར་
གཞུང་གི་འགོ་འཁྲིད་མའོ་ཅོ་དྲུང་དང་། བྱུང་ཨན་ལེ་སོགས་མངལ་འཕྲད་གནང་
ཞིང་། དེ་ནི་ལྷོ་གོང་ས་མཆོག་གི་རྒྱལ་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་བསྐྱུངས་པ་དང་པོ་དེ་ཡིན།

༡༩༥༦ ལོར་རྒྱ་གར་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་གདན་འདྲིན་
ཞུས་པ་ལྟར་། སྟོན་པ་བླ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ ༡༥༠༠ འཁོར་བའི་
དུས་དན་དུ་རྒྱ་གར་ལ་ཆིབས་བསྐྱར་བསྐྱུངས་ཤིང་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱིད་སྟོན་བྱུང་ཨན་ལེ་
དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱིད་སྟོན་མེད་ཅུ་ལྟར་དུ་། བོད་ནང་རྒྱ་དམར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་

ནམས་མཚམས་འདྲིལ་ཡོང་བའི་བཀའ་མོལ་གནང་།

༡༧༥༧ ལོའི་ཟླ་༩ ཆེས་༡༠ ཉིན་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་མིའི་འདོད་
ཚོད་དང་མ་འཚམས་པའི་བཅན་འདྲུལ་གྱི་བྱ་ངན་རིམ་པར་བྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་
ཕྱི་ཚུལ་དུ་དགོངས་མཚལ་དམག་ཁུལ་ཁང་དུ་གཟིགས་མོར་གདན་འདྲེན་ཞུ་བྱས་
ཏེ། རོན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བུར་གནོད་འཚེ་བཙུམས་འཆར་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་
བོད་འབངས་ཡོངས་རྫོགས་གྱིས་གསལ་པོ་ཞེས་པས། བོད་རང་དབང་སྐར་ལངས་
ཀྱི་རམ་སྟོན་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དང་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཡང་བྲལ་བའི་བྲག་
གནོན་མི་སྟོད་ལས་འདས་པ་བྱས་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་འབྲལ་སྤྱད་པ་བདེ་རོན་ལ་
དགོངས་ནས་ཕྱི་ཟླ་༩ ཆེས་༡༥ དགོང་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བོད་གཞུང་མང་
གང་ཙམ་དང་བཅས་པ་བཅན་བྱོལ་ལ་ཐེབས་ཤིང་། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གསར་
འདྲུགས་དང་། ཁྲིམ་མཐུན་རོན་ཆེན་བཙུ་བདུན་ཟེར་བར་ངོས་ལེན་མེད་པའི་གསལ་
བསྐྱགས་མཛད་།

བཅན་བྱོལ་ལ་ཐེབས་ཤིང་། ༡༧༥༠ ལོའི་ཟླ་ ༧ ཆེས་ ༣ ཉིན་
ཆོས་ལུགས་ཆོལ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་སྐབས་དང་པོའི་བོད་མི་མང་གྱི་འབྲུམ་
ལྷན་ཆོགས་ཆེད་འདྲུགས་གྱིས་བོད་ཚོངས་མང་གཙོའི་གཞུང་གི་དབུ་བརྟེས།
༡༧༥༡ ལོའི་ཟླ་༩ ཆེས་༡༠ ཉིན་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་རིན་པོ་ཆེ་གསོལ་
སྤུལ་གནང་། ༡༧༥༡ ལོའི་ཟླ་༡༠ ཆེས་༡༠ ཉིན་བོད་ཀྱི་མང་གཙོའི་ཅ་ཁྲིམས་
རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་འབྲེམས་སྤེལ་གནང་བ་དང་། ༡༧༧༣ ཟླ་༣ ཆེས་༡༡
ཉིན་ཆོས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གསར་འདྲུགས་མཛད་པ་སོགས་བོད་འདི་འབྲལ་
སྤྱད་པ་བདེ་ནས་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆེད་ལྷན་ཞིག་དུ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་དགོངས་

བཞེས་གནང་ཞི། ད་ཆ་འཛིན་སྐྱོང་དང་། བྱིས་ས་ལུགས་དབང་འཛིན། བྱིས་ས་
བཅོ་བཅས་མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་ལྟན་གྱི་གཞུང་ཆ་ཆང་བཞིག་ཆགས་ཡོད།

མ་འོངས་བོད་ཀྱི་སོན་ཅ་ནམས་ཕྱི་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ལྟན་ཞིག་
དུ་གསོ་སྐྱོང་གནང་ཆེད། ཐོག་མར་ ༡༩༦༠ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༩ ཉིན་མ་སུ་
རིར་སློབ་སྦྱོང་ག་ ༥༠ ཡོད་པའི་སློབ་ཁྲ་དབུ་འབྱེད་མཛད་པ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་བལ་
འབྲུག་གསུམ་ཁུལ་གྱི་བོད་སྦྱོང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བར་གཞི་རིམ་དང་། འབྲིང་རིམ།
མཐོ་རིམ་བཅས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྐྱོད་ཐུབ་པའི་སློབ་ཁྲ་གྲངས་དགུ་བརྒྱ་ཉེ་བ་གསུམ་
འཇུགས་གནང་ཡོད་པ་དང་། ས་དགེ་བཀའ་རྩིང་བོན་དང་བཅས་པའི་རིས་མེད་
དཀོན་མེ་དང་། སྤྱན་རྩིས། རྒྱུ་མཁུ་ལ་ལག་ཤེས་སྦྱོ་ཅལ་སོགས་ཆེད་སྐྱོང་བྱ་
ཡུལ་རིག་གཞུང་བསྟི་གནས་ཁང་མང་པོ་ཆེད་འཇུགས་མཛད། དེ་བཞིན་བཅན་
བྱོལ་བོད་མིའི་འབྲུལ་སེལ་འཛོ་གོས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་བཟང་པོ་ཞིག་ཚུགས་ཆེད་༡༩༦༠
ལོའི་ཟླ་༡༣ པར་རྒྱ་གར་ཕྱོ་ཕྱོགས་སྟེ་ལ་གོ་བེར་བོད་མི་གྲངས་༦༦༠ གཞིས་
ཆགས་སུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་ནས། ད་ཆ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཁུལ་དུ་བཅོ་
གཞིས་ཁག་༦༠ སྟོར་བར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱིས་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མང་
གཞི་བརྟན་པོ་ཚུགས།

༡༩༦༧ ལོ་ནས་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་འགོ་ཚུགས་
ཏི། ཨ་རི་དང་། དབྱིན་ཡུལ་། ལུང་ཊོར་ལན་ཏི། ས་རྒྱ་སི། འཇར་མནི། ཟེ་
མན་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་མང་པོར་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་མཛད་
འཕྲིན་བརྗོད་ལས་འདས་པ་བསྐྱེད་སྤེལ་། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་སྤྱིད་འཛིན་དང་།
སྤྱིད་རྒྱོན་ ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་དབུ་འབྱེད་སོགས་གནང་ཡོད་མི་སྤྱི་མང་པོ་དང་

བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་སུ་མཉམ་སྒྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཞུ་སྐུལ་
 གནང་འབྲས་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༧།༡༩༥༨།༡༩༥༩
 དོན་སྒྲོམ་གྲོས་ཚད་འཛིག་བྱལ་པ་བྱུང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་ཉིད་རྒྱ་
 རག་རང་དང་ཕན་ཚུན་ཞི་ལོལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ་དེ་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ།
 ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བོད་ནང་སྐྱེ་ཆབ་ཚོགས་པ་སྤྲེལ་སུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་དང་།
 ༡༩༥༧ ལོའི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༡ ཉིན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་ཞི་བདེའི་གྲོས་
 འཆར་དོན་ཚན་ལྔ་གསལ་བསྐྱབས་མཛད་པ། ༡༩༥༥ ཟླ་༦ ཚེས་༡༥ ཉིན་སི་
 དས་སི་སྐལ་དུ་ཡོ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་ལ་ཞི་བདེའི་གྲོས་འཆར་གྱི་དོན་ཚན་ཨང་ལྔ་
 པའི་ཐོག་གང་གི་དགོངས་གཞི་གཙོ་བོ་རྣམས་གསལ་བསྐྱབས་མཛད་པ་སོགས་
 བོད་དང་རྒྱ་རག་དབར་ཕན་ཚུན་བསམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྒོམ་གཉིས་ཕན་
 གྱི་གྲོས་ལོལ་གནང་རྒྱུ་དེ་སྒོ་མོ་འབྱེད་པར་མཛད་པ་མ་ཟད། རང་པའི་ཆོས་དང་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྐུ་རྗེའི་བཞེད་དགོངས་པ་ཟང་པོ་གཞི་བཟུང་། དུས་ནམ་ཡང་
 འཆེ་མེད་ཞི་བ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཏེ་བོད་དོན་འཐབ་ཚོད་གནང་བཞེད་ཀྱི་མད་བྱུང་མཛད་
 བཟང་ལ་འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་ལུ་རྣམས་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ། ༡༩༥༩ ཟླ་༡༣ ཚེས་༡༠
 ཉིན་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཞེངས་རྟགས་དང་། ༡༩༥༧ ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༧ ཉིན་ཨ་རིའི་
 གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་གསེར་གྱི་གཞེངས་རྟགས་འབུལ་བཞེས་མཛད་
 པས་མཚོན། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ནང་ནས་ཆེ་བསྟོད་དང་། གུས་བཀུར་གྱི་
 གཞེངས་རྟགས་ཐུགས་ཆེན་མང་པོ་འབུལ་བཞེས་མཛད་ཡོད། དེ་བཞིན་འཛམ་གླིང་
 འདི་ཞི་བདེ་སྐྱེས་པ་ཞིག་དུ་བསྐྱར་ཐབས་དང་། འཛམ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་རྣམས་

ཕན་ཚུན་བརྩི་བཀུར་དང་མཉམ་གནས་ངང་མང་ཆོགས་ལ་ཕན་བདེ་སྐྱབ་དགོས་པ།
 བྱི་དངོས་པོ་དང་ནང་སེམས་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་གཉིས་མཉམ་སྦྲེལ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས་
 མཆོན་འཛམ་གླིང་གི་མི་མང་སྤྱིའི་བདེ་ཅུང་སྤྲོད་པའི་ཐབ་གསལ་གྱི་བཀའ་སློབ་དང་།
 གསུང་ཆོས་བབྲང་ལས་འདས་པ་སྦྱལ་དང་སྦྱོལ་སྤྲས་དང་། དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་
 སྦྱལ་བ་ཁོ་ན་ལ་མཆོན་ནའང་ད་བར་བྲངས་༩༠ གནང་ཡོད་པ་བཅས་། རྟོ་དོན་
 ཆགས་སྤང་དང་དཔག་རྩུབ་ཀྱི་སྤྲོད་པས་བརྟམས་པའི་འདིག་དེན་འདིར་མཆོན་ན།
 གཤོང་ས་མཆོག་ནི་ཉ་རྒྱས་ཟླ་བ་ལྷར་སྤྱིང་རྩེ་དང་ཞི་བའི་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་འགྲོ་བའི་
 དཔལ་དུ་སྦྱོ་བཞེན་པ་དང་། ཆགས་འདིག་གི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་མཐར་སྦྱང་བའི་བོད་ཀྱི་
 བསྟན་སྤྱིད་ལ་མཆོན་ན། གཤོང་ས་མཆོག་ནི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷར། བོད་མི་
 རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་ནམས་བར་ཆད་ཀྱི་ཐོབ་པས་རེ་རེའི་ཁ་ནས་སྦྱོབ་པར་
 མཛད་བཞེན་པས། བསྟན་དང་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐུབས་དང་དཔུང་གཉེན་ཞེས་
 བརྗོད་པའང་ཆེས་དོན་དང་ཕྲན་པ་ཡིན་ནོ། །

7. HIS HOLINESS THE XIV DALAI LAMA

BACKGROUND

His Holiness the 14th Dalai Lama Tenzin Gyatso, is the head of state and the spiritual leader of the Tibetan people. He was born on 6th July 1935, to a yeoman family at the hamlet of Takster in north eastern Tibet. At the age of two the child named Lhamo Dhondup was recognized as the incarnation of the 13th Dalai Lama, Thubten Gyatso. Dalai Lama is a Mongolian title meaning “Ocean of Wisdom” and the lineage of Dalai Lamas are manifestations of the Bodhisattva of Compassion. Chenrezig

. Bodhisattvas are enlightened beings who have postponed their own nirvana and chosen to take rebirth to serve humanity.

EDUCATION IN TIBET

His Holiness began his monastic education at the age of six. At 23 he took his final examination in the Jokhang Temple, Lhasa, during the annual Monlam Festival in 1959. He passed with honours and was awarded the Lharampa degree, the highest Geshe degree (a doctorate of Buddhist philosophy).

LEADERSHIP RESPONSIBILITIES

In 1950 His Holiness the Dalai Lama was called upon to assume full political power after China's invasion of Tibet in 1949. In 1954 he went to Beijing for peace talks with Mao Zedong and other Chinese leaders, including Deng Xiaoping. But finally, in 1959 with the brutal suppression of the Tibetan national uprising in Lhasa by Chinese troops, His Holiness the Dalai Lama was forced to escape into exile. Since then, he has been living in Dharamsala, North India, the seat of the Central Tibetan Administration.

Since the Chinese invasion, His Holiness has appealed to the United Nations on the question of Tibet. Three resolutions were adopted by the General Assembly in 1959, 1961, and 1965.

DEMOCRATISATION PROCESS

In 1963 His Holiness the Dalai Lama presented a draft democratic constitution for Tibet. Over the years, His Holiness has introduced various reforms. However, in May 1990, the radical reforms called for by His Holiness saw the realization of the truly democratic administration for

Tibet. The Kashag(Tibetan Cabinet), which had been appointed by His Holiness until then, and the tenth parliament were dissolved and fresh elections were held. Members of the expanded eleventh Tibetan Parliament-in -Exile (TPIE) were elected on a “one man one vote” basis by Tibetans living on the Indian subcontinent and in more than 33 other countries. The TPIE, based in Dharamsala, is composed of 46 members, including the Speaker and Deputy Speaker.

In 1992 His Holiness the Dalai Lama announced that when Tibet becomes free, the immediate task would be to set up an interim government whose first responsibility would be to elect a constitutional assembly to frame and adopt Tibet’s democratic constitution. Thereafter, the Tibetan people will elect their own government and His Holiness would transfer all his political powers to the newly elected interim President.

In 2001 the Tibetan parliament, on the advice of His Holiness, amended the exile Tibetan constitution and provided for the direct election of Kalon Tripa, the Tibetan executive Chief. The elected Kalon Tripa nominates his cabinet colleagues and seeks approval for their appointment from the parliament. The first directly-elected Kalon Tripa, Prof.Samdhong Lobsang Tenzin Rinpoche, assumed office in September 2001.

PEACE INITIATIVES

His Holiness the Dalai Lama proposed the Five Point Peace Plan for Tibet as the first step towards a peaceful solution to the worsening situation in Tibet. He envisaged that Tibet would become a sanctuary a zone of peace at the heart of Asia where all sentient beings could exist in harmony and where the environment could be protected

While addressing the members of the United States Congress' Human Rights Caucus on 21st September 1987, His Holiness announced the following peace plan:

- 1) **Transformation of the whole of Tibet into a zone of peace;**
- 2) **Abandonment of China's population transfer policy which threatens the very existence of the Tibetan people;**
- 3) **Respect for the Tibetan people's fundamental human rights and democratic freedoms;**
- 4) **Restoration and protection of Tibet's natural environment and the abandonment of China's use of Tibet for the production of nuclear weapons and dumping of nuclear waste;**
- 5) **Commencement of earnest negotiations on the future status of Tibet and of relations between the Tibetan and Chinese people.**

Elaborating on the fifth point of the plan at the European Parliament in Strasbourg on 15 June 1988, His Holiness proposed that "the whole of Tibet known as Cholka -Sum (Utsang, Kham and Amdo) should become a self -governing democratic political entity.....in association with the People's Republic of China". Known popularly as the Strasbourg Proposal, it constitutes the essence of his Middle -Way Approach for resolving the issue of Tibet.

China has so far failed to respond positively to the various peace proposals put forward by His Holiness the Dalai Lama.

REVERENCE BY TIBETANS

Every Tibetan has deep and inexpressible connection with His Holiness. To the Tibetans, His Holiness symbolizes Tibet in its entirety the beauty

of the land, the purity of its rivers and lakes, the sanctity of its skies, the solidity of its mountains and the strength of its people.

UNIVERSAL RECOGNITION

In 1989 His Holiness was awarded the Nobel Peace Prize for his non-violent struggle for the liberation of Tibet. He has consistently advocated policies of non-violence, even in the face of extreme aggression. Peace, non-violence and service for the happiness of sentient beings are the basic principles of His Holiness' life. He is also known for his concern for global environmental problems. In recognition of all these noble efforts, the United States conferred on His Holiness the Congressional Gold Medal on 17 October 2007.

His Holiness says that his mission in life is threefold: as a citizen of the world to serve humanity; as a Buddhist monk, to work towards inter-religious harmony, and as a Tibetan, to serve the cause of Tibet and the Tibetan people.

His Holiness has traveled to more than 52 countries and met with presidents, prime ministers and crowned rulers of major nations. He has held dialogues with the heads of different and many well-known scientists.

From 1959 to now His Holiness has received over 60 honorary doctorates, awards, prizes, etc., in recognition of his message of peace, non-violence, inter-religious understanding, universal responsibility and compassion. His Holiness has also authored more than 50 books.

His Holiness describes himself as a "simple Buddhist monk". In his lectures and tours around the world, his simplicity and compassionate nature visibly touches everyone who meets him. His messages are of love, compassion and forgiveness.

H.H. THE DALAI LAMA'S MESSAGES

UNIVERSAL RESPONSIBILITY:

"To meet the challenge of our times, human beings will have to develop a greater sense of universal responsibility. Each of us must learn to work not just for his or her own self, family or nation, but for the benefit of all mankind. Universal responsibility is the real key to human survival. It is the best foundation for world peace, the suitable use of natural resources and , through concern for future generations, the proper care of the environment."

BUDDHISM:

"My religion is simple, my religion is kindness".

THE ENVIRONMENT

"Taking care of our planet is like taking care of our houses. Since we human being come from Nature, there is no point in our going against Nature, which is why I say that environment is not a matter of religion or ethics or morality. These are luxuries, since we can survive without them. But we will not survive if we continue to go against Nature".

INDIA:

" We Tibetans as refugees will always feel grateful to the people of India, not only for giving help and shelter to this generation, but for many generations we Tibetans have received light and wisdom from this country So we will always feel indehted. From a cultural view point, we are the followers of Indian culture".

CHINA:

“ We are not against the Chinese and we are not even against the Chinese leaders-they are also our human brothers and sisters. If they have a freedom to choose, they themselves may not indulge in such destructive activities because these activities or acts bring a bad name for them. I have compassion for them.”

ADMINISTRATION AND LEADERSHIP

On April 29, 1959 His Holiness the Dalai Lama re-established his administration in Mussoorie. In May 1960 the exile administration was shifted to Dharamsala, a deserted British hill station, nestling in the hills of Himachal Pradesh. Although not formally recognized by the world at large, Tibetans both inside and outside Tibet regard the Central Tibetan Administration (CTA) as true legitimate representative of the Tibetan people.

In the early sixties, the Tibetan administration was confronted with a variety of urgent problems. To solve these, various Departments, known as councils were set up. The council for Home Affairs was established to look after the rehabilitation and welfare of all the Tibetan refugees in India, Nepal and Bhutan and abroad. To take the responsibility of Tibetan children's education in exile, the Council for Tibetan Education was set up. Similarly, to seek to preserve and promote Tibet's spiritual and cultural heritage, the Council of Religious and Culture Affairs was established. In 1969 the Finance Department was established for the purpose of creating sufficient financial means for the Tibetan administration to be self-supporting.

Eventually, the name 'Council' was changed to 'Departments' and 4 additional departments were established. Today there are seven

Departments; Department of Religion and Culture, Department of Home, Department of Finance, Department of Education, Department of Security, Department of Information and International Relations and Department of Health. In addition there are three independent bodies, the Election Commission, the Public Service Commission, and the Office of the Auditor General.

As part of His Holiness the Dalai Lama's aim to bring about democratic changes to bring Tibetans up to speed with the changing concepts and ideas of the modern world, on September 2, 1960 a parliament, then called the Commission of Tibetan People's Deputies (CTPD) was instituted and thus has been henceforth observed as Democracy Day by the Tibetan people.

The parliament gradually matured into a full-fledged legislative body, coming to be known as the Assembly of the Tibetan People's Deputies (ATPD). 2006 onwards Assembly of Tibetan People's Deputy has now been formally addressed as Tibetan Parliament in- Exile.

On May 1990, radical reforms instigated by His Holiness saw the realization of a truly democratic government for the exiled Tibetan community. The Kashag (Tibetan Cabinet), which till then had been appointed by him, was dissolved along with the Tenth Assembly of Tibetan People's Deputies. In the same year, exiled Tibetans on the Indian sub-continent and in more than 33 other countries elected 46 members to the expanded Eleventh Assembly of Tibetan People's Deputies. Similarly, the Tibetan judiciary, known as the Supreme Justice Commission, was instituted.

The new democratic constitution promulgated as a result of this reform was named "The Charter of Tibetans in Exile". The Charter enshrines freedom of speech, belief assembly and movement. It also

provides detailed guidelines on the functioning of the CTA with respect to those living in exile.

In 1992, His Holiness the Dalai Lama issued guidelines for the constitution of a future free Tibet. In it, His Holiness announced that when Tibet becomes free, the present administration in exile would be dissolved as soon as freedom was restored in Tibet and an interim government would be set up with the primary responsibility to elect a constitutional assembly to frame and adopt Tibet's democratic constitution. On that day, His Holiness will transfer all his historical and political authority to the interim President and live as an ordinary citizen. His Holiness also stated that Tibet comprising of the three traditional provinces: Do-toe, Do-med and U-Tsang would be federal and democratic.

In 2001 the ATPD (since 4th October 2006 called the Tibetan Parliament-In -Exile), on the advice of His Holiness the Dalai Lama, amended the Charter to provide for direct election of the Kalon Tripa (the highest executive authority) by the exile population. The Kalon Tripa, in turn, nominates candidates for the post of other Kalons and seeks the Parliament's approval for their appointment. The candidates winning a two third majority vote in parliament are declared appointed. The first directly elected Kalon Tripa was Professor Samdhong Rinpoche, a Gandhian with a lifelong commitment to education, non-violence and local self-rule. He took the oath of office on 5th September-2001.

Today, the CTA is a functional government and has all the departments and attributes of a free democratic administration

༡། དཔལ་ལྷན་བཀའ་སློན་གྱི་པ་ཟམ་གདོང་སློན་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་སློན་བཟང་
 བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་མཛད་ནས་སྤྱིང་བསྟུས་འགོད་འབྲུལ་ཞུ་རྒྱུར།
 ༡༡། བཀའ་སློན་གྱི་པ་ཟམ་གདོང་སློན་བཟང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཕྱི་
 ལོ་༡༧༩༧ ལོར་བོད་མདོ་ཁམས་འཛེལ་ནགས་འབྲུག་ཤོད་པ་ཆང་ཡབ་མགོན་པོ་
 བསོད་ནམས་དང་ཡུམ་པད་མ་མཁའ་འགྲོའི་རིགས་ཀྱི་སྐུ་སྲུ་འབྲུངས་ཤིང་།
 དགྲུང་ལོ་བཞིར་ཡངས་ཅན་སྟུན་ཆོགས་སྤྱིང་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་གནང་།
 དགྲུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཟམ་གདོང་སྐྱེ་བྱེད་བཞི་པའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་དོས་འཛིན་
 གྱིས་འཛེལ་དགའ་ལྷན་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་དུ་གྱི་འདོན་ཞུས། དགྲུང་ལོ་བདུན་ལ་
 ཐེབས་སྐབས་མཁན་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ལྷུབས་རྗེ་ཟངས་འབྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
 གི་བྱང་ནས་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ་བསྐྱབ་སྒྲོལ་བཞེས། དགྲུང་ལོ་
 དགྲུར་ཐེབས་སྐབས་བཞེས་གཉིན་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྤྱིན་པའི་ཞབས་ལ་གདུགས་
 ཉེ་ཐུན་མོང་བའི་རིག་པའི་གནས་ལ་སྤྱང་བ་གནང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་
 གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སྤྱངས་སྲུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་གྱི་སློབ་གཉེར་
 འགོ་འདྲུགས་གནང་སྟེ་འཛིན་དབུ་མ་སྤྱིང་བར་ཐེབས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༧༥༧
 ལོར་རྒྱ་གར་དུ་བཅན་བྱོལ་ལ་ཐེབས། ལོ་དེའི་དགྲུན་ཐོག་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅིལ་པོར་
 ཐེབས་སྐབས་མཁན་ཆེན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་
 ལྷུབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྐྱེ་བྱེད་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་མཁན་
 པོ་དང་། སྐབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་སྤྱིང་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ལས་སློབ་
 མཆོན་ཞབས་གསེར་གོང་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསང་སྟོན། ལྷུབས་རྗེ་ཡོངས་
 འཛིན་གྱི་བྱང་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་ཁ་སློང་གིས་དགེ་འདུན་གྲངས་

ཚང་བའི་དྲུང་ནས་འཕགས་ཡུལ་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་གཙུག་ལག་
 ཁང་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་བཞེས། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༦༠ དབྱར་དུས་ནས་རྩ་སར་བཅན་བྱོལ་གཞུང་གི་སྤྱི་ལུང་ཞབས་སྤར་ཞུགས་ཏེ་
 རལ་ཏོར་གདན་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་རིག་པའི་སློབ་ཁྲིད་དང་།
 ༡༩༦༡ ཕྱི་ཟླ་༡༠ ནས་སིམ་ལ་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲའི་ཆོས་དགེ་དང་།
 ༡༩༦༢ ལོར་སློབ་སྦྱིའི་ལས་ཚབ། ༡༩༦༤ ལོར་རྩོམ་སྒྲིལ་གཏན་སློབ་གྱི་ཆོས་
 དགེ། ༡༩༦༥ ནས་༡༩༧༠ ལོ་འགོའི་བར་རལ་ཏོར་གདན་སློབ་གྱི་སློབ་སྦྱིའི་
 ལས་འཁུར་ཞུ་མཁུར་སློབ་གཉེར་མཇུག་སློང་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༦༥ ལོར་དགེ་བཤེས་
 ལྷ་རམ་འཕར་མ་དང་། ༡༩༦༩ ལོར་སྤྲུགས་རིམ་དམ་འཛིག་པ་གནང་། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༧༡ ནས་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༥ བར་མར་ཏ་མཐོ་སློབ་གྱི་སློབ་སྦྱིད་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༥
 ནས་༡༩༨༠ ལོ་མཇུག་བར་མར་ཏ་ཆོས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་
 དེས་སྟོན་པའི་མཛད་འགན་བཞེས། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༠ ལོར་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་
 ཁྲིམས་དང་། མ་འོངས་བོད་གྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་ཆོགས་ཆུང་གི་ཆོགས་མི་དང་།
 ཕྱི་ལོ་༡༩༨༡ ནས་༡༩༨༥ བར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་སྐབས་བརྒྱ་
 གཅིག་པའི་ཐད་བསྟོད་སྤྱི་འཐུས་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོའི་མཚན་གནས་
 མཛད་འཁུར་བཞེས། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༦ ནས་ ༡༩༩༡ བར་སྐབས་བརྒྱ་གཉིས་
 པའི་མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་དང་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོའི་མཛད་འགན་ལུ་མཐུང་བཞེས།
 ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཟླ་༥ ཆོས་༡༣ ཉིན་བཀའ་བློན་གྱི་པའི་རྩོན་འགྲོའི་འོས་བསྡུ་
 ཆེན་མོའི་ནང་འོས་གྲངས་ ༡༩༩༩༩ ཐོབ་ཏུ་གངས་མང་གི་རྒྱལ་ཁབ་པ་དང་།
 ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཟླ་༧ ཆོས་༡༩ ཉིན་དངོས་གཞིའི་འོས་བསྡུ་ཆེན་མོའི་ནང་འོས་

འཕེན་སྤྱིའི་ཙུང་ལོང་ཁྱོན་བསྐྱེད་པའི་གྲི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་བཞི་དང་གྲངས་རྒྱུ་ལྔ་
 བཅུ་དང་བཞིའི་རྒྱལ་ཁའི་ཐོག་ནས་བཀའ་སློན་གྱི་པར་འདེམས་ཐོན་བྱུང་ཡོད། སྤྱི་
 ལོ་༡༩༠༡ སྤྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༥ ཉིན་ལས་ཁུར་དམ་བཅའ་འབུལ་བཞེས་གྱིས་ལས་
 ཡུན་ལོ་ལྔའི་རིང་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་གྲི་བཀའ་སློན་གྱི་པ་དང་།
 སྤྱི་ལོ་དང་བདེ་སྤྱང་ལས་ཁུར་གྱི་གཅིག་ཕྱོག་བཀའ་སློན་གྱི་མཛད་འགན་བཞེས་
 ཏི་ལ་ཤོང་ས་ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཆེན་དཔོན་པ་དང་། བཅན་གྱི་ལ་ཤོང་
 མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་གྲི་ཙུང་ལོང་ཁྱོན་བདེན་པ་དང་། འཆོ་བ་མེད་པ། ཡང་དག་པའི་
 མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་བཀའ་རྟགས་ཐུག་བརྒྱུད་བརྒྱུད་བའི་གཞུང་སྤྱི་དཔོན་སྤྱི་
 ཐད་ཆབ་སྤྱི་དཔོན་གྱུ་བ་དང་། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལག་བསྟར་གྱི་བཀོད་
 སྤྱི་ག་བཅས་པར་གསུམ་གཏོད་ཡར་ཐོན་དང་། མ་ཆང་བ་མེད་པའི་མདུན་བསྐྱོད་
 ལས་གྱི་མང་གཞི་སྤྱི་བཏན་ཞིག་གཏོད་ཐུབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་བྱུང་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༠༢ ཟླ་༡ ཚེས་༡༩ ཉིན་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་བསྐྱེད་བཀའ་
 ཁྲིམས་གཉིས་པའི་འོས་བསྐྱེད་ཆེན་མོའི་ནང་འོས་གྲངས་༡༠༩༩༤ ཐོབ་སྟེ་བརྒྱ་ཆ་
 ༡༡༢༤ ཟེན་ནས་གྲངས་མང་གི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༢ ཟླ་༢ ཚེས་༩
 ཉིན་དངོས་གཞིའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོའི་ནང་འོས་འཕེན་པ་གྲངས་༡༩༡༡༤
 བྱུང་སྟེ་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠༡༢༡ ཐོབ་ནས་གྲངས་མང་གི་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་མ་ཟད།
 ལ་ཤོང་ས་ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བཀའ་སློན་གྱི་པར་བསྐྱོད་གཞག་སྤུལ་ཏི་
 སྤྱི་ལོ་༡༩༠༢ ཟླ་ ༡ ཚེས་༡༥ ཉིན་ལ་ཤོང་ས་ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་མི་
 མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་ཐོན་བཀའ་སློན་གྱི་པ་སྐྱབས་གཉིས་པ་དང་བཀའ་ཤག་སྐྱབས་
 བཅུ་གསུམ་པའི་བཀའ་སློན་གྱི་པའི་ལས་འཁུར་དང་གསང་བའི་དམ་བཅའ་སྤུལ་

ནས་པོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་ཆབ་སྲིད་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐུགས་འགན་དངོས་སུ་
 བཞེས་པ་མ་ཟད་རྗེས་སུ་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་གཅིག་མཛུགས་བཀའ་སློན་གྱི་ཐུགས་
 འགན་བཞེས་བཞིན་པ་རེད། བཀའ་སློན་གྱི་པ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་སློབ་མཚན་
 བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་མཁྱེན་པ་རྒྱས་ཤིང་།
 མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་། ཁྱིམ་ས་སྤྱོད་ལས་དོན།
 གཞུང་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་བཅས་པར་མཁྱེན་ཆུབས་མད་དུ་བྱུང་ཞིང་།
 ཉམས་སྦྱང་གི་ཁྱད་པར་གྱུར་ཡོད་པ་རེད། ॥

9. KALON TRIPA (PRIME MINISTER)

PROF. SAMDHONG RINPOCHE

Venerable Prof. Samdhong Lobsang Tenzin, the 5th Samdhong Rinpoche, was born on 5th November 1939 in Jol, eastern Tibet. At the age of five, he was recognized as the reincarnation of 4th Samdhong Rinpoche and enthroned in Gaden Dechenling Monastery at Jol. At the age of seven, he took the novice vows from Khenchen Dorjichang Kyabje Sangbhum Rinpoche. He was nine when he received his primary teaching from scholar Ngawang Jinpa. At 12, he started his religious training at Derpung Monastery in Lhasa and completed his (Uma Nyinpa) middle school of the Madhamika School of Buddhism. In the aftermath of the armed repression for the peaceful uprising in Tibet, when he escaped to India in 1959, he was 20.

In 1960, he started his community service as a teacher to monks from the Sera, Drepung, and Gaden monasteries.

From October 1961, he served as the religious teacher of the Tibetan school in Simla, and later in 1963, became the acting principal of

the school. Again in 1964, he worked as religious teacher at the Tibetan school in Darjeeling.

From 1965 to 1970, Samdhong Rinpoche was the principal of Dalhousie Tibetan School. He received his Lharampa Degree in 1968 and Ngarimpa Degree in 1969.

From 1971 to 1988, he was the principal of Central Institute of Higher Tibetan Studies (CIHTS) Varanasi.

From 1988 to 2001 he worked as the director of same Institute.

In 1990, he was a member of the Drafting Committee Constitution of the future Polity of Tibet and Law for the Exiled Tibetans.

From 1991 to 1995, he was specially appointed by His Holiness as one of members of the Tibetan Parliament -in -Exile. The House in turn unanimously elected him as its Speaker.

From 1996 to 2001 he was elected member of the Parliament from Kham province and also its Speaker. In 2001, he became the first democratically elected Kalon Tripa, with an overwhelming majority support of nearly 85 % of the total votes cast. Once again in August 2006, he became the Second democratically elected Kalon Tripa , with an overwhelming majority support of nearly 91 % of the total votes cast.

༡༠། བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་གསུམ་བར་གྱི་བཀའ་སློན་ནམ་པའི་མཚན་གཞུང་།

༡༡། བཀའ་ཤག་སྐབས་དང་པོ།

༡' བཀའ་སློན་གྱི་པ་རྩུར་ཁང་ངག་དབང་དགེ་ལེགས།

༢། བྱི་སྤྱི་བཀའ་སློན་སྤེ་ཤར་བྱབ་བསྟན་མཐར་པ།

༣' ཆོས་རིག་བཀའ་སློན་ཤུན་ཁ་འགྱུར་མེད་སྟོབས་རྒྱལ།

༤། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་དགའ་བྲང་སྟོ་བཟང་རིག་འདྲིན།

ཁ། བཀའ་ཤག་སྐབས་གཉིས་པ།

༡། བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་ཤན་ཁ་འགྱུར་མེད་སྟོ་བས་རྒྱལ།

༢། སྤེ་སྤྱིད་བཀའ་སློན་སྟེ་ཤར་བྱུང་བསྟན་མཐར་པ།

༣། ཅང་སྤྱིད་བཀའ་སློན་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་ཡོན་ཏན།

༤། ཆོས་རིག་བཀའ་སློན་བྱུང་བསྟན་ནོར་བཟང་།

༥། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་དགའ་བྲང་སྟོ་བཟང་རིག་འདྲིན།

༦། ཤེས་རིག་བཀའ་སློན་ཀུན་བདེ་སྤྱིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཆན།

ག། བཀའ་ཤག་སྐབས་གསུམ་པ།

༡། བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་དགའ་བྲང་སྟོ་བཟང་རིག་འདྲིན།

༢། ཆོས་རིག་བཀའ་སློན་ཀུན་སྤྱིང་བདེ་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཆན།

༣། ཅང་སྤྱིད་བཀའ་སློན་དབང་འདུད་དོན་རྩེ།

༤། ཤེས་རིག་བཀའ་སློན་ལྡང་ཆོས་ཆེ་རིང་མགོན་པོ།

ང། བཀའ་ཤག་སྐབས་བཞི་པ།

༡། བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་ཀུན་བདེ་སྤྱིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཆན།

༢། ཅང་སྤྱིད་བཀའ་སློན་དབང་འདུད་དོན་རྩེ།

༣། ཤེས་རིག་བཀའ་སློན་སྤྱིང་རིང་འདྲིགས་མེད་བསམ་གཏན་དབང་པོ།

༤། བདེ་སྤྱིང་བཀའ་སློན་བྱེ་གཞོང་ཆེ་དབང་རྟ་མགིན།

ཅ། བཀའ་ཤག་སྐབས་ལྔ་པ།

༡། བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་དབང་འདུད་དོན་རྩེ།

༢། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་བྱེ་གཞོང་ཆེ་དབང་རྟ་མགིན།

- ༡། ཤེས་རིག་བཀའ་ཚོན་དཔལ་ཚེས་བྱབ་བསྟན་ཉིན་འབྱེད།
 ༢། བདེ་སྤྱང་བཀའ་ཚོན་སྣ་ག་ལྷ་སྤྱན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས།
 ༣། དིལ་བསྐྱུགས་བཀའ་ཚོན་འདྲ་ཆེན་བྱབ་བསྟན་ནམ་རྒྱལ།
 ༤། སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཆབ་དོན་གཅོད་བཀའ་ཚོན་ས་འདྲ་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ།

ཆ། བཀའ་ཤག་སྐབས་དྲུག་པ།

- ༡། བཀའ་ཚོན་ཁྲི་པ་འདྲ་ཆེན་བྱབ་བསྟན་ནམ་རྒྱལ།
 ༢། ཤེས་རིག་བཀའ་ཚོན་བཀྲས་མཐོང་བསྟན་འདྲིན་དགེ་འབྱེད།
 ༣། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཚོན་ཚོ་བཟང་དར་རྒྱས།
 ༤། བདེ་སྤྱང་དང་དིལ་བསྐྱུགས་བཀའ་ཚོན་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདྲད།

ཇ། བཀའ་ཤག་སྐབས་བདུན་པ།

- ༡། བཀའ་ཚོན་ཁྲི་པ་འདྲ་ཆེན་བྱབ་བསྟན་ནམ་རྒྱལ།
 ༢། བཀའ་ཚོན་བསྟན་འདྲིན་དགེ་འབྱེད།
 ༣། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཚོན་ཚོ་བཟང་དར་རྒྱས།
 ༤། བདེ་སྤྱང་དང་དིལ་བསྐྱུགས་བཀའ་ཚོན་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདྲད།
 ༥། རྒྱན་བཞུགས་བཀའ་ཚོན་ཞེ་བོ་ཚོ་བཟང་དར་རྒྱས།
 ༦། བདེ་སྤྱང་བཀའ་ཚོན་ཨ་ལག་འདྲིགས་མེད་སྤྱན་གྲུབ།
 ༧། ཚེས་རིག་དང་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཚོན་རྒྱ་རི་ཚོ་གོས་རྒྱལ་མཚན།

ཉ། བཀའ་ཤག་སྐབས་བརྒྱད་པ། ༡༩༩༠ གྱི་ཟླ་༥ པ་ནས་༡༩༩༡ གྱི་ཟླ་བདུན་པ་བར།

- ༡། བཀའ་ཚོན་ཁྲི་པ་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས།
 ༢། འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཤེས་རིག་བཀའ་ཚོན་རྒྱ་བཙུན་པང་མ་

༡། བདེ་སྤྱང་དང་རྩིལ་བསྐྱགས་བཀའ་ཁྲོན་བཀྲམ་མཐོང་བསྟན་
འདྲིན་ནམ་ཁྱལ།

༩། བཀའ་ཤག་སྐབས་དགུ་པ། ༡༩༩༡ གྱི་ཟླ་༡ པ་ནས་༡༩༩༣ གྱི་ཟླ་༡
པོ་བར།

༡། བཀའ་ཁྲོན་གྱི་པ་ཁྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ།
༢། འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཆོས་རིག་བཀའ་ཁྲོན་སྐལ་བཟང་ཡི་ཤེས།
༣། རང་སྤྱད་དང་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཁྲོན་བཀྲམ་མཐོང་བསྟན་
འདྲིན་ནམ་ཁྱལ།
༤། ཤེས་རིག་བཀའ་ཁྲོན་རྗེ་བཙུན་པད་མ།
༥། གྱི་རྩིལ་བཀའ་ཁྲོན་བཀྲམ་ཤེས་དབང་འདུད།

༩། བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་པ། ༡༩༩༣ གྱི་ཟླ་༡ པ་ནས་༡༩༩༥ གྱི་
ཟླ་༥ པ་བར།

༡། བཀའ་ཁྲོན་གྱི་པ་དང་དཔལ་འབྱོར། གྱི་རྩིལ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་
ཁྲོན་བཀྲམ་མཐོང་བསྟན་འདྲིན་ནམ་ཁྱལ།
༢། ཆོས་རིག་བཀའ་ཁྲོན་སྐལ་བཟང་ཡི་ཤེས།
༣། རང་སྤྱད་དང་འཕྲོད་བསྟེན། ཤེས་རིག་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲོན་
རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་ཁྱལ།
༤། ཤེས་རིག་བཀའ་ཁྲོན་རྗེ་བཙུན་པད་མ།
༥། བདེ་སྤྱང་བཀའ་ཁྲོན་ཁྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ།
༦། གྱི་རྩིལ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཁྲོན་བཀྲམ་ཤེས་དབང་འདུད།
༧། རང་སྤྱད་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཁྲོན་ རེ་བཞིན་བཀའ་

ཚོན་ཁྲི་པ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ།

༡། བདེ་སྤྱང་བཀའ་ཚོན་ལྷ་མོ་ཆེ་རིང་།

༩། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཚོན་ཟླ་བ་ཆེ་རིང་།

༥། བཀའ་ཤག་སྐབས་བརྟུན་པ། ༡༩༩༥ ཕྱི་ཟླ་བཅུ་པ་ནས་ ༡༩༩༧ ཕྱི་
ཟླ་༥ པ་བར།

༡། བཀའ་ཚོན་ཁྲི་པ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ།

༢། ཆོས་རིག་བཀའ་ཚོན་བཀྲ་ཤིས་དབང་འབྱུང་།

༣། རང་གྲིང་བཀའ་ཚོན་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་།

༤། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཚོན་བཟོད་པ་རྒྱ་མ་ཆོ།

༥། ཤེས་རིག་བཀའ་ཚོན་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ།

༦། བདེ་སྤྱང་བཀའ་ཚོན་པད་མ་ཆོས་འབྱོར།

༧། ཕྱི་རྒྱལ་བཀའ་ཚོན་བཀྲ་ཤིས་མཁའ་ཆེ་དབང་ཆོས་རྒྱལ།

༨། འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཚོན་བསམ་མཁའ་དབྱངས་རྒྱིད།

༩། བཀའ་ཚོན་ཁྲི་པ་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས།

༡༠། བདེ་སྤྱང་བཀའ་ཚོན་མདོ་སྤྲལ་བསྟན་འཛིན།

༡༡། ཆོས་རིག་དང་བདེ་སྤྱང་བཀའ་ཚོན་ཨ་ལག་བསྟན་འཛིན་

དཔལ་འབར།

༡༢། ཆོས་རིག་བཀའ་ཚོན་ཀིར་ཉི་མོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་

༦། བཀའ་ཤག་སྐབས་བརྟུན་གཉིས་པ། ༡༩༩༧ ཕྱི་ཟླ་༩ པ་ནས་༡༩༩༩
ཕྱི་ཟླ་༥ པ་བར།

༡། བཀའ་ཚོན་ཁྲི་པ་འཕྲོ་མ་བདེ་སྤྱང་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་ རང་གྲིང་

བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲོན་ཟམ་གདོང་ཁྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ།

༡། ནང་མིད་དང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲོན་
ཁྲོ་བཟང་ཉི་མ།

༡། ཤེས་རིག་དང་ཆོས་རིག་འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲོན་
བྱབ་བསྟན་ལུང་རིག

༡། དཔལ་འབྱོར་དང་འཕྲོད་བསྟེན། སྤྱི་བླ་ལས་ཁུངས་བཅས་
ཀྱི་བཀའ་ཁྲོན་ཁྲོ་བཟང་སྟན་ཐུགས།

པ། བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་གསུམ་པ། ༡༠༠༦ སྤྱི་ཟླ་༩ པ་ནས་༡༠༡༡

སྤྱི་ཟླ་༩ པ་བར།

༡། བཀའ་ཁྲོན་གྱི་པ་དང་། ནང་མིད་བཀའ་ཁྲོན་གཅིག་ལྟོག་
ཟམ་གདོང་ཁྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ།

༡། ཆོས་རིག་བཀའ་ཁྲོན་ཆེ་རིང་བྱན་ཆོགས།

༡། ཤེས་རིག་བཀའ་ཁྲོན་བྱབ་བསྟན་ལུང་རིག

༡། སྤྱི་ལི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་བཀའ་ཁྲོན་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་།

༡། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཁྲོན་ཆེ་རིང་དོན་ཐུབ།

༡། བདེ་སྲུང་བཀའ་ཁྲོན་འབྱོར་ཆུང་དངོས་ཐུབ།

༡། སྤྱི་བླ་ལས་བཀའ་ཁྲོན་སྟག་ལྟ་སྐལ་བཟང་དབྱངས་སྒྲིད་

༡། འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཁྲོན་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་རིང་།

11. THE FORMER KALONS (MINISTERS)

Kalons of the first Kashag (Ministers of the first Cabinet)

1. Zurkhang Ngawang Gelek, Chairman of the Cabinet
2. Neshar Thupten Tharpa, Minister of Foreign Affairs
3. Shenkha Gyurmey Topgyal, Minister of Religion
4. Gadrang Lobsang Rigzin, Minister of Finance

Kalons of the Second Kashag (Ministers of the Second Cabinet)

1. Shenkha Gyurmey Topgyal, Chairman of the Cabinet
2. Neshar Thupten Tharpa, Minister of Foreign Affairs
3. Phala Thupten Yonten, Minister of Home Affairs
4. Thupten Norsang, Minister of Religion and Cultural Affairs
5. Gadrang Lobsang Tenzin, Minister of Finance
6. Kundeling Wooser Gyaltzen, Minister of Education

Kalons of the third Kashag (Ministers of the Third Cabinet)

1. Gadrang Lobsang Rigzin, Chairman of the Cabinet
2. Kundeling Wooser Gyaltzen, Minister of Religious & Cultural Affairs
3. Wangdue Dorjee, Minister of Home Affairs
4. Jangchoe Tsering Gonpo, Minister of Education

Kalons of the Fourth Kashag (Ministers of the Fourth Cabinet)

1. Kundeling Wooser Gyaltsen, Chairman of the Cabinet
2. Wangdue Dorjee, Minister of Home
3. Taring Jigme Samten Wangpo, Minister of Education
4. Jheshong Tsewang Tamdin, Minister of Security

Kalons of the Fifth Kashag (Ministers of the Fifth Cabinet)

1. Wangdue Dorjee, Chairman of the Cabinet
2. Jheshong Tsewang Tamdin, Minister of Finance
3. Phechoe Thupten Nynche, Minister of Education

4. Takla Phuntsok Tashi, Minister of Security
5. Juchen Thupten Namgyal, Minister of Information
6. Sadhu Rinchen Dhondup, Delhi Bureau Minister

Kalons of the Sixth Kashag (Ministers of the Sixth Cabinet)

1. Juchen Thupten Namgyal, Chairman of the Cabinet
2. Tenzin Gyeche Tethong, Minister of Education
3. Lobsang Dhargyal, Minister of Finance
4. Tashi Wangdi, Minister of Security and Information

Kalons of the Seventh Kashag (Ministers of the Seventh Cabinet)

1. Juchen Thupten Namgyal, Chairman of the Cabinet
2. Tenzin Gyeche,
3. Lobsang Dhargyal, Minister of Finance
4. Tashi Wangdi, Minister of Security and Information
5. Shawo Lobsang Dhargyal, Seating Minister
6. Alak Jigme Lhundup, Minister of Security
7. Gyari Lodi Gyaltsen, Minister of Religion and Health

Kalons of the Eighth Kashag (Ministers of the Eighth Cabinet) (May 1990 - July 1991)

1. Kelsang Yeshe, Chairman of the Cabinet
2. Jetsun Pema, Minister of Health and Education
3. Tenzin Namgyal, Minister of Security and Information

Kalons of the Ninth Kashag (Ministers of the Ninth Cabinet) (August 1991- January 1993)

1. Gyalo Thondup, Chairman of the Cabinet
2. Kelsang Yeshe, Minister of Health and Religion
3. Tenzin Namgyal Tethong, Minister of Home and Finance
4. Jetsun Pema, Minister of Education
5. Tashi Wangdi, Minister of Information & International Relations

**Kalons of the Tenth Kashag (Ministers of the Tenth Cabinet)
(February 1993- May 1996)**

1. Tenzin Namgyal Tethong, Chairman, Minister of Finance & Information and International Relations (1993-1995)
2. Kelsang Yeshe, Minister Religion and Culture (1993 -1996)
3. Rinchen Khando Choegyal, Minister of Home, Health and Education (1993-1996)
4. Jetsun Pema, Minister of Education (1993 Feb-July)
5. Gyalo Thondup, Minister of Security (1993)
6. Tashi Wangdi, Minister of Information & International Relations and Health(1993-1996)
7. Sonam Topgyal, Minister of Home, Health and Chairman of the Cabinet (1993-1996)
8. Lhamo Tsering, Minister of Security (1993/Aug - 1996)
9. Dawa Tsering, Minister of Finance (1994-1996)

**Kalons of the eleventh Kashag (Ministers of the Eleventh Cabinet)
(June 1996-August 2001)**

1. Sonam Topgyal, Chairman of the Cabinet (April 1997-2001)
2. Tashi Wangdi, Minister of Religion and Culture (1996-2001)
3. Tempa Tsering, Minister of Home (September 1999-2001)
4. Soepa Gyatso, Minister of Finance (1996-2001)
5. Rinchen Khando Choegyal, Minister of Education (1996-2001)
6. Pema Chinjor, Minister of Security (September 1998-2001)
7. Tsewang Choegyal Tethong, Minister of Information and International Relations (April 1997-2001)
8. Samkhar Yangkee Dhashi, Minister of Health (1996-2001)
9. Kelsang Yeshe, Chairman of the Cabinet (1996- March 1997)
10. Dongnak Tenzin, Minister of Security (1996-February 1997)
11. Alak Tenzin Pelbar, Minister of Religion and Culture (1996- May 1998)
12. Kirti Rinpoche Lobsang Tenzin, Minister of Religion & Culture

(April 1997 - March 1999)

**kalons of the twelfth Kashag(Ministers of the Twelfth Cabinet)
(September 2001- August 2006)**

1. Prof. Samdhong Lobsang Tenzin Rinpoche, Chairman of the Kashag (Sep 01-Aug 06); Minister of Security (Sep 01-Aug 06); Minister of Information and Intl. Relations (Sep 01-Mar 05); Minister for Home Affairs (March 2005-August 2006)
2. Lobsang Nyima, Minister of Home (Sep 01-Mar 05); Minister of Religion & Culture (Mar 05-Aug 06)
3. Thupten Lungrig, Minister of Education (September 2001 -Aug 2006); Minister of Religion and Culture (September 2001 - March 2005); Minister for Health (March 2005-August 2006)
4. Lobsang Nyandak Zayul, Minister of Finance (Sep 01-Aug 06); Minister of Health (Sep 01-Mar 05); Minister of Information and International Relations (March 2005-August 2006)

PRESENT KALONS

**Kalons of the Thirteenth Kashag(Ministers of the Thirteenth Cabinet)
(September 2006 to August 2011)**

1. Prof. Samdhong Lobsang Tenzin Rinpoche, Chairman of the Kashag and Minister of Home
2. Ven . Tsering Phuntsok, Minister of Religion & Culture
3. Mr. Thupten Lungrik, Minister of Education
4. Mr. Tempa Tsering, Minister, Bureau of H. H. The Dalai Lama, New Delhi
5. Mr. Tsering Dhondup, Minister of Finance
6. Mr. Ngodup Dongchung, Minister of Security
7. Mrs. Kesang Y Takla, Minister of Information & Intl Relations
8. Mr. Chope Paljor Tsering, Minister of Health

༡༣། བཅན་ཕྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་ངོ་སྤྲོད།

ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྟན།

ཕྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་ནག་བཅེངས་འགྲོལ་དཔག་མིས་ཐོད་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཨ་
མདོ་དང་། ཁམས་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་བཅན་འདྲེལ་དབྱེད་བསྐྱོད་གྱིས་ཆབ་མདོའི་བར་
དག་པོའི་བཅན་བརྒྱུད་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་
བདུན་བཅན་ལོག་དུ་བཞག་སྟེ་ཐོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་བཅན་བརྒྱུད་བྱས་པའི་རྗེས་
འབྲེལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཐོད་མིའི་གྲུན་ལངས་ཞི་ཤོལ་གྱི་ལས་འགུལ་དག་
གཞོན་ལོག་ཅ་མེད་བཏང་ཞིང་། གཤོང་ས་ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་།
ཁོང་གི་ཕེབས་རྗེས་སུ་ཐོད་མི་ ༥༠༠༠༠ ཅམ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་བཅན་
ཕྱོལ་དུ་ཡོང་དགོས་བྱུང་། ཐོད་མི་བཅན་ཕྱོལ་བ་ནམས་ད་དུང་ཟུ་མཐུད་འཁྱོར་
བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་བཅན་ཕྱོལ་ཐོད་མིའི་གྲངས་འཕོར་ ༡༤༥༡༥༠
ལྷག་ཅམ་ཟིན་གྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ཟླ་༤ ཆེས་༣༤ ཉིན་གཤོང་ས་ལྷ་བས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་མ་སུ་འིར་བཅན་ཕྱོལ་ཐོད་གཞུང་
འདི་ཉིད་དབུ་འཛུགས་བསྐྱུངས་པ་དང་། དེ་ནི་དེ་སྔ་རང་བཅན་ཡིན་སྐབས་གྱི་ཐོད་
གཞུང་དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་ནང་གནས་སྟོང་གནད་པའི་ངོ་ཐོར་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་
༡༩༦༠ ཟླ་༥ པའི་ནང་བཅན་ཕྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་བསྐྱེད་གནས་བཞུགས་སྐར་དྲུམ་
ས་ལར་སྟོང་བཞུགས་གནད་བའི་དང་། བཅན་ཕྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་འདི་ནི་
ཐོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་གནས་པའི་ཐོད་མི་ཆོས་རང་གི་བྲིམས་མཐུན་གྱི་ངོ་ཐོ་
མཆོན་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ད་ཆ་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ནང་གྲོས་ཆོགས་ཁག་གིས་ཀྱང་ཐོད་མི་འི་གས་གྱི་ངོ་ཐོ་ཡང་དག་པར་མཆོན་པའི་

ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གཞུང་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་རེ་མང་དུ་འགོ་བཞེན་ཡོད།
 བཅན་ཁྱོལ་པོད་གཞུང་འདི་གསར་འཛུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་བསྐྱབ་བྱའི་
 དམིགས་ཡུལ་གཉིས་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད་པ་ནི། བོད་མི་བཅན་ཁྱོལ་བའི་བདེ་
 རྟེན་ལ་གཟིགས་སྒྲིང་གནང་རྒྱ་དང་། གཞི་ཅིའི་པོད་ཀྱི་རང་དབང་སྤྱད་གསོ་གནང་
 རྒྱ་བཅས་ཡིན། བདེ་རྟེན་གྱི་ལས་གཞིའི་ནམ་གངས་གཙོ་བོ་ནི། བོད་མི་མང་གི་
 ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ་དང་། མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་སྤྱད་འཛུགས་རྒྱ།
 བོད་མི་ནམས་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་རང་ཁ་རང་གསོ་
 ཐབ་པའི་སློབས་ཉམས་ལྡན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡོང་ཐབས་འབད་བཙོན་གནང་རྒྱ་
 བཅས་ཡིན། མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་སྤྱད་འཛུགས་རྒྱ་དེ་ནི་མ་འོངས་པོད་གསར་
 འཛུགས་སྐྱུན་གྱི་གྲས་ཤིག་ལས་དོན་ཞིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་འཕེལ་
 རིམ་ནང་ཐོག་མར་སྤྱི་ལོ་༡༩༦༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་
 ལྷན་ཚོགས་དབུ་བཞེས་པ་དང་། སྐབས་དེར་སྤྱི་འབྲུས་ནམས་དང་། བཀའ་བློན་
 ཏུང་ཆེ་བཅས་འདུས་པའི་ཆེས་མཐོའི་རྒྱན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ཞེས་འཛོགས་སྲོལ་དར་
 ཡོད་ཅིང་། ཏུས་ཕྱིས་སྤྱི་ཆེས་མཐོའི་རྒྱན་ལས་ལྷན་ཚོགས་དེ་ཡང་གོས་ཚོགས་ཀྱི་
 རོ་བོར་འཆར་ཡོངས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྒྲི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་དང་།
 གོས་ཚོགས་ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་ཚོགས་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཏུང་བ་རེད་ སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠
 ལོར་ཁ་གོང་ས་མཆོད་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་དེ་བས་ཀྱང་ཐབ་བརྒྱུད་དང་མང་
 གཙོའི་འཕེལ་རིམ་ཡར་རྒྱས་དང་། བརྟན་ཚུགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་གནང་མཛད་ཐོག་
 སྤྱི་འབྲུས་ཀྱི་གངས་འབོར་ཡང་ ༡༩༩༣ ལོར་ཆ་གཏན་འབེབས་བསྐྱེད་པ་དང་
 འཕེལ་བཅན་ཁྱོལ་པོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་གསོལ་སྤྱུལ་མཛད་པ་གཏན་

ལ་ཕབ་སྟེ། གྲོས་ཚོགས་ནས་འདིན་སྐྱོང་གི་འགན་འདིན་བཀའ་སློན་ནམས་
 བསྐོ་འདེམས་གནང་རྒྱུའི་འགན་དབང་ཆ་ཚང་བཞེས་རྒྱ། དེ་བཞིན་བཀའ་སློན་
 ནམས་ནས་གྲོས་ཚོགས་ལ་འགན་འཁུར་བའི་ཐོག་ནས་ལས་དོན་སྣམ་མེད་དང་།
 དེ་བར་གསལ་བཤད་ལན་འདེབས་གནང་དགོས་པ། དེ་མཚུངས་བོད་གཞུང་འདིན་
 སྐྱོང་གི་ཆུང་ནས་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་དྲང་བདེན་མིན་པའི་ཐག་གཅོད་
 རིགས་གནང་ཆོ། མི་མང་ནས་ཞུ་གཏུགས་བྱ་ཡུལ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་
 ཞིབ་ཁང་བཅས་ཀྱི་ཆ་རྒྱན་བསྐྱུན་ཏེ་མང་གཙོའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་བཅོས་
 གནང་ཡོད། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༡ ལོར་ཡམོང་ས་ཡ་སྐབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
 བཀའ་དགོངས་བཞིན་སྤྱི་འབུས་སྣམ་ཚོགས་ནས་སྤར་ཡང་བཅན་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་
 གི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱར་བཅས་གནང་སྟེ། བཀའ་སློན་གྱི་པ་བཅན་ཕྱོལ་རྒྱ་ཆེའི་
 མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱ་རྒྱུ་དང་། བདམས་ཐོན་བྱུང་བའི་བཀའ་སློན་
 ཁྲིམས་ཙུག་སྟེ་ལ་བཀའ་སློན་བདུན་ལས་མི་མང་བ་ཞིག་འོས་འདུགས་དང་འབྲེལ་
 དེ་དག་ལ་སྤྱི་འབུས་དོ་ཡོད་ཅེ་འཁོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༥༠ཡན་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་འཛོལ་
 དགོས་པའི་སྤྱི་ག་གཞི་གསར་དུ་བསྐྱུན་ཡོད། དེ་ལྟར་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་
 བསྐྱེད་པའི་བཀའ་སློན་གྱི་པ་དང་པོ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འདིན་
 མཆོག་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་༩ ཆོས་༩ ཉིན་ལས་ཁུར་དང་། གསང་རྒྱུའི་དམ་
 འབུལ་ཞུས་རྗེས་འདིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་ཞུ་སྟོ་ནམས་དབང་ལུང་སྐྱུར་བཞིན་ཡོད་
 པ་རེད། ད་ཆར་བཅན་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་འདི་ཉིད་མཆོར་དོན་མཚུངས་པའི་གཞུང་
 ཞིག་གི་དོ་བོར་ལས་དོན་གནང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད་ དེར་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་།
 རང་དབང་སྣམ་པའི་སྟེ་ཆུང་ཁག་བཅས་མང་གཙོའི་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཁྱད་ཆོས་ནམས་

ཡོངས་སུ་ཚང་ཡོད། འོན་ཀྱང་མ་འོངས་པར་བོད་ནང་རང་དབང་སྒྲར་གསོ་འཐོབ་
 པའི་སྐབས་སུ་བཅན་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་འདི་དག་བོད་ནང་གནས་སྡོད་བྱ་རྒྱུ་མིན་གཤིས།
 མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་སྟོན་དང་། ཅུ་ཁྲིམས་སྟོན་དོན་ནང་ལེན་པ་
 ལྟུངས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། བོད་ལ་རང་དབང་སྒྲར་གསོ་བྱུང་མཆོམས་སུ།
 ད་ལྟའི་བཅན་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་འདི་ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་བར་
 བཀལ་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་འཛུགས་རྒྱུ་དང་། སྲིད་གཞུང་དེའི་འགོ་འདོམས་སུ་
 སྲིད་འཛིན་གཅིག་བསྐྱོད་གཞག་སྐྱུལ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།
 བར་བཀལ་གྱི་སྲིད་འཛིན་དེར་ལེན་པ་ལྟུངས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཆབ་སྲིད་
 ཀྱི་སྒྲུ་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཅིས་སྟོན་གནང་རྒྱུ་དང་། སྲིད་འཛིན་དེའི་གཙོ་སྟོན་
 འོག་ལོ་གཉིས་ནང་ཚུད་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་བསྐྱུ་ཆེན་མོའི་ལམ་ནས་གཞུང་གསར་པ་
 འཛུགས་རྒྱུ་དང་། དེར་བར་བཀལ་གྱི་སྲིད་འཛིན་གྱི་དབང་ཆ་ཅིས་སྟོན་གནང་རྒྱུ་
 བཅས་ཡིན་པ་རེད།

༡༩༡ ཅུ་ཁྲིམས།

བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།

བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནི། བོད་གཞུང་གི་ལས་དོན་ལྷན་སྐྱོང་ཐོག་
 སྐྱབས་འཛིན་དབང་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཁྲིམས་གཞི་དེ་ཡིན། འདི་ནི་ཅུ་
 ཁྲིམས་བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ཆེད་འཛུགས་གནང་བ་ནས་འཆར་ཟིན་བཞོད་ཅིང་།
 བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྟན་མེད་དང་འབྲེལ། བཀའ་བསྐྱར་ཞུས་
 མཐར་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཟླ་༦ ཚེས་༡༤ ཉིན་གྲོས་ཚོགས་ནས་གདམ་ལ་ཐབ་པ་དེ

ཟླ་འི་ཆེས་༡༩ ཉིན་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཆོག་མཆན་བསྐྱུལ་དེ་
 ཅ་འདྲིན་གསལ་བསྐྱབས་གནང་བ་ཞིག་རེད། བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་བཅན་
 གྲུལ་པོད་གཞུང་ནས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་གས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གསལ་
 བསྐྱབས་ལ་བརྩི་སྲུང་ལུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ བོད་མི་ཆང་མར་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སར་
 འདྲ་མཉམ་གྱི་བརྩི་མཐོང་། དེ་བཞིན་པོ་མོ་དང་། ཆོས་ལུགས་། རིགས་རུས་།
 སྐད་ཡིག་ སྤྱི་ཆོག་གས་ཀྱི་འཕྲུང་ཁྲུངས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་འབྲེད་མེད་པར་ཆང་མར་
 ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་འདྲ་མཉམ་དུ་སྦྲེད་ཆོག་པའི་འགན་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
 དེ་བཞིན་འདྲིན་སྦྲོང་དང་། ཁྲིམས་བཟོ་ ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འདྲིན་བཅས་མང་
 གཅིའི་ཀ་བ་གསུམ་ནང་ཁུལ་དུ་དབང་ཆ་དབྱེ་བཞོས་བྱས་ཏེ། སྡེ་ཆ་ན་དེ་དག་གང་
 རུང་ནས་རང་སྤྱང་དབང་ཆ་པེད་སྦྲེད་རིགས་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བཀག་རྒྱ་ནན་པོའི་
 བརྒྱུད་རིམ་གཏན་འབེབས་བསྐྱངས་ཡོད།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ཉིད་གཏན་ལ་མ་ཐབ་གོང་བཅན་གྲུལ་པོད་གཞུང་གིས་
 ལས་དོན་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
 ཟླ་༩ ཆེས་༡༠ ཉིན་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱབས་གནང་བའི་མ་འོངས་པོད་ཀྱི་ཅ་
 ཁྲིམས་ཟིན་ཁྲིས་ཀྱི་འབྲུ་དོན་བཞིན་བཅན་གྲུལ་གནས་སྐྱངས་ལ་གང་འོས་ཐུག་ལེན་
 དུ་བསྐྱར་གནང་གི་ཡོད།

༡༩། ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འདྲིན།

ཆོས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།

ཆོས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནི། བཅན་གྲུལ་པོད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འདྲིན་

གྱི་སྒྲིལ་ཆེན་མཐོའོས་དེ་ཡིན། བཅའ་བྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་བྲིམས་ཞིབ་
ཁང་གིས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁུལ་དུ་ཚོད་སྒྲིང་ཁ་མཆུའི་རིགས་བྲིམས་དཔྱད་
གནང་རྒྱུའི་འགན་དབང་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་གཞི་གང་ཞིག་གནས་ལུལ་རྒྱ་
གར་གྱི་ལུལ་བྲིམས་གཏན་ཐབ་གང་རུང་དང་ཚྭ་གས་འགལ་འབྲི་གི་ཡོད་ཆོ། དེ་ནས་
བྲིམས་དཔྱད་གནང་གི་མེད། དེ་བཞིན་ནམ་ཉིས་བྲིམས་འགལ་གྱི་ཁྱོད་གཞི་ནམས་
ཀྱང་བྲིམས་དཔྱད་གནང་གི་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་གནས་ལུལ་རྒྱ་གར་གཞུང་
གི་དམིགས་བསལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ཁོ་དབང་ཡིན་པས་རེད།

ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་འགོ་འདོམས་སུ་བྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་གཅིག་དང་།
བྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་ཡོད་པ་ནམས་མགོང་ས་མ་རྒྱལ་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་ནས་མི་འགྲོ་འོས་འདུགས་གནང་སྟེ་གོས་ཚོགས་སུ་གནང་བ་དང་། གལ་ཏེ་
གོས་ཚོགས་ནས་འོས་གཞིའི་ས་ཐོན་ཐོག་སྤྱི་འབྲུས་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་མོས་
མཐུན་བྱུང་ཆོ། མགོང་ས་མ་རྒྱལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བསྐོས་གཞག་གཏན་འཁེལ་
གནང་ལམ་ཡོད་པ་རེད། བྲིམས་ཞིབ་པ་ནམས་ཀྱིས་རང་ལོ་༢༥ ཕྱི་ལོ་མ་ལོན་བར་
ལས་ཁུར་རྒྱན་འདྲིན་བྱེད་ཆོག འོན་ཀྱང་གོས་ཚོགས་ནས་སྤྱི་འབྲུས་རྩ་འཁོར་གསུམ་
ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་གོས་ཚོད་བཏོན་ཆོ། འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དབང་ཡོད། བྲིམས་ཞིབ་
པ་ཆེ་བ་དང་། བྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་ལ་ཁྱོད་གཞི་གང་ཞིག་བྲིམས་དཔྱད་གནང་
རྒྱུའི་དབང་ཆ་འདྲ་མཉམ་ཡོད། བྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་འགན་དབང་
ནི་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་འདྲིན་སྒྲོང་སྤངས་འདྲིན་གནང་རྒྱ་རེ་རེད།

བྲིམས་ཀྱི་སྤྱི་ག་གཞི་དང་། སྤྱི་དམངས་གདུག་པའི་བྲིམས་ཡིག་གི་ཟིན་བྲིས་
གཞིར་བཟུང་བྲིམས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་ལ་གོང་འོག་གི་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ་

ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམ་མཁའ་ཁང་། སྐོར་བསྐྱོད་ཁྱིམ་མཁའ་ཁང་། རྒྱུ་མཐའ་སྤེའི་
 ཁྱིམ་མཁའ་མཐོ་བ་དང་མཚུངས་། ས་གནས་ཁྱིམ་མཁའ་ཁང་ རྒྱུ་མཐའ་རིམ་
 ཁྱིམ་མཁའ་། བཅས་ཡིན། བོད་མིའི་གཞིས་སྐྱར་ཆེ་ཁག་དང་། ཁ་འཐོར་
 གནས་ཡུལ་བཅས་ལ་ཁྱིམ་མཐོན་ཅིས་བྱོན་བསྐྱོད་ས་གནས་ཁྱིམ་མཐོན་ཅིས་
 གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐོར་བསྐྱོད་ཁྱིམ་མཁའ་ཁང་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་
 བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ས་ཁུལ་ཁག་དུག་ཏུ་ཆ་བགོས་བྱས་ཡོད་པ་ནམས་ལ་
 ཁུབ་པར་བྱ་བྱུ་རེད།

ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམ་མཁའ་ཁང་ནས་ཁྱིམ་མཐོན་བྱོད་གནང་བའི་གྲོད་གཞི་གནད་འགངས་
 ཆེ་ཤོས་ནི། གཞུང་ངམ་འཛིན་སྐྱོང་དང་། མི་མང་དབར་གྱི་ཅོད་རྩོལ་རིགས་ཡིན།
 གཞི་མཐོང་ས་མཐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཐོག་མར་ཁྱིམ་མཁའ་ཁང་འདི་ནིད་
 གསར་འཛུགས་གནང་སྐབས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐོག་ནས་སྤྱི་སྤྱོད་མས་བྱང་གཞག་བྱུང་མིན་
 ཐད་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་སའི་སྤྱི་ཚོན་ཞིག་གི་ངོ་བོར་ཁུབ་དགོས་
 པའི་དམིགས་བཀའ་ལམ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་རེད།

༡༥། ཁྱིམ་མཐོན་སྐྱོན་ཚོགས།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐྱོན་ཚོགས།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐྱོན་ཚོགས་ནི་ བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་
 ཡུགས་བཅོའགོད་དང་། གཏན་འབེབས་བྱ་བྱུའི་དབང་ཆ་ཡོད་ས་རྫོགས་ལུང་པ་ཞིག་
 ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་འཐུས་སྐྱོན་ཚོགས་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་༡༩༦༠ ལོར་གསར་འཛུགས་
 གནང་བ་ཞིག་རེད། སྤྱི་ཚོན་འདི་ནིད་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་གཞི་མཐོང་ས་མཐུབས་

མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་སྐུ་ངལ་རིམ་པ་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་རང་རེའི་ཁྱོད་དུ་མང་
གཙེའི་ལམ་སྒོལ་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་བརྒྱད་རིམ་ནང་འདྲིན་སྦྱོང་ཐད་ཀྱི་ལེགས་
བཅས་དང་། འགྲུར་བ་ཆེ་གསུམ་གྱི་ཡིན། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནི་མི་མང་གི་
འཐུས་མི་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དུག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་དབུས་གཙང་དང་། མདོ་སྡོད།
མདོ་སྐད་བཅས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ནས་སྤྱི་འཐུས་བརྒྱ་རེ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་བཞི་
དང་། གཡུང་དྭང་བོན་བཅས་ནས་སྤྱི་འཐུས་གཉིས་རེ། ཡོ་རོབ་བོད་མིའི་ཁྲལ་ནས་
སྤྱི་འཐུས་གཉིས་དང་། བྱང་ཨ་རིའི་ཁྲལ་ནས་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་ གཞི་རིམ་གྱི་སྤྱུ་བས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་རང་རེའི་བཅན་གྱིས་ཁྱོད་དུ་སྐུ་རྩལ་དང་། ཆོན་རིག་
རིག་གནས། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་གཟེངས་སུ་བོན་པའི་ཐད་བསྐོས་སྤྱི་
འཐུས་གསུམ་བཅས་ཡིན།

སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་འདོམས་སུ་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་གཞོན་
གཉིས་དགོས་པ་སྤྱི་འཐུས་ཡོངས་ཀྱི་གསར་བའི་འོས་ཤོག་འཕངས་ཏེ་འདེམས་བསྐོ་
གནང་གི་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རང་ལོ་ཉིར་ལྷ་ཉིལ་པོ་ལོན་པ་
ཡན་ནས་གོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ལོ་ལྷ་
རེའི་མཆོམས་སུ་སྤྱི་འཐུས་འཕོ་འགྲུར་གྱིས་འོས་བསྐྱེད་ཆེན་མོ་ཞེས་གོས་ཚོགས་ཀྱི་
འཐུས་མི་བསྐྱར་དུ་འོས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཉིལ་པོ་
ལོན་པ་ཡན་ནས་འོས་ཤོག་འཕེན་པའི་ཁེ་དབང་སྦྱོང་ཆོག་པ་ཡིན་

ལོ་རེ་གོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་རེ་བསྐར་ཆགས་སུ་འཚོགས་པ་དང་།
ཚོགས་འདུ་སྔ་ཉིང་གཉིས་དབར་ཟླ་དུག་ལས་འཁལ་བའི་བར་མཆོམས་འདྲིལ་མི་
ཆོག གཞི་རིམ་གྱི་སྤྱུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཁྲལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་རྩོན་དང་འབྲེལ་

པའི་ཐོག་དགོས་གཤམ་ནས་གཟིགས་མཆམས་ངེས་མིན་ཚོགས་འདུ་འཕར་མ་སྒོར་
 ཚོགས་གནང་ཚོག་པ་དང་། ཡང་ཚོགས་གཙོས་བཀའ་ཤག་དང་གོ་བསྐྱར་གྱིས་
 ཚོགས་འདུ་འཕར་མ་བསྒོར་ཚོག་ བྱོས་ཚོགས་མ་འཚོག་པའི་རིང་འབྲས་མི་བཅུ་
 གཉིས་ལས་ཐུབ་པའི་རྒྱན་ལས་ཚོགས་རྒྱུད་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡང་ཚལ་ཁ་རེ་ནས་
 སྤྱི་འབྲས་གཉིས་རེ་དང་། ཚས་བརྒྱད་རེ་ནས་སྤྱི་འབྲས་རེ། ཐད་བསྒོས་སྤྱི་འབྲས་
 གཅིག་བཅས་ཡིན།

མི་མང་གི་སྤྱི་ཚབ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བྱོས་ཚོགས་ཀྱི་འབྲས་མི་ནམས་ཀྱིས་དུས་
 མཆམས་སོ་སོར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོད་ཀྱི་ཁྱོད་ཡོངས་གནས་སྤངས་དོགས་ཞིབ་
 སྤྱད་ཚོགས་བསྐྱེད་གནང་བ་དང་། སྤྱིར་འཁོར་མཆམས་འཛིན་སྐྱོང་ནས་དམིགས་
 བསལ་དགོངས་བཞེས་གནང་འོས་བདེ་སྤྱི་གཉིས་དོན་ནམས་སྤྱད་སྐྱོངས་ཞུ་གི་
 ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་འདུས་སྐྱོད་གཞིས་སྤྱར་ཆེ་ཁག་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ས་གནས་
 འབྲས་མིའི་བྱོས་ཚོགས་འཛུགས་གཉིས་གནང་བ་བརྒྱད་ས་གནས་ས་ཐོག་གི་མི་མང་
 དང་འབྲེལ་ལམ་རྒྱན་མཐུད་ཉར་གྱི་ཡོད། ས་གནས་བྱོས་ཚོགས་འཛུགས་པར་བཅའ་
 ཁྲིམས་ནང་གསལ་ཆ་རྒྱན་དགོས་མཁོ་ནི། ས་གནས་དེར་མི་འཁོར་བརྒྱ་དང་དུ་ག་
 ཅུ་ལས་མི་རྒྱུད་བཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་ཡིན། ས་གནས་བྱོས་ཚོགས་ནས་ས་
 གནས་གཞིས་ལས་ཁང་དང་། བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་ཁྱེད་ཚོ་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ཐད་སྤངས་འཛིན་གནང་བ་དང་། ས་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་ཏེ་ཁྲིམས་དང་།
 སྤྱི་ག་གཞི་ཡང་གཏན་འཁེབས་གནང་གི་ཡོད། ས་གནས་བྱོས་ཚོགས་ནས་གཏན་
 འཁེབས་གནང་བའི་ཁྲིམས་དང་། སྤྱི་ག་གཞི་ནམས་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་
 ནས་ངེས་པར་དུ་ལག་ལེན་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན།

༡༧། གཞུང་གི་འགན་འཛིན།

བཀའ་ཤག

བཀའ་ཤག་ནི་བཅན་ཁྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་སྡེ་ཚན་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཞིང་།
མགོང་ས་མཆོད་པས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གི་དབང་ལུང་ཆ་ཚང་
བཀའ་ཤག་བརྒྱད་ཁྲབ་བསྐྱར་གནང་གི་ཡོད། བཅན་ཁྱོལ་ཐོད་མིའི་བཅའ་བྲིམས་
ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་བཀའ་ཤག་དུ་མང་མཐར་བཀའ་སློན་བརྒྱད་དགོས་པ་
དང་། བཀའ་སློན་གྱི་པ་བཅན་ཁྱོལ་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱེད་
པ་དང་། ཁོང་གིས་ཐུག་སྐྱེལ་བཀའ་སློན་གཞན་ནམས་འོས་འདུགས་མིང་འདོན་
གནང་བར་སྤྱི་འཐུས་ངོ་ཡོད་ཙུ་འཕོར་བརྒྱ་ཆ་༥༠ ཡན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་འཐོབ་དགོས་
པ་ཡིན། བཀའ་སློན་ནམ་པའི་ལས་ཡུན་ལོ་ཆད་ལོ་ལྔ་ཡིན།

བཀའ་རྒྱུང་ཡིག་ཚང་།

བཀའ་ཤག་ནང་རྒྱན་དུ་ལས་དོན་ཞུ་སྒྲོའི་སྤྱད་བཀའ་རྒྱུང་ཡིག་ཚང་ཞིག་ཡོད་པ་
དང་། དེའི་ཐད་ཀའི་སྤངས་འཛིན་འོག་འཆར་འགོད་ལས་ཁུངས་ཚུད་ཀྱི་ཡོད།
འཆར་འགོད་ལས་ཁུངས་ནས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་མི་དང་། དངོས་པོའི་
རྣམས་པ་ དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་ཤེལ་རིམ་ལ་གཞིགས་པའི་
དགེ་ཐེད་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཁག་འགོད་འདོམས་གནང་གི་ཡོད།

བཀའ་སློན་ལས་ཁུངས་ཁག

ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས།

ཆོས་རིག་ལས་ཁྱད་སྒྲུབ་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་ཙམ་མཉམ་གཏུ་འགྲོ་
 ཉེན་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་སྐྱུན་འཛིན་དང་། བོད་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ལྟེ་
 གཙོ་འགན་བཞེས་ཀྱི་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་བཅུ་ལྷག་ལྟེ་རིང་བཅས་བྱོལ་སྤྱི་
 ཆོག་ས་ནང་དགོན་སྡེ་ག་ཆར་ ༡༠༠ ལྷག་བཞེངས་བསྐྱུན་གནང་ཞིང་། དེ་
 དག་གི་ནང་ཆོས་ལུགས་སློབ་གཉེར་གནང་མཁན་གྱི་བཅུན་ཞལ་གྲངས་ ༡༠༠༠༠
 ལྷག་ཡོད་པ་རེད། ཆོས་རིག་ལས་ཁྱད་སྒྲུབ་རིག་གཞུང་གི་སྡེ་གནས་དེ་དག་
 གི་ནང་སློབ་གཉེར་འཕེལ་རྒྱས་དང་། བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བའི་གྲ་བཅུན་
 ལའོས་ཉམ་ཐག་ནམས་ལ་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་མཐུན་འཇུག་རྒྱ་ཉིན་གནང་གི་
 ཡོད། དེ་བཞིན་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱི་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་ནང་པའི་ཆོས་ཆོག་ས་དང་།
 རིག་གཞུང་སྡེ་གནས་ཁང་ཁག་དང་འབྲེལ་ལམ་གཟབ་གཉེར་གྱིས་རིག་གཞུང་
 སྤེལ་རིས་ཀྱི་ལས་འགུལ་རིམ་ཅན་གོ་སྒྲིག་གནང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་
 འབྲེལ་ཆགས་དཔེ་རྒྱུན་རིགས་དཔར་སྐྱུན་ཕལོ་སློད་འབྲེམས་སྤེལ་ཞུ་གི་ཡོད།
 གཞན་ཡང་ལས་ཁྱད་སྒྲུབ་འདིའི་སྒྲུབ་འཛིན་འོག་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་།
 གོམས་སློབ་བཅས་དོན་གཉེར་བྱེད་ཡུལ་སྡེ་གནས་ཁང་ནི་སྤྱི་ཅིག་ཡོད་པ་རེད།
 དེ་དག་ཁག་གཅིག་ནི་རང་དབང་ཅན་ཏེ། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་འགྲོ་བྱོན་སྤྱངས་འཛིན་
 འོག་གནས་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཁག་གཅིག་གི་འགྲོ་བྱོན་དང་། འཛིན་སྐྱོང་བཅས་
 ཆོས་རིག་ལས་ཁྱད་སྒྲུབ་ནས་ཐད་ཀར་གནང་གི་ཡོད།
 རྒྱ་གར་སྤུལ་དུ་རིག་གཞུང་སྡེ་གནས་ཁང་ཡོངས་གྲགས་ཆེ་བ་ནམས་ནི། བོད་ཀྱི་
 སློབ་གར་ཆོག་ས་པ་དང་། སྤེལ་བོད་ཀྱི་ཁང་པ། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཐར་ཆ་
 ཆོས་མཐོང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་། རོར་གླིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་

སྒྲོང་ཁང་བཅས་ཡིན།།

ནང་སྡིད་ལས་ཁྲུངས།

ནང་སྡིད་ལས་ཁྲུངས་ནས་བཅཅ་བྱོལ་ཐོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་འཛུགས་སྐྱུན་གྱི་ལས་
འཆར་ནམས་ཀྱི་གཙོ་འགན་བཞེས་གྱི་ཡོད། ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་བཟུ་སྒྲོང་འོག་རྒྱ་གར་
དུ་སོ་ནམ་གཞིས་སྐར་ཁག་༡༡ དང་། ཁ་འཐོར་ཐོད་མིའི་གནས་ལུལ་ཁག་༡༡
བཅོ་ཞིང་མཉམ་འབྲེལ་ཁག་༥ རུམ་འཐག་མཉམ་འབྲེལ་ཁག་༩ བཅས་ཡོད།
གཞན་ཡང་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་བལ་ལུལ་དང་། འབྲུག་བཅས་སུ་ཐོད་མིའི་
གཞིས་སྐར་དང་། ལག་ཤེས་བཅོ་གྲ་ཁག་༡༠ བཅས་ལ་གཟིགས་རྟོག་གནང་
རྒྱུ་མཆོན་པའི་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་རོགས་ཆོགས་ཁག་དང་མཉམ་
དུ་འབྲེལ་གནང་གི་ཡོད། ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་བསྐྱུངས་པ་ནས་བརྒྱུད་ལས་
ཁྲུངས་ཀྱི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ ཐོད་མི་མང་གི་ཁོད་དུ་ལས་ཀའི་གོ་སྐབས་དང་།
མདུན་ལམ་བསྐྱུན་རྒྱ། རིམ་བས་གཞན་གྱི་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་རང་
ཁ་རང་གསོ་སྐབ་པ་བཅོ་རྒྱ་དེ་ཡིན།།

དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁྲུངས།

དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁྲུངས་ནས་བཅཅ་བྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་ལོ་རེའི་འཕྲོ་ཐོན་སྐྱུངས་
འཛིན་དང་། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འཁོད་གནང་གི་ཡོད་ ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་
ཡོད་དམིགས་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ནི་ བཅཅ་བྱོལ་ཐོད་མི་མང་གི་ཐོག་དུ་འཁྲི་བའི་ལོ་
རེའི་དྲང་སྐྱུངས་དཔྱུ་ཁལ་དེ་སྐོར་༩༩ དང་། རྩ་ཐོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་བཞི་འཕུ་
སྐྱུང་ཐོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་གང་མང་བ་དེ་བསྐྱུ་འབྲུལ་ཞུ་དགོས་པ་བཅས་ཡིན།
བཅཅ་བྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་ལོ་འཁོར་ཐོན་ཕྱིས་ཀྱིང་ལས་ཁྲུངས་འདི་ནས་ཁོ་སྤྱི་ག་

ཤེས་རིག་ལས་བྱུངས།

ལས་ཁུངས་འདིའི་གཞིགས་སྒྲིང་འོག་སློབ་ཤིང་བཞུགས་པ་ ༡༧ ཡོད་པའི་ནང་
ནས་སློབ་ཤིང་ ༩༠ བོད་སློབ་འདིན་སྒྲིང་ཆོགས་པ་སྟེ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་བྱེད་ཁུངས་
ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་ཤིང་ ༥ ལྡན་པའི་བོད་སློབ་ཤིང་མཉམ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་བྱེད་ཁུངས་རང་དབང་ཅན་གྱི་སློབ་ཤིང་ ༩༩ ལྡན་པའི་སློབ་ཤིང་
སྟེ་ནས་ཡན་ལག་སློབ་ཤིང་ ༡༥ འདིན་སྒྲིང་གནང་བཞིན་པ་དང་། སློབ་སླུག་བྱེད་
པ་ ༡༠༠༠༠ ཅམ་ཡོད་པ་དེ་དག་མཉམ་ཆེ་བ་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བ་ཤིང་
སློབ་ཤིང་ ༥ བཞིན་པ་སྟེ་བོད་སློབ་ཤིང་གི་འདིན་སྒྲིང་འོག་སློབ་ཤིང་ ༩ ཡོད་པ་དང་།
སློབ་སླུག་བྱེད་པ་ ༡༥༠༠ ཡོད།

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སློབ་ཡོན་གྱི་ཚཱ་ནས་རོགས་ཚོགས་ཁག་དང་། མི་སྡེར་
བཅས་ནས་རོགས་དངུལ་འོང་སྒྲུབ་ཞུ་གི་ཡོད་ཅིང་། ལས་འཆར་འདིའི་ལོག་
པོད་སྒྲུབ་གཞི་རིམ་སློབ་གྲ་ཐོན་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཡོན་རོགས་རམ་
པ་ཁོ་འགེམས་གཙང་གི་ཡོད་།

བདེ་སྤྱད་ལས་ཁྲུངས་།

བདེ་སྤྱད་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི། རྟོག་ས་རྒྱལ་མཐོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་རྒྱ་མཚན་ཉེ་སྤྱད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། བདེ་སྤྱད་ཡན་ལག་ལས་ཁྲུངས་ནས་
རྟོག་ས་མཆོག་མཇུག་ལྷུ་ལས་རིམ་གོ་སྒྲིག་དང་། རྒྱ་གར་དུ་གནས་སྡོད་ཆོག་
པའི་ལག་འབྲེར་གྱི་དུས་ཚོད་འཕར་སྡོན་ལྷ་རྒྱུར་མང་ཆོག་ས་ལ་དཔོན་རེ་ས་ཀྱི་
མཐུན་འགྱུར་གནང་གི་ཡོད། བདེ་སྤྱད་ཉམས་ཞིབ་ལས་ཁྲུངས་ནས་རྒྱ་གར་དང་།
བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཕྱུང་རིམ་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་གནང་གི་ཡོད།

བདེ་སྤྱད་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་སྡེ་ལེན་འབྲེལ་མཐུད་ལས་ཁང་ནས་ལོ་རེ་
བཞིན་བོད་ནས་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་མི་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་གཟིགས་
རྟོགས་གནང་གི་ཡོད། བོད་མི་བཅན་བྱོལ་བ་རྣམས་ཐོག་མར་བལ་ཡུལ་དུ་འབྱོར་
བ་དང་། རིམ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་རྒྱ་རམས་ལ་དང་། བོད་མི་འདུས་སྡོད་ས་ཁུལ་
ཁག་དུ་ཐོན་བསྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བལ་ཡུལ་དང་། སྤྱི་ལོར་ཡན་ལག་སྡེ་ལེན་ལས་
ཁང་རེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་སོ་སོ་ནས་བོད་མི་བྱོས་བྱོལ་བ་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་
ཀྱི་སྡོད་ཁང་དང་། ཞལ་ལག་གི་མཐུན་འགྱུར་། གཞན་ཡང་ས་གནས་རྒྱས་མངའི་
བབས་ཀྱིས་ལམ་སྟོན་ཁག་གནང་གི་ཡོད། སྡེ་ལེན་འབྲེལ་མཐུད་ལས་ཁང་ནས་
བོད་མི་གསར་དུ་འབྱོར་བ་རྣམས་སྟོབ་གཏམ་། བྱ་སར་སྟོབ་འཇུག་གནང་རྒྱར་
མཐུན་སྟོར་ཡང་གནང་གི་ཡོད།

སྤྱི་དྲིལ་ལས་ཁྲུངས་།

སྤྱི་དྲིལ་ལས་ཁྲུངས་ནས་བོད་མི་རྣམས་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁོད་དུ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་། ཁོར་ཡུག་གི་གནས་སྤངས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར་ཤེས་

རྟོགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་གི་ཡོད། དེའི་ཆེད་དུ་ལས་ཁུངས་ནས་དུས་དེབ་དང་།
 བོད་དང་བོད་མིའི་སྐོར་ཕུག་དེབ་ཁག་དཔར་འབྲེལ་ས་གནང་གི་ཡོད། དུས་དེབ་
 རྣམས་བོད་ཡིག་དང་། ཏིན་ཇི། དབྱིན་ཇི། རྒྱ་ཡིག་བཅས་སྐད་རིགས་བཞིའི་
 ཐོག་འདོན་སྤེལ་གནང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། ལ་གོང་ས་
 བཙུག་གི་བཀའ་སློབ་བརྒྱན་པའ་ཀྱང་འབྲེལ་ས་བསྐྲགས་གནང་གི་ཡོད། ཕྱི་དྲིལ་
 ལས་ཁུངས་ནི་འབྲེལ་མཐུད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དོ་བར་བྱའོད་པ་དང་། དེས་བཙན་
 བྱོལ་བོད་གཞུང་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགྱུར་ལས་རིགས་ཁག་ དེ་བཞིན་བོད་
 རྟོན་རྒྱལ་སྤྱིར་ཚོགས་པ་ཁག་གི་དཔར་འབྲེལ་མཐུད་མཚམས་སྦྱོར་དང་། བཙན་
 ལས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་རྟོན་བྱའོད་བསྐྲགས་གནང་གི་ཡོད།

ལས་ཁུངས་འདིའི་བྱའོད་ཁང་སྤྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་བཅུ་གསུམ་ནང་སྤྱི་ཚབ་དོན་
 གཙོད་ལས་ཁང་ཟུར་འཛུགས་གནང་ཡོད། དོན་གཙོད་ལས་ཁང་དེ་དག་ནས་རྒྱལ་
 ཁབ་གཅིག་གི་གཞུང་ཚབ་ཀྱི་དོ་བོར་ཕུག་ལས་ཆ་ཚང་གནང་གི་ཡོད་ཅིང་། དེ་
 ཡང་ཕྱི་ལོ་དང་། ཀ་ཐ་མན་གྱི་ རིུ་ཡོག་ ལོན་ཾོན། བ་རེ་སི། འཛིན་ཟུ།
 སྤྱི་དབུས་ཀྱི། མོ་མོ་ཁོ། ཁན་སྤེ་ར། ཾོ་གི་ཡོ། བི་རི་ཏོ་རི་ཡ། ཐའི་བེ། སྤར་
 སེལ་ས་བཅས་སུ་རྟེན་གཞི་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ནི་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་
 ཕྱི་འབྲེལ་སྤྱི་ཚབ་ལས་ཁང་རྣམས་ཡིན།

གཞན་ཡང་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱའོད་ཁང་གསལ་འོག་ལས་ཁུངས་གསུམ་ཡོད་
 པ་རྟེ། སྤར་ཐང་དཔར་ཁང་དང་། བོད་གཞུང་ཀམ་རྒྱུ་རར་སྤེ་ཚན་ བོད་ཀྱི་
 འབྲེལ་ས་སྟོན་ཁང་བཅས་ཡིན།

འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲུངས།

འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་གར་དང་། བལ་ཡུལ་དུ་སྤྲོད་ཁང་
ཆེ་བ་ ༤ དང་། གཞི་རིམ་འཕྲོད་བསྟེན་བརྟ་སྐྱོང་གི་ཡན་ལག་སྤྲོད་ཁང་ ༤༡
ཡོད། ལས་ཁྲུངས་འདིས་ཐོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བ་རྣམས་དང་། དེ་མིན་ཐོད་
མི་འཁོས་འབྱོར་ཞན་པ་རྣམས་ལ་སྤྲོད་བཅོས་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་ཐད་བརྟ་སྐྱོང་དང་
འབྲེལ་བའི་ངོ་དྲག་གི་དགོས་པ་ཁོ་རྣམས་མཐུན་འགྱུར་དང་། འགོ་གྲོན་ནར་གཏོང་
གནང་གི་ཡོད། བཞུགས་སྐར་ཐོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཅིས་ཁང་ནི་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲུངས་
ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་རང་སྐྱོང་གི་ཆོན་ཞིག་ཡིན། དེའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་གར་དང་།
བལ་ཡུལ་དུ་ཡན་ལག་སྤྲོད་ཁང་ ༤༤ ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་ཐོད་མི་རྣམས་དང་།
གནས་ཡུལ་ཡུལ་མི་བཅས་ལ་ཐོད་ཀྱི་གནང་སློལ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱི་ཅུལ་ཐོག་
ནས་སྤྲོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཞུ་མཐུན་འགྱུར་སྤྱི་བ་བཞིན་ཡོད།

༡༥། རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཆོན་ཁག

བཅོན་ཁྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་གལ་ཆེ་འི་སྤྱི་ཆོན་ཁ་གསལ་ལ་རང་དབང་གི་གནས་བབ་
གནང་བ་དང་། དེ་དག་གི་མངའ་གཅོད་རྣམས་ཀྱང་ལགོང་ས་ལྟུངས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་ནས་ཐད་ཀར་བསྐྱོད་གཞག་གནང་གི་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སྤྱི་ཆོན་དེ་དག་
འདིར་སྐྱོང་སྤྱི་ཆོན་གཅོད་ཀྱི་གཅོད་ཀྱི་ལས་འཁུར་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ རང་དབང་ཅན་
གྱི་སྤྱི་ཆོན་རྣམས་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།

སྤྱི་བྱུང་ཁོངས་བསྟུ་ལས་ཁང་།

སྤྱི་བྱུང་ཁོངས་བསྟུ་ལས་ཁང་ནས་ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འབུས་སྤྲོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་འབུས་

རྣམས་དང་། སྤྱི་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ། ས་གནས་
 འབྲུས་མིའི་ཚོགས་འདུ། བཀའ་རྒྱོན་ཁྱིམ་བཅས་ཀྱི་འོས་བསྐྱེད་དང་། གཞན་
 ཡང་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་འོས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱེད་སྟོང་ཅི་རིགས་དང་། བོད་གཞུང་
 རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེན་གྱི་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུའི་
 ཐག་གཅོད་གནང་ཆེ་མང་མོས་འོས་བསྐྱེད་གོ་སློལ་དང་སྤངས་འཛིན་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་
 ཀྱི་འགན་དབང་རྣམས་ཡོད་པ་རེད། བོད་མིའི་གཞིས་སྤྱོད་ཁག་ཏུ་ས་གནས་འགོ་
 འཛིན་རྣམས་བོད་གཞུང་རྣམས་བསྐོས་གཞག་སྤྱུལ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་ར་བཟུང་ན་མི་
 མང་ནང་ཁུལ་རྣམས་ཐང་ཀར་འོས་འདེམས་བྱེད་ཚོགས་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། གལ་ཏེ་
 མི་མང་རྣམས་རང་གི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་འོས་འདེམས་བྱ་རྒྱུའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཆེ།
 འོས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱི་གཞུང་གྱི་ཚོགས་ཁུངས་ཡང་བཞེས་དགོས་པ་ཡིན།
 འོས་བསྐྱེད་ལས་ཁང་གི་རང་དབང་ཅན་གྱི་དོ་བོ་སྤྱད་སྤྱོད་བསྐྱེད་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་
 དོན་བཞེན་ལ་གོང་ས་མཆོག་རྣམས་སྤྱི་ཁྱབ་འོས་བསྐྱེད་འགན་འཛིན་གཅིག་བསྐོས་
 གཞག་སྤྱུལ་བ་དང་། དེ་བཞེན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འོས་བསྐྱེད་ཆེན་
 མོའི་སྐབས་འགན་འཛིན་ཕྱག་རོགས་གཉིས་ཀྱང་བསྐོས་གཞག་སྤྱུལ་གྱི་ཡོད། སྤྱི་
 འབྲུས་ཙུ་འཁོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱིས་འོས་བསྐྱེད་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་
 འཛིན་འཕེ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་པའི་གྲོས་ཆོད་ལ་ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་
 བོ་མཆོག་རྣམས་བཀའ་འཁྲོལ་སྤྱུལ་ཐོན་གྱིས་འཕེ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་ཀྱིས་ལས།
 དེ་མིན་ལས་རྒྱུན་ལོ་ལྷའམ། རང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་ལྷ་ཅིལ་ལོ་ལོན་པ་གང་སྤྱི་བར་
 ཡིན།

སྤྱི་བྱུང་ལོས་བསྐྱེད་འགན་འདོན་ལས་བྱུང་ནས་པའི་མཆོན་གཞུང་།

༡། དགོན་ཤར་དོ་རྩེ་དག་འདུལ་། ཟུར་པ།

༢། ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ། ཟུར་པ།

༣། བགས་ཁང་ནས་རྒྱལ་དོ་རྩེ། ཟུར་པ།

༤། ངམ་རིང་བག་གིས་སྤྱན་ཆོགས། ཟུར་པ།

༥། འཇམ་དཔལ་ཆོས་བཟང་། ལས་ཐོག

གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐྱོད་ལྷན་ཁང་།

གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐྱོད་ལྷན་ཁང་ནས་སྤྱི་འབྲུག་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་གནན་
འདེམས་གནང་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བཅན་ཁྱོད་པོ་ད་གཞུང་གི་འགན་
འདོན་གཞུང་ཞབས་ཁག་འདེམས་བསྐྱོད་དང་། རྒྱུང་བདར་གནང་རྒྱ། གཞུང་
ཞབས་གནས་སྤར་གནས་དབྱུང་གཏོང་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་གཙོ་འགན་བཞེས་ཀྱི་ཡོད།
འདེམས་བསྐྱོད་ལྷན་ཁང་དུ་ཆོགས་གཙོ་གཅིག་དང་། ཆོགས་མི་གཉིས་ནས་བཞིའི་
བར་དགོས་པ་ལ་གོང་ས་ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ལས་རྒྱུན་ལོ་ལྟེ་འཇམ་
རང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་ལྟ་ལོན་པ་གང་སྤེལ་བར་བསྐྱོད་གཞག་སྤུལ་གྱི་ཡོད།

གཞུང་ཞབས་འདེམས་ལྷན་གྱི་ཆོགས་གཙོ་ལས་བྱུང་ནས་པའི་མཆོན་གཞུང་།

༡། དགོན་ཤར་དོ་རྩེ་དག་འདུལ་། ཟུར་པ།

༢། རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་། ཟུར་པ།

༣། བགས་ཁང་ནས་རྒྱལ་དོ་རྩེ། ཟུར་པ།

༤། ངམ་རིང་བག་གིས་སྤྱན་ཆོགས། ཟུར་པ།

༥། འཇམ་དཔལ་ཆོས་བཟང་། ལས་ཐོག

སྤྱི་ཁྲུབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་།

སྤྱི་ཁྲུབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ནས་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་དང་། གཞུང་འཛིན་གྱི་ལས་
ཁུངས་མ་ལག རེ་བཞིན་མང་ཚོགས་སམ་སྤྱི་པའི་སྤྱི་ག་འདུགས་ཏེ། མཉམ་འབྲེལ་
དང་། སློབ་ག སྤྱན་ཁང་སོགས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་དང་། འགྲོ་སོང་ཡོད་དོ་ཅོག་ཚུད་
པའི་ཡོ་འཁོར་ཅིས་བྲ་དང་། བྱུང་སོང་ཁ་འབབ་ཀྱི་མཐུག་བསྐྱོལ་ས་ཁ་ཕྱོག་བཅས་
བྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་བཟོ་འགོད་བྱས་པའི་ཅིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་
ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཞིབ་འདུག་དང་། སྤངས་འཛིན། འདྲི་བཅད་བཅས་གནང་རྒྱུའི་
འགན་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་རེད། རོ་དོན་སྤྱི་ཁྲུབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་ནས་བཅན་
བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ཡོང་འབབ་དང་། འགྲོ་བྱོན་གཉིས་བྲིམས་མཐུན་ཡོང་མིན་ཐད་
གཟིགས་རྟོག་གནང་གི་ཡོད།

སྤྱི་ཁྲུབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་འགོ་འདོམས་སུ་འགོ་འཛིན་གཅིག་དགོས་པ་མགོངས་
པ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བསྐྱོད་གཞག་སྤུལ་གྱི་ཡོད། རེ་བའི་ལས་རྒྱན་ལྟན་
ཚད་ལོ་བཅུ་འཕམ། རང་ལོ་བྱུག་ཅུ་རེ་སྤྲོ་ལོན་པ་གང་སྤེའི་བར་ཡིན།

སྤྱི་ཁྲུབ་ཅིས་ཞིབ་འགན་འཛིན་ལས་རྒྱར་རྣམ་པའི་མཆོན་གཞུང་།

༡། མདོ་སྤྲགས་བརྩན་འཛིན། རྒྱར་པ།

༢། འཛིགས་མེད་ལྷན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ རྒྱར་པ།

༣། དགའ་བརྒྱུད་དོན་གྲུབ་ ལས་ཐོག

༢༢། རེད་སྐབས་ཐུགས་འགན་བཞེས་བཞིན་པའི་རང་གཞུང་ལྷན་ཁང་ཁག་གི་

རྒྱང་ཆེ་རྣམ་པའི་མཆོན་གཞུང་གསལ་གསལ།

ཨང་། ལྷན་ཁང་རི་ཡིན།

རྒྱང་ཆེའི་མཆོན།

- ༡། སྐྱུ་སྒྲིལ་ཡིག་ཚང་། ལྷུང་ཆེ་བ་སྐྱུན་འདྲིན་དགེ་འབྱེད།
 བྲེ་སྤང་ཆེ་རིང་། ར་པ་ཆེ་རྒྱལ། འཆི་མེད་རིག་འདྲིན།
 ༢། བཀའ་ལྷུང་ཡིག་ཚང་། བཀའ་ལྷུང་མི་འགྲུར་དོ་རྩེ།
 ༤། ཆོས་རིག་ལས་ཁྲུངས། མགོན་པོ་ཕུན་ཆོགས།
 ༥། ནང་སྤྲིད། དངོས་གྲུབ་དོ་རྩེ།
 ༦། ཤེས་རིག་ གཡུ་ཐོག་ཀླུ་དགེ་ལེགས།
 ༧། དཔལ་འབྱོར། བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་འཁོར་སྟེ་ཆང་།
 ༨། བདེ་སྦྱང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་གྲགས།
 ༩། ཕྱི་བྱིལ། ལྷུང་བ་སྐྱུན་བསམ་འཕེལ། བ་སྐྱུན་འདྲིན་ཕུན་ཆོར་
 ༡༠། འཕྲོད་བསྟེན། སྐལ་བཟང་གཡུ་སྒྲོན།
 ༡༡། བཀའ་ཤག་ངེས་མེད། བཀྲ་ཤིས་ཙོར་བྱ།
 ༡༢། འཆར་འགོད་ལས་ཁྲུངས། འགན་འདྲིན་དཀོན་མཆོག་བརྩོན་འགྲུས།
 ༡༣། བོད་གནས་ཉམས་ཞིབ་ལས་ཁྲུངས། འགན་འདྲིན་སྟོབས་བཟང་།

༡༤། རང་དབང་ཅན་གྱི་ལས་ཁྲུངས་ཁག་གི་ལྷུང་ཆེ་ལས་ཐོག་ནས་པའི་
 མཆོན་གཞུང་།

- ༡་ ཆོས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་། སྤྱི་བྲུབ་བྲིམས་ལྷུང་ཆོས་བྲི་སྟེང་
 པ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས།
 ༢་ ཆོགས་ལྷུང་ལས་ཁྲུངས་ ལྷུང་ཆབ་ཕུར་བྱ་ཆེ་རིང་།
 ༣་ སྤྱི་བྲུབ་ཆོས་ཞིབ་ལས་ཁྲུངས་ ལྷུང་ཆེ་ཆོས་དབྱིངས།

༤། གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་། ནུང་ཆེ་སྤང་ས་ཆོས་སྒྲོན།

༡༡། རང་གཞུང་ལྷན་ཁང་ཁག་གི་སྤང་ཆེ་དང་འགན་འཛིན་ཟུར་པ་འཛོལ་བཞུགས་
ནས་པའི་མཆན་གཞུང་གཤམ་དུ་འགོད་འབུལ་བྱ་ཆུང་།

༡། ལྷ་མེར་སྤང་ཆེ་ན་ར་བ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཉིད།

༢། ལྷ་མེར་སྤང་ཆེ་ནོ་བུམ་རིན་པོ་ཆེ།

༣། བཀའ་སྤང་དགའ་གདོང་བསྟན་འཛིན་དབང་གཤམ།

༤། བལ་དོན་ཟུར་པ་རིན་ཆེན་དར་ལོ།

༥། ལྷ་མེར་སྤང་ཆེ་ཟློ་བཟང་སྤྱིན་པ།

༦། བཀའ་སྤང་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་།

༧། ཆོས་རིག་སྤང་ཆེ་ཁམས་སྤུལ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ།

༨། ལྷ་མེར་སྤང་ཆེ་སྤང་སྤྱིད་ཀ་དབང་དོན་གྲུབ།

༩། བྱང་སྤྱིད་སྤང་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་ཀྱལ།

༡༠། ལྷ་ལི་དོན་གཅོད་སྤང་ཆེ་ཟློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

༡༡། བྱང་སྤྱིད་སྤང་ཆེ་རྒྱལ་མཆན་ཆོས་ལྡན།

༡༢། བདེ་སྤང་སྤང་ཆེ་བུམས་པ་སྐལ་ལྡན།

༡༣། བྱང་སྤྱིད་སྤང་ཆེ་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ།

༡༤། བེས་རིག་སྤང་ཆེ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན།

༡༥། ར་ས་བདེ་དོན་བསྟན་འཛིན་ཟློ་བཟང་། སྤང་ཆེ་སྐལ་བཟང་དགའ་འདུལ།

༡༦། བེས་རིག་སྤང་ཆེ་དངོས་གྲུབ་ཆེ་རིང་།

- ༡༥། བདེ་སྲུང་རྒྱུང་ཆེ་སློབ་བཟང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས།
 ༡༦། དཔལ་འབྱོར་རྒྱུང་ཆེ་ཆེ་རིང་བཟའིས།
 ༡༧། འཆར་འགོད་རྒྱུང་ཆེ་སྟག་ལྷ་ནམ་རྒྱལ་ལྷ་མོ།
 ༡༨། ནང་སྤྱི་རྒྱུང་ཆེ་བྱམས་པ་ཆོས་འབྱོར།
 ༡༩། འཆར་འགོད་རྒྱུང་ཆེ་སྤྲ་མ་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་མཚན།
 ༢༠། འཆར་འགོད་རྒྱུང་ཆེ་མཁའ་འགོ་ཕྱག་མཛོད་ཚང་།
 ༢༡། གཞུང་ཞབས་འདེམས་ལྷན་རྒྱུང་ཆེ་བྱབ་བསྟན་ཕྱན་ཆོགས།
 ༢༢། སྤྱི་ཁྲབ་ཆོགས་རྒྱུང་དག་དབང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས།
 ༢༣། སྤྱི་ཁྲབ་རྩིས་ཞིབ་རྒྱུང་ཆེ་འདིགས་མེད་འབྱུང་གནས།
 ༢༤། འཕྲོད་བསྟེན་རྒྱུང་ཆེ་བསྟན་པ་བསམ་པའར།
 ༢༥། དཔལ་འབྱོར་རྒྱུང་ཆེ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་རྟོལ།
 ༢༦། བདེ་སྲུང་རྒྱུང་ཆེ་ལྷ་རྩེ་བསམ་གྲུབ།
 ༢༧། ཆོས་རིག་རྒྱུང་ཆེ་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ།
 ༢༨། ཆོས་རིག་རྒྱུང་ཆེ་སློབ་བཟང་ཆེ་རིང་།
 ༢༩། སྤྱི་ལེན་འགན་འཛིན་མདའ་རྒྱུར་ཉི་བཟང་།
 ༣༠། བདེ་སྲུང་ཡན་ལག་འགན་འཛིན་མདའ་རྒྱུར་དག་དབང་བསྟན་པ་

18 CONSTITUTION: Charter of the Tibetans in Exile

The Charter of the Tibetans in Exile is the supreme law governing the functions of the CTA. The Charter was adopted by the Assembly of Tibetan People's Deputies on June 14, 1991. Based on the spirit of the Universal

Declaration of Human Rights, the Charter guarantees everyone equality before law and equal enjoyment of rights and freedom without discrimination on the basis of sex, religion, race, language and social origin.

It provides for a clear separation of power between the three organs of the government: judiciary, legislative and executive.

Before the Charter came into being, the Central Tibetan Administration functioned roughly along the lines of the draft democratic constitution for future Tibet, promulgated by His Holiness the Dalai Lama on March 10, 1963.

༡༩། བཙན་ཁྲོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས།
མི་འབོར། རོབ་ཅིས་ལྷང་མི་གངས་ ༡༩༥༡༥༠ ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་
དུ་བོད་མི་ ༡༠༡༧༩༣ ཏང་། བལ་ཡུལ་དུ་ ༡༩༣༡༣ འབྱུག་དུ་ ༡༩༤༣
དེ་བྱིངས་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱུ་གཞན་ཁག་ལ་ ༣༥༥༡༣ རྒྱ་གངས་ཐོ་འདི་
བཞིན་བོད་གཞུང་འཆར་འགོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ ༣༠༠༥ ལོའི་མི་འབོར་
བརྒྱ་ཆའི་རོབ་འཆར་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག།

ཙ་ཁྲིམས། བཙན་ཁྲོལ་བོད་མིའི་བཙའ་ཁྲིམས་རིན་པོ་ཆེ།
ཁྲིམས་ཞིབ། བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།
ཁྲིམས་བཟོ། མི་མང་གི་འཐུས་མི་༩༩ ལས་གྲུབ་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ལྷན་ཚོགས། དེའི་ནང་ནས་འཐུས་མི་༩༣ བཙན་ཁྲོལ་མང་ཚོགས་ནས་

མང་གཙོའི་འགོ་ལུགས་ལྟར་འོས་བསྐྱའི་ལམ་ནས་འདེམས་བསྐྱོད་པ་དང་།
པགོང་ས་པ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཐད་ཀར་བསྐོས་གཞག་སྦྱལ་བའི་སྤྱི་
འཐུས་ ༩ བཅས། གཞུང་གི་བཀའ་ཤག་ནི་འདྲིན་སྦྱོང་སྡེ་ཆོན་གྱི་སྤྱི་བྱུང་ལས་
ཁུངས་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན།

འགན་འདྲིན། དེའི་སྐྱེད་ས་འདྲིན་འོག་བཀའ་སྒྲོན་ལས་ཁུངས་བདུན་ཡོད་
པ་སྟེ། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས།
ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས། ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས། ཕྱི་དྲིལ་ལས་
ཁུངས། བདེ་སྐྱེད་ལས་ཁུངས། འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་
བཅས་ཡིན།

སྤྱི་ཆབ་ སྤྱི་ལི་དང་། ཀ་ཐ་མན་གྱུ་ནི་ཕུ་ཡོག་ལོན་ཤོན། བེ་རི་སི།
དོན་གཙོད། འདི་ནི་ཐ། སྤྱི་དཔེས་ཤི། མོ་སོ་ཁོ། ཁན་སྤི་ར། རོ་ཀི་ཡོ།
བེ་རི་རོ་རི་ཡ། ཐའི་ཐེ། སྤྱི་ར་སི་ལས་བཅས།

མི་མང་གི་ སོ་ནམ་ཞིང་ལས་དང་། བཟོ་ཞིང་མཉམ་འབྲེལ་ལས་རིགས།
འཕྲོ་རྟེན། རུམ་འཐག་ཕྱི་ཆོང་། ཞབས་ཞུའི་རིགས་སྤྱི་ཆོང་བཅས།

༡༡། ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་བྱ་ཁྲིམས་ཡན་ལག་གི་ཚན་རིམ་ཡོད།

༡། ཚོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཁྲིམས། རྩིས་མིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་ཁང་།
བོད་གཞུང་གློས་གར་ཚོགས་པ། སྤར་ཁ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་
སློབ་གཉེར་ཁང་། ར་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། སྤེལ་བོད་ཀྱི་ཁང་པ།
དཔོན་གྱི་ཁག་ ༣༠༠ ལྟག་ཙམ།

༢། རན་མིང་ལས་ཁུངས་ཁྲིམས། རྩིས་པལ་གཉིས་སུ་གཞིས་ལས་ཁང་ ༥༩

༣། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཁྲིམས། ཡིད་ཆེས་དགེ་ཙམ། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་
རྒྱས་ཐབས་ཙམ།

༤། རེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཁྲིམས། རྩིས་པལ་འབྲུག་གསུམ་དུ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ ༥༥

༥། བདེ་སྐྱེད་ལས་ཁུངས་ཁྲིམས། བོད་གནས་ཉམས་ཞིབ་ལས་ཁུངས།
བདེ་སྐྱེད་ཡན་ལག་ལས་ཁུངས།
སྤེལ་ལོན་འབྲེལ་མཐུད་ལས་ཁང་།

༦། སྤྱི་ཁྲིམ་ལས་ཁུངས་ཁྲིམས། སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་ ༡༩ དང་།
ཀམ་ཕུཾར་གྱི་ཚན།

སྤར་ཐང་དཔར་ཁང་།

བོད་ཀྱི་འབྲེལ་ས་སྟོན་ཁང་།

༧། འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཁྲིམས། སྤེལ་ལོན་ཁང་དང་།

རྩིས་པལ་གཉིས་སུ་དེའི་ཡན་ལག་སྤེལ་ཁང་ཁག་ ༩༩

བདེ་ལེགས་སྤེལ་ཁང་།

རྩིས་པལ་གཉིས་སུ་སྤྱི་ལུགས་སྤེལ་ཁང་སྤེལ་ཁང་ཆེན་པོ་ ༥༥ དང་རྒྱུང་བ་ ༩༧

22 TIBETAN DIASPORA

Population: Approximately 145,150, {Approximate worldwide distribution:-India 101,242; Nepal 16,313; Bhutan 1,883; and rest of the world 25,712 (The Office of the Planning Commission's projected population in 2007, based on the annual percentage growth rate)

Constitution: Charter of the Tibetans in Exile

Government: Democratic and popularly elected

Head of State: His Holiness the Dalai Lama

Judiciary: Tibetan Supreme Justice Commission. The three Justice Commissioners are nominated by His Holiness the Dalai Lama, which in turn must be approved by the Tibetan Parliament in-Exile.

Legislature: Tibetan Parliament in -Exile with 46 members (43 elected directly by the exile population and three nominated by His Holiness The Dalai Lama. The term of office is five years.

Executive: The Kashag (Cabinet) is the apex executive body. The Kalon Tripa (Executive Chief) is elected directly by the exile population for a term of five years. He/ She nominates other members of the Kashag and seeks approval for their appointment from the Tibetan Parliament-in -Exile. Under the Kashag are the main Departments of Religion and Culture, Home, Education, Finance, Security, Information and International Relations, and Health.

Major NGOs: Tibetan Youth Congress (TYC), Tibetan Women's Association (TWA) National Democratic Party (NDPT)

Gu-Chu-Sum Movement

Foreign Missions: Based in New Delhi, Kathmandu, New York, London, Geneva, Moscow, Brussels, Canberra, Tokyo, Pretoria and Taipei

Livelihood: Agriculture, agro-industries, carpet weaving and exports, service sector. The winter sweater selling business is the economic mainstay of about 70 percent of the exile population in India

Education: Total school enrolment is 85 to 90 percent of the school -aged children in Exile

23. CENTRAL TIBETAN ADMINISTRATION OF HIS HOLINESS THE DALAI LAMA

Background

In 1949 the People's Liberation Army of China marched into Tibet's eastern provinces of Kham and Amdo, seizing control over the eastern Tibetan headquarters of Chamdo in the following year. Then in 1951, the so-called "17-Point Agreement on Measures for the Peaceful Liberation of Tibet" was forced upon the Tibetan government and people. In the succeeding years, the Chinese army advanced further west and eventually crushed the Tibetan national uprising of Lhasa in 1959. This led to the flight of His Holiness the Dalai Lama and some 80,000 Tibetans who sought refuge in India, Nepal and Bhutan. The influx of refugees continues even today. Currently, the Tibetan exile population is over 140,000 of which about 100,000 are based in India.

On 29th April 1959, His Holiness the Dalai Lama established the Tibetan exile administration in the north Indian hill station of Mussoorie. Named the Central Tibetan Administration (CTA) of His Holiness the Dalai Lama, this is the continuation of the government of independent Tibet. In May 1960, the CTA was moved to Dharamsala.

The Tibetan people, both in and outside Tibet, look to the CTA as their sole and legitimate representative. This and the administration's commitment to truth, non-violence and genuine democracy as its inviolable principles mean that it is now being recognised increasingly by parliaments and general public round the world as the legitimate and true representative of the Tibetan people.

Right from its inception, the CTA has set itself the twin task of rehabilitating Tibetan refugees and restoring freedom and happiness in Tibet. The rehabilitation agenda includes three important programmes: a) promoting education among the exile population; b) building a firm culture of democracy; and c) paving the way for self-reliance so that the Tibetan people are able to survive with the self-esteem and confidence that flows from not having to depend on external assistance.

The CTA's experiment with modern democracy, in particular, is a preparation for the reconstruction of Tibet when freedom is restored there. As part of this exercise, a parliament, then named the Commission of Tibetan People's Deputies, was instituted on 2 September 1960. The Parliament gradually matured into a full-fledged legislative body, thus coming to be known as the Assembly of Tibetan People's Deputies (ATPD). Then in 2006, its name was changed to the Tibetan Parliament-in-Exile (TPIF).

In 1990 His Holiness the Dalai Lama announced further democratisation, by which the composition of the Tibetan Parliament-in-Exile was increased

to 46 members. The parliament was empowered to elect the members of the Kashag or the Council of Ministers, which was made answerable to the people's elected representatives. Similarly, the Tibetan judiciary, known as the Tibetan Supreme Justice Commission, was instituted in 1992 under the provisions of the Arbitration Act of the government of India.

The newly empowered Tibetan parliament issued the exile Tibetan constitution under the title of *The Charter of the Tibetans in-Exile*.

In 2001 the Tibetan parliament, on the advice of His Holiness the Dalai Lama, amended the Charter to provide for direct election of the Kalon Tripa (the highest executive authority) by the exile populace. The Kalon Tripa, in turn, nominates the other Kalons (Cabinet members), and seeks the parliament's approval for their appointment. The first directly-elected Kalon Tripa- Professor Samdhong Rinpoche Lobsang Tenzin- took the oath of office on 5 September 2001. He was elected to the post of Kalon Tripa for the second time in August 2006.

Today, the CTA has all the departments and attributes of a free democratic administration. It must be noted, though, that the CTA is not designed to take power in Tibet. In his manifesto for future Tibet, entitled the *Guidelines for future Tibet's Polity and Basic Features of its Constitution*, His Holiness the Dalai Lama stated that the present exile administration would be dissolved as soon as freedom is restored in Tibet. The Tibetans currently residing in Tibet, he said, would head the government of free Tibet, not by the members of the exile administration. He said that there would be a transitional government in Tibet which would be headed by an Interim-President, elected or appointed by him. To this Interim-President His Holiness would transfer all his temporal power. The Interim-President, in his turn, would be required to hold a general election within two years and then hand over the power to the popularly-elected government

Constitution

CHARTER OF THE TIBETANS IN EXILE

The Charter of the Tibetans in Exile is the supreme law governing the functions of the CTA. It was drafted by the Constitution Redrafting Committee and referred to the Tibetan Parliament -in-Exile for approval. The parliament, in turn, adopted the Charter on 14 June 1991.

Based on the spirit of the UN Universal Declaration of Human Rights, the Charter guarantees to all Tibetans equality before the law and enjoyment of rights and freedom without discrimination on the basis of sex, religion, race, language and social origin. It provides for a clear separation of power among the three organs of the administration: judiciary, legislature and executive.

Before the Charter came into being, the Central Tibetan Administration functioned roughly along the lines of the draft democratic constitution for future Tibet, promulgated by His Holiness the Dalai Lama on 10 March 1963.

Judiciary

TIBETAN SUPREME JUSTICE COMMISSION

The Tibetan Supreme Justice Commission is the highest judicial organ of the CTA. According to the Charter, the commission is responsible for adjudicating all cases of civil nature within the Tibetan diasporic community. The commission, however, does not entertain any case if the doing of so is seen to be in contravention of the laws of the host countries. Similarly the commission does not handle criminal cases, as this is the preserve of the host governments.

The Supreme Justice Commission comprises of the Chief Justice Commissioner (CSJC) and two other Supreme Justice Commissioners all

of whom are nominated by His Holiness the Dalai Lama for final approval by the Tibetan Parliament in -Exile, His Holiness the Dalai Lama by virtue of being the head of state- makes their formal appointment.

The CSJC holds the office for five years, or until he/she is 65 years old, whichever of the two is found to be earlier. The other two commissioners hold the office till the age of 65. However, the parliament can initiate an impeachment resolution against them if they lose its confidence before the expiry of term. All the three justice commissioners have equal power and responsibility in adjudicating cases. The CSJC has the added responsibility of serving as the administrative head of the Commission.

The judicial Code and Civil Procedures propose a three tier judiciary system, consisting of the Supreme Justice Commission at the apex, followed by Circuit Justice Commissions (equivalent to a state-level high court) and Local Justice Commission (lowest-level high Court). Altogether 62 Local Justice Commissioners are planned to be set up to cover all the major Tibetan Settlements and scattered communities, as well as five Circuit Justice Commissions to cover the six different zones into which the Tibetan exile communities are divided. However due to financial and other constraints, no Circuit Justice Commission has been established so far. Moreover there are, as of now, only two full-fledged Local Justice Commissions functioning: one in Bylakuppe covering 11 Tibetan communities in South India: and other in Dehradun covering 27 Tibetan communities in North India. There are, in addition, 15 such Local Justice Commissions, where the respective local Tibetan administrative heads are given the additional role of serving as the Local Justice Commissioners.

Before filing a case in any of these justice commissions, the law requires that the plaintiff and the defendant sign an agreement called the Compliance Agreement which will serve as a guarantee on the part of

comply with the ruling made by the justice commission in accordance with the established laws and regulations. The most important cases heard by the Tibetan Judiciary are those which the people may put up against the administration. When His Holiness first suggested the setting up of judiciary, he specifically pointed out that it should be able to redress the people's grievances against the administration.

The Supreme Justice Commission is serviced by the Justice Secretariat, which provides secretarial and administrative services to it.

Legislature

TIBETAN PARLIAMENT -IN-EXILE

Instituted in 1960, the Tibetan Parliament-in-Exile is the highest legislative organ of the Tibetan refugee community. The creation of this democratically-elected body was one of the major changes that His Holiness the Dalai Lama has brought about in his efforts to introduce a democratic system of administration. The Parliament consists of 46 elected members. U-Tsang, Kham and Amdo, the three traditional provinces of Tibet, elect ten members each with at least two women candidates while the four schools of Tibetan Buddhism and the traditional Bon faith elect two members each. Three members are elected by Tibetans in the west: two from Europe and one from North America. In addition, three members with distinction in the fields of art, science, literature and community service are nominated directly by His Holiness the Dalai Lama. The Charter however, provides that he can propose up to three names, or none as in the case of the incumbent 14th Tibetan parliament, whatever he deems fit in accordance with the prevailing circumstances.

The Tibetan Parliament in -Exile (TPIE) is headed by a Speaker and a Deputy Speaker, who are elected by the members amongst themselves.

Any Tibetan who has reached the age of 25 years has the right to contest elections to the parliament. The elections are held every five years, and any Tibetan who has reached the age of 18 years is entitled to vote.

Sessions of the parliament are held twice every year, with an interval of six months between the sessions. However, His Holiness the Dalai Lama can summon special sessions of the parliament in the case of national emergencies when the parliament is not in session, there is a Standing Committee of twelve members: two members from each province, one member from each religious denomination, and one member who is directly nominated by His Holiness the Dalai Lama.

As representatives of the people, the members of the parliament undertake periodic tours to Tibetan communities to make an assessment of their overall conditions. On their return from these trips, they bring to the notice of the administration any specific grievances and matters needing attention.

The Tibetan Parliament -in-Exile keeps in touch with people also through the Local Assemblies established in 37 major Tibetan communities. The Charter provides for the establishment of a Local Assembly in a community having a population of not less than 160. The Local Assemblies are scaled-down replicas of the Tibetan Parliament -in-Exile. They keep an eye on the activities of their respective local administrative heads. They also make laws for their respective communities according to the latter's felt-needs. The laws passed by the Local Assembly must be implemented by the respective local administrative heads.

The Tibetan Parliament-in-Exile is serviced by the Parliamentary Secretariat, which provides secretarial and administrative services to it

Executive

KASHAG

The Kashag (Cabinet) is the apex executive body of the Central Tibetan Administration and its members are the Kalons (Ministers) of the CTA. The Charter of the Tibetans in Exile stipulates that the Kashag should have a maximum of eight members, including the Kalon Tripa, who is the executive head of the CTA.

In April 2001, the Tibetan parliament, on the advice of His Holiness the Dalai Lama, amended the Charter to provide for the direct election of the Kalon Tripa by the exile Tibetan populace. The amendment provided for two elections to this effect: the first one to throw up six highest winners as the candidates, and the second to confirm one among them as Kalon Tripa. The Kalon Tripa, in turn, submits a list of candidates to the parliament. The candidates approved by the parliament are appointed as Kalons to serve as the Kalon Tripa's colleagues.

The Kashag is serviced by the Kashag Secretariat. It provides the Kashag with secretarial and administrative services. Under the secretariat is the Office of the Planning Commission, which serves as a consultant in matters relating to the socio-economic development. As well as scrutinising the project proposals, it evaluates the performance of project activities undertaken by each of the CTA departments.

Established with a purpose of improving and upgrading the quality of planning for the development of the Tibetan community, the primary aim of the Office of the Planning Commission is to institutionalise the planning process within the Tibetan exile community. It brings out the Five Year Integrated Development Plan (IDP) and the Ten Yearly Demographic Survey of the Tibetan exile community. The Office of the Planning Commission also plans to publish a Perspective Development Plan for

future Tibet (PDPT).

Major Departments under the Kashag

DEPARTMENT OF RELIGION AND CULTURE

The Department of Religion and Culture seeks to preserve and promote Tibet's spiritual and cultural heritage, which is on the verge of extinction in its own homeland.

Over the past four decades, the Tibetan community in exile has established over 200 monasteries and nunneries with an enrolment of over 20,000 monks and nuns. The Department of Religion and Culture gives back-up services to these cultural institutes. It maintains close contact with the Buddhist centres throughout the world.

In addition to the monasteries and nunneries, there are cultural centres for the study of both spiritual and secular traditions of Tibet. While some of these centres are autonomous bodies financed by the government of India, others are financed and administered directly by the Department of Religion and Culture.

The best known of these cultural centres in India are the Tibetan Institute of Performing Arts (TIPA) in Dharamsala, Tibet House in New Delhi, the Library of Tibetan Works and Archives (LTWA) in Dharamsala, the Central Institute for Higher Tibetan Studies (CIHTS) at Sarnath in Varanasi, and the Norbulingka Institute for Tibetan Culture at Sidhpur near Dharamsala.

DEPARTMENT OF HOME

The Department of Home is responsible for all rehabilitation schemes for Tibetan exiles. It looks after 15 agriculture based and 13 handicraft-based settlements, as well as 11 cluster units or scattered communities in India. In addition, the department looks after 19 Tibetan settlements and handicraft

societies in Nepal and Bhutan.

The Home Department has a representative in almost all of these Tibetan communities, who are actually the local administrative heads. People at the grass-roots level have the right to either elect their own local administrator or request appointees from the Home Department. Most of the Tibetan communities have, thus far, decided in favour of the latter. However, the CTA is making concerted efforts to encourage people to elect their own grassroots level heads, as this is seen to be an essential milestone on the way to Tibetan political maturity.

The department works in close co-operation with the government of India and international organisations involved in helping Tibetans to improve their lot. Employment generation and promoting self-reliance among the Tibetan populace has been the main task of the department since it came into being.

The Department of Home is currently working on a detailed plan to streamline the co-operative societies to make them completely self-reliant. Responsible for buying inputs and marketing the outputs of respective settlements, the co-operatives presently depend on the Home Department for managerial personnel and financial assistance whenever they face the prospect of bankruptcy. With the establishment of the Federation of Tibetan Co-operatives in India Limited in April 2005, the department now hopes to gradually make it into an umbrella organisation that manages the Tibetan co-operative societies independent of the Central Tibetan Administration.

In tandem with other projects, the department also has plans to replace the existing chemical-oriented farming practice with organic and natural farming.

DEPARTMENT OF FINANCE

The Department of Finance monitors the CTA's spending and generate revenue for running the administration. The mainstay of its revenue is the annual voluntary contribution (dang-lang Cha-ngul) from the exile Tibetan populace. Every exile Tibetan makes an annual contribution of a certain fixed amount based on his or her age and the place of residence (country). In addition, all salaried Tibetans contribute a prescribed amount of their salary, and those engaged in business ventures contribute a prescribed amount of their net profit, to the administration.

The department also formulates the annual budget of the CTA and submits the plan to the parliament for its scrutiny and approval.

Thus far, the department has been running 25 business enterprises to supplement the revenue generated from the voluntary contributions. These enterprises are now closed down in line with the new thinking that it is improper for an administration like the CTA, based as it is on the spiritual value system of right livelihood, to engage in profit-making ventures.

DEPARTMENT OF EDUCATION

The Department of Education oversees 80 schools in India, Nepal and Bhutan-serving around 30,000 children which forms 70 percent of the total school-aged children in exile. A further 15 to 20 percent goes to non-Tibetan schools. Out of the 80 schools in the Tibetan exile community, 28 are directly run and funded by the Central Tibetan Schools Administration (CTSA) of the government of India and 16 by the Sambhota Tibetan Schools Administration (STSA) of the Department of Education.

The Tibetan Children's Village (TCV) in Dharamsala, the Tibetan Homes Foundation (THF) in Mussoorie and the Snow Lion Foundation (SLF) in Nepal are autonomous bodies or institutions under the Department

Executive

KASHAG

The Kashag (Cabinet) is the apex executive body of the Central Tibetan Administration and its members are the Kalons (Ministers) of the CTA. The Charter of the Tibetans in Exile stipulates that the Kashag should have a maximum of eight members, including the Kalon Tripa, who is the executive head of the CTA.

In April 2001, the Tibetan parliament, on the advice of His Holiness the Dalai Lama, amended the Charter to provide for the direct election of the Kalon Tripa by the exile Tibetan populace. The amendment provided for two elections to this effect: the first one to throw up six highest winners as the candidates, and the second to confirm one among them as Kalon Tripa. The Kalon Tripa, in turn, submits a list of candidates to the parliament. The candidates approved by the parliament are appointed as Kalons to serve as the Kalon Tripa's colleagues.

The Kashag is serviced by the Kashag Secretariat. It provides the Kashag with secretarial and administrative services. Under the secretariat is the Office of the Planning Commission, which serves as a consultant in matters relating to the socio-economic development. As well as scrutinising the project proposals, it evaluates the performance of project activities undertaken by each of the CTA departments.

Established with a purpose of improving and upgrading the quality of planning for the development of the Tibetan community, the primary aim of the Office of the Planning Commission is to institutionalise the planning process within the Tibetan exile community. It brings out the Five Year Integrated Development Plan (IDP) and the Ten Yearly Demographic Survey of the Tibetan exile community. The Office of the Planning Commission also plans to publish a Perspective Development Plan for

future Tibet (PDPT).

Major Departments under the Kashag

DEPARTMENT OF RELIGION AND CULTURE

The Department of Religion and Culture seeks to preserve and promote Tibet's spiritual and cultural heritage, which is on the verge of extinction in its own homeland.

Over the past four decades, the Tibetan community in exile has established over 200 monasteries and nunneries with an enrolment of over 20,000 monks and nuns. The Department of Religion and Culture gives back-up services to these cultural institutes. It maintains close contact with the Buddhist centres throughout the world.

In addition to the monasteries and nunneries, there are cultural centres for the study of both spiritual and secular traditions of Tibet. While some of these centres are autonomous bodies financed by the government of India, others are financed and administered directly by the Department of Religion and Culture.

The best known of these cultural centres in India are the Tibetan Institute of Performing Arts (TIPA) in Dharamsala, Tibet House in New Delhi, the Library of Tibetan Works and Archives (LTWA) in Dharamsala, the Central Institute for Higher Tibetan Studies (CIHTS) at Sarnath in Varanasi, and the Norbulingka Institute for Tibetan Culture at Sidhpur near Dharamsala.

DEPARTMENT OF HOME

The Department of Home is responsible for all rehabilitation schemes for Tibetan exiles. It looks after 15 agriculture based and 13 handicraft-based settlements, as well as 11 cluster units or scattered communities in India. In addition the department looks after 19 Tibetan settlements and handicraft

societies in Nepal and Bhutan.

The Home Department has a representative in almost all of these Tibetan communities, who are actually the local administrative heads. People at the grass-roots level have the right to either elect their own local administrator or request appointees from the Home Department. Most of the Tibetan communities have, thus far, decided in favour of the latter. However, the CTA is making concerted efforts to encourage people to elect their own grassroots level heads, as this is seen to be an essential milestone on the way to Tibetan political maturity.

The department works in close co-operation with the government of India and international organisations involved in helping Tibetans to improve their lot. Employment generation and promoting self-reliance among the Tibetan populace has been the main task of the department since it came into being.

The Department of Home is currently working on a detailed plan to streamline the co-operative societies to make them completely self-reliant. Responsible for buying inputs and marketing the outputs of respective settlements, the co-operatives presently depend on the Home Department for managerial personnel and financial assistance whenever they face the prospect of bankruptcy. With the establishment of the Federation of Tibetan Co-operatives in India Limited in April 2005, the department now hopes to gradually make it into an umbrella organisation that manages the Tibetan co-operative societies independent of the Central Tibetan Administration.

In tandem with other projects, the department also has plans to replace the existing chemical-oriented farming practice with organic and natural farming.

DEPARTMENT OF FINANCE

The Department of Finance monitors the CTA's spending and generate revenue for running the administration. The mainstay of its revenue is the annual voluntary contribution (dang-lang Cha-ngul) from the exile Tibetan populace. Every exile Tibetan makes an annual contribution of a certain fixed amount based on his or her age and the place of residence (country). In addition, all salaried Tibetans contribute a prescribed amount of their salary, and those engaged in business ventures contribute a prescribed amount of their net profit, to the administration.

The department also formulates the annual budget of the CTA and submits the plan to the parliament for its scrutiny and approval.

Thus far, the department has been running 25 business enterprises to supplement the revenue generated from the voluntary contributions. These enterprises are now closed down in line with the new thinking that it is improper for an administration like the CTA, based as it is on the spiritual value system of right livelihood, to engage in profit-making ventures.

DEPARTMENT OF EDUCATION

The Department of Education oversees 80 schools in India, Nepal and Bhutan-serving around 30,000 children which forms 70 percent of the total school -aged children in exile. A further 15 to 20 percent goes to non -Tibetan schools. Out of the 80 schools in the Tibetan exile community, 28 are directly run and funded by the Central Tibetan Schools Administration (CTSA) of the government of India and 16 by the Sambhota Tibetan Schools Administration (STSA) of the Department of Education.

The Tibetan Children's Village (TCV) in Dharamsala, the Tibetan Homes Foundation (THF) in Mussoorie and the Snow Lion Foundation (SLF) in Nepal are autonomous bodies or institutions under the Department

of Education. Altogether these autonomous institutions look after 32 schools: TCV administers 17 schools with over 11,000 students; the THF two schools with over 2000 students, and the SFL 13 schools with over 3,000 students. Moreover there are four schools run independently by the Tibetan communities themselves: one each in Srinagar and Delhi, and two in Dehradun.

The Department of Education has a major child sponsorship scheme, which receives funds from individuals and organisations . Under this scheme, the Department provides scholarship for higher studies to deserving school graduates. It also has a number of scholarship programmes for both under graduate and post-graduate studies in India and abroad.

The Basic Education Policy of the department-adopted unanimously by the Tibetan Parliament in-Exile in September 2004- is aimed for imbuing children with a sense of responsibility for the happiness of others. Towards this end, it has created a system to impart a judicious blend of modern and traditional education, one that couples modern skills with the warm-hearted motivation of traditional spiritual vale systems.

DEPARTMENT OF SECURITY

The primary responsibility of the Department of Security is to ensure the security of His Holiness the Dalai Lama. The department has a branch Security Office, which arranges public audiences with His Holiness the Dalai Lama and helps Tibetan refugees in applying for, and seeking renewal of , their refugee registration certificates from the government of India. The department also runs a research unit called the Research and Analysis Centre, which monitors the developments in occupied-Tibet and China.

In addition, the Department of Security runs three Reception Centres in

Dharamsala, Kathmandu and Delhi to look after the growing number of new refugees arriving from Tibet. The refugees usually arrive first in Nepal from where they make their way to Dharamsala and other Tibetan communities via Delhi. The Reception centres at each of these places provide food, lodging and traveling expenses, as well as guides to new refugees. They also help the new refugees to find employment, join schools and monasteries, or start small business enterprises, in exile.

DEPARTMENT OF INFORMATION & INTERNATIONAL RELATIONS

The Department of Information and International Relations (DIIR) educates the Tibetans and international public opinion on the political, human rights and environmental conditions in Tibet. Towards this end, it publishes both print and video materials on Tibet. The periodicals come out in three languages: Tibetan, English and Chinese.

The DIIR serves as a protocol office of the CTA and liaises with the international media and Tibet Support Groups throughout the world.

Under the DIIR are CTA's foreign missions in 11 countries. They function as the official agencies of the CTA and are based in New Delhi, Kathmandu, Geneva, New York, Tokyo, London, Moscow, Brussels, Canberra, Pretoria and Taipei.

The Narthang Press and Tibetan Computer Resource Centre (TCRC) also fall under the direct supervision of the DIIR. While the Narthang Press handles the printing responsibilities of the CTA, the TCRC provides computer and Internet services to all the departments of the Tibetan administration.

DEPARTMENT OF HEALTH

The Department of Health runs seven referral hospitals, four Primary Health Care (PHC) centres and 43 clinics or dispensaries to provide health care services to the Tibetan communities in India and Nepal. The department meets the cost of emergency health care needs and treatment of new refugees and other needy Tibetans.

The Tibetan Medical and Astrological Institute (TMAI) or Men-Tsee-Khang as it is known in Tibetan- in Dharamsala is an autonomous body under the auspices of the Department of health. The Tibetan Medical and Astrological Institute has 50 branch clinics in various parts of India and Nepal to provide traditional Tibetan medical care to Tibetans and the local population.

Institutional Bodies

ELECTION COMMISSION

The power and functions of the Election Commission are to conduct and oversee the elections of all those specified in the Charter, including the members of the Tibetan Parliament-in-Exile, its Speaker and Deputy Speaker as well as the Kalon Tripa. If the CTA decides to call a referendum to get people's verdict on a matter of extreme importance, it will fall upon the Election Commission to conduct the referendum. Although the local administrative heads of most Tibetan communities are appointed by the CTA, people have the right to elect them if they so wish. In such a case, the Election Commission will conduct the election of local administrators as well.

In order to ensure the independence of the Election Commission, the Charter provides for the direct appointment of the Chief Election Commissioner

by His Holiness the Dalai Lama. Two additional Commissioners are appointed by His Holiness during the general elections of the Kalon Tripa and the members of the Tibetan Parliament-in-Exile.

The Chief Election Commissioner holds the office for a term of five years, or until he/she reaches the age of 65, whichever of the two is found to be earlier.

PUBLIC SERVICE COMMISSION

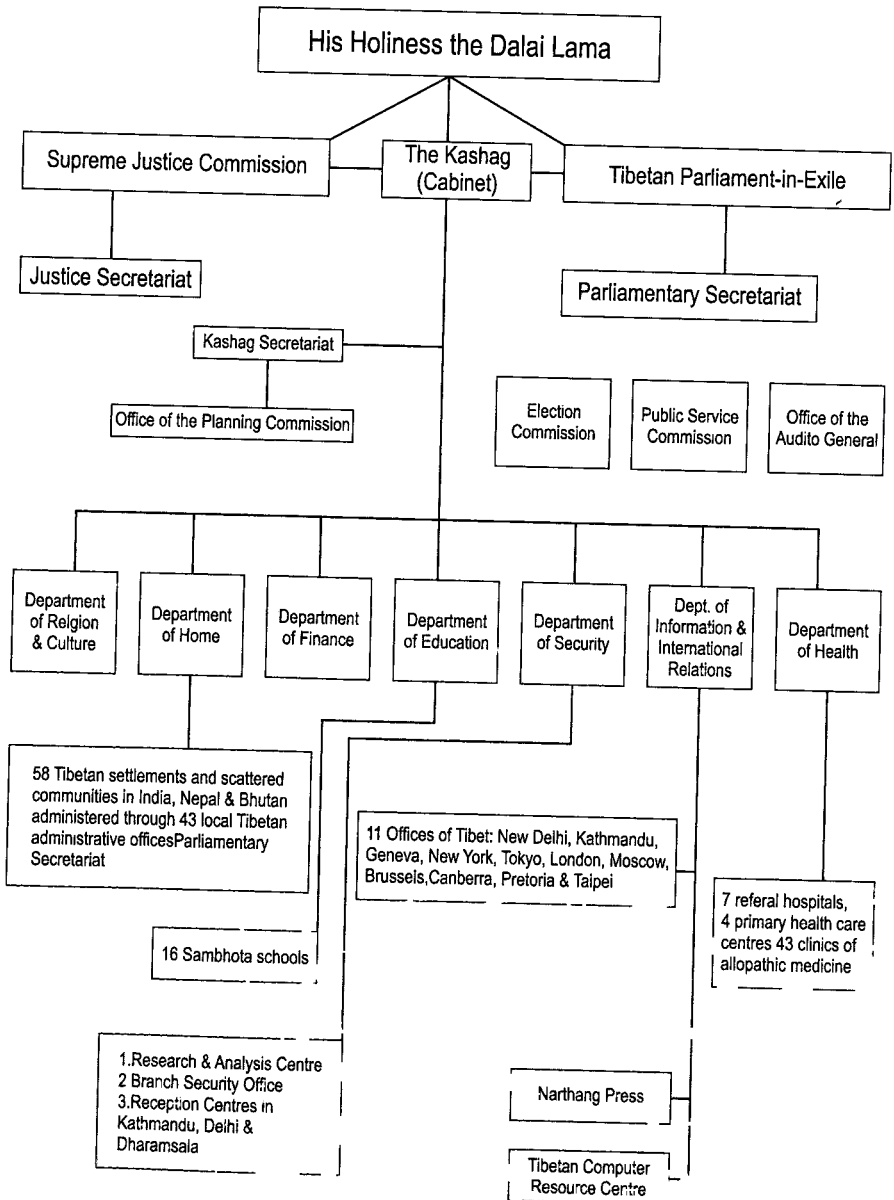
The Public Service Commission is responsible for recruitment, training, appointment and promotion of the civil servants of the CTA. The Public Service Commission comprises of a Chairman and other members of the commission hold the office for a term of five years, or until they reach the age of 65, whichever of the two is found to be earlier.

OFFICE OF THE AUDITOR GENERAL

The Office of the Auditor General is responsible for auditing the accounts of all the CTA departments and its subsidiaries. It also audits the accounts of most of the public institutions like co-operatives, trading concerns, educational institutes, hospitals, health centres, and so on. The Office of the Auditor General also evaluates the efficiency, propriety and management performance. In short, this office functions as a financial watchdog on the CTA. As a rule, it is on the basis of audit reports that the Tibetan Parliament-in-Exile takes different branches of the CTA to task.

The Office of the Auditor General is headed by an Auditor General who is directly appointed by His Holiness the Dalai Lama. The Auditor General holds the office for a term of ten years, or until he/she reaches the age of 65, whichever of the two is found to be earlier.

CTA Organisational Structure

Under Department of Home

58 Tibetan settlements and scattered communities in India, Nepal and Bhutan administered through 43 local Tibetan administrative offices.

Under Department of Education: 16 Sambhota Schools

Under Department of Security :

1. Research and Analysis Centre 2. Branch Security Office 3. Reception Centres in Kathmandu, Delhi & Dharamsala

Under Department of Information and International Relations :

11 Offices of Tibet: New Delhi, Kathmandu, Geneva, New York, Tokyo, London, Moscow, Brussels, Canberra, Pretoria & Taipei
Narthing Press and Tibetan Computer Resource Centre

Under Department of Health:

7 referral hospitals, 4 primary health care centres & 43 clinics for allopathic medicine.

24. TIBET IN HISTORY (Some of the important events)

JANUARY

Jan 28, 1989: The 10th Panchen Lama suddenly died, aged 50, reportedly of a heart attack, at Tashi Lhunpo. The then TAR Party General Secretary Hu Jintao had accompanied the Panchen Lama to the Monastery on Jan 23 and was present throughout.

MARCH

March 1947: Tibet was represented at the Asian Relations Conference which was conducted by the Indian Council of World Affairs and attended

by delegates from 32 Asian countries.

March 29, 1950: A Tibetan delegation led by Ngapo Ngawang Jigme left Lhasa for Beijing and later signed what came to be known as the 17th -Point Agreement on May 23, 1951.

March 10, 1959: Over 30,000 Tibetans surrounded the Norbulingka Palace to prevent the H.H. The Dalai Lama from attending a theatrical show at the Chinese Military barracks in Lhasa as the people suspected a Chinese plot to kidnap him. The episode triggered a mass Tibetan uprising.

March 12, 1959: The women of Lhasa -organised a mammoth rally at the foot of the Potala Palace and staged mass demonstrations. The day is observed as the founding anniversary of the Tibetan Women's Association based in India.

March 31, 1959: The H.H The Dalai Lama, having sought political refugee in India two days earlier, crossed the India -Tibet border in the evening at Chuthangmo.

March 10, 1963: The Dalai Lama promulgated the first draft constitution for a free democratic future Tibet.

March 12, 1979: Deng Xiaoping met Gyalo Thondup, elder brother and emissary of the Dalai Lama, and told him that except for independence for Tibet, everything could be settled through dialogue.

March 18-20, 1994: The First World Parliamentarians Convention on Tibet was held in New Delhi, India.

March 15-26, 2001: The 11th session of the 12th exile Tibetan parliament amended the exile Tibetan charter and election law to provide for direct election of the Kalon Tripa.

MAY

May 1980, The Tibetan Government in exile sent to Tibet a second and a third fact finding missions, made up of youngsters and educationist

respectively.

May 23, 1991: The US Senate and the House of Representatives passed a “Sense, of the Congress” resolution, recognising Tibet, including those areas incorporated into the Chinese provinces of Sichuan, Yunnan, Gansu and Qinghai, as an occupied country under established principles of international law and “whose true representatives are the Dalai Lama and the Tibetan Government-in-Exile as recognised by the Tibetan people. Tibetan delegation headed by Special Envoy Lodi G. Gyari, visited China and Tibetan areas for the Second time from 25 May to 8 June 2003.

JUNE

June 20, 1959: At a press conference in Mussoorie, India, H.H. the Dalai Lama formally repudiated the 17-Point Agreement and announced the formation of a Tibetan Government in Exile.

June 8, 1982: A high -ranking three member exile Tibetan delegation to China returned to Dharamsala after five weeks of talk in Beijing beginning April 24.

June 15, 1988: The H. H. The Dalai Lama delivered his proposal for autonomy for Tibet in an address to the European Parliament in the French city of Strasbourg.

The fourth round of meetings took place on 30 June and 1 July-2005 at the Embassy of the China in Berne, Switzerland. Special Envoy Lodi G. Gyari and Envoy Kelsang Gyaltsen, accompanied by three senior assistants, Sonam N. Dagpo, Ngapa Tsegyam and Buchung K. Tsering.

JULY

The sixth round of talks took place from 29 June to -5th July 2007 in Shanghai and Nanjing. Special Envoy Lodi Gyari, accompanied by envoy Kelsang Gyaltsen, two senior assistants Sonam N. Dagpo and Bhuchung K Tsering, led the discussions on Tibetan side while the Executive Vice

Minister of the Central United Front Work Department, Mr. Zhu Weiqun and the Vice Minister Sithar attended from Chinese side.

SEPTEMBER

Direct contact with China was reopened in September 9, 2002, when Beijing hosted a four member Tibetan delegation, headed by Special Envoy Lodi G.Gyari.

The Tibetan delegation had the third round of meetings with their Chinese counterpart in Beijing in September 2004.

OCTOBER

Oct 7, 1970: The Tibetan Youth Congress was founded.

Oct 1980: The third fact -finding delegation to Tibet led by Jetsun Pema of the exile Tibetan Government returned, confirming that the standards of education there were deplorably low.

Oct 19, 1984: A three member exile Tibetan delegation led by Mr. Juchen Thubten Namgyal visited Beijing and asked China to end political repression in Tibet and discuss arrangements for a possible visit of the H.H The Dalai Lama while exploring possibilities for further talks.

Oct 28, 1991: US President George Bush, signed into law a non -binding Congressional resolution declaring Tibet” an occupied country under established principles of international law, whose true representatives are the Dalai Lama and the Tibetan Government as recognised by the Tibetan people.”

His Holiness the XIVth Dalai Lama received highest US civilian award- USA’s Congressional Gold Medal from US President Goerge W Bush on 17th October 2007.

DECEMBER

Dec 30, 1947: The first International trade mission from independent Tibet met with officers of the US Embassy in India and presented the acting

Dec 10, 1989: The H. H. The Dalai Lama accepted the Nobel Prize for Peace in Norway's capital Oslo.

སྐུའམ་། ཚེ་ལས་གཙོ། ཚེ་ལས་གཞོན། ལྷ་ཚེས་ནས་ལྷ་ཚེས་བར།

95

ས་སྒྱ། ༡། ཕད་མ་འབྱུང་གནས། ༡། ཆེ་རིང་པོ།
 དགེ་ལུགས། ༡། དགེ་བཤེས་བྱུང་བསྟན་འཕེལ་རྒྱས། ༡། བེ་རི་འཛིགས་མེད་
 དབང་རྒྱལ།
 བོན་པོ། ༡། དགེ་བཤེས་སྟོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན། ༡། དགེ་བཤེས་གཡུང་རྩུང་
 རྒྱལ་མཚན།
 ཡེ་རེ་བ། ༡། བསོད་ནམས་པར་སི། ༡། སྟོན་མཁར་བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས།
 ཨ་རི་དང་ཁེ་ཏ་ཏ། ༡། བསྟན་འཛིན་ཚོས་ལྷན། བཅས་གོང་གསལ་བྱོན་བསྟོ་མས་
 སྤྱི་འབྲས་ཀྱི་ཞལ་གྲངས་ ༤༩ ཡིན་ཅིང་།
 ཐད་བསྟོས་སྤྱི་འབྲས་ཐད། གཤོང་ས་མཚོག་ནས་ཐད་བསྟོའི་སྤྱི་འབྲས་བསྟོ་ལྷལ་
 གནང་རྒྱ་མིན་པ།

༡༡། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ ཕྱི་ཟླ་༤ ཚེས་༡༥ ཉིན་པོད་གཞུང་དབྱས་འོས་བསྡུ་
 ལས་ཁང་ལ་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་མཐོང་ཡིག་ཚང་ནས་བཀའ་ཕེབས་པའི་ནང་བཅའ་ཁྲིམས་
 འོན་ཚན་༩༥ ནང་གསེས་ཀྱི་ ག་པའི་ནང་གསལ་པའི་གཤོང་ས་མཚོག་ནས་ཐད་
 བསྟོས་སྤྱི་འབྲས་བསྟོ་ལྷལ་ཐད་གནས་སྐབས་ཐད་བསྟོས་སྤྱི་འབྲས་བསྟོ་ལྷལ་གནང་
 རྒྱ་མིན་པ་བཀའ་ཕེབས་པ་དབྱས་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་ནས་ཡོངས་བསྐྱགས་གནང་
 འདུག་ །

27. TIBET

Tibet refers to the entity consisting of U-Tsang, Kham and Amdo provinces. It should not be confused to mean only the “Tibet Autonomous Region (TAR)”, which is less than half of the landmass of Tibet with only one-third of the total Tibetan population.

Land Size 2.5 million square kilometers, which includes U-Tsang, Kham and Amdo provinces. “Tibet Autonomous Region”, consisting of U-Tsang and a small portion of Kham, is 1.2 million square kilometers. The bulk of Tibet lies outside the “TAR”

Population The total Tibetan population in Tibet is 6 million. Of this 2.09 million live in the “TAR” and the rest in the Tibetan areas outside “TAR”

Average Altitude 4000 meters or 13000 feet above sea level

Major Rivers YarlungTsangpo (Brahmaputra in India), Machu (Yellow River in China), Driчу (Yangtse in China), Senge Khabab (Indus in India), Bhumchu (Arun in India), Gyalmo Ngulchu (Salween in Burma) and Zachu (Mekong in Thailand, Vietnam, Cambodia, Laos)

Political Status Occupied country and without United Nations representation

Administration Under China’s rule, Tibet is divided into the following administrative units a) Tibet Autonomous Region
b) Qinghai (Tso-ngon) Province,
c) Tianzhu (Par) Tibetan Autonomous Country and
Gannan (Kanlho) Tibetan Autonomous Prefecture in Gansu province

d) Aba (Ngaba Tibetan - Qiang Autonomous Prefecture,
Ganzi (Kardze) Tibetan Autonomous Prefecture and
Muli (Mili) Tibetan Autonomous County in Sichuan
Province,

e) Diqing (Dechen) Tibetan Autonomous Prefecture in
Yunnan Province

Native Wildlife Tibetan antelope, wild yak, wild ass and Tibetan argali,
blue sheep, black-necked crane, Tibetan gazelle, giant
panda, red panda, golden monkey

Economy Agriculture and animal husbandry

Literacy Rate Approximately 25 percent

༡༤༡ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་སྤྱི་ལོ་ བར་གྱི་དམར་བཙན་འདུལ་པས་བོད་གྲི་ལོ་
རྒྱུས་ནང་མ་གྲགས་པའི་དྲག་གཞོན་དུས་འགྱུར་ཆབས་ཆེ་ཞིག་བཟོས་པའི་དབང་
གིས་བོད་མིའི་སྤྱི་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ས་ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་བོད་ནང་བཞུགས་ཐབས་བྲལ་ཏེ་ལོ་ལོ་ས་མཆོག་དང་། དེ་བཞིན་བོད་
གཞུང་བཀའ་ཤག་སོགས་བོད་གཞུང་གི་ཆོས་སྤྱི་ལོ་དྲག་དང་བཙན་པའི་འགན་
བཞེས་ཏེ་བསྐྱུ་ས་བོད་གྲི་བསྐྱུ་ས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
བཙན་བྱོལ་མ་ཐེབས་མཐུན་པུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཐེབས་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
གཞོན་པོ་ལོ་ལོ་ས་ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོའི་དབུ་ཁྲིད་འོག་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་
ནས་བོད་རང་དབང་བསྐྱར་གསོའི་ཆབ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
ཙ་བ་ནས་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཞིག་ལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་

པོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་ཉམས་འདིག་ཅ་བརྒྱུ་དུ་མི་འགོ་བའི་མི་
སྤེ་དང་། ཆོས་སྤེ་འཁྱིས་སྒྲར་ཁག་དང་། སྒོ་བ་བྲ་སྒྲན་ཁང་བཅོལིང་བོན་སྒྲིད་
ཀྱི་ལས་གཞི་སོགས་པོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྱར་དུ་བོན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ལྟ་
བུ་ཞིག་གསར་བསྐྱུན་བསྐྱེད་ས་པའི་གནས་ཚུལ་མཐའ་དག་བརྗོད་ཀྱི་མི་ལངས་ཤིང་།
འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་ནང་གཙོ་གནད་ཆེ་བ་ཁག་རང་རེ་པོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ནས་མཁྱེན་
ཉོགས་ཆེད་སྤྱིང་བསྐྱུས་ཤིག་འགོད་རྒྱུར།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ཟླ་༩ ཆོས་༩༡ ཉིན་ལོང་ས་མཆོག་སྒོན་འཁོར་རྒྱ་དྲངས་མོ་
ཞེས་པའི་ས་ཆར་ལཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་སྒོན་ནི་རུས་ལོང་ས་
མཆོག་རྒྱ་གར་ས་ཐོག་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནད་བྱུང་བར་འཆམས་འདྲིའི་སྒོ་ག་འཕྲིན་
འབུལ་འབྱོར་བྱུང་ཡོད།

༡༩༥༩ ཟླ་༩ ཆོས་༩༤ ཉིན་ལོང་ས་མཆོག་ཉི་ཤ་སྐར་དུ་ཞབས་སོར་བཞོད་
ནས་དེ་གར་ངོ་བཅར་ཞུས་པའི་འཛམ་གླིང་ས་གནས་ཁག་གི་གསར་འགོད་པ་བརྒྱ་
སྟོར་ཅམ་ལ་པོད་རང་བཙན་གཙང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་རྒྱ་དམར་ནས་བཙན་འཛུལ་
བྱས་གཞོན་གང་འདྲ་བྱས་པ་དང་། བྱོས་མཐུན་དོན་ཚན་༡༥ ཟེར་བའི་པོད་གཞུང་
ནས་ཁས་ལེན་མིད་པ་སོགས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱགས་གནང་།

༡༩༥༩ ཟླ་༩ ཆོས་༩༥ ཉིན་ལོང་ས་མཆོག་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ཕེབས་སྤྱིག་
གནང་བའི་མ་སྐུ་རི་བཞུགས་སྒྲར་དུ་ལཞབས་སོར་བཞོད་། ཕྱི་ཆོས་༩༩ ཉིན་
སྤྱི་སྒོན་པཎ་ཀེ་ཏཱ་ལལ་ནི་ཏཱ་མ་སྐུ་རིར་ལོང་ས་མཆོག་ལ་འཆམས་འདྲི་
མཇལ་འཕྲད་དུ་ཕེབས་ནས་པོད་དོན་སྟོར་བཀའ་མོལ་གནང་ཡོད་། ཟླ་༩ ཆོས་
༩༥ ཉིན་བཙན་བྱོལ་པོད་གཞུང་གི་ངོ་བླ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་ཆེད་ནང་སྤྱིད་དང་།

ཕྱི་མིད། འདྲ་འགོད། ཞེས་རིག་ཆོས་དོན་བཅས་གསར་འཛུགས་མཛད། དེ་
ལོར་དབྱིན་ཡུལ་དུ་བོད་དོན་ཆོགས་པ་ (Tibet Relief Society) ཞེས་པ་གསར་
འཛུགས་གནང་།

༡༩༥༩ ཟླ་༩ ཆོས་༩ ཉིན་འཛམ་གླིང་མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆེར་བོད་
དོན་སྐོར་སྒྲན་ཞུའི་སློབ་འཁྲིན་ཕུལ་གནང་།

༡༩༦༠ ལོར་གནས་མཆོག་དོན་ཀྱི་བོད་མིའི་འཕུས་མི་འདྲ་འདོམས་ཀྱིས་
ལྷོང་ས་ལྷུབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དབུ་བྲིད་འོག་བོད་རིགས་མཐའ་དག་མཐུན་
སྒྲིལ་ཕྱགས་ཀྱི་གོང་བུ་ལྟར་ཞུ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་གནང་མཐུ་མོ་ཆེ་ཕུལ།

ལྷོང་ས་མཆོག་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་དཔྱོད་ཉེ་དུ་མཆོག་ལ་མ་འོངས་བོད་རང་དབང་
སྐར་གཤེའི་སྒྲོ་གཞོན་སྒྲིམ་ཆོར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དོ་བོ་མ་བརྒྱག་
པའི་ཐོག་ནས་དེར་མཐུན་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་ཐབས་ཡོང་བའི་བཀའ་མོལ་
གནང་བ་བཞིན་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་སྟེ་ ༡༩༦༠ ཟླ་༩ ཆོས་༩ ཉིན་མ་ལུ་རི་བོད་
གཞུང་སློབ་གྲ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དེ་ནས་བརྒྱུད་ད་བར་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་
ཁུལ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲ་ཁག་༤༥ ཡོད།

༡༩༦༠ ཟླ་༩ ཆོས་༩༠ ཉིན་ལྷོང་ས་མཆོག་མ་ལུ་རི་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་
སྟེ་ཟླ་༥ ཆོས་༡ ཉིན་བཞུགས་སྐར་རྩ་མ་ས་ལར་ཞབས་སོར་བཀོད་

༡༩༦༠ ཟླ་༩ ཆོས་༩ ཉིན་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་འཕུས་འོས་
འདེམས་མཛད།

༡༩༦༠ ལོར་ཁྲི་ལི་དང་ཨ་རི་ནེ་ལོ་ལོ་སོ་སོར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་བདོན་གཅོད་ཁང་རེ་
གསར་འཛུགས་གནང་ཡོད་ཅིང་། དེར་གྱི་ཆར་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་༡༩ ཅམ་ལ་བོད་ཀྱི་

སྐྱེ་ཆབ་དོན་གཅོད་རེ་ཡོད།

༡༩༦༠ ལོར་བོད་མི་ནམས་གནས་ངེས་མེད་དུ་ཁ་འཐོར་འགོ་མི་དགོས་པར་ས་
གནས་ཁག་ལ་གཞིས་གཏན་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་སོ་ནམ་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ལས་
རིགས་གཉིར་ཆོག་པའི་མཐུན་ཁྱེན་རྒྱུ་གཉིར་ཡོང་བའི་སྒོར་སྤྲོད་ཐོན་ཅིང་རུ་
མཆོག་ལ་བཀའ་ཕོལ་གནང་དོན་བཞིན་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པ་ལྟར། ༡༩༦༠ ཟླ་༡༡
ཆེས་༡༥ ཉིན་མའི་སོར་སྤེལ་གོ་བ་ལུགས་རྒྱུད་བསམ་བློ་བ་སྦྱིང་གཞིས་ཆགས་
གསར་འཛུགས་གནང་བ་ནས་བརྒྱུད་དེ་བར་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་དུ་བོད་མིའི་བཙོ་
གཞིས་ཁག་༥༣ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་གཞུང་དབུས་སྡན་ཅིས་ཁང་གསར་འཛུགས་
གནང་།

༡༩༦༡ ལོར་ལྷོང་ས་མཆོག་ནས་སྤྱད་སི་དང་། ཁི་ན་ཏ། ཨ་རི་བཅས་ལ་བོད་
མིའི་གཞིས་ཆགས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་འཕྲོད་སྐྱེལ་གནང་བ་དེ་བཞིན་གོང་གསལ་
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དུ་བོད་མི་ཁག་ཅིག་ཐོན་འགོ་ཚུགས།

༡༩༦༠ ཟླ་༡༠ ཆེས་༣༡ དང་། ༡༩༦༡ ཟླ་༡༡ ཆེས་༣༠ ཟྱི་ལོ་༡༩༦༥
ཟླ་༡༣ ཆེས་༡༠ བཅས་སོ་སོར་འཛམ་སྦྱིང་མཉམ་སྤྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
ཆེན་ཐོག་བོད་མིར་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྒོར་
གྲོས་ཆོད་སྤྲུལ་འཛོག་བྱུང་ཡོད།

༡༩༦༡ ཟླ་༡ ཆེས་༡༠ ཉིན་གསུམ་བཅའི་དྲས་དཔྱད་ཐེངས་བཞི་པའི་ཐོག་
ལྷོང་ས་མཆོག་ནས་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་རྒྱས་པ་ཡོངས་
བསྒྲགས་བསྐྱེད་སྤྲོད་སྤྲོད།

༡༩༦༡ ཟླ་༡ ཆེས་༡༣ ཉིན་བཙན་གྲོལ་བོད་མིའི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་

པའི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྐྱེམས་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་ཚོགས།

༡༩༥༣ ཟླ་༡ ཚེས་༡༡ ཉིན་པོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་སྡོན་
འགྲོའི་ཚོགས་ཆེན་ནས་ཚོགས། དེ་ནི་པོད་མི་མང་གི་ངོས་ནས་གཞུང་གི་མཛད་
ལྷན་ལ་སྤྱན་པའི་ཞབས་འདེགས་ལྷ་རྒྱའི་དགོས་པ་གཙོ་ཆེར་འདྲིན་པའི་མི་མང་གི་
ལས་འགུལ་གཟི་བརླིང་ཅན་ཞིག་ཡིན།

༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་འགོ་བྲིད་ཏེང་ཞའོ་ཕིང་གིས་པོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་
སུ་རྒྱ་རང་བཙན་། མིན་པའི་གནད་དོན་གཞན་གང་ཡང་བཀའ་བསྐྱར་གནང་
ན་འཇུག་རྒྱ་ལུས་པ་དང་། ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གནས་སྡངས་འོག་པོད་ཀྱི་
དངོས་ཡོད་གནས་སྡངས་དེ་ཡང་པོད་ཀྱི་ངོ་པོ་རྩ་བརྒྱལ་ལས་འགྲོ་གཞིའི་གནས་ཚུལ་
ལ་བྱུག་ཡོད་སྟབས། རྩ་བལ་གི་གནས་སྡངས་དེ་ལས་སྐྱོབས་ཐབས་སུ་ཡགོང་ས་
ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བྱུགས་ཡང་གཟིགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་
ལམ་ནས་འགྲིགས་ཐབས་གཙོར་བཟུང་གིས་མེས་འཆིགས་མེར་གདུགས་ཀྱིས་
རྒྱ་ནག་གཞུང་མཉམ་ཞི་བའི་གྲོས་མོལ་ཐོག་ནས་དཀའ་སྤོག་སེལ་ཐབས་འབད་
བཙོན་གནང་སྟེ་དང་ཐོག་པོད་དང་རྒྱ་ནག་ནང་གི་གནས་སྡངས་ཉོགས་ཞིབ་དང་།
གཞིས་བཞུགས་པོད་མི་མང་མཉམ་འབྲེལ་འཇུགས་བཅས་གནང་སྲིད་པོད་ནང་སྐྱ་
ཚབ་ཁག་བཞི་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་མཉམ་བཀའ་མོལ་གནང་བར་པེ་ཅིང་དུ་སྐྱ་ཚབ་
རིམ་པ་བརྒྱད་བཏང་གནང་མཛད་བཞིན་པོད་མི་མང་གིས་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་
འཕྲིན་དང་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་གནས་སྡངས་གསལ་ཉོགས་བྱུང་བ་ལྟར་ཡོད་
དེ་རྗེས་གཞིས་བྲེས་པོད་མིའི་དབར་འགྲོ་བསྐྱོད་ཀྱིས་འབྲེལ་ལམ་དབུ་མའི་དགོངས་
གཞི་གསལ་སྟོན་སྐད་༡༩༥༥ ལོར་ཞི་བའི་གྲོས་འཆར་དོན་ཚན་ལྟ་དང་།

དེ་རྗེས་༡༩༤༤ ཟླ་༦ ཚེས་༡༥ ཉིན་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་སི་ཏས་སི་སྤག་དུ་
ཡོ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་ཐོག་བོད་དོན་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆེད་སྤྱད་བས་གྲུ་ཡངས་ཆེ་བའི་
གྲོས་འཆར་འདོན་གནང་མཛད་པ་བཞིན་ཨ་རི་ས་གཙོས་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་
པོ་ཞིག་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས།

༡༩༤༩ ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༠ ཉིན་ནོར་མེ་རྒྱལ་ས་ཨོ་སེ་ལོར་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་
ནོར་མེ་ཞི་བདེའི་གཞུང་ས་དྲགས་འབུལ་བཞེས་གནང་།

༡༩༩༠ གྱི་ཟླ་༥ པར་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་བཅན་ཕྱོལ་གྱི་འགོ་འཁུམ་ཁག་
བསྐྱུས་གྱི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་བསྐྱུ་བསྐྱོངས་གྱིས་མང་གཙོ་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་།

སྐབས་༡༠ པའི་གྱི་འཁུམ་དང་དེ་རྗེས་མཆོན་དྲགས་འཆར་འབུལ་གྱི་བཀའ་ཁྲོན་
ནམས་སྤྱིར་བསྐྱུ་གནང་སྟེ་ཚོགས་ཐེངས་འདི་ཐོག་འོས་བསྐྱེའི་ལམ་ནས་བཀའ་ཁྲོན་
གསུམ་འདེམས་ཐོན་དང་མང་འོངས་གྱི་འཁུམ་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་། མང་གཙོའི་བཅའ་
ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་ཚོགས་ཚུང་གསར་བསྐྱོད་གནང་།

༡༩༩༡ ཟླ་༦ ཚེས་༡༩ ཉིན་སྐབས་བཅུ་གཤམ་པའི་བོད་མི་མང་གྱི་འཁུམ་གྲོས་ཚོགས་
ཐེངས་དང་པོས་བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་གནང་།

༡༩༩༣ ཟླ་༣ ཚེས་༣༦ ཉིན་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་མ་འོངས་བོད་གྱི་ཆབས་སྲིད་
ལམ་སྟོན་དང་ཅ་ཁྲིམས་སྤྱིར་དོན་གསལ་བསྒྲགས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་གནང་།

༡༩༩༩ ཟླ་༥ ཚེས་༥ ཉིན་རང་གཞུང་མཐོ་རིམ་སྐྱེ་ཆབས་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་ཐེ་
མན་ལ་འཆམས་འདྲི་གྲོས་མོལ་དུ་ཕེབས།

ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་བོད་གྱི་ཅ་དོན་ཐོག་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་བོད་མི་མང་རང་
ནས་བྱེད་དགོས་པའི་དགོངས་གཞི་གཙོ་བབྱང་གནང་གི་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་

༡༩༩༧༡༡༡༠ གསུང་འཕྲིན་ནང་མ་འོངས་པར་ང་ཚོའི་རང་དབང་འཐབ་ཅོད་བྱེད་
སྤངས་སྒྲོར་མི་མང་རང་ལ་ཐད་ཀར་འདྲི་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུ་དོས་ཀྱི་ལས་འགན་ཡིན་ཞེས་
དང་། རོས་ནས་ཐོད་རང་དབང་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་འགོ་བྱེད་བའི་རིང་འཆོ་མེད་ཞི་
བའི་ལས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཡོད།

སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཡང་དག་པའི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་དབུ་བྱེད་
ལས་སྒྲོན་འོག་ཐོད་མིའི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཚོས་ལྷན་པའི་མང་གཙོའི་ལས་སྒྲོལ་
བཟང་པོ་ཞིག་འཛོལ་སྐྱབ་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༧ ཟླ་༩ པའི་ནང་ཐོད་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་ཞུས་པའི་
སྐབས་དང་པོའི་བཀའ་སྒྲོན་གྱི་པ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་མཛད་འཁུར་དམ་བཅའ་ལྟལ་ནས་ཁོང་གིས་དབུ་བྱེད་གནང་
བའི་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་བཀའ་བླམ་སྟོང་ནས་གཞུང་གི་མཛད་འགན་བཞེས་ཏེ་
ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ལས་སྒྲོན་གཞིར་བཟུང་བདེན་པ་དང་འཆོ་བ་
མེད་པ། ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཅ་དོན་གནང་བ་དང་། བཅོན་ཕྱོལ་
ཐོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་གོས་ཚོགས་ཀྱི་གོས་ཚོད་སྤྲུལ་ལག་ལེན་གྱི་གཞི་
འཛིན་ས་དང་། ལྷག་པར་དུ་བཅོན་ཕྱོལ་ཐོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་དང་། འཛིན་སྐྱོང་།
ཚོས་རིག་དཔལ་འཕྱོར་། ཤེས་ཡོན་། འཕྲོད་བསྟེན་། མི་མང་གི་བདེ་དོན་ཐོག་
གཟིགས་སྟོང་གནང་སྟོ་ཇི་མཆིས་རྒྱུན་མཐུད་གོང་འཕེལ་དང་། དེར་མཐུན་ཡར་
རྒྱས་གསར་གཏོད་གནང་འོས་ཇི་མཆིས་གནང་བ་

༡༩༩༩ ནས་༡༩༩༩ པར་གྱི་ཐོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ཡོངས་དཔལ་འཕྱོར་གནས་འབབ་
བསྐྱར་ཞིབ་ཡང་དག་པ་གནང་སྟེ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་མདུན་བསྐྱོད་བྱུང་བ་

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་བཅའ་བྱུང་ལོ་གཞུང་གི་ལོ་འཁོར་སྡོན་ཅིས་འབྲུལ་སྤྱོད་གས་
 ཐོག་ལེགས་ཆའི་བསྐྱར་བཅོས་གནང་སྟེ་སྡོན་ཅིས་གཏོང་ཡོང་དང་ནོར་སྤྱིད་དོ་
 དམ་སྤངས་འདྲིན་གྱི་སྤྱིད་ལྷགས་རྣམས་པ་ཆེ་བུ་ཕྱིན་པ། དཔལ་འབྱོར་འདྲུ་འགོད་
 ལམ་ལུགས་སྤྱོད་ཡོང་ནས་ལོག་འཆོ་དང་མ་འབྲེལ་ཞིང་། བདེན་པ་དང་།
 འཆོ་བ་མེད་པའི་མང་གཞི་ལྷན་ཞིང་བོད་གཞུང་བུ་ལོན་མེད་ཅིང་རང་དབང་ལྷན་
 པའི་དཔལ་འབྱོར་འདྲུ་འགོད་གྱི་ལེགས་བྱང་ལྷན་པའི་ཆབ་སྤྱིད་དང་རིགས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་ལྷན་པའི་དཔལ་འབྱོར་འདྲུ་འགོད་གྱི་མཛད་སྤྱོད་ཁ་གསལ་གཏན་
 འབེབས་གནང་བ། གཞུང་འདྲིན་ཁེ་ལས་སྒྲིལ་བདག་ཏུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་མཛད་སྤྱོད་གས་
 གཏན་འབེབས་དང་འབྲེལ་ལས་དོན་དངོས་སུ་འགོ་འདྲུགས་བྱས་པས་རྒྱུ་པ།
 བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གང་ལྟར་གསལ་ཐབས་སུ་ཆབ་སྤྱིད་ཐོག་མགོད་ས་ལྷན་གས་
 མགོན་ཆེན་པོའི་གཉིས་སྤྱོད་དུ་མའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མདུན་ཐེབས་དང་འབྲེལ་བོད་རྒྱ་
 གཉིས་དབར་གྲོས་མོལ་འགོ་འདྲུགས་གནང་བྱུང་ཡོད། གཞན་ཡང་འདྲིན་སྡོད་
 ཐོག་དགེ་འདོན་སྡོད་སེལ་བཏང་འདྲིན་གནང་སྤྱོད་གས་ཐད་ལམ་སྡོན་གསར་གཏོད་
 གང་ཆེ་གནང་ཡོད།

29. TIBET TODAY: OVERVIEW

Tibet was invaded and occupied by the People's Republic of China in 1949. The Dalai Lama, Tibet's head of state and spiritual leader, a firm believer in non-violence, tried for nine years to reach a peaceful accommodation with the Chinese. In 1959 the cycles of resistance and brutal repression culminated in national uprising against the Chinese. Chinese troops crushed the uprising, killing over 87,000 Tibetans in Central Tibet alone, according to Chinese sources.

In exile, the Tibetan Government has been reorganized on modern democratic lines. It administers all matters pertaining to the Tibetan exiles, including the preservation and development of Tibetan Culture and education, and leads the struggle for the restoration of Tibet's freedom.

Peking is currently implementing a massive population transfer of Chinese to Tibet. Under this policy, Tibetans will in the near future be reduced to an insignificant minority in their own country and will lose their distinct national, cultural and religious heritage and identity.

1.2 million Tibetans have died as a result of the Chinese occupation—one sixth of the population.

7.5 million Chinese colonists have already moved into the whole of Tibet, U-Tsang, Kham and Amdo, outnumbering the 6 million native Tibetans.

Tibet, once a peaceful buffer state between India and China, has been transformed into a vast military base with one quarter of China's 350-strong nuclear missile force.

Almost all monasteries, temples and historic structures have been looted and razed, their ancient, irreplaceable art and literature destroyed or sold by the Chinese.

China forbids the teaching and study of Buddhism in Tibet. Today's facade of religious freedom is strictly limited to its propaganda and tourist attraction value.

Thousands of religious and political prisoners are being held in prisons and forced labor camps. Among them are many persons who participated in demonstrations against Chinese occupation in the past years.

Tibet's natural resources and fragile ecology are being irreversibly

destroyed as result of the Chinese incursion. Wild life is virtually exterminated, forests clear cut, and soil depleted and eroded.

30. CHRONOLOGY OF CONTEMPORARY EVENTS

- Oct 1949** The people's Liberation Army (PLA) marches into Tibet's north-eastern province of Amdo and eastern most part of Kham.
- Oct 1950** 40,000 PLA troops attack Chamdo, eastern Tibet's provincial capital. The 8,000- man Tibetan army is defeated after 12 days of fighting. Indian Foreign Ministry sends a protest letter to the Chinese government. Britain and the United States express support to the Indian position.
- Nov 1950** Tibetan National Assembly convenes an emergency meeting and requests His Holiness the 14th Dalai Lama, then only 15 years old, to assume full political authority as Head of State of Tibet. The Assembly also requests His Holiness to leave Lhasa for Dromo, near India's north-eastern border.
- May 1951** Threatening further military invasion, China forces the Tibetan delegation in Beijing to sign the infamous "17-Point Agreement on Measures for the Peaceful Liberation of Tibet".
- Jul 1954** His Holiness the Dalai Lama visits Beijing with an entourage of officials and dignitaries.
- Apr 1956** China sets up the Preparatory Committee for the Autonomous Region of Tibet-(PCART) to replace the Tibetan Government

- Nov 1956** His Holiness the Dalai Lama journeys to India for the Buddha Jayanti celebration. He discusses possible asylum with Prime Minister Nehru, but is persuaded to return home by Premier Zhou Enlai of China on the promise that Beijing will rectify the deteriorating situation in Tibet.
- Mar 1959** Tibetan National Uprising breaks out in Lhasa. China crushes the uprising.” wiping out” 87,000 Tibetans within seven months. His Holiness the Dalai Lama and some 80,000 Tibetans escape Tibet to India. Chinese Premier Zhou Enlai announces the dissolution of the Tibetan Government.
- Mar 1959** Tibetan Women’s Association is formed in Lhasa to challenge the Chinese occupation of Tibet. Over 15,000 women demonstrate against Chinese rule.
- Apr 1959** His Holiness the Dalai Lama repudiates the “17 Point Agreement” on reaching Tezpur in Assam, a north-eastern state of India. He says the “agreement “was thrust upon the “Tibetan Government and people by the threat of arms”.
- Apr 1959** Re-establishing the Tibetan Government in Mussoorie, a north Indian hill station, His Holiness the Dalai Lama declares: “Wherever I am, accompanied by my government, the Tibetan people recognize us as the Government of Tibet.
- Aug 1959** China deploys PLA troops on the India-Tibet border. India militarizes its northern border.
- Oct 1959** The UN General Assembly passes its first resolution on

- Tibet 1353) (XIV), calling for “ respect for the fundamental human rights of the Tibetan people and for their distinctive cultural and religious life”.
- Jan 1960** An unofficial Tibetan guerrilla base is established in Mustang, Nepal, to continue covert armed resistance against the Chinese occupation of Tibet.
- Feb 1960** The first Tibetan agricultural settlement is established in Bylakuppe, a densely forested area near Mysore, South India. Today, there are 58 Tibetan settlements and scattered communities in India, Nepal and Bhutan.
- Apr 1960** The Tibetan Government, re-established in Mussoorie, moves to Dharamsala, North India. It is known as the Central Tibetan Administration (CTA) of His Holiness the Dalai Lama.
- May 1960** The first Tibetan School in exile opens in Mussoorie. Simultaneously, a Tibetan nursery (now known as the Tibetan Children’s Village) opens in Dharamsala. Today there 80 Tibetan Schools in India, Nepal and Bhutan, enrolling around 30,000 students.
- June 1960** The International Commission of Jurists (ICJ) publishes its first report on Tibet, accusing China of “wanton killing of Tibetans” and “systematic disregard for their obligations under the 17-Point Agreement of 1951”.
- Aug 1960** The ICJ publishes its second report on Tibet, which states that “act of genocide had been committed in Tibet in an attempt to destroy the Tibetans as a Religious group”.
- Sep 1960** The exile Tibetan Parliament is established under the

name of the Commission of Tibetan People's Deputies. Later its name was changed to the Assembly of Tibetan People's Deputies (ATPD). Now it is referred to as the Tibetan Parliament-in -Exile (TPIE).

Dec 1961 The UN General Assembly passes its second resolution on Tibet [1723(XVI)], recognizing the “right of the Tibetan people to self-determination”.

Nov 1962 97 percent of monasteries and nunneries in the “Tibet Autonomous Region (TAR)” and 98-99 percent in the Tibetan areas outside the “TAR” are by now either depopulated or in ruins(Ref:” The Panchen Lama’s 70,000 -character petition to Mao Zedong”). Information compiled later by the CTA’s Department of Religion and Culture shows that out of 6259 monasteries and nunneries in the whole of Tibet, only eight remain undestroyed.

Mar 1963 Chinese scientists arrive in Amdo province to work on the design of hydrogen fusion bombs.

Mar 1963 His Holiness the Dalai Lama promulgates the democratic constitution for future Tibet.

Mar 1964 The 10th Panchen Lama is arrested in Lhasa after publicly supporting His Holiness the Dalai Lama.

Dec 1965 The UN General Assembly passes the third resolution on Tibet[2097(XX)], renewing its “ call for the cessation of all practices which deprive the Tibetan people of human rights and fundamental freedoms”

Aug 1966 Mao’s Cultural Revolution unleashes a further wave of death and destruction in Tibet

- Oct 1970** The Tibetan Youth Congress (TYC) , the largest non governmental political organization of the Tibetans in exile, is established with its headquarters in Dharamsala.
- Jan 1979** China stations its first nuclear weapons in Tsaidam Basin, north-eastern Tibet's Amdo province.
- July 1979** Deng Xiaoping announces a policy of liberalization, leading to the release of thousands of Tibetan prisoners.
- Apr 1980** China convenes the First Work Forum on Tibet to review and liberalize its religious and economic policies in Tibet.
- Feb 1984** China holds the Second Work Forum on Tibet, which sets in motion a second phase of reforms by encouraging Chinese entrepreneurs to invest in Tibet.
- Jun 1984** The CTA announces the death of 1.2 million Tibetans as a direct result of Chinese invasion and occupation.
- Sep 1984** Tibetan Women's Association (TWA) is revived in exile.
- Sep 1987** His Holiness the Dalai Lama addresses the US Congressional Human Rights Caucus and forward his Five -Point Peace Plan for resolving the issue of Tibet.
- Oct 1987** Two major, internationally reported, demonstrations against Chinese rule erupt in Lhasa
- Jun 1988** His Holiness the Dalai Lama announces his Strasbourg Proposal before the European Parliament. He proposes that the three provinces of Tibet should be forged into one entity, enjoying genuine autonomy. but concedes that China can continue to be responsible for Tibet's defense and foreign affairs
- Jan 1989** The 10th Panchen Lama passes away on 1/15/89

Shigatse. A few days before his death, the Panchen Lama makes a forthright public statement that Chinese rule in Tibet has brought more harm than benefit. Suspicion surrounds the cause of death.

- Mar 1989** China declares Martial law in Tibet following three days of protests and demonstrations in Lhasa.
- Oct 1989** His Holiness the Dalai Lama wins the Nobel Prize for Peace.
- Apr 1990** China lifts Martial Law in Tibet.
- May 1990** His Holiness the Dalai Lama introduces sweeping democratic reforms in the exile administration, empowering the popularly elected TPIE to elect the Kalons of the CTA.
- Jun 1991** The TPIE adopts a new democratic constitution for the CTA, known as the Charter of Tibetans in Exile, it draws heavily on the UN Universal Declaration of Human Rights.
- Aug 1991** UN Sub-Commission on Prevention of Discrimination and Protection of Minorities (renamed in 1999 as the UN Sub-Commission on the Promotion and Protection of Human Rights) passes "The Situation in Tibet" resolution, expressing concern at "continuing reports of violations of fundamental human rights and freedoms which threaten the distinct cultural, religious and national identity of the Tibetan people"
- Oct 1991** US President George Bush signs into law a congressional resolution declaring Tibet an occupied country
- Feb 1992** His Holiness the Dalai Lama issues The Guide lines

Future Tibet's Polity and Basic Features of its Constitution. He states that in a future, free Tibet, he will relinquish his powers in favor of popularly-elected government and the Tibetan administration in exile will then be dissolved.

Sep 1992 China issues its first white paper on Tibet entitled Tibet: Its Ownership and Human Rights Situation, claiming "ownership" of Tibet with the dubious argument that Tibet had become an integral part of China in the 13th century.

Jun 1993 The CTA releases its response to the Chinese white paper of September 1992 entitled Tibet: Proving Truth from Facts, disputing the Chinese claims of sovereignty over Tibet by drawing on the true nature of historical relations between China and Tibet.

Jun 1994 China's top leadership convenes Third Work Forum on Tibet and recommends the most intensive repression on Tibetan religion and nationalism since the end of the Cultural Revolution.

May 1995 His Holiness the Dalai Lama announces Gedun Choekyi Nyima, a six year old child in Tibet, as the reincarnation of the 10th Panchen Lama.

May 1995 China abducts Gedun Choekyi Nima and enthrones an alternative child, Gyaltzen Norbu, as the 11th Panchen Lama. As of now, the whereabouts of Gedun Choekyi Nyima and his parents are unknown.

Jan 1996 The Chinese authorities in Tibet bans the photographs of His Holiness the Dalai Lama and Gedun Choekyi Nyima, declaring them as "reactionary literature

- Apr 1996** China begins its” Strike Hard”, “Patriotic Re- education” and Spiritual Civilization “campaigns in Tibet. Aimed at coercing the Tibetan people to renounce their faith in His Holiness the Dalai Lama, monasteries and nunneries are especially targeted by these campaigns.
- Mar 1997** His Holiness the Dalai Lama embarks on his first, six -day visit to Taiwan.
- Dec 1997** The ICJ publishes its third report on Tibet. It states that” there has been further escalation of repression in Tibet”. The ICJ recommends that the UN Commission on Human Rights (now renamed the UN Council on Human Rights) appoint a Special Rapporteur to investigate the situation of human rights in Tibet and the UN Secretary-General appoint a Special Envoy to promote a peaceful settlement to the question of Tibet. It also recommends that a United Nations supervised referendum be conducted to ascertain the wishes of people inside Tibet.
- Feb 1998** China issues its second white paper on Tibet entitled *New Progress in Human Rights in the Tibetan Region*, claiming that the development of the cause of human rights in the “TAR” constitutes an”important component of the new progress being made in the human rights in China as a whole”
- Mar 1998** Six members of the TYC undertake an unto-death fast in New Delhi to pressure the United Nations to implement the ICJ recommendations. Delhi police breaks up the fast One TYC supporter, Thubten Ngodup

dies from self-immolation.

Nov 1998

Agya Rinpoche, Vice Chairman of Chinese Buddhist Association and Vice Chairman of Qinghai Provincial Committee of Chinese People's Political Consultative Conference, defects to the United States after disagreement with Chinese authorities over religious freedom. Expressing the reason for his escape, Agya Rinpoche says, "Had I remained in Tibet... I would have forced to help the [Chinese] government have its choice of the Panchen Lama accepted by Tibetans".

Mar 1999

Three members of the TYC undertake an undo-death hunger strike in Geneva to pressure the 55th session of the UNHRC into censuring China on its human rights practices in Tibet. The strike is called off after 26 days at the request of the United Nations and government. Official assurances are given that the situation in Tibet will be assessed.

Jun 1999

The World Bank approves a controversial US\$ 160 million to China for resettling some 58,000 Chinese farmers in Amdo, threatening the cultural survival of the local nomads.

Jan 2000

The 17th Karmapa, Ugyen Trinley Dorjee, arrives in Dharamsala, having escaped Tibet.

Jan 2000

The Chinese authorities ordain Sonam Phuntsok, a two year old boy in Tibet, as the reincarnation of the sixth Reting Rinpoche and formally installs him at Reting monastery.

Jun 2000

Chinese information ministry convenes a meeting of

propagandists and Tibetologists in Beijing to discuss new strategies for winning international public opinion on Tibetan issue. The meeting recommends strategies to lure the international academics and media persons into lending their voices to the chorus of Beijing's propaganda on Tibet.

Jun 2000

China issues its third white paper on Tibet entitled *The Development of Tibetan Culture*, claiming "unprecedented development "of Tibetan language and culture during the past 40-plus years of their rule.

Jul 2000

Coinciding with His Holiness the Dalai Lama's birthday, the European Parliament adopts a resolution by majority vote to consider recognizing Tibet's exile government if within three years China does not sign an agreement with it" on a new statute for Tibet".

Mar 2001

His Holiness the Dalai Lama announces his decision to handover all administrative responsibilities of the exile administration to the directly elected executive chief and parliament.

Mar 2001

Amidst stinging criticisms from Beijing, His Holiness the Dalai Lama begins his second 10 day visit to Taiwan.

Jun 2001

China's Fourth Work Forum on Tibet endorses the repressive policies of the Third Forum and asks for the acceleration of Tibet's integration into Chinese economy and culture.

Jun 2001

China starts the construction of a railroad between Gormo in Amdo and Lhasa.

Sep 2001

Professor Samdhong Rinpoche, the first directly elected

- Kalon Tripa of the Tibetan exile administration, takes oath of office and forms a four member cabinet.
- Nov 2001** China issues its fourth white paper on Tibet entitled Tibet's March toward Modernization, outlining "achievements " during the last 50 years of their rule over Tibet.
- Dec 2001** The CTA releases a response to the Chinese white paper of November 2001 entitled *HEIGHT OF DARKNESS: Chinese Colonialism on the World's Roof*, a study of the hidden agenda behind China's frantic efforts to reinforce colonialism in Tibet.
- Mar 2003** China issues its fifth white paper on Tibet entitled *Ecological Improvement and Environmental Protection in Tibet*, claiming that "the ecological improvement and environmental protection have been an important part of the effort to modernize Tibet".
- Jul 2003** The CTA releases a response to the Chinese white paper of March 2003 entitled TIBET 2003: State of the Environment, an objective analysis of China's latest policies on the environmental and development of the Tibetan plateau.
- May 2004** China issues its sixth white paper on Tibet entitled Regional Ethnic Autonomy in Tibet, urging His Holiness the Dalai Lama once again that he should "look reality in the face, make a correct judgment of the situation and truly relinquish his stand for Tibet independence". It also rules out "the situation in Tibet is completely different.

- May 2005** The TYC releases a response to the Chinese white paper of May 2004 entitled *Tibet: The Gap between Fact and Fabrication*, arguing that the” claims of Tibet being a part of China and the existence of a meaningful autonomy and human rights there is absolutely baseless, that in reality needs no refutation”.
- Jul 2006** Chinese President Hu Jintao inaugurates the Gormo -Lhasa railway line amidst great pomp and show. In a nationally televised ceremony held in the Gormo city, Hu boasts that “the project is not only a magnificent feat in China’s history of railway construction, but also a miracle in the world’s railroad history”.
- Sep 2006** His Holiness the Dalai Lama receives the honorary Canadian citizenship.
- Sep 2006** President George W. Bush signs into law a bill to present His Holiness the Dalai Lama with the US Congressional Gold Medal, in recognition of his advocacy of religious harmony, non -violence and human rights throughout the world, as well as for his efforts to find a peaceful solution to the Tibet issue through dialogue with the Chinese leadership.
- Sep 2006** In a brazen violation of human rights, the Chinese border police fires indiscriminately at a group of 75 Tibetans, while they are crossing into Nepal through the Nangpala Pass. This incident claims at least two Tibetan lives and the arrest of some 30 Tibetans, including 14 children. Despite the shock and condemnation expressed by the international community, the status of the arrested

- people remains unknown to date.
- Dec 2006** The Republic of Kalmykia confers its highest honor, the White Lotus Order, on His Holiness the Dalai Lama.
- Jul 2007** China's State Administration of Religious Affairs issues an order called *Management Measures for the Reincarnation of "living Buddha"* in Tibetan Buddhism, which says all incarnate lamas or tulkus must be approved by the Chinese government. The CTA issues a joint statement repudiating this order.
- Oct 2007** In a formal ceremony held on 17 October in Washington D.C., President George W. Bush presents the US Congressional Gold Medal to His Holiness the Dalai Lama. The CTA declares the day as a national holiday.
- Nov 2007** Over 400 Buddhism from Mongolia and the three republics within the Russian Federation--Kalmkia, Buryria and Tuva- offer a long life prayer to His Holiness the Dalai Lama, along with a week-long cultural presentation in Dharamsala.

31. TIBET AND HOW YOU CAN HELP

1. Write to your local and federal politicians asking for their views on the Tibet issue and encouraging them to help facilitate constructive dialogue between His Holiness the Dalai Lama and the Chinese government.
2. Join a Tibet Support Group near you. For information on Tibet Support Groups, log on to www.tibetnetwork.org.
3. Initiate Tibet -awareness projects in your locality. There is a lot you can do. Here are some examples to help spark

ideas for your own events:

- Organize lectures or seminars discussing different facets of Tibetan culture, history, religion, medicine, art or the political situation;
- Arrange film festivals-- many films have been made on Tibet;
- Send petitions to heads of governments and the United Nations in support of the Tibetan national cause;
- Exhibit Tibetan artifacts in your local library, museum or gallery;
- There are hundreds of quality books available on Tibetan politics, religion and culture to help you stay well informed. Spread this information by word of mouth, in letters to newspaper editors and through local radio stations.
- Work with a local Tibetan community, if you are near one.

TIBET ON THE INTERNET

There are many Websites which can provide further information and up-to date news on the situation in Tibet. Below are the official Websites of the Central Tibetan Administration in different languages.

Tibetan: www.tibet.net/tb/

English: www.tibet.net/en/

Arabic: www.tibet.net/ar/

Chinese: www.xizang-zhiye.org

Hindi: www.indiatibet.org

Spanish: www.tibetoffice.org/sp/

Japanese: www.tibethouse.jp

Russian: www.savetibet.ru

German: www.tibetoffice.ch

32. FOUR SCHOOLS OF TIBETAN BUDDHISM AND BON

Bon is the earliest and native religion of Tibet. It was founded by Tonpa Shenrab Mewo and became the dominant religion of Tibet until king Songtsen Gampo introduced Buddhism in the seventh century. Gradually, Buddhism became the predominant religion of Tibet.

However, Bon religion continues to thrive today with a vibrant monastic community, whose discipline, dedication and scholarship are indeed exemplary among the exile Tibetans.

The current spiritual centre of Bon religion is Menri Gonpa in Dolanji, near Solan, Himachal Pradesh, India. Bon's overall spiritual head is Gyalwa Menri Trizin.

FOUR SCHOOLS OF TIBETAN BUDDHISM;

Tibetan Buddhism broadly divides into the Nyingma, Kagyud, Sakya and Gelug Schools. Although each school has its respective head, His Holiness The Dalai Lama is the ultimate spiritual head of all.

THE NYINGMA SCHOOL

The Nyingma School, the oldest of Tibetan Buddhism, was founded by Padmasambhava, an Indian tantric adept. He came to Tibet in the eighth century at the invitation of King Trisong Deutsen and hid numerous secret doctrines in various places.

These were later discovered at appropriate times and became codified into the teachings of Nyingma order. The central instruction of the Nyingma School is Dzogchen (The Great Completion). Vimalamitra, another Indian master and contemporary of Padmasambhava, transmitted this teaching to Tibetan scholar Nyangting Ngezin. The Dzogchen precepts were later explained and elaborated by Longchenpa in the form of a text, which became known as Nying-thig (Heart's drop)

The former head of the Nyigma School was His Eminence Minling Trichen Rinpoche.

THE KAGYUD SCHOOL

The Kagyud School was founded in the eleventh century by the Great Translator Marpa. He traveled three times to India and studied under Naropa, one of the most accomplished Indian Vajrayana masters of the time. Marpa's principal disciple was Milarepa, who is credited with obtaining enlightenment in one life. The central practice of the Kagyud School is known as the Six Yogas of Naropa.

The Kagyud School gradually diversified into four Greater sub sects and Eight Lesser sub sects. The four greater sub sects are: 1) Tselpa Kagyud, 2) Phagdu Kagyud 3) Barom Kagyud, and Kamtsang Kagyud. The eight Lesser sub sects are : 1) Dregung Kagyud, 2) Taklung Kagyud , 3) Trophu Kagyud, 4) Drukpa Kagyud, 5) Marpa Kagyud, 6) Yelpe Kagyud, 7) Yasang Kagyud, and 8) Shugseb Kagyud.

Each sub sects has its own head. His Eminence Gyalwa Karmapa is the head of Kamtsang Kagyud, His Eminence Drukchen Rinpoche of Drukpa Kagyud, His Eminence Drigung Chetsang of Drigung Kagyud, and so on.

THE SAKYA SCHOOL

The Sakya School was founded in the eleventh century by Khon Kunchog Gyalpo. The central teaching of Sakya School is the doctrine of Paths and Fruits. which is derived from the tradition of Drongmi, a great translator who studied in India.

Sakya Kunga Gyaltsen (1182-1253) better known as Sakya Pandita, was the most illustrious of Sakya masters. He maintained diplomatic relations with the Mongols and saved Tibet from the onslaught of the

Mongol army.

Sakya Pandita's nephew, Drogon Choegyal Phagpa, was also a great Buddhist scholar. His wisdom and dignity so impressed Qublai Khan that the later accepted him as his spiritual master and gifted him rule over all Tibet. But the most precious gift, as Phagpa himself perceived it, was the Khan's promise to give up the annual drowning of Chinese subjects en masse in the Chinese part of the Mongol Empire.

The Sakya School consists of three sub sects, namely: 1) Tsarpa, 2) Ngorpa, and 3) Sakya. The overall head of the Sakya School is Sakya Trizin. The present Sakya Trizin lives in Rajpur, Uttarkhand, North India.

THE GELUG SCHOOL

The Gelug School was founded in the fourteenth century by Je Tsongkhapa. This tradition has its root in the Kadhampa tradition, founded by Bengali scholar Atisha Dipankar. This school stressed the importance of strictly following the monastic discipline and scholarship as a basis for religious practice.

In 1409 Tsongkhapa founded the monastic University of Gaden in Lhasa. Subsequently Drepung and Sera monastic universities were founded by two of his principal disciples, making them the three biggest monasteries in Tibet. As time passed, Gelug became the biggest religious school in Tibet.

The head of the Gelug School, known as the Gaden Tripa (Gaden Throne Holder), is appointed on the basis of scholarship and seniority. The current Gaden Tripa, His Eminence Thupten Nyima Lungthok Tenzin Norbu Rinpoche, lives in Ladakh, north India. He belongs to the Drepung Loseling Monastic University.

༩༩། ལམ་དབུ་མའི་སྒོར།

དབུ་མའི་ལམ་ནི་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྦྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བོད་རྒྱའི་
དཀར་ལྗོངས་ཞི་བའི་ལམ་ནས་སེལ་བྱུང་བ་དང་། བོད་རྒྱའི་རིགས་གཉིས་འདྲ་
མཉམ་དང་གཅིག་ཕན་གཅིག་ཁོ་གས་ཀྱིས་བརྟན་སྡིང་མཉམ་གནས་ཡོང་ཆེད་འདོན་
གནང་མཛད་པའི་ཐབས་ལམ་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་མང་ནས་མང་གཙོའི་
ལམ་སྒོལ་གྱི་ཐོག་ནས་གོ་བསྐྱར་རིམ་པར་བྱས་ཏེ་གདན་ལ་སབ་པའི་སྤྱི་དབུ་ས་གིག་
ཡིན།

དབུ་མའི་ལམ་ནི།

རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཙུ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་
ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་
སྤྱོད་གི་གནས་བབ་ཆད་ལྡན་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས། བོད་གཞུང་བཀའ་
ཤག་གིས།

༩༩། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་གོ་དོན།

བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་དབང་སྐྱར་བའི་བོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་
གནས་བབ་ལ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དོན་རང་བཙན་
ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཅོད་སྤང་མི་བྱེད་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ཏེ། རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་
མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཆོལ་གསུམ་བོད་རིགས་ཡོངས་ཚོགས་ལ་མིང་
དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྤྱི་རང་སྤྱོད་ཞིག་འཐོབ་ཐབས་བྱ་རྒྱུའི་སྤྱི་དབུ་ས་དང་ཐབས་
ལམ་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད།

དབུ་མའི་ལམ་ནི་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་སྒྱུར་བའི་ལངས་ཕྱོགས་ཤིག་དང་། དེས་
 འབྲེལ་ཡོད་ཕྱོགས་ཚང་མའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཁེ་སན་ནམས་འགན་ལེན་བྱེད་ཐུབ།
 དེ་ཡང་ཐོད་མིའི་ཕྱོགས་ནས་བརྗོད་ན། ཐོད་ཀྱི་ཚེས་དང་རིག་གཞུང་། མི་རིགས་
 ཀྱི་ངོས་འཛིན་བཅས་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་དང་། སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་།
 རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་བརྗོད་ན། མི་རྒྱལ་བདེ་འཇགས་དང་། ས་ཁྱིམ་གོང་ཕྱ་གཅིག་བརྒྱུ་ལ་
 སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ། དེ་བཞིན་བྱིས་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་ཕྱོགས་གསུམ་པས་
 བརྗོད་ན། ས་མཚམས་ཁག་དུ་ཞི་བདེ་སྤྱིང་འཇགས་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་ལམ་
 ཁག་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱ།

༡༥། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཕུང་རབས།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཐོད་གཞུང་དབར་
 བཞག་པའི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་ ༡༥ དེ་ནི་འབྲེལ་མཉམ་གཉིས་མོས་ཐོག་བཞག་
 པ་ཞིག་མིན་ཡང་། ༥གོང་ས་༥སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཐོད་རྒྱ་མི་རིགས་
 གཉིས་ཀའི་ཁེ་སན་ཆེད་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ བར་ལོ་བརྒྱད་རིང་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མཉམ་
 དུ་འབྲིག་མཐུན་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒྱ་ཅལ་སྤྱད་གནང་སྟེ། ཐ་ན་ ༡༩༥༩
 ལོར་༥གོང་ས་༥སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་བཅས་སྐྱན་ནས་སྤྱོ་
 ཁར་ཞབས་སོར་འཁོད་རྗེས་སུ་འང་རྒྱ་དམར་དམག་དཔོན་ཁག་དང་ཕུ་མཐུད་གྲོས་
 མོལ་འབྲིག་ཆགས་ཡོང་ཐབས་གནང་ཡོད། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་གྱི་
 འཕྲུ་དོན་ལྟར་གནས་ཐབས་གནང་བའང་དབུ་མའི་ལམ་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན།
 འོན་ཀྱང་སྤྱོ་པས་པ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་རྒྱ་དམག་གིས་དྲག་གཞོན་ཆང་མེད་

བྱས་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མཉམ་གནས་གནང་རེ་བྲལ་བའི་དངོས་ར་འཕྲོད་དེ་
 བོད་མི་མང་གི་རང་དབང་དང་བདེ་སྲིད་སྦྲར་གསོའི་སྦྱང་རྒྱ་གར་དུ་བཅན་བྱེད་ལ་
 མ་ཐེབས་ཐབས་མེད་བུང་། ༡༩༥༩ ཟ࿳་༩ ཚེས་༡༥ ཉིན་རྒྱ་གར་ས་ཁུལ་
 ཉེ་དྲུང་དུ་ལྷབས་སོར་འཁོད་མ་ཐག་ལགོང་ས་མཆོག་གིས། བྱོ་ས་མཐུན་དོན་
 ཚན་བཅུ་བདུན་ནི་བཅན་འོག་དུ་བཞག་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བྱོ་ས་མཐུན་
 གྱི་འབྲུ་དོན་ཁག་བསམ་བཞིན་བཅུ་ལ་བཞིག་བཏང་བའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ལ་བརྟེན་
 ནས་དེ་རིང་ནས་ཆིས་མེད་བཏང་སྟེ། བོད་རང་བཅན་བསྐྱར་གསོའི་ལས་འགུལ་
 དབུ་འཛུགས་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསལ་བསྒྲགས་བསྐྱངས་པ་ནས་༡༩༥༩ བར་
 བཅན་བྱེད་བོད་གཞུང་མང་ཡོངས་ཀྱིས་བོད་རང་བཅན་བསྐྱར་གསོ་གནང་རྒྱུ་འི་སྲིད་
 བྱས་བརྒྱུད་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་འཛམ་གླིང་འདི་དཔལ་འབྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད་
 དམག་དོན་གང་གི་ཆ་ནས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཐེ་ཆེར་སོང་སྟེ།
 མི་རིགས་དང་ཡུལ་ལྗང་བྱང་གནས་རང་བཅན་གྱི་གནས་སྤངས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་
 པོ་འགོ་བཞིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ལའང་འགྱུར་བ་འགོ་དེས་ཀྱིས་བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་གྱི་
 དུས་སྐབས་ཤིག་ཡོང་རྒྱུར་གཟིགས་ཏེ། ལགོང་ས་ལྷུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
 གིས་བོད་དོན་ཞི་མོལ་གྱི་སྟོན་སྐབས་གཅིད་ཡོང་ཐབས་སུ་བོད་རང་བཅན་བསྐྱར་
 གསོ་བྱ་རྒྱུ་འི་སྲིད་བྱས་ལ་འགྱུར་བ་གནང་སྟེ་བོད་རྒྱ་གཉིས་སྦྲན་གྱི་ཐབས་ལམ་
 ཞིག་འཛོལ་སྦྱབ་གནང་ན་དགོ་པར་ཆེ་བ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་དགོངས་བཞེས་
 གནང་ཡོད་

༡༥། དབྱ་མའི་ལམ་ནི་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མིན།

ལྷོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཐབས་ལམ་འདི་སྤྲོ་མོ་ནས་དགོངས་
པར་འཁོར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་འཕྲལ་བརྒྱ་ཁ་གཅིག་གཅོད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་དང་།
གཞན་ལ་བཅན་འགོ་ལ་མ་གནད་པར་ལོ་རབས་བདུན་ཅུ་པའི་འགོ་སྟོད་ཅམ་ནས་
པོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲས་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆོག་ས་གཅོ་ཆོག་ས་གཞོན་དང་། བཀའ་
ཤག་འབྲེལ་ཆགས་མཐུན་ཀྱི་ཡངས་པའི་ཤེས་ཕྱོང་ཅན་མང་པོར་བཀའ་བསྐྱར་
དང་། དགོངས་འཆར་བསྐྱབ་བཞེས་རིམ་པར་གནད་ཡོད་པ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩
ལོར་སྐབས་དེའི་རྒྱ་དམར་གྱི་དབྱ་ཁྱིད་སྤྱི་གཞིགས་ཏིང་ཞའོ་མིང་གིས་ལྷོང་ས་
ལསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་པོད་རང་བཅན་ཅོད་སྒྲིང་མ་གནད་ན། དེ་མིན་
གྱི་གནད་དོན་ཐམས་ཅད་ཁྲོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་གནད་ཆོག་ཅེས་དོན་
སྟོང་ལྟན་པའི་ཁྲོས་འགོ་བཏོན་སྐབས་ལྷོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དེ་སྟོན་
ནས་དུས་ལུན་གང་འཆོམས་རིང་མན་ཚུན་གཉིས་སྟུན་གྱི་དགོངས་བཞེས་གནད་
བཞིན་པ་དང་གཅིག་མཐུན་ལྟ་བུ་བྱུང་སྟབས། ལྷོང་ས་མཆོག་གིས་དེ་འཕྲལ་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེ་ལན་གནད་སྟེ་པོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་གནད་རྒྱར་མོས་མཐུན་དང་།
པོད་རང་བཅན་བསྐྱར་གསོའི་སྤྱད་བྱས་ནས་དབྱ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱད་བྱས་སྤྱ་འགྱུར་བ་
གཏོང་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་མཛད་ཡོད། དེ་ཡང་སྐབས་དེའི་པོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲས་ལྷན་
ཆོག་ས་དང་། བཀའ་ཤག་མཐུན་ཀྱི་ཡངས་པའི་མི་སྣ་བཅས་པར་བཀའ་བསྐྱར་
གནད་འོས་གནད་སྟེ། བབ་སྟོང་བརྟན་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་གཏོང་ཟབ་བཞེས་
ནས་ཐག་གཅོད་གནད་བ་ཞིག་ལས་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། ཡང་ན་ལྷོང་
ས་ཆེན་པོ་སྤྱི་རྒྱུད་གིས་ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ་གཞུང་དང་། མི་མང་ལ་བཅན་འགོ་ལ་

གནང་བ་མིན་པར་ཞིབ་པའི་བྱང་རབས་ངེས་ཅན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

༡༥། དབུ་མའི་ལམ་ནི་མང་གཙོའི་ལམ་སྟོལ་ཐོག་ནས་གཏན་ལ་ཡབ་

པའི་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ཡིན།

ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་ཤོད་རང་བཙན་བསྐྱར་གསོ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་
ཐོག་ལེབས་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་མཛད་རྗེས་ཤོད་རྒྱལི་མོལ་གྱི་གཞི་རྩ་རང་སྲིད་རང་
སྲོང་གི་གནས་བབ་གང་འདྲ་ཞིག་དགོས་པའི་གྲོས་འཆར་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ གྱི་ཟླ་ ༤
ཆེས་༡༥ ཉིན་མི་ཉུས་མི་སྐག་དྲུལ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་སུ་གསལ་བསྐྱབས་མ་གནང་
གོང་། བཞུགས་སྐར་ན་རལ་ས་ལར་སྤྱི་ཟླ་ ༤ ཆེས་༤ རས་ཉིན་བཞེདི་རིང་ཤོད་
མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ནམ་པ་དང་། བཀའ་རྒྱོན་ནམ་པ། གཞུང་ཞབས། ཤོད་མིའི་སྲོད་
སྐར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་མི་མང་འབྲུས་མི། གཞུང་འབྲེལ་
མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་གི་སྤྱི་ཚབ། ཤོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བའི་འབྲུས་མི།
དམིགས་བསལ་མཐོན་འཕོད་གནང་བའི་མི་སྣ་བཙས་ཡོད་པའི་དམིགས་བསལ་
ཚོགས་ཆེན་བསྐྱབས་སྐྱོང་ཐོག་གོ་བསྐྱར་སྐྱུང་བཤད་གནང་མཐར་ཆོང་མས་གོང་
གསལ་གྲོས་འཆར་ལ་མོས་མཐུན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་ཡོད།

གྲོས་འཆར་བཏོན་ནས་དུས་ལུན་ལོ་གས་ཕྱིན་ཡང་རྒྱ་གཞུང་ནས་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་
བན་ལམ་མ་བྱུང་བར་བརྟེན་སྐར་ཡང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ དང་ ༡༩༩༧ ལོར་ཡགོང་ས་
མསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཤོད་རྒྱལི་རྩ་རོན་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གང་
ལེགས་ཤོད་རྒྱུ་ཆེད་མི་མང་གིས་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྐྱུའི་ལམ་ནས་ཐག་
གཅོད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་ལེབས་པ་བཞིན་སྟོན་འགྲོའི་བསམ་ཤོག་བསྐྱུ་ལེན་སྐབས་

བསམ་ཤོག་བརྒྱ་ཆ་༦༩ བཀའ་བསམ་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྟུ་མ་དགོས་པར་དབྱ་
 མའི་ལམ་དང་། ཡང་ན་རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲུར་འགྲོས་དང་བསྟུན།
 ཏུས་ནས་ཏུས་སུ་ལྷོད་ས་མཆོག་གིས་ཐག་གཅོད་གང་གནང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་རྒྱུ་
 ཡིན་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། དེ་དོན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབུས་ལྷན་ཆོག་གསུགས་ ༡༩༩༧
 གྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༡༥ ཉིན་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཚོད་ཀྱི་ལམ་ནས་སྟན་གསན་ཞུས་པར།
 ལྷོད་ས་ལྷན་བསམ་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་༡༩༩༥ ཀྱི་གསུམ་བཅུ་འི་གསུང་
 འཕྲིན་ནང་། ང་ཚོའི་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ལམ་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲོད་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་སུ་
 རོས་ནས་མང་མོས་འོས་བསྟུ་བྱ་རྒྱུ་འི་བསམ་འཆར་བཏོན་པ་དེ་སྒྲོར་ན་ནིང་བཅན་གྱིས་
 དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ནང་གི་མི་མང་གི་བསམ་འཆར་གང་ལྟར་
 བསྟུ་ལེན་བྱས་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་བསམ་འཆར་ནི་ལྟར་བྱུང་བའི་ནང་ནས་མང་མོས་
 གཞི་རྩར་བཞག་སྟེ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབུས་གྲོས་ཆོག་གསུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གྲོས་ཚོད་བཞག་
 པ་དེའི་ནང་མང་མོས་འོས་བསྟུ་འི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་ཕྱིར་འཐེན་ཡོང་བ་དང་།
 རོས་ནས་གང་དགའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ཞེས་འཁོད་འདུག མི་མང་ནས་རོས་
 ལ་རེ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་སྒོས་འགའ་དེ་ལྟ་བུ་བྱས་པ་ལ་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན།
 བོད་དོན་དཀའ་ལྷོག་སེལ་ཐབས་སུ་དབྱ་མའི་ལམ་འདི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་
 མཐུན་ཞིང་། ལག་ལེན་འབེལ་བྱུང་པ་ཞིག་ཡིན་པར་རོས་ནས་རོས་འདྲིན་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད། ལམ་སྤྱོད་ཀྱི་འདིའི་ཐོག་ནས་བོད་མི་རིགས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཐོབ་ཐང་
 ཁག་ཡོང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་གལ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གཅིག་གྱུར་དང་བརྟན་ལྷིང་ལ་འང་
 བན་ཐོགས་ཡོང་རོས་ཡིན་པར་བརྟན། རོས་ནས་ལམ་སྤྱོད་ཀྱི་འདིའི་ཐོག་ནས་སུ་
 མཐུད་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་བྱིང་ཚོར་འབྲེལ་མཐུད་བྱུང་བའི་འབད་བཅོམ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར། མི་མང་གི་བསམ་འཆར་དང་། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཚད་
ཀྱི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་ཡོད།

༡༥། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་ཁག

༡༽ བཅན་བྱེད་པོད་གཞུང་ནས་པོད་རང་བཅན་གྱི་ཚོད་སྐྱོང་མི་བྱེད་པར།
 ཆོལ་གསུམ་པོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོང་བུ་ཞིག་ཏུ་
 བསྐྱུན་དགོས་པ་དང་།

༢༽ དེ་འདྲའི་གོང་བུ་དེར་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་
 སྲིད་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཆད་ལྡན་དགོས་པ།

༣༽ རང་སྲིད་རང་སྐྱོང་དེ་ཡང་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་མང་
 གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་གྲོས་ཚོགས་དང་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་
 གཞུང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པ།

༤༽ གོང་གསལ་གནས་བབ་ནམས་སྐྱ་གཞུང་ནས་ཁས་ལེན་བྱུང་འབྲུལ་པོད་
 སྐྱ་ནག་ནས་ཁ་བུལ་མི་དགོས་པར་སྐྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་སྐུལ་ཁབ་
 དང་མཉམ་དུ་གནས་སྐྱ།

༥༽ པོད་འདི་འཆེ་མེད་ཞི་བདེའི་བརྒྱུ་གནས་སུ་བསྐྱུར་མ་ཟིན་བར་སྐྱ་ནག་
 གཞུང་གིས་པོད་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོབ་ཁོ་ནའི་ཆེད་གྲངས་ཆད་ངེས་ཅན་གྱི་
 དམག་དབུང་པོད་ནང་བཞག་ཆོག་པ།

༦༽ སྐྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་སྐུལ་ཁབ་དབུས་གཞུང་ནས་པོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་
 ཀྱི་སྤྱི་འབྲེལ་དང་། སྐུལ་སྤུང་གི་འགན་ཁུར་ལས། པོད་ཀྱི་ཆོས་དང་།

རིག་གཞུང་། ཤེས་ཡོན། དཔལ་འབྱོར། འཕྲོད་བཞུན། རྒྱུ་ཁམས་
ཁོར་ལུག་སྤྱད་སྒྲོབས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཡོངས་ཚོགས་
བོད་མི་རང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པ།

༡༥༽ རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་དོག་རྩལ་གཏོང་
བ་དང་། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་རྒྱ་རིགས་གནས་སྡོད་བའི་སྲིད་
བྱས་མཆོམས་འཛོག་དགོས་པ།

༡༦༽ བོད་རྒྱལ་དཀར་ལྗོངས་ལ་ཆེད་པ་ཞོང་ས་མཆོག་གིས་རྒྱ་ནག་མི་
དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་མཉམ་དུ་སྒྲག་བསམ་ནམ་དག་གིས་
གོས་མོལ་དང་། འདུམ་སྒྲིག་གི་ཐུགས་འགན་རྐང་བཞེས་གནང་རྒྱ་
བཅས་ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ནང་དོན་གཙོ་ཆེ་བ་ཁག་ཡིན།

༡༧༽ དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས།

པ་ཞོང་ས་པ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོས་བོད་རྒྱལ་རིགས་མཐུན་སྤྱི་ལ་དང་མཉམ་གནས་
ཀྱི་དགོས་མཁོ་བོད་མིའི་སྲིད་དོན་གྱི་དགོས་མཁོ་ལས་ཀྱང་གལ་གནད་ཆེ་བར་
གཟིགས་ཏེ་གཉིས་སྤྱན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་ཐུག་བསྐར་གནང་བ་ནི་ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་མདུན་མཆོངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་ཟེར་བ་མི་འཕོར་
དང་། དཔལ་འབྱོར། དམག་ལྷགས་སོགས་ལ་མ་ཕྱོས་པར་། མི་རིགས་ལ་མཐོ་
དམའ་དང་བཟང་ཞན་མི་དབྱེ་བར་འདྲ་མཆོངས་མཉམ་གནས་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་ཟེར་
བ་དང་། མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་ནི་མི་རིགས་མཐུན་སྤྱི་ལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་མེད་དུ་མི་
རུང་ངེ་ཡིན། བོད་རྒྱལ་རིགས་གཉིས་འདྲ་མཉམ་ཐོག་ནས་མཉམ་གནས་བྱུང་བ་

ཞིག་ཡུང་ན་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གལ་ཆེན་ཅི་ཙམ་དུ་
 འཛིན་པའི་མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་ལྷིང་། རྒྱ་ནག་གོང་ལུ་
 གཅིག་ཡུང་བཅས་ཀྱི་མང་གཞིར་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན། དེར་བརྟན་འཆོ་མེད་ཞི་བ་དང་།
 བོད་རྒྱ་གཉིས་སྤྲན། མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ། སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་ལྷིང་བཅས་ཡོང་
 ཐུབ་པ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན།

༩༠། ཞི་བདེའི་སློན་འགྲོའི་གྲོས་འཆར་དོན་ཆེན་ལ།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༧ ཟླ་༩ ཚེས་༢༢ ཉིན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
 ལྷན་ཚོགས་ཐོག་ལ་གོང་ས་མཁུའམ་མགོན་ཏུ་ལའི་སྐུ་མ་མཆོག་ནས་བསྐུལ་བའི་
 བཀའ་ཙམ་བསྐྱབས།

ཞི་བདེའི་སློན་འགྲོའི་གྲོས་འཆར་དོན་ཆེན་ལ་ཡོད་པ་ནི།

༡༽ བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་ཞི་བའི་བསྐྱི་གནས་སུ་བསྐྱུར་རྒྱ།

༢༽ རྒྱ་མི་འབོར་ཆེན་བོད་ནང་གནས་སྡོད་པའི་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་བྱུས་དེས་
 རྒྱན་པས་བོད་མིའི་ངོ་བོ་ཙམ་བརྒྱག་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་དེ་དག་
 བཅའ་ས་འཛིག་དགོས་རྒྱ།

༣༽ བོད་མི་དམངས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། དམངས་
 གཙོའི་རང་དབང་ནམས་ལ་བརྩི་བཀུར་དགོས་རྒྱ།

༤༽ བོད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཁོར་ཕུག་བཟང་པོའི་གནས་སྡངས་
 སྤར་སོར་རྒྱུ་ཐབས་དང་། སྤང་སྤྱོད་བྱ་དགོས་པའི་ཐོག་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་
 གི་དུལ་ཕྱན་མཆོར་ཆ་བཟོ་བསྐྱར་བྱེད་པ་དང་། དུལ་ཕྱན་གྱི་སྤྲི་གས་

རོ་ནམས་ཡུང་གསོག་བྱེད་འཆར་བཅས་མཆམས་འཛིན་དགོས་སྟེ།
 ༥༡ བོད་གྱི་མ་འོངས་པའི་གནས་བབ་དང་། བོད་དང་རྒྱ་ནག་དབར་གྱི་
 འབྲེལ་བའི་སློང་ལ་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གི་སློ་ནས་གྲོས་མོལ་འགོ་
 འདྲུགས་དགོས་སྟེ་བཅས།

41. THE H. H. THE DALAI LAMA'S PEACE INITIATIVE

FIVE POINT PEACE PLAN

On September 22, 1987, His Holiness the Dalai Lama proposed a five point peace plan for Tibet during an address to the US Congressional Human Rights caucus. The points are:

- * Transformation of the whole of Tibet into a zone of Ahimsa.
(peace)
- * Abandonment of the China's population transfer policy which threatens the very existence of the Tibetans as a people.
- * Respect for the Tibetan people's fundamental human rights and democratic freedoms.
- * Restoration and protection of Tibet's natural environmental and end to producing nuclear weapons or dumping nuclear waste in Tibet.
- * Commencement of earnest negotiations on the future status of Tibet and of the relationship between Tibet and Chinese people

STRASBOURG PROPOSAL

On June 15, 1988, His Holiness elaborated the 5th point of the Five point Peace Plan during an address at the European Parliament in Strasbourg.

He proposed that the whole of Tibet become a self-governing democratic political entity... in association with the People's Republic of China". He further stated that the Government of the People's Republic "of China could remain responsible for Tibet's foreign policy. The Government of Tibet should however, develop and maintain relations through its own Foreign Affairs Bureau, in the fields of religion, commerce, education, culture, tourism, science, sports and other non political activities. Tibet should join international organizations concerned with such activities.

༩༡། ལྷོ་ལོ་༡༠༠ལ ལྷོ་ལོ་ཆོས་ལ ཉིན་སྤྱི་ནོར་ལ་མོང་ས་ལ་སྤྱོད་ས་
 མཐོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དགུང་གྲངས་བདུན་གཉིས་ལ་ཐེབས་པའི་སྤྱི་ལུང་ས་སྐར་
 གྱི་མཛད་སྤྱི་ལོ་ཐོག་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་གཏམ་བཤད་ནང་བོད་
 རིགས་སྤྱི་དང་། ལྷོ་ལོ་ཐོག་ཐོག་མི་ཡོངས་ལ་དཔེ་མཆོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཆང་
 མས་བསྐྱབ་རྒྱས་པའི་ལས་འཆར་བཅུ་གཅིག་རྒྱུར་བཏོན་དང་ཆབས་ཅིག་དེ་དག་ཆང་
 མས་འབད་སྤྱོད་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་རེ་ནན་པོ་ཇི་གནང་གཤམ་གསལ།
 ཆོས་དང་རིག་གཞུང་།

༩༢། བོད་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ངན་བྱངས་ཤིང་། བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་སྤྱད་སྤྱི་ག་
 སྤོང་དག་སྤྱོད་དང་། ལྷོ་ལོ་ཐོག་ཐོག་གསོལ་འདེབས་ གུ་རུའི་ཐུགས་དམ་
 གནང་བསྐྱུལ་། བདེན་གསོལ་སྤོན་ཆོག་གསོལ་འདེབས་བདེན་པའི་རྩ་སྤྱོད་
 ལ་མོང་ས་མཆོག་གི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་བཅས་རྒྱུན་འདོན་གནང་རྒྱ།
 ༩༣། ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། ལྷོ་ལོ་ཐོག་ཐོག་གི་ཆ་ནས་བོད་དང་གཅིག་གྱུར་

གྱི་ཉི་མུ་ལ་ཡི་མི་རྒྱུད་དུ་གནས་པའི་མི་རིགས་ནམས་དང་། དེ་བཞིན་པོད་བརྒྱུད་
ནང་བརྟན་གྱི་རིས་འབྲུག་རྒྱུད་པ་མོག་རིགས་དང་། རྒྱ་རིགས། བར་སྐབས་པོད་
བརྒྱུད་ནང་བརྟན་དུ་གསར་དུ་བྱུགས་པའི་རིགས་བཅས་ལ་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་།
ཤེས་ཡོན་མོགས་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་རོགས་སྦྱོར་དང་། འབྲེལ་ལམ་དམ་ཟབ་གནང་རྒྱ།

ཤེས་ཡོན།

༡༥། པོད་མི་མོ་མོའི་བྲིམ་ཆང་ནས་པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། སྒོལ་རྒྱན་རིག་
གནས་ཁག ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས། པོད་མིའི་རང་གཤིས་བཟང་པོ་ནམས་
མི་ཉམས་རྒྱན་འདྲིན་དང་། གཞོན་སྐྱེས་ནམས་ལ་པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། ཆོས་
དང་རིག་གཞུང་གི་སྒོ་བ་སྟོན་ཆང་ཐུན་རྒྱུ་འབྲུང་བུ་རྒྱུའི་ཐོག་དང་རབས་ཀྱི་སྒོ་བ་
སྦྱོང་ཆང་མཐོ་སྤྱད་དེ་རིགས་གཅིག་ཀླང་འདྲིན་ཐུབ་པ་ཡོང་ཐབས་དང་། དེ་བཞིན་
པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བྱུང་པར་རྒྱན་ག་མི་དཔངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་པོད་
བཅན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་བཟུང་པོད་ཀྱི་སྟོད་བཅུད་གཉིས་ཀར་ཉམས་སྤྱད་དེ་བྱུང་གི་
གནས་ཚུལ་ནམས་ཉིན་རེ་བཞིན་པོད་དཔོས།

སྤྱི་ཆོགས།

༡༦། ཆོས་གངས་རྩུང་དུ་གྱུར་པའི་པོད་མི་རིགས་རྒྱན་གནས་དང་། རྩུས་ཐུན་
ཡོང་ཆེད་བྲིམ་པ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱུ་གྱུ་གསོ་སྦྱོང་ཐོག་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་། མ་དང་
བྱིས་པའི་འསྐྱོད་བརྟེན་ལ་སྟོད་ཡངས་མ་སོང་བར་རྩུར་བཅོན་གནང་རྒྱ།

༡༧། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ཡུལ་མིའི་གནས་བབ་ཡོད་པ་ཆང་མས་པོད་དུ་གང་མང་
བསྦྱོང་ཐབས་དང་། གཞིས་བཞུགས་པོད་མི་ནམས་ལ་ཤེས་ཡོན་དང་། འསྐྱོད་
བརྟེན་མོགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་གནང་ཐབས་གནང་རྒྱ།

ཆབ་སྒྲིག་།

༡། རང་ཉིད་གནས་ཡུལ་གྱི་ཐོང་ཁྱིམ་དང་། མངའ་སྡེ། རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ཀྱི་
མང་ཚོགས་སྤྱི་དང་། གནས་ཡོད་མི་སྡེ་ཁག་ལ་འབྲེལ་གཏུག་དང་། བོད་དང་བོད་
མིའི་གནས་བབ་ངོ་མ་ངོ་སྤྱོད་ཀྱིས་བོད་དོན་གོ་རྟོགས་སྤེལ་ཐབས་གནང་རྒྱུ། དེ་
ཡང་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དུ་བསྐྱར་ཆེད་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་སྤྱོད་གས་ཀྱི་བདེན་པ་མིན་
པའི་དེལ་བསྐྱགས་ངན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་ཐབས་གནང་རྒྱུ།

༢། རྒྱ་སྤྱོད་རྒྱ་རིགས་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ནས་ཡོང་བའི་སློབ་ཕྲུག་
དང་། ཚོང་པ། ཡུལ་སློར་སློབ་འཆས་པ་སོགས་ལ་འབྲེལ་གཏུག་དང་། བོད་ཀྱི་
གནད་དོན་གསལ་བཤད་ཀྱིས་བོད་དོན་གོ་རྟོགས་སྤེལ་ཐབས་དང་། ལོག་རྟོག་
སེལ་ཐབས་ཀྱི་འབད་བཅོམ་གནང་རྒྱུ་མ་ཟད། དེར་རབས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་བྱ་རྒྱུ་དང་།
སློབ་འཁྲིན་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བོད་དང་རྒྱ་ནག་ནང་གི་མི་མང་དང་། བྱུང་པར་
ཤེས་ཡོན་ཅན་རྣམས་ལ་བཅན་ཕྱོད་བོད་མི་ཚོས་འབྲེལ་བ་དང་གཏམ་སྒྲིང་གནང་
ཐབས་གནང་རྒྱུ།

༣། བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆིག་བསྐྱིལ་དང་མཉམ་ཁུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞོད་
གཞིའི་འཆལ་གཏམ་ཁག་ལ་ཆད་འཛིན་མི་བྱེད་པར། གནས་ཚུལ་གང་ཅིར་ཞིབ་
དཔྱད་དང་། ལྷག་པར་ཚོས་ལུགས་ཚེལ་ཁ་ལུང་ཆོམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀས་ཞེན་ནམ་
ཡང་མི་འབྱུང་བ་དང་། གཞུང་མང་དབར་དང་། སྤྱི་ག་འདུགས་ཕན་ཚུན་ མི་སྤྱིར་
བཅས་ཀྱི་ནང་ཕན་ཚུན་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཐོག་རྣམས་ལུགས་ཆིག་
བསྐྱིལ་ཡོང་ཐབས་དང་། ས་རོལ་པོའི་དཀྱུགས་ཤིང་རྣམས་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱུ།

༡༠། བྱེས་འཁོད་རང་རིགས་སྤྱི་སྤེར་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ནང་བོད་གཞུང་མང་ནས་

གཏན་འབེབས་གནང་བའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་དང་། དེའི་ལག་བསྟར་གྱི་
ཐབས་ལམ་ནི་དགའི་ཐོག་ཟབ་སྐྱོང་དང་། བཅོ་སྐྱོང་། གོ་བསྟར་དང་སྐྱོང་བཤད་ལ་
འབད་བཅོན་གནང་རྒྱ།

དཔལ་འབྱོར།

༡༡༽ སྤྱི་ཚོགས་དང་། སྤྱི་ག་འདུགས། མི་སྡེར་སྤྱི་འདུ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་། བོད་
མི་སྤྱིའི་གནས་བབ་དང་། རང་རེའི་སྤྱབས་བཅོལ་བའི་གནས་བབ་མ་བརྟེན་པའི་
ཐོག་ནས་དབུ་ལ་ཕྱག་ཚང་མས་རང་རང་གི་འཚོ་ཐབས་མཐའ་གཉིས་སྤྱི་མ་སྤྱོད་བར་
རྒྱས་སྤྱོས་དང་རྒྱ་དོམ། བག་མེད་ཅུད་ཆོས་སྤྱི་མ་བཏང་བར་འཚོ་བའི་མདུན་ལམ་
བཏན་མེད་རྒྱན་འཁྱོང་དང་ཡར་རྒྱས་འགོ་ཐབས་ལ་འབད་བཅོན་མི་གཡེལ་བའི་
ཐོག་རང་རང་གི་ལོ་རེའི་འབབ་ཡོང་ངམ། འགོ་བྱོན་གྱི་ཆ་ཤས་མི་རྒྱུད་བཞིག་ཟླ་
རེ་ལས་ལོ་རེའི་ནང་རྒྱར་བཅད་ཀྱིས་འབྱུང་འབྱུར་བོད་རིགས་སྤྱིའི་བདེ་དོན་དང་།
བོད་གསར་པའི་འདུགས་སྤྱོད་ཆེད་སོ་སོའི་མིང་ཐོག་དབུ་ལ་ཁང་དུ་ཅིས་འགོ་ཞིག་
རྒྱར་བཅད་ནང་གཏན་འདུགས་གསོག་འདོག་གནང་རྒྱ་བཅས་གོང་གསལ་དོན་ཚན་
བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་དག་མི་རེ་རོ་རེས་གནང་བྱུང་བ་དང་། གནང་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་
པས་ཚང་མས་ཕྱག་བསྟར་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། བཅོན་
བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤམ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཟླ་༥ ཚེས་༦ ལ། ༡༡

༩༡། ༢༣། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ རྒྱལ་མཚོག་སྤྱི་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་མ་
འོངས་གསལ་གཟིགས་གྱི་ཡུང་བསྟན་ཅུ་སྤྱི་ཞལ་གདམས་བཀའ་སྐྱོབ་བཞུགས་
སོ།

དེས་ཐོག་མར་སྐར་སྟོལ་གསེར་འབྲུག་དབྱུག་འདོན་མ་དགོས་པར་ལུང་
 བརྟག་དོན་གསལ། སྤྱི་ཞིའི་འདེན་མཆོག་རྒྱལ་དབང་གི་སྤྱི་གལ་དུ་བརྟག་
 དཔུང་དོས་འདོན་གྱི་གདན་སྤྱིར་འཁོད་ནས་བརྩུངས་པར་སྐབས་སྟོན་ཕྱོན་མཛད་
 ལམ་གཞིར་བརྩུངས་རྒྱལ་ཚབ་ཡོངས་འདོན་རྟོག་ཏེ་ཐོག་སྤྱད་དང་། མཁན་
 ཆེན་ཡོངས་འདོན་རྟོག་ཏེ་འཆང་སྤྱར་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་དབྱུག་ཤེས་གཉིན་དམ་པ་
 གཙུག་བསྟན་ཆོས་སྟོན་གྱིས་མཆོན་ཁ་ཁུལ་སྟོན་འདོན་སྟོར་སྤྱད་སྤྱངས། རབ་བྱུང་དང་།
 དགེ་ཚུལ་སྟོན་ཅོད། གཞུང་ཆེན་ཀ་པོད་སྐར་བཟུལ་བརྟགས་ཅོད་གྱི་ བདེ་རྒྱུད་རྒྱ་
 མཆོའི་རྗེས་གནང་། དབང་བཀའ། འཁྱིད་པོགས་རང་གི་སྟོན་ཅོད་དང་བསྟན་པའི་
 ཉིན་ལྟར་ཆག་མེད་དུ་བཅོན་སྤྱད་སྤྱངས་གང་འཆོས་བསྟེན་སྤྱུལ་ཡང་རང་ལོ་བཅོ་བརྟན་
 ལ་བབས་མཆོས་སྐར་སྟོལ་ལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོས་སྤྱི་ཡི་འགན་ཁུར་ཐོག་
 ཏུ་བབས་པ་ན་རང་ལ་ཆོས་སྤྱི་ཡི་གང་ཐད་ནས་སྟོང་གོ་མས་ཤེས་ཡོན་དམན་ཡང་།
 ལྷ་སྟེ་མི་སྟེས་སྤྱི་ལྷས་དང་། གནས་བསྟོས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་སྤྱི་པོར་
 ཅོད་པས་འཁུར་དུ་ཐུངས་ཏེ་རང་ཉིད་དལ་སྟོད་སྤྱི་ཡི་སྟོན་ཏེ་ཡི་དབང་མེད་བསྟན་སྤྱི་
 གྱི་བདེ་དོན་ལ་ཉིན་མཆོན་སེམས་འཁུར་སྤྱི་བས་ཅོན་བཞིན་བསྟན་པ་རྒྱས་ཐབས།
 ཆབ་སྤྱི་སྤྱ་རྒྱལ་ཐབས། ཆབ་འབངས་བདེ་བར་ངལ་འཆོ་ཐབས་ལྷག་བསམ་དྲང་
 པོས་གཞུང་བསྐྱར་སྟོན་གསུམ་ཡོད་རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱུགས་བཤིས་ཏུང་། ཤིང་འབྲུག་ལོར་
 དབྱིན་ཅི་དཔུང་དམག་ལྷགས་འབྱོར་སྐབས་ཀྱང་རང་ཉིད་སྤྱི་ཡི་ཐབས་དོ་སྤྱད་མཐུན་
 ལམ་བུས་ཆེ་ཆབ་སྤྱི་ཡི་སྤྱུག་སྟོན་ཆགས་ན་རྟེན་རྗེས་ལག་བསྟུབ་གང་མིན་ཡོང་
 རྒྱར་བསམ་སྐར་མཁོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ནས་མཉམ་རྒྱལ་པོ་དང་མཆོད་ཡོན་བཀྱར་
 རས་འབྲེལ་ནས་བརྩུངས་ད་པར་ཕན་ཚུན་སྟོན་པོས་ལ་བརྟན་འབྲུལ་སྤྱུག་བདེ་སྤྱུག་

ལྷོངས་ངེས་ལྷ་བར་ངལ་བ་ཁྱད་བསད་ཀྱི་བྱང་འགྲིམ་ཀྱི་སོགས་ཡུལ་གྱི་བརྒྱུད་པེ་
 ཅིན་གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་ལྷོང་མ་ཡུམ་སྤྲས་མཛུལ་འཕྲད་བཀྱར་བཅོས་
 བདག་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་གནད་ཡང་། རིང་པོར་མ་ལོན་པར་གོང་མ་ཡུམ་སྤྲས་རིམ་
 གཤེགས་རྗེས་གོང་མ་ལོན་ཐོང་ཁྱིར་འཁོད་ཡབ་སྤྲས་རྒྱ་རྒྱུན་ལྷོངས་གསོལ་ཐོག་
 བོད་ལྷོངས་སྤྱིང་ལ་བཅངས་ནི་མྱིར་འཁོད་སྐབས་བོད་ལྷོང་ཨམ་བན་གཤོ་ཞུས་
 རྗེས་འབྲངས་ལུ་ཕུན་པོན་དམག་ལྷ་འབྱོར་བོད་ལྷོངས་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་དབང་བུས་
 འཕྲོག་ཉིར་རྒྱལ་ལྷོན་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཡོད་པ་ནམས་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་
 ཏུ་ངལ་བ་རིང་སྤངས་བདེ་འཁོད་ཀྱི་དབྱིན་གཞུང་བརྒྱུད་རྒྱ་གཞུང་ལ་གང་ཅིའི་རྒྱ་
 རྒྱུན་མཐའ་འབྲུད་དང་། རྩོགས་གཅིག་ནས་བསྟན་སྤྱིད་བདེ་ཐབས་ཞབས་རིམ་ལྷོད་
 མེད་སྐྱབ་པའི་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱའི་བདེན་ལྷས་ཟབ་མོས་རྒྱ་ནག་ནང་འབྲུག་ཏུས་
 འབྲུར་དབང་གིས་བོད་ལྷོགས་རྒྱ་དཔོན་དམག་ལྷག་རྒྱ་ཆད་པའི་རིང་ལུ་ལྷར་རིམ་
 གྱིས་མཐར་བསྐྱོད་ཐོག་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་བོད་ལྷོངས་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་ཞིང་སར་སྤར་
 འཁོད་དེ་རྒྱ་མཐའ་ནས་བབྲངས་རྒྱ་སྤྱིལ་བར་བོད་ལྷོངས་འདི་ཉིད་ཏུ་བདེ་སྤྱིད་རྫོགས་
 ལྷན་གྱི་དབལ་གསར་ཏུ་བཞད་པས་མཆོག་དམན་ཆོང་མས་དགའ་བདེར་ཅི་དགར་
 ལོངས་སྤྱོད་བག་ཐེབས་སུ་ཆོམ་པ་འདིས་མཆོན་སྤྱིལ་ཡིག་ལམ་དང་། ལྷ་སྤེ།
 མི་སྤེ་མཆོག་དམན་ཀྱན་གྱི་སྤོར་རྟོགས་གསལ་ལྷར་ཞིབ་ཆ་འགོད་རྒྱ་ཡིག་ཆོགས་
 ཀྱི་རྒྱར་བསམ་རགས་ཅོམ་བཞོང་པ་འདི་དག་བཀའ་བྱིན་བསམ་ཤེས་འདོད་རྒྱུང་ཆོག་
 ཤེས་བཞེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཐོག རང་ཉིད་ནས་ཆབ་སྤྱིད་ལ་འབྱར་བསྐྱོད་
 ཀྱི་ཕན་ཆ་བྱུང་སྤྱིད་ཡོད་ན་ཡིན་མཐུན་འདོད་པ་ཁྱེད་སངས་ལས་ བྱས་ཡུད་དང་།
 རོ་སོ་འབྱུང་རེའི་བསམ་པ་དེའི་འབྲུ་ཅོམ་མེད་ཅིང་། ད་སྐབས་སུ་འདྲམ་ཆོང་བབས་

དང་བཅས་ཆོས་སྤྱི་ཤུ་ལྷུ་སྤངས་ཏེ་ཆེ་མཐུག་འདིར་དགེ་སྦྱོར་ཁོ་ནར་གཅིག་
འབྲུས་ཆེ་བྱི་མ་བྱལ་ཐག་རིང་པའི་ནམ་དཀར་རྒྱལ་བསྐྱོར་སྒྲུབ་རྒྱ་ཉག་ཅིག་སྒོ་ཡུལ་
དུ་འཆར་ཡང་། གཙོ་བོར་ལུས་དང་དྲི་མ་བཞིན་འགྲོགས་པའི་སྣ་སྤྱང་དང་།
སྒྲུབས་ཡུལ་གྲུ་མ། ཆོས་དང་། ཟང་ཟེང་གི་འབྲེལ་བ་ཐོགས་པའི་མཆོག་དམན་
ཆབ་འབངས་ཀྱན་ནས་ངོས་ལ་ཁ་ཅམ་མིན་པའི་སྤྱིང་ནས་རེ་བཅོལ་བགྱིས་པའི་སྤྱི་
དོན་སྒོས་གཏོང་མ་ཐོད་པར་ད་ལྟ་འང་རང་གི་ཤེས་རྒྱས་སྒྲོགས་ཆོད་འཁྱུར་བསྐྱེད་
སྒྲུབས་སུ་མཆིས་པ་ད་ཆ་བགྲང་བུ་བརྒྱད་དུ་ཉེ་བས་ལོ་ཤས་ལས་ཆོས་སྤྱི་ཤུ་ལྷུ་
རིང་པོར་རྩོམ་ཐོགས་པ་ཆང་མས་ཤེས་ངེས་གོ་བས་ཆོད་པ་བཞིན་ད་ལྟ་ཁང་ཉེའི་
རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། རྒྱ་གཞུང་གཉིས་སྤྱོད་སུ་དཔྱད་སྟོབས་བཅན་
པས་མཐུན་ལམ་གང་ཟབ། ཞེ་འཁོན་འདྲིན་པའི་ས་མཆོངས་རྒྱུང་ཁག་ལ་ཕ་རོལ་
པའི་མགོ་གནོན་ཆེད་དཔྱད་དམག་གོ་རྒྱལ་ དེའང་དམག་ཅིད་ཟུག་འཕེར་གཞན་
སྤེལ་ཏེ་ས། ལྷག་པར་དེང་སྐབས་སྤྱི་གས་ལྗེའི་རང་མདངས་ཀྱན་ནས་དར་ཞིང་།
ཡང་སྒོས་དམར་པོའི་ལས་ལུགས་ཆེ་ཆེར་བདོ་བས་རྩེ་བརྒྱན་དམ་པའི་སྤྱི་སྤྱིང་ཅད་
གཙོད་མི་ཆོག་པ་དང་། ཆོས་བྱེད་དགོན་སྤེལ་ཁག་གི་མཆོད་རྒྱུན་ཅ་འཕྲོག་གི་དགེ་
འདུན་པ་དམག་མིར་བརྒྱལ་པས་མཆོན་རྒྱལ་བསྐྱན་མིང་མེད་དུ་བཅོམ་པ་ད་ལྟ་རལ་
ཤི་ལས་ལུགས་རྩེ་བུར་གོ་ཐོས་བྱུང་དང་། འབྱུང་ལུས་ཀྱི་སྟོལ་ལྷར་འབྱུང་འབྱུར་
དཔུས་སྒྲོངས་ཆོས་སྤྱི་དགཉིས་ལྷན་གྱི་ཞིང་འདིར་ཡང་སྤྱི་ནང་གང་ས་ནས་སྐགས་
པར་ངེས་པས། དེ་སྐབས་རང་ས་སྤྱང་མ་རྒྱས་ན་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐས་ཀྱིས་མཆོན་
བསྐྱན་འདྲིན་སྤྱིས་འཕགས་མིད་མེད་དུ་བཅོམ་ཞིང་། ལྷ་བྱང་ཁག་དང་། བསྐྱར་
འདྲིན་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེའི་འདྲིན་དབང་མཆོད་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་ཅ་བརྒྱལ་

ཆོས་ཀྱི་མེས་དཔོན་ནམས་གསུམ་གྱི་བཞེད་ཀྱིན་ཆབ་སྲིད་ཀྱང་མིང་ཙམ་དུ་ནམས་
 དམས་ཐོག་འདི་གའི་ཞབས་འབྲིང་ཀྱན་ཀྱང་པ་གཞིས་ཀྱི་ཚོར་ཙམ་འཕྲོག་དག་ཡི་
 བན་དུ་དབང་མེད་འབྱམས་ཤིང་། ཡིད་ཅན་ཀྱན་ཀྱང་མནར་གཅོད་འཛིགས་སྒྲག་
 གི་དུ་ཁ་ཉིན་མཆན་མི་འཁྲུལ་བའི་དུས་ཤིག་འབྱུང་ངེས་པས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་སྤྱི་
 འོན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ད་ལྟ་བུ་སྤྱིད་ཆེས་དར་མི་སྟོན་རང་སྤྱིད་རང་ལག་དུ་ཡོད་
 པའི་སྐབས་འདིར་སྤྱད་ཞི་དག་གང་ལའང་ཐབས་ཤེས་ལུ་གུ་བརྒྱད་གང་ཐད་ནས་
 མ་ལན་མ་འགྲོད་པས་ལག་དུ་བསྟར་བྱུང་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བདེ་ཐབས་ཞབས་འབྲིང་
 སེར་སྒྲ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་ཞུར་རག་ལུས་ཤིང་། བོད་ལྗོངས་སྤྱིའི་བདེ་ཐབས་སེར་སྒྲ་
 མཆོག་དཔན་དང་། ཆབ་འབངས་ཀྱན་ནས་བསམ་གཞིགས་མ་འདྲོལ་བ་གཅིག་
 འབྱུས་འབྱར་བ་ལུ་འདེགས་དགོས་པ་ངེས་པར་འབྱུར་དུ་བབས་པ་བཞིན་སྤངས་
 སྤངས་འདྲོལ་མེད་ཐུང་ན་གཞུང་བསྟན་དག་ལྟའི་གཙོ་མོ་ནས་སྟོབ་དཔོན་མཐོང་
 བ་དོན་ལྟན་གྱི་བྱུགས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་ཞུ་སྒྲུབ་ན་གང་ལའང་ཡང་བག་ཆ་
 མེད་ཅེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་སོར་གནས་སྤྱི་ངེས་པས་ངོས་ནས་བསྟན་སྲིད་
 སྤྱི་དོན་ཡིན་པས་མ་དང་མཐུན་འདྲུག་གི་ལས་ལ་ངོ་སྟོག་མེད་པར་སྤྱི་ཞུར་བཙོན་པ་
 ནམས་ལ་སྒྲུབས་འདྲུག་རྗེས་འདྲིན་དང་། ལམ་འགྲོའི་འཕྲིན་ལས་དངོས་སྤྱི་བསྟན་
 ཅིང་། ཚུལ་མིན་ནམས་ལ་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་ཞན་པས་བཀའ་ཆད་སོག་ངེས་པ་མ་ཟད།
 གནས་སྐབས་རང་དོན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སྤྱང་ངོ་སྤྱང་ལས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བདེ་
 དོན་ད་ལྟས་བཞིན་ཡལ་ཡོལ་འབའ་ཞིག་གིས་འབྱུར་དུ་མ་སྤངས་ན། བྱུག་དོན་
 མི་འབྱུབ་པ་མཐོང་གསལ་ལྟར་སྤྱང་ཅི་དག་གི་འགྲོད་ཀྱང་ཕན་ཆ་མི་སྤྱིད་པས་
 ངོས་ནས་འཛོའི་རིང་ལ་བོད་ལྗོངས་བདེ་ཐབས་ད་ལྟས་ཀྱི་འཁྲུལ་བར་མཐོང་།

ལྷག་རང་རང་ཁྱོད་བྱ་གོང་སྒོ་ས་ན་མས་མོ་མོ་འི་ཐོག་དུ་སྒྲིན་པ་ནི་དོས་རང་གིས་
 ཉམས་ཁྱོད་རྒྱ་མཚན་གསལ་པོའི་སྤང་ནས་གཞན་ལ་འདོམས་པ་འདི་ལྷག་བསྐྱབ་
 བྱ་ལྷག་པོར་སྒོན་རྒྱ་མེད་པས་ཕྱི་འི་རིམ་གྱོ་སྐྱབ་དང་། སྐྱབ་བཞིན་པ་ཡིན་ཅིང་།
 གཙོ་ཆེ་བ་ནང་གི་ཞབས་བཏན་རིམ་གྱོ་འདི་ཉིད་སྤྱིང་ལ་ལྷག་བསྐྱབ་ལ་ཆང་མས་སྤར་
 འགྲོད་ཕྱིས་སྒོ་མ་གྱི་སྤྱི་ཞུ་ཆགས་ཚུད་སྐྱབ་བྱས་ན་རང་དོས་ནས་ཀྱང་གང་འཁྱོལ་
 གྱི་བར་བསྐྱན་པ་ཆབ་སྤྱིད་འཕལ་ཡུན་རྒྱས་ཐབས། ཞབས་འབྱིང་ཀྱན་ཀྱང་མིང་
 དོན་གཉིས་མཚུངས་ཀྱི་རྗེས་འདྲིན། ཆབ་འབངས་ཀྱན་ཀྱང་སྤར་ཕྱས་བདེ་སྤྱིད་
 བཟང་པོས་ངལ་འཛོལ་འི་དུས་སྒོན་བཟང་པོ་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བར་གནས་ཐབས་ཀྱི་ཞེ་
 བཙོན་སྤར་བཞིན་བགྱིད་རྒྱར་སྤྱི་དོན་ནང་གི་རིམ་གྱོ་འདི་ལྷག་མ་མཆིས་པ་སྤྱི་ཞུས་
 ཀྱི་སྒོ་བ་སྒོན་དེ་རང་ལགས་པས་གོ་དོན་ན་མས་ལ་ཉིན་དང་། མཚན་མོའི་སྤྱོད་ལམ་
 ནམ་བཞི་གང་གི་སྐབས་སྤྱང་བཏག་དབྱེད་ནན་ཉན་གྱི་སྤངས་སྤངས་མ་འདྲོལ་བ་
 གལ་ཆེ་བ་ལགས་སོ།།

༧༧། རྒྱ་གོང་ས་རྒྱ་བས་མགོན་སྐྱེ་ཕྱིང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ།

ང་ཆོའི་ལས་ཀ་འདི་མི་ཐོག་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་གནས་
 ཚུལ་མིན་པར། མི་རིགས་གཅིག་གི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་
 ཡིན་པས། མི་ཐོག་གོང་མའི་ལས་མཐུག་མི་ཐོག་རྗེས་མས་སྤར་
 དགོས་པ་དང་། མི་ཐོག་གོང་མ་དེས་མ་སྐྱབ་པ་ཞིག་མི་ཐོག་རྗེས་མས་ཁ་
 སྒོན་རྒྱག་གིན་རྒྱག་གིན་བྱས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་སྐྱབ་པ་ཞིག་བྱ་
 དགོས་པ་ལས། མི་ཐོག་གོང་མས་བྱས་པ་དེའི་ལྷལ་འདྲིན་སྐྱབ་པ་ཙམ་བྱས་

ནས་བསྐྱད་ན་འགྲིགས་ཀྱི་མ་རེད། དེས་ན་གཞོན་སྤྱོད་ཆོའི་ཐོག་ལ་ཁུར་
འགན་བབས་ཡོང་གི་ཡོད་པས་ཆང་མས་སེམས་བྱུགས་སྤྱིད་དགོས།

❖ ང་ཆོའི་སྤྱིད་ཁང་། ལྟོ་གོས། གཉིན་ཉི་ཤོགས་པོ་དང་། དེ་བཞིན་
གཏམ་སྒྲན་གྲགས། ལྷོ་མོར་དཔལ་འཕྱོར་མངའ་ཐང་ལ་སོགས་པ་ཆང་མ་
སོ་སོ་གཅིག་པུས་སྒྱུབ་མི་བྱུང་པར་རྒྱུན་གཞན་མང་པོ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
གསལ་པོ་ཡིན།

འོ་ན་གྲོགས་པོ་བཟང་པོ་དེ་དི་ལྟར་བཟོ་དགོས་སམ་ཞེ་ན། ལྷོ་
མོར་དང་དུལ་གྱི་གྲོགས་པོ་བཟོ་བྱུང་ཡོད། འོ་ན་ཀྱང་དེ་ནི་དུལ་གྱི་གྲོགས་
པོ་ཅམ་རེད། དི་སྤྱིད་རང་ལ་དུལ་དང་ལྷོ་མོར་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བཅས་མའི་
གྲོགས་པོ་དེ་ཆོ་འཁོར་བ་ཡིན། ལྷོ་མོར་མེད་པར་ཆགས་པ་དང་གྲོགས་པོ་དེ་
ཆོས། ག་ལེར་བཞུགས་ཙ། བཞུགས་གདན་འདྲུགས་གོ། ཞེས་ལབ་ཆོག་
ཆོག་བྱས་ནས་བསྐྱད་ཡོད།

❖ ད་ལྟའི་དཔལ་འཕྱོར་དང་། མིའི་རང་གཤིས་སོགས་སྤྱོད་མང་པོའི་
གནས་སྤངས་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ཐ་མའི་ལན་ནི་དོན་དམ་པའི་སྤྱོད་སྤྱི་
འདུ་ཤེས་གཞི་ལ་བཞག་ནས་སྤྱོད་བསམ་སེམས་འཁུར་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་ནི་ཡ་རབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའམ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་ཆ་མིན་
པར་མིའི་གནས་སྤངས་ངོ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་ངའི་བསམ་
ཚུལ་ཡིན།

❖ རྒྱུན་ནམས་ནི་ཆུའི་གཉིར་མ་བཞིན་དུ་རྫོགས་མཐའ་མེད་པར་གཅིག་
མཐུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་ཡོང་བ་ཡིན། ང་ཆོའི་ནམ་ཤེས་ཐོག་མ་མེད་པ་

ཅམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་བསྐྱར་དུ་མེད།
བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་ངའི་སེམས་ནང་དལ་སྟོད་ངང་ཞི་བདེར་སྟོད་ཀྱིན་འདུག
འདི་ནི་ངའི་བསམ་སྒྲོག་གཏོང་ཚུགས་ཡིན། ང་རང་གི་ཉམས་ཚུང་ཐོག་ནས་
ལྟོད་ན་སེམས་ལ་སྟོད་བདར་དང་འགྱུར་བ་ཐེབས་སྟུ་ཡོད་པ་དེ་ཐག་ཚད་པ་
ཡིན།

❖ ང་རང་ཚོར་སྟོན་པ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ཕན་སྐྱབས་གསུང་
བ་འདི་དང་། གལ་ཏེ་གཞན་ཕན་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཀྱི་མི་འདུག་ན་གཞན་ལ་
གནོད་པ་མ་བྱེད་གསུང་བ་གཉིས་པོ་འདི་ང་ཚོའི་སེམས་ལ་བཅང་ནས།
ལོ་བརྒྱ་སྟག་བསྟུང་པ་ཡིན་ནའང་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལས་མི་འགལ་བ་གཅིག་བྱས།
འོ་ཆེ་ལྷག་ཞག་གཅིག་གཉིས་ལས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། བསྐྱབ་བྱ་དེ་
ལས་མི་འགལ་བ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན་ཕན་ཐོག་ས་ཤིག་ཡོད་གི་རེད། བཟང་
པོའི་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་མ་འགགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་གསུང་མཁན་སངས་རྒྱལ་
བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཉག་གཅིག་རེད།

❖ བོད་མི་ཚོ། རང་ཡུལ་འཕྲོག་མཁན་དག་པོ་སྤང་མེད་དུ་བཞག་ནས་བོད་
མི་ནང་ཁྱལ་ཆོག་སྐྱམ་སྟོང་ལྟར་གྱིས་འཐེན་འབྲེར་བྱེད་པ་དང་གཅིག་།
རང་རིགས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལྟེ་སྐྱབ་ལ་སེམས་འཁྱུར་འཕོར་ཏེ་
རང་ཉིད་གཅིག་བྱ་རང་མགོ་གང་ཐོན་བྱེད་པ་དང་གཉིས། ད་ལྟ་བོད་མི་
རིགས་སྤྱིའི་བདེ་སྐྱབ་གནས་སྤངས་ངོ་རྒྱུག་ཞིག་ཡོད་པ་ངོས་མ་ཐེན་པར་།
འཕྲོར་ལྷན་རང་དབང་ཅན་གཞན་དག་ལ་དཔར་བཀའ་རྒྱས་སྟོད་སྟོད་འདོད་
བྱེད་པ་དང་གསུམ་ནི། ཤིན་ཏུ་འབྱུལ་ཚབས་ཆེ་བས་མཐོ་བསམ་ནན་ཏན་

གནང་དགོས།

❖ ཉལ་ཐ་ཡི་མཚོན་པའི་ཆང་དང་ཨ་རག ལྷ་ཅང་གི་མཚོན་པའི་ཤོ་སྤྲུག་
གཉིས་ནི་དཔལ་འབྱོར་དང་དུས་ཚོད་ཚུད་ཐོས་གཏོང་བའི་གཞི་རྩ་ཡིན་ལ།
དེ་བཞིན་གཟུགས་གཞི་བདེ་ཐང་ལའང་གཞོད་ཆབས་ཆེ་ལ་གང་ལའང་ཕན་
ཐོགས་མེད། དེ་མིན་སྒྲིབ་གྱི་ལས་དོན་འབྲུས་ཤོར་འགོ་རྒྱ་སྒྲོལ་མེད་ཁར་
པོད་སྒྱི་པའི་ཐོག་ལའང་གཞོད་ཆབས་ཆེ་བས་དེ་རིགས་པོད་མི་གན་གཞོན་
ཆང་མས་སྤངས་བྱ་བྱེད་དགོས།

❖ བྱིམ་ཆང་པན་རྩན་ཁང་པ་རྒྱུ་པོ་དང་དེའི་ནང་གི་འཛིན་ཆས་ལ་དང་དོད།
འབྲན་བཟུར་གྱི་མཚོན་རྒྱས་སྒྲོལ་བྱས་ཏེ་རང་གི་བྱ་སྤྲུག་མ་འོངས་པོད་གྱི་
སོན་རྩ་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་སྒོ་བ་སྦྱོར་གྱི་རྩན་གྲོན་ཐད་ལ་སེར་སྤྲེད་གྱི་ཡོད།
དེ་རིགས་རྩ་བ་ནས་བྱེད་རྒྱ་མེད།

❖ ང་ཚོས་སྒོ་བ་སྦྱོར་ལ་བྱུགས་རྒྱུ་དགོས། སྤྲུགས་གཅིག་ནས་དེར་དུས་གྱི་
ཤེས་ཡོན་ང་ཚོ་རྗེས་ལུས་ཐེབས་ཡོད་པ་ཡིན་ཅང་། དེ་དག་གསལ་རྒྱུར་ང་
ཚོས་བྱུགས་རྒྱུ་རྒྱ་ནི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

༢༥། ༢༡། པོད་རྒྱལ་ལོ་༡༡༡༡ མེ་བྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་༡༥ བྱི་ལོ་༡༩༩༦
ཟླ་༧ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ནས་བཞུགས་སྐར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གཞུང་ཞབས་བགྲས་ཡོལ་རྗེས་དྲན་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་
སྤུལ་བའི་བཀའ་སློབ།

དེ་རིང་འདིར་འཛོམས་པའི་ང་རང་ཚོ་ཆང་མ་འཛིན་གཞི་རྩ་ཡོངས་བྲགས་གྱི་མཐོང་

ཚུལ་ལྟར་བྱས་ན་ང་རང་ཚོ་བཅན་བྱོལ་བ་ཆགས། མི་རིགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཏེ་ཅང་
ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་གདོང་ལེན་འཐབ་ཅོད་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ནང་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་
ལས་དོན་མཉམ་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་དེ་ནས་ཆས་ཡོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ད་ལྟ་སོན་པོར་གནས་
པ་ཚོ་དང་། འདས་ཁྱེད་ས་སུ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་བྱུང་ཚོ། ད་ལྟ་ལས་འགན་བསྐྱབས་
དང་སྐྱབ་བཞིན་པ་ཚོ་བཅས་ལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་གི་དོན་ནས་
བཤད་ན། ང་རང་ཚོ་ཆོ་རབས་མང་པོ་ཞིག་ནས་ལས་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་
ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་འོག་དུ་དུས་ཚོད་ཁག་པོ་འདིའི་སྐབས་ལ་ཕ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་
ཆེར་རིགས་པ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་སྦྲེས་ནས་ཆེ་གཞོགས་རྒྱུད་གཞོགས་ཀྱིས་སྤྱི་
པའི་དོན་དག་སྐྱབ་སྟེ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་བ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་
གོགས་པོ་ནམ་པ་ལྟན་རྒྱས་ལ་ཞུ་རྒྱུར། བར་སྐབས་གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐྱོ་
ལྟན་ཁང་ལ་ང་རང་ཚོའི་བྱས་རྗེས་ཡོད་མཁན་འདས་སོན་ཚང་མར་བློན་གསོའི་ཆེད་
མཉམ་འཛོམས་བྱ་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཡིག་པོ་ཡོང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་བྱུང་བ་བཞིན།
དེ་རིང་དངོས་སུ་འབྲུབ་པར་ང་རང་ཡང་ཏེ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་། ཐོག་མར་བྱིད་རང་
ལེགས་སྦྱིས་ཀྱི་བྱ་དགའ་འཐོབ་མཁན་ཚང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་སྔ་མན་ཆད་རྒྱར་ཐག་གིས་དཀའ་ལས་རྒྱག་མཁན་དེ་དག་ལ་ང་ཚོས་རྗེས་བློན་
བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་རང་ཚོ་ཚང་མའི་ལས་དོན་ནི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་
ཞིག་ཡིན། གཞུང་དགའ་ལྟན་སོ་བྱང་ལ་ཆ་བཞག་ན་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱཾོར་འབྲུལ་མེད་
ཅས་བརྟེན་རྒྱ་ནི་གཞན་ལ་ཡང་མི་སྤྱིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་
ན་དངོས་གནས་ཆོས་ལྟན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གཞུང་འདི་འདྲ་
ཞིག་གི་སྤྱི་ཞུའི་ཐོག་སོ་སོས་ཞབས་འདེམས་ཞུས་པ་དེ་དག་ཀུན་སྟོང་གིས་རྒྱབ་

འབྲེགས་ན་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་བྱིད་རང་
ཚོས་སྡོན་བྱས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་འབྲེལ་བ་སྡོད་བ་སྡོན་ལམ་
བྱིད་དགོས། རོས་ནས་ཀྱང་སྡོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡིན།

དེ་རིང་འདིར་མི་ཁག་པ་མང་པ་ཞིག་འཛོམས་ནས་ང་རང་ཚོ་དངོས་སུ་
བྱུག་བྱུབ་པ་བྱུང་བ་དང་གཅིག་གཉིས་ནས་ལས་བསྡེམས་ཉན་དུས་གཞི་ནས་རོས་
ཀྱི་སེམས་ནང་འདས་པའི་ལོ་སྤྱི་མ་ཅུ་མོ་འདུན་ལྷག་ཅུ་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་
མི་ལམ་མིས་པ་ལྷ་བུའི་དྲན་གསོ་ཐེབས་ཏེ་དགའ་པོ་བྱུང་། སྡོན་མ་རོས་རང་ཚུང་
ཚུང་སྐབས། དཔེར་ན། དཔོན་པོ་དང་། གཞུང་ཞབས་ནང་ནས་བགྲུས་པ་ཚོས་རོས་
ལ་ཚུང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཚུང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་འཆུབ་པོ་ཡོད་ལ།
གྲུང་པོ་ཡང་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཚུང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་འདི་དཀ་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ལ་
སླེབས་ཏེ་མགོ་ལ་སྐྱོད་ཀྱང་མང་དུ་འབྱོར་གི་ཡོད། རྒྱལ་བ་སྐྱུ་སྤྱང་བཅུ་གསུམ་
བར་བྱོན་པའི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་བྱུབ་པ་དང་། དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། རྒྱོད་ས་
ལྷ་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་གཞན་སྐྱུ་སྤྱང་བཅུའི་དགྲུང་གྲངས་ལས་རོས་རང་
ཆེ་བ་ཆགས་འདུག སྐྱུ་མདུན་སྐྱུ་གོང་མ་ནི་རྒྱལ་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་།
མཁས་བྱུབ་རྒྱ་མཚོ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དེ་དག་ལས་
དགྲུང་ན་མཐོ་བ་འཛོལ་བཞུགས་གནང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་མཚོ་གསལ་བཟང་
རྒྱ་མཚོ་དང་། འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ལ་བཞུགས་ན་དགྲུང་
ལོ་རིང་བ་སྟེ་དགྲུང་གྲངས་ ༥༧ བར་བཞུགས་ཡོད། རོས་ཀྱི་ལོ་ནི་དེ་བཞུགས་
ཡོད། རྒྱོད་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་། དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དགྲུང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་གྲངས་
བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་དགྲུང་ལོ་རོས་ནས་ལོ་གཉིས་གསུམ་ནང་བཟལ་རྒྱ་

དང་། དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་གངས་བཞུགས་ཡོད་པ་དེའི་བར་ད་
 ཏུང་ལོ་གང་ཙམ་ཡོད། ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་ལོ་ཆུས་མཉམ་ཆུས་ཏེ་ཆུས་པོ་ནང་ཁྲལ་
 ཟུག་དུས་ངོས་རང་ཏེ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་། སྟོགས་གཅིག་ནས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་
 ང་ཚོའི་མི་ཚེ་འདི་དུས་ཚོད་སྟོད་པོ་ཞིག་ནང་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡང་སྟོགས་གཞན་
 ཞིག་ནས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་ལུང་པ་གང་དུ་ཡིན་ན་ཡང་དགའ་ངལ་ཡོད་ཅིང་།
 དངོས་གནས་མི་རིགས་ཤིག་ཆགས་འདིག་གི་མཆོམས་ལ་ཟུག་པའི་སྐབས་འདིར་
 ང་རང་ཚོ་འདི་དག་གིས་ཞབས་འདེགས་སྤྲོ་བུ་ཁྱེ་རྒྱ་བྱུང་བ་འདི་དངོས་གནས་ང་
 ཚོའི་གཟི་བརྒྱད་དང་བྱས་ཐེས་ཡིན། ང་རང་ཚོ་དུས་ཚོད་ཏེ་ཅང་དགའ་ངལ་ཙམ་
 ཞིག་ནང་སྐྱེས་ཏེ་སྟོད་པོ་ཡོད་ཀྱང་། བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་དུ་བཏང་ན་དངོས་གནས་ང་ཚོའི་
 མི་ཚེ་འདིར་མི་ལུས་སྒངས་པ་སྒངས་གོ་ཚོད་པ་དང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་
 དུ་སྐྱེས་པ་འདི་སྐྱེ་གོ་ཚོད་པ་ཞིག་ང་ཚོས་བྱས་ཡོད། ངོས་རང་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་
 དུས་ཚོད་ཁག་པོ་འདིའི་ནང་ད་ཕན་གང་ཡོད་བྱས་པ་ཡིན་བསམ་པ་དམན་གྱི་ཡོད་ལ།
 ད་དུང་ཡིན་ནའང་མ་གྱི་བར་དུ་བོད་སྐྱི་པའི་དོན་དག་བསྐྱབ་རྒྱ་འདི་མ་གཏོགས་
 གཞན་གང་ཡང་མེད། སྟོད་འདུག་ནང་། ཇི་སྟོད་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། འགྲོ་
 པ་དེ་སྟོད་གནས་གྲུར་པ། དེ་སྟོད་བདག་ཅི་གནས་གྲུར་ནས། འགྲོ་བའི་སྐྱུ་ག་
 བསྐལ་ཤེལ་བར་ཤོག ཅེས་གསུང་པ་ལྟར་རྒྱན་པར་སྟོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད་ལ།
 ཇི་སྟོད་ནམ་མཁའ་མ་ཟང་གྱི་བར་དུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་རྒྱ་འདི་དངོས་གནས་སྟོག་གི་
 སྟོང་པོ་ཡིན། སྟོས་སུ་བོད་པའི་མི་ཞིག་ལ་སྐྱེས་པ་དང་། གཙོ་ཆེ་ཤོས་བོད་ནང་གི་
 རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་དེ་དག་གིས་ངོས་ལ་རེ་བ་ཡོད་ཅེས་སྟོས་འགོལ་བྱེད་གྱི་ཡོད་དུས་
 ངོས་ནས་རང་གི་ཐོས་པ་ས་ལ་མཉུང་བར་བོད་སྐྱི་པའི་དོན་དག་གང་ཡོད་ཅི་ཡོད་

བྱེད་བསམ་པའི་སེམས་ཤུགས་ཡོད་བཞིན་པ་འདི་ལ་འགྱུར་བ་མེད། ཏུར་ཐག་བྱེད་
གྱི་ཡིན།

ད་ལྟ་ནས་ཡོལ་ལ་ཐེབས་པའི་བགྲུས་སོང་ཚོ་ལ་དངོས་སུ་ལས་ཁུངས་ནང་
ལས་འགན་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ད་དུང་
མུ་མཐུད་སེམས་ཁུར་སྒངས་ནས་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་གནང་དགོས། སོ་སོའི་དགའ་
ཉེ་སྤོ་དཀར་གཅིག་ལ་གཉིས་བརྒྱད་གྱིས་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་སེམས་ཁུར་མེད་
པའན་ཚོར་སེམས་ཁུར་གསར་དུ་སྤྱི་བས་ཐབས་དང་། ཡོད་པའན་ཚོ་གོང་ནས་གོང་
དུ་འཕེལ་ཐབས་གྱི་ལས་དོན་ཆང་མས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ལ། ད་དུང་ཡང་ཆང་
མས་ཏུར་ཐག་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག གལ་ཆེ་ཤོས་ང་རང་ཚོ་ལས་ཀ་བྱས་དང་
བྱེད་བཞིན་པ་འདི་དག་ལ་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་བྱས་རྗེས་དང་བྱུང་བ་འབྲས་
གང་འཆམས་བྱུང་ཡོད། སྤྱི་མོང་རང་ཚོར་གཞི་རྩའི་སྤུངས་ལ་གཞི་རྩ་གསར་པ་
ཚུགས་བྱུང་བ་ཡག་ཐག་ཆོད་བརྗོད་དགོས་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་ང་ཚོའི་ལས་འགན་
འདི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་སྟོད་ཡངས་དང་། སྤྱི་ཐོམ་ཐོམ་འདོག་ ཉི་མ་
གང་འཁྲུལ་དེ་འདྲའི་ཐོག་སྤྱིན་པ་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཆ་དང་། ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡིན།
སྤྱི་གས་ནས་བཤད་ན། འདས་པའི་ལོ་སྤུམ་ཅུ་སོ་བདུན་རིང་ལ་ལས་བྱེད་པའི་མི་
ཐོག་རིམ་པས་བརྗེས་འགྲོ་གི་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་བས་རེ་མཐོང་ཚུལ་ལ་ཤེས་ཆང་ཡག་
དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིང་ལ་རུས་པ་བཅུག་ནས་དཀའ་ལས་རྒྱག་རྒྱུའི་སེམས་
ཤུགས་ཕན་བུ་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་གི་མེད་དམ་སྙམ་པའི་མཐོང་ཚུལ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།
དེའི་ཐོག་ཆང་མས་གཟབ་གཟབ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་མ་བྱུང་ན། འདས་པའི་ལོ་སྤུམ་
ཅུ་སོ་བདུན་རིང་དངོས་གནས་ང་རང་ཚོ་གཞི་རྩའི་སྤུངས་ལ་གཞི་རྩ་གསར་པའི་རྩ་བ་

ཡག་པོ་ཞིག་ཚུགས་ཐུབ་ཡོད་པ་འདི་དག་ལོ་ནས་ལོ་སྟེན་ཉེ་འབད་བཅོན་བྱས་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན། ཡག་པོ་མ་བྱས་ན་གཞི་ཙུགས་པ་འདི་དག་ལོ་གཅིག་གཉིས་དང་།
ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་ནང་འབྲས་ཤོར་འབྱོ་སྟོན་པ་ཡིན། དེར་བཞེན་དང་ཚོས་སྟོན་པས་
གཅིག་ནས་དེ་སྔ་ཕན་ཆད་གྱི་ལས་ཀའི་བྱ་བ་འབྲས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་བསྟོ་བ་
རྗེས་དྲན་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྟོན་ཆད་མཐུན་སྟེན་ཞན་པོ་དང་། ཤེས་ཡོན་སོགས་
གང་ཅིའི་སྣང་ངེས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་འོག་བྱ་བ་འབྲས་དེ་ཙམ་ཐོབ་ཡོད་དུས་།
ད་ཆ་འདྲམ་བུའི་སྒྲིང་གི་སྟོན་པས་གང་ས་ནས་དང་ཚོར་བྱོགས་པོ་གསར་པ་མང་པོ་
ཞིག་རྟེན་པ་དང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་གིས་དང་ཚོར་ཆབ་སྟོན་ཐོག་
ནས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོག་ནས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་སྟོན་
སྟོང་དང་། འབྱོ་བ་མེད་པའི་ཐབས་ཞེས་པའི་འོག་ནས་༼དེ་ཉི་མ་ན་ནི་དེ་རིན་༽
བོད་ནས་གསར་འབྱོར་ཡོང་མཁན་གྱི་ངལ་སེལ་དང་མང་གཙོ་ཅན་ལ་བསྐྱར་ཐབས་
བཅས་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ནས་དེར་སང་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་གྱི་མཐུན་སྟེན་སྟོན་
མའི་ཅིས་བྱས་ན་མང་དུ་འབྱོ་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གྱི་ངོས་ལ་ཆ་
བཞག་ནའང་དེ་སྔ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དང་ཚོ་བོད་ནས་ཚུར་འབྱོར་འབྲལ་དང་།
དུག་ཅུ་རེ་གངས་ནང་ཕྱིའི་སྐད་ཤེས་པ་ཞིན་དུ་དགོན་པོའི་དཀའ་ངལ་བྱུང་ཡོད།
དེར་སང་སྟེ་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་འདྲོ་མས་གྱི་མི་མང་དུ་སྟེན་ཡོད། སྟོན་མང་
རང་ཚོ་སྟེ་ནང་གི་མཐུན་སྟེན་འདྲོ་མས་པོ་མེད་པའི་སྐབས་ལ་བྱས་རྗེས་བྱ་བ་འབྲས་
འདི་ཙམ་ཐོན་ཡོད་དུས་ ང་ཆ་སྟེ་ནང་གི་མཐུན་སྟེན་བཟང་དུ་སྟེན་པའི་སྐབས་
ལ་སྔར་བས་ཀྱང་བྱ་བ་འབྲས་བྱས་རྗེས་མང་བ་ཐོན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སྟུམ་
པའི་བསམ་སྟོན་བཟང་ནས་ཆང་མས་རང་རེའི་ཁ་དབེར་ཡོད་པ་བཞིན་ཞོགས་སྔ་

ལངས་དང་། དགོང་ཕྱི་ཉིལ་བྱས་ནས་བྱགས་རྒྱག་རྒྱ་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།
 སྐྱུག་ས་ཞིག་ནས་བཤད་ན་གལ་ཏེ་འདིར་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཆོས་འབྲུལ་སེལ་ཉིན་
 མ་གང་འབྲོལ་གྱི་རྣམ་པས་དོ་ལ་ཨི་ཁུང་ཐུག་པ་ལྟ་བུའི་ཨུ་རྒྱུག་བརྒྱབ་མ་བྱུབ་པར་
 ལྷོད་གཡང་ཕྱིན་ཏེ། ཕྱིའི་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་ཆོ་ལ་བོད་པས་ག་ཆ་རྣམ་དག་
 བྱས་པའི་བྱུབ་འབྲས་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་མ་བྱས་ན་ཁོང་ཆོར་བོད་པར་རོགས་
 རམ་བྱེད་དགོས་པའི་འགན་འཁུག་པ་ཡང་མེད་ཅིང་། ཁོང་ཆོའི་བསམ་པར་ང་ཆོས་
 བོད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་གོས་ཀྱང་། བོད་པ་ཆོའི་ཁ་ཐབས་དེ་འདྲ་ཞིག་ལས་མི་འདུག་
 བསམ་པ་དྲན་ན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཉུང་དུ་འགོ་རྒྱ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་རང་ཆོ་འདིར་ལས་ཀ་
 བྱེད་མཁན་ཆོས་ད་ལྟ་མཐུན་རྒྱུན་ཨུ་ཙམ་ཡོད་པ་འདི་དག་ཐུ་མཐུད་གནས་ཤིག་
 ཤིག་གིས་ལྷོད་གཡང་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། ཁུངས་མ་འབྲོལ་བྱ་རྒྱུའི་ཉིན་ཁ་རྒྱན་དུ་
 ཡོད་བཞིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལུགས་ཆང་མས་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན་ཡག་པོ་མཐོང་
 གི་མི་འདུག ཅེ་པ་རང་རེའི་བདེན་པའི་རྒྱལ་ཁའི་མཐའ་གསལ་ལ་ཉེ་བཞི་རིག་
 པས་དཔྱད་ན་འདྲ་འདྲ། དེ་བཞིན་སྒྲ་ལག་གི་ལུང་བསྟན་ལ་བསྟན་ན་འདྲ་འདྲ།
 ཕྱི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་གང་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་གནས་གསལ་པོ་ཡོད།
 ཡིན་ན་ཡང་བརྟག་པ་མཐར་བརྟུང་གིས་ཅི་སྟེ་ངས་མེད་ང་རང་ཆོ་བྱ་བ་ལམ་འགོ་མ་
 བྱུང་བར་ང་ཆོས་ཐུ་མཐུད་ནས་འབད་བཅོམ་རྒྱུན་རིང་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་
 ཞིག་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ང་རང་ཆོར་ད་ལྟ་འདིར་བཅན་བྱོལ་གཞུང་ཞེས་པའི་
 སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཅེ་བ་ཚུགས་ཏེ་ཡོད་པ་འདི་ཐུ་མཐུད་ནས་བརྟན་པོ་དང་། རུས་
 པ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཆང་མས་འབད་བཅོམ་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག དཔེར་ན།
 རང་རེའི་སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་པ་བོད་དང་། རྒྱ་ནག་ཁུལ་ལྟ་སྟོར་འགོ་སྐབས་དང་།

དེ་བཞིན་པེ་ཅིང་དུ་ཆེད་གཏོང་སྐྱེ་ཚབ་བསྐྱོད་པའི་སྐྱབས་བཅས་སུ་རྒྱ་མིའི་ལས་
 བྱེད་པ་དང་། དཔོན་རིགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བྱེད་རང་ཚོ་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་མི་
 གཅིག་ལ་བྱུག་ཡོད་པ་དང་། མི་གཅིག་དེ་ནི་གས་འགྲོ་གི་ཡོད་པས་དེ་མེད་པ་
 ཆགས་མཚམས་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡལ་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་ཤོད་མཁན་བྱུང་འདུག
 ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་དངོས་ཡོད་དེ་ལྟར་ཡིན་ངོས་ནས་ད་རེས་འདྲར་མན་
 དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཚོགས་པའི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གསལ་པོ་བརྗོད་རྒྱ་
 བྱུང་། མི་ཁ་ཤས་ཀྱི་མཐོང་ཚུལ་ལ་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་
 བྱུག་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁེ་ཕན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་ཙམ་ནས་མ་རེད་།
 མི་ཁ་ཤས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་ནི་ནང་གལ་སྤྱིད་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པ་ཆགས་ཆོ་བོད་
 དོན་གི་འགྲོ་གི་རེད་སྟེ་མ་པ་དཔན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་རིགས་ནི་ཙམ་ནས་ནོར་འབྲུལ་རེད་།
 དེ་འདྲ་ཡོང་ཤེས་ཐབས་མེད་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གི་བའི་ཉིན་མོ་འཕུལ་སྐྱང་མིའི་
 སེམས་བྱུགས་ཆག་པ་དང་། སྒྲོ་བུར་ཉོན་འཛོར་བ་ལྟ་བུ་ཡོང་སྤྱིད་ཀྱང་། བོད་པའི་
 བདེན་པའི་འཐབ་ཚད་ནི་བོད་མི་རིགས་མ་རྗོགས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེ་མཐུད་བྱེད་ཀྱི་རེད་
 ཅེས་བརྗོད་རྒྱ་བྱུང་། དེར་བརྟེན་འདིར་བཅན་ཤོལ་གཞུང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་
 ཚོས་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ག་འདུགས་ཤིག་ཡོད་པ་འདི་སྐྱ་བརྟན་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བ་བྱ་
 རྒྱུའི་ཐོག་བྱུགས་རྒྱུ་དགོས། དེ་ལྟར་ཡག་པོ་བྱེད་བྱུབ་ན། དངོས་གནས་གོང་
 དུ་བརྗོད་པའི་བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་གི་ང་ཚོའི་རང་དབང་འཐབ་ཚད་འདི་ད་དུང་སྐྱ་
 མཐུད་པོ་ཉི་ཤུ་སྐུམ་ཅུའི་བར་འགོར་བའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་
 བཅན་ཤོལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ག་འདུགས་ཤིག་ཡོད་པ་འདི་སྐྱ་མཐུད་སྐྱ་ཐག་ཐག་གི་
 ཐོག་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་བྱུབ་པ་ཡོང་རྒྱ་ཡིན། དེ་ལུགས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་སྤྱི་གོ་རིམ་

སྒྲིག་དགོས་པ་མ་ཟད། ད་ལྟ་ལས་ཀྱི་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་ཚོའི་སེམས་ལྟགས་
དང་། མྱིང་སྟོབས་འདི་ཉིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཡང་ད་ཕན་ལས་ཀྱི་བྱས་པ་ནམས་ལ་ཡི་རངས་དང་རྗེས་བྲན་བྱས་པ་ཙམ་
ལས། ད་ལྟའི་ལས་ཀྱི་ཐོག་འབྲས་ཤོར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། ལུབ་མའི་འོག་གི་རྩ་རྟོད་
ཞེས་དབེལ་ཡོད་པ་བཞིན་རིམ་པས་འབྲས་ཤོར་འགོ་རྒྱུའི་ཉིན་ཁ་ཏན་ཏན་ཡོད།
ཉིན་ཁ་དེ་མི་ཡོང་བའི་འགོག་སྲུང་བྱ་བས་སུ་སྒྲིགས་གཅིག་ནས་བཅའ་ཁྲིམས་
དང་། ལས་བྱེད་པའི་སྒྲིག་གཞི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ནུས་པའི་ཐོག་ནས་
ལས་ཀྱི་འབྲས་མ་ཤོར་བའི་ཐབས་ཤེས་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྒྲིག་གཞི་ཡིག་
ཐོག་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཡག་ལེན་ངོ་མའི་ཐོག་མི་རེ་རེ་སོ་སོ་མེད་པའི་ཡག་
པོ་ཞིག་བྱེད་མ་བྱུང་ན། སྒྲིག་གཞི་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་མིས་མགོ་བདེ་བྲན་འཕྲུལ་བྱས་
པའི་འོག་ནས་སྒྲིག་གཞི་ཡག་པོ་དེ་དག་ངོ་མའི་ཐོག་ཏག་ཏག་མ་བསྐྱེད་པ་ཡོང་གི་
ཡོད། མི་སོ་སོའི་སྒྲིག་བསམ་དང་། མྱིང་སྟོབས་ནི་ཉིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།
མིའི་སྒྲིག་བསམ་དང་མྱིང་སྟོབས་ཞེས་པ་འདི་སྒྲིམ་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་དུ་
ཡོད་པ་ཞིག་དང་། དེ་ཆེ་རུ་དང་ཆུང་རུ་འགོ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་ལས་
བྱེད་བྱ་སྲུ་གཞོན་རིམ་པ་ཡོད་པ་བཞིན། བྱིད་རང་ལས་བྱངས་སོ་སོའི་འགོ་འཁྲིད་
མཁན་གཙོ་བོ་བཀའ་སློན་ནས་བཟུང་ཆང་མས་བརྒྱད་སྐྱུ་ལ་དང་། འཕོད་སྐྱུ་ལ།
གསལ་དགོལ་བཅས་བྱེད་དགོས། ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་ཡིག་ཐོག་གི་ལས་ཀྱི་འགྲིགས་
ཙམ་བྱུང་ན་དེ་དག་རང་ལ་ཡིད་ཚིམ་ནས་མ་བསྐྱེད་པར། ང་རང་ཚོ་འདིར་ལས་ཀྱི་
བྱས་ནས་དཀའ་ལས་རྒྱག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ག་རེ་ཡིན། གནད་འགག་གང་ལ་
བྱུག་ཁེ་ཕན་ག་རེ་ཡོད། དེ་ཡང་ཆེ་འདིར་ཁེ་ཕན་ག་རེ་ཡོད། ཕྱི་མ་ལ་ཁེ་ཕན་ག་

རེ་ཡོད། བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གིས་རེ་བ་གང་འདྲ་བྱེད་གྱི་ཡོད། འདྲམ་བྱ་སྤྱིར་གིས་
གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་ལྷ་གི་ཡོད་པ་བཅས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སློབ་གསོ་གཏོང་དགོས།
དེ་ཡང་ཆོགས་འདུ་ཆོགས་པ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཞར་དང་ཞོར་ལ་ལས་བྱེད་གསར་པ་
ཡོང་མཁན་ཆོར་དོ་སྤྱོད་དང་། རྒྱས་སྟོན། སློབ་གསོ་བྱ་རྒྱ་ཤིན་དུ་གལ་ཆེན་པོ་
མཐོང་གི་འདུག

བར་སྐབས་ནས་ང་རང་ཆོའི་སློབ་གྲ་ཁག་གི་མིའི་སྤྱིས་ཀ་སྤྱིག་དུ་འགྲོ་
གི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་གོ་ཐོས་ཡོང་གི་འདུག མ་གཞི་དེ་སློར་ཤེས་རིག་
གི་འབྲེལ་ཡོད་ཆོགས་འདུ་དེ་འདྲའི་ཐོག་བརྗོད་རྒྱ་བྱུང་། ང་ཆོའི་སློབ་གྲ་ཁག་གི་
ནང་སྤྱི་གྱ་རྒྱང་རྒྱང་སྐབས་ནས་བསམ་སྟོའི་འབྲེལ་སོ་དང་། ལྷག་བསམ་གྱི་ལམ་
སྟོགས་ལག་པོ་ཞིག་ཡོང་བའི་དོན་དུ་ང་ཆོས་རྒྱ་མི་ནང་བཞིན་གྱི་མི་བདེན་རྒྱན་
བསྒྲིག་གི་སློབ་གསོ་གཏོང་གི་མེད། བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་གང་ཡོད་པ་དེ་འབྲེལ་
བཤད་བརྒྱབ་ནས་ལྷག་བསམ་སྟོ་ཐབས་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཏམ་པ་དང་རྒྱན་ མ་ཡིན་
ཡིན་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་ནས་སློབ་གསོ་གཏོང་དགོས་དོན་མེད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
འབྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་ན་སློབ་གསོ་དེ་གས་ཐོབ་རྒྱ་ཡིན་པས། དེ་དག་སློབ་གྲ་ཁག་
གི་ནང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་གྱི་འདུག་པས་དམིགས་བསམ་གྱི་དོ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས།
སློབ་གྲ་ཐོན་ནས་ལས་བྱེད་པའི་ནང་ཡོང་མཁན་ཆོ་ཐོག་མར་གསར་པ་ཡིན་ཞིང་།
དེའི་སྐབས་ལྷག་བསམ་གྱི་གཞི་རྩའི་མང་གཞིན་ལོ་ཏོག་ལྷ་བྱ་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་ཡོད་
པ་དེ་ལ་དྲོད་དང་། རྒྱན་གཤེར་མཁའ་རྒྱང་བཅས་རི་ལྷར་དགོས་པ་སྤྱད་ནས་གསོ་
སྦྱོང་བྱེད་པ་ནང་བཞིན། ལས་བྱེད་གཞན་སྟེས་ཡོང་མཁན་ཆོའི་ཐོག་ལས་བྱེད་
གན་པ་ཆོས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས། ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་ལས་ཀ་འབྲས་ཤོར་མེད་ཅམ་

ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ལ་ཚོག་ཤེས་བྱས་ནས་མ་བསྐྱད་པར་སྤྱོད་ནས་ལྷག་བསམ་སྤྱིང་
སྟོབས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཅས་དང་། ཏུར་བཙོན་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཅས་ཀྱི་སྟོབ་གསོ་གཏོང་རྒྱ་
དང་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་མིན་ནམ་སྟེ་ལྷག་འདུག

ཡང་རིགས་གཅིག་གིས་གནས་ཚུལ་ཤེས་ཀྱིན་ཤེས་ཀྱིན་ལ་དེ་ཙམ་དོ་སྤྱང་
མི་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་སྟེད། དེ་ཚོའི་གསལ་ལ་སྤྱིར་བཏང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལས་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་དགོ་སྡིག་ཤན་འབྱེད་ཡོང་ཞིང་། ལས་བཟང་པོ་གསོག་མཁན་ལ་འབྲས་
བྱ་བ་དེ་སྤྱིང་ཡོང་བ་དང་། ལས་ངན་པ་གསོག་མཁན་ལ་འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡོང་
བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། བཟང་པོ་ལ་བྱ་དགའ་དང་། ངན་པ་ལ་ཆར་གཙོད་འདི་ལས་
རྒྱ་འབྲས་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་པ་འདི་ནུས་
ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ང་རང་ཚོ་ལས་བྱེད་པའི་ནང་ནས་ཡིན་ནའང་འདྲ།
འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཚོ་ཡིན་ནའང་འདྲ། ལས་བྱེད་པར་ལྷ་རྟོག་བྱེད་མཁན་
ཀྱི་ལས་བྱེད་ཚོ་ཡིན་ནའང་འདྲ། ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་ནང་གི་འགོ་བཀའ་སྟོན་ནས་
བཟུང་བྱུང་ཆེ་ཆུང་ཆང་མས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་ལྷག་བསམ་
ཀྱི་མ་ལུང་བའི་བཟོ་ལྷ་བྱ་དང་། ལས་ཀའི་ཐོག་ཏུར་བཙོན་མེད་པའི་བཟོ་ལྷ་མཐོང་
བཞིན་དུ་བཟང་པོ་བྱས་ནའང་ཡག་པོ་འདུག ངན་པ་བྱས་ནའང་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་
འདྲ་ཆགས་པོ་དང་། གང་མོ་བགད་ནས་མཐོང་ཆོས་ཁོ་ནའི་ཐོག་སྤྱིར་པ་ཡིན་ན་
ཡག་པོ་གཏན་ནས་མེད། གང་མཚམས་ནས་ལྷག་བསམ་ཅན་ཏུར་བཟུང་མཁན་
ཚོའི་བསམ་སྟོན་ནང་ཏུར་བཟུང་བྱས་ནའང་ད་ག་རེད། ཉི་མ་གང་འབྲེལ་བྱས་ནས་
བསྐྱད་ནའང་ད་ག་རེད་སྟེ་མ་ནས་མཐོང་ཚུལ་གྱི་སྤྱད་ཆ་ཤོད་མཁན་ཡོང་གི་འདུག
དེ་ཚོའི་གསལ་འགོ་བཀའ་སྟོན་ཚོས་རང་ཉིད་བཀའ་སྟོན་ལོ་ཁ་ཤས་ཡིན། དེའི་རིང་

མི་ལ་སྐྱུག་པ་ཞིག་བརྗོད་མ་དགོས་པ་དང་། མི་ལ་དབང་བསགས་མ་དགོས་པ་ཅམ་གྱི་
 ངང་དུས་ཚོད་འབྲེལ་ན་དེ་གས་འགྲིགས་བསམ་པའི་བསམ་སྒོ་བཏང་ན་ནོར་བ་རེད།
 བཀའ་ཚོན་འཕྲུར་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་འདི་འཕྲུར་རྒྱ་མེད།
 བོད་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་འདི་ཕུ་མཐུད་སྟོད་དགོས་པ་ཡིན། རོས་ལ་ཆ་བཞག་
 ནའང་མ་ཤི་བར་དུ་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་བཅོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག གཞིས་ཁྱེས་
 མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་དུས་ཚོད་བྱུང་ན་ནི་མ་དེ་ནིན་ནས་ཐོད་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་
 བྱང་ངམ། ང་ཚོའི་གཞུང་འདིའི་འགོ་ཁྲིད་མི་བྱེད་པ་དང་། ལས་འགན་མི་འཕྲུར་
 རྒྱུར་རོས་ནས་སེམས་ཐག་གཅོང་མ་བཅད་ཟེན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གཞིས་ཁྱེས་མཉམ་
 འཛོམས་ཀྱི་དུས་ཚོད་མ་བྱུང་བར་དུ་གནས་སྐབས་སོ་སོའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པ་ལྟར་
 རོས་ནས་མི་བྱ་ཐབས་མེད་ཡིན། དེར་བརྟེན་རོས་རང་ལམ་སང་དགོངས་པ་ཞུ་ཆོག་
 ཆོག་མི་འདུག བྱིད་ཚོ་སྐན་བྱ་མ་འགྲིགས་པ་བྱུང་ན་དགོངས་པ་ཞུས་ནས་སྤྱིད་
 བོ་ཡིན་བསམ་པ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་གང་བཅོ་བཅོ་དང་། གང་འགྲིགས་འགྲིགས་
 ཤིག་གི་ལས་ལ་སྤྱིན་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་མེད། སྤྱོད་གས་གཅིག་ནས་སྒོ་བ་གསོ་དང་།
 གཞིན་སྐྱུལ་གསལ་ལམ་གྱི་རོ་སྟོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྤྱོད་གས་གཉིས་ནས་སྒྲིག་
 གཞི་དང་ཅ་འཛིན་བྱེད་སའི་གནས་ཚུལ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་སྤངས་འཛིན་
 བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ནི་ང་ཚོ་སྤྱིར་གྱི་དགའ་མི་དགའ་ཐོག་གི་གནས་ཚུལ་ཅ་བ་
 ནས་མི་ཐང་ཐོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ཡིན། སྤྱིར་གྱི་ཐོག་ནས་ཐོགས་པོ་བྱས། སྤྱི་
 པའི་ལས་ཀའི་ཐོག་མ་འགྲིགས་པ་ཡོད་ན་དེའི་ཐད་གསལ་པོ་བྱས་ཏེ་ནིས་པ་འགའ་
 དགོས་ཀྱི་ཨི་ཡོད་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

ང་རང་ཚོའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ནང་དུ་སྒྲིག་དང་ཀྱན་སྦྱོར་ཅེས་པ་འདུལ་

བ་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་བྲིམས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་དང་མི་
 ཡོང་ལས་སྡེ་ཚོས་བརྟག་དབྱེད་བྱས། བྲིམས་མཐུན་མི་བྱེད་མཁན་ཞིག་འདུག་
 ན་དེ་ངའི་གྲོགས་པོ་ཡིན། ངའི་ངོ་ཤེས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ས་མིད། འདུལ་བའི་
 གཞུང་དང་མཐུན་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་བྲིམས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐག་
 གཅོད་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་བྱེད་དགོས་པ་ལས་ཐོམ་འཛིན་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་ན་དགོན་
 པ་ག་ཆང་ཆོའི་ནང་སྦ་རུ་སྦ་རུ་དང་། སྦྱག་ཏུ་སྦྱག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡིན།
 དེ་བཞིན་དུ་ལས་བྱེད་པའི་ནང་ལའང་སྦངས་འཛིན་ཡག་པོ་མ་བྱས་ན་སྦ་རུ་སྦ་རུ་
 དང་། སྦྱག་ཏུ་སྦྱག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱའི་ཉིན་ཁ་ཡོད། བྱིད་རང་ཚོ་གཞན་དག་གསུང་
 བཤད་གནང་མཁན་ཚོས་ད་ལྟ་བར་དུ་བྱས་པའི་ཡག་ས་ནས་གསུངས་པ་རེད། རོས་
 ནས་ད་ལྟ་སྦྱག་ས་ནས་མ་བཤད་ན་ཆ་ཆང་གི་མི་འདུག གལ་ཆེ་ཤོས་ང་རང་ཚོས་མ་
 འོངས་པར་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན་རོས་རང་ལོ་ཁྱས་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་
 ཆའི་རྩས་པ་རྫོགས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་རྩས་པ་ཆེ་རུ་འགྲོ་གི་མེད་པ་ནི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་
 གཏན་འཁེལ་བ་ཡིན། དེ་ནི་འདོད་ཀྱང་རུང་མ་འདོད་ཀྱང་རུང་། ད་ཆ་ལོ་དྲུག་ཅུ་
 རེ་གཅིག་རེ་གཉིས་ནང་སླེབས་ཡོད། ད་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཕྱིན་ན་བདུན་ཅུ་ཟིན་རྒྱུ་དང་།
 ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཕྱིན་ན་བརྒྱད་བཅུ་ཟིན་རྒྱུ་ཡིན། ལ་ཁའི་ཉི་མ་ཤར་ཏེ་མི་བསྐྱེད་བརྒྱབ་
 ནས་སྒོད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཞིག་ཐག་ཆང་པ་ཡིན། ད་ཕན་ལོ་སྤུམ་ཅུ་སོ་བདུན་
 སོང་བའི་བཞིན། མ་འོངས་པར་ལོ་སྤུམ་ཅུ་སོ་བདུན་སོང་བའི་སྐབས་ལ་རོས་རང་
 ཕན་ཐོགས་མེད་པའི་མི་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་དང་། དཔུགས་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་
 རྩ་རྒྱལ་ལོ་ཡིན། བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དེ་ཆོའི་ཐོག་སྤན་
 བུ་བསམ་སྒོ་གཏོང་བྱུབ་པའི་བྲུང་བ་ཞིག་བསྐྱེད་རོགས་བྱས་ན་ཨང་གི་དང་པོ་ཡིན།

དེ་ལས་ལྷག་པའི་པོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་ཤུགས་རྒྱག་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བའས་མེད་
 པ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐག་ཆོད་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ང་རང་ཚོ་འདིར་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་
 ཚོས་རང་དོན་རང་གཅེས་བྱས་ནས་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ཡིན་བསམ་པ་ཞིག་དང་། སོ་
 སོ་ཚེ་འདི་ཡིའི་བསོད་ནམས་གསོག་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད་བསམ་
 པའི་ཐོག་ནས་ཚང་མས་ཏུར་བཙོན་བྱས་ཏེ་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱ་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།
 ཉི་མ་གང་འཁྲུལ་དང་། ལེ་གང་འགྲིགས་དེ་འདྲའི་ཐོག་སྤྱིན་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་རྩ་
 བ་ནས་མེད། འདི་དག་ལྷ་འདོད་བྱུང་། ཚང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།

དེ་རིང་འདིར་གཙོ་བོ་ཆས་ཡོལ་ཚོའི་ཆེད་དུ་ཡིན་དུས་སྤར་ཡང་བྱིད་
 རང་ཚོས་ད་ལྟ་བར་དུ་ཏུར་ཐག་བྱས་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བརྗོད་གྱི་ཡིན། ལྷག་དོན་
 འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་དེ་དག་ཐད་དོས་རང་སྤྱིར་བྱི་དོས་ནས་ཆ་བཞག་ན།
 དཔོན་པོ་བཀའ་འདྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན། ༼གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་༽ དཔོན་པོར་ཆ་
 བཞག་ན་དོས་རང་རྒྱུང་རྒྱུང་སྐབས་ཐོག་མར་ནག་རྒྱུའི་ཁོངས་དགའ་བཞིན་མོ་ཆེར་
 དཔོན་པོ་དང་པོ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་། དེ་ཉིན་ནས་བརྒྱུད་དོས་དང་མཉམ་དུ་བསྐྱོད་དེ་ཐ་
 མ་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱིབས་ནས་འདས་གྲོངས་སོང་བ་རེད། ཁོང་ལྷ་བྱུའི་འདས་ཟིན་པ་དེ་
 ཚོ་ཏེ་ཅང་བཀའ་འདྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན། དེས་གནས་བྱས་ན་དཔོན་པོ་སྤྱིར་ཤོད་མཁས་པོ་
 མེད་ལ། ཚོས་གྱི་གནས་རྒྱལ་ནི་མཁྱེན་གྱི་མེད། སྤྱིར་བདད་གི་ཤེས་ཡོན་ནི་མེད་
 འོན་ཀྱང་དོས་རང་དཔོན་པོར་ཏེ་ཅང་བརྟེན་པོ་ཡོད་ དེར་བསམ་སྒོ་གཏོང་དུས་
 དོས་རྒྱུང་རྒྱུང་སྐབས་ཐང་ཁྲག་ནང་སྤྲགས་གཡོས་ཏེ་སྤྱིར་མཁན་དཔོན་པོ་རེད།
 མི་ཞེས་པ་འདི་རང་ཉིད་གང་མིན་ཆོད་ཡིན་བསམ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་ཐོག་
 སྤྱིར་བདད་སྒོ་ག་ཆགས་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་དུས་སྒོ་ག་ཆགས་གང་དང་གང་ཡིན་

ནའང་རང་ལ་སྟོ་ཆས་སྟེར་མཁན་དེ་རྩ་བ་ཆེ་ཤོས་ཆགས་ཡོད། རོས་རང་རྒྱང་རྒྱང་
 སྐབས་འཆར་ཅན་སྤྲུགས་ཆ་པོ་སྟེར་མཁན་དེ་དཔོན་པོ་ཡིན། དཔོན་པོ་གྲོངས་པའི་
 སྐབས་རོས་རང་མིག་རྒྱ་ཕྱན་བྱ་ཤོར་བ་དང་། སེམས་པ་སྒྲོ་པོ་བྱུང་། དེ་རིང་འདིར་
 ཡོད་པའི་དཔོན་པོའི་ཞབས་སྟོད་པ་ཡང་སྟོ་པོ་ཆགས་འདུག ལྷིང་རྩེ། དེ་རིང་ང་
 རང་ཆོ་བྱུག་པ་རེད། གང་ལྟར་དཔོན་པོས་མཆོན་པའི་ཤོད་གཞུང་གི་ཞབས་ཞུ་བྱེད་
 མཁན་འགོ་བཀའ་སྟོན་གྲས་ཡིན་ནའང་འདྲ། ང་རང་སྒྲིམ་གྱི་གསོལ་གཟིམ་མཆོད་
 གསུམ་གྱི་མཆོན་པའི་མི་དེ་དག་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་ཐོགས་ཆགས་ཡོད།
 རོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཀྱང་།
 བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ལ་མོས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཐོག་ནས་གང་ཐུབ་གྱིས་ཉམས་ལེན་
 བྱེད་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་རོས་རྒྱང་རྒྱང་སྐབས་ནས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་བ་
 ཐོགས་པ་དེ་དག་ལ་རོས་ནས་སྟོན་ལམ་བརྒྱུ་ན་ཕྱན་བྱ་ཕན་གྱི་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་
 འདུག་ལ། ཉུག་པར་སྟོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཤོད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་གི་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་པའི་ལས་བྱེད་པའི་མི་སྒྲི་
 སྒྲིར་བཏང་གཞུང་ཞབས་ཀྱི་མིང་ཅམ་ལས་སྒྲ་མ་དགོ་བཤེས་ཀྱི་མིང་གང་ཡང་མེད་
 ཀྱང་འཆི་ཁར་འཆི་སྤངས་མི་འདྲ་ཅམ་བྱས་ནས་འཆི་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག
 དཔེར་ན། གཡུ་ཐོག་ཞབས་པད་གཤེགས་ཁར་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཏུ་ཅང་གདོང་
 དང་ལྡན་པ་བྱས་ཏེ་གཤེགས་འདུག བར་ལམ་ཆ་བཞག་ན་སྤང་རིང་སྟོ་པོ་ལགས་
 ཀྱང་མི་འདྲ་ཅམ་བྱས་ནས་གཤེགས་འདུག དེ་བཞིན་སྟོན་མ་ཤན་ཁ་བ་ལ་ཆ་བཞག་
 ནའང་སྒྲིར་བཏང་གི་སྒྲ་མ་དང་། དགོ་བཤེས་ཤིག་ལས་ལྷག་པ་མེད་ནའང་ཞན་པ་
 ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་དག་ནི་དཔོན་གནས་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་

མཁན་ཚས་སྲིད་གཉིས་ལྟན་གྱི་གཞུང་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པའི་བྱད་ཚས་ཡིན།
 དེ་ཚོའི་རིགས་ནི་དོ་བདག་སོ་སོའི་ངོས་ལ་ཆ་བཞག་ན་གསོན་པའི་རིང་ལ་སྡེ་
 པ་གཞུང་གི་ཞབས་འདེགས་ཞུས། འཆི་ཁར་གདེང་དང་ལྟན་པའི་ངང་འཆི་སྟེ།
 ཆེ་རབས་ནས་ཆེ་རབས་སུ་འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་དང་ལས་འབྲེལ་ཡོད་པ་
 དང་། འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བརྒྱུང་བའི་རྟགས་དང་མཚན་མའི་
 གདེང་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་མཁན་གསུམ་ཁག་གསུམ་བྱུང་ཡོད། གང་ལྟར་
 འདས་གོངས་སྦྱན་པ་དེ་དག་གི་དོན་ལ་ངོས་ནས་རྟག་པར་སྟོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད་ལ།
 དེ་རིང་ཡང་རྗེས་དྲན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། བྱེད་རང་ཚོ་རྗེས་ལྟུང་གོགས་བཟའ་ཆང་གི་
 འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་ཡིན་ནའང་འདྲ། སྦྱན་སྦྱན་མཆེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་
 ཡིན་ནའང་འདྲ། དགེ་ཤུག་དགེ་སྦྱག་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་ཡིན་ནའང་འདྲ།
 ཆང་མས་འདས་པོ་ཚོའི་ཆེད་དུ་སྟོན་ལམ་བརྒྱབ་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད། དེ་རིང་
 ངོས་ལ་ཆོར་བ་གསར་པ་ཞིག་གིས་སྦྱིད་པོ་བྱུང་བས་ཆང་མར་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་
 གི་ཡིན། ཆང་མ་སྟོ་བདེ་པོ་བྱས་ཏེ་དུར་ཐག་གནང་གོག་ཨང་། བཀྲ་ཤིས་བདེ་
 ལེགས།

གོང་གསལ་བཀའ་སློབ་གཞུང་ཞབས་འདེགས་བསྐྱོད་ལྟན་ཁང་གིས་གསུང་
 པར་འཁོར་ཐག་ནས་ཡིག་ཐོག་ལ་བ་འབྲི་ཞུས་གནང་མཛད་འདུག་ལགས།

༡༦། སྦྱི་རྟོར་མགོང་ས་སྦྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ལྷི་ལིར་ཡོད་པའི་མི་
 ཁེ་ཆོགས་ཁང་དུ་བཅན་བྱོལ་དུ་ཐེབས་ནས་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བར་རྒྱ་གར་གཞུང་
 མང་ཡོངས་ལ་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་དངོས་གཞིའི་མཛད་སྟོན་ཐོག་གནང་བའི་བཀའ་

སྒྲོ་བ་གསུང་བཤད།

༡༡། མཛེེ་བཙེ་དང་ལྷན་པའི་གྲོགས་པོ་ལྷན་རྒྱས་ཚོར་ཞུ་རྒྱུར་ལོ་རབས་བཞི་
 བཅུ་དང་ལྷ་བཅུ་པའི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་དབུ་ཁྲིད་དང་། རང་བཙན་ཚོད་ལེན་པ་མང་པོ་
 ཞིག་གིས་ང་ཚོར་ཐུགས་ཁུར་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་གནང་ཡོད། ཁྲིད་རང་
 ཚོ་ནི་དེ་དག་གི་མི་བརྒྱད་དེའི་སྦྱ་ཚབ་ཡིན་ཞིང་། རོས་རང་པོད་ཀྱི་ས་མཚམས་
 བཟུལ་ནས་རྟ་དབང་དུ་འགྲོར་སྐབས། ནང་སེམས་ལ་སྒོ་ཕམ་དང་སྦྱག་བསྐྲུལ།
 ཕྱི་ལུས་པོར་བཤལ་ནད་པོག་སྟེ་ཏ་ཅང་སྒྲོ་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་འབྲུམ་སྟེ་ལར་
 ཁྲིད་རང་། རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་འབྲུམ་སྟེ་ལར་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་ཐེབས་
 བསྐྱར་བཅར་མཁན་སྦྱ་ཞབས་ཤི་རི་མ་ཉིན་དར་སིང་། དང་ཁྲིད་ཀྱི་སྦྱ་ཟླ་གཉིས་
 ནས་རོས་ལ་གཟིགས་རྟོག་ཡག་པོ་གནང་བར་བརྟེན་ངའི་ནང་སེམས་དང་ཕྱི་ལུས་
 ཀྱི་ནད་དག་སྦྲེད་བྱུང་སྟེ་རོས་རང་སྦྲེད་པོ་བྱུང་། དེར་བརྟེན་དེས་གོ་སྐབས་འདི་
 བཟུང་སྟེ་རོས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་ཡོངས་ལ་བཙོས་མིན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གི་
 ཡོད།

རོས་ཀྱིས་དུས་རྟག་དུ་ང་ཚོའི་མཛེེ་འབྲེལ་འདི་དག་སྒྲོ་བ་ཀྱི་འབྲེལ་བར་
 རོས་འདྲིན་ཞུ་གི་ཡོད། སྒྲོ་བ་མར་གོད་ཆགས་བྱུང་དུས་དག་ཅན་གྱིས་རོགས་
 རམ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དག་ཕྱག་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་དུས་དག་ཅན་ལ་ལྟ་རྟོག་
 བྱེད་རྒྱུའི་འགན་ཡོད་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་འདས་པའི་མི་ལོ་ ༥༠ ནམས་ཁྲོད་ལ་
 གཞིགས་ན་དག་ཅན་ཚོས་ང་ཚོར་གང་ཅིའི་ཐད་སྦྱག་བསམ་ནམ་དག་གིས་ལྟ་རྟོག་
 ཐུགས་ཆེ་གནང་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། རོས་ནས་རྟག་དུ་བརྗོད་པར་
 ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་སྒྲིར་རྒྱ་གར་གྱིས་རྒྱ་ནག་ལ་འདྲིན་པའི་སྲིད་བྱུས་སྦྱག་པར་བོད་

རོན་ཐོག་རྒྱ་གར་གཞུང་དོ་གས་ཐོན་ཆེ་དྲག་པའི་ཆོར་སྤང་ཞིག་སྐབས་དེ་ངོས་ལ་
 ཡོང་གི་འདུག དེ་ལྟར་གནང་ཡང་འགྲིག་ལ། ངོས་ཀྱི་བསམ་པར་རྒྱ་གར་གཞུང་
 གིས་ང་ཆོར་རོགས་རམ་ཏེ་ཅང་མང་པོ་གནང་བུང་། དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་བཀའ་བློན་
 རེས་བློན་ཆེད་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ནམས་ལ་སེམས་གཏིང་ནས་བྱུགས་རྗེ་ལེགས་འབྲེལ་
 ཞུ་རྒྱུ་ནི་ང་ཆོའི་དོར་དུ་མེད་པའི་འགན་དྲིལ་ཞིག་ཡིན། དེ་བཞིན་ནང་པ་དང་ཉིན་
 རྒྱུ་ལི་གཉིས་པར་བྱན་མོང་གི་འཛིན་སྤངས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆེ་རབས་གཅིག་ནས་
 གཅིག་དུ་བརྒྱད་དེ་སྦྱོར་བ་ཡང་ཡང་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནས་ད་ལྟ་འཛམ་
 སྐྱིང་འདིའི་ཐོག་གནས་མེད་པ་དང་། ང་ཆོ་མཉམ་དུ་མེད་པའི་སྦྱོར་པོ་དེ་དག་གི་ཆེད་
 དུ་གསོལ་བ་སྦྱོན་ལམ་འདེབས་རྒྱུ་དེ་ཡང་ང་ཆོའི་དོར་དུ་མེད་པའི་འགན་དྲིལ་ཡིན།
 གཞན་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། ངོས་ཀྱིས་ཞུ་འདོད་པ་དེ་ནམས་བསྐྱུགས་གཏམ་ཐོག་
 བཀོད་དེ་འབྲེམས་སྤེལ་ཞུས་ཡོད། དེ་ལས་ལྷག་པ་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་མེད།

འདས་པའི་ལོ་ངོ་ ༥༠ དེའི་ནང་ངོས་སྐྱེར་གྱི་ཉམས་ཁྲོང་གི་ཆ་གས་ཤིག་
 ཞུས་ན། ལོ་རབས་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགོ་སྟོན་དུ་ཏན་ཏན་ངོས་རང་རྒྱ་གར་གྱི་ཐོག་རྒྱས་
 མང་འདོག་ཅུ་ཡོད། ལོ་རབས་བཞི་བརྒྱ་པའི་དུས་སྤྱད་དུ་ཀ་སྐྱུག་ནས་བོད་ཡིག་
 གི་གསར་ཤོག་སྐྱས་ཀ་དེ་ཅུ་མེད་པ་ཞིག་འཐོན་གྱི་ཡོད། དེ་བརྒྱད་དེ་ང་ཆོར་
 ཡང་ཡང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྟོར་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རང་བཅན་ལས་འགྲུལ་
 ལྷག་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྷན་ནི་མཆོག་དང་དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་བྱུང་མེད་ཀྱང་།
 ཤོང་གསལ་གསར་ཤོག་དེ་བརྒྱད་ནས་ཁོང་གི་མཆོན་སྟན་གསལ་བཅས་ཤེས་རྟོགས་
 ཡོང་གི་ཡོད། གསར་ཤོག་དེ་འབྲེམས་སྤེལ་བྱེད་མཁན་ནི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལ་དད་པ་
 བྱེད་མཁན་ཁུ་ཅུ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ནི་བོད་ལ་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གི་ཤ་

མ་སེམས་ཁྱེད་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་ང་ཚོར་འཕྱོར་བའི་གསར་ཤོག་
 གཅིག་ལུ་དེ་དང་། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་དང་།
 རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་དེ་དག་དང་ལྷན་དུ་ངོས་གྲང་ཡོད། དེའི་སྐབས་
 ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དཔོན་རིགས་ཁྱོད་ནི་རྩ་ཡང་འདུག དེའི་སྐོར་ངོས་གྱི་ཉ་ངོས་གྱི་ཡུལ་
 དང་ངོས་གྱི་མི་མང་། ། ཞེས་པའི་དེབ་ནང་གསལ་པོ་བཞོད་ཡོད། ཐེངས་གཅིག་
 ནི་རྩར་སེབས་བསུ་ཞུ་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་ཚོའི་ཁྱོད་དུ་ངོས་གྲང་ཡོད།
 ངོས་ལ་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཐོག་རྒྱལ་ཡོངས་མི་མང་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་
 ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་གྲང་གཞིན་པའི་གོ་གནས་ཡོད་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་དམག་དཔོན་
 སོགས་དཔོན་རིགས་གྱི་གལ་ལྷན་ནང་ངོས་གྲང་ཡོད། གྱོའོ་ཨན་ལེ་དང་ནི་རྩ་ནས་
 གཉིས་ལྷན་དུ་བཞུགས་འདུག གྱོའོ་ཨན་ལེ་ཡིས་ནི་རྩ་ལ་ངོས་དྲུ་ལའི་རྒྱ་མ་རེད་
 ཅས་ངོ་སྟོན་ཞུས་སོང་། སྐབས་དེར་ནི་རྩ་ཡུད་ཅམ་རིང་ཅི་ཡང་མ་གསུང་པར་
 དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ་བཞུགས་སོང་། གྱོའོ་ཨན་ལེ་ནི་མི་ཏ་ཅང་སྤྱང་པོ་ཞིག་རེད།
 ངོས་གྲང་ཏོག་ཅམ་སྤྱང་པོ་ཡོད་པས་ལག་པ་བཏང་ནས་ཁོང་ལ་འཆམས་འདྲི་ཞུས་
 པ་ཡིན། ཡུད་ཅམ་རིང་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ་བཞུགས་པའི་རིང་ཁོང་ལ་ལོ་རབས་
 བཞི་བཅུ་པའི་ནང་གི་འདས་པའི་ཡུན་རིང་བྱ་བའི་བརྒྱད་རིམ་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩
 ལོར་རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས་པ་སོགས་ཁོང་གི་དགོངས་པར་
 འཆར་ཡོད་པ་ངོས་ལ་འཆོར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལྟ་དུ་། དེས་ནི་རྩའི་ཐུགས་གཏིང་ནས་
 བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་
 མཆོན་པ་ཞིག་རེད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་ཉ་སྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ཏེ་ལོ་ ༣༥༠༠ འཁོར་

བའི་བླན་གསེའི་དུས་སྟོན་ཆེད་ཀྱི་གར་ལ་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་། ནེ་རུ་དང་
 མཇལ་མོལ་ཐེངས་འགའ་ཤས་བྱུང་རྗེས་ནི་ན་གཅིག་ནེ་རུས་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་
 ༡༥ ཡུག་དུ་བསྐྱམས་ནས་ཏའི་ཏར་བྱ་ཏེ་ཁང་པར་ཐེབས་བྱུང་། སྐབས་དེར་ངོས་
 རང་དེ་གར་བསྟན་ཡོད། ཡིག་ཐེང་ཁ་ཤས་ལ་ཏྲགས་བསྟོན་པའི་ཆིངས་ཡིག་དོན་
 ཚན་བཅུ་བདུན་གྱི་ཡིག་ཆ་ངོས་ལ་བསྟན་ནས། བྱིད་རང་བོད་ལ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་
 ཏེ་དོན་ཚན་དེ་དག་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ་འཐབ་ཚད་བྱེད་དགོས། ཞེས་གསུང་བྱུང་།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ངོས་ཀྱི་གར་དུ་ཡོད་སྐབས་ངོས་ཀྱི་ལས་བྱེད་མི་སྣ་ཚོས་
 མཐའ་གཅིག་དུ་བོད་ལ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་མི་རུང་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག གར་ཡིན་
 ཟེར་ན་སྐབས་དེ་དུས་ནས་བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ནང་མངོན་
 གསལ་དོད་པོའི་ཐོག་ནས་ཟིང་འབྲུག་ལངས་འགོ་བཙུགས་ཟིན་ཡོད། གནས་ཚུལ་
 ཚབས་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་ངོས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་མི་རུང་བའི་
 བསམ་ཚུལ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་། ངོས་ཀྱིས་ནེ་རུ་མཚོག་ལ་ངོས་འདི་
 གར་སྟོན་དགོས་ཀྱའི་བསམ་ཚུལ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་གི་འདུག ཅས་ཞུ་བ་ཡིན། དེ་
 རྗེས་ནེ་རུས་བྱིད་རང་བོད་དུ་ལོག་སྟེ་གོང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་
 ༡༥ གཞིར་བཟུང་། རྒྱ་མི་དང་འཐབ་ཚད་བྱས་ཏེ་དེ་དག་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་བྱ་དགོས།
 ཞེས་གསུང་བྱུང་། མཐའ་དོན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ངོས་རང་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་
 བྱས་ནས་ནེ་རུས་ལས་སྟོན་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་འཐབ་ཚད་བྱས་པ་ཡིན། ངོས་
 བློ་མོར་འབྱོར་མ་ཐག་ངོས་ཀྱིས་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པས་གཙོས་ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་
 རིགས་ཁག་བསྡུ་སྟོར་བྱས་ཏེ་ངོས་ནས་ང་ཚོའི་ལོགས་པའི་ཆ་དེ་དག་མི་གཞན་ལ་
 བསྐྱགས་བརྗོད་དུ་བཅུག ང་ཚོའི་ལས་འགན་ནི་དགོས་ངེས་དང་དགའ་ངལ་གྱི་ཆ་

དེ་དག་ལ་བཞུས་ནས་བཞོ་བྱས་ཏེ་སེལ་བཅས་བྱེད་དགོས་ཞེས། གྲོ་མོ་དང་།
 རྒྱལ་ཅེ། དེ་ནས་གཞི་ཀ་ཅེ། མཐའ་མ་ལྷོ་ས་བར་དུ་ངོས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་ཐབས་
 ལམ་དེ་འབྱེད་ཏེ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དེ་ནས་ངོས་ཀྱིས་ཀྱུ་ཞི་མའོ་ཙོ་རྩུང་ལ་སྡུ་སྡུར་
 ཡི་གེ་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་བྱས་ཏེ་ཐུལ་བ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༤
 ནས་ ༡༧༥༥ ལོར་ངོས་རང་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡོད་སྐབས་ཁོང་གིས་ངོས་ལ་ངས་དམག་
 དཔོན་གཙོས་པའི་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་པ་ཁག་གཅིག་པོ་དུ་བྱེད་རང་གི་རོགས་པར་
 བཏང་ཡོད། གལ་ཏེ་ལས་བྱེད་དེ་དག་གིས་བྱེད་རང་གི་འདོད་པ་གཞིར་བཟུང་
 ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ན་ང་ལ་བཟོད་དགོས། ངས་དེ་དག་སྤྱིར་འཐེན་བྱས་ཆོག་
 ཅེས་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་ཁས་ལེན་གནང་བུང་། དེར་བརྟེན་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༥
 ལོའི་དབྱར་དུས་ངོས་རྒྱ་ནག་ནས་པོད་དུ་སྤྱིར་ལོག་བྱེད་སྐབས་ལམ་དུ་ཀྱང་གའོ་རྩུ་
 ཐུག་བུང་། ཁོང་ནི་རྒྱ་ནག་དམག་དཔོན་དམག་སྡེ་ཨང་བཙེ་བརྒྱད་པའི་དམག་དཔོན་
 དང་ངོས་སྤྱིར་བྱི་གྲོགས་པོ་ཡིན། ཁོང་པེ་ཅིང་དུ་འཕྱོ་བ་ངོས་གཉིས་ཀོང་པོའི་ས་
 ཁུལ་ནིང་ཁྱིར་བྱུག་བུང་། ངོས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ན་ནིང་ངོས་ལམ་འདི་བརྒྱད་ནས་རྒྱ་
 ནག་ཏུ་འཕྱོ་སྐབས་ངོས་ཀྱི་སེམས་ནང་དོགས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཆེན་པོས་ཁེངས་ཡོད།
 ད་ལྟ་ངོས་རང་ལམ་འདི་བརྒྱད་དེ་སྤྱིར་ལོག་ཡོང་སྐབས་ངོས་ཀྱི་སེམས་ནང་གདོང་
 ཆོད་དང་སྤྱོ་བྱགས་ཀྱིས་ཁོངས་ཡོད། ཅེས་བཟོད་པ་ཡིན།

ངོས་རང་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡོད་སྐབས་མཁེ་སེ་རིང་ལུགས་དང་། སྤྱི་ཆོགས་
 རིང་ལུགས། རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་བཟོའི་ལས་འགུལ་སོགས་ཤེས་པར་བརྟེན་ཡིད་
 དབང་འཕྲོག་པོ་བུང་། དེར་བརྟེན་ངོས་ནས་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱ་ནག་གི་ལས་བྱེད་
 ཆོར་ངོས་ཀྱང་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན།

ད་ཆ་ལོ་ ༥༤ ལ་སླེབས་པའི་ནང་པའི་གྲ་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ཚེགས་དང་དཔལ་
འབྱོར་གྱི་ནུས་གཞག་ཐད་དུ་དང་ཡང་མ་ཁེ་སེ་རིང་ལུགས་ལ་མོས་པ་ཡོད། སྙན་
གཤམ་ཅན་གྱི་མ་ཁེ་སེ་རིང་ལུགས་པ་དེ་དག་རྗེས་སུ་དབང་ཤུགས་དང་། གང་འདྲ་
བྱས་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་དང་། གཡོ་བྱས་གང་འདྲ་བཤམ་དགོས་བཅས་གྱི་ཐོག་ལ་
ཁ་སྤྱོད་ལས་འགྲུར་ཤུགས་ཆེ་ཅུ་སྟེན་པ་དེ་ནི་དངོས་གནས་ངོ་ཆ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ལ་དངོས་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགག་པ་ཡོད། ཡིན་ནའང་མ་ཁེ་སེ་རི་
ལྟ་བུ་བ་དབས་གཙང་ལ་དུང་ཡང་ཡིད་ཆེས་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདས་པ་ནི་འདས་པ་
རང་རེད། དེར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་མའོ་ཀུའུ་ཞིས་སྟོན་དུ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་
བཞིན་དོས་ཀྱིས་ཡི་གེ་བཏང་བར་ཡིག་ལན་མ་བྱུང་། རིམ་པས་དོས་ཀྱིས་ཤེས་ཆོར་
བྱུང་བར། རྒྱ་མིའི་ཁ་དཔེ་ལ་ཁོང་ཆོས་ངའི་སྐད་ཆ་ལས་ངོ་སོ་ལ་མང་བ་ལྟ་གི་རེད།
ཟེར་བ་ནང་བཞིན་མའོ་ཀུའུ་ཞིའི་སྐད་ཆ་སྙན་པོ་དང་བྱ་སྤྱོད་ངོ་མ་ཏེ་བག་འདུག
གང་ལའང་མ་ལྟོས་པར་དོས་ཀྱིས་ནི་རུ་འི་ལྷ་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་འཐབ་ཚོད་བྱས་ཀྱང་
ཕན་ཐོགས་མ་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་གྱི་གནས་སུ་བྱར་ཏེ། དོས་རང་གི་
སྟོག་ལའང་ཉེན་ཁ་སླེབས་པར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་
མཚན་ལྷ་སའི་རྒྱ་ཚོད་༡༠༡༠༠ ཐོག་ང་ཚོ་ནོར་གླིང་ནས་བོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་བ་ཡིན།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༩༡ ཉིན་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་སུ་འབྱོར་
ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་ང་ཚོ་བཅན་བྱོལ་བ་དང་། ཆབ་སྲིད་གྱི་སྐབས་བཅོལ་བ་ཞིག
སྟོན་བྱིམ་མེད་པའི་མི་བཅས་ཆགས་པ་རེད། སྐབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་སྟོན་བྱིམ་
མེད་པའི་མི་དེ་དག་ལ་དགའ་སྤྱིད་ལྷན་པའི་བྱིམ་ཚང་ཞིག་རྟེན་ཤིང་། ང་ཚོ་ཐོད་

གྱི་གཏམ་དབེར་གང་སྐྱིད་ང་ཡི་ཕ་ཡུལ་དང་། སུ་བྱམས་ང་ཡི་ཕ་མ་ཞེས་པའི་
 བཤད་སྟོལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོ་བོད་པའི་གནས་བབ་ལ་ཕན་ཆུབས་ཆེན་པོ་བྱུང་།
 རྒྱ་གར་ནང་རང་དབང་ཡོད་པ་དང་། བ་ཚ་དང་ཡུགས་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ཡོད་པ་བཅས་
 ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་དེ་དང་དུས་གྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་དང་། ལྷ་ལན་ཁ་ནས་དར་བྱུང་བའི་ལྷ་མེད་ཀྱི་བོད་ཀྱི་
 བང་ཚོས་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སོགས་པ་མི་ཉམས་བརྒྱུད་འཛིན་
 བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། འཛམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་གི་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ཁག་གཅིག་
 གིས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན་བྱ་རྒྱ་སེམས་ཁྲུང་ཆེ་
 དག་ནས་དེ་དང་དུས་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལྷན་པའི་མི་རིགས་དང་རྒྱང་ཐག་རིང་དུ་གནས་པ་
 དེ་ནི་ཙོར་འབྱུལ་ཡིན་ཞིང་། ཡག་ཤོས་དེ་དང་དུས་གྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ཆབས་ཅིག་སོ་
 སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན། བེ་རུ་སྐྱ་སྐེར་
 གྱི་ཐོག་ནས་བོད་མིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་སློབ་གྲ་ཁག་ཟུར་དུ་འདྲེགས་རྒྱུའི་ཐད་
 དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་གིས་བྱུགས་ཁྲུང་ཆེན་པོ་བཞེས་ཡོད། ཐོག་མར་ཤེས་
 རིག་སློན་ཆེན་ཤི་མ་ཡི་ནས་འགོ་སློན་ཆ་ཚང་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་བཏང་གནང་ཡོད།
 ལོ་ངོ་ ༥༠ སོང་རྗེས་སྤིད་བྱས་དེ་དག་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་གནད་འགག་
 བྱི་རྒྱ་གར་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དེ་དང་དུས་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་དེ་
 བོད་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་ལས་ཏ་ཅང་ཡག་པ་ཡོད། དེ་ནི་ང་ཚོའི་བྱུབ་
 འབྲས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དེས་མ་ཆད་བོད་ཀྱི་བང་ཚོས་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་།
 དཔོན་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་གཉེར་ཁང་བཅས་གསར་བསྐྱུན་བྱས་ཡོད། ཐོག་མར་རྒྱ་
 གར་གཞུང་ནས་དགོ་འདུན་པ་གངས་ ༡༠༠ ཅམ་ཤོད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོས་སྐར་

བོ་སྒྲིག་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོར་དགེ་འདུན་པ་དང་དགེ་མཉན་
 ཁྱོན་བསྡོམས་ཉུང་མཐར་མི་གངས་ ༡༥༠༠༠ ཙམ་ཡོད་སྐབས་གོང་གསལ་ཉུང་
 དག་ལུགས་རེ་སྐུལ་ཞུས་པར་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ཁས་ལེན་གནང་སྟེ། ད་ལྟའི་
 ནང་པའི་སློབ་གཉིས་ཁང་འདྲ་མིན་འདི་དག་ཡུང་གཞིའི་རྩ་བའི་ས་པོན་འདི་ཡིན།
 སྤྱིར་རྒྱ་གར་ནང་གི་པོད་པའི་གནས་སྡངས་སྟོ་པོ་དང་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་
 ནའང་སྤྱི་ཡོངས་ནས་བྱས་ན་བཅན་བྱོལ་པོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་བཅན་བྱོལ་པའི་སྤྱི་
 ཚོགས་ནང་ནས་ཡག་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། ང་ཚོའི་བསྡད་པའི་ལོ་ ༥༠ ལ་སྤྱིར་
 མིག་ལྟ་དུས་སྐབ་འབྲས་འདི་ལྟ་བུ་ཚོབ་པ་ནི་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་བཀའ་དྲིན་ཡིན།
 རྒྱ་གར་གཞུང་དང་མངའ་སྡེ་མང་པོས་རྒྱ་བསྐྱོར་བྱུགས་ཆེ་གནང་ཡོད། དམིགས་
 བསལ་ཀར་ནུ་ཏུ་ཀ་མངའ་སྡེས་རྒྱ་བསྐྱོར་བྱུགས་ཆེ་གནང་ཡོད། དེར་ཡང་སྐྱུང་
 ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་སྟོན་པ་སྐྱུ་བྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་རྒྱུ་
 ༡༥༠༠ འཁོར་བའི་དུས་ཆེན་སྐབས་ངོས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་དུས་ང་ཚོའི་ལྟ་སྟོར་བྱེད་
 ཡུལ་གྱི་ས་གནས་གཅིག་སྟེང་ལོར་ཡིན། སྟེང་ལོར་གྱི་སྐྱེད་ཆལ་ལྷམ་དུ་འི་དབུས་
 རུ་ཤེལ་ཁང་ཞིག་འདུག ཐངས་ཤིག་དེར་དགོང་དྲེའི་གསོལ་སྟོན་ཞིག་བཤམ་
 གནང་སོང་བ་དང་ཅོག་ཅེ་རིང་པོ་ཞིག་འདུག་དེའི་གས་ལྟར་དུ་སྟེང་ལོར་གྱི་སྤྱི་བྱུ་
 ཚོན་ཆེན་ཡིང་ག་པ་དང་། ཁོང་གི་འབྲིས་སུ་ངོས་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད།
 རྒྱ་ནག་གཞུང་ཆབ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཚོ་ཡང་ང་ཚོ་མཉམ་དུ་ཡོད་ལིང་ག་པས་ངོས་
 གྱི་ན་ཅོག་ནང་ཤབ་བྱུ་གྱིས་ཁོང་གི་ངོས་ནས་པོད་རང་བཅན་ལ་རྒྱ་བསྐྱོར་མཐའ་
 གཅིག་དུ་ཡོད་ཅེས་གསུང་བྱུང་། ངོས་རང་ཉོག་ཅེས་དང་ངས་སྒྲག་སྒྲིས་བྱུང་།
 བང་ཡིན་ཟེར་ན་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པ་དེ་གར་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་

ང་ཚོ་སྐབས་བཅོལ་ལ་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་རུས་ཀྱི་གར་གཞུང་གི་མངའ་སྡེ་
ཁག་ལ་གཞིས་ཆགས་གྱི་ས་ཆ་རོགས་རམ་དགོས་པའི་ཕྱག་བྲིས་གནང་བར་བཟང་
ཐོགས་གྱི་ཡིག་ལན་མགོ་གསལ་ཤོས་ཕུལ་མཁན་མལ་སོར་མངའ་སྡེ་ཆགས་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ངོས་རང་ཀྱི་གར་དུ་ཡོད་སྐབས་གྲྭ་ཡའམ་ཡང་
ན་པར་ནའི་གཡས་གཡོན་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ངའི་པར་ཀྲ་ཤ་རྒྱ་རྒྱ་ཡན་མཇལ་བྱུང་།
སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་ཀྱི་གར་བ་ཚང་མ་བྲིད་རང་གི་རྒྱལ་ལ་ཡོད། གལ་ཏེ་སྐབས་
མི་ལེགས་པའི་གནས་ཚུལ་སོགས་བྱུང་ཆེ་སྟོ་འགྲོད་བྱེད་དགོས་དོན་མེད་ང་ཚོ་
ཡོད་པ་རེད། ཅས་ཁས་ལེན་གནང་བྱུང་། སྐབས་དེར་འབྲས་རྫོང་ས་སུ་བཅའ་སྡོད་
དབྱིན་གཞུང་སྤྱི་ཚབ་ཀྱང་མཉམ་དུ་ཡོད།

དེ་ནས་སྐར་ཏེ་ག་དུང་ཚོ་ཐེབས་སྒྲིལ་གྱི་དགོང་ཤོའི་གསོལ་སྟོན་མཐའ་མའི་
སྐབས་སུ་ཡང་ཁོང་གིས་ད་ཆ་བྲིད་རང་ས་མཚམས་བརྒྱལ་ནས་ཐེབས་མཁན་ཡིན་
ཡང་། འདི་གར་ང་ཚོས་བྲིད་རང་ལ་རོགས་རམ་ཞུ་རྒྱུའི་གསྐྱིག་བྲས་ཏེ་ཡོད་
པ་བྲིད་གྱིས་བླན་པ་གནང་དགོས་ཞེས་གསུང་བྱུང་། ཡིན་ནའང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་བོད་ནང་དུས་ཟླ་བྱུང་དུས་ཀྱི་གར་ནས་སུ་ཡང་ཡོང་མཁན་
མི་འདུག ཨ་རི་ནི་མང་གཙོ་དང་རང་དབང་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་གནང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་
གཅིག་ཡིན་པར་བརྟེན་སྐབས་དེར་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཨ་རི་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་
ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་བྱེད་གྱི་འདུག འོན་ཀྱང་ཨ་རི་ནས་སུ་ཡང་ཡོང་མཁན་མི་འདུག
དེར་བརྟེན་བོད་མི་ཁག་གཅིག་གིས་ཨ་མི་རི་ཁས་རྒྱལ་བཟུང་བརྒྱལ་ནས་ཡོང་ཡང་
ད་ལྟ་འགྲོར་ཆོད་ཡིན། ཞེས་བརྗོད་མཁན་བྱུང་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ང་ཚོ་ཀྱི་གར་དུ་འགྲོར་རྗེས་ངའ་པར་ཀྲ་ཤ་རྒྱ་རྒྱ་ཡན་

ནས་ཨ་པ་རི་ཀ་ཨ་ཤི་ཡ་སྒྲན་ཆོགས། ཞེས་པ་གཙོ་སྤྱོད་གནང་བ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་
གནས་སྐབས་མང་པོའི་ཐོག་ཁོང་གིས་པོད་དོན་ཐད་གཏམ་བཤད་ཤུགས་ཆེ་གནང་
ཡོད། ཁོང་གི་དུས་སྐབས་གྱི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་པོད་དོན་ཐོག་སྒྲུབ་སྤྱོད་གནང་
ཡོད། ད་ཆ་དུས་སྐབས་དེའི་མི་རབས་ཚོགས་འཁྲུག་གི་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་རེད།
དེར་སངས་རྒྱ་མཁས་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་གཞིན་སྒྲིམ་ཆོའི་ནང་པོད་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་ཉ་ཅང་
དོ་སྣང་དང་སེམས་འཁྱུར་བྱེད་མཁན་ཏེ་མང་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ནི་ང་ཚོའི་སེམས་ཤུགས་
འཕར་བའི་རྒྱ་རྒྱན་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་གང་སར་པོད་དོན་
རྒྱབ་སྤྱོད་བ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ལོ་ན་བཤེས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཞིན་སྒྲིམ་མང་
པོས་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གི་སེམས་འཁྱུར་བྱེད་ཀྱི་འདུག དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་
འདིའི་གསར་འགྱུར་བརྒྱད་ལམ་ཁག་ནས་པོད་དོན་ཐོག་དོ་སྣང་དང་སེམས་འཁྱུར་
བྱེད་མཁན་ཏེ་མང་དུ་འགྲོ་གི་འདུག ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་
ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཁོང་ཚོའི་སྒྲ་བ་མཁྲིགས་པོ་དེས་རྒྱན་པས་པོད་དོན་ཐོག་
རྒྱ་གར་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་དོ་སྣང་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་དགོས་པ་
ལྟར་བཤེས་ཡིན། འདས་པའི་མི་ལོ་ ༥༠ རིང་ང་ཚོས་པོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་
ཁག་གསར་འཛུགས་དང་ལྷག་པར་དུ་ཤེས་ཡོན་ཐད་ཤུགས་སྒོན་བརྒྱབ་པ་མ་ཟད།
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་རང་དབང་ཚོད་ལེན་བྱས་ཡོད། རོས་སྒྲིལ་གྱི་རོས་ནས་བརྗོད་
ནའང་ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་ཁག་གི་མཁས་དབང་རྣམ་པ་མངའ་འཕྲད་བཀའ་ལོའ་
ཞུ་རྒྱ་བྱུང་བཤེས། འཕྱུང་ཁུངས་མི་འདྲ་བའི་སྒྲ་བྱུབ་ཁག་གིས་རོས་ཀྱི་ཚོ་སྒོ་ཕྱེ་སྒྲི་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རོས་པ་རྙེད་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ནང་
ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་བར་བཟོད་བསྐྱེད་བྱས་དེ་ལོ་དོ་སྤྱོད་ཤུགས་ཐུན་པས་སྐབས་

རེ་མི་འོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་རེད། འོན་ཀྱང་སྤྱིའི་
 ཆ་ནས་ཚོས་ལུགས་པར་བཟོད་བསྟན་བྱ་རྒྱ་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ནང་གསོན་ལུགས་ལྷན་
 པའི་ངང་གནས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ངོས་ནས་ཀྱང་དུས་དྲག་དུ་ཚོས་ལུགས་པར་བཟོད་
 བསྟན་གྱི་ལྷ་ལྷུབ་དེ་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུར་འབད་པ་མཐའ་གཅིག་དུ་བྱེད་གྱི་ཡོད།
 རོས་རང་རྒྱལ་ཁབ་འབྲུ་མིན་ཁག་ནང་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ནམ་ཤུང་ལ་
 རོས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དཔེ་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་ཚོས་ལུགས་བཟོད་བསྟན་གྱི་ཐོག་ལུགས་
 གནོན་རྒྱག་དགོས་སྒོར་བཟོད་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ངོས་རང་གི་མི་ཆེ་འདིའི་
 ནང་ཁས་ལེན་གཅིག་ནི་ཚོས་ལུགས་པན་ཚུན་པར་ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་གོང་
 འཕེལ་ཡོང་ཐབས་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན། འཆེ་མིད་ཞི་བ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་ནང་སེམས་
 གྱི་ཐོག་ནས་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་དང་སྤྱི་ལུས་པོའི་ཐོག་ནས་འཆེ་བ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡིན།
 དེར་བརྟེན་འཆེ་མིད་ཞི་བ་ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོ་སྤྱིང་རྗེ་དང་འབྲེལ་བ་ལུགས་ཆེ་ལ།
 བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་ནི་ཚོས་ལུགས་ཚང་མའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱིང་པོ་འང་ཡིན། རོས་ཀྱི་
 བསམ་པར་སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཨ་མའི་བྱ་མར་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྦྱེལ་
 བཤམ་གྱི་སློག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆད་གཞི་རེས་ཅན་གྱི་བྱམས་སྤྱིང་རྗེའི་བསམ་སློ་
 ཡོད། དེ་ནི་སེམས་ཅན་དེའི་རང་བཞིན་ལྷན་སྦྲེས་སེམས་ལུས་ཀྱི་གྲུབ་ཆའི་ཐོག་ནས་
 ཡོང་གི་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ཡོང་དགོས་པ་འང་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་རྒྱུད་ཀྱིས་པའི་
 དུས་ནས་ཨ་མའི་བྱམས་སྤྱིང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བས་ཡིན། སྐབས་རེ་རྩ་གུ་
 ལྷ་སྤྱིང་ཡོང་ཆེད་ཨ་མས་རང་གི་བདེ་བ་སློས་གཏོང་གི་ཡོད། དེ་ལྷ་ཤུའི་སེམས་
 ཚོར་དཀའ་པོའི་སློས་གཏོང་འདུག་མཁན་ནི་བྱམས་བརྟེན་ལང་ན་སྤྱིང་རྗེ་ཡིན།
 བྱམས་བརྟེན་ནི་ཚོས་ནམ་ཤུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་ལྷན་སྦྲེས་སུ་ཡོང་པ་

ཞིག་ཡིན། ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ཐོག་མར་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་འགོ་ཚུགས་པར་བརྟེན་
ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆ་ཡང་བྱམས་བཅེ་ལུན་པའི་སེམས་དང་འཚོ་གནས་ཡག་པོ་བྱེད་བྱ་བ་
ཀྱི་ཡོད། བྱམས་བཅེའི་ཐོག་སྤྱོད་པའི་ཁོང་ཁྱོད་དང་། འཁོན་འཛིན་གཉིས་ནི་ང་ཚོའི་
ལྷན་པའི་སྤྱོད་ཆ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་ནི་ཚོས་ལུགས་ཁག་དང་
འབྲེལ་བ་མེད་སྟབས། བྱེད་རང་ཚོས་མི་གཞན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་། རྒྱ་སེམས་
བག་ཐེབས། བྱིས་ཚང་ངམ་མི་སྒྲིལ། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་པ་དག་འཕྱིན་ལུན་པ་ཞིག་
ཡོང་བ་ནི་བྱམས་བཅེ་བྱ་རྒྱར་བྱ་ག་ཡོད་པ་བྱེད་རང་ཚོས་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས།

ཚོས་ལུགས་བར་བཅོད་བསྟན་དང་འཆེ་མེད་ཞི་བ་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་ལྟ་བ་
དེ་ངོས་ཀྱིས་བྱེད་རང་ཚོའི་རིག་གཞུང་ནས་སྒྲངས་པ་ཞིག་དང་། དེ་ནི་མོ་སྟོང་ཕྲག་
མང་པོའི་སྟོན་རྒྱ་གར་ནས་དར་བྱུང་བྱུང་བ་ལས་དེང་གི་གསར་པ་གང་ཡང་མིན།
དེར་བརྟེན་ངོས་ཀྱིས་དུས་དྲག་དུ་ང་ནི་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་མོ་ཉ་ཡིན་ཞེས་
བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོའི་དགེ་ཆ་བྱེད་ནམ་པར་སོ་སོའི་རིན་ཐང་ལུན་
པའི་རིག་གཞུང་གི་འཆེ་མེད་ཞི་བ་དང་། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བཅོད་བསྟན་གཉིས་
འཛིན་གྱིང་ཡུལ་གྱུ་གང་སར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་གནང་དགོས་པའི་འཕོད་
སྒྲུལ་ཞུ་གི་ཡོད་ལ་ངོས་རང་ནི་དེའི་ཐད་ཀྱི་མོ་ཉ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་
འབད་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས་དར་སྤེལ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལུགས་ང་ཚོའི་
དགེ་ཆ་ཚོའི་ངོས་ནས་གྲུང་ཅིང་གནང་རོགས་ ངོས་མོ་ཉ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་གིས་
གང་སར་བསྐྱོད་དེ་དར་སྤེལ་གཏོང་ཐབས་བྱས་ དགེ་ཆ་ཚོས་སྤྲང་མེད་ལྟ་བུ་
བཞུགས་ནམོར་འབྲུལ་ཞིག་རེད།

དེ་རིང་ཐོང་མའི་གྲོགས་པོ་ཐོང་རོན་རྒྱུ་སྐྱོར་བ་ཚོ་འདི་གར་ཐེབས་འདུག

རོས་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱུ་ཁག་གི་པོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་འདྲ་
 མིན་ཁག་ལ་འདི་ལྟར་བརྟེན་གྱི་ཡོད། རོས་ཀྱིས་པོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་
 བ་ནི་བྲང་བདེན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་རོས་འཛིན་བྱེད་པ་ལས་པོད་མིར་རྒྱབ་སྐྱོར་
 གནང་བ་ཞིག་ལ་རོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་མེད། བྱིད་ནམ་པ་པོད་དོན་འཐབ་ཚུང་ལ་རྒྱབ་
 སྐྱོར་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། པོད་པའི་འཐབ་ཚུང་ནི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་
 ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ང་ཚོའི་ལྷ་གྲུབ་ཡང་གཙོ་བོ་འཚོ་མེད་ཞི་བ་ཡིན།
 དེར་བརྟེན་པོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་བྱིད་ནམ་པས་རང་གི་ཉིན་རེའི་
 འཚོ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཉམས་ལེན་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་དང་།
 རང་གི་མི་ཚེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་དུ་རོས་པར་འགྱུར་བ་གནང་། ཞེས་བྱ་གི་ཡོད།
 འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐོག་ནས་རང་དབང་འཐབ་ཚུང་བྱེད་མཁན་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་
 མཁན་ཚོས་ཀྱང་དེ་ཉམས་ལེན་གནང་བ་ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་
 རོས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་པོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ནམས་ལ་བྱིད་རང་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་
 ལྷན་པའི་རིག་གཞུང་ཉམས་ལེན་གྱིས་རང་སོ་སོའི་བྲིམ་ཆང་དང་། སྤྱི་ཚོགས་
 བཅས་པར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་གནང་དགོས་པ་དང་། ཡང་ང་ཚོའི་དགེ་ཆན་
 བགྲེས་པ་ཤང་ཀར་ཨ་ཅུ་ཚོར་དེ་སྤྱི་པོད་པའི་སྤྲ་མ་ཞིག་གི་གནས་སྤངས་དཔེར་
 བཀོད་དེ་འཕོད་སྐྱེལ་བྱ་རྒྱུར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་བར་རོས་རང་སོ་བྲང་པོ་དུ་ལའི་
 ནང་འཕྲུལ་ནས་བསྐྱང་དེ་འགོ་བ་མི་མ་ཡིན་པ་ལྷ་བུའི་རྩ་ཆེ་མདོག་བྱེད་གྱི་ཡོད།
 འདི་གར་ཡོད་པའི་ཤང་ཀར་ཨ་ཅུ་ཚོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྩ་ཆེ་མདོག་གིས་བཞུགས་ན་
 མི་འགྲིགས། དེ་འདྲའི་དུས་ཚོད་དེ་རྩོགས་ཟིན་པ་རེད་ ཕྱི་ལ་ཐེབས་ནས་མི་མང་
 དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་དང་། ལུག་ལས་གནང་སྟེ་སྤར་ལས་གྲུང་ཅམ་གནང་ནས།

མ་འོངས་ལོ་ཟླ་འི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་འདིར་མི་འཕོར་ས་ཡ་བཟལ་བ་ཡོད་པའི་ཁར་མང་
གཙོ་དང་། ཁྱིམ་ས་ཀྱི་དབང་འདྲིན། དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན། འཕུལ་ཆས་བཅས་
ཡོད་པའི་ཐོག་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་འདྲིན་སྤེལ་བྱེད་བྱུང་བ་བྱུང་ན། དེས་མི་འཕོར་
ཐེར་འབྲུམ་བཟལ་བའི་བྱིད་རང་ཆོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་འདིར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་
ཡོང་རྒྱ་ནི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

སྤྱིར་དོས་རང་མ་ཁེ་མའི་ལྷ་གྲུབ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཡུ་རོབ་
ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་ཁག་ནང་མ་ཁེ་མའི་རིང་ལུགས་ཉམས་སྤྱད་དུ་བྱིན་ཏེ་འདས་པའི་དར་
སྤེལ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད། དེ་བཞིན་དོས་ཀྱི་བསམ་པར་རྒྱ་ནག་ནང་མི་མང་རེ་རྒྱང་ཙམ་
མ་གཏོགས་དཔའ་ཤོག་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་མིང་། ཁོང་ཆོའི་དོ་སྣང་བྱེད་ཡུལ་
གཙོ་བོ་དེ་དཔལ་རེད། དེར་བརྟེན་ནང་བསམ་སྤྱོད་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ཐོག་ཁོང་ཆོས་གཅིག་
མ་ཆང་བ་ལྷ་བྱ་ཆགས་ཡོད། དོན་དངོས་ཐོག་ང་ཆོས་མ་བརྟེན་པ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་
ལ་བྱིད་ཆོའི་བྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་མི་འཕོར་འཐེར་འབྲུམ་བཟལ་བ་དེ་དག་གལ་ཆེན་
པོ་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། བྱིད་ཆོའི་རིན་ཐང་ལྷན་པའི་རིག་གཞུང་དང་དེང་དུས་
ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ནས་དར་སྤེལ་བཏང་བ་ཡིན་ན། དོས་ཀྱི་བསམ་
པར་བྱིད་ནམ་པས་སྟོ་བས་འཕྱོར་ལྷན་པའི་བྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་དེར་རོགས་རམ་
ཆེན་པོ་བྱེད་བྱུང་། གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ནག་གྲང་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་དང་།
འགོ་བམའི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་དུས་ མཐའ་དོན་ཁོང་ཆོས་གྲང་རིན་ཐང་དེ་
དག་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ལས་ དེ་མིན་གྱི་ལམ་གཞན་གང་ཡང་མིང་། རང་
སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་ལྷ་གྲུབ་སོགས་གང་ཡང་མིང་པར་འཕུལ་ཆས་དང་དཔལ་
གཅིག་ཕུས་སྤྱི་ཆོགས་ཡག་པོ་ཞིག་བསྐྱུན་ཐབས་མིང་། དེར་བརྟེན་བྱིད་ནམས་ལ་

སྔོན་ནས་ཡོད་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལ་དོ་སྣང་གནང་རོགས་ཞུ་འདོད་བྱུང་།
སྤར་ཡང་བྱུགས་ཇི་ཆེ་ཞུ་བྱུ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་བསྟུན་པ་བཅས། །

གོང་གསལ་ནམས་ཐོད་གཞུང་སྤྱི་དྲིལ་ཐོད་ཡིག་ཆན་པ་ནས་དབྱིན་སྤྱད་ནས་
ཕབ་བསྐྱར་ཞུས་གནང་འདུག།

47. His Holiness the Dalai Lama's Thank you India Address on the Occasion of 50 Years in Exile

Dear Brothers and Sisters,

Tibet is the snowy-land located beyond the Himalayan ranges to the north of India-the Land of Aryas. Buddha Shakyamuni blessed this land and prophesied the spread of the Buddha dharma there. Mount Kailash and Lake Manasarovar are located there, both of which are considered sacred by India's major religious traditions. Tibet is the source of the four great rivers that flow into India and finally reach the great oceans. Geographically, it is like the Indian highlands, which many great Indian masters have referred to as the Heaven of Thirty -three, (Trayastrimshadeva). Regarding the date at which the Tibetan race first came about, archaeological findings suggest it was at least ten thousand years ago. The Bon scriptures concur. According to the Bengali scholar Prajna Varma, Tibetans are descendants of Rupati, king of a south Indian kingdom, who escaped to Tibet with his subjects after the Mahabharata War. As for the first King of Tibet, it is believed that around 150 BCE, a prince of Magadha escaped to Tibet after being exiled from his kingdom. Tibetans named him Nya-tri Tsenpo and made him their king. Thus began the Tibetan royal lineage. Whether we consider our geography, ancestry, or our royal dynasty. India and Tibet have long had close ties with each other. In the 7th and 8th centuries Tibetan students

were sent to India to study. Once they had completed their education, these young Tibetans, such as Thomi Sambhota, created a Tibetan alphabet on the basis of the Ngari script that improved on the Shangshung Maryig, an earlier Tibetan mode of writing, and a Tibetan grammar based on Sanskrit. This not only contributed to the development of Tibetan civilization, but also allowed for the dissemination of the Buddhadharma in Tibet. In the 8th century, Shantarakshita, a Bengali prince turned monk and illustrious scholar from Nalanda University, visited Tibet and founded the monastic order there. Guru Pammasambhava from the west of India was responsible for the spread of Tantric Buddhism. Shantarakshita's student Kamalashila also visited Tibet to uphold Buddhism.

It is through the kindness of these masters who established Buddhism in Tibet that numerous teachings of the Buddha such as those concerning the three vehicles and the four classes of tantra, which make up the content of the Three Baskets or Tripitaka, were translated into Tibetan. Besides these, numerous works of the great Indian commentators, such as the seventeen Nalanda masters, Arya Nagarjuna and Arya Asanga among them, were also translated into Tibetan. This helped establish in Tibet the complete and pure tradition of Buddhism that had been fostered in the great Indian Universities at Taxila, Nalanda, Vikramashila, and Odantapuri. Also, because Tibetan scholars constantly referred to the Indian sources and did not corrupt them with their own ideas and concepts, today it is Tibetans who have been able to preserve the complete and pure Indian Buddhist tradition, which declined in India.

To begin with, Tibetan scholars such as the translator Thonmi Sambhota (7th century C.E.) translated many texts like the twenty one tantras of

Avalokiteshvara , the Dharani of the Crown of the Precious Collection, and the Hundred Thousand Verse Perfection of Wisdom Sutra. According to the History of the Rise of the Dharma by Buton Rinchen Drub(1290-1364), from the time of the translator trio Kawa Peltseg, Chogro Lui Gyaltsen , Shang Yeshe De in the 8th century until the translator Legpa'i Lodro in the 14th century there 192 Tibetan translators and 93 great Indian masters who supervised and approved their work. Altogether there have been about 700 translators.

From the era of Acharya Shantarakshita and Surendrabodhi , that is the late 8th to early 9th centuries until Acharya Belbhadra and his disciples in the 17th century more than 300 volumes were translated into Tibetan from other languages, such as Sanskrit, of which only 10 volumes were translated from Chinese. Many volumes written in Indian languages such as Sanskrit were translated into Tibetan, which now comprise the Kangyur, the translated words of the Buddha and the Tengyur, the translated commentaries of subsequent Indian masters. Today, it is we Tibetans who preserve the complete and the pure Indian Buddhist tradition, which declined in India. Regarding the translation of texts from Indian languages, the greatest number is found in Tibetan and they are considered the most accurate, I think this is because the creation of the Tibetan written language followed a Sanskrit pattern.

Among the many Indian masters who visited Tibet, despite the difficulties of traveling at such high altitudes, in order to teach the Buddhadharma, some of the most celebrated figures are Pandit Shakyashree Pandit Smritijnana and Dipamkara Atisha. There are also accounts of thousands of Tibetans visiting India in those days to study Buddhism. Many of them

returned to Tibet after completing their studies, but some remained in India. There were case of Tibetan scholars renowned for their scholarship like the translator Tsami Sangye Drak, who later became abbot of the monastery at Bodhgaya. There were also instances masters who escaped to Tibet when their monasteries fell victim to the Turkic invasions.

These accounts reflect the indisputably strong ties that have linked Tibetans and Indians in the fields of religion and culture. In a letter to me, the late Moraji Desai stated, "India and Tibet are like two branches of the same Bodhi tree." I entirely agree, which is why I wholeheartedly describe Indians as our gurus, while we Tibetans are chelas or students.

Following the decline of Buddhism in India, spiritual and cultural ties and social interaction with Tibet declined too. However, Tibetans continued to go on pilgrimage to the sacred Buddhist sites in India and from the Indian side pilgrims continued to visit Mount Kailash and Lake Manasarovar freely, without a need for passports and visas, until 1959. Trade between the two countries continued along the border from Ladakh in the west to present day Arunachal Pradesh in the east. Tibet reached agreements on important issues with the kingdoms on its borders. There was also a tradition of sending donations for religious purposes to the sacred places in the border areas. In the twentieth century, Mahapandit Rahul Sanskritryanyan(1893-1963) visited Tibet three times and retrieved many rare Sanskrit texts, which have contributed greatly to the revival of interest in Buddhism in India.

Politically, in 1904, Tibet signed an agreement with British -India. In 1910, the 3th Dalai Lama fled into exile in India. In 1913, 1914, the Simla treaty

was signed (between British India and Tibet), according to which the two sides agreed to review their agreements every ten years. Arrangements were made between Tibet and India to ensure security along their routes. Postal services and telegraph lines were established, and an Indian Mission was set up in Lhasa. In March 1947, a few months before India gained independence, representatives of the Tibetan government were invited to an Asian relations conference.

In 1956, Panchen Rinpoche and I, accompanied by other Tibetan lamas, visited independent India when we were invited to attend the 2500th Buddha Janyanti Celebrations. All the Tibetan pilgrims were kindly granted half fare when they made pilgrimage to the holy Buddhist sites in India. I myself had the opportunity not only to make pilgrimage to many of the Buddhist and non Buddhist sacred sites here, but I also saw many industrial developments in India which filled me with fresh inspiration. I also had the chance to meet and receive advice from many prominent Indian leaders. In particular, the then Prime Minister, Pandit Nehru's affectionate guidance was of far-reaching benefit to Tibetans. That year, instead of seeking asylum in India, I decided to return to Tibet. Retrospectively, I am glad to see that this was the correct decision from both a temporal and spiritual point of view. Not only was I able to fulfill many of my spiritual obligations, such as sitting for my final Geshe(doctoral) examinations. but I also left no stone unturned in my efforts to deal with Chinese officials. Although the local Tibetan government and I made great efforts to ensure that the Tibetans and Chinese lived together peacefully on the basis of the Seventeen Point Agreement, they were in vain. The Tibetan people were left with no alternative but finally to launch a peaceful uprising on 10th March 1959 to oppose Chinese brutality and the situation became

much more serious. I tried my best to calm the situation and avert a harsh Chinese response, but failed. Consequently, accompanied by a small party of Tibetan government officials including some Kalons (Cabinet Ministers), I fled to southern Tibet on 17th March. I tried once again to establish contacts with the Chinese authorities from there. However, the situation in Lhasa had worsened on the night of 19th March when Chinese troops resorted to extreme force and more than twenty thousand innocent Tibetans were killed, injured, and imprisoned over a period of twenty four hours. This left us helpless, with no option but to escape to India. Finally, on 31st March, after many days of hardship, we safely reached India and the light of freedom. As one of the most significant days of my life, it also marked a turning point in the history of the Tibetan people.

Because of the Chinese military's harsh and relentless repression of the Tibetan people and the turmoil that spread throughout Tibet, that same year about one hundred thousand Tibetans fled through NEFA, (present day Arunachal Pradesh) and Bhutan seeking refuge in India. The Indian government was so generous as to have immediately set up refugee camps for Tibetans at Misamari in Assam and Buxa Duar in Bengal. The generous way in which the Indian government bestowed aid in the form of food, blankets and medical facilities brought Tibetans tremendous relief. In due course, monks and nuns were provided opportunities to resume their spiritual studies, children were provided education, the elderly were provided with homes and suitable employment was found for others. In short, because Tibetans' material needs were addressed, we were able to dedicate ourselves to preserving our religion, culture and our very Tibetan identity.

It was due particularly to Pandit Nehru's far-sightedness and personal

concern that we established Tibetan farming settlements, with the aim that Tibetans could live together in communities without being scattered here and there, and separate schools for Tibetan children where modern education could be given in addition to instruction in our own language, culture and religion. Over the last fifty years, more than one hundred thousand Tibetan refugees have enjoyed social benefits similar to those of their Indian hosts and we have now reached the third generation. We are deeply grateful to the Indian Central and the State governments, who, despite having to deal with their own problems, have wholeheartedly and consistently supported and assisted Tibetans. The friendship and sympathy the Indian people as a whole have shown Tibetans has made us feel this is truly our second home. Overall India has given us the greatest moral and material support. Looking back over the past fifty years, we feel confident that we made the right choice when we sought refuge in India.

Regardless of their own case, religious or political affiliations, a wide variety of Indians have formed Tibetan support groups such as Indo-Tibet Friendship Society (ITFS), Bharat-Tibet Sahyok Manch and Friends of Tibet. Innumerable Indian individuals have shown great sympathy for Tibetans and have worked actively for the Tibetan cause and the welfare of Tibetans in exile. This reflects the unique Indian tradition of the guru showing concern for his chela. India's moral and material generosity to us during this critical period when our very identity and the civilization we derived from India is under severe threat of extinction truly reflects the English proverb which says, "A friend in need is a friend indeed."

Considering the differences between Indian and Tibetan language, habits and social customs, our presence might initially have caused some unease

and anxiety. However, in general harmony and understanding exists between us. This is a great source of strength and satisfaction. It is also a reflection of India's valuable tradition of tolerance and ahimsa. The number of Tibetan refugees is small compared to that of other refugee communities in India and yet we have received the most generous recognition and assistance from both the government and the people.

In addition to farming the small plots of land provided by the government of India, Tibetans do petty business during the winter months selling woolen garments in the towns and cities across India. This business is not only an opportunity to earn a livelihood, but is also an opportunity for us to interact with the people of this country and improve our mutual understanding. Although Tibetan refugees have by and large become personally self-sufficient, we are still indebted to the Government of India for its dedicated support for many of our Tibetan schools and other Tibetan cultural institutions.

On a personal level, the freedom I enjoy in exile I owe to India. I am able to practice Buddha Shakyamuni's teachings, on the basis of which I try to make some contribution to the betterment of humanity. The liberty I enjoy in India is truly reflected in the title of my autobiography- Freedom in Exile. It is a great honour for me to consider India my spiritual home and like a messenger I have tried to promote the key Indian principles of ahimsa (non-violence) and karuna (compassion) wherever I go.

As a human being my main commitment is in the promotion of human values such as warm-heartedness that are essential to a happy life. As a religious practitioner, my second commitment is the promotion of inter-

religious harmony. My third commitment is of course the issue of Tibet, due on the one hand to my being a Tibetan with the name of 'Dalai Lama', but more importantly due to the trust that Tibetans both inside and outside Tibet have placed in me. The welfare of Tibetans is my daily concern and I consider myself only as someone free to speak on behalf of those Tibetans oppressed by years of Chinese communist rule, who do not enjoy such freedom.

Over the last fifty years, I have received generous, affectionate and personal encouragement on official and personal matters from numerous leaders as well as social workers and intellectuals. They have shown me trust and friendship and offered me valuable advice that I will always cherish. I am unable to name all of them now, but if I may mention just a few, they include C. Rajagopalachari (Rajaji), Dr. Rajendra Prasad, Pandit Jawaharlal Nehru, Acharya Vinoba Bhave, Jayaprakash Narayan and Acharya Kripalani.

The support and assistance India has given to Tibet for more than two thousand years, but particularly over the last fifty years is incalculable. Words are insufficient to repay the debt we owe India. However, on this occasion of the fiftieth year of our living in exile in this country, to show how greatly indebted I feel, let me express my deep gratitude to the people of India and their government through you, my Indian friends who are personally here with us today.

Buddhism spread to Tibet from India around fifteen hundred years ago. Although it then declined in the land of its birth, we were able to preserve it in Tibet as well as helping others benefit from the teachings of the Buddha. We feel we have gone some way towards repaying India's kindness. We shall be very happy if we are able to contribute to restoring India's rich

Buddhist heritage. In order to fulfill this dream, Pandit Nehru established the Sikkim Research Institute of Tibetology, Central Institute of Buddhist Studies, Leh, Ladakh, and the Central University of Tibetan Studies in Varanasi. In these places, initiatives have been taken to translate important texts, whose originals once existed in Indian languages but have since been lost, from Tibetan back into Indian languages such as Sanskrit. This significant project has been both successful and satisfying. As a token of our willingness to restore to India the rich culture we have preserved so far, I would like to tell you that we plan to offer the Indian nation, complete sets of the Kangyur (Tibetan translations of the Buddha's teachings), and Tengyur (Tibetan translations of commentaries by subsequent Indian masters), as well as 63 titles restored from Tibetan into Sanskrit and over 150 translated into Hindi and other languages.

On behalf of all Tibetans, both inside and those outside Tibet, I fervently wish to express our profound gratitude by saying "Thank you" over and over again to you, the people and Government of India.

At the same time, I would like to recall that our neighbours Bhutan and Nepal share the same religion and culture and have long had close ties with us. Both of these countries have also provided shelter to Tibetan refugees. We are grateful to the people and the governments of these two countries too. Indeed, we also would like to express our gratitude to all the other countries in which Tibetans now live.

With my prayers for the happiness of all beings.

Dalai Lama

31st March 2009

༤༡། བཅའ་བྱུང་ཐོན་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ཞལ་བྱང་།

**CENTRAL TIBETAN ADMINISTRATION,
DHARAMSALA, H.P**

1. **Office of H.H.The Dalai Lama,**
Theckchen Choeling, Upper Dharamsala, H.P. Pin :176219
2. **Tibetan Supreme Justice Commission**
Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala, Pin: 176215
email:tsjc@gov.tibet.net
Tel.No.+91-1892-225099/224964 Fax+91-1892-225099
3. **Kashag**
Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala H.P Pin:176215
email: kashag@gov.tibet.net
Tel.No.+91-1892-222713/222218 Fax +91-1892-224914
4. **Tibetan Parliament In-Exile**
Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala H.P Pin:176215
email: atpd@gov.tibet.net
Tel.No. +91-1892-222481 Fax No. +91-1892-224593
5. **Department of Religion & Culture**
Gangchen Kyishong, P.O.Dharamsala, H.P Pin : 176215
email: religion@gov.tibet.net
Fax :+91-1892-228037
6. **Department of Home**
Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala H.P Pin:176215
email: nangsi@gov.tibet.net
Phone No.:+91- 222214/222412
7. **Department of Finance**
Gangchen Kyishong, P O Dharamsala H P Pin 176215

email: finance@gov.tibet.net

Phone No.:+91-1892-223738/222487 Fax: +91-1892-222349

8. **Department of Education**

Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala, H.P Pin: 176215

email:education@gov.tibet.net web:www.sherig.org

Phone No.+91-1892-222572/222721 Fax: +91-1892-223481

9. **Department of Security**

Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala H.P Pin: 176215

email: security@gov.tibet.net/ dos@gov.tibet.net

Phone: +91-1892-222254/ 224954 Fax +91-1892-223038

10. **Department of Information & International Relations**

Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala H.P Pin : 176215

email:diir@gov.tibet.net

Tel: +91-1892-222457/222510 Fax: +91-1892-224957

11. **Department of Health**

Gangchen Kyishong; P.O. Dharamsala H.P Pin : 176215

email health@gov.tibet.net

Phone: +91-1892-223408 Fax: +91-1892-222718

12. **Planning Commission**

Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala H.P Pin ; 176215

email: pc@gov.tibet.net

Tel.No.+91-1892-222287/223693 Fax :+91-1892-228037

13. **Office of Auditor General**

Gangchen Kyishong, P.O.Dharamsala H.P Pin:i 176215

email:gag@gov.tibet.net

Tel.No.+91-1892-222211/226232

14. **Public Service Commission**

Gangchen Kyishong P.O. Dharamsala H P Pin. 76215

- email: psc@gov.tibet.net
Tel.No.+91-1892-226240 Fax: +91-1892-222328
15. **Election Commission**
Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala H.P. Pin: 176215
email: ec@gov.tibet.net
Phone: +91-1892-224909 Fax: +91-1892-224909
16. **Library of Tibetan Works & Archives**
Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala H.P. Pin: 176215
email: info@ltwa.net web: www.ltwa.net
Tel.No.+91-1892-222467 Fax: +91-1892-223723
17. **Men Tse Khang**
Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala H.P. Pin: 176215
email: men-tsee-khang.org web: www.men-tse-khang.org
Tel.No.+91-1892-223113/223222, Fax: +91-1892-224116
18. **Norbu Lingka Institute**
P.O. Sidhpur, Dharamsala H.P. Pin: 176057
email: info@norbulingka.org www.norbulingka.org
Tel.No.+91-1892-246405 Fax: +91-1892- 246404
19. **Tibetan Institute of Performing Arts**
TIPA, P.O. McLeod Ganj, Dharamsala H.P. Pin: 176219
email: tipadhasa@hotmail.com : www.tibetanarts.org
Phone: +91-1892-221478/ 220587
20. **TIBET HOUSE**
1, Institutional Area, Lodhi Road,
New Delhi - 110003, INDIA
Tel: +91 11 24611515, Fax: +91 11 24625536
Email: tibethouse@airtelmail.in, www.tibethousenewdelhi.org

༤༧། རྒྱུ་ཁྱུ་སྤྱོད་པ་ལ་ཆེ་བའི་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་ཆགས་
ལས་ཁུངས་ལ་ཆེ་ཁག་གཅིག་གི་ཞལ་བྱང་གཞན་གསལ།

1. **International Campaign for Tibet**
1825 Jefferson Place NW, Washington D.C. USA
Website: www.savetibet.org
2. **The Tibet Fund,**
241-E- 32nd Street, New York , USA
Web:www.tibetfund.org
3. **EU Coordination Office**
Bureau du/van Tibet, Avenue des Arts/ Kunstlaan 24,
Brussetls, Belgium E-mail: tibetbrussels@tibet.com
4. **Foundation For Universal Responsibility**
UGF, Core 4 A, India Habitat Centre, Lodi Road, New Delhi.
Website: www.furhhd.org
5. **Tibetan Parliamentary and Policy Research Centre**
H-10, 2nd Floor, Lajpath Nagar-III, New Delhi-110024
Web: www.tpprc.org
6. **Tibetan Centre For Human Rights & Democracy**
Narthang Building, Gangchen Kyishong, Dharamsala , H.P.
Website: www.tchrd.org
7. **The Tibet Museum**
Dept. of Information & International Relations, CTA,
Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala H.P .Pin :176215
Web: www.tibetmuseum.org
8. **Voice of America, VOA Tibetan**
EAP, Room 2046,330 Independence Ave. SW, Washington DC'.
USA www.voanews.com/tibetan/
9. **Radio Free Asia**
2025 M Street NW, Suite 300 Washington DC USA

Web: www.rfa.org/tibetan/

10. **Voice of Tibet**

Narthang Building, Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala , H.P

Website: www.vot.org

11. **Tibetan Centre For Conflict Resolution**

Session Road, Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala, H.P

Website: www.tccrinfo.org

12. **Students for A Free Tibet,**

602, East 14th Street, 2nd Floor, New York, USA

Website : studentsforafreetibet.org

13. **Student For A Free Tibet**

Exile House, Temple Road, Dharamsala, H.P Pin:176215

Website: www.sftindia.org

14. **Tibetan Youth Congress**

P.O .McLeod Ganj, Dharamsala, H.P

Web: www.tibetanyouthcongress.org

15. **Tibetan Women's Association**

P.O. McLeod Ganj, Dharamsala .H.P

Website: www.tibetanwomen.org

16. **Guchusum Movement of Tibet**

Jogibara Road, P.O. McLeod Ganj, Dharamsala H.P

Website:guchusum.org

17. **National Democratic Party of Tibet**

P.O. McLeod Ganj, Dharamsala, H.P

Website: www.ndpt.net

18. **Tibetan Chamber of Commerce**

411,209, Plaza-11, Masjid Moth, South Ex-11, New Delhi

Website: www.tibetancc.org

19. **Tibetan Bulletin**

Department of Information & International Relations, CTA,

Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala, H.P,
www.tibet.net/ten/tibbul/index.html

20. **Tibetan Review**
Tibetan SOS Youth Hostel, Sector 14 Extn. Rohini, Delhi
Web: www.tibetanreview.org
21. **Phayul.com**
Temple Road, Mcleodganj, Dharamshala, H.P.
web:www.phayul.com
22. **Bod Gyalo,**
G-78, 3rd Floor, Lajpat Nagar -11, New Delhi
Web:www.bodgyalo.com
23. **Bod-Kyi-Dus-Bab (Tibet Times)**
Session Road, P.O. Dharamsala (H.P) Pin:176215
website : www.tibettimes.net
24. **Bod-Kyi-Bang-Chen (The Tibet Express)**
Gangchen Kyishong,P.O. Dharamsala, H.P
Website : www.khawakarpo.org
25. **Paljor Bulletin**
Dept. of Finance, CTA, Gangchen Kyishong, P.O. Dharamsala,
Website: www.paljor.net
26. **Tibet Today**
House No.1370, Bagsu Road, P.O. Mcleod Ganj, Dharamsala,
website :www.tibetoday.com
27. **Tibet City.com** Delhi,India. Website: www.tibetcity.com
email:contact@tibetcity.com
28. **Tibetan World,** Email: info@tibetanworldmagazine.com
web: www.tibetanworldmagazine.com

ས་བཅད་གཉིས་པ།

༥༠། ༡༡། མོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་སྤྱད་མྱོད་ཆེ་མུར་བ་ཤུས་མག་རི་
བ་ཤེ་གར་ཆེ་རི་དེ་རྒྱུ་མྱོད་ཤུས་འབྱོར་འབྱུང་བྱུང་།

༡༩༥༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་པོ་དབུས་གཙང་ཁུལ་མག་རིར་སྤྱེས།
 བ་བྲེ་སྤང་ནི་མ་དང་། ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ། བ་པམོད་ནམས་བུ་འབྲིད། བཟ་ཚེ་
 བག་རིར་གཞུང་ཁུལ་སྤུལ་མཁན་ཁུལ་པའི་ཁོངས་ཡིན། བའི་མོར་གཞིས་ཆགས་
 བོག་མར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ འགོ་འདྲུགས་སྐབས་ནས་བརྒྱུད་ལོ་རྒྱུ་ ༣༠ ལྷག་ཙམ་རིང་
 དའི་མ་དམ་པ་ནམ་གཉིས་ནས་གཞིས་ཆགས་མཉམ་སྤྱིལ་གྱི་ཚོར་པའི་ལས་འཁུར་
 དང་། དེ་བཞིན་མ་དམ་པ་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་ལགས་དེ་ཉིད་ནས་མའི་མོར་སྤུལ་
 ཀོབ་ལུགས་བསམ་གཞིས་སྐར་དང་པོར་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་
 སྤྱན་ཁང་ནང་ལོ་མང་རིང་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ཞབས་ཁུ་གནང་སྤྱོད་ཡོད།
 བག་རིའི་ནི་འབྲམ་ཁམ་བུ་རྩ་ཚན་ཁུལ་གནས་སྡོད་མཉམ་གྱི་ཨ་ཁུ་ཚེ་བཟན་དབང་
 རྒྱལ་ལགས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ནས་ ༡༩༨༡ བར་མི་ལོ་ ༢༣ ཙམ་རིང་རྒྱ་དམར་གྱི་བཙན་
 གཞོན་དག་པོའི་འོག་དཀའ་སྤྱུག་ཚད་མེད་སྤང་སྟེ་བཙན་འདྲུག་བྱས་རྗེས་མཐའ་མ་
 གཞུགས་གཞི་གཙང་ནད་རྩིན་གྱིས་བཙན་ཁང་ནས་མ་སློང་ཐེད་ལྟར་འདྲུག་ཅིང་།
 འོན་ཀྱང་དེ་རྗེས་ཁོང་དང་བུ་ཁྱན་པ་གཉིས་གངས་ལྷིས་འོག་རྩིན་འདས་སུ་ལྷུར་
 འདྲུག

ལུས་རང་ ༡༧༥༥ ནས་ ༡༧༥༧ བར་ལོ་གཉིས་རིང་ཐག་རིམ་རྒྱ་
 ཁར་མོ་བ་ལྟའི་ནང་མོ་ན་འཕྱོའི་བོང་ཡི་ག་མོ་བ་ལྟོར་ལུས་ ༥ ཉུས་ཐག་རིང་བཅུ་
 ལྟའི་ལྟ་དཔར་མེ་བས་མིན་ལྟ་བུས་ར་མོ་མོ་བ་ལྟམ་ནས་སུ་དགོང་ལྟ་དཔར་དཔོན་

རིགས་ནས་བཙན་ཤིང་ཐོག་མིམས་ཅན་གྱི་འུ་དམར་གསོད་གཏོང་དུ་བཅུག་སྟེ་གྱི་འུ་
 རི་བསད་མར་ཉུང་ལ་གཞིགས་པས་བརྒན་པ་གྱི་རིལ་མངར་ཆ་སྤྲད་མྱོང་ཡོད་ཅིང་།
 རིལ་བཞིན་ང་ཚོ་སློབ་ཕྲུག་ཚོས་འདི་ཕྱི་གཉིས་མེད་སྤྲིག་བསགས་ལས་འགྲུལ་དེ་
 རིགས་ནང་ཞུགས་མི་དགོས་པར་རྒྱ་དམར་ལ་ཞི་བའི་ངོ་བོ་ཚོ་ལ་མཚོན་ཆེད་དུ་སློབ་
 བྲལ་དང་། དེ་བཞིན་རང་བྱིས་བཅས་སུ་མ་སྟོད་པར་ས་བག་རིང་པོར་བྲོས་བྱོལ་དུ་
 ཐིན་པ་ཡིན། རྗེས་སུ་ལམ་བར་རྒྱ་དམར་དམག་མིས་བཀག་སྟེ་སོ་སོའི་བྱིས་དུ་
 བཙན་ཤིང་ཐོག་གྱིར་སློབ་གྲུས་པ་གསལ་པོ་བྲན་གྱི་འདུག སྐབས་དེར་ངོས་རང་
 ལོ་བརྒྱད་ཙམ་ཡིན་ཅིང་། ང་ཚོའི་སློབ་གྲུའི་གཙོ་འདོན་ནམ་དགེ་ཆན་བྱར་ཁང་ཆེ་
 རྩོད་ལགས་མཆོག་ལ་རྒྱ་དམར་ནས་ལོ་ངོ་༡༠ ལྷག་ཙམ་རིང་བཙོན་ཁང་ནང་མནར་
 གཙོད་བྲག་པོ་བཏང་རྗེས་མཐའ་མ་༡༩༥༩ ལོར་བཙོན་ཁང་ནས་སློབ་བསྐོལ་བྱས་
 རུང་སྐྱེ་གཞུགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཏེ་ཅང་ཞན་སྐབས་ཡུན་རིང་འཛོལ་ཞུགས་བྱུང་
 མིན་ལ་བརྟེན་དེ་ལོར་སྐྱེ་ཆེ་མ་ཟིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་འདུལ་སློབ་པ་མིན་དུ་ཆེན་
 པོ་བྱུང་།

➤ ༡༩༦༠ ལོར་ཐུན་རང་པ་མ་དང་སྐྱེན་མཆེད་མཉམ་དུ་འབྲུག་ཡུལ་བརྒྱད་
 རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་ཀ་ལིང་སློང་དུ་སྐབས་བཙོལ་དུ་འབྱོར། ཟླ་ཤས་རིང་ཀ་སྐྱུག་
 ཀྱི་ཀྱི་ཤོད་སློབ་གྲུར་བསྟོད་དེ་ཐོད་དཀྱིན་ཏིན་གསུམ་སྟོན་འབྱོའི་སློབ་སློང་བྱས།
 དེ་རྗེས་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་པ་མ་ནམ་པས་གྱུས་དང་། གཙེན་མོ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་སྟོན་
 ལགས་དང་། གཙུང་མོ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་འདོམས་ལགས་བཅས་ང་ཚོ་གསུམ་བཞུགས་
 སྐར་ན་ས་ཐོད་སྤྲུག་བྱིས་སྟེར་སློབ་འཇུག་ཡོང་བའི་རེ་སྐབས་ཞུས་ཏེ་རང་གཞུང་
 ནས་དགོངས་བཞེས་བཀའ་དྲིན་ཤིན་དུ་ཆེན་པོའི་ངང་སློབ་འཇུག་མཛད།

༡༩༧༡

ལོར་ན་ས་པོད་ཁྲིམ་དབུ་ལས་ནམ་པས་གུས་རང་སློབ་སྐྱུག་

གཞན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་མཉམ་དུ་མ་སྦྱར་རི་བོད་གཞུང་གཏན་སློབ་དུ་གཏོང་
 གནང་མཛད་དེ་ ༡༩༧༥ བར་མ་སྦྱར་རི་གཏན་སློབ་དུ་འཛིན་རིམ་ལ་ པ་བར་སློབ་
 སློང་བྱས། སྐབས་འདིར་མ་སྦྱར་རི་གཏན་སློབ་ཀྱི་ཐོག་མའི་དབུ་འཛིན་ཕྱིང་རིང་ལྷ་
 འཛིགས་མེད་སྐུ་མ་བཙན་དབང་པོ་མཆོག་དང་། ཕྱིང་རིང་ཨ་མ་རིན་ཆེན་སློལ་མ་
 རྣམ་གཉིས་རེད། སློབ་གྲའི་འཛིན་ཁང་གསར་རྒྱག་མ་གནང་གོང་ང་ཚོ་གིང་སློང་
 འོག་འཛིན་གྲུགས་བཞིན་ཡོད། དེར་སྐབས་མ་སྦྱར་རི་གཏན་སློབ་ཀྱི་ཅིད་ཐང་ཆེན་
 པོ་དེ་བཞིན་སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོ་སློབ་སྐྱུག་རྣམས་ནས་སྤྱི་འོ་སློབ་གྲྲ་བྱོལ་རྒྱུས་དང་།
 གྲུང་མིང་ནམ་ཡིན་བཙས་ཀྱི་དུས་ཡུན་རིང་ས་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ངལ་ཚོལ་ཐོག་
 རས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། སྤྱིང་ས་སྐྱུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བྱུགས་
 རྒྱུ་ལག་འཛིན་ཁོ་ནར་བཞེན་ནས་དེར་སང་ནང་བཞིན་གཞིས་ཆགས་དང་། དགོན་
 རྒྱུ། སློབ་གྲྲ་ཁག་གི་མཐུན་རྐྱེན་གནས་སྤངས་ཏེ་ཅང་བཟང་པོ་འདི་འདྲ་སྐབས་
 དེ་དུས་ནམ་ཡང་མེད་ཅིང་། དཔེར་ན་མའི་སོར་སྤེལ་གོ་བ་ལྷགས་བསམ་གཞིས་
 ཆགས་ལྟ་བུར་ཆ་མཆོན་ན། དང་ཐོག་གིང་ནགས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་མེད་སྐབས་
 གཞིས་མི་རྣམས་ཐོག་མར་རས་གྲུར་དང་། དེ་རྒྱུ་སྐྱུག་ཁང་ནང་གནས་སློང་བྱ་
 དགོས་གྲུར་བ་མ་ཟད། སྐབས་དེར་གིང་ནགས་གཅོད་བྲེགས་དང་འབྲེལ་བའི་ངལ་
 ཚོལ་ལས་གཞི་ལྷ་སློང་གང་ཅིར་རང་རེ་བོད་མི་རྣམས་ནས་མ་ཉམ་ལྷགས་གནང་ཡོད་
 མ་སྦྱར་རིར་གནས་སློང་རིང་གུས་པ་སློབ་སྐྱུག་དེ་བ་འགོད་ཨང་གངས་༡༩༩ ཡིན་
 ཅིང་། སྐབས་དེར་པོད་གཞུང་སློབ་གྲྲ་དང་པོའི་གས་ཡིན་པར་སོང་སློབ་སྐྱུག་
 ཉལ་ཁང་དང་འཛིན་གྲུགས་ལུལ་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཞན་ཙམ་ཡོད་ཅིང་།

དེར་སྐབས་ཀྱི་གར་ཁོང་གསེབ་ནང་ཡོད་པའི་གཞུང་གི་སློབ་ཡུའི་གནས་སྤངས་
 དང་འདྲ་མཚུངས་རེད། དེ་བཞིན་ཞལ་ལག་གི་གནས་སྤངས་ཐད་དེར་དུས་ཤོད་
 གཞུང་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་གནང་བཞིན་པའི་མཐུན་སྦྱུན་བཟང་པོ་འདི་འདྲ་དང་
 བསྐྱར་ས་ཁོ་རང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཐུང་རིང་ཡབ་ཡུམ་ནྟམ་གཉིས་ནི་གུས་སློབ་སྦྱག་
 ཚོར་བཀའ་བྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཁོར་ནྟམ་གཉིས་ནས་གུས་སློབ་སྦྱག་ཚོར་
 དུས་དང་ནྟམ་པ་ཀུན་ཏུ་སོ་སོའི་ཕ་མ་ལྟར་ཐུང་དོར་བྱ་སློབ་བཀའ་སློབ་སྦྱོན་མར་
 གནང་བཞིན་ཡོད། དེ་དུས་ར་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་བཅན་བྱོལ་དུ་སླེབས་ཙམ་སོང་ཙང་།
 རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་མའི་དབལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་ཆེས་ཉམ་སྤྱིའི་སྐབས་ཡིན་སྐབས།
 གུས་རང་མ་སྤུ་རི་གཏན་སློབ་དུ་གནས་ཡུན་རིང་བྲིན་ཅན་ཕ་མ་མཆོག་ནས་དགའ་
 ཉེ་ཞིག་བརྒྱད་བདུན་རེའི་ནང་བརྒན་པ་ཉེ་ཆེད་ལག་དབྱེལ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་མེད་པད་
 བག་༡༥ ཉིར་ལྷ་རེ་གནང་སློབ་ཡོད་པ་དེ་འང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད།
 བྱོན་གོས་ལ་ཆ་མཚོན་ན་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གཞུང་ནས་གསོལ་རས་བསྐྱལ་བའི་ཀོ་
 བའི་རྒྱ་རྒྱ་ཁྲ་འཕྱར་དུ་། ཉམ་པོ་རེ་ཡོད་པ་དེ་དབྱར་དགུན་དབྱེ་མེད་ཐོག་བེད་
 གཅོད་བཏང་སྟེ་འགྲིགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཚང་མས་བྱུགས་ཞིབ་ཡོད་མུས་བཞིན་དེར་
 སྐབས་ཤོད་གཞུང་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་སློབ་སྦྱག་འགའ་རེས་རིན་གོང་ཉིན་སློར་
 སློར་སྦྱག་གཉིས་གསུམ་ལྷག་གནས་པའི་རྒྱ་རྒྱ་མེད་སློད་གཏོང་མུས་སུ་ཡོད་
 འདུག སྐབས་དེར་མ་སྤུ་རི་སློབ་ཡུའི་སློབ་སྦྱག་ཁོངས་ཡིན་པ་སློབ་གྲྭ་གིས་དབང་
 འདུད་མཆོག་དང་། སློབ་མདོ་སྦྱགས་བསྟན་འཛིན་མཆོག་ སློབ་སྟན་འཛིན་དག་
 འབྱེད་མཆོག་ སློབ་སྟན་འཛིན་ནྟམ་རྒྱལ་མཆོག་ སློབ་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་ཞིང་གཤེགས་
 མཆོག་ སློབ་སྟན་པ་ཆེ་རིང་མཆོག་དང་སློབ་ཐོད་པ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་བཅས་ཀྱིས་རྗེས་

ལུ་བཙན་ཕྱོལ་པོད་གཞུང་གི་བཀའ་སློན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་སྐྱོང་ཡོད་པ་དང་།
 ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་སྟོང་ག་དབང་འཕེལ་རྒྱས་མཆོག
 དེ་བཞིན་པོད་མི་མང་གི་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་བུར་པ་སྟོང་ཀླུ་ཆོས་འཕེལ་མཆོག་
 དང་། ཆོགས་གཙོ་བུར་པ་སྟོང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ པོད་མི་མང་སྤྱི་བུར་སྟོང་
 ཀླུ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ སྤྱི་འཐུས་སྟོང་ཚལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན་མཆོག་ སྤྱི་བུར་གསར་
 མིང་སྟོང་ཆེ་རིང་རྟེན་མཆོག་ སྤྱི་བུར་ཕུམ་སྟུ་པད་མ་བདེ་ཆེན་མཆོག་ སྤྱི་འཐུས་སྟོང་
 བམོད་ནམས་ཐུན་ཆོགས་མཆོག་དང་། འངར་མ་ནི་ཁུལ་བཞུགས་མཁས་དབང་ཆེ་
 དབང་ཉེར་བུ་ལགས་བཙས་ཀྱང་དེ་སྔ་མ་སྟུ་རི་སྟོང་བ་བྲེ་སྟོང་བ་སྟུག་ཁོངས་ནས་རེད།

➤ ༡༩༦༥ ལོ་འདུག་དུ་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་མ་སྟུ་རི་
 གཏན་སྟོང་གི་སྟོང་བ་སྟུག་ཁོངས་ནས་པ་མ་སྟོང་ཕྱོགས་མའི་སོར་སྟེལ་ཀོབ་ལུགས་
 བསམ་གཞིས་ཆགས་ཁུལ་ཡོད་པ་ནམས་གཞིས་ཆགས་སྟུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་
 ལྟར། གུས་པའང་ཁོང་ཆོ་མཉམ་དུ་ཡོད་སྟབས་མའི་སོར་སྟེལ་ཀོབ་ལུགས་བསམ་
 ཉིན་སྟོང་དུ་སྟེ་ལོ་༡༩༦༧ བར་ལོ་གཉིས་རིང་འཛིན་རིམ་བདུན་པ་བར་སྟོང་སྟོང་
 བྱས་པ་ཡིན།

➤ ༡༩༦༩ ལོར་གུས་རང་མའི་སོར་སྟེལ་ཀོབ་ཉིན་སྟོང་དུ་བསྐྱོད་ཐུས་
 སྐབས་སུ་དེ་མི་རོགས་ཆོགས་ཀྱི་སྟུ་ཆ་བ་རོག་ཀྱང་སྟེ་ཉ་ཁེར་མཆོག་དང་། མོ་པོ་
 ལུ་མ་རྟེ་བ་མཆོག་བཙས་ཀྱིས་སྟོང་བ་སྟུག་ཁོངས་ནས་དུག་འདེམས་དང་འབེལ་སྟོང་
 ཡོན་རོགས་རམ་ཐོག་སྟོང་བ་སྟུག་གཞན་གྲངས་༥མཉམ་དུ་གུས་པའང་མའི་སོར་གྲོང་
 ཁྲིར་དུ་རྒྱ་གར་དབྱིན་རིའི་སྟོང་ག་ (St Philomena's High School, Mysore
 City) ཞེས་པར་གཏོང་གནང་པའི་ཐུགས་རྟེན་བཀའ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ ༡༩༧༠

ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ བར་སློབ་སྦྱང་བྱས་རྗེས་མཐོ་སློབ་ཐོན།

➤ ༡༩༤༥ ནས་ ༡༩༥༠ བར་ལོ་གསུམ་རིང་གུས་རང་གོང་གསལ་སློབ་
གྲུའི་འཛིན་རིམ་ད། ༡༩༥༠ བཅས་ཀྱི་ཆན་བདག་ཏུ་བསྐོས་གཞག་གནང་སྐབས་འགན་
འཁུར་ལྷག་སློ་ཆེ་བསྐྱེད་ངང་ཞུས། སློབ་སྦྱག་ཁྱིམ་བསྐྱོ་མས་གངས་ ༥༠༠ ལྷག་
ཙམ་ཡོད་ཁོངས་ནས་བོད་རིགས་གངས་ ༡༠ ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་བྱིངས་རྒྱ་གར་བ་
ཤ་སྐག་ཡིན་ཅིང་།

➤ དེ་བཞིན་ ༡༩༤༩༡༩༥༠ ལོར་གོང་གསལ་སློབ་གྲྭ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆན་
བདག་བཞི་ཡོད་ཁོངས་ནས་གུས་རང་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུའི་ (Student Leader,
Social Service Samaj) འགན་འཛིན་ཏུ་བསྐོས་བསྐུལ་གནང་བ་བཞིན་འགན་འཁུར་
གང་བྱུང་ཞུས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་སློབ་གྲུའི་དུས་དེབ་ནང་བཀོད་པའི་ཆན་བདག་ཚོའི་
འབྲེལ་པར་ཞིག་འདི་ནང་མཉམ་འབྲུར་ཞུས་ཡོད། སྐབས་དེར་དགེ་སློབ་སྤྱི་ཡོངས་
ནས་བོད་རིགས་སློབ་སྦྱག་ཚོར་ཆེ་མཐོང་དང་ཆ་འཛིན་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད།

➤ ༡༩༥༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ནས་བཟུང་གུས་རང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་
རྗེས་མའི་སོར་ལུགས་བསམ་གཞིས་ཆགས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་པ་མའི་སར་གནས་སྡོད་
སྐབས་མའི་སོར་གོང་བྱིར་གཏུག་ལག་སློབ་གར་ (St. Philomena's College,
Mysore City) ཞུགས་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་ཆ་ཆར་ཐོན་ཡོད་ཅུང་། སྐབས་དེར་གུས་
ཚོའི་སློབ་ཡོན་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་གཙོ་སྐྱོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལོན་ཏེ་ (Poland)
ནས་ཡིན་པའི་སློ་བོ་ཙུ་མ་བདེ་བ་ (Umadevi) ཞེས་པ་ཚོས་ལུགས་ནང་པ་ཡིན་
པ་ ཁོང་གིས་བཞུགས་སྐར་དར་མ་ས་ལ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་ནས་གུས་པར་བྱུག་
བྱིས་སུ་སྤྱི་དང་། ཞུགས་འཕྲིན་བཅས་བསྐུལ་འགྲོར་ནང་གསལ་ད་ཆ་བྱིད་རང་

མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་ཟིན་སྐབས་གཙུག་ལག་མཐོ་སློབ་རིམ་པས་བྱ་ཚུགས་ཀྱི་རྒྱུ་
 དེར་གྱི་ཆར་འདི་ག་བཞུགས་སྐར་དུ་སར་ཡེ་ཤོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
 གི་དབུ་འཁྲིད་འོག་བཅན་ཁྱོད་ལ་ཐོད་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཁོངས་དབྱིན་ཡིག་མཁུན་
 མཁན་ཆེས་དཀོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་སོང་། ཉིད་རང་འདི་ཕྱོགས་ལས་ཞབས་
 ཞུ་སྐད་འཕུལ་སྐར་དོ་བཅར་དགོས་ལུགས་སྒོར་བཀའ་ནན་མེད་པས་སྐབས་ཡེ་ཤོང་ས་
 ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བཅན་ཁྱོད་ལ་ཐོད་གཞུང་གི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བཀའ་
 དྲིན་ཆ་ཤས་སུ་མ་རེ་སྟུམ་ཉི་གཙུག་ལག་མཐོ་སློབ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སྒོས་བཏང་བུས་
 ནས་དུས་བཞུགས་སྐར་དུ་དོ་བཅར་ཞུས་༥ མོ་པོ་ཨུ་མ་ནི་བ་མཆོག་དམ་པ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་གྲུས་པར་༡༩༥༠ ཟླ་༩ ཆོས་༡༥ དང་ཟླ་༥ ཆོས་༩ སོ་སོར་སྐུལ་འཕྲོར་
 གྱི་ཕྱག་བྲིས་དེ་ཆོ་ད་ལྷ་འདྲ་གྲུས་པས་དམ་དོན་ཐོག་ནས་བདག་གཅེས་ཞུས་ཡོད།
 ཁོང་གི་རོགས་རམ་གཟིགས་སློབ་འོག་དེ་ཆོ་ཐོད་ཕྱག་པོ་མོ་གངས་༩༠ ལྷག་ཙམ་
 ཞིག་སྐབས་དེར་རྒྱ་ཤར་སྟོ་ཕྱོགས་གོང་ཁྱིམ་ཆེ་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་དབྱིན་ཇིའི་སློབ་
 བླ་འདྲ་མིན་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱ་བཞིན་ཡོད། མོ་པོ་ཨུ་མ་ནི་བ་ལགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་
 གྱི་བཀའ་དྲིན་དཔྱད་ཉེན་ཆེད་དུ་དེ་ཆོ་སློབ་སྐྱུག་སྦྱོང་ནས་མའི་སོར་སྐུལ་གོ་བ་ལུགས་
 ཟུང་བསམ་བློ་བཞིན་གཞིས་གོང་གཉིས་པའི་ཉེ་འགམ་དུ་ནུས་རྒྱལ་མཆོད་ཉེན་ཞིག་
 གསར་བཞེངས་ཞུས།

➤ གྲུས་རང་ཐོག་མར་མའི་སོར་སྐུལ་གོ་བ་ནས་ ༡༩༥༠ ཟླ་༥ ཆོས་༡༠
 ཉིན་ཐོན་ཏེ་དུས་བཞུགས་སྐར་དུ་༡༩༥༠ ཟླ་༥ ཆོས་༡༥ ཉིན་བའི་འཕྲོར་བྱང་འཕུལ་
 ཐོག་ཆེན་ཆོས་མྱིང་དུ་བཞུགས་འཇགས་གནང་མཁན་སྤྱི་བདག་དྲིན་ཅན་མོ་པོ་ཨུ་
 མ་ནི་བ་མཆོག་གི་སར་དོ་བཅར་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་གྲུས་རང་སྐབས་དེའི་ཆོས་

རིག་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་བྱང་ཆེ་སྟེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་རིང་མཚོག་ལ་དེ་སྟོན་གནང་བྱུང་ཞིང་།
 ཟླ་༥ ཚེས་༡༦ ཉིན་གུས་རང་སྤྱི་ཚོར་ཡུལ་ལ་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་
 སྐུ་མདུན་དུ་གཟིམས་ཆུང་མངལ་ཁར་དེ་བཅར་ཞུ་རྒྱུ་ལི་ཆེས་རིན་ཐལ་གྱི་གོ་སྐལ་
 བཟང་པོ་ཐོབ་སྟེ་ཡུལ་ལ་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་ནས་གུས་པར་ཚུད་སྐར་
 མ་༡༠ ཙམ་རིང་བཀའ་སློབ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བསྐུལ་དུ། ཉིད་རང་ད་ཆ་མཐོ་རིམ་(High
 School) སློབ་ཐོན་ཐོག་མའི་གས་སོང་། ད་ལྟའི་ཆར་འདིར་ཡོད་གཞུང་ཞབས་
 བསྐྱེས་པ་པལ་ཆེ་བ་ཤོད་ནས་ཐེབས་ཙམ་ཡིན་པས། ཁོང་ནམས་ཀྱིས་དབྱིན་ཇིའི་
 སྐད་ཡིག་མཐུན་མིན་དང་། གཞོན་སྐྱེས་ནམས་ནི་ད་ཆར་སློབ་གྲ་ཁག་གི་ནང་སློབ་
 སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐད་ཡིན་ཅིང་། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་བཅན་གྱི་ལ་ཤོད་གཞུང་སྐུ་
 ངལ་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར་ཉིད་རང་འདི་ག་བཞུགས་སྐར་དུ་ལས་ཞབས་ཞུ་བུལ་ན།
 འདི་ལྟེ་གཉིས་སྟུན་ཡོང་ངེས། དེ་ལུགས་རང་འཁྱེད་ལྟ་སྟོག་ཅིར་ལྷག་བསམ་
 ཏུར་བཅོན་ཆེ་སྟེད་བྱ་དགོས་པ་དང་། རིམ་པས་གཙུག་ལག་མཐོ་སློབ་ (College)
 ལུ་མཐུད་བྱ་རྒྱུ་ལི་གོ་སྐལ་ཡོང་རྒྱུ་ཞེས་བཀའ་སློབ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐུལ་བྱུང་།
 གུས་རང་ཐོག་མར་ ༡༩༥༠ ཟླ་༥ ཚེས་༡༤ ནས་བཟུང་བཅན་གྱི་ལ་ཤོད་གཞུང་
 གི་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་དབྱིན་བྱང་དུ་བསྟོ་
 གཞག་བསྐུལ། གནས་རིམ་དམིགས་བསལ་མེད་ཅིང་། ཟླ་དེ་ལྟེ་མེགས་ཏིན་སྟོར་
 ༡༥༠ བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཐམ་པ་གཏན་འཁེབས་མངོང་། ལས་ཤག་གི་ཐང་དེང་སྐབས་
 སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་བཞུགས་མཆོར་གྱི་གཤམ་དུ་ཁང་མིག་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་
 ཉལ་བྱི་གཅིག་དང་། རྒྱ་ཅོག་ཆུང་ཆུང་ཞིག་འདོག་སའི་གུ་ཡུལ་ཙམ་མ་གཏོགས་
 མེད་ཅིང་།

➤ འདི་མཉམ་གཏུག་པས་ཐོག་མར་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ ཟླ་༥ ཚེས་༡༤ ནས་
 ༡༩༧༡ ཟླ་༡༠ ཚེས་༠༩ བར་ལོ་ངོ་༩༥ སོ་ལཱ་འི་རིང་བཅན་བྱོལ་པོད་གཞུང་གི་
 ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ནང་ལས་ཞབས་དུས་ཡུན་ཇི་ཉུས་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་
 དང་།

➤ སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ ལོར་གཏུག་རང་བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་
 ལས་ཞབས་ལྷུ་བཞིན་པའི་སྐབས་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་བཀའ་རྒྱུང་ཡིག་ཚང་དུ་སྤྱུག་
 ལས་གནང་བཞིན་པ་སྐྱེས་བ་བདེ་ཁང་བསོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་དང་འབྲེལ་
 བ་བྱུང་སྟེ་སྤན་གཉིས་མའི་སོར་སྤྱོད་ལ་ཀོབ་ལུགས་བསམ་གཞིས་ཆགས་སུ་རང་
 ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འདི་ག་རྟེན་མཐུན་འདུག་གི་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ས་ག་མ་
 འཆོལ་ཅམ་བགྱིས་རྗེས་ད་བར་ ལོ་ངོ་སོ་གཅིག་ལྷག་ཅམ་རིང་མི་ཆོ་མཉམ་སྦྱེལ་
 ལྷུ་བཞིན་ཡིན་པ་མ་ཟད་སྤན་གཉིས་ལ་བྱ་སྤྱུག་བྱོ་གན་གཞོན་གཉིས་ཡོད། སྤན་
 ཚོའི་ནང་མི་བྱ་སྤྱུག་དང་པ་མ་གཅིག་གི་སྤྱན་མཆེད་ཇི་ཡོད་བཅས་ཀྱི་སྐོར་འདིའི་
 གཤམ་དུ་མཆོན་ཐོ་ཟུར་བཀོད་ཞུས་ཡོད།

➤ དེ་བཞིན་གཏུག་རང་གཞུང་ཞབས་ཡིན་སྐབས་གནས་རིམ་དམའ་ཤོས་
 ལས་བྱའི་སྟེ་ཆོན་ཁོངས་གཞོན་དུང་ནས་མཐོ་ཤོས་འགན་འཛིན་སྟེ་ཆོན་ཁོངས་དུང་
 ཡིག་ཆེ་མོ་བར་ཐེམ་པ་རིམ་འདྲེགས་ཐོག་བཅན་བྱོལ་པོད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་
 མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ནང་རང་འབྲིའི་ལྷ་སྐོ་གང་ཅིར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་ཐོབ་ལ་
 གཞིགས་པས་ལྷག་སྟེ་ཆེ་བསྐྱེད་ཇི་ཉུས་སྐོར་འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁང་ཁག་གི་བཀའ་
 རྒྱུན་ནམ། ཡང་ན། དུང་ཆེ་སུ་དུང་ནས་སྤུལ་བའི་གཟེངས་བསྟོད་ལག་ཁྲིར་
 ཁག་གི་པར་བསྐྱས་དེབ་འདིའི་གཤམ་དུ་མཉམ་འབྱུང་ཞུས་ཡོད།

➤ གུས་རང་བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱང་གཞིན་གྱི་འགན་
 འཁུར་བྱས་སྐབས་བོད་གཞུང་བཀའ་གནས་ནས་བོད་གཞུང་གིས་རིག་ལས་ཁུངས་
 བརྒྱད་གཤམ་གསལ་གཞུང་ཞབས་གཞན་གྲངས་པ ༥ ལྟན་དུ་ཨ་མི་རི་ཁ་ཁུལ་ ༡༩༤༤
 ཟླ་༡༡ ནས་བརྒྱུད་ཉིན་གྲངས་༤༠ ཙམ་གྱི་རིང་དཔལ་འབྱོར་དང་འཛིན་སྐྱོང་སྐྱོང་
 སྐྱོང་ཆེད་གཏོང་གནང་མཛད། སྐབས་དེར་གུས་དང་མཉམ་དུ་དཔལ་འབྱོར་བྱང་ཆེ་
 སྐྱོ་ཟླ་བ་ཆེ་རིང་མཆོག་དང་། ནང་སྤྱིད་བྱང་འཕར་སྐས་མོ་མཁའ་འགོ་ཐུག་མཛོད་
 ཆང་མཆོག་ གེས་རིག་བྱང་གཞིན་དངོས་སྒྲུབ་ཆེ་རིང་ལགས། འཆར་འགོད་བྱང་
 གཞིན་ཟླ་མ་དབང་ཐུག་རྒྱལ་མཚན་ལགས་བཅས་ཡོད།

➤ ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་རང་གཞུང་གིས་བཅན་འབྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
 ཁོངས་ནས་ཨ་རི་མི་གྲངས་ཆེ་སྟོང་ཐམས་པ་གཞིས་གཏོང་མཛད་ཀྱི་ཐུགས་
 ཐག་ཆོད་དེ་མི་འགྲོ་གཏོང་སྤྱོད་ཐད་རྒྱ་རྒྱལ་ཆེད་མིང་གཞུང་བསྐྱོ་བཞེས་གནང་
 སྐབས་གུས་བཟའ་ཆོ་གཉིས་ཀ་གཞུང་ཞབས་ཡིན་སྐས་སྐར་ཐོག་མའི་དམིགས་
 ཡུལ་གཞིར་བརྒྱུད་སྐྱ་མཐུད་བཅན་འབྱོལ་བོད་གཞུང་མང་གི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་
 ཀྱི་བསམ་བློ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་མེད་སྐབས་རྒྱ་རྒྱལ་མིང་གཞུང་ཁོངས་རང་ཉིད་
 ཞུགས་ཀྱི་ལྷ་ཅི་ཙ་མ་སྐྱ་ན་མཆེད་དང་བུ་ཐུག་བཅས་ཀྱི་མིང་གཞུང་ཙམ་ཡང་ཐོ་
 འགོད་སྐད་ཐུལ་རིགས་བྱང་སྐྱོང་མེད་པ་དངོས་བདེན་ཡིན་ལགས།

➤ ཅ་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་ནར་གཞིགས་ཆེ་༡༠༠༩ ཟླ་༡༠ཆོས་༡༠ ནས་
 བརྒྱུད་བཅན་འབྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལས་ཞབས་སྐྱ་མཐུད་ཞུས་ཆེ་ནས་ཡོལ་མ་ཐོན་
 བར་ད་དུང་ལོ་གྲངས་པ ༥ ཙམ་རིང་གཞུང་ཞབས་ཞུ་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་དེ་
 ལྟར་ཡང་། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་བྱང་ཆེ་འགན་འཁུར་ཞབས་ཞུ་འདི་རིང་

གཟུགས་གཞི་བདེ་མིན་གྱི་གནས་སྤངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་༡༠༠༩ ཟླ་༡༠
 ཚེས་༩ ནས་བཟུང་བཅཅ་ཕྱོད་པོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ནས་ཆས་ཡོལ་
 སྤྱོད་པ་ལྟར་མི་ཞུ་མཐུ་མེད་གྲུང་སོང་ཞིང་།

➤ ལུས་རང་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ནས་ཆས་ཡོལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་རྒྱས་རྒྱུ་
 གཟུགས་གཞིའི་གནས་སྤངས་དཔ་སྒྱེད་ཡོད་སྟེ་དངལ་གསོ་དང་འབྲེལ་སྤྲོད་བཅས་
 དགྱིས་དེ་རྒྱ་བ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ནད་གཞི་ཕྱན་པའི་དཔ་དུ་སོང་སྟེ་ལུས་རྒྱ་རྒྱས་
 ལ་མི་དེ་སྤྱོད་པའི་ཡོད་པའི་ཞོར་མིང་པོད་གྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྟོང་ཁང་གི་རེས་
 རྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཁྲི་ལྷན་སྟོན་སྤྱོད་པ་བཟང་ཡོ་ཤེས་མཆོག་དང་དབུ་འཛིན་ལྷ་སྤྱོད་
 ཀྱིས་ཡོ་ཤེས་རྣམ་གཉིས་གྱི་གམ་དུ་ངོ་བཅར་དང་འབྲེལ་གྱས་པའི་གཟུགས་གཞིའི་
 གནས་སྤངས་ལ་གཞིགས་པར་ནོར་མིང་དུ་ཞབས་སྤྱི་ཞུ་འདོད་ཡོད་ལགས་ན་གྱས་
 པར་ལས་གནས་རི་འོས་ཤིག་གནད་སྟོང་ཡོད་པའི་རེ་བ་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པར།
 ལུགས་རྒྱུ་བཀའ་བློན་མེད་དུ་ཆེ་བའི་ངང་ནས་གྱས་པར་༡༠༠༩/༩/༡ ནས་ནོར་
 མིང་པོད་གྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྟོང་ཁང་གི་དུང་ཆེའི་གོ་གནས་ཐོག་བསྟོན་གཞག་
 མཛད་པ་རི་བཞུགས་༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༩༠ བར་ལོ་གཅིག་གི་རིང་འཛིན་སྟོང་གི་
 འགན་འཁུར་ཞབས་ཞུ་དགྱིས་པ་ཡིན། དུས་ལུན་དེའི་རིང་རང་ངོས་ནས་གོང་རིམ་
 ནོར་མིང་པོད་གྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྟོང་ཁང་གི་རེས་རྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཁྲི་ལྷན་
 སྟོན་སྤྱོད་པ་བཟང་ཡོ་ཤེས་མཆོག་དང་། དབུ་འཛིན་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡོ་ཤེས་མཆོག་རྣམ་
 གཉིས་གྱི་བཀའ་དགོངས་རི་བཞུགས་རང་འབྲེལ་ཞུ་སྟོན་ལྷ་སྟོན་ཆེ་བསྟེན་དང་ཞུས་
 པ་ཡིན།

➤ འོན་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་ལེགས་པ་དང་། རྟོན་འཕམ་གྲུང་གཞིའི་གནས་ཚུལ་

ཞིག་ལ་གུས་རང་ནོར་གྱི་ཤིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་དུ་ལས་ཞབས་ཞུ་
 བཞིན་པའི་སྐབས་རང་གཞུང་ནང་གྲིང་ལས་ཁུངས་ནས་གྲུས་པར་ ༡༠༠༥ ཟླ་༩
 ཚེས་༩༡ འཁོད་པའི་བཀའ་ཡིག་གནང་འབྱོར་ནང་གསལ་གྲུས་རང་ལྟེ་ར་ལྷན་བདེ་
 གྲིང་གྲིང་ཤོད་མིའི་གཞིས་སྒྲར་དུ་ཡོད་པའི་ཆས་ཡོལ་ལས་ཤག་དེར་སྒྲིག་གསལ་
 ཡོ་རེའི་ནང་རྒྱུག་རིང་གནས་སྡོད་བྱ་དགོས་ཀྱང་། དེ་གཞིར་བཟུང་བསྟུང་མིན་ལ་
 བརྟེན་སྡོན་བསྐྱལ་ཆས་ཤག་དེ་བཞིན་སྒྲིར་འབུལ་ཞུ་དགོས་ཅེས་བཀའ་ནན་ཐེབས་
 ཇིས། གཞིས་བྱེས་གང་དུ་འད་སྡོད་གནས་ས་ཁང་གང་ཡང་མེད་སྐབས་སེམས་
 འལ་ཅི་ཆེའི་རང་དེ་སྒྲའི་ནད་གཞི་རྗེ་ཞན་རྗེ་སྟུག་དུ་སོང་རྒྱུ་ནོར་གྱི་ཤིག་ལས་
 ཞབས་ཁོངས་ནས་ཅ་དགོངས་མི་ཞུ་ཆད་བུལ་གྱུར་སོང་ཞིང་། གྲུས་པས་མི་ཡོ་༩༤
 མིན་ཅམ་རིང་བཅན་བྱོལ་ཤོད་གཞུང་གི་ལས་ཞབས་ཞུས་ཏེ་མཐའ་མ་ཆས་ཡོལ་སྒྲ་
 བསྐྱར་ཞུས་རྗེས་ལུགས་མཐུན་བཞིན་ཆས་ཡོལ་སྡོད་ཤག་ཞུ་བསྐྱལ་སྒྲོར་གྱི་གནས་
 སྐངས་དང་། དེ་བཞིན་རང་གཞུང་ནང་གྲིང་ལས་ཁུངས་ཁོངས་གཏོགས་ས་ཁང་
 བདག་གཉེར་ཁང་ནས་གྲུས་པར་༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༩༡ ཉིན་སྐུལ་འབྱོར་གྱི་བཀའ་
 ཡིག་དེར་གྲུས་པས་བདེ་སྟུག་གསལ་མཐུན་རྗེ་ཞུས་བཅས་འདི་ནང་རྒྱར་བཀོད་ཞུས་
 ཡོད། སྐབས་དེར་ཤོད་གཞུང་ནང་གྲིང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ས་ཁང་
 བདག་གཉེར་ཁང་ནས་གྲུས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ཞབས་བབྱེས་ཡོལ་མི་གངས་
 ༩༦ ལ་ཆས་ཤག་བགོས་སྡོད་དང་བེད་སྤྱོད་སྒྲིག་མཐུན་བྱུང་མིན་གསལ་བའི་སྒྲོར་
 དོན་གནས་འདྲ་མིན་འཁོད་པའི་བཀའ་བྱ་གནང་ཡོད་འདུག ཅ་བའི་འདི་སྒྲོར་
 ཇིས་སྟེ་ཤོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༡༩ ཉིན་ཤོད་མི་མང་
 གྱི་འབུས་སྟན་ཆོགས་ཀྱི་མང་ཆོགས་ཅིས་ཁྲའི་ཆོགས་ཅུང་གི་སྟན་ཐོ་ ༡༠༠༤༩༩

ནང་གོས་ཚོགས་ལ་ལས་དོན་དེ་བྱས་ཀྱི་སྟན་ཐོ་ཡུལ་གནང་མཛད་པའི་ཡིག་ཆ་ཨང་
 ༡༡ མོག་གྲངས་༡༡ ནང་། རྒྱ་ཆེས་སྟན་༡༡༧༧ བགྲམ་ཤག་གྲངས་༤༤
 བཤོ་སྟོད་དང་བཤོ་སྟོད་སྒྲིག་མཐུན་བྱུང་མིན་གསལ་ཐད། ༡༡ བོད་གསལ་བགྲམ་
 ཁང་ ༤༤ ཁོངས་ནས་བདེ་སྒྱིད་སྒྱིད་དུ་བགྲམ་ཁང་༡༡ བགྲམ་ཡོལ་བ་ནམས་
 ལ་གཞིས་ཁང་གི་དེ་བོར་གནང་བ་ཡིན་འདུག་ན་ལས་ཤག་བཤོས་འབྲེམས་ཀྱི་
 སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༡ པའི་ནང་གསལ་༡༡ དཔོངས་དོན་སྒྲིག་གཞི་
 འདི་དང་བསྟུན་མ་དཔོས་པས་སྒྲིག་མཐུན་མ་བྱུང་བར་ངོས་འདྲིན་ཞུ་བཅས་དཀའ།
 ༡༡ དེ་སྔ་གཞིས་ཆགས་ཁག་ནང་གཞིས་སྐལ་ཡོད་པའི་བགྲམ་ཡོལ་བ་གྲངས་ ༥
 ལ་སོ་སོའི་གཞིས་སྐལ་དང་བགྲམ་ཁང་བརྗེས་བསྐྱར་གྱིས་བདེ་སྒྱིད་དུ་བགྲམ་
 ཁང་ ༥ གཞིས་ཁང་གི་དེ་བོར་བཤོས་འབྲེམས་གནང་འདུག་པ་ཤོད་བཞིན་སྒྲིག་
 འགལ་ཆགས་པར་ངོས་འདྲིན་ཞུ་བཅས་དཀའ། བཀའ་ཤག་གིས་བགྲམ་ཡོལ་བ་ས་
 ཁང་ཐོབ་སྐལ་ཡོད་བཞིན་པར་བགྲམ་ཤག་དང་ཤོ་བརྗེས་ཆོག་འཐུས་གཏན་འབེབས་
 གནང་འདུག་པ་དེ་དག་ལས་ཤག་དང་བགྲམ་ཤག་བཤོ་སྟོད་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་
 ༡༥ པ་དང་ཙུ་འགལ་བྱུང་འདུག་ཅེས་གསུང་ཐད།

གཞུང་ཞབས་འདེམས་སྟན་ནས་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་བགྲམ་ཤག་
 དང་གཞིས་ཆགས་ཐོབ་སྐལ་ཤོ་བརྗེས་གནང་བཅས་ཡོད་པ་སྔ་རྗེས་ཞུས་གནང་
 བྱུང་བ་མ་ཟད། ལས་བྱེད་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཞུ་མཁན་དེ་རིགས་བྱུང་བར་
 ཚོགས་ཆུང་ཆེད་བཅུགས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་ཞུས་པ་དང་། ཚོགས་ཆུང་
 ནས་ལས་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ལ་ཆུང་དུས་པ་མ་དང་མཉམ་དུ་གཞིས་ཆགས་ཐོབ་ཐང་
 ཐོབ་ཡོད་རུང་མང་པར་ལོ་མང་རྗེས་བཟང་ལྷ་བྱ་ཡུག་དང་བཅས་གཞིས་ཆགས་སུ་

སྤྱིར་ལོག་གིས་སྔོན་ཡུལ་ཁང་ཁུངས་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་འཕྲད་འདུག་པར་
 གོ་བཤེས་གནང་ཐབས་བྱུང་ན་མི་ཆེ་བོད་གཞུང་མང་གི་སྤྱི་ཚུལ་བསྐྱལ་མཐར་མི་
 ཆེའི་མཐའ་མ་སྔོན་ཁང་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་མི་འཕྲད་པའི་དགོ་ཕན་ཅི་ཆེ་འབྱུང་
 དེས་ཀྱི་རྒྱབ་གཉེར་གནང་ཡོད་པའི་ཐོག་ལས་བྱེད་པའི་བདེ་སྦྱུག་ལ་གཞིགས་སྟོན་
 གང་ཡོད་གནང་རྒྱ་གཞུང་གི་བྱ་གསལ་འགན་ཡིན་སྐབས་བཟེས་ཤིག་དང་གཞིས་
 ཆགས་ཀྱི་ས་ཁང་ཐོབ་སྐལ་གོ་བཤེས་བྱས་ཁག་བཟེས་ཤིག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་རོ་བོར་
 གནང་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེས་གནང་བ་ཡིན་སྐབས་ལས་ཤིག་དང་བཟེས་ཤིག་བགོས་
 འབྲེལ་སྤྱི་སྤྱི་གཞི་དང་བསྐྱེད་མ་དགོས་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་གཞི་འགལ་མིན་ཀྱི་ཞེས་
 གསལ་འདུག་ལགས་པ་དང་།

བྱས་རང་ནོར་སྤྱིར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྟོན་ཁང་དུ་བྱུང་ཆེའི་འགན་འཁུར་
 ཞུ་ཡུན་རིང་གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་འབྲེལ་ཇི་བཞིན་འདོན་སྟོན་ཐོག་ལས་སྟོན་སྐབས་
 འདོན་ཞུ་སྟོན་དང་བྱེད་བཀའ་ལས་བྱེད་དང་། ལས་མི་ནམས་ཀྱི་བདེ་ཅིའི་སྦྱད་ལས་
 དོན་གང་ལེགས་བྱུང་བྱུང་པ་བྱུང་སོང་སྐབས་ལགས་པ་དང་།

ནོར་སྤྱིར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྟོན་ཁང་ནས་ཅ་དགོངས་ཞུས་
 འཕྲལ་བྱས་རང་སྤྱིར་སྦྱེན་བདེ་སྤྱིར་སྤྱིར་དུ་ཡོད་པའི་གསལ་ཤིག་དེར་གནས་
 སྔོན་སྦྱད་དོག་ཐོན་བྱུང་གོས་སྐམ་བྱུང་། སྐབས་དེར་བོད་གཞུང་ཆེས་མཐོའི་
 ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱི་བྱུང་ཁྲིམས་དུང་སྟོན་པར་མ་དགའ་འདུལ་མཆོག་བརྒྱད་ཆེས་
 མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་ཟེས་ནང་སྟོན་མ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་
 མཆོག་ནས་བྱ་གསལ་དེ་གནང་བ་ཇི་བཞིན་༢༠༠༥ ལྷ་པ་ ཆོས་ ༡ ནས་བརྒྱུད་
 ལོ་གཉིས་རིང་ཆོད་གན་ཐོག་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱི་བྱུང་ཁྲིམས་

ཏུང་གི་ཞབས་ཁུ་སྐྱབ་རྒྱའི་མོས་མཐུན་ཁུས་པ་མ་ཟད་༡༠༠༤ ཟླ་༡༠ ཆེས་༩
 བར་ཆེས་མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་སྤྱ་མཐུད་ལས་ཞབས་ཁུས་པ་ཡིན། གྲུས་པས་
 ཆེས་མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་ད་རེས་ཐུགས་རེ་གནང་བ་མ་ཟད་ཆེས་མཐོའི་
 སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་ལས་ཞབས་ཁུས་ཆེ་གྲུས་པར་སྤྱིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་
 ལུ་སྒྲོའི་སྒྲོར་སྤྱོད་གསོག་གསར་པ་ཡོད་རྒྱུ་དང་། ཞོར་དུ་གྲུས་པའི་བགྲེས་ཤག་
 སྒྲོར་གྱི་དཀའ་ངལ་དེ་སྤྱ་མཐུད་འཕྲད་ཞི་ཡོད་སྐྱམ་པའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཁུས་པ་ཡིན།
 འོན་ཀྱང་སྒྲར་ཡང་ཤིན་དུ་སྤྱབས་མི་ལེགས་པ་དྲང་། སྒོ་འཕམ་པ་ཞིག་ལ་ཆེས་
 མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་གྲུས་པར་བསྐྱལ་བའི་བཀོད་རྒྱའི་ནང་ཟུ་ཐོགས་དང་
 ལས་ཤག་མཚོན་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ནམས་གཞུང་ཞབས་ཏུང་ཆེ་སྤྱི་མཚུངས་བསྐྱལ་
 ཐོབ་ཡོད་རྒྱུ་ཞེས་གསལ་ཡོད་ནའང་། ལམ་སྒོལ་བཞིན་གྲུས་པའི་ལས་ཤག་གོ་
 སྤྱིག་ལུ་སྤྱོགས་ཐད་ཆེས་མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་ཐོད་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ས་ཁང་
 བདག་གཉེར་ཁང་དུ་༡༠༠༥ ཟླ་༤ ཆེས་༡ ཉིན་ཐུག་གིས་བསྐྱལ་བའི་བཀའ་ལན་
 ཏུ། ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་དབུས་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་
 འགྲེམས་ཚོགས་རྒྱུད་ནས་༡༠༠༥ ཟླ་༧ ཆེས་༡༩ ལམོད་པའི་ནང་སྤྱིད་དབུས་
 ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྤྱིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༡ནང་གསེས་
 པའི་ནང་ནས་ཡོལ་བ་སྤྱ་ཞིག་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་དུ་བསྐྱར་བསྒྲོལ་བ་ཡིན་ན།
 སྤྱོད་ཁང་ཡོད་སའི་ས་གནས་དེར་བཀོད་བསྤྱིགས་བྱུང་ན་ལས་ཤག་ཐོབ་ཐང་མེད་
 ཅིང་། ས་གནས་གཞན་དུ་བཀོད་བསྤྱིགས་བྱུང་ཆེ་ལས་དོན་ལུ་ཡལ་དེར་ལས་
 ཤག་ཐོན་མིན་ལ་མ་སྒྲོས་པར་ནས་ཡོལ་སྤྱོད་ཁང་སྤྱིར་འབུལ་ལུ་དགོས་ཞེས་
 གསལ་འདུག གྲུས་པར་ལས་ཤག་གོ་སྤྱིག་གནང་སྤྱོགས་ཐད་ཐོད་གཞུང་

ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང་། བོད་གཞུང་ནང་གྲིང་དཔུས་ལས་ཤག་དང་
 བཟེས་ཤག་བགོས་འབྲེལ་ས་ཚོགས་ཚུང་གཉིས་དབར་གནས་འབྲེལ་རི་གནང་དང་།
 དེ་བཞིན་ཐོག་མར་གྲུས་རང་བཟེས་ཡོལ་སྤྱོད་བསྐྱར་བྱས་ཐོན་རྫིས་སྟོད་གནས་མའི་
 མོར་སྤྱོད་གོང་ལུགས་བསམ་གྲོང་སྤེལ་གཉིས་པའི་ཁང་ཨང་༡༡ ནང་གཞུང་མོ་ཆེ་
 རིང་དབྱངས་སྒྲིང་ལགས་ནང་ཁྲིམ་བུ་སྤྱུག་དང་སྒྲིམ་མ་བཅས་མི་གངས་༡ གནས་
 སྟོད་བུ་མའི་སྤྱོད་ཁང་དེར་གྲུས་བཟེས་མི་བུ་སྤྱུག་བཞི་བསྐྱར་དེ་སྟོད་རྒྱའི་གྲུ་ཡུལ་
 ཙུ་བ་ཉིད་ནས་མེད་ངེས་ལ་བཞེན་བཀའ་བྱུང་ཡིག་ཚང་གི་༡༠༠༡ ཟླ་༩ ཆེས་༥
 འཁོད་ཙུ་འཛིན་གསལ་བསྐྱུགས་དགོངས་དོན་བཞིན་གྲུས་པའི་གཞིས་ཆགས་ས་
 ཁང་སྐལ་ཐོབ་སྤྱིར་སྤུལ་དང་སྤྱུགས་དུ་ར་དུན་བདེ་སྒྲིང་གྲིང་དུ་ཡོད་པའི་གཞུང་
 ཞབས་བཟེས་ཤག་ཁོངས་ནས་གོ་བརྗེས་གསོལ་བསྐྱུལ་རི་གནང་སྟོར་སྤྲུལ་བྱ་
 སྤྱན་རི་སྤུལ་བཅས་གཤམ་དུ་ཕབ་བལྟས་བཟེས་ཡོད།

ཐོག་མའི་གཉིས་མོས་ཚོད་གན་འབྱུང་དོན་གཞིར་བཟུང་གྲུས་རང་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་
 ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་དྲུང་དུ་སྤྱོད་མཐུན་ལས་ཞབས་ཞུ་སྟོ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་གསལ་
 བོད་གཞུང་ནང་གྲིང་དཔུས་ལས་ཤག་དང་བཟེས་ཤག་བགོས་འབྲེལ་ས་ཚོགས་ཚུང་
 གི་བསྐྱུལ་བྱ་གཞིར་བཟུང་གྲུས་པར་དྲུང་ཆེ་སྤྱི་མཚུངས་བཞིན་ལས་ཤག་གོ་སྤྱི་ག་
 གནང་བྱ་ལྟ་ཅི། རང་ཉིད་སྤྱུགས་ཡུལ་སྟོད་གནས་ཆས་ཤག་གཅིག་རང་ཡོད་པ་
 དེའང་སྤྱིར་སྟོག་ཞུ་དགོས་ཡུང་ཆེ་མི་ཆེ་ཕལ་ཆེ་བ་བཅན་ཤོལ་བོད་གཞུང་གི་ཞབས་
 སྤྱོད་ཞུས་རྗེས་མཐའ་མ་ལོ་ན་ཆས་པའི་སྐབས་སུ་བྱ་གར་དང་། བོད། གཞན་ཡང་
 སྤྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་ཁབ་གང་དུ་འད་སྟོད་གནས་གང་ཡང་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཅི་ཆེ་འཕྲད་
 ངེས་ལ་སོང་། ཡོ་གཉིས་རིང་གི་ཚོད་གན་དུས་ཡུན་མ་ཐིག་གོང་ཆེས་མཐོའི་

ཁྱིམ་མེད་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་ཁྱིམ་ཏུ་དང་ལས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
ཅ་དགོངས་མི་ཞུ་ཆད་བཤམ་གྱིས་གཞི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལགས།

➤ ཆེ་རབས་མང་པོའི་གོང་ནས་ལས་དང་སློན་ལས་བཟང་པོ་བསགས་
པའི་མཐུས་ཆེ་འདིར་གྱུས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ ཟླ་༥ ཆེས་༡༩ ནས་༣༠༠༥ ཟླ་༡༠
ཆེས་༡༠ བར་ལོ་དོ་སྤྲུལ་ཅུ་སོ་ལྔ་༡༥༡ ལྷག་ཙམ་རིང་ལྷན་ཁྲིམ་ལྟོད་པོ་དང་
ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རིན་པལ་ལས་སྟོན་བཀའ་སློབ་དང་། མགོན་པོ་
མཆོག་གི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་བཟང་པོའི་འོག་བཅན་སྤྱོད་པོད་གཞུང་གི་ལས་
ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ནང་གཞུང་མང་སྤྱི་སྤྱན་ལས་ཞབས་གོ་སྐབས་བཟང་
པོ་ཐོབ་པ་དེ་བཞིན་རང་དོས་ནས་ཀྱང་རང་འཁྲིའི་ཞུ་སྟོན་གང་ཅིར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་
རྒྱས་དང་ཉམས་སྤྱོད་ལ་གཞིགས་པས་ལྷག་བསམ་སེམས་འཁྱུང་ཆེ་བསྐྱེད་དང་ཞུས་
པས་ཆེ་སྤྱི་མར་ཡང་གོང་བཞིན་ཆོགས་དང་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་རི་སློན་རྒྱན་
མར་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

➤ ད་ཆ་གྱུས་རང་སྤྱི་ལོ་༣༠༠༥ ཟླ་༡༠ པ་ནས་བརྒྱུད་འདི་ག་རྒྱ་གར་དེ་རྒྱ་
དུཅུན་བདེ་སྤྱིད་མིང་ཁྲལ་གཞུང་ཞབས་བབྱས་ཡོལ་ལས་ཤག་དུ་མི་ཆེའི་མཐའ་
མཐུག་འདི་སྤྱི་གཉིས་སྤྱི་ཁྲ་ཁ་འདོན་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ལ་འབྱུངས་བཞིན་ཡོད་པ་མ་
ཟད་ཞོར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་ལ་གཞིགས་པས་བོད་མི་སྤྱི་སྤྱིར་སྤྱད་ནས་
ཐུགས་རེ་དེ་གནང་བཞིན་ཐུགས་པན་གསོ་བའི་ཞབས་ཞུ་ལས་རིགས་ཅག་ཅིག་དེ་
སྤྱིད་ཅིག་ཞུས་དང་ཞུ་ཐུས་སྤྱོད་ལགས།

➤ དེ་ལྟར་གོང་དུ་ལྟར་ཙམ་གསལ་བཤད་ཞུས་པ་དེ་བཞིན་གྱུས་པས་
གཞིས་ཆགས་ས་ཁང་དང་བབྱས་ཤག་གོ་བཟོས་དེ་ཞུས་ཀྱི་སྟོར་ནང་ལྷན་ལ་སྤྱ

རྩིས་ལྷན་པའི་སྤྱུལ་དང་། དེར་དགོངས་བཞེས་ཀྱི་གནད་། དེ་བཞིན་གུས་རང་
 མོར་སྤྱིར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོད་ཁང་དུ་ལས་ཞབས་ལྷན་བཞིན་པའི་སྐབས་
 ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ནས་༡༠༠༥༡༣༡ ཉིན་བཟུང་ཤག་གིས་འབྲུལ་ལྷན་དགོས་
 ལུགས་སྐོར་སྤྱུལ་རྒྱ་ཏི་ཐེབས་དང་། དེར་སྤྱིར་བཏུ་ལྷན་པའི་ལྷན་ ཡང་གུས་
 རང་ཆེས་མཐོའི་བྱིས་ཞིབ་ཁང་དུ་ལོ་གཉིས་རིང་ཚོད་གན་ཐོག་ལས་ཞབས་ལྷན་
 བཞིན་པའི་སྐབས་ནང་སྤྱིད་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས་གུས་པར་ལས་ཤག་གོ་
 སྤྱིག་གནད་རྒྱ་ལྷན་པའི་སྤྱིད་སྤྱིར་དུ་ཡོད་པའི་གུས་པའི་བཟུང་ཤག་དེའང་གིས་
 འབྲུལ་དགོས་ལུགས་སྐོར་སྤྱུལ་རྒྱ་ཏི་ཐེབས་སྐོར་ཆེས་མཐོའི་བྱིས་ཞིབ་ཁང་དང་།
 བོད་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་གཉིས་དཔར་སྤྱིར་བཏུ་གནས་འབྲུལ་
 རི་གནད་བཅས་པར་གྲོན་རྒྱུད་པར་བཟུང་མཉམ་འབྲུར་ལྷན་པའི་དགོས་པར་གཤམ་
 ཏུ་ཕབ་བཟུང་ལྷན་པའི་ལྷན་པས་གོང་གསལ་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་དོ་བཟུང་
 ཆེས་མཐོའི་བྱིས་ཞིབ་ཁང་ནས་གསོལ་རས་གནད་སྐྱོད་ཡོང་བ་ལྷན་དོན་རི་བཞིན་
 དགོངས་བཞེས་ཆེན་པོའི་རང་ནས་གནད་སོན་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

གཞིས་ཆགས་ས་ཁང་ཐོབ་སྐྱུལ་དང་བཟུང་ཤག་གོ་བཞེས་སྐོར།

༡། དཔལ་ལྷན་ནང་སྤྱིད་བྱུང་ཆེ་ལྷན་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེར།

ཆེད་འབྲུལ། རི་ལྷན་ལྷན་པར་

བཞིན་གུས་པ་སྤྱིར་གྱི་དཀའ་ངལ་ལ་བཞིན་ནས་ད་ཆ་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ནས་༡༠༠༩
 ཟླ་༡༠ ཆེས་༡༠ ནས་བཟུང་ནས་ཡོལ་སྤྱི་བསྐྱུར་ལྷན་ཏེ་བཀའ་འབྲོལ་སྤྱུལ་སྤྱིན་
 བྱུང་སོང་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། གུས་པའི་ས་ཁང་ཆ་སྐྱུལ་མའི་སོར་སྤེལ་གོ་བ་ལུགས་

བསམ་གཞིས་གྲོང་། ཁང་ཨང་ ༡༡ ནང་ཡོད་རུང་། འདོད་གཅིག་ནང་མི་
 མ་ཡིན་པའི་གུས་པའི་གཙུང་མོ་ནང་མི་བུ་ཕུག་གངས་༤ དང་སྒྲིད་མ། གཙུང་
 གོ་བཙས་ཁྱོན་བསྡེ་མས་མི་གངས་༡ ཡོད། ད་ཆ་སྒྲིད་གནས་གུ་ཡུལ་མེད་པའི་
 དཀའ་ངལ་དངོས་འཕྲད་ལ་སོང་། བཀའ་བླུང་ཡིག་ཆ་དག་གི་༡༠༠༡ ཟླ་༤ ཆེས་༥
 འཁོད་ཅ་འདྲིན་གསལ་བསྐྱགས་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་གཞིས་ཆགས་ས་ཁང་
 དང་། བདེ་སྒྲིད་མིང་ཁུལ་བགྲེས་ཤག་གོ་བརྗེས་ལྷ་འབྲས་ཆོག་པའི་སྒོར་ལུགས་
 བསམ་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་མཆོག་ལ་བཀའ་འཁོལ་ཆོག་མཆན་གནང་སྒྲོང་ཡོང་
 བ་ལྷ་རྒྱ་དང་ཆབས་ཅིག་གཞིས་ཆགས་ས་སྐལ་མིར་བཞེས་བྱུང་མཆོམས་གུས་པར་
 བདེ་སྒྲིད་མིང་ཁུལ་བགྲེས་ཤག་གི་གསོལ་སྐུལ་གནང་སྒྲོང་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་བ་ལྷ་རྒྱ།
 ད་བར་མི་ལོ་༡༡ ལྷག་ཙམ་རིང་གཞུང་མང་གི་ཞབས་ཁུ་སྐབས་སྒོ་རི་མཆིས་རང་ཉིད་
 གྱི་ཤེས་རྣམས་ལ་གཞིགས་པས་ལྷག་སྒོ་ཆེ་བསྒྲིད་གང་ཐུབ་ལུས་ཁུལ་ཡིན་ཅིང་། ད་ཆ་
 བསམ་ཡོལ་འགོ་ཁང་སྒྲིད་གནས་འདི་ཡིན་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་དངོས་སུ་འཕྲད་བཞེན་
 ཡོད་པས་ས་གནས་གཞིས་མི་རྣམས་ལ་འང་བཀའ་བཙད་གནང་ལོས་གནང་སྒྲོང་ཡོད་
 པའི་ཐོག་གུས་པའི་བདེ་སྐྱབས་ལྷ་རྒྱ་རྩེ་ཐད་དོན་སྤྲིན་དགོངས་བཞེས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་
 ལྷ་རྒྱ་བཙས། གུས་དགོངས་ལམ་པས། ༡༠༠༡ ཟླ་༡༠ ཆེས་༡༠ ལ།

ཐུལ་།

ཆེ་རིང་དོ་ཤེ།

༣༡ བཞུན་ཡང་མའི་སོར་ལུགས་བསམ་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་སྒྲོ་འཕྲིན་པས་རྒྱ་
 མཆོ་མཆོག་གི་ཞབས་བྱུང་དུ་ད་

ཆེད་འཕུལ། གུས་དཔལ་འབྱོར་རྩེ་ཆེ་ཆེ་རིང་རྟོ་རྟོས་པའི་
 རྟུག་རྟུན་བསུན་བྱུང་ཙམ་ཞིག་མི་ཞུ་བྱེད་ལ་སོང་ནས་འགལ་མི་བཞེས་པའི་ཐོག་
 དགོངས་བཞེས་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་ཞུ་ཆ་སྟོང་པོར། ལམ་ཙམ་དགོངས་མངའ་
 བཞེན་གུས་པའི་ས་ཁང་ཆ་སྐལ་དེ་ག་ཡུགས་བསམ་གཞིས་ཁྱོང་། ཁང་ལན་༡༡
 ཁོངས་ཡོད་ཅིང་། གུས་རང་ཐོག་མར་༡༧༥༠༧༧༡༡ ནས་བཟུང་ད་བར་མི་ལོ་༩༩
 རྟུག་ཙམ་རིང་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ཞུགས་ཏེ་ད་ཆ་སྐར་གྱི་དཀའ་ངལ་རྗེ་མང་ཞིག་
 འཕྲད་ཐུས་ལ་སོང་བགྲེས་ཡོལ་སྤྱི་བསྟར་མི་ཞུ་བྱེད་གྲུང་སོང་སྤྱབས་ཞུས་དོན་
 རི་བཞེན་འབྲེལ་ཡོད་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་དང་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཤག་བཅས་
 གྱི་རྒྱལ་གཉིས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཐོག་ད་ལམ་གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐྱོད་ལྟར་ཁང་
 ནས་བགྲེས་ཡོལ་སྤྱི་བསྟར་བཀའ་འབྲོལ་སྤྱི་ན་སྟོལ་བྱུང་ལགས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་།
 ད་ཆ་ལོ་མང་རིང་གཞུང་ཞབས་ཁོ་ནའི་ངང་མི་ཆེ་གང་མཆོམས་ཟིན་རྗེས་རང་
 ཉིད་སྟོད་ཤག་ཐང་དེ་ག་གཞིས་ཁོངས་མིང་ཙམ་ལས་གྲུ་ཡུལ་ཆ་བ་ནས་མེད་ཅིང་།
 གཞིས་ཁྱོང་། ཁང་ལན་༡༡ ནང་གུས་དང་སྤྱིད་རྟུག་ཐ་དད་ཡིན་པའི་གུས་གྱི་
 ཞལ་ཆས་མོ་དང་གཙུང་མོ་བཟའ་འཛོལ་བྱ་ཐུག་བཞི། གཙུང་པོ་བསྟན་འདོན་ཤེས་
 རབ་བཅས་ཁྱོན་བསྟོམས་མི་གངས་༥ ཡོད་པ་དགོངས་མངའ་བཞེན། ད་སྟོས་ཞུ་
 དོན་སྟོང་པོར་གུས་པའི་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་གཅིག་པོ་དང་ཁང་པའི་ཆ་ཐོབ་དེ་སྤྱིར་འཕུལ་
 ཞུ་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཆ་བ་དུ་གཞུང་ཞབས་བགྲེས་ཡོལ་སྤྱི་མཚུངས་བཞེན་པའི་
 སྤྱིད་སྤྱིང་གཞིས་ཁོངས་བགྲེས་ཤག་ཞིག་པོ་བརྗེས་ཞུ་བྱེད་ཡིན་ལགས་ན་ ཁོང་
 དུ་ཞུས་པ་རི་བཞེན་གུས་པའི་ས་ཁང་ཆ་སྐལ་དེ་བཞེན་ཕྱིར་བཞེས་དང་ཆབས་ཅིག་
 གུས་པར་ངོས་སྐྱོར་ཞིག་འཕུལ་སྟོལ་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ཞུ་བྱུ། ཆ་བའི་དེ་སྤྱི་གུས་

བས་དེ་གའི་གཞིས་དབུ་ཟུར་བའི་སྐབས་ས་སྐལ་སྤྱིར་འབུལ་ཞུས་པ་ཡིན་ཏུང་།
 སྐབས་དེར་གས་ཡོལ་ཐོན་རྒྱ་ཡིན་སྐབས་གཞིས་ལས་ཁང་ནས་གྲུ་བའི་ས་སྐལ་
 སྤྱིར་བཞེས་གནང་མ་སོང་། ད་ཆ་བགྲེས་ཡོལ་བཀའ་འཁོལ་ཐོན་ཟིན་སྐབས་དེ་སྔ་
 བཀའ་རྒྱུང་ཡིག་ཚང་ནས་༡༠༠༡ ཟླ་༩ ཆོས་ ༥ འཁོད་རྩ་འཛིན་སྐལ་རྒྱའི་
 དགོངས་དོན་བཞིན་གཞིས་ཆགས་ས་ཁང་ཆ་སྐལ་དང་བགྲེས་ཤག་གཉིས་གོ་བརྗེས་
 ཞུ་ཆོག་གི་ཡོད་སྐབས་ད་རེས་གྲུ་བ་པས་སྤྱི་ག་མཐུན་གཞིར་བརྒྱུང་བདེ་སྐྱུ་ག་འདི་
 བཞིན་སྐྱུ་ན་སེང་ཞུ་ཡི་ཡོད་པས་དོན་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་འཕྲལ་མར་སྐབས་འབྲུག་ཡོང་
 བ་བཅས་དེ་དོན་ནམ་མངའ་ཞུ། གྲུ་བ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུང་ཆེ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོ་
 རྗེས། ༡༠༠༡ ཟླ་༡༠ ཆོས་༡༠ ལ།

ཐུལ།

ཆེ་རིང་དོ་རྗེ།

རོ་བཤུས། ནང་སྤྱིད་སྤྱོད་རྒྱུང་ཆེ་མཆོག་གཞིས་ཤོང་༡ ཁང་ལན་༡༡ ནང་གནས་
 གཙུང་མོ་དབྱངས་སྤྱིད་ལགས།

ཡིག་ཅང་། མེར་ནང་༡༣༠༠༡༣༡༠༠༤།གཞིས་སྤེ་ཀ།༡༥༤༡

༡། མཚུངས་མེད་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུང་ཆེ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོ་རྗེ་མཆོག་ལ།

ཆེད་ཞུ། སྐུ་ཉིད་ནས་

ལུགས་བསམ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལ་ཐུལ་གནས་དང་སྤྱགས་ ༡༠༠༡ ཟླ་༡༠
 ཆོས་༡༠

འཁོད་སྐྱུ་ན་འདི་གར་ཐུལ་འབྱོར་རྒྱུང་བའི་ནང་དོན་དུ་གཞུང་ཞབས་
 འདེམས་བསྐྱོད་ཞུན་ཁང་ནས་སྐུ་ཉིད་ལ་༡༠༠༡ ཟླ་༡༠ ཆོས་༡༠ ནས་བརྒྱུད་ནས་
 ཡོལ་སྤྱི་བསྐྱུར་བསྐྱལ་ཐོབ་ཐུང་བར་བརྟེན་ལུགས་བསམ་གཞིས་ཁོངས་སུ་ཡོད་

མུས་སྐྱ་ཉིད་ཀྱི་ས་ཁང་ཐོབ་སྐྱལ་དང་བདེ་སྦྱིད་སྦྱིང་ཁུལ་བགྲམ་ཤག་གཉིས་གོ་
 བཞེས་ཆོག་པ་ལྟ་དོན་ཐད། བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་གི་ ༡༠༠༡ ཟླ་༤ ཆོས་ལ
 འཁོད་ཅ་འདྲིན་གསལ་བསྐྱབས་དགོངས་དོན་བཞིན་སྐྱ་ཉིད་ཀྱི་འདོད་གཅིག་ནང་
 མིར་གཞིས་ཆགས་ཐོབ་སྐྱལ་དེ་ཡོད་ཡོད་ས་ཇོགས་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་
 ལས་ཁུངས་སུ་ཕྱིར་འབྲལ་ཁུས་པའི་དན་རྟགས་བཅས་འདི་གར་འབྲལ་དགོས་པ་
 བྱུང་མཚམས་ལྟ་དོན་བཞིན་གཞིས་ཆགས་ས་ཁང་དང་བགྲམ་ཤག་གཉིས་གོ་བཞེས་
 དགོངས་བཞེས་ཡོད་ཀྱི་ཡིན་སྟོར་བཀའ་ཕེབས་འདུག་པ་དགོངས་འཇགས་ལྟ། ནང་
 སྦྱིད་ལས་ཁུངས་ནས་༡༠༠༡ ཟླ་༡༠ ཆོས་༡༤ ལ།

དོ་བཤུས། ལུགས་བསམ་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་མཆོག་ལ། གོང་གསལ་བཀའ་དྲུང་
 ཡིག་ཚང་གི་ཅ་འདྲིན་གསལ་བསྐྱབས་དགོངས་དོན་བཞིན་དོ་བདག་ནས་གཞིས་ས་
 ཐོབ་སྐྱལ་ཕྱིར་བཞེས་དང་སྐྱབས་འདི་གར་སྟན་མེད་དགོས་ཀྱ།

ཟུང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ་སྟོན་བས་རྒྱལ།

ལུགས་ཟུང་བསམ་འགྲུབ་སྦྱིང་གཞིས་ལས་ཁང་།

OFFICE OF THE REPRESENTATIVE

DEPARTMENT OF HOME (CENTRAL TIBETAN

ADMINISTRATION OF H.H. THE DALAI LAMA)

༣། དཔལ་ལྷན་རང་གཞུང་ནང་སྦྱིད་དྲུང་ཆེ་ལྷན་རྒྱས་མཆོག་གི་ཕུན་ཕོངས་དྲུང་དུ།

ཆེད་ལྟ།

དེ་གའི་ཡིག་ཨང་སྒྲིང་།ནང་།༡༠༠༡༡༠༠༤།གཞིས་སྡེ་༡༡༡༧༤༡ དང་འབྲེལ་

དཔལ་འབྱོར་དྲུང་ཆེ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོ་ཇེ་མཆོག་དང་ཁོང་གི་བྱོ་བསྟན་འདྲིན་སྟོ

སྒྲོན་གཉིས་ལ་འདི་ག་གཞིས་གྲོང་། ཁང་ལན་ ༡༡ ནང་ས་ཁང་ཐོབ་སྐྱལ་ཡོད་
 པ་དེ་བཞིན་ད་ཉིན་འདི་ལས་སུ་སྤྱིར་འབྲལ་བྱུང་བས་མཛད་སྤྱོད་གས་ཇི་འོས་ནམ་རེ་ལ་
 དུ་མངའ་བ་མཆིན། མཆིན། མཆིན་ཞེས་ངོས་སྤྱོད་དུ། ལུགས་བསམ་གཞིས་
 ལས་ཁང་ནས་༡༠༠༡ ཟླ་༡༠ ཆོས་༡༥ ལ།

ཕུལ།

འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ས་གནས་འགོ་འདྲིན།

LUGSUNG SAMDUPLING TIBETAN SETTLEMENT

P.O. BYLAKUPPE -571104, MYSORE DISTRICT KARNATAKA SATE

༣། དཔལ་ལྷན་ནང་སྤྱི་སྤྱོད་ཆེ་ལྷན་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེར།

ཆེད་འབྲལ། ཇི་ལྷན་ཉི་དུས་གུས་

པས་བདེ་སྤྱག་སྤྱན་མིང་ཞུས་པ་བཞིན་དེ་ལྷན་ནས་གུས་པར་༡༠༠༡ ཟླ་༡༠ ཆོས་
 ༡༥ འཁོད་སྐྱལ་ཕྱག་ཐེབས་འབྱོར་ནང་། སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་འདོད་གཅིག་ནང་མིར་གཞིས་
 ཆགས་ཐོབ་སྐྱལ་ཇི་ཡོད་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁང་ས་སུ་སྤྱིར་འབྲལ་ཞུས་པའི་
 དན་ཉགས་བཅས་འདི་གར་འབྲལ་དགོས་པ་བྱུང་མཚམས་ཞུ་དོན་བཞིན་གཞིས་
 ཆགས་ས་ཁང་དང་བགྲེས་ཤག་གཉིས་གོ་བརྗེས་དགོངས་བཞེས་ཡོང་རྒྱ་ཡིན།
 བཀའ་ཐེབས་པ་བཀའ་དྲིན་ལྷ་མེད་དུ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་དང་ཆབས་ཅིག་ད་རེས་འདི་མཉམ་
 ལུགས་བསམ་གཞིས་ལས་ཁང་ནས་དེ་ལྷན་གྱི་མཚན་ཐོག་༡༠༠༡ ཟླ་༡༠ ཆོས་༡༥
 ཉིན་ཕུལ་གནས་ཀྱི་ངོ་བཤུས་ཟུར་སྤུལ་བཞིན་གུས་པའི་འདོད་གཅིག་ནང་མིའི་ས་
 ཁང་ཐོབ་སྐྱལ་ཇི་ཡོད་སྤྱིར་འབྲལ་ཞུས་ཟིན་ལགས་ན། ད་ཆ་གུས་པར་ཁས་ཁོན་

བདེ་སྤྱིད་མྱིང་གཞིས་ཁོངས་ཀྱི་ཡོལ་ལས་ཤག་གསོལ་སྤྱལ་གནང་སྐབས་ཐུགས་
 རྗེ་ཆེ་བ་ཞུ་བྱུ་འི་སྒོར་དཔལ་ལྷན་སྒྲུ་ནང་མྱིང་བཀའ་བློན་མཆོག་ལ་སྟན་གསན་དང་
 འབྲེལ་དོན་སྤྲིན་འཕུལ་སོན་ཡོང་བའི་དགོངས་བཞེས་མཛད་སྒྲོང་ཡོད་པ་བཅས་ནས་
 མངའ་མཁུན། ལུས་དཔལ་འབྱོར་དྲུང་ཆེ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོན་རྗེས་ ༡༠༠༩ ཟླ་ ༡༠
 ཆོས་ ༡༥ ལ།

ཡུལ།
 ཆེ་རིང་དོན་རྗེ།

ཡིག་ཨང་། ས་ཁང་། ༡༡༩། ༡༠༠༩། ༡༠༠༩། ༡༡༥

༡། མཚུངས་མེད་བཟེས་ཐེབས་དྲུང་ཕྱར་ཆེ་རིང་དོན་རྗེ་མཆོག་ལ།

ཆེད་ལྟ། སྤྱི་ཉིད་ནས་

སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༥ ལོའི་དགའ་སྐབས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༠ ནས་བཟེས་ཐོན་གྱིས་
 བདེ་སྤྱིད་མྱིང་ནས་བཟེས་ཤག་གནང་སྒྲོང་ཡོང་བ་ལྟས་དོན་བཞིན་དཔུས་ལས་
 ཤག་དང་བཟེས་ཤག་བཤོས་འབྲེལ་ས་ཆོག་ས་ཆུང་ལྷན་ཆོག་ས་ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་
 ཐོས་ཆེད་ལྟར་དོན་སྤྱི་ཉིད་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༠ ནས་བཟེས་ཐོན་གྱིས་
 ཤིས་དཔེ་ཡོད་ལས་ཤག་འཕུལ་དུ་སྤྱིར་འབུལ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བྱུ་དང་།
 ལྷག་པར་ཐོད་བསྐྱར་མྱིང་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་ཅ་དོན་སྤྱད་ཞབས་འདེགས་
 ལེགས་སྤྱོད་ལྟས་ཏེ་ད་ཆ་སྤྱི་གཞི་དོན་བཟེས་ཡོལ་ཐེབས་བསྐྱར་སྤྱི་ཉིད་ནས་ལྟས་དོན་
 ལྷན་ལས་ཤག་དང་བཟེས་ཤག་བཤོས་འབྲེལ་ས་ཆོག་ས་ཆུང་ནས་སྤྱི་གཞི་དོན་གཞུང་
 ཞབས་འགན་འདོན་སྤྱི་ཆུང་གི་བཟེས་ཤག་ཐོབ་ཐང་བདེ་སྤྱིད་མྱིང་ནས་བཞེས་

ཆོག་པའི་ཐག་གཅོད་གནང་མོང་ན། བདེ་སྲིད་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལ་བཞོད་
 མངགས་སྟོན་ཡོད་ལྟར་བགྱིས་ཁང་ཅིས་སྟོན་ཡོད་ལྟར་དེ་ལྷགས་ཁྲུངས་སུ་འབྲེལ་
 གཏུགས་མཛད་སྟོགས་ཡོད་པ་ནམ་མངའ་ལྟ། ནང་སྲིད་ས་ཁང་བདག་གཉིས་ཁང་
 ནས་༢༠༠༩ ཟླ་༡༡ ཚེས་ ༡ ལ།།

ཐུར་བུ་ཆེ་རིང་།

དོ་བཤུས། གྱི་བྱུང་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁྲུངས། ཇེ་རྒྱ་ས་གནས་འགོ་འདྲིན།

༡༡། གུས་རང་ཚོར་སྲིད་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅིས་སྟོང་ཁང་དུ་ལས་ཞབས་
 ཞུ་བཞིན་པའི་སྐབས་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་ནས་བགྱིས་ཤིང་འབྲེལ་ཞུ་དགོས་
 སྟོར་༢༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༩༡ འཁོད་སྐུལ་ཀྱང་སྤྲུལ་ཐེངས་གཉིས་ཐེབས་པ་དང་།
 དེར་སྤྲུལ་བདེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཞུས། དེ་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་མང་ཆོགས་ཅིས་ཁྲའི་ཆོགས་
 རྒྱུང་བདེ་སྲིད་སྲིད་ཁྲུངས་བགྱིས་ཤིང་སྟོར་ཞིབ་འབྲེལ་གནང་དུ་ཐེབས་སྐབས་གུས་
 པས་བདེ་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱེན་ཀྱི་ཐུལ། མཐའ་དོན་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་ནས་བྱུགས་ཐག་རྒྱུ་
 ཆོད་སྟོར་སྐུལ་ཀྱང་ཐེབས་བཅས་གཤམ་འགོད་ཞུ་རྒྱུར།

ཡིག་ཅུང་། ༥༠༩ནང་།༢༠༠༥།༠༥།༢༥༡༠

༡༢། མཚུངས་མེད་གཞུང་ཞབས་བགྱིས་ཡོལ་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ་མཆོག་ལ།

ཆེད་ཞུ། བོད་མི་མང་

གྱི་འབྲེལ་མང་ཆོགས་ཅིས་ཁྲའི་ཆོགས་རྒྱུང་ནས་རང་གཞུང་གི་དབྱུས་ལས་ཁྲུངས་
 ཁག་དང་། ཁྲུང་ཁྲུངས་སྤེལ་ཆོད་བཅས་པའི་ཅིས་ལོ་༢༠༠༧།༠༣ ལོའི་ཅིས་སྐྱེན་

ལན་འདེབས་ཀྱིས་མ་འབྲས་པའི་རིགས་སུ་ཞིབ་འདུག་གནང་བའི་སྟན་ཐོའི་ཁོངས་
ནང་མིང་བྲབ་ཁོངས་དབྱས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པའི་ཅིས་སྟན་ཨང་ ༡༡༡༩
ནང་བདེ་སྦྱིད་མྱིང་དང་དེ་ས་ལྷ་ཁྱལ་རིའི་ཁོངས་སུ་བགྲས་ཤག་བགོ་སྦྱོད་ཞུས་པའི་
ནང་སྒྲིག་འགལ་གྱི་སྦྱོན་གནད་མང་དག་ཅིག་སྦྱོན་འདུག། དེའི་ནང་སྦྱ་ཉིད་ཀྱི་
བགྲས་ཤག་ཀྱང་ཚུད་འདུག་པའི་མང་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟན་ཐོའི་དོ་བཤུས་འདི་མཉམ་
འབྲལ་ལམ་ཞུས་ཡོད། དེ་བཞིན་བཀའ་ཤག་ནས་༡༠༠༥ ཟླ་༡ ཚེས་༧ འཁོད་
ཐེབས་གནས་ནང་ལའང་མང་ཚོགས་ཅིས་ཁྱའི་ཚོགས་ཚུང་གིས་ཐག་གཅོད་ལྟར་ཞུ་
དགོས་པའི་བཀའ་འདུག་ན་ཐེབས་གནས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་སྦྱི་ལོ་༡༠༠༥
ཟླ་༩ ཚེས་༡༠ འགྲུངས་མེད་བགྲས་ཤག་དེ་གའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་མཆོག་ལ་
སྦྱིར་འབྲལ་གནང་ཐབས་དགོས་གལ་དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་ཞུ། ནང་མིང་ལས་
ཁྱངས་ནས་སྦྱི་ལོ་༡༠༠༥ ཟླ་༡ ཚེས་༡༡ ལ། སུལ།

དོ་བཤུས། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་། ཏུང་ཆེ་ལས་འཕར་ཆེ་བཟན་འགྱུར་
མེད།

༡༢ ཏུང་ཆེ་ཆེ་རིང་དོ་ཇེ། ༡༣ ༡༣ ༠༡༡༡༡༠ ༠༡༡༡༡༡ ཡོད།
ནང་མིང་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས་༡༠༠༡༡༡༡ སྟལ་ཡིག་གནང་འདུག་
ཀྱང་། དོ་བདག་ནང་མི་དང་བཅས་པ་ས་སྦྱོགས་གཞན་དུ་གནས་ཏེ་བགྲས་ཁང་
མངས་པ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༢ ནང་གསེས་པ་པའི་འབྲུ་དོན་དང་འགལ་གཞི་
ཆགས་འདུག་ན། གཞུང་ཁང་བགྲས་ཤག་སྦྱིར་བཞེས་གནང་རྒྱ།

ཡིག་ཨང་། ༥༠༡ནང་༡༣༠༠༥༡༠༥༡༧༩༡༠

༡། མཚུངས་མེད་གཞུང་ཞབས་བསྐྱེད་ཡོལ་བ་སྟོང་ཅུར་ཆེ་རིང་དོན་མཚོག་
ལ།

ཆེད་ལྷ། བོད་

མི་མང་སྤྱི་འབུས་མང་ཚོགས་ཅིས་ཁྲིའི་ཚོགས་ཆུང་ནས་རང་གཞུང་གི་དབུས་
ལས་ཁུངས་ཁག་དང་། ཁྲབ་ཁོངས་སྡེ་ཚན་བཅས་པའི་ཅིས་ལོ་༡༠༠༡།༠༡ ལོའི་
ཅིས་སྟན་ལན་འདེབས་ཀྱིས་མ་འབྲས་པའི་རིགས་སུ་ཞིབ་འདུག་གནད་པའི་སྟན་
ཐོའི་ཁོངས་ནས་ནང་སྤྱི་ཁྲབ་ཁོངས་དབུད་པོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པའི་ཅིས་
སྟན་ཨང་། ༡༡། ༩ ནང་བདེ་སྤྱི་ད་སྤྱི་དང་། ར་ས་ལྷ་རྒྱལ་རིའི་ཁོངས་སུ་བབས་
ཤག་བགོ་སྟོད་ལྷས་པའི་ནང་སྤྱི་ག་འགལ་སྟོན་གནད་མང་དག་ཅིག་སྟོན་འདུག་
དེའི་ནང་སྟོན་ཉིད་ཀྱི་བབས་ཤག་ཀྱང་ཆུད་འདུག་པའི་མང་ཚོགས་ཅིས་ཁྲིའི་ཚོགས་
ཆུང་གི་སྟན་ཐོའི་ངོ་བབས་འདི་མཉམ་འབྲལ་ལས་ལྷས་ཡོད། དེ་བཞིན་བག་འཤག་
ནས་༡༠༠༥ ཟླ་༡ ཆེས་ལ འཁོད་ཐེབས་གནས་ནང་ལའང་མང་ཚོགས་ཅིས་ཁྲིའི་
ཚོགས་ཆུང་གི་ཐག་གཅོད་སྟན་ཐོ་བཞིན་ལྷ་དགོས་ཐེབས་དགོངས་ལྟར་མང་ཅིས་
ཁྲ་ཚོགས་ཆུང་གི་སྟན་ཐོར་བྱུགས་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བྱི་ལོ་༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཆེས་༡༠
ནང་ཆུད་བབས་ཤག་དེ་གའི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་མཚོག་ལ་བྱིར་འབྲལ་གནད་
ཐབས་ཡོད་བ་དང་། ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཆ་ནས་སྤྱི་ག་འགལ་མ་གྱུར་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཁུངས་ལྷན་འབྲེལ་བཞེད་གནད་རྒྱ་ཡོད་ཆེ་དེ་ལུགས་འཕལ་དུ་གནད་
སྟོགས་ཡོད་བ་དེ་དོན་དགོངས་འདུག་ལྷ། ནང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ནས་བྱི་ལོ་༡༠༠༥
ཟླ་༡ ཆེས་༡༡ ལ།

ངོ་བབས། ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁང་། ཅུང་ཆེ་ལས་འཕར་ཆེ་བཟན་འགྱུར་མེད།

མང་ཚོགས་ཅིས་ཁྲིའི་ཚོགས་ཀྱང་གི་སྟན་ཐོ་གོང་མཆུངས།

༡༡། ཡུས་རང་ནོར་གླིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་དུ་ལས་ཞབས་ཞུ་
བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་པོད་གཞུང་ནང་གི་དཔལ་ཁུངས་ནས་གསལ་གསུམ་ཕྱིར་འབུལ་
ཞུ་དགོས་སྐོར་གོང་གསལ་སྟུལ་རྒྱ་ཐེབས་སྐབས་ཆེས་སློ་ཕམ་དང་མེམས་ངལ་ཅི་
ཆིའི་ངང་ཡུས་པའི་དེ་སྡེ་ནད་གཞི་ཡང་རྩིས་ཀྱི་སོང་སྐབས་ནོར་གླིང་པོད་ཀྱི་
རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་དུ་སྟུ་མཐུད་ལས་ཞབས་ཞུ་བྱུང་བའི་ཐབས་བྲལ་བར་སོང་
ཙམ་དགོངས་གནང་སྐབས་ཡོང་ཞུའི་དགོངས་སྟན་ཐེངས་གཉིས་སྟུལ་ཁོངས་ནས་ཕྱི་
མ་དེ་དང་། དེར་ནོར་གླིང་ངེས་སྟོན་པ་བཀའ་ལློན་མི་རྒྱུ་སྟོ་སྐལ་བཟང་ཡི་ཤེས་
མཆོག་ནས་བཀའ་ལློན་རྩིས་སྟུལ་བཅས་གསལ་འགོད་ཞུ་རྒྱུ་རེད།

༡༢། དཔལ་ལྷན་ནོར་གླིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་གི་ངེས་སྟོན་པ་
བཀའ་ལློན་མི་རྒྱུ་སྟོ་སྐལ་བཟང་ཡི་ཤེས་མཆོག་གི་ལ་ཞབས་པད་དུང་དྲིད།

ཡུས་པ་ནོར་གླིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་
སྐྱོང་ཁང་གི་དུང་ཆེ་ཆེ་རིང་དོན་རྩིས་ཞུ་གསོལ། རི་ལྷར་ལྷ་མངའ་བཞིན་འདི་ཆོས་ཀྱི་
ཉིན་ཡུས་པའི་དགོངས་སྟན་སྐོར་ལ་མི་རྩིས་མཆོག་ནས་ཡུས་པར་བཀའ་འགྲུག་
དང་འབྲེལ་བཀའ་བཅད་དང་བཀའ་སྐྱོང་དགོངས་བཞེས་བསམ་གྱི་མི་ཁྲབ་པ་པ་
གནང་བར་དགའ་ཡུས་ཡི་རང་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་བཀའ་བྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
ཁ་ས་ཡུས་པས་སྟན་མེང་ཞུས་པ་རྩིས་བཞིན་དང་རྒྱལ་ཡུས་པའི་བཟང་ལྷ་ཤེས་རིག་
ལས་བྱེད་བསོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་མཉམ་གོ་བསྐྱུར་བགྱིས་པ་ཡིན། ཡུས་

པའི་གཟུགས་གཞིའི་གནས་སྐངས་ཐེ་ཞན་ཐེ་སྤྱུག་ཏུ་འགོ་ཐུས་ཐོག་བཟའ་ཟུང་།
 ལོ་མང་གོང་ནས་སྤྱིན་སྤྱི་དང་ཁྲིག་ཤིང་ནང་མནར་ཡོད་པའང་ཐེ་ཞན་ཐེ་སྤྱུག་ཏུ་
 བསྐྱོད་ཐུས་སྐང་ཡིན་ཅིང་། གཟུགས་གཞིའི་གནས་སྐངས་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་མིན་
 གུས་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟུན་ལག་དེབ་སྤྱོད་བསྐྱར་ཞུ་དགོས་པུང་རུང་ཞུ་ཆོག་ཡོད།
 དེའི་ཐོག་གུས་པས་ལོ་རྒྱུ་དང་། ཟླ་༩ ཟླ་ག་ཙམ་རིང་བོད་གཞུང་གི་ཞབས་
 གུ་ཞུས་ཏེ་ནས་ཡོལ་སྤྱོད་བསྐྱར་ཞུས་པསྤྱོད་ཐེ་ཞན་ཐེ་སྤྱུག་གང་ཡང་མེད་སྤྱོད་ཐུས་
 བཟེས་ཡོལ་ས་ཁང་མེད་པ་སྤྱི་མཚུངས་བཞིན་གུས་པར་ཐེ་ཞུན་བདེ་སྤྱོད་སྤྱིང་
 གཞིས་ཁོངས་ནས་ཤག་ཤིག་སྤྱོད་ལོ་ནས་གསོལ་སྤྱོད་གནང་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ད་
 བར་སྤྱོད་མི་ཐུབ་སྤྱོད་པས་ད་ཆ་ནས་ཤག་གཅིག་པུ་དེའང་གཞུང་བཞེས་གནང་སྤྱོད་
 ཡིན་ལུགས་སྤྱོད་ནང་སྤྱིང་ལས་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་སྤྱིང་འཕྲོར་དངོས་འབྲེལ་གནས་
 སྐངས་ལ་སོང་། སྤྱི་ཐེ་མཚོག་གི་དགོངས་ཚུལ་སྤྱོད་འདི་མཉམ་ནང་སྤྱིང་གི་
 སྤྱོད་སྤྱིང་རྒྱུས་ཤིག་ཀྱང་རྒྱུས་ཞུས་ཡོད། དེ་བཞིན་གུས་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་
 དགོངས་སྤྱོད་ནང་ལྷང་ཙམ་འགོད་འབྲེལ་ཞུས་པ་ལྷར་ནང་བྱིས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་
 གཞན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དེ་བཞིན་སྤྱོད་མེད་ཞུ་བདེ་མི་འདུག་ན་དེ་དོན་ཞུ་མི་དགོས་
 པའི་དགོངས་བཞེས་སྤྱོད་འདུག་ཡོད་པ་ཞུ། ད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡང་ཞུ་སྤྱོད་དེ་ལྷར་
 སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཞིན་གུས་རང་ཉོར་སྤྱིང་ལས་ཞབས་ཁོངས་ནས་༢༠༠༥ ཟླ་༩
 ཚེས་༡༩ གམ་༢༠ གང་རུང་ཞིག་ནས་ཙམ་དགོངས་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་ཞུ་ཆོང་
 བུལ་ལ་སོང་སྤྱོད་དགོངས་དུང་པའི་ཐོག་དགོངས་བཞེས་བཀའ་འཁྲོལ་སྤྱོད་འདུག་
 བཅེ་པས་གཟིགས་པ་མཐེན་ཞུ་སྤྱོད་དང་། ཡང་གུས་པ་འདི་གར་ལོ་རྒྱུ་གཅིག་མི་ལ་
 པོར་ལས་ཞབས་ཞུ་ཡུན་རིང་སྤྱི་ཐེ་མཉམ་གཉིས་གཙོས་ཉོར་སྤྱིང་གི་དགོ་ལས་སྤྱོད་

སྤྱག་སྤྱ་གཅིག་ནས་ཀྱང་གྲུས་པར་སྒོ་པམ་ཡོང་གཞི་འི་གནས་ཚུལ་དངོས་ཤུགས་
 བརྒྱད་གསུམ་གང་ཐོག་ནས་སྤྱགས་རིགས་བྱུང་མེད་ལགས་པ་མཆོག་གསུམ་དཔང་
 གཙུག་ཡིན་ན། འདི་ཐད་སྤྱགས་དོག་ནམ་ཡང་མི་མཛད་པ་ཞུ་རྒྱ། སྤྱག་པར་དུ་པ་མི་
 རྩེ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་རིན་གྲལ་བཀའ་དྲིན་ནི་གྲུས་པ་མ་འཆི་བར་སྦྱིང་བཅང་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།
 གྲུས་རང་རྩི་སྤྱིད་བཞུགས་སྐར་དུ་ནམ་གནས་བར་ནོར་སྦྱིང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་
 དོན་ཞུ་སྒོའི་སྒོར་རང་གཞུང་སྤྱན་ཁང་ཁག་དུ་རེ་སྐྱུལ་རྒྱབ་གཉིར་ཞུ་བརྒྱད་རྩི་
 མཆིས་ངེས་པར་དུ་དམ་དོན་ཞུ་སེམས་རང་ཡོད། རྒྱ་འབྲོས་གྲུས་ཀྱི་ལས་ཆབ་
 དག་གསལ་ཤིག་མི་ཐོབ་པར་ནམ་ཀུན་གྲུས་པའི་ལས་འགན་ཞུ་སྒོའི་སྒོར་ལས་བྱུང་
 ཆེ་རིང་ཕྱན་ཆོགས་ལགས་ནས་སྤྱུག་སྦྱོང་ཞུ་བའི་སྤྱིང་ཡོད་ཅིང་། གྲུས་པས་རྒྱ་
 བར་སྤྱི་གསུམ་དུ་ཁོང་ལ་ལས་དོན་ཞུ་སྒོ་རེ་རེ་བཞིན་ལམ་སྤོན་རྒྱས་བབས་དོ་སྦྱོང་
 གཟབ་ནན་ཞུས་ཡོད་ལགས་པ་བཅས་དེ་དོན་ནམ་ཆོས་སྤྱ་མངའ་བ་མཁྱེན། མཁྱེན།
 མཁྱེན། གྲུས་ནོར་སྦྱིང་བྱུང་ཆེ་ཆེ་རིང་དོ་རྩེས་གྲུས་སྤྱག་དང་བཅས་ཏེ་༡༠༠༥
 ཟླ་༩ ཆོས་༡ ལ།

ཕུལ།

ཆེ་རིང་དོ་རྩེ།

Norbulingka Institute

ནོར་སྦྱིང་ཐོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅིས་སྦྱོང་ཁང་།

ཡིག་ཅུང་། ༡༡༠༥༡༠༦༥ ཨིན་ཨཡི། ༡༣༧

༣། ནོར་སྦྱིང་བྱུང་ཆེ་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ་ལགས་ཀྱི་བྱུང་དུ།

ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ཟམ་༠༥ ཟླ་༡ ཆོས་༡༡ འཁོད་དུས་སོན་གྱུར། དེ་དོན་སྐྱུ་ཉིད་

གྱི་སྤར་ཡོད་སྟུན་བབ་མྱི་ཡོད་དུ་སོང་ཁར། སྟུན་དབང་གཡས་ཚུགས་སུ་ཅ་གི་བ་
 གྱི་སྤར་ཡང་ཡོད་པ་སྟུན་པས་ཞིབ་བཙུག་ཞུས་འབྲས་ཐོན་པ་དང་། སྟུ་གཟུགས་
 གྱི་བབ་འབྲེལ་དེས་རྒྱན་པས་རྒྱན་སྟུན་ལས་ཁུངས་སུ་ཡར་མར་ཐེབས་འཁོར་ཐོག་
 ཏག་ཐེབས་དགོས་དབང་གིས་འཕྲོད་གཅེས་ལ་འཆོམ་མིན་སྟུ་རལ་འཕྲད་སྟུ་བས་
 སྟུ་ག་དོན་གཞིར་བཞག་ཟླ་གཅིག་ནང་ཚུན་ཅ་དགོངས་ཡོང་བ་ཞེས་འཁོར་ཅིང་།
 ཉིད་རང་འདི་ག་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་དུ་ཡོ་འཁོར་མིལ་ཤོ་གཅིག་རིང་དུང་
 ཆེའི་མཛད་འགན་སྐྱོང་རིང་། ལས་བསྐྱེམས་ནང་གསལ་གཞི་ཅན་བརྒྱུད་བའི་
 ཐོག་སྟུ་བས་བསྟུན་ལས་ཀྱི་དགོང་འོག་ལ་བསྟུན་གཤིབས་དང་འབྲེལ་མཛད་འགན་
 གང་ཅིར་སྟུ་ག་སྟོ་ཆེ་བསྐྱེད་གནང་བ་ཟུག་རྗེས་སྟུ་བ་འབྲས་ལེགས་ཐོན་ཡུང་ཞིང་།
 དེ་དབང་ལ་གཞིགས་ན་ཉིད་རང་འདི་གར་སྟུ་མཐུད་བཞུགས་ཐབས་ཡུང་ན་སྟུ་སྟུན་
 དོན་སྟུན་ཡོང་རེ་ཆེའང་། ད་ཆ་སྟུ་ཁམས་གྱི་བབ་ནས་རྒྱས་ཐོན་ཞུ་སྟོ་ཐོག་མིན་
 དངོས་དོན་ལ་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་༠༥ ཟླ་༤ ཆེས་༡༤ ནས་ཅ་དགོངས་འབུལ་རྒྱ་དང་།
 སྟུ་ཉིད་གྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གཞུང་འབངས་གྱི་སྟུ་ཞུར་ལོ་མང་བཙོན་བཏྲས་
 གནང་བ་ལྟར། འབྲུང་འབྲུར་ཡང་ཐོད་སྟུ་སྟུན་གྱི་ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་
 རྒྱ་དེ་སྟུ་ག་མ་མཆིས་པས། དེ་དོན་མཛད་སྟུགས་ཡོང་བའི་རེ་སྟོན་དང་བཅས།
 ཉོར་སླིང་ཐོད་གྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཟླ་༤ ཆེས་༥
 ལ་སྟུལ།

དེས་སྟོན་པ། བཀའ་སྟོན་གྱི་བྱར་སྐལ་བཟང་ཡི་ཤེས།

༡། དཔལ་ལྷན་པོད་གཞུང་ནང་སྤྱི་དམས་ཁྲུངས་ཀྱི་ཡམི་དབང་སྡོད་ཏུ་ཆེ་ལས་
འཕར་ཆེ་བརྟན་འགྱུར་མེད་མཆོག་རིན་པོ་ཆེར།

ཆེད་འབུལ། དེ་

ལྷན་ནས་གྲུས་གཞུང་ཞབས་ཀས་ཡོ་ལ་དཔལ་འཕྲོར་ཏུ་ཆེ་བྱུང་པ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་
དོན་རྒྱུ་ལ་ལྷ་ཉ ཆོས་ཉ ཉིན་སྐུ་ལ་རྒྱ་ཅང་། ༡༠༡ནང་། ༡༣༠༠༥༡༠༥༡༢༥༡༠
འཁོད་སྐུ་ལ་འཕྲོར་ནང་གསལ་གྲུས་པས་ལས་ཤག་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཆོན་༡༣༡༥ འབུ་
དོན་འགལ་གཞི་ཆགས་ལྷགས་དང་། གཞུང་ཁང་བགེས་ཤག་སྒྲིག་བཞེས་གནང་རྒྱ་
ཡིན་ལྷགས་ཐེབས་པ་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་གྲུས་ཀྱིས་ད་མན་མི་ལོ་༡༤ མིན་ཅམ་
རིང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྡོད་པ་སྡོད་པོ་སྐབས་ཚུན་ཆད་སྡོད་པ་བྱང་སྟེ་རང་འབྲིང་སྤྱི་སྐྱོན་ཞུ་
སྟོན་གང་ཅིར་སྐྱབས་སྟོན་ཆེ་བསྐྱེད་དང་ཞུས་རྗེས་སྒྲིག་མཐུན་ཀས་ཡོ་ལ་ལས་ཤག་ཞུས་
སྐུ་ལ་དེ་འང་ད་ཆ་དུས་བཀག་ནང་ཚུད་སྤྱིར་འབུལ་དགོས་ལྷགས་ཐེབས་པ་སྟོན་པས་
ཆོད་ལས་འདས་པ་བྱུང་ཞིང་།

ད་ཆོས་ཞུ་དོན་སྤྱིར་པོར། ༡། གྲུས་རང་༡༠༠༩ ལྷ་༡༠ ཆོས་ཉ༠
ཉིན་ནས་ཀས་ཡོ་ལ་ཞུས་སྐུ་ལ་རྗེས་ཏུ་ཆེ་ལེ་ལས་ཤག་དཔལ་འབར་ཁང་ཅང་༤
པ་དེ་བཞིན་༡༠༠༩ ལྷ་༡༡ ཆོས་ཉ ཉིན་ཀ་ཀོར་ཉི་ལ་འབུ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་རང་
མོས་ཐོག་ནས་ས་ཁང་བདག་གཉིས་ཁང་ལ་རྗེས་འབུལ་ཞུས་ཏེ་ད་བར་སྡོད་གནས་
གཞན་གང་ཡང་མེད་སྐབས་མོ་མོའི་མི་ཆེ་གཅིག་གི་བཟའ་ལྷ་པོད་གཞུང་གི་གཞུང་
ཞབས་མི་ལོ་༡༤ ལྷག་ཞུ་སྐུས་སྐུ་ཡོད་པ་བདེ་ཤར་བསོད་ནམས་དབང་མོ་མཉམ་
བསྐྱེད་དང་སྡོད་སྐུས་སྐུ་ཡོད་ཅིང་། བཟའ་ལྷ་མཉམ་མི་སྡོད་སྡོད་གྲུར་པ་ནི་གྲུས་
གཉིས་ཀ་གཟུགས་གཞི་ཐང་མིན་ལོ་འཁོར་མར་སྐྱོན་ཅན་དོར་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་པོད་

གཞུང་པོད་ལུགས་དང་སྤྱི་ལུགས་སྤྱན་པ་ནམས་ནས་དགོངས་ཆུབ་ཡོད་ལུས།

༡། གུས་པ་གཞུང་ཞབས་ཀྱིས་ཡོལ་ཕྱ་བསྐྱར་༡༠༠༩༡༡༠༩༡༠

ཉིན་ཞུས་རྗེས་༡༠༠༤༡༡༡༡ བར་རང་ཉིད་སྤྱན་གདུགས་དང་བཟའ་ཟླའང་སློབ་ཕྱིན་
བདབ་ཀྱིན་ཀྱང་པ་ཐེངས་༡ མས་སློབ་བྱུང་སྟེ་དཀའ་ངལ་ངང་སྐྱུང་བ། དེ་རྗེས་
གུས་རང་༡༠༠༤༡༡༡༡ ནས་ད་བར་པོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁོངས་
གཏོགས་ནོར་གླིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅིས་སློང་ཁང་དུ་སྤྱི་སྤྱན་ལས་ཞབས་
ཞུས་དང་ཞུ་ལུས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ནོར་གླིང་གི་འགན་འཛིན་སྤྱན་ཆོགས་ཁོངས་
པ་གོང་ས་པ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཆོགས་གཙོའི་མཆོན་བཞེས་དང་།
དེ་བྱིངས་ཆོགས་མིའི་ཁོངས་པོད་གཞུང་བཀའ་སློབ་ཁྲི་པ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ཆོས་རིག་བཀའ་སློབ་མཆོག་ བེས་རིག་བྱུང་ཆེ་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་པ་དང་།

༢། གུས་པས་སྤྱི་གམ་ཐུན་གཞིར་བཟུང་ཏེ་ཏུན་བདེ་སྤྱི་དུ་སྤྱི་ལུ་
ནས་ཤག་ཅིས་ལེན་ཟིན་རྗེས་ད་བར་པོད་མིའི་མི་ཆང་ཁག་ཕྱ་ཙམ་ཞིག་ནས་ཁང་
སྐྱར་གཡར་གདོང་ཡོང་བྱའི་སློར་ཕྱ་རྗེས་རེ་སྐྱུལ་བྱས་བྱུང་བྱུང་གཞུང་ཁང་གཞན་
གཡར་བྱས་ན་འགྲིགས་མིན་ལ་སོང་ད་བར་སུ་གང་ལའང་གཡར་གདོང་ཞུས་མེད།

༣། གཞི་ཀྱང་གུས་པས་མི་ལོ་༡༡ ཟླ་༩ ཙམ་རིང་གཞུང་ཞབས་དང་།
དེ་རྗེས་སྤང་ཡང་ནོར་གླིང་དུ་ལོ་ངོ་གཅིག་ཉེ་བར་སྤྱི་སྤྱན་ལས་ཞབས་རི་ཞུས་སློར་
གོང་རིས་ནམ་པས་དགོངས་པར་གསལ་ཆུབ་ཡོང་རེ་ཡོད་པ་དང་། ད་རེས་འདི་
མཉམ་ཐོག་མར་གུས་པས་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ཞུགས་སྐབས་འབྲེལ་ཡོད་ཆོས་
རིག་བྱུང་ཆེའི་ངོ་སློད་ཐུག་བྱས་དང་། གསར་ཤོག་པར་བསྐྱས། དེ་བཞིན་རང་

འཁྲིའི་ཞུ་སྒོར་སྒྲུག་སྒོ་ཆེ་བསྐྱེད་དེ་ཞུས་ཀྱི་ལག་འབྱེད་ཁག་ཅིག་གི་པར་བཤུས་དེ་
སྒྲན་གྱི་མཛད་གཙོ་ནམ་པའི་དགོངས་ཚུབ་ཀྱི་སྒྲད་དུ་རྩུལ་ཞུས་ཡོད།

མཐའ་དོན་གྲུས་པས་དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྒྲིག་འགལ་
གྱུར་མེད་ལགས་ན། ཆས་ཤག་སྤྱིར་འབྲུལ་ཞུ་མི་དགོས་པའི་དགོངས་བཞེས་སྐྱབས་
འབྲུག་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་སྒོར་གོང་རིམ་མཛད་གཙོ་ནམ་པར་སྒྲན་གསན་ཡོད་སྐྱབས་
ཞུ་རྒྱ་དང་། ཡང་གྲུས་པར་ཆས་ཤག་མ་གཏོགས་དེ་མིན་རྒྱ་གར་དང་པོད་གང་
དུ་འང་ས་ཁང་སྤར་མཐེལ་ཙམ་ཡང་མེད་ལགས་པ་མཆོག་གསུམ་དཔལ་གཙུག་ཡིན་
པ་དེ་སྒྲན་ནས་ཞིབ་བརྟུང་གནང་འོས་གནང་སྒྲོང་ཡོད་པ་བཅས་དེ་དོན་ནམ་ཆོས་སུ་
མངའ་བ་མཆིན། གྲུས་གཞུང་ཞབས་ཆས་ཡོལ་ཆེས་སྒོ་པམ་དུ་གྱུར་བ་བདེ་ཤར་ཆེ་
རིང་དོན་རྗེས་ ༡༠༠༥ ལྷ་ལ ཆོས་ ༡ ལ།

ཕུལ།

ཆེ་རིང་དོན་རྗེ།

༄། དཔལ་ལྷན་པོད་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲོ་དུང་ཆེ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེར།

ཆེད་འབུལ།

འདི་ག་ལྗེ་ར་ལྷན་བདེ་སྤྱིད་སྤྱིར་ཁུལ་གནས་གྲུས་གཞུང་ཞབས་ཆས་ཡོལ་དཔལ་
འབྱོར་དུང་ཆེ་རྩུལ་པ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོན་རྗེས་ཞུ་གསོལ། གྲུས་པའི་སེམས་ནང་ད་
དུང་སྒོ་དུ་གས་མ་ཆོད་པར་ཐེ་ ཆོམས་ངང་གནས་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ནི།
འདི་མནམ་གྲུས་པར་བགྲུས་ཤག་གནང་སྒྲོགས་སྒོར་ནང་སྤྱིད་ས་ཁང་བདག་གཉེར་
ཁང་ནས་སྐུལ་བའི་སྐྱུ་གྲིས་ཀྱི་པར་བཤུས་རྩུལ་ཞུས་པ་བཞིན་བཅན་གྲོལ་པོད་

གཞུང་གི་ལས་ཤག་དང་། བཟེས་ཤག་བཤོ་འབྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞིན་དོན་ཚན་༡༢
 ནང་གསེས་༡༡ སྐས་ཤག་གཞིས་ཆགས་ཐོབ་ཐང་ལྟར་ཞུས་གནང་བྱུང་རིགས་
 ནམས་གཞིས་ཁྲུངས་སོ་སོའི་འདི་དང་བསྟན་མ་དགོས་ཞེས་དང་། ཡང་བཙན་
 སྤྱོད་ཐོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་ཐོད་སྤྱོད་བྱ་བྱེད་
 ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༠ ནང་གསེས་ ༥ པ་ཐོད་གཞུང་དབུས་ལས་ཤག་བཤོ་
 འབྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་འདི་དང་བསྟན་མ་དགོས་ཞེས་དམིགས་བསལ་གཏོང་བྱ་
 ཞེས་གསལ་འདུག་པ། དོན་སྤྱིང་གུས་པའི་ཐད་གོང་གསལ་སྒྲིག་གཞི་ཁག་གཞིས་
 ཁོངས་ནས་ག་གི་སྤྱང་བཅི་ཉམས་ལེན་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་མོང་གྲོ་བ་
 སེལ་ཆེད་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་ཞིབ་གསལ་ཞིག་སྟོལ་སྐྱབས་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་བ་བཙས་
 དེ་དོན་ནམ་མང་འཕྲིན། གུས་གཞུང་ཞབས་བཟེས་ཡོལ་དཔལ་བྱུང་ཟུར་པ་བདེ་
 ཤར་ཆེ་རིང་དོན་རྒྱུ། ༢༠༠༦ ཟླ་༥ ཚེས་༡༡ ལ།

ཐུལ།
 ཆེ་རིང་དོན་རྒྱུ།

ཡིག་ཙང་།ས་ཁང་།༥།༢༠༠༦།༠༥།༢༡

༡། མཚུངས་མེད་བཟེས་ཡོལ་བྱུང་ཟུར་ཆེ་རིང་དོན་རྒྱུ་མཚོག་ལ།

ཆེད་ཞུ། སྤྱི་ཉིད་ནས་

༢༠༠༦ ཟླ་༥ ཚེས་༡༡ འཁོད་བྱུག་བྲིས་གནང་འགྱུར་ཐད། ཐོད་མི་མང་སྤྱི་
 འབུས་མང་ཚོགས་ཅིས་ཁྲིའི་ཚོགས་ཚུང་ནས་རང་གཞུང་གི་དབུས་ལས་ཁྲུངས་
 ཁག་དང་། ཁྲུང་ཁོངས་སྡེ་ཚན་བཙས་པའི་ཅིས་ལོ་༢༠༠༡།༢༠༠༢ ལོའི་ཅིས་སྟན་
 ལམ་འདེབས་ཀྱི་མ་འབུས་པའི་རིགས་སུ་ཞིབ་འདུག་གནང་བའི་སྟན་ཐོའི་ཁོངས་

ནང་སྡིད་བྱུང་ཁོངས་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པའི་ཅིས་སྟུན་ཨང་༡༡༡༧
 ནང་བདེ་སྡིད་སྡིང་དང་སྟ་རྒྱལ་རིའི་ཁོངས་སུ་བབས་ཤག་བགོ་སྟོན་ཞུས་པའི་ནང་
 སྡིག་གྲུལ་གྱི་སྟོན་གནད་མང་དག་ཅིག་སྟོན་འདུག་པའི་ཁོངས་སུ་ཉིད་གྱི་བབས་
 ཤག་ཀྱང་ཚུད་ཡོད་པ་བརྟེན། ནང་སྟུན་ནས་སྡི་སྟུན་ལ་སྟོན་གནད་ཁག་ལ་ལན་
 འདེབས་ཞུས་ནས་ད་བར་སྡི་སྟུན་ནས་ལན་གསལ་ཕེབས་མེད་པ་བཀའ་གསལ་
 ཕེབས་མཚམས་སྡི་ཡོངས་ལ་རྗེས་སུ་རིམ་པའི་ཐག་གཅོད་རི་བྱུང་བཀའ་ལན་འབུལ་
 འབུས་ཚོག་པ་དེ་དོན་དགོངས་མངའ་ཞུ། ནང་སྡིད་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས།
 ༢༠༠༦ ཟླ་༥ ཚེས་༩ ལ།

ཕུལ།།

བསོད་ནམས་སྟུན་གྲགས།

༢༡། དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་མང་ཚོགས་ཅིས་ཁའི་ཚོགས་རྒྱུད་གི་ཚོགས་འབུས་
 སྟོ་སྡི་འབུས་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་ལྷབས་མངོན་བྱུང་དུ་ད།

ཆེད་འབུལ། གུས་གཞུང་ཞབས་

གས་ཡོལ་ཁོངས་ལྷེ་ར་སྟུན་བདེ་སྡིད་སྡིང་གཞིས་ཁོངས་གས་ཤག་ཨང་༡༢ ནང་
 གནས་དཔལ་འཕྲོར་བྱུང་ཆེ་རྒྱར་པ་ཆེ་རིང་རྗེས་ཞུ་གསོལ་འདེབས་སྡིང་དུ།
 གས་ཡོལ་ལས་ཤག་དང་འབྲེལ་ཆགས་མཐའ་མའི་གནས་སྤངས་དངོས་འབྲེལ་རི་
 ཆགས་ཞིབ་འཕུག་གནད་ཚུགས་ཐད་གུས་པས་ད་བར་ལོ་ངོ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་བདུན་
 ལྷག་རིང་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཕེབས་སྟུག་ཞུས་མཐར་ད་ལམ་དཔལ་ལྷན་སྡི་འབུས་
 ནམ་པ་གསུམ་འདི་ག་ས་གནས་སུ་དངོས་ཕེབས་མ་ཟད་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་བཀའ་

བཀུག་གནང་བར་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ལན་བརྒྱུར་ཆེ་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

གྲུས་པར་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁྲུངས་ནས་༢༠༠༥ ཟླ་༩ ཆེས་༩༡ འཁོད་བཀའ་
ཡིག་སྐྱུ་རྗེས་གཉིས་ཐེབས་འཕྱོར་བཞིན། ཞིབ་པ་དོན་ཆོན་གསུམ་འཁོད་པའི་ཞུ་
སྟན་དང་ཆབས་ཅིག་ཁྲུངས་འཕེར་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་གི་དོ་བཤུས་༢༠༠༥ ཟླ་
ཆེས་༩ ཉིན་ནང་སྟན་དུ་སྤུལ་བཞིན་པས་ནང་སྟན་ནས་དཔལ་སྟན་མང་ཆོགས་ཅིས་
ཁྲུངས་ཆོགས་རྒྱུད་ལ་སྐབས་དེར་སྤུལ་གནང་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཅིང་།

ད་ལས་སྐྱོ་ནམ་པ་འདི་གར་ཐེབས་བསྐྱུན་གྲུས་པས་འདི་མཉམ་

༡། གྲུས་པས་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༠༥༥༡༡༩ ནས་༢༠༠༥༡༡༠༩ བར་མི་
ལོ་༩༥ སོ་སྐྱ་ལྷག་ཙམ་རིང་བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་མང་གི་ལས་ཞབས་ཇི་ཞུས་ཀྱི་
ཁྲུངས་འཕེར་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་དོ་བཤུས་དང་།

༢། གྲུས་རང་༢༠༠༥༡༩༡༢༥ནས་༢༠༠༥༡༡༠༩ བར་ཆེས་མཐོའི་སྤྱིམས་
ཞིབ་ཁང་དུ་སྤྱིམས་དྲུང་གི་ལས་འཁུར་ཞུ་སྐབས་སྤྱིར་ཡང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་
འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྐྱོ་སྟན་ནས་གྲུས་པར་ལས་ཤག་སྤུལ་རྒྱ་ལྷ་བཞག་ནས་ཡོལ་ལས་
ཤག་སྤྱིར་འབྲེལ་དགོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་བྱིས་རིམ་འཕྱོར་ལ་དཔལ་སྟན་ཆེས་མཐོའི་
སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་བཀའ་ལན་སྐབས་བསྐྱུན་སྤུལ་གནང་མཛད་རུང་ཐུགས་ཐག་
ཆོད་མིན་ལ་བརྟེན་མཐའ་དོན་གྲུས་པས་གཞུང་བསྐྱུན་མི་འབྱུང་སྤྱད་གྲོང་ཁ་རང་
གིས་ལེན་ཏེ་རྩ་དགོངས་མཐར་སྐྱེལ་ཞུས་པ་ཡིན། གྲུས་པས་མི་ལོ་སོ་སྐྱ་ལྷག་ཙམ་
རིང་སོ་སོའི་ཤེས་རྒྱས་ལ་གཞིགས་པས་སྤྱི་སྟན་ཞུ་སྐྱོད་གར་ཅིར་སྐྱག་གྲོ་ཆེ་བསྐྱེད་
ངང་ཞུས་ཁྲུལ་ཡང་ཆེ་སྟོན་ལས་དབང་ལྷ་བུས་མཐའ་འབྲས་སུ་སེམས་ངལ་ཅི་ཆེའི་
ངང་གནས་དགོས་བྱུང་།

གུས་པས་༡༠༠༥༡༤༡ འཁོད་ཕུལ་སྟན་ནང་གསལ་བཞིན་གས་ཤག་ནང་
 ལམ་མེད་གནས་མི་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི་སྐབས་དེར་གུས་རང་གཞུང་གི་ཞབས་སྡི་
 ལུ་མཐུད་ཞུ་ཕུས་ཁར་བཟའ་ཆུང་གཞུང་ཞབས་ཡིན་ཕུར་གཟུགས་གཞི་མི་བདེའི་
 བའི་གནས་སྤངས་ངང་ལྷུང་གནས་ཡོད་པ་དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་སྟན་གསན་
 བསྐྱར་ཞུ་མི་བྱ་བྱེད་ཕུར་མེད་བས་ནམ་འགལ་ཡི་ནས་མི་བཞེས་པ་ཞུ་རྒྱ་དང་།

མཐའ་དོན་གུས་རང་འདི་ཕུར་སེམས་ངལ་ཅི་ཆེའི་ངང་གནས་མི་
 དགོས་པར་བདེ་སྐྱབ་དཀའ་སེལ་སྤྱད་དགོངས་བཞེས་དོན་སྤྲིན་སྐབས་འདུག་བཅེ་
 གཟིགས་མཁྱེན། མཁྱེན། མཁྱེན་ཞུའི་ཞུ་སྟན་དུ། གུས་གཞུང་ཞབས་གས་ཡོལ་
 དཔལ་འཕྱོར་དུང་ཆེ་བྱུར་བ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོ་རྩེས་༡༠༠༥ ཟླ་༡ ཆོས་༥ ལ།

ཕུལ།

ཆེ་རིང་དོ་རྩེ།

མཐའ་དོན་བོད་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ནས་གཞུང་ཞབས་བགྲིས་ཡོལ་གཞན་
 གངས་༤༥ སྤྱི་མཆུངས་བཞིན་གུས་པར་ཡང་བགྲིས་ཤག་སྟོར་སྐུལ་འཕྱོར་གྱི་ཕུག་
 བྲིས་གཤམ་གསལ།

ཡིག་ཨང་། ས་ཁང་༡༡༡༡༠༠༥༡༠༡༡༡༡༡

༣༡ མཆུངས་མེད་བགྲིས་ཡོལ་བ་དུང་ཆེ་བྱུར་བ་སྟོ་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ་མཆོག་ལ།

ཆེད་ཞུ། བོད་མི་མང་

སྤྱི་འབྲུས་ཆེད་འདུགས་ཆོགས་རྒྱུད་གི་རྒྱབ་གནིར་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་གོས་
 ཆོགས་ཆོགས་དུས་གསུམ་པའི་གོས་ཆོད་ཡིག་ཆ་ཨང་༤༡ དགོངས་དོན་དེ་སྤྱི་

གནས་སྒྲངས་གང་ཡིན་ལ་མ་སྟོང་པར་སྒྲད་བདེ་སྒྲིད་མྱིང་ཁུལ་བགྲུས་ཤག་གཞིས་
 ཁང་དོ་ཐོར་སྟོན་གནད་ཟིན་པ་ཁག་བརྗོད་མིད་དང་། དེ་མིན་པའི་བགྲུས་ཁང་དང་།
 དམིགས་པས་ལ། བགྲུས་ཁང་དང་གཞིས་ཁང་གོ་བརྗོད་གང་ཡིན་ཆ་ཆང་གཞིས་ཁང་
 དོ་ཐོར་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་སྒྲུ་གནད་འབེབས་ཡུང་བ་བཞིན་སྒྲུ་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲིད་
 མྱིང་གི་ཆས་ཤག་ཁང་ཨང་ ༡༣ གནད་བདེ་བཞིན་ཆས་ཤག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་
 ས་ཁང་དོ་ཐོར་གནད་བར་དོས་འདྲིན་བྱ་རྒྱུ། སྒྲད་གང་ཅིའི་སྒྲིག་བསྐྱར་ཐད་བཅོན་
 རྒྱུ་ཐོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཁང་བདག་འདྲིན་དང་བེད་སྟོད་བྱ་སྟོགས་ཀྱི་
 སྒྲིག་གཞི་ནང་གསལ་ཞུ་དགོས་པ་དང་། བྲོས་ཚོགས་ཚོགས་ཀྱང་གི་རྒྱབ་གཉེར་
 ཏུ་བདེ་སྒྲིད་མྱིང་ནང་གནས་བཞུགས་བགྲུས་ཡོལ་བ་རང་ཉིད་སྒྲུ་ཆེ་ནམ་འཚོའི་
 རིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་འགྲོའི་ཁུལ་རིགས་གཞིས་མི་གཞན་ལྟར་བསྐྱུ་རྒྱགས་
 གནད་མི་དགོས་ནའང་། ཡང་བགྲུས་ཡོལ་བའི་ནང་མི་བྱ་སྐྱབ་ཚོས་གཞིས་ཆགས་
 ཀྱི་བྲིམས་སྒྲིག་ཁག་ལ་བཙི་སྒྲུང་ངེས་པར་ཞུ་དགོས་འདུག་ཞུ། ཞེས་གསལ་བའི་
 དགོངས་དོན་བཙི་སྒྲུང་ཞུ་གནད་དགོས་པ་དེ་དོན་དགོངས་འདུགས་ཞུ། བར་སྒྲིད་
 ལས་ཁུངས་ནས་༡༠༠ཡ ཟླ་དྲུག་ཆོས་༡ ལ།

ཕུལ།

རྒྱུང་ཆེ་ཆེ་རིང་དོན་བྲུག་

དོ་བཤུས། ཐོད་གཞུང་དབྱུས་ལས་ཤག་དང་བགྲུས་ཤག་བཤོ་འགྲུམས་ཚོགས་ཀྱང་།
 བདེ་སྒྲིད་མྱིང་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལ། བཤེན་རྟོགས་དང་མཐུག་གཞོན་ཆེད།

༡༤། ལུས་རང་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྒྲི་ཁུབ་བྲིམས་རྒྱུ་ལོ་གཉིས་

རིང་ཚོད་གན་ཐོག་བསྐྱོད་གཞག་སྐྱུལ་བའི་བསྐྱོད་གཞག་བཀོད་རྒྱའི་ངོ་བཤུས་འདི་
 ནང་བྱུང་དུ་ཡོད་ཅིང་། བྱུས་པར་བྱུང་ཆེ་སྤྱི་མཚུངས་བཞིན་ལས་ཤག་གོ་སྤྱི་ག་
 གནང་སྤྱོད་ལོང་ལྷ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང་ནང་སྤྱི་ད་
 ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ངམ་དབུས་ལས་ཤག་དང་བསྐྱེས་ཤག་བཤོས་འབྲེམས་
 ཚོགས་ཚུང་དབར་སྤྲུལ་གནས་འབྲེལ་ཏི་གནང་། མཐའ་དོན་བྱུས་པས་ཆེས་
 མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱི་བྲུབ་བྲིམས་བྱུང་ངམ་བཅན་ཕྱོད་ལོང་གཞུང་གི་ལས་
 བྱེད་ཁོངས་ནས་མཐའ་གཅིག་དུ་ཙུང་གོངས་ཡོང་ལྷའི་སྐོར་ལྷ་སྤྱན་ལུལ་རྩེས་ཆེས་
 མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་དགོངས་འཁྲོལ་བཀའ་བློན་ཆེ་ཐོབ་ཏི་བྱུང་བཅས་
 ཀྱི་སྐྱུལ་རྒྱ་ཁག་གཤམ་དུ་ཕབ་བཤུ་བསྐྱེས་པར་།

ཡིག་ཨང་། ཆེས་བྲིམས་ ༡།༡༠༥།༦༧༥༠

༡། སྤྱི་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་མཆོག་ལ།

ཆེད་ལྷ། འདི་ག་
 ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་བྲིམས་བྱུང་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་རྩི་ལགས་༢༠༠༥
 ཟླ་༩ ཚེས་༢༥ ཉིན་ནས་བཟུང་སྤྱི་འཕྲོས་ལོ་གཉིས་རིང་ཚོད་གན་ཐོག་བསྐྱོད་
 བཞག་གནང་དོན་བཞིན་ལས་བཅར་ལྷས་ཟིན་པ་དང་། ཁོང་གི་ལས་ཤག་ཐང་
 ད་ལྷའི་ཆར་བཟའ་ཟླ་ཤེས་རིག་བྱུང་གཞོན་བསོད་ནམས་དབང་ལོ་སྤྱན་དུ་གནས་
 ལུས་སྤྱི་ཡོད་འདུག་ཅུང་། ད་ཡོད་ལས་ཤག་གུ་ཡུལ་ཏེ་ཅང་དོགས་རྒྱེན་གང་
 ཅིའི་སྤྱི་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་འདུག་སྐབས་ བྱུང་ཆེ་སྤྱི་མཚུངས་བཞིན་ལས་ཤག་

གོ་སྐྱིད་དགོངས་བཞེས་གནང་སྐྱོང་ཡོད་པ་ཞེས་ཞུ་འདུག་ལགས་ན་དགོངས་
བཞེས་དོན་སྐྱིད་སྐྱབས་འདུག་ཡོང་བ་བཅས་དགོངས་འཇགས་ཞུ། ཆེས་མཐོའི་
ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་ ༢༠༠༥ ཟླ་༦ ཚེས་༡ ལ།

ཐུལ།

ཆེས་གསུམ། བྱང་གཞོན།

ཡིག་ཨང་། ས་ཁང་། ༡༥།༢༠༠༥།༠༦།༢༢

༣། རྗེ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་བྱང་ཆེ་མཆོག་ལ།

ཆེད་ཞུ། དེ་ནས་༢༠༠༥

ཟླ་༦ ཚེས་༡ ལོའདྲེ་ཐེབས་གནས་ཐད། འདི་ནས་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཤག་དུ་
སྡོད་གསན་ཞུས་པར། ཁྲིམས་བྱང་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོན་ཉེ་ལགས་ཀྱི་ལས་ཤག་
སྐོར་སྐྱིད་གཞི་གཞི་བརྒྱུད་གནང་དགོས་ཐེབས་འདུག་ན། དབུས་ལས་ཤག་
དང་བཟེས་ཤག་བགོ་འབྲེམས་ཀྱི་སྐྱིད་གཞི་དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་ནང་གསལ་ལ་
པའི་ནང་ཆས་ཡོལ་བ་སྲུ་ཞིག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དུ་བསྐྱར་བསྐྱོད་བྱུང་བ་ཡིན་ན།
སྔོན་ཁང་ཡོད་སའི་ས་གནས་དེར་བཀོད་བསྐྱིད་ཀྱིས་བྱུང་ན་ལས་ཤག་ཐོབ་ཐང་
མེད་ཅིང་། ས་གནས་གཞན་དུ་བཀོད་བསྐྱིད་ཀྱིས་བྱུང་ཆེ་ལས་དོན་ལྷུ་ལ་དེར་
ལས་ཤག་ཐོབ་མིན་ལ་མ་གྲོས་པར་ཆས་ཡོལ་སྔོན་ཁང་གིས་འབུལ་ཞུ་དགོས།
ཞེས་གསལ་འདུག་པ་པར་དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་ཞུ། དབུས་ལས་ཤག་དང་

བགེས་ཤག་བཤོས་འབྲེམས་ཚོགས་ཚུང་ནས། གྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ཟླ་མ ཚེས་༡༩
ལ།

དུང་ཆེ་ལས་འཕར་ཆེ་བདན་འགྱུར་མེད།
ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།

TIBETAN SUPREME JUSTICE COMMISSION

Gangchen Kyishong, Dharamsala -176215, Distt.Kangra (H.P)

ཡིག་ཅན་། ཆེས་ཁྲིམས་༡༩༩༩༠༥༡༩༩༩

༡། དབུས་ལས་ཤག་དང་བགེས་ཤག་བཤོས་འབྲེམས་ཚོགས་ཚུང་ལྷན་ཁྲིམས་མཚོག་
ལ།

ཆེད་ལྷ། དེ་

ནས་༢༠༠༥ ཟླ་མ ཚེས་༡༩ འཁོད་པའི་ཕྱག་བྲིས་གནང་འགྱུར་ལྷན་ཁྲིམས་ཞིབ་
པ་ལྷན་ཁྲིམས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་གསལ། དཔལ་ལྷན་
བཀའ་ཤག་ལྷན་ཁྲིམས་སྤྱི་ལོ་གསལ་ལྷན་པར། ཁྲིམས་དུང་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ་
ལགས་ཀྱི་ལས་ཤག་སྒོར། སྤྱི་ག་གཞི་གཞིར་བཟུང་གནང་དགོས་པེབས་འདུག་ན།
དབུས་ལས་ཤག་དང་བགེས་ཤག་བཤོས་འབྲེམས་ཀྱི་སྤྱི་ག་གཞི་དོན་ཚན་༡༣ ནང་
གསལ་པར། པའི་ནང་ནས་ཡོལ་བ་སྤྱི་ག་གཞི་གཞིར་གི་ལས་བྱེད་དུ་བསྐྱུར་བསྐྱོད་དུང་
བཡིན་ན། ལས་ཤག་ཐོན་མིན་ལ་མ་སྒྲིལ་པར་ནས་ཡོལ་སྤོད་ཁང་ཕྱིར་འབུལ་བྱ་
དགོས་གསལ་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཐད།

༡། ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཙ་འཛིན་ཁྱིམས་ཡིག་གི་སྤངས་སུ་ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པའི་ས་མིག་དང་། བསྐྱོད་གཞག་དེའི་ཐོབ་ཐང་སྟོར། བཅའ་ཁྱིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་༤༧པའི་དགོངས་དོན་བཞིན་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དམིགས་བསལ་སྒྲིག་གཞི་ཁྱིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་ཙ་འཛིན་ཁྱིམས་ཡིག་ཟུར་དུ་ཡོད་པའང་སྒྲི་སྟེར་ཡོངས་ལ་བྱུང་པ་ཡིན་ཞེས་ཁྱིམས་ཡིག་དེའི་དོན་ཚན་༤ པའི་ནང་གསལ་བ་དང་།

༢། ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྒྲི་བྱུང་ཁྱིམས་དྲུང་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོན་ལགས་ནི། འདི་ག་ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་དུ་སྡོན་ཚུད་ནས་དགོངས་བསྐྱར་བྱས་ཤིང་སུ་ཁྱིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་ཙ་འཛིན་ཁྱིམས་ཡིག་གི་དོན་ཚན་༤༩ དང་། ༥༠ ༥༡༡༡༡ དོན་ཚན་༥༣ དང་༥༣༡༡དང་ཅ།ཆ། བཅས་ཀྱི་འབྲུ་དོན་ཆ་རྒྱན་གྱི་འོག་ནས་འདི་ག་ལས་སྤངས་དང་། དོ་བདག་བཅས་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལོས་མཐུན་ཆོད་གན་སྟོལ་འཛིན་དང་འབྲེལ་བསྐྱོད་གཞག་གནང་བའི་ཆོད་དོན་ལས་བྱེད་པའི་གསལ་ཤིག་ཡིན་པ་དང་།

དེའི་བསྐྱོད་གཞག་གི་ནང་གསལ་ཐོབ་ཐང་གི་ཁོངས་སུ་གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐྱོད་ལྷན་ཁང་གི་བྱུང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་གཞུང་ཞབས་པ་དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོའི་གནས་རིམ་ཅན་གྱི་ཁེ་སན་རི་ཡོད་ལྷར་སྒྲི་མཚུངས་ལྷ་སྟོད་ཆོག་རྒྱ་ཞེས་གསལ་འཁོད་ཡོད་པ་བཞིན་ལས་ཤག་གྲུང་གནང་དགོས་པའང་ཚུད་ཡོད།

༣། ཁོང་པ་གཞུང་ཞབས་གས་ཡོལ་བསྐྱར་བསྐྱོད་ལམ་ནས་གནང་བ་ཞིག་མིན་ཅིང་།

དེས་ན། དབུས་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོ་འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༡༣ ནང་གསལ་ཆ པར་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀྱི་མིད་པ་དང་། ཁོང་པའི་བགྲེས་ཁང་

སྤྱིར་འབྲུལ་དགོས་དོན་མ་མཆིས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན། དེ་ནས་ཁོང་པར་ལས་ཤག་གི་
 དཀའ་ངལ་དངོས་ཡོད་ལ་འདི་གའི་སྒྲིག་དོན་བསྐྱོད་གཞག་གི་ནང་གསལ་ཐོབ་ཐང་
 ཡོད་པ་ལྟར་ལས་ཤག་འབྲུལ་སྤྱིར་ཐོབ་པའི་དགོངས་བཞེས་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ཞེས་
 ཐེབས་འདུག་པ་དགོངས་འཇགས་ལྟ། ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་ ༡༠༠༥
 ཟླ་མ་ ཆེས་༡༡ ལ། ཡུལ།

ཆེས་གསུམ། སྤང་གཞོན།

ངོ་བཤུས། བཀའ་ཤག

ཡིག་ཅན་། ༡༢།༡༠༠༥།༠༢།མ་༡

༡། སྤྱི་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་བྱང་ཆེ་མཆོག་ལ།

ཆེད་ལྟ། དེ་ནས་༡༠༠༥ ཟླ་མ་

ཆེས་༡༡ འཁོད་གནས་དབྲུས་ལས་ཤག་དང་བགྲུས་ཤག་བགོས་འབྲེམས་ཆོགས་
 རྒྱུད་ཐོག་སྒྲན་གསན་གོ་བསྐྱར་ལུས་པར། བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་
 ༤༡ནང་གསེས་ཅ་པའི་ནང་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་ནམས་ལ་ཟུར་དུ་གཏན་
 འཁེབས་བྱས་པ་འཇ། བྲིམས་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ཁག་ནང་གསལ་ཁ་མེད་ཕྱིན་
 གས་ཡོལ་གྱིས་མཆོར་མཐུན་རྒྱུན་ཐོབ་ཐང་དང་། ཉམས་ལེན་ལུ་བྱ་ནམས་གཞུང་
 ཞབས་པ་སྤྱིའི་སྤང་དོར་སྒྲིག་གཞིའི་བྲུབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། སྤྱིར་བཏང་
 སྤྱི་ཚན་གྱི་གཞུང་ཞབས་པ་ལྟར་སྤྱི་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ལུ་རྒྱུར།
 དབྲུས་ལས་ཤག་དང་བགྲུས་ཤག་བགོས་འབྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༡ ནང་
 གསེས་པ།༡༡༧ བཅས་ཀྱི་དགོངས་དོན་བཞིན་ཕྱག་ལེན་ངེས་འཁེལ་བྱུང་མཆོམས་

གཞུང་ཞབས་སྤྱི་མཚུངས་སྐྱུག་ཐོའི་བང་རིམ་དུ་མཆན་འགོད་ཞུ་རྒྱུ་དེ་དོན་དགོངས་
འདུགས་ཞུ། དབུས་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོས་འགྲེམས་ཚོགས་ཚུང་ནས་
༡༠༠༥ ཟླ་༡ ཚེས་༡༠ ལ། སྤུལ།

བྱང་ཆེ་ལས་འཕར་ཆེ་བརྟན་འགྱུར་མེད། རོ་བཤུས། བཀའ་བྱང་ཡིག་
ཚང་།

ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།

TIBETAN SUPREME JUSTICE COMMISSION

Gangchen Kyishong, Dharamsala-176215, Distt. Kangra (H.P)

ཡིག་ཅན་། ཆེས་ཁྲིམས་༡༩༩༥/༩༩༩

༄། དབུས་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོས་འགྲེམས་ཚོགས་ཚུང་སྟན་རྒྱས་མཆོག་
ལ།

ཆེད་ཞུ།

དེ་ནས་༡༠༠༥ ཟླ་༡ ཚེས་༡༠ འཁོད་ཕྱག་གིས་གནང་བ་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་སྟན་རྒྱས་
སུ་སྟན་མིང་ཞུས་ཤིང་།

དེ་གའི་ཕྱག་གིས་ནང་། དབུས་ལས་ཤག་དང་བགྲེས་ཤག་བགོས་འགྲེམས་ཀྱི་
སྤྱི་གཞི་དོན་ཆན་༡༣ ནང་གསེས་༥༡༩/༩ བཅས་ཀྱི་དགོངས་དོན་བཞིན་ཕྱག་
ལེན་ངེས་འཁེལ་བྱུང་མཆོམས་གཞུང་ཞབས་སྤྱི་མཚུངས་སྐྱུག་ཐོའི་བང་རིམ་དུ་
མཆན་འགོད་ཞུ་རྒྱུ་ཞེས་གསལ་འདུག་པ་དང་།

དེའི་རྒྱན་གྱིས། འདི་གའི་ཁྲིམས་བྱང་གིས་བྱུགས་པམ་དང་བཅས་ལས་ཞབས་ནས་

ཅ་དགོངས་ཞུ་འདུག་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོར།

༡། འདི་གའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱུ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་རྩི་ལགས་ནི་བཅུ་ལྟོ་ལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ཞུ་བའི་སྤྱི་ལྷན་དོན་སྤྱི་གཞི་དོན་ཚན་པ་༥༩ ནང་གསལ་གཞུང་ཞབས་འདེམས་ལྷན་ནས་གསལ་ཡོད་ཅིན་པའི་གཞུང་ཞབས་བསྐྱར་བསྒོ་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།

༢། སྤྱི་མཐུན་ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་དོན་ཚན་པ་༥༡ གི་ཆ་རྒྱུན་འོག་ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་མཐུན་ཞིབ་ཁང་ནས་ཐད་བསྐྱོས་ཆོད་གན་ཐོག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱུ་བསྐྱོ་གཞུང་གཞུང་གི་ཡིན་པའི་སྒོར་འདི་ནས་དེ་གར་ ༢༠༠༥ ཟླ་༥ ཆེས་༢༩ འཁོད་ཡིག་ཕུལ་ཡོད་པ་དང་། དབུས་ལས་ཤག་དང་བཟེས་ཤག་བཤོ་འབྲེམས་འབྲེམས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དོན་ཚན་པ་༡༣ ནང་གསལ་པ་༥༡༩༧ ལ་འབྲེལ་བ་མ་ཆགས་པ་བཅས་ལ་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་འདི་གའི་བསྐྱོ་བཞུག་ནང་གསལ་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁོང་པར་ལས་ཤག་འཕུལ་སྤྱི་གཞུང་གཞུང་གི་ཡོད་པ་ཞེས་ཐེབས་འདུག་པ་དགོངས་འཇགས་ཞུ། ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་མཐུན་ཞིབ་ཁང་ནས་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཟླ་༧ ཆེས་༩ ལ།

ཆེས་གསུམ། རྒྱུ་བཞེས་

དོ་བཤུས། བཀའ་ཤག་

ཡིག་ཨང་། ༡༦།༢༠༠༥།༠༦།༡༠༡

༣། རྒྱ་ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་མཐུན་ཞིབ་རྒྱུ་བཞེས་ཆེ་མཆོག་ལ།

ཆོད་ཞུ། དེ་ནས་༢༠༠༥

ཟླ་༧ ཆེས་༩ འཁོད་གནས་དབུས་ལས་ཤག་དང་བཟེས་ཤག་བཤོ་འབྲེམས་ཆོགས་ཅུང་ཐོག་ཤོ་བསྐྱར་ཞུས་པར། སྤྱི་མཐུན་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱུ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་རྩི་

རྒྱུ་ལྟུང་གི་ལས་ཤུགས་དང་། ཁྱིམ་ས་ལུགས་དབང་འདོན་གྱི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༥༡
 རང་ཁྱིམ་ས་རྒྱུ་ལྟུང་བསྐྱོད་གཞག་གནང་སྟེ་གས་ཙམ་མ་གཏོགས་ལས་ཤུགས་དང་འབྲེལ་
 གནས་གང་ཡང་འཁོད་པ་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་མིན་དང་། བཙན་བྱོལ་
 བོད་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ནམས་གྱི་ལས་ཤུགས་བཟོ་འབྲེལ་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡
 རང་གསེས་༣ དགོངས་དོན་འོག་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༣ རང་གསེས་༥༡༥༧
 ལྟར་བྱུག་ལེན་འཁེལ་དགོས་མཛད་ཡང་། སྒྲིག་གཞི་འདི་དང་བསྟུན་མ་དགོས་
 པའི་ཆ་རྒྱུན་གཞན་ཡོད་ན་བཀའ་གསལ་ཡོད་པ་དང་། འདི་ནས་བཀའ་ཐེབས་ལྟར་
 ཞུ་རྒྱུ་བཙས་དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་ཞུ། རང་སྲིད་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས།
 ༢༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༢༡ ལ།

ཕུལ།

བསྟན་པ་དར་རྒྱས།

དོ་བཞུས། བཀའ་རྒྱུང་ཡིག་ཚང་།

ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམ་ས་ཞིབ་ཁང་།

TIBETAN SUPREME JUSTICE COMMISSION

Gangchen Kyishong, Dharamsala-176215 Distt.Kangra (H.P) India

ཡིག་ཅན་། ཆེས་ཁྱིམ་ས་༡༩༩༠༥༡༩༩༩

༣། རང་སྲིད་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ལྷན་རྒྱས་མཆོག་ལ།

ཆེད་ཞུ། དེ་ནས་༢༠༠༥

3.1 ཆེས་༡༡ འཁོད་པའི་ཐུག་བྱིས་གནང་འབྱོར་ནང་གསལ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱུ་བའི་
 བར་ཆེ་རིང་དོན་ལྡན་གྱི་ལས་ཤག་སྒྲོར། འདི་ནས་དེ་ག་ལས་ཤག་དང་བསྐྱེད་
 ཤག་བཤོ་འབྲེལ་སྤྱི་ཆུང་ལ་སྒྲོན་དུ་༡༠༠༥ 3.2 ཆེས་༡ དང་། ༡༠༠༥
 3.3 ཆེས་༡༡ ༡༠༠༥ 3.4 ཆེས་༡ འཁོད་ཡིག་ཐུག་པའི་ནང་ཞེས་ཞུས་
 དོན་བཞིན། ༡༡ སྤྱི་མཐུན་ཞེས་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པའི་ས་མིག་དང་། བསྐྱེད་གཞག་
 ཐོབ་ཐང་གི་སྒྲོར་སྤྱི་མཐུན་ལུགས་དབང་འདོན་གྱི་ཅ་འདོན་སྤྱི་མཐུན་ཡིག་ཟུར་དུ་ཡོད་
 པ་ལྟར། ཁོང་གི་ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་མཐུན་ཞེས་ཁང་གིས་འབྲེལ་ཡོད་ལ་སྒྲོན་ཆུང་ནས་
 དཤོངས་བསྐྱེད་གྱིས་སྤྱི་མཐུན་ལུགས་དབང་འདོན་སྤྱི་མཐུན་ཡིག་དོན་ཚན་༤༡ དང་༥༠
 ༥༡༡༡༡༡ དོན་ཚན་༥༡ དང་། ༥༡༡༡༡༡༡༡ ཆ། བཅས་ཀྱི་འབྲུ་དོན་ཆ་སྤྱི་མཐུན་
 གཞིར་བཟུང་འདི་ག་ལས་ཁུངས་དང་། དོ་བདག་བཅས་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་གན་
 སྒྲོལ་འདོན་དང་འབྲེལ་བསྐྱེད་གཞག་གནང་བའི་ཆོད་གན་ལས་བྱེད་ཡིན་པ་དང་།
 དེའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྒྲོར། སྤྱི་མཐུན་ལུགས་དབང་འདོན་སྤྱི་མཐུན་ཡིག་དོན་ཚན་༤༡
 པའི་ནང་སྤྱི་མཐུན་ཞེས་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཐུན་སྤྱི་མཐུན་ཆོད་ཟུར་
 བཅད་ཅས་དང་། ཅ། པའི་ནང་ཟུར་དུ་གཏན་འཁེབས་བྱས་པའམ་མཐུན་སྤྱི་མཐུན་ཐོབ་
 ཐང་ཞེས་པའི་ཁོངས་སུ་ལས་ཤག་ཀྱང་ཆུང་ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་བསྐྱེད་གཞག་གི་
 ནང་དུ་ཆོད་གན་ལས་བྱེད་པ་དེའི་ཐོབ་ཐང་གཞུང་ཞབས་པ་དུང་ཡིག་ཆེན་མོའི་
 གནས་རིམ་ཅན་གྱི་ཁེ་ཕན་དེ་ཡོད་ལྟར་སྤྱི་མཐུན་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་ཐོབ་ཐང་
 གཏན་འཁེབས་གནང་བའི་ཁོངས་སུ་ལས་ཤག་ཀྱང་འཁོད་ཡོད་པ།

༡༡ གཞུང་ཞབས་ཀྱིས་ཡོལ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཞེས་པར་གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐྱེད་
 ལྟར་ཁང་གི་བསྐྱེད་གཞག་དཤོས་པ་མཐུན་གསལ་དང་། འོན་ཀྱང་། ཁོང་པར་

གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གིས་ཆས་ཡོལ་བསྐྱར་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་
 བ་ཞིག་མེད་ཅིང་། དེས་ན། ཁོང་ནི་ཆས་ཡོལ་བསྐྱར་བསྐོ་གནང་བ་ཞིག་མིན།
 ༩། ཁོང་པའི་ཆས་ཁང་ནི་གཞིས་ཁང་གི་ངོ་བོར་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག་པ་དང་།
 དེ་ནི་ལས་ཤག་དང་བཟེས་ཤག་བགོ་འབྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞིར་བརྟུན་དགོས་མེད་པ་
 སྒྲིག་གཞི་དེ་གའི་དོན་ཚན་ ༡༣ པའི་ནང་གསལ་འདུག་དེ་ལྟར་
 བཤད་། ༤། དེ་ནས་འདི་གའི་སྒྲིག་དོན་འབྲེལ་བཤད་ལ་གསན་འཛིག་མེད་པར་
 ཁོང་པའི་བཟེས་ཁང་གི་འབྲེལ་དགོས་སྒྲུ་ཞེས་ཨུ་ཚུགས་གནང་བ་དང་། ལས་
 ཤག་གི་ཐོབ་ཐང་མེད་ཚུལ་གསུངས་པའི་སྒྲིག་ལས་ད་ཆ་ཁོང་གིས་ཐུགས་ལམ་དང་
 བཅས་ལས་ཞབས་ནས་ཅ་དགོངས་ཞུ་འདུག་པ་དང་། འདི་གའི་བསྐོ་གཞག་གི་ནང་
 གསལ་ཐོབ་ཐང་ལྟར་ལས་ཤག་འབྲེལ་དུ་གནང་ལུགས་ཡོང་བ་དགོངས་འཇགས་ཞུ།
 ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་༢༠༠༥ ཟླ་༩ ཆེས་༢༩ ལ། སུལ།

ནམ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་། བྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ།

ངོ་བཤུས། བཀའ་ཤག

༡། དཔལ་ལྷན་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྐོ་བྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་མཆོག་
 དང་། སྐོ་བྲིམས་ཞིབ་པ་མཆོག་བཅས་ཀྱི་ཞབས་པད་མདོན་མཐོའི་བྱང་དུ་དྲ་

ཆེད་འབྲེལ། གུས་ཆེས་མཐོའི་

བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཆོད་དོན་ཐོག་ཡོད་པའི་སྒྱི་བྱུ་བྲིམས་བྱང་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་རྟོ་
 རེས་ཞུ་གསོལ། རི་ལྷར་ལྷ་མངའ་བཞིན་པའི་རྩེ་ནམ་ལྷན་ནས་ཐུགས་རེ་གནང་བ་
 རི་བཞིན་གུས་པར་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་༢༠༠༥ ཟླ་༩ ཆེས་༢༩ རས་

ད་པར་ཟླ་ཤེས་རིང་ལས་ཞབས་ལྷ་རྒྱུ་ལེ་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པུང་པར་སྙིང་ཁོངས་
 རུས་པའི་གཉིང་ནས་བཀའ་འིན་ཐུགས་རྗེ་ལན་བརྒྱར་ཆེ་ཞེས་ལྷ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་
 ཟད་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་རང་འཁྲིའི་ལྷ་སྒོར་ཤེས་ཐོང་ལ་གཞིགས་པས་སྟག་
 ཟོ་ཆེ་བསྐྱེད་གང་ཐུབ་ལྷས་ཡོད་སྟེ་ལགས་པ་དང་། གུས་པས་ཉེ་སྟོན་༡༠༠༥ ཟླ་༧
 ཆེས་༡༩ དང་། ཟླ་༩ ཆེས་༡༩ སོ་སོར་འཁོད་ཅ་དགོངས་ལྷ་སྟན་ཐུལ་དོན་
 རི་བཞིན་སྟོ་ནམ་ལྟན་ནས་གུས་ཅ་དགོངས་ལྷ་མི་དགོས་པའི་འཕོད་སྐྱུལ་ཐུགས་རེ་
 གནང་བ་དགོངས་བཞེས་བཀའ་འིན་ཞིན་ཏུ་ཆེ་རུང་། ད་ཆ་འ་ཆད་ལྷ་ཐུགས་རང་
 གཤམ་གསལ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱུན་པས་གུས་རང་ཅ་དགོངས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་ལྷ་
 ཆད་ཐུལ་གྱར་སོང་སྐབས་ནམ་འགལ་ཡི་ནས་མི་བཞེས་པ་ལྷ་རྒྱུ་དང་།

༡། གུས་རང་ཐོག་མར་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་ཆོད་དོན་ཐོག་བསྐྱོ་
 གཞག་བཀོད་རྒྱུ་ལོ་ནང་། ལས་ཤག་ཐོབ་ཐང་གཞུང་ཞབས་བྱུང་ཡིག་ཆེན་མོའི་གནས་
 རིམ་ཅན་གྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་ལྟར་སྤྱི་མཚུངས་ལྷ་སྟོན་ཆོག་རྒྱ་ཞེས་གསལ་བ་རི་བཞིན་
 གུས་པའི་ལས་ཤག་ཐང་༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཆེས་༡ ནས་བཟུང་བོད་གཞུང་ནང་སྟོན་ལས་
 ཤག་དང་བཞེས་ཤག་བཀོས་འབྲེམས་ཆོགས་རྒྱང་ལ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་
 གིས་སྤྲེལ་རྒྱུ་བཀའ་འིན་ཐུག་གིས་བསྐྱུལ་ཡོད་རུང་། ད་དུང་གུས་པར་ལས་ཤག་
 ཐུལ་རྒྱུ་ལེ་ཆབ་ཏུ་ཡོད་པོ་༡༩ ལྟག་ཅམ་རིང་བཅན་ཁྱོལ་བོད་གཞུང་མང་གི་སྤྱི་ལྷ་
 ཐུབ་སྟོན་གང་ཅིར་སྟག་ཟོ་ཆེ་བསྐྱེད་དང་ལྷས་ཉེ་མཐའ་དོན་ལུགས་མཐུན་ནས་ཡོལ་
 སྤ་བསྐྱར་ལྷས་རྗེས་རང་ཉིད་དང་བྱ་སྤྱུག་བཅས་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་ས་སྐལ་སྤྱིར་ཐུལ་
 ལྷས་རྗེས་བདེ་སྤྱིད་སྤྱིར་དུ་ནས་ཤག་གསོལ་སྐྱུལ་ཐོབ་ཡོད་པ་དེའང་སྤྱིར་འཕུལ་ལྷ་
 དགོས་ཞེས་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་ཐུག་གིས་སྐྱུལ་འཁྱོར་བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ་མངའ་བཞིན་

མཐའ་ལུལ་ལས་འདས་པའི་སྐོ་པམ་ཚད་མེད་པུར་བ་མ་ཟད་གནས་ཚུལ་འདིའི་སྐུན་
གྱིས་གྲུས་པའི་དེ་སྤའི་གཟུགས་བབ་ནད་གཞིའི་གནས་སྤངས་ཀྱང་རི་སྤྱུག་རི་ཞེས་
དུ་སོང་བར་ད་ཆ་གོང་དུ་རི་སྤྱང་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པ་བཞིན་གྲུས་རང་༢༠༠༥
ཟླ་༩ ཚེས་༡༠ གསེབ་བཟུང་ཆེས་མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁག་གི་ལས་ཞབས་ཁོངས་
ནས་ཅ་དགོངས་བཀའ་འཁོལ་དོན་སྤྲིན་སྤྱབས་འདུག་ཟུགས་རྗེ་ཆེ་བ་དང་ཆབས་
ཅིག་གྲུས་པའི་ཆབ་གསར་འཕལ་ལྷུང་བསྐྱོད་གཞག་གནད་སྐྱོད་ཡོང་བ་བཅས་དེ་
དོན་ལྷན་ཚོས་སུ་མངའ་བ་མཁུན། མཁུན། མཁུན་ཞུའི་ཅ་དགོངས་ཞུ་སྤྱད་དུ།
གྲུས་ཆེས་མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁག་གི་སྤྱིམས་དྲུང་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་རྗེ་རྗེས་ ༢༠༠༥
ཟླ་༩ ཚེས་༡ ལ།

५२॥

ཆེ་འདྲ་ལྟོགས།

ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་།

TIBETAN SUPREME JUSTICE COMMISSION

Gangchen Kyishong, Dharamsala-176215 Distt.Kangra (H.P) India

ཡིག་ཅན་། ཆེས་ཁྱིམ་༣༥༣༠༥༧༧༧༧

༡༩ ཆེས་མཐོའི་སློམ་ས་ཞིག་ཁང་གི་སློམ་ས་ཏུ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོན་མཚན་ལ།

ཆེད་ལྷ། ཉིད་རང་

༡༠༠༥ ལྷ་ལ ཆེས་༡༥ རས་བརྒྱད་ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམ་ཞིག་ཁང་གི་ཁྱིམ་ལ་
ཁྱིམ་བྱང་དུ་༡༠༠༥ ལྷ་ལ ཆེས་༡༧ འཁོད་པའི་ཆོད་དོན་ལ་ཁྱིམ་ལྷོ་ལ་འཁོད་པ་

དང་འབྲེལ་ ༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༡༡ འཁོད་པའི་བསྐྱོད་གཞག་གནང་ཡང་། ནང་
 སྤྱིད་ས་ཁང་བདག་གཉིས་ཁང་ནས་འདི་གའི་སྤྱིག་གཞིའི་གོ་དོན་འབྲེལ་མཁན་དང་
 འབྲེལ་རྒྱུ་ལ་བ་ལའང་གསན་འཛོག་མ་གནང་བར་ལས་ཤག་གནང་རྒྱ་ལྟ་ཞོག
 གས་ཤག་ཕྱིར་འབྲེལ་དགོས་རྒྱ་ཞེས་ལུ་ཚུགས་ཉག་རྒྱང་གནང་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཉིད་
 ནས་བྱགས་པམ་དང་བཅས་ཆེས་མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱིམས་བྱང་གི་ལས་
 ཞབས་ནས་རྩ་དགོངས་བཀའ་འཁོལ་ཡོང་བ་ཞེས་༡༠༠༥ ཟླ་༧ ཚེས་༡༦ དང་།
 ཟླ་༩ ཚེས་༡༦ ཟླ་༩ ཚེས་༡ འཁོད་པའི་དགོངས་ཤོག་ལུ་འབྱོར་བྱུང་བ་
 དེའི་ནང་གསལ་དོན་བཞིན་འགལ་རྒྱུ་དབང་གིས་ཞབས་ཞུ་ལུ་མཐུང་གནང་ཐབས་
 མ་གྱུར་བར་བྱགས་ཁག་མེད་པ་དངོས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན། གསར་རྟེན་དབར་ཅིས་
 རྟོན་ལེན་གྱུ་བ་མཆམས་ ༡༠༠༥ ཟླ་༡༠ ཚེས་༩ ནས་བཟུང་ཞུ་དོན་ལྟར་དགོངས་
 འཁོལ་སོང་བ་དང་།

ཉིད་ནས་ཆེས་མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་ཞབས་ལུན་བྱང་དུ་ལས་བྱུང་མེད་
 ནའང་། དེའི་རིང་ཞུ་སྐོག་གང་ཅིར་ལྷག་བསམ་ནས་དག་གིས་བྱགས་འབྱུང་ཆེ་
 བཞེས་ཏུར་བསྐྱེད་གང་ལེགས་གནང་བར་བརྟེན་གས་བརྟེན་ལུ་རྒྱ་བཅས། ཆེས་
 མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༡༡ ལ།

ནམ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་།

སྤྱིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ།

༡༥། གུས་པ་དཔལ་འཕྱར་བྱུང་ཆེ་བྱ་བའི་ཤར་ཆེ་རིང་དོ་རྗེས་བཙན་ཕྱོལ་བོད་
གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དང་། གཞན་
ཡང་ལས་འཁུར་རིམ་པ་དེ་ཞུས་གཤམ་གསལ།

༡། ༡༩༥༠ ནས་ ༡༩༥༠ བར་བོད་ཀྱི་གཞིན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་
ཁོངས་སུ་ཞུགས།

༢། ༡༩༥༢ ནས་ ༡༩༥༣ བར་བལ་ཡུལ་ཤར་ཁུམ་བདེ་ལེགས་སྒྲིང་དུ་ས་གནས་
བོད་ཀྱི་གཞིན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱུང་ཆེའི་འགན་འཁུར་ཞུས།

༣། ༡༩༥༢ ནས་ ༡༩༥༣ བར་གུས་རང་བལ་ཡུལ་ཤར་ཁུམ་བདེ་ལེགས་སྒྲིང་
གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མཉམ་སྒྲིལ་ལས་བྱུང་། ཅིས་པའི་འགན་འཁུར་ཞུ་ཐུང་། དགོང་
དོའི་དུས་ཡུན་རིང་ལས་ཞོར་སྒོའི་བྲུལ་དཔེའི་ལས་འཁུར་ཞུས། ཟླ་རེ་ཟླ་
པོགས་ལྷ་བུ་བལ་སྒོར་༡༥ ཉེར་ལྷ་རེ་སྲུང་སི་ས་གཞིས་པའི་རོགས་ཚོགས་ནས་
གསོལ་སྐུལ་བྱུང་ཡོད།

༤། ༡༩༥༤ ཟླ་༥ ཚེས་༡༥ ནས་ ༡༩༥༧ ཟླ་༡༠ ཚེས་༡ བར་བོད་
གཞུང་བདེ་ལེགས་སྐྱོན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོའི་ཚོགས་
མིའི་ཁོངས་རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་བསྐོ་བསྐུལ་གནང་བའི་བཞིན་འཛིན་སྐྱོང་
འགན་འཁུར་ཞུས། བདེ་ལེགས་སྐྱོན་ཁང་གི་ཐོག་མའི་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱི་ཟུར་རི་
ཤིང་སྐྱོ་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་མཆོག་སྐྱ་སྒྲིལ་ནས་ཐུགས་འགན་བཞེས་རྗེས་ ༡༩༥༤
ནས་བཟུང་ཁོང་གིས་བདེ་ལེགས་སྐྱོན་ཁང་འདི་བཞིན་བཙན་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་ལ་
ཅིས་འབུལ་ཞུས་གནང་བཞིག་རེད། བོད་གཞུང་ནས་ཅིས་བཞེས་གནང་རྗེས་
ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་སྐབས་ ༡༣ པའི་བཀའ་སྐོན་ལྷ་བུ་སྐུལ་བཟང་དབྱངས་སྤྱིང་

མཚན་གྱི་སྐབས་དེར་བདེ་ལེགས་སྒྲན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དུ་བསྐོས་གཞག་གནང་
འཕྲལ་ཁོང་གིས་བྱ་གསུམ་འགན་གཙོ་བཞེས་གནང་ཡོད།

༥། ༡༩༩༠ ལོར་གྲུས་རང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྩུང་གཞོན་ཡིན་སྐབས་
བཀའ་ཤག་གསར་པའི་འོས་བསྟུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མིའི་
ཁོངས་བསྐོས་གཞག་བསྐྱལ་བ་དེ་བཞིན་འགན་འཁུར་མཉམ་ལེན་ཞུས།

༦། ༡༩༩༩ ནས་༢༠༠༡ བར་གྲུས་རང་བོད་གཞུང་འབྲོད་བསྟེན་དང་དཔལ་འབྱོར་
ལས་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་རྩུང་ཆེའི་འགན་འཁུར་ཞུ་ཡུན་རིང་རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་
ནས་རྩུང་ཆེ་གཞན་ཁག་གཅིག་དང་ལྷན་དུ་བཅན་ཕྱོད་བོད་གཞུང་གི་ཆེས་མཐོའི་
སློབ་ཡོན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མིར་བསྐོས་གཞག་གནང་བ་དེ་བཞིན་ལྷན་ཚོགས་
ནས་ཡོད་ལ་ཚོགས་བཅར་ཞུས།

༧། ༡༩༩༩ ནས་ ༢༠༠༡ བར་གྲུས་རང་བོད་གཞུང་འབྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
རྩུང་ཆེའི་འགན་འཁུར་ཞུ་སྐབས་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་ས་ཡོམ་སྟོན་འགོག་
ལས་སྟོན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མིའི་ཁོངས་བསྐོས་གཞག་བསྐྱལ་བ་བཞིན་ལས་
འཁུར་ཞུས།

༨། ༢༠༠༢ ནས་༢༠༠༣ བར་གྲུས་རང་བོད་གཞུང་འབྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་རྩུང་ཆེའི་འགན་འཁུར་ཞུ་སྐབས་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་བོད་
སྐད་ཤེས་ཡོན་དང་བདེ་དོན་དགེ་ཅའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་བསྐོས་
གཞག་གནང་བ་བཞིན་ལས་འཁུར་ཞུས།

༩། ༢༠༠༠ ནས་༢༠༠༣ བར་གྲུས་རང་བོད་གཞུང་འབྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་དང་།
དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་རྩུང་ཆེའི་འགན་འཁུར་ཞུ་སྐབས་བོད་གཞུང་

བཀའ་ཤག་ནས་འཆར་འགོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
མིར་བསྐོས་གཞག་གནང་བ་བཞིན་ཚོགས་འདུན་མ་ཡོད་ལ་མཉམ་ཞུགས་བགྱིས།

༡༠། ༡༩༩༥ ནས་༢༠༠༡ བར་གུས་རང་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་རྒྱུང་ཆེ་ཡིན་སྐབས་བོད་གཞུང་སླན་ཅིས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ཚོགས་མིར་བསྐོས་གཞག་བསྐྱུལ་བ་དེ་བཞིན་འགན་འཁུར་ཞུས།

༡༡། ༡༩༩༥ ལོར་གུས་རང་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱུང་ཆེ་ཡིན་
སྐབས་ལགོད་ས་ལྗོངས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གནས་མཆོག་དོ་རྗེ་གདན་དུ་
དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་བགྱིན་ཆེ་སྐབས་གྲུ་མིག་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མིའི་ཁོངས་
འགན་འཁུར་མཉམ་ལེན་ཞུས།

༡༢། ༡༩༩༥ ནས་༢༠༠༡ བར་གུས་རང་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
རྒྱུང་ཆེ་ཡིན་སྐབས་འཕྲོད་བསྟེན་ཁོངས་གདོགས་ཁྲིམས་མཐུན་དེབ་སྐྱེལ་ཞུས་པའི་
བོད་མིའི་དང་མྱུང་འཕྲོད་བསྟེན་ཞབས་ཞུའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ (Tibetan Voluntary
Health Association) འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དང་། རྒྱུང་ཆེའི་
འགན་འཁུར་ཞུས།

༡༣། ༡༩༩༩ ནས་༢༠༠༡ བར་གུས་རང་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་རྒྱུང་ཆེ་ཡིན་
སྐབས་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་ནང་སྤྱིད་དང་། ཤེས་རིག་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་
ཁུངས་བཅས་ཀྱི་ནམ་ཐག་ཞིབ་འདུག་ཚོགས་ཆུང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ཚོགས་མིར་བསྐོས་བསྐྱུལ་གནང་བ་དེ་བཞིན་ཚོགས་མིའི་ཁོངས་སུ་འགན་འཁུར་
ཞུས།

༡༤། ༡༩༩༩ནས་༢༠༠༡ བར་གུས་རང་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་རྒྱུང་ཆེ་ཡིན་

སྐབས་པོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་དྲུང་ཆེ་གྱི་མཚུངས་བཞིན་གཞུང་ཞབས་གནས་
འཕོ་བཀོད་གྱི་གཏོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མིར་བསྐོ་གཞག་སྤུལ་བ་ལྟར་ལས་འཁུར་
མཉམ་ལེན་ཞུས།

༡༤། ༢༠༠༠ ནས་ ༢༠༠༣ བར་གུས་རང་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་དྲུང་ཆེ་ཡིན་སྐབས་ད་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཀུན་པན་བདེ་ཅིའི་འགན་འཛིན་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་འགན་འཁུར་ཞུས། ཀུན་པན་ཞེས་པ་འདི་བཞིན་བོད་མི་ན་
གཞོན་ཁག་གཅིག་ནས་སྒྲེར་འཛིན་ཞུས་པའི་བཟེ་སྤྱན་སྟོན་འགོག་དང་འབྲེལ་བའི་
ལས་སྟོན་ལྟ་མཁན་ལས་ཁང་གི་གཞི་ཡིན་ཅིང་།

༡༥། ༢༠༠༣ ལོར་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་གུས་རང་བོད་གཞུང་གིས་རིག་པར་
ཁང་སྒྲིར་བདག་ཅན་དུ་སྒྱུར་རེ། ཡང་ན་གཞུང་འཛིན་སྐུ་མཁུད་རི་གནང་སྟོར་
ཞིབ་འཕུག་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མིའི་ཁོངས་བསྐོ་བསྤུལ་གནང་བ་བཞིན་ལས་
འཁུར་དྲུང་ལེན་ཞུས།

༡༦། གུས་རང་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ནས་གས་ཡོལ་སྤྱ་བསྐྱར་ཞུས་རྗེས་༢༠༠༤
ལོར་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་གུས་རང་གཞུང་ཞབས་བཟེས་ཡོལ་བ་ཁག་གཅིག་
ལ་འཆོ་སྟོན་སྐུ་མཁུད་གནང་དགོས་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཕུག་བྱེད་གཉེར་ལྟ་མཁན་
ཀྱི་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཙོར་བསྐོ་གཞག་གནང་བའི་བཞིན་ཚོགས་མི་གཞན་
གཉིས་ལྷན་དུ་ལས་འཁུར་མཉམ་ལེན་ཞུས།

༡༧། ༢༠༠༤ ནས་༢༠༠༥ བར་གུས་རང་ཚོར་སྤྱིར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅིས་སྒྲོང་
ཁང་གི་དྲུང་ཆེའི་འགན་འཁུར་ཞུ་སྐབས་ Tibet Charity, Denmark, རན་མག་བོད་
ཀྱི་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་པོར་མི་མང་གྱི་བྱུར་སྐབས་རྗེ་ལ་ཁ་རིན་པོ་

ཆེ་མཆོག་ནས་བྱུགས་རེ་གནང་བ་དེ་བཞིན་བཞུགས་སྤར་དུ་ཡོད་པའི་གོང་གསལ་
ཆོགས་པའི་འགན་འདིན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མིའི་འགན་འཁུར་ཞུས།

༡༥། ༢༠༠༥ ལོར་གྲུས་རང་ནོར་གླིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྡོང་ཁང་གི་དྲུང་
ཆེའི་འགན་འཁུར་ཞུ་སྐབས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲུངས་ཨ་མར་སྐྱེ་ཏེ་དུ་ཡོད་ས་
ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ཐེངས་༡༠
པ་བཀྲིན་བསྐྱལ་སྐབས་ནོར་གླིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྡོང་ཁང་གི་རེས་སྟོན་
པ་བཀའ་བློན་ཁྲི་ལྷན་སྐྱོ་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེ་མཆོག་ནས་དུས་དབང་གྲ་སྒྲིག་ཆོགས་
ཚུང་གི་ཆོགས་མིར་བསྐོ་གཞག་བསྐྱལ་གནང་བཞིན་སྟོན་འགྲོའི་གྲ་སྒྲིག་འགན་
འཁུར་མཉམ་ལེན་ཞུས།

༡༦། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༧ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༩ ཉིན་གཞུང་ཞབས་བབྲེས་ཡོལ་བ་
སྤྱི་མགྲིན་ནས་ཡོད་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་བསྐྱར་
འབུལ་ཞུ་སྐབས་བརྟན་བཞུགས་ཆོགས་ཚུང་གི་དབུལ་གཉེར་གྱི་འགན་འཁུར་ཞུ་
དགོས་ཞེས་བབྲེས་ཡོལ་བ་སྐྱོ་སྐལ་བཟང་ལས་བྱུགས་རེ་གནང་བ་དེ་བཞིན་
འགན་འཁུར་འཐུས་ཚང་ཞུས་ལགས།

༡༧། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༧ ཟླ་༡༡ ནས་ ༢༠༠༩ ཕྱི་ཟླ་བཞི་པ་བར་རྒྱ་གར་རང་སྤྱོད་
ཁུལ་ཡོད་སུད་ཁྲན་ཨེ་ཨེ་ཨེ་རོགས་ཆོགས་ (SOIR IM RAJPUR, INDIA,
(HEAD OFFICE, SWEDEN) ལས་ཁུངས་ནས་བྱུགས་རེ་ནན་ཏན་གནང་བ་དེ་
བཞིན་རོགས་ཆོགས་ཀྱི་ལས་འཆར་ཁོངས་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ནང་སྤྱིད་དང་
ཤེས་རིག་ འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་ལས་ཁུངས་ཁག་གསུམ་ལ་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༦།༢༠༠༧
ལོར་རོགས་དབུལ་དེ་བསྐྱལ་གཞིར་བཟུང་ལས་གཞི་ལག་ལེན་དོན་འཁེལ་བྱུང་

ཡོད་ཅིང་ཞིབ་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་འི་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་དེ་ཁོངས་ཞུགས་ཏེ་ཤོད་
གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འཆར་ཁག་ལ་ཞིབ་འདུག་
འཐུས་ནན་ཞུས་ཤིང་ཞིབ་སྟན་འབྲེལ་ཡོད་རོགས་ཚོགས་ལ་སྐབས་འབྲལ་འབྲལ་
ལས་ཞུས།

༢༡། ༢༠༠༥ གྱི་ཟླ་ལཱ་པའི་ནང་བཞུགས་སྐར་དུ་ཤོད་མི་ཡང་གྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙུག་
ཀྲུང་ཚོས་འཕེལ་མཚོག་གིས་གྲུས་པའི་བཟའ་ཟླ་ཤོད་གཞུང་གྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
དྲུང་གཞིན་བདེ་ཤར་བསོད་ནམས་དབང་ལོ་ལགས་བརྒྱད་གྲུས་པར་དེ་སྡེའི་ཉམས་
ཕྱོད་དང་འབྲེལ་སྐྱེ་འཕྲོས་ལོ་གཉིས་རིང་ཚོད་གན་ཐོག་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་གྱི་བྱུ་བྱུང་དྲུང་ཆེན་འགན་འཁུར་ཞུ་བཅར་དཔོན་སྲུགས་བཀའ་ཕེབས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་༢༠༠༥ གྱི་ཟླ་༡ པའི་ནང་ཤོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལཱ་
ཤི་བཀའ་ཕྱོད་སྐྱོད་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་རིང་མཚོག་གིས་གྲུས་པར་དེ་སྡེའི་ཉམས་ཕྱོད་
དང་བསྟན་སྐྱེ་འཕྲོས་ལོ་གཉིས་རིང་ཚོད་གན་ཐོག་ཤོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེན་འགན་འཁུར་ཡོད་པའི་ཐུགས་རེ་དང་བཅས་བཀའ་ཕེབས་བྱུང་
བ་དེ་ལྟར་ཡང་། སྐབས་དེར་གྲུས་པའི་གཟུགས་གཞིའི་གནས་སྡངས་ཀྱི་ཆ་དང་།
དེ་བཞིན་གལ་སྲིད་གྲུས་པས་ཞབས་བཅར་ཞུས་ཆེ་སྦྱང་ཡང་དེ་སྡེའི་ཉམས་ཕྱོད་གི་
ཆ་ནས་ནང་སྲིད་ས་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས་གྲུས་པར་ལས་ཤག་གོ་སྒྲིག་གནང་
རྒྱུར་མཛད་དཀའ་འབྲས་དེས་སྟུང་པའི་ཕྱོད་དྲུང་བཅས་ཏེ་ཤོད་དུ་ཐུགས་རེ་ཤི་
གནང་བཞིན་ཞབས་བཅར་ཞུ་བྱུང་བའི་དཀའ་སྲུགས་སྐོར་སྐབས་འབྲལ་སྐྱོད་ནས་
གཉིས་ལ་སྟན་གསན་མི་ཞུ་ཆད་བྲལ་བྱུར་མོང་བས་དེས་ཤོད་སྐབས་འདི་ཐོག་ནས་
ནམ་འགལ་ནམ་ཡང་མི་བཞེས་པ་ཞུ་བཞིན་ཡོད་ལགས་པ་མ་ཟད། ཡང་ཕྱོགས་

གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་སྐབས་གལ་མྱོད་གྱུ་ས་པས་ལས་བཅར་ཞུས་ཆེ་
 སྐབས་དེར་ཕུག་ལས་ལུ་མཐུད་གནང་བཞིན་པའི་གཞུང་ཞབས་བྱུང་འཕར་རམ་བྱུང་
 བྱུང་ནམ་པའི་གོ་སྐབས་ལ་འགོག་ཆེན་འཐུད་གཞི་སྟམ་པའང་བྱུང་ལགས།།

༡༡། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་གཉིས་ནང་སྟོ་ནམ་
 རྒྱལ་ཆེ་རིང་མཆོག་གི་བཀའ་འབྲེལ་ཇི་བཞིན་གྱུ་གྱིས་༢༠༠༧༧༧༡༧ ནས་
 ༢༠༠༧༧༧༡༧ བར་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྐུ་ཚབ་ཞུས་ཏེ་བྱང་ཕྱོགས་
 ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གསར་རྩིང་ནམ་གཉིས་དབར་རྩིས་སྟོན་ལེན་སྐབས་སྟོན་
 དཔང་གི་འགན་འཁུར་ཆ་ཆང་ཞུས་པ་ཡིན་ལགས་པ་བཅས།།

གཤམ་པ་དཔལ་འཕྲོར་བྱུང་ཆེ་བྱར་པ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་རྟོལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ལྷ་ཡུལ་ཆེས་༡༩ རྒྱ་ཡུལ་ཆེས་ ༠༩བར་མི་
ལོ་༩༥ཙམ་རིང་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལས་བྱུངས་མེ་ཚན་མ་ལག་དང་བཙས་པའི་ནང་ལས་འཁུར་འདྲ་མིན་དེ་ཞུས་སྒོར་ལོ་

རྒྱས་གཤམ་གསལ།

ཨང་།	ལྷ་ཆེས་ནས་ལྷ་ཆེས་བར་།	ས་གནས།	གནས་རིམ།	ལས་བྱུངས་དང་ལས་འགན།
༡	༡༩༧༠ ༥ ༡༩ནས་༡༩༧༡ ༤ ༤	རྒྱ་ས།	ལས་བྱ།	ཆོས་རིག་ལས་བྱུངས་ཀྱི་དབྱིན་བྱུང་།
༢	༡༩༧༡ ༤ ༥ནས་༡༩༧༢ ༡ ༩༠	བལ་ཡུལ་ཤར་བྱུང་།	གཞོན་བྱུང་།	མཉམ་སྦྱིལ་རྩིས་པ།བདེ་ལེགས་སྤྱིང་།
༣	༡༩༧༢ ༡༠ ༡ནས་༡༩༧༦ ༡༡ ༢༠	ཀ་ཏ།	གཞོན་བྱུང་།	ཡིད་ཆེས་དགོ་རྩི་ལས་ཁང་གི་ལས་བྱུང་དང་།རྩིས་པ།
༤	༡༩༧༦ ༡༡ ༡ནས་༡༩༨༡ ༤ ༩༠	རྒྱ་ས།	གོན་བྱུང་།	དཔལ་འཕྲོར་དུལ་གཉིར།
༥	༡༩༨༡ ༥ ༡ནས་༡༩༩༡ ༡ ༩༠	རྒྱ་ས།	བྱུང་གཞོན།	དཔལ་འཕྲོར་འདྲ་འགོད་རྩིས་པ།
༦	༡༩༩༡ ༡༠ ༡ནས་༡༩༩༣ ༡ ༩༠	རྒྱ་ས།	བྱུང་གཞོན།	རྒྱ་འབྲས་ཚྭ་གས་བྱུང་ལས་རོགས།
༧	༡༩༩༣ ༡ ༡ནས་༡༩༩༣ ༡༡ ༩༠	རྒྱ་ས།	བྱུང་བྱུང་།	རྒྱ་འབྲས་ཚྭ་གས་བྱུང་ལས་རོགས།

**RESUME OF TSERING DORJEE DHESHAR, FORMER
SECRETARY, DEPT. OF FINANCE, CTA,
DHARAMSALA, INDIA**

1. Name: Tsering Dorjee Dheshar
2. Son of: Dherang (Late)
3. Date & Place of Birth: Jan 1st, 1950 at Phakri , Tibet
4. R. C No. (Passport): 3107/M/67
5. Green Book No.
(Tibetan Voluntary Contribution Book) IN 9263758
6. Education Qualification:
 - a) In 1957 attended Surkhang Tibetan School at Phakri, Tibet for Pre Primary Tibetan Education
 - b) Arrived at Kalimpong, India in late 1959 and attended Kotishoe Tibetan School and studied Tibetan, English, and Hindi for a few months
 - c) Primary School at Tibetan Children's Village, Dharamsala in 1960
 - d) Continued Primary School at Central School for Tibetans, Mussoorie from 1961 to 1965
 - e) Middle School at Central School for Tibetans, Bylakuppe, Mysore, from 1966 - 1967
 - f) High School (SSLC) at St. Philomena's High School, Mysore City, Karnataka, India from 1968 - 1970

Sacrificed the opportunities of further education and joined service of Tibetan Govt. In- Exile, under the leadership of H. H. The Dalai Lama (while there was dearth of English knowing staff)
7. Work experience: Served as Civil Administrative Staff of Central Tibetan Administration of H. H. The Dalai Lama, Dharamsala H.P . India for 35 years (Since 18th May, 1970 till 30th Sept. 2005 (Details attached below)
8. Served as Board Member of various Departments (details attached below)
9. Attended various courses and training programs (details attached below)

**DETAILS OF TSERING DORJEE'S SERVICE IN CTA
SINCE MAY 18TH ,1970 TILL 4TH OCTOBER, 2005**

DATE	DESIGNATION	DEPARTMENT & PLACE
18.5.1970	English Secretary	Council for Religious & Cultural Affairs, Dharamsala
~ 4.1972	Accountant & Secretary,	Chailsa Tibetan Co-op Society, Chailsa, Nepal
10.1973	Accountant & Secretary,	H.H. The Dalai Lama's Charitable Trust, Calcutta
21 11.1976 - 30.4.1983	Treasurer	Dept. of Finance, Dharamsala
1 5.1983 - 30.9 1991	Deputy Secretary cum Accountant,	Dept. of Finance, Dharamsala
1 10.1991 - 31.7 1992	Deputy Secretary	Parliament Secretariat, Dharamsala
1.8.1992 - 30.11 1993	Joint Secretary	Parliament Secretariat, Dharamsala
1 12.1993 - 31.3.1996	Chief Secretary	Parliament Secretariat, Dharamsala
1.4.1996	Joint Secretary	Department of Religion & Cultural, Dharamsala
2 5.1996 - 21 7.1996	Additional Secretary	Dept. of Religion & Cultural, Dharamsala
22 7.1996 - 20.1 1999	Additional Secretary	Dept. of Health, Dharamsala (served as General Secretary)
21 1 1999 - 19.4.2002	General Secretary	Dept. of Health, Dharamsala
20.4.2002 - 30.10.2003	General Secretary	Dept. of Finance, Dharamsala
30.10.2003	Took premature retirement from CTA Staff on health ground	
4.2004-24.4-2005	General Secretary	Norbulingka Institute,
25.4.2005-30.9.2005	General Secretary	Tibetan Supreme Justice Commission, Dharamsala,
1 10.2005	Resigned completely from the service of Central Tibetan Administration, Dharamsala	on health ground etc.

**SERVED AS GOVERNING BOARD MEMBER AND MEMBER OF
THE FOLLOWING DEPARTMENTS & INSTITUTIONS**

1. Member of the first Tibetan Youth Congress 1970 - 1980
2. Secretary of Local Tibetan Youth Congress, Chailsa, Nepal from 1972 - 1973
3. Governing Board Member of Tibetan Delek Hospital from 25.5.1978 - 2.10.1981
4. Member of Preparatory Committee of Prevention of Earthquake CTA from 1996 - 2002
5. Governing Board Member of CTA Fulbright Selection Committee from 1999 - 2003
6. Governing Board Member of Tibetan Children's Educational & Welfare Fund CTE from 1999 - 2002
7. Governing Board Member of Planning Council, CTA from 1999 - 2003
8. Member of the Preparatory Committee of Kalachakra Sermon at Bodhgaya Jan 2001
9. Governing Board Member of Kunphen (Drug Rehab Centre) Mcleod Ganj, Dharamsala from 1998--2001
10. Board Member of CTA Staff Transfer Committee 1999--2001
11. Governing Board Member of Tibet Charity, India Branch, at Mcleod Ganj, Dharamsala (HO in Denmark) from 2004--2007
12. National Evaluator of The Health related Program for Tibetan Refugees in India, funded by IM Sweden through IM Rajpur, India, for the period 2006--2007 (Evaluation period Nov 2007 -April 2008) After my retirement from the CTA staff.
13. Appointed as observer during handing and taking over between old and new Northern Justice Commissioner on behalf of Tibetan Supreme Justice Commission. (19-24th September, 2009)

COURSES AND TRAINING PROGRAMMES ATTENDED BY TSERING DORJEE SINCE 1988 TILL 2004

S.No.	DETAILS OF TRAINING & COURSE	DATE	PLACE
1	Community Resource Development (for Tibetan professional residing in India)	06.11.88--09.12.88	Washington USA by Academy for Educational Development
2	Communications & Managing Human Resources	04.1990	Dharamsala India by Dr. Marco T. Cipullo, from Italy
3	Management Development Program on Public Policy	30.09.96--05.10.98	Delhi (IIPA) Indian Institute of Public Administration
4	Management Development Program on Public Policy & Management	17.10.2000--21.10.00	Delhi by IIPA
5	Leadership & Decision Making for Senior Officers of CTA	10.12.2002--20.12.2002	Mussoorie NIAR Lal Bahadur Shastri National Academy of Administration
6	Windows, MS Office (Word) Excel, Power point & Internet (Computer education)	Feb--March 2004	Dharamsala, India by Global Software Solutions Division of BMC (U.K)

༡༡། གུས་དཔལ་འཕྱོར་བྱེད་ཆེ་བྱེད་པ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་ནོ་རྩིས་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༧༠༥༥༡༡ ནས་༡༠༠༥༡༡༠༡༩ བར་ཤོད་གསལ་བཅན་བྱེད་པོད་གཞུང་གི་
 ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པ་རེ་རེ་ནང་ལས་དོན་དེ་ཞུས་སྒོར་སྤྱིང་བསྟུས་
 གཤམ་འགོད་ལུ་རྒྱུར།

༡༡། བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་སྒྲན་ཁང་།

(Council for Religious and Cultural Affairs of H.H. The Dalai Lama)

ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་ཙ་བརྒྱུ་དུ་
 འགོ་ཉེན་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུ་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་དང་། བོད་
 འཕེལ་དུ་གཏོང་རྒྱུ་འགོ་འགན་བཞེས་ཀྱི་ཡོད།
 འདས་པའི་ལོ་བཅུ་ལྔ་པ་བཞི་འི་རིང་བཅན་བྱེད་པ་སྤྱི་ཆོག་ནས་དགོན་སྡེ་གྲུ་ཆང་
 ༡༠༠ ལྷག་བཞེད་ས་བསྒྲུན་གནང་ཞིང་། དེ་དག་གི་ནང་ཆོས་ཞུགས་སྒོ་བ་གཉིས་
 གནང་མཁན་གྲུ་བཅུན་ཞལ་གྲངས་༡༠༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པ་རེད། ཆོས་རིག་ལས་
 ཁུངས་ནས་རིག་གཞུང་ལྟེ་གནས་ཁང་དེ་དག་གི་ནང་སྒོ་བ་གཉིས་འཕེལ་རྒྱས་དང་།
 བོད་ནས་གསར་དུ་འཕྱོར་པའི་གྲུ་བཅུན་འཁོས་ཞན་ཉམ་ཐག་ནམས་ལ་འཆོ་མཐུན་
 སྒོ་ད་གནས་སོགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་རྒྱུ་རྟེན་གནང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་འཛམ་གླིང་
 ཡུལ་གྲུ་ཁག་དུ་ཡོད་པའི་ནང་པའི་ཆོས་ཆོག་ནས་དང་། རིག་གཞུང་ལྟེ་གནས་ཁང་
 ཁག་དང་འབྲེལ་ལམ་གཟབ་གཉིས་གྱིས་རིག་གཞུང་སྤེལ་རིས་ཀྱི་ལས་འགུལ་རིམ་
 ཅན་གོ་སྒྲིག་གནང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་དང་འབྲེལ་ཆགས་དཔེ་རྒྱུན་རིགས་
 དཔར་སྒྲུན་མཁོ་སྒོ་ད་འབྲེལ་སྤེལ་ཞུ་གི་ཡོད། གཞན་ཡང་ལས་ཁུངས་འདི་འི་
 སྐངས་འཛིན་འོག་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། ཁོ་མས་སྒོ་ལ་བཅས་དོན་

གཉིས་བྱེད་ཡུལ་ལྷོ་གནས་ཁང་ནི་སྟོན་ཅིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ཁག་ཅིག་ནི་རང་
 དབང་ཅན་ཏེ། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་འགྲོ་བྱོན་སྐངས་འཛིན་འོག་གནས་ཡོད་པ་དང་།
 གཞན་ཁག་གཅིག་གི་འགྲོ་བྱོན་དང་། འཛིན་སྐྱོང་བཅས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་
 ནས་ཐད་ཀར་གནང་གི་ཡོད།

རྒྱ་གར་ཁུལ་དུ་རིག་གཞུང་ལྷོ་གནས་ཆེ་བ་ཡོངས་གྲགས་ནམས་ནི། བོད་ཀྱི་སྒྲོས་
 གར་ཆོགས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་བོད་ཀྱི་ཁང་པ། ར་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། མར་ཏ་
 ཆོས་མཚོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་། རོར་སྤྱིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅིས་
 སྐྱོང་ཁང་བཅས་ཡིན།

གུས་རང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནང་༡༩༥༠༡༡༡༥ ནས་༡༩༥༣༡༡༡༥ བར་
 དབྱིན་ཏུང་གི་འགན་འཁུར་ཞུ་སྟོན་གཙོ་བོ་ནི་ནམ་ཀུན་དབྱིན་ཡིག་གནས་འབྲེལ་ནི་
 འབྲེར་དེ་དག་བོད་ཡིག་ཐོག་ཐབ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་གོང་རིམ་ལ་སྒྱུན་བསྐྱར་སྒྱུན་
 གསན་ཞུ་རྒྱ། སྟོན་བཀའ་སྟོན་ཀུན་བདེ་སྤྱིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་གཞུང་
 གོན་སྟོན་ཐེབས་མཛད་སྐབས་སྟན་བཅར་དང་འབྲེལ་གསུང་བསྐྱར་ཞུ་རྒྱ། གཞན་
 ཡང་གོང་རིམ་ཆོས་རིག་བོད་ཡིག་ཏུང་ཆེ་སྟོན་བྱུང་བསྐྱར་སངས་རྒྱས་མཆོག་དང་།
 དབྱིན་ཡིག་ཏུང་ཆེ་སྟོན་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་རིང་མཆོག་བཅས་ཀྱིས་གུས་པར་ལས་དོན་བཀའ་
 མངགས་ནི་གནང་སྐབས་འཕྲལ་ཞུ་རྒྱ། གུས་པའི་ལས་འགན་ཀླང་ནི་དབྱིན་བོད་ཐབ་
 བསྐྱར་ཞུ་དགོས་རེད། ཐབ་བསྐྱར་ཞུ་སྐབས་སོ་སོས་མ་ཤེས་པ་ནི་ཡོང་གོང་རིམ་ལ་
 སྐབས་མཆོམས་བཀའ་ཁྱི་བཀའ་སྟོན་ལས་སྟོན་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ཞུ་བཞིན་ཡོད་
 བོད་དབྱིན་སྟོན་ཏུང་ཆེ་ནམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་གུས་པར་སོ་སོའི་བྱ་སྤྲུག་ནི་བཞིན་
 བཀའ་སྟོན་ཞིབ་གསལ་གནང་གི་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ནམ་གཉིས་དྲ་ཅང་གི་བཀའ་ཁྱིན་

ཆེན་པོ་ཡིན། སྐབས་འདིར་གྲུས་པའི་བོད་ཡིག་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་སླད་ནང་
 སྤྱད་དུང་ཆེ་སྟོ་རྒྱལ་མཆོན་ཆོས་ལུན་མཆོག་གི་སར་སྔ་རྩོལ་སྤྲངས་སུ་མ་སྟོན་
 བོད་ཚོད་གཅིག་ཅུམ་རིང་འོ་བཅར་དང་འབྲེལ་བོད་ཡིག་ལེགས་བཤད་ཚོན་དབང་
 བཀའ་བྲིད་ཞུ་ཁྱོད་ཡོད། ཡང་བདུན་པའི་ནང་ཐངས་གཉིས་པེ་དེ་སྟེང་དུ་སྟོན་
 སྟེང་སྟོ་སྐལ་བཟང་མཆོག་གི་སར་སྔ་རྩོལ་སྤྲངས་མ་ཆུགས་ཤོད་འོ་བཅར་གྱིས་
 བོད་ལུགས་ཅིས་ཐོན་པན་གཏོང་སྤྲངས་སྤྲངས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་༡༩༧༡ གྱི་ཟླ་༧
 པ་ནས་བཟུང་གྲུས་པས་དབྱིན་ཡིག་ཤེས་ཆད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་སླད་རྒྱ་གར་པན་
 རབ་སྤྱ་གྱི་ཡ་ལ་ཁུལ་པན་རབ་གཏུག་ལག་སྟོབ་གཉིར་ཁང་ (Punjab University,
 Patiala) ནས་ཡིག་འབྲུལ་ཐོག་མཐོ་སྟོབ་སྟོབ་སྟོང་བུ་རྒྱ་འགོ་འདུགས་ཞུས་པ་
 ཡིན། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་སུ་ཉི་ཉོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཡིག་མཛུབ་གཞིན་
 ལུགས་པར་ཐོན་དང་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཅིང་། གྲུས་པར་ལུགས་པར་རྒྱུ་སྤྲངས་
 སྟོང་དགོས་ཞེས་ཤོད་རིམ་ནས་བཀའ་ཐེགས་སྐབས་གང་ཐུབ་སྤྲངས་ཏེ་བོད་སྟོན་
 གང་ལེགས་གཏོང་ཤེས་གྱི་ཡོད། སྐབས་འདིར་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་གྱི་ལས་བྱེད་
 ཁོངས་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་སྤྱི་ཚབ་པེའང་འདུག་ཁོང་ནས་པའི་དགེ་ལུགས་ཁོངས་
 ནས་ཤར་ཅེ་ཆོས་མཛད་སྟོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལགས། རྒྱེས་སུ་ཁོང་བོད་གཞུང་
 ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་འགོ་འདྲིན་གནང་ཡོད། ས་སྤྱི་ཁོངས་ནས་སྤྱི་ཞབས་
 བཀྲིས་བསྟན་འདྲིན་ བཀའ་བརྒྱུད་ཁོངས་ནས་སྤྱི་ཞབས་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱལ་མཆོན་
 རྟེང་མའི་ཁོངས་ནས་སྤར་རྩེ་ཁམས་སྤྱི་ལ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་མཆོག་བཅས་
 ཡིན་ཅིང་། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཚུགས་ལུལ་གངས་སྤྱིད་ཨ་མ་ནཐ་ཀུ་གྱི་ཞེས་པ་
 དེར་སྐབས་བཀའ་ཤག་ངེས་མེད་ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཁང་འདི་རེད། དེ་སྐབས་ཁང་

པ་འདིའི་ནང་ཐོད་གཞུང་ལས་ཁྲུངས་ཁག་བཞི་ཚུགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་ཆོས་
 རིག་དང་། ཤེས་རིག་ནང་སྤྱིད་། བདེ་སྲུང་བཅས་རེད། ལས་ཁྲུངས་བཞི་པོ་འདི་
 དག་ལ་ཞལ་པར་ཨང་༤༥ འཁོད་པ་གཅིག་དང་། སེབས་འཁོར་འཛིབ་ཨང་༡༣༡
 འཁོད་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་ཅིང་། ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་ཟླ་རེའི་སྐྱུགས་ཡིག་གི་
 སེའི་ཕྱིས་ཁྲུང་ཆབས་ཅིག་ཉར་དགོས་ཡོད། གོང་གསལ་ལས་ཁྲུངས་བཞིར་
 ཡིག་བར་ངམ་གད་པ་མི་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་སྐབས་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲུངས་
 ནས་སྐྱུགས་བརྒྱད་ལྷག་གིས་གཏོང་རྒྱ་རི་ཡོད་གུས་རང་ཡང་ཡང་དཔྱོད་སྐྱུག་ཁང་
 ཏུ་འགོ་ཁྱོད་ཡོད། གུས་པར་ལས་བྱའི་གནས་རིམ་ལ་གཞིགས་པས་ཟླ་རེའི་ཟླ་
 ཐོགས་དིན་སྟོར་༡༥༠༡༠༠ བརྒྱད་ལྷ་བཅུ་ཐམ་པ་བསྐྱལ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་།
 ལས་ཤག་ཐད་དེར་སྐབས་ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་རྒྱན་ལས་ནམ་པའི་བཞུགས་མཆོར་
 གྱི་གཤམ་ཏུ་ཡོད་པའི་ལས་ཤག་རྫིང་པ་དེའི་རྒྱབ་དོས་ཁང་རྒྱང་རྒྱང་ཆད་གཞི་མི་
 གྱི་༤x༤ ཅན་དེའི་ནང་ཉལ་བྲི་གཅིག་དང་རྒྱ་ཕྱོག་རྒྱང་རྒྱང་གཅིག་བཞག་སའི་རྒྱ་
 བྲོན་ཙམ་ལས་མི་འདུག་ཅིང་། ཁང་མིག་རྒྱང་རྒྱང་དེ་བཞིན་སྤྱི་འབྲུས་ནམ་པ་ཆོ་
 ཡར་མར་སེབས་སའི་སེབས་ལམ་གྱི་མདུན་ཏུ་འཁལ་གྱི་ཡོད་རེད།
 ཁ། བལ་ཡུལ་ཤར་ཁུམ་ཤོ་རོང་བདེ་ལེགས་སྦྱིང་།

(Chailsa Tibetan Cooperative Society Ltd.Solo Khumbu, East Nepal)

ཤར་ཁུམ་བདེ་ལེགས་སྦྱིང་གི་ས་གནས་བཙོ་གཞིས་འགོ་འདྲིན་སྐྱོ་སྐལ་
 བཟང་འཇམ་དཔལ་མཆོག་ཡིན་པ་དང་། གཞིས་ཆགས་འདྲིར་མི་འཕོར་པོ་པོ་བྲོན་
 བསྟོམས་གངས་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་འདུག། རུམ་འཐག་བཙོ་གཞིས་པོ་ཞིག་
 སི་ནང་བྲོན་ལས་མི་པོ་མོ་གངས་༣༠༠ ལྷག་ཙམ་ཡོད་འདུག་པ་མ་ཟང་བཙོ་གཞིས་

ཐོན་སྐྱོད་པལ་ཆེ་བ་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་སར་ཡོད་པའི་སྤྱད་མི་རོགས་ཚོགས་ ༼ས་ག་
 SATA༽ ཞེས་པ་དེ་བརྒྱད་ཕྱིར་ཚོང་ལྷུ་ཡི་འདུག ལྷ་བས་དེར་ཤར་ཁྲུམ་བདེ་
 ལེགས་སྤྱིང་གི་བཟོ་གྲའི་བཞིན་བལ་ཡུལ་ཁྲུམ་ཡོད་བཟོ་གྲའི་ནང་ནས་ཐོན་སྐྱོད་
 གངས་འཕོར་དང་སྤྱུ་ས་ཀ་ལེགས་ཤོས་གས་ཤིག་ཡིན་འདུག དེ་བཞིན་བོད་མི་
 རྣམས་ཀྱིས་ཞོ་ཁོག་འདེབས་ལས་བྱ་རྒྱ་དང་། ཡང་མི་ཚང་རེ་བྱུང་གིས་ཚོང་
 ལས་ཅག་ཅིག་བྱ་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་འདུག

བྱས་རང་ ༡༩༧༣།༧༡༥ རྣས་༡༩༧༣།༧༡༣༠ བར་བལ་ཡུལ་ཤར་
 ཁྲུམ་བདེ་ལེགས་སྤྱིང་གི་མཉམ་སྦྲེལ་ཅིས་རྒྱུད་དུ་གནས་འཕྲོ་གནད་བའི་བཞིན།
 མཉམ་སྦྲེལ་ཚོང་ཁང་ན ༡ དང་ཟ་ཁང་ན ༡ བཅས་ཀྱི་ཅིས་ཁྲ་བཟོ་འདོན་ལྷུ་རྒྱ།
 མཉམ་ཚོང་འགན་འཛིན་དང་ཚོང་པ་རུ་ཐོག་གཉེར་པ་རྣེ་རྣེ་ལགས་སུ་བོད་དབྱིན་
 གནས་འབྲེལ་བྱག་རོགས་ལྷུ་འོས་ཀྱི་མཆིས་ལྷུ་རྒྱ། ལྷ་བས་འགར་ཚོང་ཁང་ནང་
 ཚོང་རོགས་ལྷུ་དགོས་ཡོད། ཞོར་དུ་ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པའི་རྒྱུད་
 ཆའི་འགན་འཁུར་ཁྲུམ་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་ས་གནས་བོད་རང་བདེན་ཚོགས་རྒྱུད་
 གི་ཚོགས་མི་ལྷན་དུ་དང་ཆུང་དབྱེད་དུ་ལ་བསྡུ་སྟོགས་ལ་སོགས་པའི་ལས་དོན་
 ལྷུ་སྟོ་ཅི་མཆིས་མཉམ་རུབ་ལྷུས། ཕྱི་ལོ་ཚོད་༡ ཅུམ་རིང་ལས་ཞོར་སྟོ་བ་བྲུག་
 གངས་༡༠༠ ལྷག་ཅུམ་ཞིག་ལ་དབྱིན་རིའི་སྤྱད་ཡིག་སྟོ་བ་བྲིད་ལྷུ་རྒྱ་ སྟོ་བ་བྲུག་
 པལ་ཆེ་བ་ཤར་ཁྲུམ་བདེ་ལེགས་སྤྱིང་གི་རུམ་འཐག་བཟོ་གྲའི་ལས་མི་ཡིན་ཅིང་།
 རྒྱ་གཞུང་རེ་འི་མཆོམས་ཤོ་རོང་བདེ་ལེགས་སྤྱིང་ནས་བལ་ཡུལ་ཤར་ཁྲུམ་ནམ་
 འཆི་སྤྱ་རྒྱུ་ཡོད་མཉམ་སྦྲེལ་ཡན་ལག་ཚོང་ཁང་དང་། ཟ་ཁང་བཅས་ཀྱི་
 ཅིས་ཁྲ་བཟོ་འཁོད་དང་ཞིབ་འདུག་ལྷུ་རྒྱ་ ལྷ་བས་དེར་ཤར་ཁྲུམ་བདེ་ལེགས་སྤྱིང་

ངམ་ཤོ་རོང་བདེ་ལེགས་སྒྲིང་ནས་ཤར་ཁུམ་ནམ་འཆི་སྒྲ་དྲར་བར་ཡིག་ཆ་དང་།
 ཟས་གོས་སོགས་མཉམ་འབྲེར་དང་འབྲེལ་ཉིན་གྲངས་༥ ནས་༦ ཅམ་རིང་རྟེན་
 བཟོད་བྱེད་ཚུང་ཡོད། ཤར་ཁུམ་ཁུམ་གྲོང་གསེབ་ཤ་སྒྲག་ཡིན་པར་བརྟེན་སྒྲོག་
 དང་། འབྲེལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། ནམ་འཆི་
 བ་དྲར་དུ་མཉམ་སྒྲིལ་ཡན་ལག་ཆོང་ཁང་ནང་ཆོང་པའི་འགན་འཁུར་བཞེས་མཁན་
 ཀོང་ཙ་ཐོ་ལགས་འདིགས་མེད་ལགས་ལྟ་བཞིག་ཡོད་ཅིང་། ལུས་རང་ཤར་ཁུམ་
 བདེ་ལེགས་སྒྲིང་དུ་ལས་འཁུར་ལྟ་ཡུན་རིང་རྒྱ་གར་དང་ས་ཐག་ཏུ་ཅང་རིང་པོ་ཡིན་
 པར་བརྟེན་དེ་སྒྲ་རྒྱ་གར་པན་ཐབ་པ་གྱི་ཡ་ལའི་མཐོ་སྒྲོ་བ་ནས་འདྲིན་རིམ་༡༡༡༡
 ཡིག་འབྲུལ་ཐོག་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ལུ་མཐུད་བྱུང་མིན་ལ་སོང་མཚམས་
 འདྲི་བཞི་བྱེད་ལྟར་སོང་། ཞོར་སྒྲོ་བ་ལུ་མཐུད་ཡོང་སྒྲ་རྒྱ་གར་དུ་གནས་འཕོ་
 ཡོང་བའི་སྒྲོར་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་སུ་ལྟ་ཡུན་ལུ་བ་ཡིན་ཏེ་ནང་ལྟ་
 ནས་ལུས་པར་གནས་སྐབས་བཏང་འགོ་བཙལ་སྒྲོད་འཕེར་བ་དགོས་ལུགས་སྒྲོར་
 བཀའ་རྒྱ་སྒྲི་ཐེབས་ཡུང་དོན་བཞིན། ལུས་པས་ཤར་ཁུམ་བདེ་ལེགས་སྒྲིང་དུ་༡༩༥༩
 ཟླ་༩ ཚེས་༡༠ བར་རང་འཁྲིའི་ལྟ་སྒྲོར་ལུ་མཐུད་ལྟག་སྒྲོ་ཆེ་བསྒྲིད་རང་ལུས་པ་
 ཡིན། མཉམ་སྒྲིལ་ཅིས་པའི་འགན་འཁུར་ལྟ་ཡུན་རིང་ཟླ་དེ་ཟླ་ཐོགས་བལ་སྒྲོར་
 ༡༩༥༠༠ ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལེ་ཐོག་དགོང་ཕོ་ལས་ཞོར་སྒྲོ་བ་དགའི་འགན་
 འཁུར་ལུས་སྐབས་ཟླ་དེར་བལ་སྒྲོར་༡༥ ཉི་ཤུ་ཙ་ལེ་འཕར་མ་གནང་བཞིན་ཡོད་
 ༡༩༥༩༡༡༡༡ ནས་བཟུང་ལུས་རང་རྒྱ་གར་ཀ་ལི་ཀ་ཏུ་གོང་ཁྲིར་ནང་ཡོད་པ་གོང་
 ས་པ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་ཡིད་ཆེས་དགའི་ཙ་ལས་ཁང་དུ་གནས་འཕོ་
 བསྐྱེད་འདུག་པར་བརྟེན། བལ་ལུ་ལ་ཤར་ཁུམ་བདེ་ལེགས་སྒྲིང་ནས་མ་ཐོན་གོང་

གར་བྱུང་མཉམ་སྐྱེལ་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཅིས་གསལ་མ་ཙུ་བྱོན་བསྐྱེལ་བལ་
 སྒོར་༡༣༠༧༡༧༡༥ བྱུངས་སྐྱེལ་བྱ་དགོས་པ་དེ་དག་དཔུལ་དངོས་ཡོང་བསྐྱད་
 དང་བཅས་པ་ཞིབ་གསལ་ས་གནས་བཅོ་གཞིས་འགོ་འཛིན་སྐྱོ་སྐལ་བཟང་འཇམ་
 དཔལ་མཆོག་ལ་༡༩༧༡༧༡༣༠ ཉིན་ཅིས་སྐྱོད་ཁམས་གཙང་ལྷས་ཟེན་པའི་བྱུངས་
 སྐྱེལ་ཅིས་ཡིག་ཁག་གུས་པའི་སར་ད་དྲུང་བདག་གཅེས་བྱ་ལྷས་སྐྱ་ཡོད་ལགས།
 ག། ཀ་ཡི་ཀ་ཏར་ཡོད་པའི་མགོང་ས་མཆོག་མཆོག་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
 ཡིད་ཆེས་དག་ཅིའི་ལས་ཁང་།

(H.H. The Dalai Lama's Charitable Trust, Calcutta)

༡༩༧༡༡༡༡༡ ནས་༡༩༧༤༡༡༡༣༠ བར་གུས་པས་ཀ་ཏ་ཡིད་ཆེས་དག་
 ཅིའི་ལས་ཁང་འདིའི་ནང་ལས་བྱུང་དང་། ཅིས་པ། དཔུལ་གཉེར། གཞན་ཡང་
 གར་དགོས་བཅས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བྱས་པ་ཡིན། དབུ་འཛིན་སྐྱོ་ཆང་བྱིས་བྱབ་
 བསྐྱར་ཆེ་དཔལ་མཆོག་དང་། བཀའ་བྱར་སྐྱོ་ས་འདུ་ཆང་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ནམ་
 གཉིས་རེད། དག་ཅིའི་ལས་བྱུངས་འདིའི་ནང་གཞུང་དཔུལ་ལག་བསྐྱད་ཅི་ཡོད་
 དེ་དག་ཀྱང་གར་དཔུལ་ཁང་དང་། དག་བདེ་ལྷགས་གདོང་བཅོ་གྲ་སྐྱོ་སྐལ་ཤོག་
 བུའི་བཅོ་གྲ་བཅས་ཀྱི་ནང་མ་འཇུགས་གནང་ཡོད་འདུག་ཅིང་། དེ་དག་གི་བསྐྱེད་
 འབབ་ཅི་བྱུང་ཁོངས་ནས་བཞུགས་སྐྱར་ལས་བྱུངས་ཁག་ཅིག་གི་ཕྱག་ཁྱོན་གདོང་
 ཆེད་རིམ་གདོང་གནང་བཞིན་ཡོད་འདུག་ཅིང་། གཞུང་དཔུལ་པལ་ཆེ་བ་སྐབས་
 དེ་དུས་ནས་ཀ་ཏ་དང་སྐྱར་ཉོག་ཁུལ་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོང་པ་ཀ་ཡན་ཅི་ག་མོལ་སྐོ་
 ཇར་ཅི་དང་། སོ་མ་མི་ཞེས་པ་ཁོང་གཉིས་ལ་ཉེ་ཤོར་ནས་དུས་ལུན་གང་ཅམ་ཕྱིན་
 ཟེན་འདུག སྐབས་ལེགས་པ་ཤིག་ལ་ཀ་ཏ་ཁྱོང་བྱིར་གྱི་དྲིལ་དུ (Embassy

Flate) ཁང་མིག་བཞི་ལྟ་བུ་ཁང་ཁྲངས་ཞིག་ལ་སྐབས་དེའི་མ་གནད་སྒྲོར་
 བརྒྱད་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཡིན་པ་ཞིག་སྤུས་གཟིགས་གནད་ཐུབ་འདུག་ཅིང་།
 ཁང་པ་འདི་བཞིན་དེང་སྐབས་བཙོང་ན་སྒྲོར་འབུམ་སོ་ལྷ་ཙམ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་འདུག
 ལུས་རང་ཡིད་ཆེས་དག་ཅི་ལས་ཁང་འདིའི་ནང་ལོ་ངོ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་རིང་
 ལས་ཞབས་ཇི་ལྷན་སྒྲོར་གོང་རིམ་དབྱ་འཛིན་བཀའ་བླར་སྒྲོ་ས་འདུ་རིན་ཆེན་དོན་
 གུལ་མཆོག་ནས་ཐུག་འབྱེད་ཇི་སྤུལ་འདི་ནང་བཀོད་ལྷན་ཡོད། གོང་གསལ་
 ཀ་ཏ་ཡིད་ཆེས་དག་ཅིའི་ལས་ཁང་འདི་བཞིན་༡༩༥༥ ལོར་བཞུགས་སྐར་དཔལ་
 འཕྱོར་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཟླ་བ་སྤྱི་ལ་བསྐྱེད་ས་གནད་མཛད་པ་ཞིག་རེད།
 ལུས་རང་ཀ་ཏ་ཡིད་ཆེས་དག་ཅིའི་ལས་ཁང་དུ་ཅིས་བྱང་གི་ལས་ཞབས་ལྷ་ཡུན་
 རིང་ཟླ་རེ་སྟེ་ལོགས་ཉིན་སྒྲོར་༡༥༦༡༠༠ བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་བྱ་གཞི་ཡོད།
 ༡༩༥༦༡༡༡༡ ཉིན་ནས་བཟུང་ལུས་རང་གཞོན་བྱང་གནས་རིམ་ནས་གན་བྱང་དུ་
 གནས་སྐར་དང་ཆབས་ཅིག་ཀ་ཏ་ཡིད་ཆེས་དག་ཅིའི་ལས་ཁང་ནས་ད་ས་བཞུགས་
 སྐར་བོད་གཞུང་དཔལ་འཕྱོར་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་དབྱལ་གཉེར་དུ་གནས་འཕོ་དང་
 འབྲེལ་བསྟོར་གཞག་གནད་བྱུང་ཞིང་།

ང་། བོད་གཞུང་དཔལ་འཕྱོར་ལས་ཁྲངས་།

(Economic Affairs of H.H. The Dalai Lama, Dharamsala, H.P.)

བཀའ་སྒྲོན་བྱེ་གཞོང་སྒྲོ་ཆེ་དབང་རྟ་མགིན་མཆོག་དང་། བྱང་ཆེ་སྒྲོ་དག་
 འདུན་དག་ལེགས་རྣམ་གཉིས་རེད། ༡༩༥༩༡༥༡༠ བར་ལོ་ངོ་བྱ་གསུམ་ཙམ་
 རིང་དཔལ་འཕྱོར་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་དབྱལ་གཉེར་གྱི་འགན་འཁུར་ལྷན་པ་ཡིན་

དེ་སྐབས་དཔལ་འབྱོར་འདྲ་འགོད་དང་། སྡོན་ཅིས། ཡིད་ཆེས་དག་ཅ་བཅས་
 སྡེ་ཚན་ཚང་མ་གཅིག་བསྐྱུས་ཀྱི་དངུལ་གཉེར་འགན་འཁུར་ཞུ་དགོས་ཡོད་ཅིང་།
 འདྲ་འགོད་ཅིས་ཁོངས་པོད་མི་ནམས་ཀྱི་སར་ནས་དངུལ་བསྐྱེད་བཅོལ་བཞེས་
 ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཡང་གཉེ་མ་འཛོག་པའི་ཐོག་དངུལ་བུན་བསྐྱེད་འབྲིའི་ཐོག་
 གཡམར་གཏོང་གནང་གི་ཡོད། གཉེ་མ་གསེར་དངུལ་དང་གཡུ་བྱར་རྒྱུ་ཆ་ལ་
 མོགས་པ་ཇི་ཡོད་ཆ་ཚང་དངུལ་གཉེར་ཅིས་ཁོངས་བདག་གཅེས་བྱ་དགོས་རེད།
 དེ་སྐབས་པོད་མི་དངུལ་བཅོལ་ཞུ་མཁན་ཁག་གཅིག་ནས་གལ་སྲིད་རང་ཉིད་ཀྱི་
 མི་ཚེར་སློབ་བྱར་དུ་བར་ཆད་ཆེ་འདས་གྱུར་ཆེ་མ་བསྐྱེད་ཇི་ཐོབ་པ་གོང་ས་པ་སྐབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་འབུལ་ལམ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན་ལུགས་སྒོར་སྡོན་ཚུད་ནས་བརྗོད་
 དེ་དོ་བདག་ལ་སྐུལ་རྒྱའི་བྱུང་འཛིན་ནང་དུ་འང་དེ་བཞིན་འགོད་ལམ་ཡོད། འདི་
 རིགས་པལ་ཆེ་བ་དང་སློབ་དཔལ་གྱི་སྐར་ཁོངས་ནས་ཡིན་འདུག དེ་སྐབས་བྱུང་
 མོང་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་ཅིས་ཁ་ཚང་ལག་གིས་ཐོག་ནས་འཛོག་དགོས་ཡོད་ཅིང་།
 དེང་དུས་ལྟར་སློབ་སྦྱོང་གི་མཐུན་སྦྱོར་འདི་རིགས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྐབས་རེད།

གུས་རང་གོང་གསལ་དུས་ཡུན་རིང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དངུལ་
 གཉེར་གྱི་འགན་འཁུར་ཞུ་སྐབས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དངུལ་ཆད་རིགས་གང་
 ཡང་བྱུང་མེད་ལགས། སྐབས་དེར་གུས་རང་དངུལ་གཉེར་གྱི་འགན་འཁུར་ཁུར་
 བར་བཞེན་དངུལ་གཉེར་ཆབ་གསར་རྟེན་ཆེ་ལགས་སུ་ཅིས་སློབ་ཅིས་ལེན་རྟེན་ཞུས་ཀྱི་
 ཁུངས་སྐྱེལ་སློབ་ཁྱུར་དུ་བདག་གཅེས་ཞུས་ཡོད་ལགས། གུས་རང་དཔལ་
 འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དངུལ་གཉེར་འགན་འཁུར་ཞུ་ཡུན་རིང་ཟླ་རེ་ཟླ་ཐོགས་
 ཉིན་སྒོར་༡༦༠༡༠༠ ཉིས་བརྒྱད་ཀྱི་བཅུ་ཐམ་པ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། ༡༩༩༡༡༧༡༩༠

ཉིན་གུས་རང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དངུལ་གཉིར་ལས་འགན་འཁུར་སྐབས་
 ཅིས་ཁག་ལྟ་ནང་གསལ་མ་དངུལ་ཁུངས་བསྐྱེལ་ཞུ་དགོས་ཁྱོན་བསྡེམས་སྒོར་
 ༡༠༥༣༣༧༧༥༥ ཡོད་འདུག་པ་དེ་དག་དངུལ་གཉིར་ཆབ་གསར་དོན་ལགས་
 ལུ་སྒྲོད་དཔང་དུ་དཔལ་འབྱོར་སྒྲོ་བྱང་ཆེ་ཟླ་བ་ཆེ་རིང་མཆོག་དབུ་བཞུགས་ཐོག་
 ༡༩༨༡༥༥༥༥ ཉིན་ཅིས་སྒྲོད་གད་གཅོད་ཞུས་ཟིན་པའི་སྒྲོད་ཁུངས་འོ་འབྲུག་གུས་
 པས་ད་དུང་བདག་གཅེས་ཞུ་ཐུས་ལུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གོང་དུ་ཅིས་ཁག་ལྟ་ཞེས་
 པ་དེ་དག་ནི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་དང་། རང་གཞུང་སྒོན་ཅིས། འབྲུག་འབྲོལ་
 རྒྱ་མཚོ་གསལ་ཆུང་། གངས་སྒྱིད་ཆོང་ཁང་དང་མཁོན་ཁང་། གཞན་ཡང་དངུལ་
 གཉིར་ཁོངས་གཏོགས་སྟན་ཁང་ཁག་དང་། སྒྲིང་ཁག་ནས་བསྐྱེད་མེད་འཕུལ་སེལ་
 བཅོལ་པོ་བྱུང་བ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དཔལ་འབྱོར་དངུལ་གཉིར་གྱི་ལས་འཁུར་ཞུ་
 ཡུན་རིང་དགོད་རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་དུ་སྐབས་རེ་གུས་རང་གཅིག་པོ་དང་། སྐབས་
 རེ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་བང་ལས་རོགས་ལུ་མཉམ་འབྲེན་དང་འབྲེལ་
 སྒོར་འབྲུམ་སྒྲག་མང་པོ་བཅུག་བཏོན་བྱ་དགོས་ཡོད་གི་ཡོད།

༡༩༨༡༥༥༥༥ ནས་བཟུང་གུས་རང་དབུང་གཞོན་གནས་རིམ་ཐོག་གནས་སྐབས་དང་
 འབྲེལ་༡༩༩༡༥༥༥༥ བར་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ལྷག་ཙམ་རིང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
 འདུ་འགོད་ཅིས་པར་བསྐྱོད་གཞག་སྒྲུལ་གནང་མཛོད་པ་ལྟར་ལས་འཁུར་ཞུས་ཅིང་།
 གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་གཅོ་བོ་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཅིས་པའི་འགན་
 འཁུར་ཞུ་དགོས་ཁར་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་འགན་འཁུར་ཡང་ཞུ་དགོས་ཡོད།
 དེ་སྐབས་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཁྱོན་སྟུན་རབ་སྐྱོད་ཐོ་བཟང་དར་རྒྱས་མཆོག་དང་།
 བྱང་ཆེ་སྒྲོ་ཟླ་བ་ཆེ་རིང་མཆོག རྗེས་སུ་བྱང་ཆེ་སྒྲོ་ཆེ་རིང་བཀྲིས་མཆོག་བཅས་

གྱི་འོག་ལས་ཞབས་ཞུས་པ་ཡིན། གུས་རང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་ལས་
 འཁུར་ཞུ་ཡུན་རིང་རང་འཁྲིའི་ཞུ་སྒོ་གང་ཅིར་སྒྲགས་སྒོ་ཆེ་བསྐྱེད་ནི་ཞུས་སྒོར་གོང་
 རིམ་ནས་སྒྲུལ་བའི་ཐུག་འབྲེལ་གྱི་དོ་བཟུས་འདི་ནང་ཟུར་འབྲེལ་ཞུས་ཡོད། དཔལ་
 འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འདུ་འཁོད་ཅིས་པ་དང་དྲུང་གཞོན་གྱི་འགན་འཁུར་ཞུ་ཡུན་
 རིང་གུས་པར་ཟླ་རེ་ཟླ་པོ་གསུ་དྲུང་གཞོན་སྤྱི་མཆུངས་བཞིན་ཏིན་སྒོར་༢༥༥༠༠
 བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་དང་བདུན་ཐོབ་གྱི་ཡོད། ༡༩༩༡༩༡༡༥ ནས་བཟུང་གུས་རང་
 དཔལ་འབྱོར་འདུ་འཁོད་ཀྱི་ཅིས་པའི་ལས་འཁུར་འཁུར་སྐབས་གུས་པའི་ལས་ཆབ་
 དཔལ་འབྱོར་དཔུལ་གཉིས་ནི་རྩི་ལགས་སུ་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འཁོད་ཁང་གི་རང་
 བདག་མ་དཔུལ་དང་། བཅོལ་དཔུལ་རྩི་ཡོད། དེ་དག་གི་ཁུངས་བསྐྱེལ་ཞུ་དགོས་
 ཁྱོན་བསྐྱེལ་སྒོར་༩༩༩༩༩༩༠༡༥༠ གངས་ཆང་ཅིས་སྤྱོད་ཞུས་པའི་སྤྱོད་ཁ་ཟུར་
 ཏུ་ཉར་ཡོད་ལགས།

༣། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས།

(TIBETAN PARLIAMENT IN-EXILE)

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནི། བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
 ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་བཟོ་འཁོད་དང་། གཏན་འཁེབས་བྱ་རྒྱུ་འདི་དབང་ཆ་ཡོངས་
 རྒྱུ་ལས་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་མར་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠
 ལོར་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ཞིག་རེད། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་གསར་འཛུགས་
 གནང་བ་འདི་ནི་ལྷོ་གོང་ས་ལྷུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་སྤྱི་དལ་རིམ་པ་ཁུང་
 ཏུ་བསང་དེ་རང་རེའི་ཁྱོད་ཏུ་མང་གཙོའི་ལ་མ་ཁྱོལ་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་བརྒྱུད་

རིམ་ནང་འདིན་སྐྱོད་ཐད་ཀྱི་ལེགས་བཅས་དང་། འགྱུར་བ་ཆེ་བྱས་ཤིག་ཡིན།
 གྱི་འབྲས་སྒྲན་ཚོགས་ནི་མི་མང་གི་འབྲས་མི་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན།
 དེ་ཡང་དབྲས་གཙང་དང་། བདོ་སྟོད། བདོ་སྟོད་བཅས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་སོ་སོ་
 ནས་གྱི་འབྲས་བཅུ་རེ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་རྩུང་པོན་བཅས་
 ནས་གྱི་འབྲས་གཉིས་རེ། ཡོ་རོབ་པོད་མིའི་ཁོངས་ནས་གྱི་འབྲས་གཉིས་དང་།
 བྱང་ཨ་རི་ཁུལ་ནས་གྱི་འབྲས་གཅིག་། སྔོན་ས་མཐོང་མཐོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་
 རང་རེའི་བཅན་ཕྱོལ་ཁོད་དུ་སྒྲུ་རྩལ་དང་། ཆོན་རིག་རིག་གནས། གྱི་ཚོགས་
 ཞབས་ཞུ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་གཟེངས་སུ་ཐོན་པའི་ཐད་བསྐོས་གྱི་འབྲས་གསུམ་བཅས་
 ཡིན། གྱི་འབྲས་སྒྲན་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་འདོམས་སུ་གྱི་འབྲས་ཚོགས་གཙོ་དང་།
 ཚོགས་གཞོན་གཉིས་དགོས་པ་གྱི་འབྲས་ཡོངས་ཀྱིས་གསང་བའི་འོས་ཤོག་འཕངས་
 ཉི་འདེམས་བསྐོས་གནང་གི་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རང་ལོ་ཉེར་ལྔ་
 ཅིལ་པོ་ལོན་པ་ཡན་ནས་ཁོས་ཚོགས་ཀྱི་འབྲས་མིའི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པའི་ཐོབ་ཐང་
 ཡོད། ལོ་ལྔ་རེའི་མཆོམས་སུ་གྱི་འབྲས་འཕོ་འགྱུར་གྱིས་འོས་བསྐྱེད་ཆེན་མོ་ཞེས་
 ཁོས་ཚོགས་ཀྱི་འབྲས་མི་བསྐྱར་དུ་འོས་འདེམས་བྱེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་རང་
 ལོ་༡༥ ཅིལ་པོ་ལོན་པ་ཡན་ནས་འོས་ཤོག་འཕེན་པའི་ཁེ་དབང་སྟོད་ཚོགས་པ་ཡིན།
 ལོ་རེར་ཁོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་རེ་བསྐྱར་ཆགས་སུ་འཚོགས་
 དང་། ཚོགས་འདུ་སྟེ་རྟེན་གཉིས་དབར་ཟླ་དྲུག་ལས་བཅུལ་བའི་བར་མཆོམས་
 འདོག་མི་ཚོགས་། སྔོན་ས་མཐོང་མཐོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་
 གྲོན་དང་འབྲེལ་བའི་རྩ་དྲུག་དགོས་གཤམ་ནས་གཟེགས་མཆོམས་ངེས་མེད་ཚོགས་
 འདུ་འཕར་མ་སྐོང་ཚོགས་གནང་ཚོགས་པ་དང་། ཡང་ཚོགས་གཙོས་བཀའ་ཤག་

དང་གོ་བསྐྱར་གྱིས་ཚོགས་འདུ་འཕར་མ་བསྐྱོང་ཚོགས་ གོས་ཚོགས་མ་འཚོགས་
 པའི་རིང་འབྲུག་མི་བཅུ་གཉིས་ལས་ཐུབ་པའི་རྒྱན་ལས་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་ཡོད།
 དེ་ཡང་ཚོལ་ཁ་རེ་ནས་སྤྱི་འབྲུག་གཉིས་རེ་དང་། ཚོས་བརྒྱད་རེ་ནས་སྤྱི་འབྲུག་རེ།
 ཐད་བསྐྱོས་སྤྱི་འབྲུག་གཅིག་བཅས་ཡིན། མི་མང་གི་སྐྱེ་ཆ་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གོས་
 ཚོགས་ཀྱི་འབྲུག་མི་ནམས་ཀྱིས་དུས་མཚམས་སོ་སོར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་
 ཀྱི་ཁྲོན་ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྤངས་དོག་ཞིབ་སྦྱང་ཕྱོགས་བསྐྱོད་གནང་བ་དང་། ཕྱིར་
 འཁོར་མཚམས་འདྲི་སྐྱོད་ནས་དམིགས་བསལ་དགོངས་བཞེས་གནང་འོས་བདེ་
 སྤྱུག་གི་གནད་དོན་ནམས་སྤྱན་སྐྱོངས་ཞུ་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་གཞིས་
 སྤངས་ཆེ་ཁག་སྤྱུལ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ས་གནས་འབྲུག་མིའི་གོས་ཚོགས་འབྲུགས་
 གཉིར་གནང་བ་བརྒྱད་ས་གནས་ས་ཐོག་གི་མི་མང་དང་འབྲེལ་ལམ་རྒྱན་མཐུད་
 གནང་གི་ཡོད། ས་གནས་གོས་ཚོགས་འབྲུགས་པར་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་ཆ་རྒྱུན་
 དགོས་མཁོ་ནི། ས་གནས་དེར་མི་འཕོར་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་ལས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ངས་
 པར་དགོས་པ་ཡིན། ས་གནས་གོས་ཚོགས་ནས་ས་གནས་གཞིས་ལས་ཁང་དང་།
 བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་ཁྱེད་ཕྱོགས་ཐད་སྤངས་འདྲིན་གནང་བ་དང་།
 ས་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་ཏེ་ཁྲིམས་དང་། སྤྱིག་གཞི་ཡང་གཏན་
 འཁེབས་གནང་གི་ཡོད། ས་གནས་གོས་ཚོགས་ནས་གཏན་འཁེབས་གནང་བའི་
 ཁྲིམས་དང་། སྤྱིག་གཞི་ནམས་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ནས་ངས་པར་དུ་
 ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པ་ཡིན།

རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་གིས་གྲུས་རང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་

༡༩༩༡|༡༠|༡ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུག་རྒྱན་ཁང་གི་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་སུ་

ལྷ་མོ་གཞིན་གནས་རིམ་ཐོག་སྐབས་བཅུ་གཤམ་པའི་པོ་ད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
 གྱི་ཚོགས་ལྷན་ལས་རོགས་སུ་གནས་འཕོ་དང་འབྲེལ་བསྐྱོ་བསྐྱེད་གནང་བུར་ཞིང་།
 སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་པོ་ད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་
 རྒྱལ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཚོགས་གཞིན་བྱ་དུར་སྤྱོད་བསོད་
 བསམ་བཟང་པོ་མཆོག་ ཚོགས་ལྷན་བྱང་བྱུང་བཀྲས་སྤྱོད་ལྷན་ཚོགས་དབང་འདུད་
 མཆོག་བཅས་ཀྱི་དབུ་འཁྲིད་རོག་ལས་འཁྲུར་ཞུས་པ་ཡིན། གཞུང་ཞབས་འདེམས་
 བསྐྱོ་ལྷན་ཁང་ནས་གྲུས་རང་༡༩༩༡།༡༡། ལས་བཟུང་བུར་འབྲེལ་བུར་ཆེའི་གནས་
 རིམ་ཐོག་གནས་སྤར་མཛད་འདུག་ཅིང་། ༡༩༩༡།༡༡།༣༠ བར་ཚོགས་ལྷན་ལས་
 རོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་སུ་མཐུད་ཞུས་པ་ཡིན།

ཚོགས་ལྷན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལྷན་ཆེ་སྤྱོད་བྱང་བཀྲས་སྤྱོད་ཚོགས་དབང་འདུད་
 མཆོག་བཅས་ཡོད་པ་དུ་ཐེབས་པའི་ཆབ་དུ་གྲུས་རང་འཆང་རྒྱ་གས་ནང་ཞུགས་ཏེ་
 ལྷ་མོ་འཐུས་ཨང་གི་ཅེར་མོན་པས་༡༩༩༡།༡༡། ལས་གྲུས་རང་ཚོགས་ལྷན་ལས་
 ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲབ་ལྷན་ཆེར་ཐད་བསྐྱོས་བསྐྱེད་གནང་བུར་ཞིང་། ལྷ་མོ་གྲུས་
 རང་གཞུང་ཞབས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལྷན་གྲུ་ཁོངས་སུ་མཐུད་གནས་ཡོད། ཚོགས་ལྷན་ལས་
 ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་བྱིངས་ནི་སྤྱི་གྲུ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་དུ་རེད།

ཚོགས་ལྷན་ལས་ཁུངས་སུ་གྲུས་པ་སྤྱི་ཁྲབ་ལྷན་ཆེའི་ཞུ་སྐོ་ཁག་ནི་ཕྱོས་ཚོགས་
 ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་དང་། སྤྱི་འཐུས་རྒྱན་ལས་ཀྱི་བཀའ་འབྲེལ་ཞུ་སྐོ་ འཆར་
 འཕར་ཚོགས་རྒྱང་ཁག་ བཀའ་སྤྱི་ལྷན་ཚོགས། སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་ཆེན་བཅས་
 ཚོགས་འདུ་དང་ཁྲིམས་བཟོའི་ལས་རིམ་ནས་དང་། ལྷན་ལྷན་གྱི་འཛིན་སྐྱོར་།
 དཔལ་འབྱོར་བཟང་འཛིན་། ཡིག་འགྲུལ་། སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བ་། རྩེ་ལེན་

འབྲེལ་མཐུད། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་གསར་ཤོག་འབྲེལ་སྤེལ་སྤོངས་ཤིང་པོ་དང་ནམ་
 བྱངས་མི་འདྲ་བའི་ལས་དོན་སྒྲུ་ཚོགས་ལྷན་པོས་ཡོད་པ་དེ་དག་རང་དོས་ཀྱི་ཤེས་
 རྒྱས་དང་བསྐྱུ་ན་ཏེ་ ༡༩༩༦།༡།༣༠ བར་ལྷག་བསམ་ཏུར་འབྲུངས་ཆེ་བསྐྱེད་དང་
 ལྷན་པ་ཡིན། འདི་སྐབས་ཚོགས་རྒྱུང་ལས་ཁུངས་སུ་དེད་དུས་ལྷན་ཀྲམ་ཤུའི་ཏར་
 དང་། འཕུལ་པར་ (Photo Copy machine) ལ་སྤོངས་པའི་མཐུན་
 རྒྱུན་དེ་རིགས་མེད་ཅིང་། དེའི་ཆབ་དུ་བོད་དབྱིན་མཐུ་བ་བསྐྱུ་ན་ལྷགས་པར་དང་།
 སྤྱི་མ་པར་འཁོར་ལོ་ (Gestener Cyclostyle/Duplicating machine) འབྲེལ་སྤེལ་
 བཅས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད་རེད་དེ། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་གསར་ཤོག་འདོན་
 འབྲེལ་སྤེལ་རྒྱ་རྒྱུ་འི་ཐད་ལ་འདྲ་བའི་ཐོག་སོ་སོར་ཕུལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་
 བཞིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཀྱང་གྲངས་འཁོར་ཏེ་ཅང་རྒྱུད་རྒྱུད་རེད། ལས་བཅར་དུས་ཚོད་ཐད་
 ལོ་རེ་འི་ནང་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་ཚོགས་སྐབས་སུ་གྲུས་རང་སྤྱོད་ཚུད་ད
 པ་ནས་ཕྱི་ལོ་ཚུད་ ༡༠ ཅུམ་བར་འཆར་ཅན་དང་། སྐབས་རེ་མཚན་གྱི་ཚུད་དང་པོ་
 ཅུམ་བར་དུ་འདྲ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཡོད། གང་ཡིན་ཞེ་ན་སང་ཉིན་གྱི་གྲོས་ཚོགས་ལས་
 རིམ་ཁག་སྟོན་ཚུད་ནས་གྲྭ་སྒྲིག་ཨང་སར་བྱ་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པར་
 མངོན་གྱི་ཡོད། ད་ཡོད་བཅན་གྱི་ལ་བོད་གཞུང་གི་བྲིམས་སྒྲིག་པ་ལ་ཆེ་བ་སྐབས་
 བཅུག་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་གྲོས་ཚོགས་སྐབས་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་བ་
 བ་སྐྱུག་ཡིན་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཚོགས་རྒྱུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕྱག་སྤྲེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ནམས་
 ནས་ཀྱང་གྲོས་ཚོགས་ནམ་འཚོགས་རིང་གྲུས་རང་འདྲ་མཚུངས་ལས་ཁུངས་སུ་
 སྤྱོད་བཅར་དང་སྤྱི་བཞུགས་ཐོག་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཐུགས་སྤྱད་ཆེ་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་
 ཕྱག་རོགས་གང་ཐུབ་གནང་གི་ཡོད་ ལས་དོན་ལྷན་སྤྱོད་ཁག་ལས་སྤོངས་ཆེ་བསྐྱེད་

གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དག་སྐབས་དེའི་ཚོགས་བྱུང་ལས་ཁྲངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་
 ཚང་མས་སྤྱི་སྟན་ཞབས་ཞུར་སྐྱེལ་བསམ་དུར་འབྲངས་ཆེ་བསྐྱེད་དང་འཕུར་བྱ་
 མཉམ་འདེགས་གནང་བའི་བྱ་བ་འབྲས་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།
 སྐབས་དེའི་ལས་བྱེད་ཁོངས་ཚོགས་བྱུང་ལས་རོགས་མདའ་གཞིས་རྟ་མགིན་
 དབང་རྒྱལ་ལགས་དང་། ཅིས་པ་འཕྲིན་ལས་ནམ་རྒྱལ་ལགས། དེ་རྗེས་ཅིས་པ་
 བཀྱིས་དབང་འདུད་ལགས། ཁོང་དེང་སྐབས་སྤྱི་ཡི་ཐོད་གཞུང་སྐྱེ་ཆབ་དོན་གཅོད་
 ཁང་གི་བྱུང་ཆེའི་བྱ་གས་འགན་བཞེས་མུས་སུ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། ལྷགས་པར་
 རྒྱལ་མཁན་གཞོན་བྱུང་བུམས་པ་གཡང་འཛོམས་ལགས། (ཁོང་དེང་སྐབས་
 ཀྱང་ཚོགས་བྱུང་ལས་ཁྲངས་སུ་བྱུག་ལས་སུ་མཐུད་གནང་མུས་སུ་ཡོད་འདུག་)
 ཡིག་བར་དོ་ལགས་བཅས་དེ། ཡིག་བར་དོ་ལགས་ཁོང་དེང་སྐབས་ཆེས་མཐོའི་
 ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཡིག་བར་ཡིན་འདུག དེ་བཞིན་གྲུས་ནས་ལམ་སྟོན་བཀའ་
 སློབ་ཞུ་ས་གོས་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲབ་གསར་འགོད་ཚོམ་སྤྱི་ག་པ་ཆེད་བྱོགས་མཁས་
 དབང་སྐྱེ་ཞབས་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད་ལགས་བཅས་ལ་དཔེས་གོ་སྐབས་འདི་ཐོག་
 ནས་གྲུས་པས་བྱ་གས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། དེ་རྗེས་ཚོགས་གཙོ་
 སྤྱི་ལ་པོ་ནམ་གཉིས་ནས་གྲུས་རང་ཐད་བསྐོས་སྤྱི་ཁྲབ་བྱུང་ཆེའི་ས་མིག་ཐོག་གཏན་
 འཛགས་བསྐོས་གཞག་གནང་འཆར་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཐངས་གཅིག་རིང་
 གཞུང་ཞབས་སྤྱིའི་སྤྱི་ག་བྲལ་ཁོངས་གདམ་ཀ་བུས་ནའང་འབྲས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས།
 གྲུས་པ་སྤྱིར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་ཞབས་སྤྱིའི་སྤྱི་ག་བྲལ་
 ཁོངས་རང་འཛགས་ཞུགས་རྒྱུར་བདམས་པ་ཡིན་ དེ་རྗེས་༡༩༩༦།༩།༡ ནས་
 བཟུང་གྲུས་རང་སྤྱི་འབྲས་ཁྲིམས་བཞེ་སྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་གདོགས་ཚོགས་བྱུང་

ལས་ཁུངས་ནས་འདིན་སྐྱོད་བཀའ་ཤག་གི་བྱུང་ཁོངས་པོད་གཞུང་ཚོས་རིག་ལས་
ཁུངས་སུ་གནས་འཕེ་གནང་སོང་ལགས།

ཆ། སྐབས་བཅུག་པའི་པོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཁྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་མཁས་
དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་གྲུ་ལེ་སྒོར་ཁྲོས་ཚོགས་ཐོག་གསལ་
བསྒྲགས་ཇི་གནང་ཁྲོས་ཚོགས་གསར་ཤོག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ཤོག་གྲངས་༡༠༡༡༠༡
ནང་ཐོན་པ་གསལ་འགོད་ཞུ་རྒྱུ་ར།

ཚོགས་གཙོ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས། དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་དཔེ་ནང་སྤྱི་འཐུས་
ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་ཏུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ནང་ལ་ཐུག་ལས་གནང་མཁན་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུང་
ཆེ་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ་མཆོག་གཞུང་ཞབས་སྤྱིའི་གནས་རིམ་གྱི་ནང་སྤྱིར་ལོག་གནང་
རྒྱུའི་སྒོར་ཁྲོས་ཚོགས་ལ་ལྷན་གསལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད། ཚོགས་ཏུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
སྤྱིག་གཞི་གཞི་བརྒྱུད་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུང་ཆེ་ཞིག་དགོས་རྒྱུ། དེ་ཐད་བསྐྱོས་སམ་གནས་
སྒོས་གནས་སྤར་གང་ཏུང་གི་ཐོག་ནས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་གི་ཡོད། བཀའ་
ཤག་དང་ཚོགས་གཙོ་གཉིས་ལོས་མཐུན་གྱི་ཐོག་ནས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་གི་ཡོད།
ད་ཚོར་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུང་ཆེ་ཞིག་དགོས་པར་ཐོག་མ་གནས་སྒོས་དང་དེའི་རྩིས་ཐད་
བསྐྱོས་གནང་རྒྱ་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་བ་བཞིན་གསལ་བསྒྲགས་དང་མཆོང་རྒྱགས་
ལ་མོགས་པ་རིམ་པས་བྱས་ནས་ཚོགས་ཏུང་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ་འདིར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་
གི་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུང་ཆེ་ལ་ ༩༩ ཟླ་༡༣ ཚེས་༡ རས་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་ནས་སྤྱིག་
གཞི་གཞི་བརྒྱུད་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ལ་འབྲལ་སེལ་དང་ལོ་གཅིག་གི་རྩིས་ལ་གཏན་
འཇགས་གནང་རྒྱུ་ གཏན་འཇགས་གནང་བ་ཡིན་ན། ཉིན་མོ་དེ་ནས་གཞུང་
ཞབས་སྤྱིའི་ནང་ནས་འཐེན་ནས་ཚོགས་ཏུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ནང་ལ་ཐེབས་དགོས་རྒྱུ་

བཅས་རེད། ལོ་གཅིག་གི་འཕྲལ་སེལ་གྱི་ལས་འགན་ཆ་ཚད་ཟིན་པ་དང་མཉམ་དུ་
 ཚོགས་གཙོ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཏན་འཇགས་གནང་རྒྱུ་འདི་དགོངས་འཆར་ཕུལ་
 སྐབས། ད་དུང་ལོ་གཅིག་འཕྲལ་སེལ་ལ་བཞུགས་རྒྱུ་འདི་ཐུགས་འདུན་གནང་སོང་།
 ཐོག་མིའི་སློབ་གཞི་གཞི་བཟུང་ལོ་གཉིས་ལས་མ་འགལ་བཞིག་འཕྲལ་སེལ་ནང་
 བཞུགས་ཚེ་ག་གི་ཡོད་པ་རེད། འཕྲལ་སེལ་གྱི་ནང་བཞུགས་སྐབས་གཞུང་ཞབས་
 གྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཁོང་རང་གི་གནས་ཤིང་དང་ས་མིག་རང་ཅག་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
 ད་རེས་ལོ་གཉིས་ཚད་བའི་སྐབས་ལ་ང་ཚོས་གཏན་འཇགས་བསྐྱོད་གཞག་བྱ་རྒྱུ་
 ལས་ཤིང་མགོ་མ་བཅུགས་གོང་ནས་གཞུང་ཞབས་སྤྱི་འཇུག་ནང་ཐེབས་རྒྱུ་མ་གཏོགས།
 ཚོགས་ཏུང་ལས་ཁུངས་སུ་བཞུགས་རྒྱུ་འདི་ཐུགས་མོས་མ་བྱུང་བ་དང་། ཚོགས་
 གཙོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཀའ་ལོལ་ཤིང་ལས་ཁུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཆོར་གྱི་ནང་གི་
 སྤྱི་ངལ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ད་ལས་སྤྱི་འཇུག་ལ་བྱས་ཐབས་མེད་བྱུང་སོང་གསུངས་
 སྐབས། ཚོགས་ཏུང་ལས་ཁུངས་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་དགོངས་པ་མ་ཕུལ་ཐབས་
 མེད་བྱུང་སོང་། དེ་འདྲ་སོང་ཙང་ཚོགས་ཐེངས་བཅུ་པ་གོ་ལ་རྗེས་དུས་ཚོད་སྐབས་
 འགྲིག་པའི་ཐོག་ནས་ཚོགས་ཏུང་གསར་པ་བསྐྱོད་གཞག་ཟིན་རྗེས་ལ་ལས་འགན་
 ནས་དགོངས་འཁྲོལ་འཕུལ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་གཞུང་ཞབས་སྤྱི་འཇུག་ནང་ལོག་ཐེབས་
 རྒྱུ་རེད། ཅུ་བའི་གཞུང་གི་ནང་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་གི་མེད་ཀྱང་ཚོགས་ཏུང་ལས་
 ཁུངས་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་ལས་བྱེད་སྤྱི་འཇུག་ནང་ཐེབས་རྒྱུ་རེད།

ཚོགས་ཏུང་ཆེ་རིང་དོན་རྗེ་རིང་ཚོའི་གཞུང་ཞབས་ཀྱི་ནང་ནས་གྲན་པ་དང་ཕྱག་ལས་
 མཛད་རྗེས་ལེགས་པའི་གསུམ་གྱི་ཡིན། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༠ ནས་གཞུང་ཞབས་ནང་ཕྱག་
 ལས་གནང་ནས་ཐོག་མ་ཚོས་ཤིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དབྱིན་ཏུང་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༣

རས་བལ་ཡུལ་གར་ཁུམ་བུའི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལས་རྒྱུ་དང་ཅིས་པ། བྱི་ལོ་༡༩༧༩
 རས་ཀ་ཏྲ་བོད་གཞུང་ཡིད་ཆེས་དགེ་རྩ་ལས་ཁང་གི་ལས་རྒྱུ་དང་ཅིས་པ། དེལ་
 གཉིར་གཅིག་ཕྱོགས། བྱི་ལོ་༡༩༧༩ རས་བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་
 གྱི་དེལ་གཉིར། བྱི་ལོ་༡༩༨༩ རས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་གྱི་རྒྱུ་གཞིན་
 དང་། འདྲ་འགོད་ཅིས་པའི་ལས་འཁུར། ཅིས་དང་འཛིན་སྐྱོང་བཏང་འཛིན་ལས་
 འཁུར་ཆབས་ཅིག་ཏུ་གནང་བ་རེད། བྱི་ལོ་༡༩༩༡ རས་རྒྱུ་གཞིན་གྱི་གནས་
 རིམ་ཐོག་ཚོགས་རྒྱུ་དང་ལས་ཁུངས་གྱི་རྒྱུ་ཆེད་ལས་རོགས་དང་། བྱི་ལོ་༡༩༩༩
 རས་ཚོགས་རྒྱུ་དང་ལས་ཁུངས་གྱི་ཐད་བསྐྱོ་སྤྱི་ཁབ་རྒྱུ་ཆེད་བཅས་ཐེམ་པ་རིམ་འཛིན་གས་
 གྱིས་གཞུང་གི་ཕྱག་ལས་སྡེ་མང་སྡེ་མཐུད་གནང་ནས་ཐེབས་མཁན་ཞིག་དང་།
 དེ་རིམ་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་ལའང་བྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་བཀའ་བླག་
 རས་གཞུང་ཞབས་གཞན་བཞིའི་མཉམ་ཏུ་ཨ་རིར་དཔལ་འབྱོར་དང་འཆར་འགོད་
 གྱི་སློབ་སློང་ལ་གཏོང་གནང་ཐོགས་ཐོག་མ་སློབ་བྱ་སྤྱི་མ་ཏུས་ནས་བོད་གཞུང་
 མང་གི་ཞབས་འདེགས་ལྷ་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་རིམ་པས་ཐེབས་བ་དང་།
 གཞུང་ཞབས་གྱི་ཞབས་སྡེ་ཟིན་པ་ནས་ད་ལྟ་བར་ས་མིག་གང་འདྲ་ཞིག་དང་ལས་
 འགན་གང་འདྲ་ཞིག་ཐོག་བཀོད་ཀྱང་། ཡར་རྒྱུད་ཤོར་དང་མར་མཐུད་ཤོར་མེད་
 པའི་ཐོག་ནས་ལབ་སྐྱེད་མེད་པར་བྱ་སྤྱི་གཤོ་བུ་དང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཚོགས་རྒྱུ་
 ལས་ཁུངས་སྡེ་ཚོགས་རྒྱུ་དང་ལས་རོགས་དང་སྤྱི་ཁབ་རྒྱུ་ཆེད་ལས་འཁུར་བཞིས་
 སྐབས་སྤྱི་འཐུས་ཆང་མས་གཟིགས་བཞིན་པ་རེད། ལས་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་། ལས་
 རྒྱུ་དུང་དུང་། དེའང་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་གྱི་ནང་ལ་ཟིན་དགོས་པའི་བྲིམས་དང་།
 སྤྱི་གཞི། ཆབ་སྲིད་གྱི་གལ་གནད་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་མཉམ་ཏུ་ཕྱག་

ལས་གནང་དགོས་པ་བཅས་ལས་ཀ་འགན་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། འཇམ་བེད་བེད་ངང་
 ལས་དོན་གང་ཅིར་མཐུད་ཤོར་མེད་པ་ཏེ་ཅང་གཟབ་གཟབ་གནང་ནས་གཟེངས་ཐོན་
 བྱུང་སོང་བས། ངས་སྤྱི་འཐུས་ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱི་ཆབ་བྱས་ནས་ཁོ་རང་ལ་ལེགས་
 གསའི་བསྐྱེད་པ་བཟོ་དང་། ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱས་པ་དེ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ཞེས་ཞུ་
 ཡི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཚོགས་གཙོ་རྒྱན་དུ་དེ་སར་སྤྱ་མཐུད་ནས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་།
 དུས་ཚོད་ཉུང་ཉུང་ནང་བྱུང་རིམ་བཞིན་དུ་ལས་ཀ་མང་པོ་རྒྱ་བྱས་གི་བྱེད་དགོས་རྒྱ།
 གྲོས་ཚོགས་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཞོགས་པ་ཚོུད་ ༧༩༠
 ནས་དགོང་མོ་ཚོུད་པ་ བར་ཚོགས་རྒྱ་དང་། བདུན་གཅིག་ནང་མང་ཆེ་བ་ཉི་མ་དུག་
 གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་རྒྱ། རིས་གཟུང་ཉི་མ་སོགས་ལ་བཞུགས་མོལ་དང་ཚོགས་
 རུང་ཚོགས་རྒྱ་སོགས་ལས་དོན་སྤྱ་མཐུད་ནས་ཡོད་དུས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་སྡོན་གྱི་
 བདུན་སྐྱེད་འགའ་ཤས་དང་། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་བདུན་སྐྱེད་འགའ་ཤས། གྲོས་
 ཚོགས་རིང་བཅས་ཚོུད་ ༩༠ རིང་སྤྱག་ལས་གནང་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཚང་
 མས་གཟིགས་བཞིན་པ་རེད། དེ་ཚོར་དཀའ་ངལ་ཁྱད་བསད་ཐེག་པ་འཁྱུར་ལེན་གྱི་
 ཐོག་ནས་སྤྱག་ལས་ཡག་པོ་གནང་བ་དེ་ར་ཚོས་ངོས་འཛིན་དང་བསྐྱེད་པ་བཟོ་ད་ཞུ་
 དགོས་པ་རེད། མ་འོངས་པར་གཞུང་ཞབས་ཀྱི་གནས་རིམ་ནང་ཡོང་པ་སོང་ཅང་།
 ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁྱད་ས་སྤྱ་ཡང་བསྐྱར་སྤྱག་ལས་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡོང་མི་
 སྤེད་པ་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་སོང་ཅང་ནང་མིའི་དཀའ་ཚོུག་སངས་པའི་
 རྗེས་ལ་བསྐྱར་དུ་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁྱད་ས་སྤྱ་རིམ་པ་རྗེས་མ་རྗེས་མའི་གྲོས་ཚོགས་
 སྐབས་ལ་ཐེབས་བྱུང་བ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་འང་བོད་གཞིས་ཁྲེས་
 མཉམ་འཛོམས་བྱུང་བའི་སྐབས་ལ་བོད་ནང་གྲོས་ཚོགས་རིང་སྤྱགས་ཀྱི་ལས་དོན་

མང་པོ་གསར་གཏོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་ལམ་སྟོན་བྱེད་དགོས་དུས་ཚེ་དོར་ལགས་
 ནང་བཞིན་གྱི་མི་ནམས་དེ་སྐབས་ཏ་ཅང་མཁོ་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག
 དེ་རིང་ང་ཚོས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་བསྐྱགས་བརྗོད་མཚོན་བྱེད་ལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་
 རོས་ནས་ཚེ་དོར་ལགས་སུ་མཇུག་དར་འབུལ་གྱི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ནས་དུང་ཆེ་
 རིང་དོན་རྗེ་ལགས་སུ་མཇུག་དར་ཐུལ་ནས་ཆང་མས་བསྐྱགས་བརྗོད་གྱི་ཡུན་རིང་ཐལ་
 མོ་བཅུ་གཤམ་མཛད།

ད། ༡༩༩༡ གྱི་ཟླ་༦ པ་ནས་བརྒྱུད་ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཁྲིམས་བཙོ་ལྷན་
 ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲིག་གཞི་དང་། ཁྲིམས་ཡིག ལམ་སྟོན་བཅས་གཏན་འབེབས་རིམ་
 མཛད་ཁག་གཤམ་གསལ།

- ༡། བཙན་བྱོལ་ཐོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས།
- ༢། བཙན་བྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་སྤྲིག་གཞི།
- ༣། གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་སྤྲིག་གཞི།
- ༤། བཙན་བྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ཞུ་བ་ནམས་ཀྱི་ཁྱད་དོར་སྤྲིག་གཞི།
- ༥། བཙན་བྱོལ་ཐོད་མིའི་གཞུང་དབུལ་འདུ་འགོད་དང་། ཡོ་འཁོར་སྟོན་
 ཅིས། དབུལ་ཅིས་བཏང་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སྤྲིག་གཞི།
- ༦། བཙན་བྱོལ་ཐོད་མིའི་དྲང་སྟངས་དབུ་དབུལ་དང་། བསྐྱུ་དབུལ་གཞན་
 དག་གི་འབུལ་འབབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག
- ༧། ཐོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ས་གནས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྤྲིག་གཞི།
- ༨། ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྲིག་གཞི།
- ༩། བཙན་བྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ལས་ཤག་དང་བསྐྱེད་ཤག་བཟོ་

འགྲེམས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༡༠། བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་འོས་བསྐྱེད་སྒྲིག་གཞི།

༡༡། སྤྱི་འབྲུས་རྒྱན་ལས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༡༢། སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགྲོ་ལུགས་དང་། ལས་དོན་
བྱེད་སྟེགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༡༣། འོས་བསྐྱེད་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་བྱུང་འགན་འདྲིན་གྱི་འགན་དབང་དང་།
ལས་དོན་བྱེད་སྟེགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༡༤། བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་འོས་བསྐྱེད་སྒྲིག་གཞི།

༡༥། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི།

༡༦། བཀའ་སློན་དང་། བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་འོས་བསྐྱེད་སྒྲིག་གཞི།

༡༧། སྤྱི་འབྲུས་ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་གཞོན་འོས་བསྐྱེད་སྒྲིག་གཞི།

༡༨། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་ལས་དོན་གཟེངས་ཐོན་ནམ་པར་
གཟེངས་དྲགས་འབུལ་སྟེགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

༡༩། དམིགས་བསལ་སྤྱན་བཅས་ཐོབ་ཐང་སྒྲིག་གཞི།

༢༠། བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆེས་མཐོའི་སྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་
བ་དང་། སྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས། བཀའ་སློན་ནམ་པ། འོས་
བསྐྱེད་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་བྱུང་འགན་འདྲིན། གཞུང་ཞབས་འདེམས་
བསྐོས་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ། ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་སྤྱི་བྱུང་འགན་
འདྲིན་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐོབ་དང་། ཟུར་ཕྱོགས། ལས་ཐོན་གས་
ཕྱོགས། ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

- ༡༡༡ སྤྱི་འབྲུག་རྒྱལ་ལས་ནས་པའི་གཟིགས་གསལ་དང་། བུ་སྤྱུག་སྟོབ་
 འདུག་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྱི་ག་གཞི།
 ༡༡༢ བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུག་ཚོགས་གཙའི་ངལ་མེད་ཐེབས་ཅའི་སྤྱི་ག་གཞི།
 ༡༡༣ ས་གནས་འབྲུག་མི་དང་། ས་གནས་འགོ་འདྲིན་གྱི་འོས་བསྟུན་སྤྱི་ག་གཞི།
 ༡༡༤ གཞུང་ཞབས་འདེམས་སྤྱུག་གི་རྒྱལ་ལས་ལེན་སྤྱི་ག་གཞི།
 ༡༡༥ བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུག་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཁང་པའི་བྲིམས་ཡིག་
 ༡༡༦ དེས་མེད་ཞལ་འདེབས་འདུ་འགོད་སྤངས་འདྲིན་སྤྱི་ག་གཞི།
 ༡༡༧ བཅན་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་གཞུང་ཞབས་པའི་ཕུ་བྱ་སྟོབ་འདུག་གི་སྤྱི་ག་གཞི།
 ༡༡༨ བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འདྲིན་དང་
 བོད་སྟོན་བུ་སྟོན་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ག་གཞི། ༼སྤྱི་འབྲུག་སྐབས་བཅུ་གསུམ་
 པས་གཏན་འབེབས་མཛད།༽
 ༡༡༩ སྤྱི་ལུ་ལས་བྱེད་ཁོངས་བྱེད་ལས་པ་བསྟོན་གཞག་སྤྱི་ག་གཞི།
 ༡༢༠ དམིགས་བསལ་བསྟོན་གཞག་ལམ་སྟོན།
 ༡༢༡ གཉིས་མོས་ཚོད་གན་བསྟོན་གཞག་ལམ་སྟོན།
 ༡༢༢ བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་ཚོས་དོན་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བྲིམས་ཡིག་
 ཡང་གོང་དུ་མ་གསལ་བའི་ཅ་བྲིམས་དང་། བྲིམས་ཡིག་གཞན་ཁག་
 གསལ་གསལ།
 ༡༢༣ བོད་ཀྱི་ཅ་བྲིམས། ༡༩༩༩ ཡོང་མཁོང་ས་མཐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་
 མཆོག་ནས་གཏན་འབེབས་མཛད། ཅ་བྲིམས་འདི་བཞིན་བོད་རང་དབང་
 བསྐྱར་ལོན་བྱུང་མ་ཐག་དུ་ཐོག་མའི་ཅ་འདྲིན་ལག་ལེན་བསྐྱར་རྒྱ་དང་།

དེ་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ནམས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ལ་བརྟེན་
ནས་སྡོན་འབྲི་བསྐྱར་བཅས་གནང་རྒྱུ་ཡིན།

༩༩། མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལས་སྡོན་དང་། ཚ་ཁྲིམས་སྤྱིང་དོན།

༡༩༩༩།༡༩༩༩ ཉིན་ལ་གོང་ས་ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་
གཏན་འཁེབས་མཛད།

༩། བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས།

(Department of Religion & Cultural)

ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཛད་འགན་ཐོབ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་བསྐྱར་གྱི་གཞུང་གི་
ཞུས་ཐོན་བ་དང་། བྱས་རང་༡༩༩༩།༩༩༩ ནས་༡༩༩༩།༩༩༩ བར་ཆོས་རིག་ལས་
ཁུངས་སུ་བྱུང་འབྲེལ་བྱུང་ཆེའི་གནས་རིམ་ཐོག་ཆོས་རིག་བཀའ་སློན་གིར་ཉི་མོ་
བཟང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཡུང་ཆེ་སྤྱོད་བཟང་མཁས་གྲུབ་མཆོག་
ནམ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་འབྲེལ་བཞེས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་།
དབུ་ལ་ཅིས་སྤངས་འཛིན་ཞུ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་ཆགས་འགན་འཁུར་
ཞུས་པ་ཡིན། འཛིན་སྐྱོང་ཁོངས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་
སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་
དང་འབྲེལ་བར་བེད་གཏོང་གཏོང་སྤྱོད་ཀྱིས་ དེ་བཞེས་གནས་འབྲེལ་ཡིག་ཆར་ཨང་
གྲངས་འཁོད་སྤངས་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་
༡༩༩༩།༩༩༩ ནས་བྱུང་དཔལ་ལྷན་བཀའ་གྲུབ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་དེ་སྤྱི་ལོ་དེ་
གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐྱོད་སྤྱོད་ཁང་ནས་བྱས་རང་བྱུང་ཆེ་ལས་འཕམ་ཀྱི་གནས་

རིམ་ཐོག་གནས་སྤར་མཛད་འདུག་པ་དང་། ཆབས་ཅིག་ཚོས་རིག་ལས་ཁུངས་
 ཟུ་༡༩༩༩༧༥༡༧༥ བར་སྤྱ་མཐུད་གོང་བཞིན་འཛིན་སྐྱོང་དང་། དངུལ་ཅིས་སྤངས་
 འཛིན་ཞུ་སྤྱོད་གས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་འགན་ཁུར་ཞུ་སྐོ་གང་ཅིར་སྒྲག་བསམ་
 སེམས་འཁུར་ཆེ་བསྐྱེད་དང་ཞུས་པ་ཡིན། ཚོས་རིག་ལས་ཁུངས་སུ་དུས་ལུན་ཟླ་
 བ་བཞི་ཙམ་རིང་ལས་འཁུར་རི་ཞུས་སྒོར་ཚོས་རིག་སྐྱོ་དུང་ཆེ་མཆོག་ནས་གྱུས་
 བར་ལེགས་གསོའི་བཀའ་ཡིག་རི་སྒྲུལ་འདི་མཉམ་ཟུར་འབྱར་ཞུས་ཡོད།

གྱུས་བའི་སེམས་བར་གཞུང་ཞབས་སྤྱི་མཆུངས་བཞིན་གྱུས་རང་ཚོས་རིག་
 ལས་ཁུངས་སུ་སྤྱ་མཐུད་དུང་མཐར་ལོ་ངོ་གསུམ་ཙམ་རིང་གནས་ཀྱི་ཡོད་ཤག་བྱས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ༡༩༩༩༧༥༡༧༥ ཉིན་ནས་བརྒྱུད་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཤག་སྒྲན་རྒྱས་ཀྱིས་
 སྤྱོད་པ་སྤྱུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་འཆར་སྤུལ་བྲག་ཉགས་སྤྱི་སྒྲུལ་དགོངས་
 དོན་བཞིན་གྱུས་རང་གནས་རིམ་དུང་ཆེ་ལས་འཕར་ཡིན་སྤྱི་སྤྱོད་ཐོག་བོད་གཞུང་
 འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དུང་ཆེར་གནས་འཕོས་བསྐོ་གཞག་མཛད་གནང་བུང་
 ཞིང་།

༨། བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས།

(Department of Health)

བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནི་ཐོག་མར་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་
 གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། ད་ལྟའི་ཆར་ཐོན་ཆེན་ལས་ཁུངས་བདུན་ཡོད་པའི་
 རང་ནས་ལས་ཁུངས་གསར་ཤོས་ཤིག་ཡིན། ལས་ཁུངས་འདིར་བཅན་བྱོལ་དུ་
 གནས་འཁོད་རང་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་སྒྲོ་ཉིག་བྱ་རྒྱའི་འགན་དབང་

ཡོད་པ་བཞིན་འདི་གའི་བྱུང་ཁོངས་སྤྱི་ལུགས་སྟན་ཁང་ཆེ་བ་ ༡ ནང་ཆུང་བ་ ༢༡
 བཅས་ཡོད་པ་འདི་དག་གིས་མང་ཆོགས་ལ་སྟན་བཅོས་གཙོ་གནད་དུ་བརྒྱུད་ཐོག་
 ན་ཆ་སྟོན་འགོ་ག་གི་ལས་དོན་ཁག་ཀྱང་སྟུང་བ་བཞིན་ཡོད། སྤྱི་ལུགས་དང་ཐོད་
 སྟན་སྟན་ཁང་ཁག་གིས་རང་རིགས་ཙམ་མ་ཟད། གནས་ལུལ་བྱིས་མཆོས་ལུལ་
 མིར་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པུས་དང་། ལྷག་པར་ཐོད་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཡིན་
 པའི་གསལ་རིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོད་སྟན་གྱིས་འཛམ་གླིང་ལུལ་གྲུ་གང་སར་
 ཕན་ཐོགས་ཞབས་འདེགས་མི་དམན་པ་བསྟུངས་དང་སྟུང་པུས་སུ་ཡོད་པ་དང་།
 ལས་དོན་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ནི་སྟན་ཅིས་ཁང་གི་སྟུང་སྟན་གསུམ་དང་སྤྱི་
 ལུགས་སྟན་པ་ཐོད་གཞུང་བདེ་ལེགས་སྟན་ཁང་གི་སྤྱི་བྱུང་སྟན་རྩིས་འདུ་ཚང་ཆེ་
 བརྟན་དོ་རྩི་ལགས་བཅས་ནས་ལོང་ས་ལ་སྟུངས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ལ་སྟུང་
 འཕྲོད་བཞེས་ལ་ཞབས་ཞུའི་བྱུགས་འགན་བཞེས་བཞིན་ཡོད། བཅན་བྱོལ་ཐོད་མིའི་
 བཅའ་བྲིམས་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་དོན་བཞིན་ཐོད་གཞུང་སྟན་ཅིས་ཁང་ཡང་ཐོད་
 གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་བྱུངས་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་ཡོད་སྟུངས་ཐོད་
 གཞུང་སྟན་ཅིས་ཁང་གི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྟོམས་དང་ཅིས་ཞིབ་སྟན་ཐོ་བཅས་ཐོད་
 གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་བྱུངས་བརྒྱད་ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འབྱུངས་ལྷན་ཆོགས་སུ་འབུལ་
 ལམ་ཞུ་དགོས་ཡོད་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་འཕྲོད་བསྟེན་སྟོང་པལ་འབྲོན་མཆོག་
 སྟན་ཅིས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་དུང་ཆེ་
 ཆོགས་མི་བཅས་ཡིན་ཅིང་།

འཕྲོད་བསྟེན་ལས་བྱུངས་ནས་གོང་གསལ་སྤྱི་ལུགས་སྟན་ཁང་ཁག་གི
 འཛིན་སྐྱོང་གནད་ལུས་ཐོག་མང་ཆོགས་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་སྟོང་པལ་འབྲོན་ཐུག་ཐུག་དང་།

འཕྱང་ཆུ་དང་གཙང་འཕྲོད། མྱོན་དུ་གྱི་སྤྱི་ནད་གཞི་སྡོན་འགོག་ནད་པ་ཉམ་ཐག་
 དང་དབང་པོ་སྡོན་ཅན་དཀའ་ངལ་ཆེ་རིགས་ལ་རྐང་ཆབ་ལག་ཆབ་བཟོ་ཐབས་རོགས་
 ཕན། བོད་ནས་གསར་དུ་འཕྱོར་རིགས་ཁོངས་རྒྱ་དམར་གྱིས་མནར་གཅོད་ཆབས་
 ཆེ་ཐོག་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་གས་རིགས་ལ་སྤྲོན་བཅས་དང་ལག་ཤེས་སྦྱོང་བརྟེན་སྦྱོད་
 ཐབས། སྤྱི་ལུགས་སྤྲོན་ཁང་ཁག་གི་རྒྱན་ཕོན་གོ་སྤྱི་ག་དང་ལས་བྱེད་བཞོད་སྤྱི་ག་
 ལས་བྱེད་པའི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་འབྱུང་ཐབས་སུ་དུས་བབ་སྦྱོང་བརྟེན། འཕྲོད་
 བསྟེན་ལས་གཞིའི་གནས་སྤངས་ཞིབ་བྲ་ཤེས་ཐབས་དང་མ་འོངས་པའི་ལས་དོན་
 བྱེད་སྦྱོགས་འཆར་གཞི་གཏོར་རྒྱུའི་དགོས་མཁོ་གཙོ་བོ་འཕྲོད་བསྟེན་དང་འབྲེལ་
 བའི་གངས་ཐོ་བསྟུ་ཡིན། མ་དང་བྱིས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན། ནད་པ་འོར་འཛིན་སྦྱུ་
 འཁོར། བྱེད་ཁོ་ནའི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱིས་མཚོན་འཆར་འཕར་ལས་གཞི་ཁག་གི་
 དགོས་དུལ་ཡོངས་རྫོགས་རོགས་ཚོགས་ལ་བསྟེན་དགོས་ཡོད་པས་འཆར་གཞི་
 གཙོ་འགོད་དང་རོགས་དུལ་འཕྱོར་ཁག་ལས་བསྟོ་མས་དུས་ཐོག་གཏོར་རྒྱ་བཅས་
 འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ད་ལྟའི་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་གས་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩
 ཟླ་༩ པ་ནས་བཟུང་རང་གཞུང་སྡོན་ཅིས་ཁོངས་ནས་དགོས་དུལ་ཙུ་བ་ནས་ཞུ་
 བེ་དགོས་པར་འགྲོ་སོང་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱག་རང་ཁུངས་ཡིན་པ་བཅས་བོད་གཞུང་
 འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཛུང་འགན་སྒྲོར་སྤྱིང་བསྟུ་ས་ཤིག་འགོད་འབུལ་ཞུས་
 པ་ལྟར་དང་། བཞུགས་སྐར་བོད་ཀྱི་སྤྲོན་ཅིས་ཁང་ནི་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
 ཁྲབ་ཁོངས་རང་སྦྱོང་སྡེ་ཚན་ཞིག་ཡིན། དེའི་ཁོངས་གཏོགས་རྒྱ་གར་དང་། བལ་
 ཡུལ་དུ་ཡན་ལག་སྤྲོན་ཁང་གངས་ ༩༩ ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་བོད་མི་ནམས་དང་།
 གནས་ཡུལ་ཡུལ་མི་བཅས་ལ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་གནའ་སློལ་གསོ་བ་རིག་

པའི་སྐྱུ་ཅུལ་ཐོག་ནས་སྟུན་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ལུ་མཐུན་འགྲུར་སྐྱུ་བ་བཞིན་ཡོད། འཕྲོད་
 བཞིན་ཕྱུང་ཆེ་ཟུར་བ་སྐྱོ་བེ་སྤར་ཆེ་རིང་མཆོག་གི་སར་ནས་གྲུས་པས་འཕྲོད་བཞིན་
 ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་མ་དདུལ་གནས་སྤངས་ཅིས་ཡིན་སྐབས་ཅིས་གསལ་དམིགས་
 བཀར་རོགས་དདུལ་བཅོམས་སྟོར་༡༩༦༩༠༩༡༦༡༠༠ དང་། ཟུར་བཀོལ་རོགས་
 དདུལ་བཅོམས་སྟོར་ ༡༩༩༥༡༡༡༠༦ བཅས་ཤོང་ཁག་གཉིས་བཅོམས་སྟོར་
 ༡༠༤༩༤༤༤༢༡༢༥ བྱ་འདུག་ཅིང་། ཡང་གྲུས་རང་༡༠༠༡༡༤༡༩ ཉིན་འཕྲོད་
 བཞིན་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་ཕྱུང་ཆེ་ནས་དཔལ་འཕྲོར་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་ཕྱུང་ཆེར་གནས་སྟོ་
 སྐྱུལ་སྐབས་གྲུས་པའི་ཆབ་འཕྲོད་བཞིན་ཕྱུང་ཆེ་སྐྱོ་བཞིན་པ་བསམ་པའར་མཆོག་
 ལ་འཕྲོད་བཞིན་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་མ་དདུལ་ཅིས་སྟོན་སྐབས་ཅིས་གསལ་དམིགས་
 བཀར་རོགས་དདུལ་བཅོམས་སྟོར་༡༠༤༡༩༩༦༠༩༡༣༤ དང་། ཟུར་བཀོལ་རོགས་
 དདུལ་སྟུག་བཅུད་སྟོར་༡༩༩༦༤༥༡༦༡༣༦ བཅས་ཤོང་ཁག་གཉིས་བཅོམས་
 སྟོར་༡༡༤༡༦༤༡༣༥༡༥༠ བྱ་འདུག་ལགས་པ་དེ་དག་ཅིས་སྟོན་ཞུས་པ་ཡིན་ཅིང་།
 ཤོང་གསལ་ཅིས་ཀྱི་གནས་སྤངས་གཞིར་བཟུང་ཡོ་རེ་བཞིན་རོགས་དདུལ་རིམ་
 འཕར་བྱུང་བ་དེ་དག་ནི་མཐོང་ས་མ་སྐབས་མཐོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཆོན་སྟུན་
 ཐུགས་རྗེ་འི་བཀྱིན་ཁོ་ནར་བཞིན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།
 ཡོ་འཁོར་སོ་སོའི་ནང་རོགས་དདུལ་བྱུང་ཁོངས་ནས་འཆར་གསལ་མང་ཆོགས་
 ཀྱི་གཙང་སྒྲ་འཕྲོད་བཞིན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་གཞི་ཁག་གི་ཐོག་འགྲོ་སོང་གཏོང་
 འོས་ཀྱི་མཆིས་བཏང་སྟེ་ལས་གཞི་ཁག་ལག་ཡིན་དོན་ཐོག་འཁེལ་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།
 གྲུས་རང་ཤོང་གསལ་དུས་ལུན་རིང་འཕྲོད་བཞིན་ཕྱུང་ཆེ་འི་ལས་འཁྲུང་ཞུས་
 སྐབས་མཁི་རྗེ་བཀའ་སྟོན་སྐྱོ་བསམ་པའར་དབྱངས་སྒྱིད་མཆོག་ལྟན་དུ་བྱ་བར་ནང་

ཡོད་པའི་བཙན་བྱོལ་པོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁོངས་བྱང་ཤར་འབྲུམ་སྡེ་ལ་དང་།
 མེའོ། ཉི་འཇུ། གྲུ་གྱིང་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་བྱིངས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཚང་མར་
 འཕྲོད་བསྟེན་ལས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཉམ་ཞིབ་དང་། བལྟ་སྒྲེར་བཙས་
 ལུ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ལ་དྲགས་སྡེ་ལ་དང་བྱང་
 ཐང་ས་ཁུལ་ཁག་དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་ཁུལ་ཤར་ཁུལ་དང་། སྒོ་ཆེ་རོགས་ལ་སོགས་
 པ་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ལུས་གྱི་ལས་
 ཡུན་རིང་འཛིན་སྐྱོང་ལས་གཞི་རེ་བྱང་གསར་གཏོད་ལུ་ཐུབ་པ་བྱུང་སོང་བ་དང་།
 དེ་དག་ནི་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་དབྱས་དང་ཁྲབ་ཁོངས་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་རང་
 ཁོངས་ལས་བྱེད་སོ་སོའི་ལོ་རེའི་གསར་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་འགོད་ཉར་ལུ་རྒྱ་རྒྱ་དང་། ལས་
 བྱེད་ཞབས་ལོ་༣༥ ཟིན་རིགས་ལ་ལེགས་གསོའི་བྱ་དགའ་དང་། དུག་འབྲེར་སྦྱལ་
 རྒྱ། དེ་སྔ་རྒྱུང་ཆེ་གོང་མའི་སྐབས་ཤོག་ཐོག་ལས་འཆར་ཡོད་བཞིན་པའི་གཙུག་
 ལག་ཁང་གི་རྒྱབ་རོས་ལམ་རྒྱར་དུ་ས་གནས་གིར་ནགས་ལས་ཁུངས་གྱི་ས་སྒོར་
 སྒྲིང་སྒྱི་པའི་གསར་སྐྱོད་དང་། ཁུལ་ཁང་། སྒྲིང་ཐོག་སྦྱུང་འཁོར་འཛོག་ཡུལ་
 བཙས་འཇུགས་བསྐྱུན་ལག་ལེན་དངོས་སུ་བསྐྱར་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། འདི་ཐོག་སྤྲན་གྱི་
 ལས་རོགས་སྐབས་དེའི་འཕྲོད་བསྟེན་བྱང་རྒྱར་དང་དག་དབང་འཕེལ་རྒྱས་ལགས་དང་།
 དེ་རྗེས་བྱང་རྒྱར་སྐྱར་བྱ་ཆེ་རིང་ལགས་ནམ་གཉིས་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐུགས་
 འཁྲར་ཆེན་པོ་བཞེས་ཡོད་ཅིང་། དག་དབང་འཕེལ་རྒྱས་ལགས་དེར་སྐབས་ཆེས་
 མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་པའི་མཛད་འགན་བཞེས་བཞིན་པ་དང་།
 སྐྱར་བྱ་ཆེ་རིང་ལགས་པོད་མི་མང་སྒྱི་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུང་ལས་ཁུངས་གྱི་ཚོགས་
 རྒྱུང་ལས་ཚབ་གྱི་མཛད་འགན་བཞེས་སུ་ས་སྤོད་འདུག དེ་བཞིན་སྒྱི་ལོ་༣༠༠༠

ཡོད་ཀྱིས་པའི་ལས་ཡུན་རིང་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་སློན་བསམ་མཁམ་དབྱངས་
 གྱིད་མཆོག་གི་དབྱ་ཁྲིད་ལས་སྟོན་འོག་སྟེ་ར་སྟུན་འབྲི་བྱུང་བཀའ་བརྒྱད་དགོན་
 པའི་རྒྱལ་དོན་སྤྱོད་པའོན་དགའ་བོད་སྤྱུག་དབང་པོ་སྟོན་ཅན་གྱི་སྟོབ་བྱ་ཞིག་གསར་
 འཛུགས་ཞུས་ཏེ་དེར་དེའི་ནང་སྟོབ་སྤྲུག་གངས་ ༥༠ ཅམ་ཡོད་པ་མ་ཟད།

ཁོང་ནམས་ལ་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲུངས་ནས་ཐོག་པའི་དམིགས་ཡུལ་
 རི་བཞིན་མ་ཡི་བྱ་ལ་གཅིས་འདྲིན་ལྟར་གཟིགས་སྟོང་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་གནང་བཞིན་
 ཡོད་འདུག

བོད་གཞུང་སྟན་ཅིས་ཁང་།

གོང་དུ་འབྲེལ་བཟོད་ཞུས་པ་བཞིན་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་
 དགོངས་དོན་བོད་གཞུང་སྟན་ཅིས་ཁང་ནི་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་།

༡། སྟན་ཅིས་ཁང་གི་ལས་འགན།

བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་ཅིས་རིག་གི་བསྟན་པ་གསོ་གནས་སྟེ་ལ་གསུམ་
 བྱེད་རྒྱ།

◆ ཆོས་ལུགས་དང་རིགས་རྩས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་འགོ་ལ་གཅིག་བསྟན་
 སྟན་བཅོས་ལས་དོན་རྒྱལ་རྒྱ།

◇ ཉམ་ཐག་དང་ལོ་ན་ ༥༥ ཡན་ལོན་པའི་ནས་འཁོགས། བྱ་བཅུན།
 བོད་ནས་གསར་འབྱོར། སྟོབ་སྤྲུག་བཅས་ལ་རིན་མེད་སྟན་སྒྲིན་དང་
 སྟན་རིན་ཐུད་བཅག་འབུལ་རྒྱ།

◇ ཁོར་ཡུག་སྤྱད་སྟོབ་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་མ་འགལ་བ་གཙོ་དོན་གྱིས་བོད་སྟན་

སྒྲིབ་པ་ཐོབ་ཀྱི།

༡། སྤྱན་ཅིས་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏགས།

◆ སྒྲི་ལོ་ ༡༩༡༦ ། རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཁྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ཐུབ་
བསྟན་ཀྱི་མཆོ་མཆོག་གིས་ལྷ་སར་སྤྱན་ཅིས་ཁང་གསར་འཛུགས་མངའ་།

◆ སྒྲི་ལོ་ ༡༩༥༩ ། རྒྱན་གདམས་པོས་པོད་ལ་བཅན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་སྤྱན་
ཅིས་ཁང་གནས་སྐབས་རིང་སློབ་བརྒྱབ། སྤྱན་ལས་མི་སྤྱ་དང་སློབ་
གཉེར་པ། ཁྱོད་གསེབ་དུ་གནས་གཞི་བྱས་པའི་པོད་ལྷགས་སྤྱན་པ་
མང་པོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཕལ་ཆེ་བ་བཅོན་ཁང་དུ་ཁྱོད་ས། རྗེས་
ཀྱི་ལོ་གས་ནང་། རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་སྤྱན་ཅིས་གསུང་ཚུལ་དང་སྤྱན་
མང་། སྒོལ་རྒྱན་སྤྱན་རྗེས་ཐོན་ཆེ་མེར་བསྐྱེགས་རྩ་མེད་བཏང་།

◆ སྒྲི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་༩ ཚེས་༡༩། རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཁྱེད་བཅུ་བཞི་པ་
ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་དར་སྤེལ་ཡོང་ཆེད་
རྒྱ་གར་དར་མས་ལར་སྤྱན་ཅིས་ཁང་སྐྱར་འཛུགས་མངའ་། སྐབས་
དེར་སྤྱན་ཅིས་ཀྱི་ལས་དོན་སྐྱབ་པ་མཁན་སྤན་པ་གཅིག་དང་སྐར་ཅིས་པ་
གཅིག་ལས་མེད།

◇ སྤྱན་ཅིས་ཁང་ནི་རྒྱ་གར་གྲིང་གཞུང་གི་ཚོགས་སྡེ་དེབ་སྐྱེལ་གྱི་མས་
ཡིག ༡༩༦༠ རྒྱུང་༡༩༨༠༡༩༩ འོག་གྱི་མས་མཐུན་དེབ་སྐྱེལ་
བྱས་པའི་ལ་ཤོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཁྱེད་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་
གི་དགོ་རྩའི་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གཡིན།

◇ སྒྲི་ལོ་༢༠༠༩ ཟླ་༥ ཚེས་༡༡ བར་སྤྱན་ཅིས་སློབ་ཐོན་གྲངས་༡༡༡

བྱང་ཡོད།

- ◆ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༧ ཟླ་༧ ཚེས་༡༡ ཉིན་བོད་གཞུང་སྤྱི་ཅིས་ཁང་གི་སྡེ་
ཚན་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ནང་སྤྱི་ཅིས་ལས་གྲངས་༤༤༡ དང་། སྤྱི་
ཅིས་སྡོད་བསྐྱུག་གྲངས་༥༤ ལས་མི་སྡུ་བ་གྲངས་༧༩ ཚོད་གན་ལས་
བྱེད་གྲངས་༥ ཚོད་ལྷའི་ལས་བྱེད་གྲངས་༡༩ བཅས་ཡོད་འདུག
- ◆ སྤྱི་ཅིས་ཁང་གི་ཡན་ལག་སྤྱི་ཅིས་ཁང་ཁག་བཞི་བརྩ་ཞེ་བཞི་ནས་ནང་
ཅན་མི་སྤྱི་ཅིས་བརྟག་དབྱེད་སྤྱི་ཅིས་བཅས་གནང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱིར་
བསྐྱོད་ནང་བསྐྱོར་དང་། འབྲེལ་ས་སྟོན། བཏོ་སྐྱོང་དང་ཚོགས་ཆེན་
ཁག་གི་སྟེང་ནང་ཅན་མི་སྤྱི་ཅིས་བརྟག་དབྱེད་སྤྱི་ཅིས་བཅས་གནང་གི་ཡོད།
- ◆ མི་མང་ལ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་སྐྱར་ཅིས་སྐྱོར་གྱི་སྡོད་བསྐྱོར་སྟོན་གྱི་ཡོད།
- ◆ བཅན་འབྲེལ་བོད་གཞུང་གི་སྡོད་ཅིས་ཐོག་ལ་འདུགས་ཐན་གང་
ལེགས་གསོ་བཞིན་ཡོད།
- ◆ བཅན་འབྲེལ་བོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་ནས་པར་ཡང་སྤྱི་ཅིས་
གནང་གི་ཡོད།
- ◆ སྤྱི་ཅིས་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་སྐྱར་ཅིས་སྐྱོར་བོད་ཡིག་
དང་དབྱིན་ཡིག་བཅས་ཀྱི་ནང་པར་བསྐྱུན་གནང་གི་ཡོད།

༡། སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ངོ་སྟོན་དང་དེའི་ལས་འགན།

- ◇ འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྡེ་ཚན་གཞན་དང་ཁོངས་གཏོགས་ཡན་ལག་
སྤྱི་ཅིས་ཁང་ཁག་གི་ལས་དོན་ལ་བརྟེན་གྱི་དང་ལས་བྱེད་ཤོ་སྒྲིག་ སྤྱི་ཅིས་

ཅིས་ཁང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་མ་འོངས་ལས་སྒོ་ཁག་ལ་དཔལ་འབྱོར་འདྲ་
འཁོད་བཅས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

◆ སྤྱན་ཅིས་མཐོ་སྒོ་བ་ཁང་ནི་སྒོ་བ་ལོ་ལྔ་དང་ཉམས་གསོག་ལོ་གཅིག་
བཅས་ལོ་དྲུག་ཡིན་ལ། གནས་ཚད་དཀའ་བཅུ་བའི་སྤྱན་ཅིས་ཆེད་
ལས་མི་སྤྱ་གསོ་སྒྱུར་བྱེད་ཡུལ་ཡིན།

◆ སྐར་དབྱེད་ཅིས་རིག་སྡེ་ཚན་ནི་སྐར་ཅིས་རིག་པར་ཞིབ་འདུག་དང་།
ལོ་རེ་ལོ་ཐོ་འདོན་པ། སྤྱང་འཁོར་དང་ཆོ་རབས་ལས་ཅིས་སོགས་
བཏོན་ཏེ་སྤྱི་ནང་མི་སྤྱར་མཁོ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

◆ སྤྱན་སྒྱུར་སྡེ་ཚན་གྱིས་སོལ་རྒྱན་པོད་ཀྱི་གསོལ་སྤྱན་གངས་བརྒྱ་དང་
བདུན་ཅུ་ལྷག་བཟོ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

◆ ཉམས་ཞིབ་སྡེ་ཚན་ནི་གཙོ་བོ་ནད་བཅོས་ཉམས་ཞིབ་གྱིས་མཚོན་དེར་
གསར་ནད་རིགས་དང་སྤྱན་གསར་བཟོ་སྡེ་བ་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་ཡུལ་ཡིན།

◆ སྤྱན་རྫས་ཉམས་ཞིབ་སྡེ་ཚན་ནི་སྤྱན་གཙོས་པའི་སྤྱན་རྒྱ་ཁག་དང་དེའི་
སྒྱུར་སྡེ་བ་ལ་ཞིབ་འདུག་དང་ཡིག་ཆ་བཟོ་སྤྱད། སྤྱན་རྩ་འདེབས་ལས་
ཀྱི་བྱ་བ་སྡེ་ལ་གྱི་ཡོད།

◇ གནས་ཚུལ་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་དཔར་བསྐྱུན་སྡེ་ཚན་གྱིས་མཁོ་གལ་ཆེ་
བའི་སྤྱན་ཅིས་སྒྱུར་གྱི་དཔེ་དེབ་པར་སྐྱུན་དང་ཡིག་ཆ་བཟོ་འདོན་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད།

◇ སྒོ་སྒྱུར་ཉམས་ཞིབ་སྡེ་ཚན་གྱིས་པོད་ཀྱི་གསོ་དབྱེད་གཞི་རྩ་བྱས་པའི་
ལུས་ལ་ཕན་བྱེད་གསོ་རིག་ཉེར་མཁོ་ཁག་ཉམས་ཞིབ་དང་། དེར་དུས་

དང་མཐུན་པར་སྒྲོར་སྒྲིབ་གསར་བཞོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

- ◆ སྒྲན་ཅིས་སྒྲིར་ཚོང་ཁང་ནི་སྒྲན་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཐོན་དངོས་དང་།
ལུས་ཕན་གསོ་རིག་ཉིར་མཁོ། དཔེ་དེབ་བཅས་མཐུད་སྒྲོར་ཚོང་
འབྲེལ་སྒྲིབ་ཡུལ་ཡིན་ལགས་པ་བཅས།

ཐ། བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས།

(Department of Finance)

བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འགན་ལྷ་སྟོན་གཙོ་བླ་མ་ཁག་ནི།

༡། བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནི་མགོང་ས་མཐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་དབུ་ཁྲིད་ལས་སྟོན་འོག་སྒྲིལ་པོ་༡༩༥༩ ཟླ་༥ ཚེས་༡༩ ཉིན་དངོས་སུ་
དབུ་འཇུགས་གནང་། སྒྲན་ཁང་འདིའི་ངོ་བོ་དང་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་བོད་
མིའི་རྩ་དོན་ཆབ་སྲིད་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་གཞི་རྩ་མི་རིགས་དང་། རྩ་ཆེའི་ཚོས་དང་རིག་
གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་རྒྱབ་རྟེན་མེད་དུ་མི་རུང་བ་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་བྱ་
རྒྱའི་ཐོག་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་མ་
ལག་དང་བཅས་པའི་ལོ་འཁོར་སྟོན་ཅིས་དང་། བསྐྱར་བཅས་སྟོན་ཅིས་བཅས་པ་
སྟོན་ཅིས་སྒྲིག་དོན་ལྟར་དུས་བཀག་ནང་ཚུད་བཞོ་འབྲུལ་བྱུང་བ་དགོས་རྒྱུ་མ་ཟད་
བཀའ་ལླག་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་སྒྲངས་བཅུན་འགན་འཁུར་རྒྱུ་ཡིན་ཞུ།

༢། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་གཞི་རིམ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྲིད་བྱུས་མགོང་ས་
མཆོག་གིས་ལས་སྟོན་མཛད་པའི་དབུ་མའམ། འཆོ་བ་མེད་པ། རང་འཆོ་བྱུང་པ།
ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ། རང་འབྱུང་ཁམས་ལ་མི་གཞོད་པ་བཅས་ཀྱི་ལྟ་བྱུང་ལ་གཞི་
བཅོལ་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་དང་འཆོམས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་མ་འོངས་

པོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱིད་བྱས་ལས་སྟོན་བྱུང་བ་བྱ་ཏུ།

༡། སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་བཀའ་ཤག་གི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱིད་བྱས་དགོངས་དོན་གཞུང་གི་ཐད་འདྲིན་འོག་ཡོད་པའི་བཟོ་ཆོང་སྡེ་ཚན་ནམས་སྒྱེར་བདག་ཅན་དུ་བསྐྱུར་ཐབས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཀོད་སྒྲིག་དང་སྒྲགས་སྒྱེར་བསྐྱུར་ཟིན་དུ་ལ་ནམས་དུས་ཆོད་ཀྱས་དཔུང་ཐོག་མང་ཆོགས་ཀྱི་དུལ་བཙེལ་མ་སྤྱིད་ནམས་ཕྱིར་སྟོག་བྱ་ཏུ་དང་། གཞུང་གི་མ་དུལ་ནམས་ཉིན་ཁ་མེད་པའི་མ་འདྲུགས་ཁག་དུ་གཏན་བཞག་གིས་ལོ་རེའི་སྤྱིད་འབབ་ནས་གཞུང་གོན་འདར་ངེས་བཟོ་ཐབས་བྱ་ཏུ།

ནང་གསེས་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ཞུ་སྟོའི་སྟོར་གཤམ་གསལ།

༡༡། འདྲིན་ཆོང་སྡེ་ཚན།

༡། ལོ་འཁོར་ལས་བསྟོམས་བཟོ་འབྲུལ་བྱ་ཏུ།

༢། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ་བདག་ཉར་བྱ་ཏུ།

༣། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དམིགས་བཀའ་ལས་གཞི་ཁག་ལ་ཞིབ་འདུག་སྒྲངས་འདྲིན་བྱ་ཏུ།

༤། དཔལ་འབྱོར་ཆོང་ལས་སྡེ་ཚན་སྒྱེར་བདག་ཅན་དུ་བསྐྱུར་ཏུ་དང་བསྐྱུར་ཟིན་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐུན་ཡིག་ཆ་བཟོ་ཏུ་དང་། ཆོང་རིན་དུས་ཐོག་ལེན་ཐབས་ཅིས་སྒྱེར་འབྲེལ་བ་དང་སྒྲགས་ལས་དོན་ཆགས་ཚུད་ཡོང་ཐབས་ཞུ་ཏུ།

༡༢། འདྲུ་འགོད་ཅིས་སྡེ།

༡། པོད་གཞུང་བདེ་དོན་ཆོགས་པ་དང་ཡིད་ཆེས་དགོ་ཅ་ཆོགས་པའི་ཅིས་

ཁྱེ་མཁས་སྤྱི་ཁབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་དུ་དུས་ཐོག་ཅིས་ཞིབ་ཡོང་བ་ཞུ་
 བྱ་དང་། ཅིས་ཞིབ་ཟིན་པའི་ཅིས་ཁྱེ་མཁས་སྤྱི་གས་བསྐྱོམས་དང་ཁལ་
 ཆགས་ཞིབ་བཞེར་སྟན་འབུལ་ཞུ་བྱ་རྒྱུ་ཅིས་ཞིབ་པར་སྤྲོ་ཞེ། འབུལ་བྱ།

༡། དཔལ་འབྱོར་རང་ཁོངས་ལས་བྱེད་པའི་གསོག་དཔལ་ཅིས་ཁྱ་ཉར་
 འཛོག་བྱ་བྱ།

༡། བཀའ་བཀག་གི་སྤྱི་དུས་དགོངས་དོན་མི་མང་གི་བསྐྱེད་བཅོལ་དཔལ་
 འབབ་ནམས་སྤྱིར་སྐྱོག་ཞུ་བྱ་བྱུ་དང་དེའི་ཅིས་ཁྱ་ཉར་བྱ།

༡། སྤྱི་དཔལ་ཤེས་པའི། སྤྱི་ཅིས་ཁྱ་ཉར་འཛོག་དང་འབུལ་ཡོད་ཅིས་ཞིབ་
 པར་འབུལ་བྱ།

༡། བོད་གཞུང་མ་དཔལ་ཐེབས་ཅིའི་དཔལ་འབབ་ནམས་ཉེན་ཁ་མེད་པ་
 དེས་ཅན་ཐོག་མ་འདུགས་གནད་རྒྱལ་ཁྱེར་དུ་བསྐྱེད་བཅོལ་འཛོག་བྱ།

༡། རྩེ་ཆན་སྤྱིར་བདག་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ཟིན་པ་ནམས་ཀྱི་དཔལ་འབབ་བསྐྱེད་
 བཞེས་དང་། ཅིས་ཁྱ་ཁག་ཟླ་བ་སྤྱིལ་ཞུ་བྱ།

༡། ཟླ་རེར་དཔལ་ལྷག་ཞིབ་བཞེར་གྱིས་དུང་ཆེར་སྟན་མེད་ཞུ་བྱ།

༡། ཟླ་བ་གསུམ་རེ་མཆོམས་སྟོན་ཅིས་བཀའ་འཁོལ་དང་རོ་སོང་ལྷག་
 བསྐྱེད་བཅས་ཀྱི་གནས་སྤངས་སྟོ་བཀའ་སྟོན་མཆོག་དང་དུང་ཆེར་སྟན་
 མེད་ཞུ་བྱ།

ག། སྟོན་ཅིས་སྤྱི་ཆན།

༡། རང་གཞུང་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཡོ་འཁོར་དང་། བསྐྱེད་
 བཅོས་སྟོན་ཅིས། ག་བསྐྱེད་བཅས་པའི་འགྲོངས་ཤོག་བཟོ་གཏོང་བྱ་བྱ།

- ༡། ལས་ཁུངས་ཁག་ནས་གོང་གསལ་འཆར་ཅིས་འབྲུལ་འབྱོར་ཁག་ལ་
 ཞིབ་འདུག་དང་བསྐྱར་བཅས་བྱ་འོས་བྱ་ཏུ།
 ༡། བསྐྱར་བཅས་ཟིན་པའི་སྡོན་ཅིས་འཆར་འབྲུལ་ཁག་བཀའ་བཀའ་བཀའ་བཀུད་
 གྲོས་ཚོགས་ལ་འབྲུལ་ཏུ།
 ༩། གྲོས་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་བཀའ་འཁོལ་ཟིན་པའི་སྡོན་ཅིས་ཀྱི་
 ཅིས་ཁྲ་ཉར་ཏུ་དང་། ལས་ཁུངས་སོ་སོར་སྡོད་སྡོད་གས་སྐྱངས་འདྲིན་བྱ་ཏུ།
 ༡༥། སྡོན་ཅིས་ཡོང་འཆར་ཁག་དུས་ཐོག་བསྡུ་ལེན་བྱ་ཏུ།
 ༢༥། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པའི་གསོག་དབྱལ་ཅིས་ཁྲ་ཉར་ཏུ།
 ༣༥། གཞུང་ཞབས་བབྱེས་ཡོལ་ནམས་ཀྱི་བབྱེས་སོགས་ཐོ་གཞུ་ཉར་ཏེ་དུས་
 མཚམས་སོ་སོར་འབྲུལ་གཏོང་བྱ་ཏུ།
 ༤༥། ས་གནས་ཐོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཚོགས་ཆུང་ཁག་༩༢
 ལ་གནས་འབྲེལ་དང་ལོ་རེའི་འབྲུལ་འབབ་བསྡུ་ལེན་དང་དེའི་ཅིས་ཁྲ་ཉར་ཏུ།
 ༥༥། བཅན་ཁྲོལ་ཐོད་མིའི་རོ་སྡོད་ལག་འབྲུར་གསར་བཟོའི་ཐོག་འགན་
 འཁུར་བྱ་ཏུ།
 ༦༥། གཞུང་གི་ཞབས་ཁྲོར་དང་སྐྱབས་སྐྱབས་བཅས་ཀྱི་བཟོ་བཅས་དང་ཉེན་སྲུང་
 འཛོགས་ཏུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱངས་འདྲིན་འགན་འཁུར་བྱ་ཏུ།

སྡོན་ཅིས་སྒྲོར།

བཅན་ཁྲོལ་ཐོད་གཞུང་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྐྱངས་ནི་གཞན་དབང་
 སྐྱབས་བསྡུ་ན་མི་བྱ་མཐུན་ལ་བདེན་ལོ་རེ་བཞིན་སྐྱུང་ལ་རེ་ཆེར་འགོ་བཞིན་ཡོད་

ཅིང་། ལོ་ལྷར་གཏོང་ཡོང་ཁ་གསལ་དེ་དགོས་པ་ཀའ་ཤག་ནས་ཐབས་འཛོལ་གནང་
 དགོས་པ། འགྲོ་སོང་གཏོང་ཡུལ་ཁག་ནི་བཅན་ཁྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་གཞིར་
 བརྒྱུད་ཁྲིམས་བཅོ་ལྔ་ཚེགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ ཆབ་སྲིད་དང་
 འབྲེལ་བའི་ལས་ཁུངས་ཁག་༡༥ འདྲིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཁུངས་ཁག་ ༥
 སྤྱི་ཚེགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཁུངས་ཁག་༥ བཅས་ཡོད་ཅིང་། ཡོང་དམིགས་
 གཙོ་བོ་ཁག་ནི། ༡། སྐོང་ས་སྤྱོད་མཁོ་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིག་
 ཚང་བརྒྱུད་གསོལ་བསྟུལ། ༢། བཀའ་ཤག་ནས་ཐབས་འཛོལ། ༣། ལས་ཁུངས་
 ཁག་ནས་གསར་ཤོག་བཅོང་རིན་དང་། གླེང་བའི་ཡོང་འཆར། ཚག་ཅིག་ཡོང་འབབ་
 བཅས། ༤། ས་གནས་ཚེགས་རྒྱུད་ཁག་ནས་དྲུང་ཁྲུང་སྤྱོད་འབྲེལ་འབབ་དང་།
 དེས་ཅན་བསྟུ་དུལ། གཞན་ཡང་དེས་མེད་ཞལ་འདེབས་བསྟུ་དུལ་བཅས། ༥།
 གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་ཚད་ཨང་། ༥༤ དགོངས་དོན་དབུས་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་
 ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁང་ཁག་ལ་སྤྱི་ནང་རོགས་དུལ་དེ་བྱུང་ཐོག་ནས་རང་
 གཞུང་གི་འདྲིན་སྐྱོང་འགོ་གྲོན་གྱི་དམིགས་ཀྱི་ཆེད་བརྒྱ་ཆ་༤ དང་ཟུར་སྐྱོང་སྤྱི་
 ཚོན་ཁག་ནས་བརྒྱ་ཆ་༡ བཅས་འབྲེལ་འབབ། དེའི་ཁོངས་ནས་ཡོང་འབབ་བརྒྱ་ཆ་
 མཐོ་ཤོས་ནི་མི་མང་ནས་བསྟུ་འབྲེལ་ཞུ་བཞིན་པའི་དྲུང་ཁྲུང་སྤྱོད་ཡིན་ཅིང་།
 རང་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་འདྲིན་སྐྱོང་། དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་སྤྱོད་ཤོང་
 འཕེལ་ཡོང་སྤྱད་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བསྐྱོར་ལ་བྱུགས་ཆེ་རྒྱུ་རག་ལུས་ཀྱི་ཡོང་པ་
 སོང་། དུས་དང་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་རང་རེས་སྤྱི་རྒྱལ་རོགས་དུལ་ཁོ་ནར་བསྟན་མི་
 དགོས་པར་ བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོའི་གཞུང་དང་མི་མང་གི་དཀའ་སེལ་ཆེད་
 མ་སྤྱོད་དྲུང་ཁྲུང་དང་མཐུན་འགྱུར་ཕྱར་བྱ་མཉམ་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་ནི་དུས་ཚོད་གཉན་

ཕྱང་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེ་མའོན་པུ་ག་ལགས་ན་ཆང་མས་དེ་ལུགས་
 མཐུན་འགྱུར་དགོངས་བཞེས་ཀྱི་གང་ཆེ་ངེས་གནང་ཡོད་པའི་རེ་སྐུ་ལ་གསལ་
 འདེབས་ཞུ་རྒྱ་བཅས།

ང་། རོགས་རམ་ཐབས་འཛོལ་ཆོགས་པའི་ཕྱི་ཚན། SARD

༡། གཞུང་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ལས་གཞི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་
 འཆར་འགོད་ལས་ཁུངས་སུ་འོས་མིན་ཞིབ་འདུག་ཟིན་ཏེ་འདི་གར་
 ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་མཆོམས་འདི་ནས་འབྲེལ་ཡོད་རོགས་ཆོགས་ལ་
 རོགས་རམ་ཐབས་འཛོལ་ཆེད་འབུལ་རྒྱ།

༢། རོགས་དཔུལ་བཀའ་འབྲོལ་ཐོན་པ་ནམས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ལ་
 སྟོན་གཏོང་སྤངས་འདིན་བྱ་རྒྱ།

༣། ལས་གཞི་ནམས་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་བཞིན་བསྐྱབ་ཡོད་མེད་ས་
 གནས་སུ་བསྐྱོད་དེ་ཞིབ་འདུག་སྤངས་འདིན་བྱ་རྒྱ།

༤། ལས་གཞི་མཐུག་བསྐྱིལ་ཟིན་པའི་ལས་བསྐྱེམས་དང་ཅིས་བྱ་ནམས་
 དུས་ཐོག་རོགས་ཆོགས་སོ་སོར་འབུལ་རྒྱ།

༥། རོགས་རམ་ཐོན་པའི་ལས་གཞི་ཁག་ནས་འདིན་སྐྱོང་འགོ་བོན་བརྒྱ་ཆ་
 གཏན་འཁེབས་ལྟར་བསྐྱབ་བཞེས་ཀྱིས་རང་གཞུང་སྟོན་ཅིས་ལ་འབུལ་རྒྱ།

༦། ལག་དེབ་སྟོན་པའི་ཞལ་འདེབས་བསྐྱབ་ཏུ་བ་དང་དེ་འབྲེལ་ལག་དེབ་དང་
 གྱི་སི་བདག་གཅེས་བགོས་འབྲེམས་ཞུ་རྒྱ་བཅས་ཡིན་ཅིང་།

 ༡༠༠༡ ཕྱི་ཟླ་༩ པའི་ནང་ཐོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་སྟན་ཁང་ཁག་གི་

དུང་ཆེ་ཆང་མ་ལས་ཁུངས་ཕན་ཚུན་ནང་གནས་འཕེ་སྐུལ་སྐབས་ཁུས་རང་ཡང་

༡༠༠༣།༤། ནས་བཟུང་པོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེར་གནས་
 འཕོ་དང་འབྲེལ་བསྟོར་གཞག་སྟེན་གནང་མཛད་ཅིང་། དྲུང་ཆེའི་ལས་འགན་ནི་
 དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཁྲོན་མཆོག་གི་ཐད་ཀའི་བཀའ་བཀོད་ལོག་ལས་ཁུངས་མ་ལག་
 ཁུབ་ཁོངས་དང་བཅས་པའི་ལས་དོན་འཛིན་སྐྱོང་གི་འཆར་འགོད་བཀོད་སྒྲིག་དང་།
 གཤམ་ལོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་འགན་ལས་བཀོས། སྟོབ་སྟོན། སྐངས་
 འཛིན་བཅས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་བརྟུན་ཞིབ་འཇུག་འགན་འཁུར་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་
 སྟབས། གུས་རང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེའི་འགན་འཁུར་ཞུ་ཡུན་
 རིང་རང་ཁྱིའི་ལས་འགན་ཞུ་སྟེའི་ཐོག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱས་དང་བརྟུན་ཏེ་སྟུག་
 ཁྲོ་ཆེ་བསྐྱེད་གང་ཐུབ་ཞུས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་
 དཔལ་འབྱོར་མི་དབུས་གཙོ་བོ་ནི་གཞུང་འབྲེལ་ཆོང་ལས་སྡེ་ཆོན་ཁག་སྟེར་བདག་
 ཅན་དུ་སྦྱར་གནང་མཛད་སྟེ་སྟུགས་གཏན་གཅོད་འཁེལ་ཐིན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས།
 དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཁྲོན་སྟེ་སྟོ་བཟང་སྟེན་གཤམ་མ་ཡུལ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་
 ཐོག་གཞུང་འཛིན་ཆོང་ལས་སྡེ་ཆོན་ཁག་སྟེར་བདག་ཅན་དུ་བསྦྱར་སྟེ་དཔེ་གས་
 བསལ་ཆོགས་ཆུང་ཞིག་ཟུར་འཇུགས་གནང་ཡོད་ཅིང་། གལ་ཆེའི་རིགས་སྟོ་
 དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཁྲོན་མཆོག་གིས་སྐབས་འབྲལ་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཁྲོན་གྱི་
 པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་སྟེན་མིང་ཞུ་གནང་མཛད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།
 གུས་པའི་ལས་ཡུན་རིང་དཔལ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་དང་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཁྲོན་རྩ་
 ཡུལ་སྟེ་དེ་སྟོ་བཟང་སྟེན་གཤམ་མཆོག་གི་ལམ་སྟོན་དབུ་འཁྲིད་ལོག་ཆོགས་ཆུང་
 ཟུར་འཇུགས་ཐོག་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཤག་ལ་སྐབས་འབྲལ་སྟེན་མིང་བཀའ་འཁྲོལ་
 དང་འབྲེལ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཆོང་ལས་སྡེ་ཆོན་འབྲུམ་ནི་

བྱེད་བསྐྱེད་མས་༡༧ ཅམ་ཡོད་ཁོངས་ནས་དེ་ས་བོད་ཀྱི་གསེལ་མགོན་ཁང་དང་།
 སྒྲུང་ཏོག་བོད་ཀྱི་གསེལ་མགོན་ཁང་། སྤེལ་སྤྱི་ཚོང་ཁང་། དེ་སྤྱིང་ནི་བཞུན་ཚུངས་
 རྒྱས་ལས་ཁང་། པ་ནི་པད་བལ་སྤྱི་ཚོང་ལས་ཁང་བཅས་ཁག་ལྔ་མ་གཏོགས་དེ་
 བྱིངས་ཚོང་ལས་སྤེལ་ཚན་ཁག་ ༡༧ རྣམས་སྒྲིལ་བདག་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བྱེད་པ་དང་།
 ཡང་དེ་རམས་ལ་དང་། སྤེལ་སྤེལ་སྤྱི་ཚོང་ཁང་། མའི་སོར་སྤེལ་ཏོག་། སྤྱིང་ཡོར་།
 ཏོག་ཀ་ཏ་བཅས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ས་ཁང་རྣམས་
 སྤྱི་ལོ་༡༠༠༩ ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༠ བོད་སྤྱིར་བདག་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བྱེད་པ་སྤྱིང་ཡོད་
 པ་དེད། ལྷག་པར་དུ་ཚོང་ལས་སྤེལ་ཚན་ཁག་གི་ཁོངས་ནས་སྤྱིར་བདག་ཅན་དུ་སྒྱུར་
 བཅས་དང་པོ་དེ་རྒྱ་གར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤེལ་སྤྱིང་ཡོར་གྱི་ཁུངས་དུ་ཡོད་པའི་སྤེལ་སྤེལ་ཏོག་
 ཅོན་དངོས་སྤྱིར་ཚོང་ཁང་གི་ཡན་ལག་ཚོང་ཁང་དེ་དེད། ལས་གཞི་འདི་ལག་ལེན་
 དངོས་སུ་བསྒྱུར་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བཀའ་འབྲེལ་ཇི་བཞིན་གྱུས་རང་དེ་ས་ནས་སྤྱིང་ཡོར་དུ་ཆེད་བསྐྱོད་ཞུས་ཏེ་ཐོག་མའི་
 ལས་འཆར་ཇི་བཞིན་ལས་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལག་བསྐྱར་ཞུས་པ་ཡིན།

དེ་བཞིན་གྱུས་པའི་ལས་ཡུན་རིང་གོང་གསལ་ལས་འགན་ཐོག་ཞོར་དུ་
 སེམས་འཁུར་དང་ཁྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་གསལ་གསལ་ལས་གཞི་ཅིག་ཅིག་ཁག་གསར་གཏོད་
 གཙང་བཟོ་ཞུ་འོས་ཞུས་པ་ཡིན།

༡༡ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་དབུས་མའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིམ་བཞིན་
 ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་དགོས་མཁོའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་སོ་སོའི་
 ས་ནས་བསྐྱེད་ལེན་དང་འབྲེལ་ཆ་ཚང་བ་བཟོས་པ་ཡིན།

༡༢ ལས་ཁུངས་དབུས་མའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གནས་དང་དཔལ་འབྱོར་

ལས་བྱེད་དུ་བྱུགས་ཆོས་འཁོད་པའི་མཚན་གཞུང་གསར་དུ་བཟོས།

༡། ཁྱབ་ཁོངས་ཚོང་ལས་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་ལོ་
རྒྱུས་ཆ་ཚང་བ་བཟོ་གཤམ་ཆེ་ལུགས་སྒོར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་གཉིས་ལ་སྡེ་རྒྱུས་
བཞོན་མངགས་དང་འབྲེལ་མཛུགས་སྒྲིང་བྱས།

༢། དཔལ་འབྱོར་ལས་བྱེད་བཞོན་སྒྲིག་ཚོགས་འདུ་ནམ་བསྐྱེད་སྐབས་བཀའ་
བསྟར་ནི་བྱུང་སྒོར་གྲོས་ཚད་ཡིག་ཐོག་ཐབས་སྡེ་གྲིམས་མཐུན་བཞེན་ཚོགས་མི་ཚང་
མའི་མཚན་རྟགས་ལྟ་སྟོལ་གཏན་འབེབས་བྱས།

༣། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་དབུས་མའི་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་འདུ་ནམ་བསྐྱེད་སྐབས་གོང་
བཞེན་གྲོས་ཚད་ཡིག་ཐོག་ཐབས་སྡེ་ཚོགས་མི་ཚང་མའི་མཚན་རྟགས་ལྟ་
སྟོལ་གཏན་འབེབས་བྱས།

༤། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་དབུས་མའི་ཅིས་ཁྲ་འཛོག་སྤྱོད་པས་ཐད་སྒྲུང་འཛིན་ལྟ་
སྟེན་སྡེ་འཕྲོས་རིང་བདུན་གཉིས་རེའི་མཚམས་དངུལ་གཉེར་ཅིས་ཁོངས་དངུལ་
ལྷག་རིམ་ཡོད་ཅིས་ཁྲ་རྒྱར་བཏོན་བྱས་ཏེ་གཤམ་དུ་འབྲེལ་ཡོད་དངུལ་གཉེར་དང་།
ཅིས་པ། ནུང་ཆེ་བཅས་ཀྱི་ས་རྟགས་རེ་བཞོན་རྒྱུའི་ལས་སྟོལ་གཏོད།

༥། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་དབུས་མའི་སྡེ་ཚན་སོ་སོས་གནས་འབྲེལ་རིམ་བྱས་
ཡིག་སྟོན་ཨ་མ་རེ་རྒྱར་དུ་འཛོག་རྒྱ་བྱས། འདི་བཞེན་དགོས་པའོའི་ཡིག་ཆ་
འཚོལ་ཞིབ་ལས་སྒྲ་དང་གོང་རིམ་ནས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྒྲུང་འཛིན་དང་ཞིབ་འཛུགས་
གནང་བའི་སྒྲུང་ཡིན།

༦། ལས་ཁུངས་དབུས་མའི་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱི་དགོངས་ལཱའི་འགོ་དང་ཤོག་གསར་
གཏོད་བྱས།

༧། སྟོབ་ཀ་འཕྱོན་མཆོག་དང་། ནུང་ཆེ་བཅས་གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་ཐེབས་སྐབས་
ཀྱི་མཛད་འཆར་ལས་བྱེད་ནམས་ནས་མཐུན་རྟེན་གས་ཆེད་སྐབས་མཆོམས་གསལ་
བསྐྱགས་ཞུས།

༡༠། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དོ་ཁང་ཆེ་ཆུང་ཁག་གསུམ་དང་། ལས་ཁུངས་
གསར་བ་ཚུགས་ཡུལ་ཁང་ཆུང་བཅས་ལ་བལྟ་ཞིབ་དང་འབྲེལ་ལོ་ངོ་༡༥ ལྷག་ཙམ་
སོང་བའི་བཅའ་དངོས་དང་ཡིག་ཆས་ནམས་དབྱེ་འབྲེད་ཁམས་གཙང་བཅོ་དགོས་
ཅི་མཆིས་ཟུང་དུང་དོ་རྩེ་ལགས་དང་ཡིག་བང་ཚུལ་གྲིམས་ལགས་ནམ་གཉིས་
ལ་དམིགས་བཀར་འགན་བཀྱི་ཞུས་ཏེ་གཙང་མ་བཅོ་ཕྱོགས་ཐད་སྟོབ་ཀ་འཕྱོན་
མཆོག་ལ་བཀའ་འབྲོལ་སྟུན་མིང་དང་འབྲེལ་གད་གཙང་བཅོ་འོས་ཅི་མཆིས་བཅོས།
འདི་ཐད་ཟུང་དུང་དོ་རྩེ་ལགས་ཀྱིས་གཙོས་དཔལ་འབྱོར་ལས་བྱེད་ཁག་གཅིག་ནས་
འཕྱར་བྱ་མཉམ་འདེགས་གང་ལེགས་གནང་ཡོད། ཟུང་དུང་དོ་རྩེ་ལགས་རྩེས་སུ་
དབུས་སྡེ་ལོན་འབྲེལ་མཐུད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གྱི་མཛད་འགན་བཞེས་པ་དང་།
དེ་རྩེས་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ནས་བབྱས་ཡོལ་སྡེ་བསྐྱར་ཞུས་གནང་ཡོད་འདུག
ཡིག་བང་ཚུལ་གྲིམས་ལགས་དང་སྐབས་བཀའ་དུང་ཡིག་ཆང་དུ་ཡིག་བང་གི་ཕྱག་
ལས་གནང་ཐུས་སུ་ཡོད་འདུག

༡༡། དཔལ་འབྱོར་སྟོན་ཅིས་སྡེ་ཆཅན་གྱི་མདུན་ངོས་སུ་བཙོག་མཛོད་ལྷགས་གདུང་
རྩིང་བ་བཅད་མེད་ཅན་ཞིག་ལོ་མང་རིང་འདི་ལྷུར་ལུས་འདུག་པར་ས་ཁང་བདག་
གཉིས་ཁང་ལ་འབྲེལ་བ་ཞུས་ཏེ་བཅད་སྟོན་ཡོད་པ་བཅོས།

༡༣། འོས་བསྐྱུ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འོག་དུ་ཡོད་པའི་དཔལ་ལས་ཀྱི་དོ་ཁང་
དེའི་ནང་གི་བཅའ་དངོས་དྲ་ཅང་རྩིང་སོང་ནམས་གཙང་བཅོས་ཟིན་པར་བརྟེན་སྟོབ་

བཀའ་སློན་མཆོག་ལ་སྙན་སེང་བཀའ་འཁྲོལ་དང་འབྲེལ་དོ །ཁང་དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་
 མིའི་ཐོབ་ཐང་ལས་ཁྲུངས་སུ་སྦྱུང་འཁོར་འདོག་ཁང་ཆེད་༡༠༠༡།༥།༡ ནས་བརྒྱད་
 ཟླ་དེ་ཁང་ཟླ་སྟོར་༡༥༠༠།༠༠ དེའི་ཐོག་སྤྲེའ་སྟོན་ལོ་གཅིག་རིང་ཁང་ཟླར་གཡར་
 གཏོང་ཞུས་ལགས་པ་བཅས།

ཙ་བའི་གུས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་གཞིར་བརྒྱད་རང་ཉིད་གཞུང་
 ཞབས་ནས་གས་ཡོལ་ཞ་རྒྱའི་རང་ལོང་བརྒྱད་མ་ཟིན་བར་སུ་མཐུད་རང་གཞུང་
 གི་ལས་ཞབས་ཞུ་བྱུབ་ན་སྙམ་རུང་། རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་གཞི་བདེ་མིན་གནས་
 སྤངས་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ནས་
 ༡༠༠༡།༡༠།༡༠ ནས་བརྒྱད་ལོ་ལྷ་ཅམ་གྱི་གོང་དུ་གས་ཡོལ་སྤྲེའ་སྟོར་མི་ཞུ་
 ཟུང་གྲུར་སོང་ཞིང་། གོང་ཆེས་ནས་བརྒྱད་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་དཔལ་
 དངོས་ཡིག་ཆ་ཁག་བཅས་པ་ཅིས་ཁྲ་དང་ཐོ་གཞུང་གཞིར་བརྒྱད་གུས་པའི་ཆ་བ་
 དཔལ་འབྱོར་རུང་ཆེ་གསར་པ་འཁོར་ལྷ་ཆང་སྟོ་བསོད་ནམས་སྟོ་བས་རྒྱལ་མཆོག་
 ལ་བཀའ་ཤག་གི་སྤྲེའ་ཆ་བ་སྟོད་དཔང་བདེ་སྤྲུང་རུང་ཆེ་སྟོ་བཀྱིས་སྙན་ཆོགས་མཆོག་
 དཔུ་བཞུགས་ཐོག་ཅིས་ལེན་ཅིས་སྟོད་ལྷ་སྟོ་ཁག་གད་གཅོང་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན།
 དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་འདིན་སྟོང་དང་། སྟོན་ཅིས། ཡིད་ལས་
 དང་དཔལ་འབྱོར་འདྲུ་འགོད། བོད་གཞུང་བདེ་དོན་ཆོགས་པ། སྤྱི་ཆོགས་ཡར་
 རྒྱས་ཐེབས་ཙ་བཅས་ཀྱི་འགན་འདིན་ནམས་ཀྱིས་མཆོན་རྟགས་འཁོད་པའི་དོས་
 སྟོར་ཡིག་ཆ་རྒྱར་ཡོད་བཞིན་གུས་པའི་མིང་ཐོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་༡༡ ཆེས་༡
 ཉིན་ནས་བརྒྱད་བོད་གཞུང་ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁྲུངས་སུ་གཞུང་དཔལ་འབྲུལ་ཆད་
 དེགས་གང་ཡང་མེད་ལགས།

གུས་རང་དང་སྐྱོག་མར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ཟླ་༥ ཚེས་༡༥ ཉིན་བཅན་གྱི་ལ་
 བོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ཞུགས་པ་དང་། མཐའ་མ་ ༡༠༠༩ ཟླ་༡༠
 ཚེས་༡༠ ཉིན་གས་ཡོལ་སྤྱི་བསྐྱར་མ་ཞུས་པར་ཞབས་ཡུན་ལོ་ ༩༩ དང་ ཟླ་བ་༥
 ཉིན་གྲངས་༡༩ སོང་ཁོངས་ནས་ ༡༠༠༩༡༩༩ ནས་བརྒྱུད་གཞུགས་གཞིའི་
 གནས་སྤངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཉིན་གྲངས་༡༠ ཅུམ་གྱི་རིང་ཕོགས་མེད་དགོངས་ཞུས་ཡུད་
 ཁྱོན་བསྐྱོམས་ཞབས་ལོ་༩༩ དང་ཟླ་བ་༩ ཉིན་གྲངས་༩ བཅས་ཀྱི་རིང་བཅན་
 གྱི་ལ་བོད་གཞུང་མང་གི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་སྟོན་གང་ཅིར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱས་ལ་
 གཞིགས་པས་སྒྲིག་བསམ་དང་ཤ་ཆ་ནམ་དག་ངང་ཞུས་པ་ཡིན་ཅིང་། ཞིབ་བྲུ་ལས་
 ཁུངས་སོ་སོའི་ནང་ལས་དོན་དེ་ཞུས་སྟོར་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་སློན་ནམ་རྒྱུད་ཆེ་སོ་
 སོས་ཕྱག་འཁྲིར་དེ་སྦྱོལ་ལོ་རྒྱུས་འདི་མཉམ་པར་འགོད་ཞུས་ཡོད་པས་ཕྱགས་ཞིབ་
 གནང་ཆེ་དགོངས་ཆུབ་ཡོང་ངེས་ལགས་པ་དང་། གོང་གསལ་ཞབས་ཡུན་ལོ་༩༩
 ཟླ་༩ ཉིན་གྲངས་༡༩ ཁོངས་ནས་ཉིན་གྲངས་༡༠ མ་གཏོགས་ཕོགས་མེད་དགོངས་
 པ་ཞུས་རིགས་བྱུང་མེད། རྣམ་པར་དུ་བཅན་གྱི་ལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་བ་ནམས་ཀྱི་
 མང་དོར་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་༡༡ པར་གཞུང་ཞབས་ནམས་ལ་ཕོགས་འབབ་བྱེད་
 ཐོབ་ཀྱི་གྲུང་གསེང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་སྟོར་གསལ་ཡང་། གུས་པས་དེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡༩༡
 པར་འདས་པའི་ཞབས་རྒྱུན་རིང་ཕོགས་འབབ་བྱེད་ཐོབ་ཀྱི་གྲུང་གསེང་ཉིན་གྲངས་
 ༡༥༠ ཞུ་བསྐྱར་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤྱི་དོན་ཞུ་སྟོར་བསམ་གཞིགས་དང་འབྲེལ་གྲུང་
 གསེང་ཞུས་རིགས་བྱུང་མེད་སྐབས་འདི་ཐད་བཀའ་རྒྱུད་ཡིག་ཚང་ནས་༡༩༩༥
 ཟླ་༡༡ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ལེགས་གསོའི་བསྐྱགས་བརྗོད་དེ་གནང་འདི་ནང་མཉམ་
 འབྱར་ཞུས་ཡོད།

ད། དེས་གོ་སྐབས་འདི་ཐོག་ནས་བཅན་ཕྱོད་པོད་མི་ཚང་མས་གསལ་པོ་
མཁྱེན་ཏོགས་སྒྲུབ་བཅན་ཕྱོད་པོད་མིའི་དང་མྱེད་པ་དཔྱུ་ཁྲལ་སྒྲོར་པོད་གཞུང་དཔལ་
འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་ལམ་སྟོན་གཏན་འཁེབས་ཇི་གནད་གཤམ་དུ་བོད་དབྱིན་
གཉིས་ཐོག་འགོད་འབུལ་ཞུ་རྒྱུར།

བཅན་ཕྱོད་པོད་མིའི་དང་མྱེད་པ་དཔྱུ་ཁྲལ།

༡༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ནང་དུ་གཤོའི་བཅན་འདྲེ་དང་
༡༩༥༩ ལོར་སྒོ་བྱར་དུ་གཤོའི་མེད་པ་བྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་
མིའི་ཚོས་སྤྱོད་ཡོངས་ཀྱི་དོན་གྱི་བདག་པོ་དཔྱུ་ཁྲུང་མཁྱེན་པོར་མགོང་ས་མཁྱེད་ས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་བཅན་ཕྱོད་དུ་ཐེབས་དགོས་བྱུང་།
དེ་ཡང་མགོང་ས་མཆོག་བཅན་ཕྱོད་དུ་ཐེབས་རྒྱའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་རང་དབང་སྤྱར་གསོའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལུ་མཐུད་གནས་ཐབས་
དང་། བོད་མིའི་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱན་འདོན་ཐུབ་
ཐབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན།

མགོང་ས་མཆོག་གི་རྒྱུ་སྤྱེ་གས་པའི་བོད་མི་བཅན་ཕྱོད་པོ་
ཁྱིའི་མང་པོའི་བདེ་སྤྱི་ག་གཞིགས་སྒྲོང་གནད་རྒྱ་དང་། ལྷག་དོན་དུ་བོད་ཀྱི་རང་
དབང་བསྐྱར་གསོ་ཐུབ་ཐབས་བཅས་ཀྱི་ཆེད་པོད་མིའི་ཁྱིམ་མཐུན་སྤྱོད་གཞུང་གི་
རྒྱན་མཐུད་བཅན་ཕྱོད་པོད་གཞུང་བསྐྱར་འདྲེ་གས་གནད་། ད་ཆ་མི་ལོ་བཞི་བཅུ་
ཞེ་དགུ་ལྷག་ཙམ་སོང་རྒྱུ་བོད་མི་མཁྱེད་ས་བཅོལ་བ་རྣམས་ནི་འདྲམ་སྤྱིར་ཐོག་ཡོད་
པའི་སྐབས་བཅོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱོད་ནས་ཡར་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་དང་། གཞེངས་སུ་ཐོན་

པ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་ཁོར་ཡུག་དང་།
 འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་སྤྱད་སྟོབ་ མང་གཙའི་སྤྱི་ག་འདུགས་སྤྱ་བཏན་གོང་
 འཕེལ་བཅས་ཀྱི་ཐད་དོན་ཕན་ལྡན་པ་དག་འཕྲོམ་འོས་པ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད། གྲུབ་
 འབྲས་དེ་དག་ནི་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཡང་དག་པའི་དབུ་ཁྲིད་ལམ་
 སྟོན་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྱོད་ཡོང་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར། གཞན་ཡང་མང་གཙའི་ལམ་སྟོལ་
 འོག་འོས་བསྐྱེའི་ལམ་ནས་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བའི་སྤྱི་དགཞུང་སྤྱ་བཏན་ཡོད་པ།
 གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་འབད་བཙོན་བྱས་པ་བཅས་ལ་
 བཏན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན།

དང་མྱངས་དབུ་ཁྲི་རྒྱབ་སྐྱོར་ས།

བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ག་འདུགས་འདི་དག་སྤྱ་བཏན་སྤྱ་བཏན་སྤྱ་
 པར་བྱེད་པར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས། དང་མྱངས་
 དབུ་ཁྲི་འབྲུལ་བཞེས་ཀྱི་འགན་བྱེད་མཁན་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་
 ཆོགས་རྒྱུང་འདི་ནི་གལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གསུམ་གྱི་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣
 ལོར་མར་ཁུ་ཁུ་རྒྱལ་གཅིས་སྤྱ་གསུམ་གྱི་ཕུག་པའི་བོད་མི་ཁག་ཅིག་ནས་བོད་མི་
 བཅན་བྱོལ་བའི་ཁྱོད་དུ་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཆོགས་རྒྱུང་འདུགས་
 རྒྱུའི་ལས་དོན་འགོ་འདུགས་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ཟླ་༥ ཚེས་
 ༣༠ ཉིན་བཞུགས་སྐར་དམ་ལྷན་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཆོགས་
 རྒྱུ་གི་སྟོན་འཕྲོའི་ཆོགས་འདུ་ཆོགས་སྤྱབས་བོད་མི་ཡོངས་ནས་དང་མྱང་དབུ་
 ཁྲི་འབྲུལ་སྤྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོས་ཆོད་ཁག་བཞག

༡༽ བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ད་ལྟ་རང་མ་འོངས་པའི་བདེ་སྤྱི་ག་གནས་སྤངས

གཟིགས་ཐུབ་ཆེད་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཇུགས་སྒྲ་བཏན་ཞིག་དགོས་སྐྱེ་ནི་
 མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་རང་ཚུགས་
 ཐུབ་པ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ཟླ་༥ ཚེས་༡
 ནས་འགོ་འཇུགས་ཀྱིས་བཅན་ཁྱོལ་ཐོད་མི་ཡོངས་ནས་མ་བསྐྱལ་དང་སྒྲང་
 གིས་དཔྱ་ཁལ་དང་། ཐོགས་ཡོད་ནམས་ནས་ཐོགས་འབབ་བརྒྱ་ཆ་འབུལ་
 ཟུ།

༡༽ བཅན་ཁྱོལ་ཐོད་གཞུང་འདི་བཞིན་ཐོད་མིའི་བྲིམས་མཐུན་གྱི་གཞུང་ཞིག་
 ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐོད་མི་ཆང་མས་དང་སྒྲང་གི་སྒྲོ་ནས་
 དཔྱ་ཁལ་འབུལ་སྐྱུ། གཞན་ཡང་བཅན་ཁྱོལ་ཐོད་གཞུང་ངོས་ལེན་ཡོང་
 ཟུར་མ་ཟད། དཔྱ་ཁལ་འབུལ་མཁན་ཚོས་ཀྱང་རང་ཉིད་བཅན་ཁྱོལ་ཐོད་
 གཞུང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་ཆོག་པ་ཡོང་གི་
 ཡོད། ཟུ་མཚན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དང་སྒྲང་དཔྱ་ཁལ་འབུལ་སྐྱེའི་
 ལས་འགུལ་འདིར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གལ་གནད་ཡོད་སྐབས། ཐོད་མི་ཡོངས་
 ནས་དང་སྒྲང་དཔྱ་ཁལ་འབུལ་སྐྱེ་དང་འབུལ་སྐྱོགས་སྒྲིག་གཞི་དང་འབུལ་
 འབབ་ཆད་གཞི་བཅས་ཚོགས་འདུ་དེའི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྐྱུ།

དང་སྒྲང་དཔྱ་ཁལ་གྱི་ངོ་ཐོ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ཕྱི་ཟླ་༥ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་ཐོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་
 འགུལ་གྱི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ཐག་གཅོད་གྲོས་ཆོད་ཇི་ལྟར་བཞག་པ་
 བཞིན་བཅན་ཁྱོལ་ཐོད་མིས་དང་སྒྲང་གིས་འབུལ་བཞིན་པའི་དཔྱ་ཁལ་ལ་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༥༣ ཕྱི་ཟླ་༤ ཚེས་ ༡ ཉིན་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱན་

ཚོགས་ཀྱིས་བཅན་ཕྱོད་བོད་མིའི་དང་ཁྱད་དུ་ཁྱལ་དང་བསྐྱེད་དུ་ལ་འབྲུལ་འབབ་
ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་གཏན་འབེབས་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་བཅན་ཕྱོད་བོད་མི་ཚང་མས་
ཆད་མེད་འབྲུལ་དགོས་པའི་དུ་དུ་ལ་ཡིན།

དང་ཁྱད་དུ་ཁྱལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་མཁོ།

དུ་ཁྱལ་འབྲུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཅན་ཕྱོད་བོད་གཞུང་འདི་བཞིན་
བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་མཚོན་ཐབས་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ལའང་
ཡགོང་ས་ཆེན་པོས་དབུ་བྲིད་པའི་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་འདི་བཞིན་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་
གཞུང་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་མཚོན་ཐབས་དང་། བཅན་ཕྱོད་གཞུང་གི་དཔལ་འབྱོར་
རྟག་དུ་གཞན་རྟེན་ཁོ་ནས་འཚོ་མ་དགོས་པར་བོད་མི་རང་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་
མཚོན་ཐབས། བོད་དོན་བདེན་མཐའ་མ་གསལ་བར་བཅན་ཕྱོད་བོད་གཞུང་གི་སྒྲིག་
འཛུགས་འདི་བཞིན་སྤྱི་བརྟན་གནས་ཐུབ་ཐབས། དང་ཁྱད་དུ་ཁྱལ་འབྲུལ་མཁན་
རྣམས་བཅན་ཕྱོད་བོད་མི་ཡིན་པར་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ཐབས་བཅས་
ཡིན།

བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ལས་འགན།

དང་ཁྱད་དུ་ཁྱལ་འབྲུལ་རྒྱ་ནི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ཡིན་པར་
མ་ཟད། བཅའ་ཁྲིམས་སྤྱི་གསལ་པའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་ཡོངས་སུ་
སྤྱོད་པའི་ཆེད་སྤྱི་འབྲུལ་དགོས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ལས་འགན་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་
ཀྱང་ཡིན།

དུ་དུ་ལ་དང་ཐས་བཅད།

རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་། འབྲུག་ཁུལ་གནས་སྡོད།

རང་ལོ་༦ ན་མ་༡༤ བར་ལོ་རེར་དིན་སྒོར་ ༡༣ འབབ།

རང་ལོ་༡༥ ན་མ་༡༧ བར་ལོ་རེར་དིན་སྒོར་ ༤༩ འབབ།

རང་ལོ་༡༩ ཡན་ལོ་རེར་དིན་སྒོར་༤༩ འབབ་ཐོག་ཟས་བཅད་དོད་

དིན་སྒོར་༡༠ འབབ་བསྐྱེམས་པས་ལོ་རེར་དིན་སྒོར་ ༥༩ འབབ།

གོང་གསལ་ཡུལ་ཁག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་རྒྱལ་ཡུལ་ཁག་ནང་།

རང་ལོ་༦ ན་མ་༡༧ བར་ལོ་རེར་ཨ་སྒོར་༩༤ འབབ།

རང་ལོ་༡༩ ཡན་ལོ་རེར་ཨ་སྒོར་༩༤ འབབ་ཐོག་ཟས་བཅད་དོད་

ཨ་སྒོར་༡༠ འབབ་བསྐྱེམས་པས་ལོ་རེར་ཨ་སྒོར་༤༤ འབབ།

ཕོགས་ཐོབ་བརྒྱ་ཆ།

རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ། འབྲུག་གསུམ་ནང་སྔོན་པོད་མི་ཕོགས་ཡོད་

ནམས་ཀྱིས་རང་གི་རྩ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་བཞི་འཕ། རྒྱ་ཕོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་

ནས་གང་མང་བ་དེ་འབྲུལ་དགོས། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་རྒྱལ་

ཡུལ་གྱི་ཁག་དུ་གནས་པའི་པོད་མི་ཕོགས་ཡོད་ནམས་ཀྱིས་ལོ་རེར་ཨ་སྒོར་༥༠

འབབ་ལས་མ་ཉུང་བ་འབྲུལ་དགོས།

ཡོང་འབབ་དབྱ་ཁལ།

རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ། འབྲུག་བཅས་སུ་གནས་སྔོན་པོད་མི་ནམས་ནས་

སོ་སོའི་ལོ་རེའི་གཙང་ཁེའི་ཡོང་འབབ་གཤམ་གསལ་ཚན་པ་གང་དུ་གཏོགས་པའི་

ཡོང་འབབ་དབྱ་ཁལ་ལོ་ལྔར་འབྲུལ་དགོས། གཙང་ཁེའི་ཡོང་འབབ་དོ་བདག་སོ་

སོས་བཀོད་པ་དེར་ཆ་འཛིན་བྱ་རྒྱ།

༡༧ དིན་སྒོར་ ༩༠༠༠༠ ན་མ་༤༠༠༠༠ བར་ལོ་རེར་དིན་སྒོར་ ༤༥

དཔྱ་ཁལ་འབྲུལ་ཡུལ།

དཔྱ་ཁལ་འབྲུལ་དགོས་ཚད་མ་དོ་བདག་སོ་སོའི་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་
རང་བདེན་ཚོགས་ཚུང་དང་སྤྱི་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་བརྒྱད་འབྲུལ་དགོས། གོང་
གསལ་དཔྱ་ཁལ་འབྲུལ་ཡུལ་གྱི་ཚན་གཉིས་གང་རུང་འོག་མ་ཁྲབ་པའི་བཙན་བྱོལ་
བོད་མི་ནམས་ནས་དཔྱ་ཁལ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་ཐད་ཀར་རམ་སྐྱུག་ཐོག་
འབྲུལ་ཚོགས། འོན་ཀྱང་དཔྱ་ཁལ་སྐྱུག་ཐོག་འབྲུལ་རིགས་ནས་སྐྱུག་ཐུ་དོ་བདག་སོ་
སོས་འབྲུལ་དགོས།

བསྐྱ་དཔྱལ་ཆག་ཡང་།

བོད་མིའི་ཁྲོད་དཔྱ་དཔྱལ་དང་ངེས་ཅན་བསྐྱ་དཔྱལ་འབྲུལ་མི་ཐུབ་པའི་
དངོས་འབྲེལ་ཉམ་ཐག་འཁོས་ཞན་རིགས་ཡོད་ཅོ། ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་
ཚུང་དང་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་སུ་རུང་གིས་རྒྱབ་གཉེར་དང་སྐྱུགས་ཁྱེད་སྤྱོད་མི་
མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཁང་དུ་འབྲུལ་འབྱོར་མཚམས་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཁང་ནས་བྱུགས་
ཞིབ་གྱིས་ལོ་གཉིས་ལས་མ་བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་གང་མཚས་རེ་ཆག་ཡང་གནང་
འབྲུས་དང་ཆག་ཡང་དུས་ཡུན་རྫོགས་རྗེས་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་རྒྱ་བཙས།

ན། CHATREL (VOLUNTARY CONTRIBUTION)

The hostile transformation that swept the whole of Tibet following its armed occupation - by the Communist Chinese in 1959 - had culminated into His Holiness the Dalai Lama, Tibet's spiritual and temporal leader ,escaping from the impending dangers into exile, in India.

His Holiness's decision to seek asylum in India was mainly

influenced by his firm determination the struggle for regaining freedom for his people and preserving their distinct and unique cultural, religious and traditional heritage.

In view of providing immediate rehabilitation of the hundreds and thousands of people, who followed His Holiness the Dalai Lama into exile and primarily to regain Tibet's lost freedom, the Tibetan Government In -Exile was established as a continuation to the legitimate Government in Tibet. More than forty five years on, today the Tibetan refugees have emerged as the most successful and a flourishing community among the refugee communities in the world. The Tibetan Government -in -Exile can today boast of its positive contributions towards various global concerns- be it in creating environmental awareness or the protection of various aspects of human rights or the promotion of democratic institutions. These achievements are mainly due to the efforts of Tibetans both inside and outside Tibet, under the charismatic leadership of His Holiness the Dalai Lama and the presence of democratically elected stable government, which has received unstinted support from the wider spectrum of international community.

CHATREL: Its background

Among the many indispensable conditions responsible for making Tibetan Government in exile a sound foothold, an early development of Tibetan Freedom Movement, whose main activity is to collect Chatrel, forms one of the most important parts. In 1972 at Sarnath Varanasi, a group of devoted Tibetans resolved to spearhead the establishment of what is now referred to as "Tibetan Freedom Movement" in the Tibetan exile community. The governing members of the Tibetan Freedom Movement convened its preliminary meeting at Dharamsala on 30th July 1972, during which resolution pertaining to the procedures for payment of Chatrel by all the

ཕ། རྫོང་མིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་ཁང་།
 པོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་གཟིགས་སྦྱོང་ལོག ༡༩༥༥ ནས་
 བཟུང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ བར་དུ་ས་མི་དེ་སྤྱད་ཁུངས་རྒྱ་ཆེ་ལོ་ཙམ་ལས་འདྲུགས་བསྐྱུན་
 བཀའ་ཤིན་ཆེ་བསྐྱུངས་མཛད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ བར་པོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་
 ཁུངས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་བྱ་བ་ཁོངས་ཡིན་ཅིང་། ༡༩༩༥༥༥༡༡༩ ཉིན་རྒྱ་གར་གཞུང་
 གི་བྱ་བ་ཁོངས་དེ་བསྐྱེལ་གནང་། འགན་འཛིན་སྣམ་ཆོག་གས་ཀྱི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་དབྱ་
 འཁྲིད་པ་ཤོད་ས་པ་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། ཆོག་ས་མི་བཀའ་ཁྲོན་གྱི་རྩུ་
 སྦྱོ་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ བཀའ་ཁྲོན་གྱི་པ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོད་ལྟོ་བཟང་
 བསྐྱུན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ ཤེས་རིག་བཀའ་ཁྲོན་སྦྱོ་བྱུ་བ་བསྐྱུན་ལུང་རིགས་
 མཆོག་ ཤེས་རིག་ལུང་ཆེ་སྦྱོ་ཀླུ་དགེ་ལེགས་མཆོག་ བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་
 མཆོག་ དཔེ་མཛོད་ལུང་ཆེ་རྩུ་པ་སྦྱོ་རྒྱ་མཆོ་ཆེ་རིང་མཆོག་ རྒྱ་གར་བ་སྦྱ་ཞབས་
 ར་ཐིབ་མཉོ་རྟ་ར། རྒྱ་གར་བ་སྦྱ་ཞབས་རན་རི་འདུ་མ་མཆོག་བཅས་ཡིན་ཅིང་།
 སྦྱོ་བཀའ་ཁྲོན་གྱི་རྩུ་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་དེས་སྦྱོན་པ་དང་། ལྷམ་སྦྱ་པད་
 མ་སྦྱོལ་དཀར་ལགས་ ཀྱི་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ལགས་། འགན་འཛིན་གྱི་མཛད་འགན་
 བཞེས་བཞེན་ཡོད། དགེ་ལས་སྦྱོ་བསྐྱུག་བྱོན་བསྐྱུ་མས་གངས་ཉལ་ ཡོད་པ།
 པོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་པོད་གཞུང་ལ་ལོ་འཁོར་ལས་བསྐྱུ་མས་
 དང་ཅིས་ཞིབ་སྒྲུལ་ཐོ་འདུལ་སྤྱད། ཅིས་ཁྲ་པོད་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་ཅིས་ཞིབ་པ་
 བཅས་ནས་ཅིས་ཞིབ་གནང་གི་ཡོད་པ། རྫོང་མིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་

ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ་ལྟེ་བ་ནི། བོད་ཀྱི་ལེགས་བྱང་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་
 རྣམ་གྲངས་གཅིས་གཉིས་བྱེད་པའི་ལྟེ་གནས་ཤིག་ཡིན། དེ་ཡང་བཟོ་རིག་སྐྱུ་ཅལ་
 དང་། ཤེས་ཡོན་ཚུལ་རིག་ཞན་ཆར་མི་འགྲོའི་སྐྱེས་ཉམས་ཀྱི་སྤྱིར་པོ་གཅིས་སྦྱོར་
 དང་ལག་ཅལ་བྱུར་བྱུར་གཏམ་པའི་རིག་དངོས་རྣམས་སྤྱི་ནང་དོ་སྦྱོར་བདེ་ལ་བྱུ་
 བྱུ་བྱ། ལུ་མཐུད་སྦྱོར་གཉིས་བྱ་སྤྱད་ཕྱི་ནང་ཆོར་སྤེའི་འདུ་འགྲོད་འབྲེལ་ལམ་ལྟ་
 རྒྱ་ཆ་ཆད་ཐོན་དང་སྐྱེས་གང་དག་སྤེ་ཆོན་ཁག་ནི། འཛིན་སྦྱོར་། ཅིས་ཁང་།
 ཆོར་འབྲེལ་། བཟོ་རྒྱུ་ཁང་། སྦྱོག་ལས། བརྟན་འཕྲིན་། རྒྱ་ལས། གང་ལ།
 མེ་ཉོག་ལྟ་རྟོགས།

བཟོ་རིག་ཁོར་ས། རྟེན་བཞེངས། ལྷ་བྱིས། ཤིང་བཞོས། ཤོས་ཐང་། འཆོམ་
 བཟོ། དེང་དུས་བྱིས་ཆ། སྤྱིན་ཤོག་ ཆོས་ཞོར་མཐོན་ཁང་། ཤེས་ཡོན་ལྟེ་གནས་
 ཁག་ནི། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མཐོ་སྦོལ། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས།
 བཟོ་རྣམ་ཚུལ་སྒྲིག་ མགོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་རྣམ་སྤྱོད་ལས་བསྐྱེད་ལས། དཔལ་རིས་
 གསུང་བཤད་འཁོར་ཐག་གསོག་ཉར་བྱ་བྱ། དབྱིན་ཡིག་ཆགས་དེབ། མཐོ་སྦོལ་
 སྐྱེས་ཀ་ལེགས་ཐོན་མ་གཉོགས་མང་ཐོན་མ་ཡིན་པ། སྦོལ་ཆོན། ལྷན་གསུམ།
 རྒྱལ་རབས། ཆོས་འབྱུང་། ནང་ཆོས། སྐན་ཅིས། དབྱིན་རི། འཛམ་སྤྱིང་རྒྱལ་
 རབས། བཤད་རྒྱལ་ས། ཉམས་ཞིབ་བྱེད་སྤྱངས་བཅས། ཞོར་རྒྱན། རིག་གཞུང་
 ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས། བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་རིག་གཞུང་སྤྱད་སྦྱོར་ལས་དང་། ཁྲུ་བྱིལ་
 རྒྱ་གང་ཆེ། ཞོར་སྤེ། ལྷ་རེ། ཞོར་འོད་དང་ཞོར་མཛོད། ལོ་རེ་དེབ་ཐེངས་༡ རེ།
 ལས་གཞི་དམིགས་བསལ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་ཡུལ་གོ་མས་དང་འབྲེལ་པའི་གངས་
 ཅན་ཤེས་རིག་བང་མཛོད་སྤྱོད་ལས་སྒྲིག་

དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་དང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲའི་ཆེད་ཡིན། རྒྱལ་
 བའི་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་བསྟན་འགྲུར་ཆ་ཆང་། རྗེའི་གསུང་འབྲུམ། བོད་
 སྤྱི་ནང་པར་སྐྱུན་དེབ་རིགས་སྡུ་ཚོགས་ཡོད། རྟན་བཞེངས། ལོ་དུས་༡༣
 ལྷ་ལྷིས་དང་ཤིང་བཞོས་ལོ་༤ རེ་བཅས།།

༥། **Norbulingka Institute** of Tibetan Culture functions as a registered Trust under the Chairmanship of His Holiness The Dalai Lama. Established near Dharamsala, -North India. It is committed to the preservation of Tibetan Culture, which is threatened with destruction in its homeland. Norbulingka Institute employs over two hundred artists and trains apprentices in Thangka painting, Statue making and Woodcarving. Its workshops produce traditional Tibetan art of the highest quality. The Institute also conducts literary research. Educates Tibetan students at university level and is the location of the official team compiling the biography of H. H. the Dalai Lama. As the Norbulingka Institute grows, it will be able to provide more young Tibetans with an opportunity to increase their knowledge and experience in preparation for life in a free Tibet.

ག། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༧ ཟླ་༧ ཚེས་༡ ནས་བཟུང་གསར་དུ་མོད་ཀྱི་རིག་
གཞུང་གཅེས་སྒྲོལ་ཁང་གི་དྲུང་ཆེར་བསྐོ་གཞག་བསྐྱེད་བ་བཞིན་གསུལ་གྱི་ཞུ་སྒྲུབ་
ལས་འགན་ཁག་ནི།

༡། མོད་མྱིང་ཅིས་ཁང་ནས་ཟུར་འདོན་བྱས་པའི་ཉིན་རེ་དང་ཟླ་རེའི་ཅིས་
གྱི་གནས་སྤངས་སྒྲོར་ཕྱོགས་བསྐོ་མས་དང་འབྲེལ་གོང་རིམ་ལ་འབྲེལ་
བརྒྱན་སྟན་མེད་ཞུ་རྒྱ།

༢། མོད་གཞུང་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་རྒྱ་གར་ལས་ཁུངས་ཁག་བཅས་པར་
འབྲེལ་མཐུད་ཞུ་རྒྱ།

༣། མོད་ཡིག་ནང་གནས་འབྲེལ་ཞུ་རྒྱ།

༤། མོད་མྱིང་གི་ས་ཁང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ལྷ་རྟོགས་དང་འབྲེལ་ཉམས་གསོ་
བྱ་ལོས་རི་མཆིས་སྐབས་མཆེམས་གོང་རིམ་ལ་སྟན་མེད་ཞུ་རྒྱ།

༥། ལས་བྱེད་དང་ལས་མི་ནམས་ལ་ལས་ཤག་བགོ་འབྲེལ་སྐྱོད་ཕྱོགས་སྒྲོར་
སྤྱད་འདོན་ཞུ་རྒྱ།

༦། ལས་བྱེད་གསར་བསྐོ་དང་གནས་འཕོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་བགོད་རྒྱ་
དང་གསལ་བསྐྱབས་གཏོང་ཕྱོགས་འགན་འཁུར་ཞུ་རྒྱ།

༧། མོད་མྱིང་ཅིས་ཁང་གི་ལས་དོན་ལྷ་ཕྱོགས་ཐད་ལས་སྟོན་དང་འབྲེལ་
སྤྱད་འདོན་ཞུ་རྒྱ།

༨། མོད་མྱིང་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱི་ཁྱང་དོར་སྤྱི་གཞི་གཞི་རྩོན་ཡོད་ཐོག་གསར་
འཛུགས་བྱ་ལོས་རི་མཆིས་མཐུག་སྒྲོལ་ཞུ་རྒྱ།

༩། མོད་མྱིང་ལས་བྱེད་ཁྱང་དོར་སྤྱི་གཞི་གཞི་མོད་ཡིག་ནས་དཔྱིན་ཡིག་ཐོག་

ཕབ་བསྐྱར་བྱ་བྱའི་འགན་འཁུར་བྱ་བྱ།

༡༠། རྩོམ་གྱི་ལས་ཀྱི་ནུས་ལ་མ་འོངས་ཕུགས་སྒྲན་ཆེད་ནས་ཕོགས་ལ་
སོགས་པའི་ཐོབ་ཐང་སྒོར་འཆར་གཞི་ཟིན་བྱིས་འགོད་འབུལ་བྱ་འོས་
འི་མཆིས་བཟོ་བྱ།

༡༡། ཀང་ནམ་ཀུན་འདྲིན་སྒྱུར་ཐོག་བཏང་འདྲིན་དམ་དོན་བྱ་བྱ།

༡༢། གཞན་ཡང་གོང་དུ་མ་གསལ་བའི་ལས་དོན་རིགས་གོང་རིམ་ནས་
བཀའ་མངགས་ནས་ཐེབས་འགན་འཁུར་བྱ་བྱ་བཅས།

ལ། ལུས་ཀྱིས་རྩོམ་གྱི་ཐོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྒྱུར་ཁང་དུ་ཕྱི་ལོ་༡༠༠༩ ཟླ་༩
ཆེས་ཉ ནས་༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཆེས་༡༩ བར་ལས་འཁུར་བྱ་ཡུན་རིང་ལས་དོན་
ཅི་བགྱིས་སྐབས་དེར་རིམ་སྒོན་པ་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཁྲོན་གྱི་ཟུར་སྒྲོ་སྐལ་བཟང་
ཡི་ཤེས་མཆོག་དང་དབུ་འདྲིན་ལྷན་སྐྱེ་གིས་ཡི་ཤེས་ནམ་གཉིས་ལ་ཕུལ་བའི་ལས་
བསྐྱེམས་སྒྱུར་བསྐྱེམས་གཤམ་དུ་འགོད་འབུལ་བྱ་བྱ།

༡། རྩོམ་གྱི་ཡིག་ཆ་དུ་གཞུང་འབྲེལ་གནས་འབྲེལ་གྱི་འཁྲོར་ཁག་ཙང་གངས་
དང་ཟླ་ཆེས་དེའི་འགོད་བྱ་བྱའི་ལས་སྒོལ་གཏན་འཁེབས་བྱས།

༢། བཀའ་དགོངས་བཞིན་༡༠༠༩ ཟླ་༩ ཆེས་ཉ ནས་བཟུང་རྩོམ་གྱི་ལས་ཀྱི་ད་
ནུས་ལ་གསོག་དུལ་བསྐྱེམས་གནང་བྱའི་འཆར་ཕུལ་བྱས་པ་གཞིར་
བཟུང་བཀའ་ཁྲོན་དང་འབྲེལ་ལག་ལེན་དངོས་སུ་བསྐྱར་ཕུས་སུ་ཡོད་
རང་འབབ་གསོག་དུལ་བཟུ་ཆ་ད ཐོག་རྩོམ་གྱི་ནས་བཟུ་ཆ་༩ དང་
དེའི་ཐོག་ལོ་འཁོར་སྐྱེད་བཟུ་ཆ་༩ བཅས་བསྐྱེམས་བྱ་བྱས་གཏན་འཁེབས་
ཡོད།

- ༡། གསེག་དངུལ་བསྐྱེ་ལེན་ཞུ་ཚུགས་སྒོར་གླིག་གཞི་བཟོས་ཕུལ་
 ཞུས་ཇེས་བཀའ་འཁྲོལ་དང་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་གནང་ཟིན།
- ༢། ༢༠༠༩/༩/༡ ནས་བཟུང་ལས་ཁྱེད་བསྐོ་གཞག་གནང་ཚད་ལ་
 བཀོད་རྒྱ་བཟོ་སྟོན་དང་ཆབས་ཅིག་དོ་བདག་རེ་རེ་བཞིན་སྒྲུང་
 ཏོར་ལམ་སྟོན་དོ་སྟོན་གསལ་བཤད་ཞིབ་རྒྱས་ཞུས།
- ༣། ཚོད་བལྟའི་ལས་ཁྱེད་གསར་བསྐོ་དང་། ཚོད་ལྷ་གཙང་སྟེ་
 ལས་ཁྱེད་དོ་མར་བསྐོ་བསྐྱེལ། ལས་ཁྱེད་གནས་འཕོ་ཇི་སོང་།
 ཅ་དགོངས་ཇི་ཞུས་བཅས་ཀྱི་སྒོར་སྟེ་ཚན་ཡོངས་ལ་སྐབས་
 འཕུལ་གསལ་བསྒྲགས་ཞུས་ཡོད།
- ༤། ལས་ཁྱེད་གསར་ཞུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགོངས་ཤོག་རྩིང་པར་
 ཡིག་ནོར་ཇེ་མང་མཆིས་པ་དེ་དག་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དང་འབྲེལ་
 གསར་དུ་གཏན་འབེབས་ཞུས།
- ༥། རོར་གླིང་སྟོབ་ཕྱག་དང་བཅས་པ་དོ་བདག་རེ་རེ་ལོ་རྒྱུས་
 འགོངས་ཤོག་གསར་པ་བཟོས་ཏེ་ཆ་ཚང་ཀམ་ཕུ་ཀྱའི་ནང་
 འགོད་འདུག་ཞུས་ཟིན། དེ་ཇེས་ཕྱི་རྒྱལ་དང་སྒྲུང་ཞབས་ཞུ་བ་
 ཐེངས་ཀྱི་ (Frank) ནས་ཀམ་ཕུ་ཀྱང་རྒྱའི་ནང་ལས་ཁྱེད་རེ་
 རེ་ལོ་རྒྱུས་གསལ་འགོད་བྱུང་ཡོད།

༩། རྟ་སྐྱུ་མ་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་དང་པོ་དགའ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་
བཅས་ནས་སྤྲུལ་གསལ་བསྒྲགས་རིམ་འགྲུལ་ཁག་ནོར་མྱིང་སྤྲུལ་ཆོས་ཆར་
མར་སྐབས་འབྲལ་བྱུང་བསྒྲགས་དང་འབྲལ་ལས་དོན་མཐུག་སྒྲོར་ལྷ་སྒྲོལ་
མཆིས་ལྷ་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།

༩། ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱི་དགོངས་ལྷུ་འི་འགོངས་ཤོག་གསར་བ་བཅོས།

༡༠། རོར་མྱིང་རྒྱ་ཆལ་སྤྲུལ་ཆོས་ཁག་གི་ནང་ཡོད་པའི་སྒྲོབ་སྒྲུག་ཆོའི་བཟང་སྒྲོད་
ཐད་ཡར་རྒྱས་དོ་སྤྲུལ་ཡོང་ཆེད་དགེ་ལས་སྒྲོབ་སྒྲུག་ཆར་འཛོམས་ཐོག་
སྤྲིག་གཞིའི་དོན་ཆོན་རེ་རེ་བཞེན་གསལ་བསྒྲགས་དང་ཆབས་ཅིག་སྒྲོབ་
སྒྲུག་རེ་རེར་འབྲེམས་སྤྲེལ་གྱིས་དོ་བདག་སོ་སོའི་སྐྱེད་གས་ཀྱང་སྤངས་
ཡོད།

༡༡། འབྱུང་འབྱུང་རོགས་ཆོགས་ཁག་ལ་རོགས་རམ་ཐབས་འཛོལ་ལྷ་ཆེད་
སྒྲོབ་སྒྲུག་རེ་རེའི་ལོ་རྒྱུས་འགོངས་ཤོག་གསར་བ་བཅོས་དེ་འབྲལ་ཡོད་
ལས་བྱེད་བྱུང་བསྐྱབ་ཆེད་པར་ལགས་སྤྲུལ་ཅིས་འབྲལ་ལྷས་ཡོད།

༡༢། པོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་ནོར་མྱིང་ཁོངས་ནད་གཅོང་
ནམ་ཐག་ཁག་གི་ཆེད་སྤྲུལ་གྲོན་སྤྲུལ་བཞེན་སྤྲུལ་མཐུད་སོན་སྤྲུལ་ཡིག་ངག་
གཉིས་ཐོག་སྤྲུལ་སེང་ལྷས་འབྲས་སྤྲུལ་ཆ་དུས་ཡུན་འདིའི་ནང་ཐོག་ཞུང་
ཟུར་སྤུལ་ནང་གསལ་ནད་གཅོང་ཁག་གཅིག་ལ་སྤྲུལ་གྲོན་བརྒྱ་ཆ་༥༠/༦༠
ཙམ་རོགས་རམ་བསྒྲུལ་སོན་བྱུང་ཡོད།

༡༣། སྤྲུལ་ཡིག་ཆར་དུ་རོ་བཅར་སྤྲུལ་གསན་ལྷས་འབྲས་སྤྲུལ་ནོར་མྱིང་དགེ་ལས་
སྒྲོབ་སྒྲུག་ཡོངས་ལ་མཁྱིེ་རིལ་བྱ་གསོལ་བསྒྲུལ་བྱུང་སྤྲུལ་ཆར་མར་ཆར་

ལུས་མིད་པར་སྤུལ་ཡོད།

༡༤། འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་རོ་བཅར་དང་འབྲེལ་ནོར་གླིང་བྱིས་གསོ་ཁང་
གི་བྱིས་པ་ནམས་ཀྱི་ཆེད་གོས་སྒྲ་དང་ཅིད་ཆས་རིགས་གསོལ་སྒྲུལ་ཡོང་
བའི་རེ་སྒྲུལ་ཞུས་འབྲས་སུ་གོས་སྒྲ་ཤོག་སྒྲུལ་ལ། དང་ཅིད་ཆས་ཤོག་
སྒྲུལ་ཤ བཅས་རོགས་རམ་བསྒྲུལ་འབྱོར་བཞིན་གོས་སྒྲ་ཁག་བྱིས་པ་ཚོར་
བགོས་འབྲེལ་ས་ཞུས་པ་དང་། ཅིད་ཆས་ནམས་བྱིས་པ་ཚོལ་ཁང་དུ་བདག་
གཅེས་བྱ་སྤུལ་སྒྲུ་ཡོད། ད་དུང་སྒྲུ་མཐུད་རོགས་རམ་དགོངས་བཞེས་
ཡོང་བའི་སྒྲོར་ཡིག་དག་གཉིས་ཐོག་ཞུས་པར་དགོངས་བཞེས་གནང་
རྒྱུ་ཡི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་ཡོད།

༡༥། བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་སུ་རོ་བཅར་དང་འབྲེལ་ནོར་གླིང་དགེ་
ལས་སློབ་སྤྲུག་ཚང་མར་གཞུང་འབྲེལ་ཞལ་འདོན་སྤྲུག་དེབ་རེར་སྒྲོར་ཆ
རེ་འབུལ་མི་དགོས་པར་གསོལ་སྒྲུལ་ཡོང་བ་ཞུས་དོན་བཞིན་དགོངས་
བཞེས་གནང་ཡོད།

༡༦། རོར་གླིང་ཆེམ་ཁང་ལས་བྱེད་ཁག་གཅིག་ནས་བོད་བྱིས་དུ་སློབ་སྤྲུག་
འདུག་བཞེས་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱུ་འི་ཀྱབ་གཉིར་ཞུ་སྒྲུལ་སྤུལ་རོགས་ཞུས་དོན་
བཞིན་བྱ་སྤྲུག་གསུམ་དུས་ཡུན་འདིའི་ནང་དུས་བོད་བྱིས་ཁོངས་འདུག་
བཞེས་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད་བྱ་སྤྲུག་གཅིག་༢༠༠མ རང་སློབ་ལོ་སོན་
མཆམས་འདུག་བཞེས་གནང་རྒྱུ་འི་བཀའ་འབྲོལ་ཐོབ་ཡོད།

༡༧། བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་ནིན་རེའི་ཅིས་ཁྲའི་གནས་སྤངས་གསལ་པོ་མཁུན་ཅུབ་
ཡོང་སྐད་ཅིས་ཁང་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་འགོངས་ཤོག་གསར་པ་བཟོས།

༡༩། རོར་སྒྲིང་ལོ་འཁོར་སྟོན་ཅིས་འཆར་གཞི་བཟོ་ཆེད་དཔལ་འབྱོར་ལས་
 ཁུངས་ཀྱི་སྟོན་ཅིས་སྡེ་ཚན་གྱི་འགན་འཛིན་དུང་གཞོན་ཨོ་རྒྱན་ལྷགས་
 ཟམ་ལགས་དང་འོས་བསྐྱེལ་ལས་ཁང་གི་ཅིས་པ་ནམས་མྱོང་ལྷན་པ་ལྷ་
 དབང་རྒྱལ་པོ་ལགས་བཅས་རོར་སྒྲིང་དུ་ཆེད་མངགས་གདན་ཞུ་དང་འབྲེལ་
 ཅིས་ཁང་འགན་འཛིན་བསྟན་འཛིན་བསོད་ནམས་ལགས་སུ་ལས་སྟོན་
 གསལ་པོ་ཞུས་ཏེ་ཅིས་ལོ་༢༠༠༤།༤།༡ ནས་༢༠༠༥།༣།༢༡ བར་གྱི་
 རྒྱུན་ཁོན་སྟོན་ཅིས་འཆར་འབྲུལ་བཀའ་འཁྲོལ་དང་སྒྲུགས་གདན་འབེབས་
 གནང་ཡོད།

༡༩། ཟླ་གཉིས་ཆོད་བཟླ་འི་ལས་ཁྱེད་དོ་མར་བསྐྱོད་གཞག་མ་བསྐྱལ་གོང་འབྲེལ་
 ཡོད་སྡེ་ཚན་འགན་འཛིན་ནས་རྒྱལ་གཉིར་བྱ་འོས་མཆིས་མིན་ནི་དགེ་འཛི་
 སྟོར་དོ་བདག་གི་ལོ་རྒྱུས་བཀའ་རྒྱུ་འི་གསང་སྟན་འགོངས་ཤོག་གསར་
 བཟོ་དང་འབྲེལ་ལག་ལེན་དངོས་སུ་བསྟར་བཞིན་ཡོད།

༢༠། ཅིས་ཁང་ནས་ཕྱིར་གནས་འབྲེལ་ནི་ཞུས་སྟོར་དེ་བ་འགོད་བྱ་རྒྱུ་འི་ལས་
 སྟོན་ཞུས་ཐེས་ལག་ལེན་བསྟར་སྐྱུས།

༢༡། ལྷན་གྱིས་མཐོ་རིམ་སྟོན་བསྐྱུག་ནམས་ལ་ཐེངས་གཅིག་དང་ཞོར་ལས་སྟོན་
 ལྷན་ནམས་ཀྱི་འཛིན་གའི་ནང་ཐེངས་གསུམ་དོ་བཅར་དང་འབྲེལ་བཟང་
 སྟོན་དང་སྟོན་སྟོན་ལ་དོ་སྣང་ཆེ་བསྒྲིང་དགོས་ཤམ་ཆེ་མཛོན་སྟོར་ལས་
 སྟོན་སྟོན་གསོ་གང་ཡོད་སྐྱེད་པ་ཡིན།

༢༢། བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་རོར་སྒྲིང་ལས་ཁྱེད་ནམས་ལ་སྐྱེལ་གསལ་བསྐྱལ་སྒྲངས་
 སྟོར་དཔལ་འབྱོར་དུང་གཞོན་ཨོ་རྒྱན་ལྷགས་ཟམ་ལགས་ཀྱི་སར་ནས་ལས་

ལྟོན་གོ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཞབས་ལོར་གཞིགས་པས་ཞབས་འཕར་
 ཐོགས་འཆར་བཅོ་འབུལ་ཞུས་ཏེ་བཀའ་འཁྲོལ་གཏན་འབེབས་དང་འབྲེལ་
 ༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༡ ནས་བཟུང་ལག་ལེན་དངོས་སུ་བསྐྱར་བཞིན་ཡོད།
 དེ་སྔ་ལས་བྱེད་ཞབས་ལོ་༡༠ ཟེན་པ་ཞིག་དང་། ལས་བྱེད་གསར་པ་
 ཞབས་ལོ་ཟླ་བ་༡ ཟེན་པ་ཞིག་གི་སྐྱེ་ཐོགས་གཅིག་པ་གནང་སྟེ་ལ་འདུག

༡༩༡ མོར་གླིང་སམ་སྟོ་རྩ་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ཆེད་པོད་གཞུང་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་
 དཔེ་དེབ་ཞལ་འདེབས་འཕོད་སྐྱེལ་ཞུས་རྗེས་དུས་ཡུན་འདིའི་ནང་ཁྱོད་
 བསྟོམས་སྤྱད་དེབ་གངས་ ༥༤༡ ཞལ་འདེབས་གནང་སོན་པུང་སྟེ་དཔེ་
 མཛོད་དོ་དམ་པར་ཅིས་འབུལ་ཞུས་ཡོད། དེ་བཞིན་མཐོ་རིམ་སློབ་སྤྱད་
 ནམས་དང་མོར་གླིང་སྟེ་ཆོན་ཁག་གི་འགན་འཛིན་ནམས་ལ་ཐོད་ཡིག་ཐོག་
 སྐན་པ་མེད་ས་ཞེས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་སྟོན་སྤྱད་དེབ་ཀྱི་འབུལ་ལམ་
 ཞུས་ཡོད།

འབྲུང་རྒྱའི་འཆར་གཞིའི་ཆེད་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་སྟོར་
 ༡༠༠༠༠༠༠ ཞལ་འདེབས་གནང་སོན་པུང་སྟེ་ད་ལྟའི་ཆར་འབྲུང་རྒྱའི་
 དཀའ་ངལ་གང་འཆམས་སེལ་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།

༡༩༢ མོར་གླིང་བྱིས་བཅོལ་ཁང་གི་བྱིས་པ་ནམས་ལ་ཟས་བཅུད་ཤིང་རོག་དང་
 འོ་མའི་མཐུན་སྦྱེན་ཆེད་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་འཕོད་སྐྱེལ་དང་
 འབྲེལ་སྟོར་༡༤༠༠༠༠༠ རོགས་རམ་བསྐྱེལ་སོན་པུང་ཡོད།

༡༩༣ ཐོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་སུ་མོར་གླིང་བྱིས་བཅོལ་ཁང་གི་སློབ་
 སྤྱད་ཆོར་ཡོན་ཏན་སློབ་ཁྲིད་བྱ་ཆེད་སློབ་ཁྲིད་ཡོ་རྒྱུད་རོགས་རམ་གནང་

སྒྲོང་ཡོང་བ་ལུས་རྩིས་སྒོར་༡༥༠༠༠༡༠༠ གནད་པའི་ཡོ་རྒྱུད་ཁ་གསར་
རོགས་རམ་བསྐྱེད་མོན་བྱང་ཡོད།

༡༦། རྟ་ས་པོད་ཁྲིམ་ཡིག་ཚང་དུ་གོང་བཞིན་སྒོར་བཞི་ཡོ་བྱང་རོགས་རམ་
གནད་སྒྲོང་ཡོང་སྐབས་ལུས་པར་སྒོར་༡༠༠༠༠༡༠༠ གནད་པའི་སྒོར་བཞི་
ཡོ་བྱང་རོགས་རམ་གནད་རྒྱུའི་བཀའ་འཁོལ་གཙང་ཐོབ་བྱུང་སྟེ་ཞོར་སྒྲིང་
བྱིས་བཅོལ་ཁང་གི་འདིན་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་ལས་གཞི་མཐུག་བསྐྱིལ་ཟིན་
མཚམས་ཅིས་ལེན་ཞུ་བར་དེ་བཙར་ཞུ་རྒྱུ་སྟེ།

༡༧། པོད་གཞུང་སྐྱེན་ཅིས་ཁང་ལ་བརྟན་འཕྲིན་ཡོ་བྱང་སྐྱེས་ལེགས་ཁག་
གཅིག་ཞོར་སྒྲིང་བརྟན་འཕྲིན་ལས་གཞིའི་ཆེད་ནང་ཤུགས་ཡོང་བ་ལུས་
པར་མ་གནད་སྒོར་༧༠༠༠༡༠༠ ཅོམ་གྱི་འཕྲུལ་ཆས་རྒྱུང་ན་ ལ་སྒོར་
༩༠༠༠༡༠༠ མ་གཏོགས་མ་བཞེས་པར་དམིགས་བསལ་ཆ་ཡང་གནད་
ཡོད། འཕྲུལ་ཆས་ཁག་འབྲེལ་ཡོད་ཞོར་སྒྲིང་བརྟན་འཕྲིན་དོ་དམ་པ་ཡི་
ཤེས་བརྟན་འདིན་ལགས་སུ་ཡོད།

༡༨། རྟོར་སྒྲིང་མ་གྲོན་ཁང་སྟེང་རྒྱུང་གི་ཐོག་འགོལ་བའི་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་
མཛད་འཕྲིན་སྒོར་ཟངས་སྐྱེད་པར་རིས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་ཁག་གསུམ་དབྱིན་
པོད་གཉིས་མཐུན་མིན་སོང་སྟེ་ཁྲབ་དབུ་འདིན་མཆོག་ལ་སྐྱེན་ཞུ་དང་
འབྲེལ་གུས་པས་རྟོར་བཅོས་ཞུ་འོས་ཅི་མཆིས་ལུས་

༡༩། པོད་གཞུང་ནང་སྟོན་ས་ཁང་བདག་གཉིས་ཁང་བརྒྱུད་པོད་གཞུང་བཀའ་
ཤག་ལ་རྟོར་སྒྲིང་ཤིང་བཀོས་དགོ་ཆེ་ཆོས་ཕུན་ཆོགས་ལགས་སུ་དེ་བདག་
ནས་མི་ཡོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་རིང་གཞུང་ཞབས་ལུས་པར་བརྟན་དང་ཆ་ཁོང་

པའི་སྡོད་ཤག་དགའ་སེལ་ཆེད་དམིགས་བསལ་དགོངས་བཞེས་ཐོག་
 བཞུགས་སྐར་སྟེ་རྒྱལ་རི་ཁྲལ་ཆས་ཤག་ཤིག་སོན་ཐབས་རེ་སྐྱབས་ཞུས་པ་
 རི་བཞིན་༡༠༠༤༡༡༡ ནས་བཟུང་དོན་སྤྲིན་དགོངས་བཞེས་གནང་ཡོད་པ་
 མ་ཟད་དོ་བདག་ལ་གཞུང་ཞབས་ཆས་ཡོལ་བྱུང་གཞོན་གྱི་གནས་རིམ་དང་
 མཚུངས་པའི་ཆས་ཤོགས་སྟེལ་རྒྱ་བྱགས་གཏན་འཁེལ་ཡོད།

༡༠། རོར་གླིང་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱི་ཁྱད་དོར་ཞུ་བྱ་ཆགས་ཚུད་ཡོང་སྐད་ལོ་རེའི་
 ནང་ལས་བྱེད་སོ་སོའི་ལས་འགན་ཞུ་བའི་སྐོར་འབྲེལ་ཡོད་སྟེ་ཆོན་འགན་
 འཛིན་གྱིས་བཀའ་འབུལ་ཞུ་བྱའི་གསང་སྟོན་འགོངས་ཤོག་གཏན་
 འབེབས་དང་འབྲེལ་༡༠༠༤ ལོའི་འགོངས་ཤོག་བསྐྱུ་ལེན་ཞུས།

༡༡། རོར་གླིང་གྱི་རྩས་ལས་བྱེད་སྐོར་ནས་ཆང་ས་དང་སྐྱིས་སྐར་དུས་ཆེན།
 སྟོ་སྟོད་བཅས་ཀྱི་སྐབས་གཡར་པོ་ཞུ་སྐབས་པེད་སྟོད་བུས་པའི་རིན་འབབ་
 སྟོན་བྱ་ཞིག་གྱི་འབུལ་ཞུ་བྱའི་དབུལ་འབབ་གཏན་འབེབས་དང་འབྲེལ་
 དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྐྱར་བཞིན་ཡོད།

༡༢། རོར་གླིང་དུ་གཟིགས་བསྐོར་ཕེབས་མཁན་པོད་རིགས་ནམས་ལ་འབྲེམས་
 སྟེལ་ཞུ་ཆེད་རོར་གླིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅིས་སྟོང་ཁང་གི་སྐོར་པོད་
 ཡིག་ནང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བསྐྱུས་ཤོག་སྟེ་གཅིག་བཅོས་ཏེ་སྟོ་རིས་སྟོན་པ་
 མཆོག་ལ་སྟོན་ཞུ་དང་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་ཞུས།

༡༣། དེ་སྔ་རོར་གླིང་ལས་ཤག་ནམས་ལ་སྟོ་རྒྱལ་དང་མཐོ་སྟོབ་ཁྲལ་ཞེས་པ་ཅམ་
 ལས་དམིགས་བསལ་མིང་བྱང་མིང་སྐབས་ལས་ཤག་སོ་སོར་མིང་རེ་
 འཆར་སྟེལ་སྟོན་གསན་ཆོག་མཆོན་དང་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་ཞུས།

३९। १००९।९।१ ནས་བཟུང་ནོར་མྱིང་ནས་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིག་ཚང་དང་། གངས་
 སྐྱིད་ཁུལ་པོད་གཞུང་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་སྤྱག་བྲིས་སྤུལ་སྤྱུ་དང་བཀའ་
 མངགས་གནང་སྟེ་རི་ཡོད་ཕལ་ཆེ་བ་གྲུས་རང་གངས་སྐྱིད་དུ་སྟོན་ཕྱས་
 ཞོར་དུ་རོ་བཅར་དང་འབྲེལ་ཁུངས་འབྲུལ་དམ་དོན་ཞུས་ཡོད།

३५। १००९।१००५ ནས་བཟུང་པོད་གཞུང་སྟོན་ཅིས་ཡིག་ཆའི་ནང་ནོར་མྱིང་
 པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྟོང་ཁང་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་ནོར་མཁོན་
 ཁང་ཞེས་བྱུང་དུ་གསལ་མེད་སྐབས་མ་འོངས་བར་ཆོས་ནོར་མཁོན་ཁང་
 གི་ཅིས་ཁོངས་ནས་པོད་གཞུང་སྟོན་ཅིས་ཐོག་གཙང་ཁེའི་བརྒྱ་ཆ་༡༥
 ཟུང་འབྲུལ་ཞུ་དགོས་མེད།

३६। ནོར་མྱིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྟོང་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སྟན་ཆོག་གས་
 ཀྱི་ཆོག་མས་མིའི་མཆན་གཞུང་ཁོངས་ཤེས་རིག་བཀའ་སྟོན་སྟེ་བྱབ་བསྟན་
 ལུང་རིག་མཆོག་དང་། ཤེས་རིག་དུང་ཆེ་སྟེ་ཀམ་དགེ་ལེགས་ནམ་
 གཉིས་ཀྱི་ཡབ་ཀྱི་མཆན་གང་ཡང་གསལ་མིན་བརྟེན་ཁོང་ནམ་གཉིས་ལ་
 བཀའ་དྲི་ཞུས་ཏེ་ཡབ་ཀྱི་མཆན་ཡང་གསལ་འགོད་ཞུས་ཟིན།

३७। པོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་འཆོ་སྟོན་རོགས་རམ་གནང་
 བཞིན་པའི་ཆབ་བཙོན་བྱུང་པ་སྟོབ་སྤྱག་གངས་༦ གི་འཆོ་སྟོན་ལོ་གསུམ་
 གྱི་དུས་ཡུན་གཙང་ཟིན་འདུག་སྐབས་འདི་གར་ཁོང་ཆོར་འཆོ་སྟོན་
 བསྐུལ་དམིགས་གང་ཡང་མེད་པར་བརྟེན། འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་
 སུ་མཐུད་དགོངས་བཞེས་ཡོང་བའི་ཞུ་སྐུལ་རིམ་ཞུས་ཤིང་ནམས་ལ་
 སྐར་ཡང་ལོ་གཅིག་གི་རིང་རྒྱ་རེ་འཆོ་སྟོན་སྟོར་༡༠༠༠।༡༠༠ རེ་སུ་མཐུད་

གནང་ཆུ་འདི་དགོངས་བཞེས་བཀའ་འཁྲོལ་དོན་སྒྲིན་སོན་ཡོད།

མི་གྲངས་༤ ལ་ཟླ་རེ་སྒོར་༡༠༠༠།༠༠ རེ་ཅིས་ཡོ་གཅིག་ལ་བྱིན་

བསྐྱོམས་སྒོར་༡༤༤༠༠༠།༠༠ རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་ཆུ་བྱགས་གནང་འཁེལ་

ཡོད།

༩༥།

ནོར་མྱིང་སྒྲིབ་བྱ་དབུ་འདྲིན་ལྷུ་གུ་གི་མ་ཡི་ཤེས་མཆོག་གིས་གྲུས་པར་

ཐོག་མར་ལས་བཀོས་ཁོངས་བཀའ་མངགས་ནི་གནང་བཞིན་ནོར་མྱིང་

ལས་བྱེད་ཉམས་ཀྱི་ཁྱད་དོར་ལྷ་སྒོའི་སྒྲིག་གཞི་ཤོད་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པ་དེ་

བཞིན་གྲུས་བྱང་ཆེའི་བཀོད་བྱས་འོག་སྒྲིབ་བྱང་ཆེ་བྱན་ལགས་དང་ཅིས་

ཁང་ལས་བྱེད་སྐལ་བཟང་ལགས་བཅས་ཀྱིས་ལས་ཞོར་ནམ་བུར་སྐབས་

དབྱིན་ཡིག་ཐོག་མཐ་སྒྲུབ་ལྷུས་ཟིན། རིམ་པས་འདི་ཐོག་ཤོད་དབྱིན་

མཁུན་ལྷན་ཞིག་ནས་བྱགས་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བཀའ་བཅས་གནང་འོས་ནི་

མཆིས་གནང་གལ་ཆེ་མཛོན་ལགས་པ་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་སྒྲུབ་ལྷུར། གྲུས་

ནོར་མྱིང་ཤོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅིས་སྒྲོང་ཁང་གི་བྱང་ཆེ་བ་དེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོན་ལ།

༡༠༠༥ ཟླ་༩ ཆོས་ ༩༡ ལ།

ཐུལ།

ཆེ་རིང་དོན་ལ།

གྲུས་རང་ནོར་མྱིང་ནས་ཅ་དགོངས་ལྷུས་འཁྲོལ་བྱང་རྗེས་གྲུས་པའི་ཆབ་ནོར་

མྱིང་ཉམས་ཞིབ་སྡེ་ཆན་ནང་ཉམས་ཞིབ་པའི་བྱག་ལས་གནང་མཁན་དོན་གྲུབ་ལྷ་

དར་ལགས་སུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ནི་བཞིན་ཁོང་ལ་ནོར་མྱིང་འདྲིན་སྒྲོང་དང་

འབྲེལ་བའི་ཡིག་སྒྲོང་ཁག་རེ་རེ་བཞིན་དོ་སྒྲོད་དང་འབྲེལ་ཅིས་སྒྲོད་ལྷུས་པ་མ་ཟང་།

ཉིན་གསུམ་རིང་ཁོང་ལ་ནམ་ཀུན་ལས་དོན་ལྷན་སྤྲུགས་སྒོར་ལམ་སྟོན་རྒྱས་བབ་དང་།
 དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ཚང་མར་ཁོང་དོ་སྟོན་དང་ཆབས་ཅིག་མ་འོངས་པར་
 མཐུན་འགྱུར་སྐར་བཞིན་སུ་མཐུན་གནད་སྟོང་ཡོང་བའི་དེ་སྐབས་ཡང་ཞུས་པ་ཡིན།

ཙ། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་།

(Tibetan Supreme Justice Commission ,Dharamsla, H.P.)

༡། བོད་མིའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབྱུང་འབྲིང་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་
 རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བོད་མི་ནམས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཡུན་
 སན་བདེའི་དཔལ་ལ་འོངས་སྟོན་བྱུང་བའི་ཆབས་སུ་དེང་རབས་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་མང་གཙོ་
 ཆ་ལག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་གཞུང་ལམ་དེར་མདུན་ནས་མདུན་དུ་བསྐྱོད་དགོས་
 གལ་ཆེ་སྒོར་རྒྱབས་ཆེའི་ལམ་སྟོན་བསྐྱུངས་དང་སྟོང་བཞིན་པའི་འོག་ བོད་མི་མང་
 སྤྱི་འབུས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་
 བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན། བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆོས་
 སྲིད་རྒྱུད་འབྲེལ་མང་གཙོའི་གཞུང་གི་ཀ་བ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་སྲིད་འཛིན་སྟོང་
 འགན་འཛིན་དང་། ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་འཛིན་ ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་བཅས་
 ལས། ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ ༡༩༩༡ ཟླ་༩
 ཆེས་༡༡ ཉིན་གསུམ་དུ་དབྱུང་འབྲིང་གནད་བ་དང་། བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་༤༧
 པའི་དགོངས་དོན། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་རྩ་འཛིན་ཁྲིམས་ཡིག་དང་། འཕྲོ་ལུགས་
 སྤྱི་གཞི་བཅས་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་བཟོ་འགོད་དགོས་པ་ལྟར། ཆེས་

མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་བོད་དང་། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནའ་དེང་སྤྱིམས་ལུགས་
 ཙ་འབྲེལ་འདྲ་མིན་ཁག་གིས་གཙོས་གཞན་ཡང་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་སོགས་ལ་
 ཞིབ་འཇུག་གིས་ལེགས་ཆ་རྒྱངས་ཏེ་གཙོ་བོ་བཅའ་སྤྱིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ཁག་གཞིར་
 བརྒྱུད་ཐོག་གནས་ལུལ་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་སྤྱིམས་དང་མ་འགལ་ཞིང་། རང་
 རེ་བཅན་ཁྱོལ་བོད་གཞུང་མང་སྤྱི་སྤྱིར་གྱི་གནས་སྤངས་ལའང་འོས་ཤིང་འཆམས་
 པའི་དགོས་མཁོའི་སྤྱིམས་ཡིག་གི་ཁོངས་གཏོགས་གཙོ་གནད་ཆེ་བའི་གྲས་བཅན་
 ཁྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་ཙ་འཛིན་སྤྱིམས་
 ཡིག་དང་། བཅན་ཁྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱི་མང་གདུག་བཤེར་འགོ་
 ལུགས་ཙ་འཛིན་གྱི་སྤྱིམས་ཡིག་ བཅན་ཁྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་དབང་
 ཉགས་ཙ་འཛིན་སྤྱིམས་ཡིག་ཅེས་པ་བཅས་བཅོ་འགོད་མཛད་དེ་ལགོང་ས་ལྷ་བས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་འཆར་འབུལ་ཞུས་འབྲས་སུ། ༡༩༩༦ ཟླ་༩ ཚེས་༡༥
 ཉིན་ཆོག་མཆན་བཀའ་འཁྲོལ་ལུག་ཉགས་རིན་པོ་ཆེ་སྤུལ་སྤྱིན་བྱུང་སྟེ་སྤྱིམས་ཡིག་
 ཏུ་གཏན་ལ་ཐབ་གནད་མཛད།

ཚ། བཅན་ཁྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་
 ཙ་འཛིན་སྤྱིམས་ཡིག་ལུག་གཉིས་པ། དོན་ཚན་རྒྱལ་པ་ནད་གསལ་རི་བཞིན་ཆེས་
 མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་དོ་བོ་དང་། འགན་དབང་ཁག་ནི།

༡། ༡། བཅན་ཁྱོལ་བོད་གཞུང་དང་། མི་མང་ལ་ལུལ་དུས་གནས་སྤྱབས་སུ་
 དམིགས་བསལ་དགོས་མཁོ་དང་འཆམས་པའི་སྤྱིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་ཆེས་
 མཐོའི་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་དེ་ནི་བཅན་ཁྱོལ་བོད་མི་སྤྱི་སྤྱིར་ཡོངས་ཀྱི་གྲོད་གདུག་

གོང་ལྷ་ཕྱ་ཡུལ་མཐར་ཐུག་གི་སྤྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང་། བོད་མིའི་སྤྲིམས་དང་ལམ་
སྟོལ་ནམ་པ་འདྲ་མིན་གྱི་སྤྲིམས་ཞིབ་སྒྲུངས་འདྲིན་བཀོད་ཁྲབ་ལག་བསྟར་བཅས་ཀྱི་
རྒྱུའི་འགན་དབང་ཡོད་པའི་བཅན་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྲིམས་འདྲིན་གོང་ན་མེད་པ་
དེ་ཡིན།

༡། སྤྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནང་དུ་གཏུག་པའི་རྒྱུ་རིམ་གང་ཤུང་བ་ནམས་ཡིག་
ཐོག་གས། སྐྱེ་འདྲིན་འབྲུལ་ཆས་གང་དུང་ཐོག་གཏན་འཇགས་སུ་རྩ་འདྲིན་ནར་
འཇོག་བྱེད་པའི་ཆེས་མཐོའི་སྤྲིམས་ཞིབ་ཁང་ཡིན།

ཁ། ཆེས་མཐོའི་སྤྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་སྤྲིམས་དང་།
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྤྲིམས་ལུགས་ཁག་གཞིར་བཟུང་
སྤྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་རྩ་འདྲིན་སྤྲིམས་ཡིག་དང་། འགྲོ་ལུགས། སྤྱི་གཞི་བཅས་
བཅོ་འགོད་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེ་དག་ལ་ཕ་གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་འབྲོལ་ཞུས་ཐོབ་དང་
འབྲེལ་གཏན་འཁེབས་ཤུང་མཆོམས་ནས་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོད།

ག། ཆེས་མཐོའི་སྤྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་གཏན་འཇགས་སམ་འབྲུལ་སེལ་གང་དུང་
གི་སྤྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་ཁག་གསར་འཛུགས་དང་། ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱ་རྒྱུའི་འགན་
དབང་ཡོད།

ང། སྤྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་ནམས་དང་། སྤྲིམས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཁུངས་
ཁག་གི་ལས་དོན་བྱེད་སྟོགས་དང་། འདྲིན་སྦྱོང་གི་བྱ་བར་ཞིབ་འཇུག་ལམ་སྟོན་དང་
སྒྲུངས་འདྲིན་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོད།

ཅ། བཅན་ཕྱོལ་དུ་གནས་རིང་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་སྤྲིམས་འོག་དུ་
གནས་དགོས་སྐབས་ནག་ཉེས་སམ་ཉེས་སྤྲིམས་དང་། རང་རེས་སྤྲིམས་ཞིབ་བྱ་

རྒྱུར་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཡིན་དེའི་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དགག་པ་ཡོད་པའི་གྲོད་
གཞིའི་རིགས་ཟུད། དེ་མིན།

༡། བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་། ཁྲིམས་ཡིག་ཁག་གི་ཆོག་དོན་
འབྲེལ་བཟོད་བྱེད་ཚུགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་ཁྲིང་།

༢། བོད་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་ལས་ཁུངས་སམ། སླིག་འདུགས་མ་ལག་གང་
རུང་དང་། དེ་དག་གི་ལས་བྱེད་པ་ཆེ་ཕྲའི་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་དང་
འབྲེལ་བའི་ཚད་ཁྲིང་།

༣། བོད་གཞུང་གི་སླིག་འདུགས་མ་ལག་གི་ལས་བྱེད་པ་ཁག་གི་ཁེ་སྤྲོད་
འབྲེལ་གྱི་ཚད་ཁྲིང་།

༤། བོད་གཞུང་སླིག་འདུགས་མ་ལག་གང་རུང་ནས་གོ་སློབ་བྱས་པའི་སྡོད་སྡོད་
ཁག་གི་ས་ཁང་སྒོར་གྱི་ཚད་ཁྲིང་།

༥། བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚད་ཚུགས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་དང་འབྲེལ་
བའི་ཚད་ཁྲིང་།

༦། གཞན་ཡང་རང་རེའི་གནས་བབས་ལ་བརྟེན་དེ་ཁྲིམས་ཞིབ་བྱེད་འོས་པའམ།
རང་རེས་ཁྲིམས་ཞིབ་བྱ་རྒྱུར་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དབང་ཐོག་ནས་
དགག་པ་མེད་པའི་སྤྱི་སྡོད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཁག་བཅས་ལ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་
ཁང་ནས་བོད་མིའི་ཁྲིམས་དང་། ལས་སྒོལ་ནམ་པ་འདྲ་མིན་གྱི་ཁྲིམས་ཞིབ་དང་།
བཀོད་ཁབ་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱིས་མཚོན་གཟུགས་ཅོད་བྱ་རྒྱུའི་འགན་དབང་ཡོད།

༧། བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་གཞི་རིམ་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཁག་སྤྱད་སྤྱོད་ཆེད་
དགོས་ངེས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་བཅས།

ཇོ་ ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམ་མེད་ཁང་ཐོག་མར་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣ ཟླ་༩ ཆེས་༡༡
 ནས་དབུ་འཇུག་ས་གནང་བ་ནས་བཟུང་ད་བར་ཁྱིམ་མེད་ཆེ་བ་དང་ཁྱིམ་མེད་པ་
 རིམ་པའི་མཚན་གཞུང་གསལ་གསལ།

ཡང་། མཚན་གནས། རྒྱུ་པ་ལམ་ལས་ཐོག་ཇི་ཡིན།

༡།	ཁྱིམ་མེད་ཆེ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཐོབ་དང་རྒྱས།	རྒྱུ་པ།
༢།	ཁྱིམ་མེད་ཆེ་བ་སྤྱོད་བྱ་དུར་པ་མོད་ནས་མཐུན་པོ།	རྒྱུ་པ།
༣།	ཁྱིམ་མེད་ཆེ་བ་གཉེས་ནང་སྤྱོད་ནས་རྒྱལ་ཆེ་རིང་།	རྒྱུ་པ།
༤།	ཁྱིམ་མེད་ཆེ་བ་སྤྱོད་ཐོང་ཆེ་མཐོ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཐོབ་པོ།	རྒྱུ་པ།
༥།	ཁྱིམ་མེད་ཆེ་བ་སྤྱོད་ཆེ་ཐོབ་ཐོབ་དང་རྒྱས།	རྒྱུ་པ།
༦།	ཁྱིམ་མེད་ཆེ་བ་སྤྱོད་ཐོང་རི་ཆེ་ཐོབ་ཐོབ་མཐུན་པོ།	རྒྱུ་པ།
༧།	ཁྱིམ་མེད་ཆེ་བ་སྤྱོད་ཆེ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་པོ།	རྒྱུ་པ།
༨།	ཁྱིམ་མེད་ཆེ་བ་སྤྱོད་ཆེ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་པོ།	ལས་ཐོག
༩།	ཁྱིམ་མེད་ཆེ་བ་སྤྱོད་ཆེ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་པོ།	ལས་ཐོག

ལ། སྤྱི་བྱུང་ཁྱིམ་མེད་རིམ་པའི་མཚན་གཞུང་།

༡།	གཉེས་ནང་ནས་རྒྱལ་ཆེ་རིང་།	རྒྱུ་པ།
༢།	གཉེས་ནང་ཆེ་རིང་།	རྒྱུ་པ།
༣།	ཆེ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་པོ།	རྒྱུ་པ།
༤།	པད་མ་དག་འདུལ་ཞུ།	རྒྱུ་པ།
༥།	བདེ་མཐོ་ཆེ་རིང་རྟོ།	རྒྱུ་པ།

༩། བཅན་བྱོལ་པོད་མིའི་ས་གནས་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་བྱུང་ཚད་སྟོར། སྤྱིམས་
ལུགས་དབང་འཛིན་གྱི་ཙ་འཛིན་སྤྱིམས་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༡༥ པའི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་
འོག་༡༠༠༥།༦༡༣༥ ཉིན་ནས་བརྒྱུད་བསྐྱར་བཅས་གཏན་འབེབས་གནང་བ་གསལ་
གསལ།

པོད་མིའི་ས་གནས་སྤྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་མིང་། བྱུང་ཚད་སྟོར་གཏོགས་
པའི་ས་གནས།

༡། མེ་སྐྱར། བེ་ལ་ཀོ་པི་ལུགས་རྒྱུད་བསམ་འགྲུབ་གླིང་།
བེ་ལ་ཀོ་པི་བདེ་སྦྱིད་སྐྱར་གསོ།
ཉོན་སྐྱར་རབ་རྒྱས་གླིང་།
ཀོ་ལི་གལ་དོན་ལྷན་གླིང་།
མོན་གོ་ར་འདོད་ལྷ་གླིང་།
བེང་ག་ལོར། ལུ་རྟེ།
སྟོན་ར་ཅ་རི། ན་སིག།
གོ་མ། ལུམ་བེ་བྱུང་བཅས་པོད་མིའི་ས་གནས་འགོ་
འཛིན་ལས་ཁང་གི་བྱུང་ཚད་སྟོར་པོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་

༢། དེ་རྒྱ་དུན། དེ་རྒྱ་དུན་བདེ་སྦྱིད་གླིང་།
དང་། ཆེ་རིང་དོན་ལྷན།
དེ་རྒྱ་དུན། མ་སྐྱ་རི། ཉ་རི་ཕུར། ས་རན་ཕུར།

བཞི་ཏལ། ར་ཐ་ཕུར། ཀལ་མན་གྱིང་དོན་གྱུ་མྱེང་།
 མན་གྱུ་མ་ལ་མྱིང་ཆང་། ཏ་མ་ཕུར་འདོད་
 གྱུ་གཡུལ་རྒྱལ་མྱིང་། བོན་ཀ། ས་ཤོན། ཀུམ་རལ།
 ཕུར་མ་ལ། བིར་བོད་ཆོགས། བིར་མྱེད་ག།
 ཅན་ཏ་ར་ནང་ཆེན། སྤལ་རོ་ལ་བགཡིས་མྱོངས།
 ཀུ་ལུ། མན་ཤི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་།
 སིམ་ལ། ཤོ་ལན་ཇི་ཐོབ་རྒྱལ་གསར་པ།
 ར་ལ་ཏོར་རྒྱུ་ཕྱུ་ལུ། མྱི་ལི། ཅན་ཏི་སྐར།
 མར་ཏ་སི་ཁུལ་བཅས་བོད་མིའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་
 ལས་ཁང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་བོད་མི་ཡོངས་མྱོགས།

༡། ལ་དྲུགས་མྱོག་ལམ་སར་བསོད་ནམས་ ལ་དྲུགས་སྤེ་མྱོག་ལམ་
 མྱིང་བོད་མིའི་གཅིག་ སར་བསོད་ནམས་མྱིང་དང་།
 མྱོགས་ས་གནས་ཁྱིམས་ ཕུར་ཐང་ཁུལ་བཅས་བོད་མིའི་ས་
 ཞིབ་ཁང་། གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་གི་
 ཁྱབ་ཁོངས་བོད་མི་ཡོངས་མྱོགས།

༢། འབྲམ་མྱེ་ལ་བསྐྱེད་འཛིན་སྐར་། འབྲམ་མྱེ་ལ་དང་། བསྐྱེད་འཛིན་སྐར་།
 ༣། ཏི་རྩ་དར་རྒྱས་མྱིང་། ཏི་རྩ་དར་རྒྱས་མྱིང་དང་། གྱུ་ཡིང་ཁུལ།
 ༤། མེ་ཨོ་ཆོས་འཕེལ་མྱིང་། མེ་ཨོ་ཆོས་འཕེལ་མྱིང་དང་། མྱེ་མ་ཕུར་ཁུལ།
 ༥། ཨོ་རི་ས་ཕུན་ཆོགས་མྱིང་། ཨོ་རི་ས་ཕུན་ཆོགས་མྱིང་།
 ༦། ལྷན་དར་རྩོར་རྒྱས་མྱིང་། ལྷན་དར་རྩོར་རྒྱས་མྱིང་དང་ནག་ཕུར་ཁུལ་

༧། མན་སྐར་ཕན་བདེ་གླིང་། མན་སྐར་ཕན་བདེ་གླིང་དང་། སྟོ་པལ། ཡིན་ཏེ་ར།
རན་ཅི་བྱུལ་བཅས།

༡༠། ཤི་ཡོང་། ཤི་ཡོང་དང་། སྟོ་ཏམ། བཏ་ཤིས་སྐར་བྱུལ་བཅས།

༡༡། རྟོར་གླིང་། རྟོར་གླིང་དང་། སོ་ན་རྟ། ཟུ་མ་ཏ་༧༧ལ་༧༧
འབྲུག་བྱུལ་བཅས།

༡༢། ཀ་སྐྱལ། ཀ་སྐྱལ་བྱུལ་བོད་མིའི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་བྱུལ་ཁོངས།

༡༣། ར་མང་ལ། ར་མང་ལ་བྱུལ་བོད་མིའི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་བྱུལ་ཁོངས།

༡༤། རྩང་ཏོག། རྩང་ཏོག་བོད་མིའི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་བྱུལ་ཁོངས།

༡༥། འཛོ་འཁེལ་བསམ་གྲུབ་གླིང་། འཛོ་ཁེལ་བསམ་གྲུབ་གླིང་དང་།
བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ས། མཆོད་རྟེན། འཕགས་ཤིང་། ལུམ་བི་ནི། ར་སོ་
གི་རི། ཤར་བྱུལ་བདེ་ལེགས་གླིང་། མ་ལུང་བསམ་འཕེལ་གླིང་།
སྟོ་ཆེ་རོགས་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་བྱུལ་བཅས་བོད་མིའི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་
ལས་ཁང་གི་བྱུལ་ཁོངས་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས།

༡༦། སྟོ་ག་ར་དཔལ་འབྱོར་གླིང་། བཏ་ཤིས་སྐར་། སྟོ་ག་ར་དཔལ་འབྱོར་
གླིང་། ཏེ་ལི་༧བྱུལ་ས་པ་གླིང་།

༡༧། སྟོ་ག་ར་བཏ་ཤིས་དཔལ་འབྱོལ། སྟོ་ག་ར་བཏ་ཤིས་དཔལ་འབྱོལ་བོད་
མིའི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁང་གི་བྱུལ་ཁོངས་བོད་མི་ཡོངས་
རྫོགས།

༡༨། སྟོ་ག་ར་བཏ་ཤིས་གླིང་། སྟོ་ག་ར་བཏ་ཤིས་གླིང་དང་། རྟོར་པ་གྲན་
མོར་འདྲིན་གླིང་བྱུལ་བོད་མིའི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁང་གི་བྱུལ་

ཁོངས་པོད་མི་ཡོངས་ཐོགས།

༡༧། སུད་མི། སུད་མི་སྐྱ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁང་གི་བྱ་བ་ཁོངས་པོད་མི་
ཡོངས་ཐོགས་བཅས།

ཟ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༥ ཟླ་༥ ཚེས་༡ བར་བཅན་ཁྱོལ་པོད་མིའི་ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་མས་
ཞིབ་ཁང་དུ་ཁ་མཆུ་ཞུ་སྦྱོར་དེབ་འགོད་ཟིན་པ་ཁག་གསལ་གསལ།

ཨང་། ཁ་མཆུའི་མིང་།

ཟུར་བཞོད།

༡། མིང་གསལ།

དབྱུང་བྱ་བྱ་བ་བསྐྱུགས་ཟིན་པ།

༢། སྤྱི་དོན་སྤང་མེད།

སྤྱིར་འཐེན་བཀའ་ཅན་བྱ་བ་བསྐྱུགས་ཟིན་པ།

༣། འོས་བསྐྱེའི་ལས་དོན་སྒྲིག་མཐུན་མ་བྱུང་བ།

དབྱུང་བྱ་བྱ་བ་བསྐྱུགས་ཟིན་པ།

༤། ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་འཇུགས་ཕྱོད་

དབྱུང་བྱ་བྱ་བ་བསྐྱུགས་ཟིན་པ།

༥། སྐབས་༡༩༥༢འི་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་སྡོད་འགྲོའི་འོས་ཤོག་ཅིས་འགྲོ།

དབྱུང་བྱ་བྱ་བ་བསྐྱུགས་ཟིན་པ།

༦། གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐོ་ཕྱོད་ཁང་གི་སྤྱི་གཞིའི་གནད་དོན།

དབྱུང་བྱ་བྱ་བ་བསྐྱུགས་ཟིན་པ།

༧། སྡོད་ཡོན་དང་བདེན་མ་བྱུང་བ།

དབྱུང་བྱ་བྱ་བ་བསྐྱུགས་ཟིན་པ།

༨། མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱེ་ཕན།

དབྱུང་བྱ་བྱ་བ་བསྐྱུགས་ཟིན་པ།

༩། དག་པོ་དམར་ནག་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད།

དབྱུང་བྱ་བྱ་བ་བསྐྱུགས་ཟིན་པ།

༡༠། བཅའ་སྤྱི་གཤམ་སྤྱི་མས་ལུགས་ལ་བརྩི་བཀུར། དབྱུང་བྱ་བྱ་བ་བསྐྱུགས་

ཟིན་པ།

༡༡། ཁྱིམས་ལུགས་ལ་བཙི་མེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡོད་གསལ་བསྒྲགས།

ཉན་ཞིབ་གནང་ཐུས།

༡༢། བཅའ་སྒྲིག་དང་ཁྱིམས་ལུགས་བཙི་བཀུར། རོས་བཞེས་མིས་མེད་མོང་བ།

༡༣། མིང་གས་བཅོས་པ། དབྱད་ཁྲ་བྲབ་བསྒྲགས་ཟིན་པ།

༡༤། མིང་གས་བཅོས་པ། སྤྱིར་འཐེན།

༡༥། ཁྱིམས་སྒྲིག་གི་ཆོད་དོན་འབྲེལ་བཅོད་བྱེད་ཚུགས། དབ་འགོད་ཟིན།

འ། ས་གནས་ཁྱིམས་ཞིབ་པ་རིམ་པའི་མཆོད་གཞུང་།

༡། ལྟོ་སྒྲགས་ཁྱིམས་ཞིབ་པ་ཐུར་བྱ་དོན་རྗེ། ཟུར་པ།

༢། ལྟོ་སྒྲགས་ཁྱིམས་ཞིབ་པ་ནོར་པ་ཆེ་རིང་ནོར་བྱ། ཟུར་པ།

༣། ལྟོ་སྒྲགས་ཁྱིམས་ཞིབ་པ་གཡུ་ཐོག་མཆོ་སྒྲ་ལྟག་པ། ལས་ཐོག

༤། བྱང་སྒྲགས་ཁྱིམས་ཞིབ་པ་ཆུ་སྟེང་རག་དབང་ཐུབ་བསྟན། ཟུར་པ།

༥། བྱང་སྒྲགས་ཁྱིམས་ཞིབ་པ་ནོར་པ་ཆེ་རིང་ནོར་བྱ། ལས་ཐོག

ར། ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྱིམས་བྱང་གི་འགན་དབང་ཁག་ནི།

ག། ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྱིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའི་བཀོད་བྱས་སྣང་ས་
འདྲིན་འོག་ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་འདྲིན་སྟོང་ལས་དོན་མཐའ་དག་གི་
འགན་འཁུར་བྱ་བ།

ཁ། ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་ཁག་གི་ས་མཆོན་ཁྱིམས་འདྲིན་སྟེ་ཆོན་ཡོངས་ཀྱི་

འདིན་སྐྱོད་ལས་དོན་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ལྟ་རྟོགས་དང་ལས་སྟོན།

ག། ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་དོན་གཞི་རྒྱ་དང་བསྟན་ལས་བྱེད་པ་
གཏན་འཇགས་དང་། འཕུལ་སེལ་སྒྲུབ་པ་དེ་དགོས་འཆར་སྒྲིག་དང་། བཀོད་བྱས་
སྤངས་འདིན།

ང། ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལོ་འཁོར་སྟོན་ཅིས་བཟོ་སྒྲིག་དང་། དགོས་དངུལ་འདོན་
སྟོད། ཅིས་ཁྲར་ཞིབ་འདུག

ཅ། ཁྱིམས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་ཕྱོད་གཞིའི་སྟན་ལུ་ཅིས་ལེན་དང་། ཁྱིམས་ཞིབ་
པས་བཀོད་མངགས་སམ་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་ཁྱིམས་ཞིབ་བྱ་རིམ་ཁག་གི་དུས་ཚོད་
གཏན་འབེབས། བདུག་བསྐྱེད་ལ་བསྒྲགས་བྱེད་སྟོ།

ཆ། ཁྱིམས་ཞིབ་སྒྲབས་ཆིག་ཐོ་རྒྱག་རྒྱས་མཆོན་ཡིག་ཆ་བཟོ་འགོད། བདེ་
འཇགས་བཀོད་སྒྲིག

ད། ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཡིག་ཆ་དང་། འདིན་ཆས་ཡོ་བྱད་བདག་གཉེར་དང་།
ཆོགས་ཁང་དང་ལས་ཁུངས་མ་ལག་ལ་བལྟ་རྟོགས་ཉམས་གཤོ།

ན། གཞན་ཡང་ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་འཆར་འཕར་ལས་དོན་ཁག་བསྒྲུབ་རྒྱ་བཅས་
སུ་ཁྱིམས་བྱང་རང་ནས་ཐད་ཀར་རམ། བལྟ་རྟོག་བཀོད་བྱས་འོག་ལས་དོན་བྱེད་ལག་
སོ་སོར་དམིགས་བཀའ་ལས་བྱེད་པ་ཆེད་འདུགས་དང་། ལས་བགོས་གང་རུང་གི་
ལམ་ནས་འཕུས་ཆང་བསྒྲུབ་དགོས་པ་བཅས།

གུས་པའི་ཆབ་ཆོས་ཁྱིམ་པ་སྐྱོད་ཀྱི་དབང་ཆོས་གཤམ་མཆོག་ལ་༢༠༠༥།༡༠།༡
ཉིན་ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་ཁྱིམས་བྱང་དུ་བསྐོ་གཞག་སྤུལ་གནང་
དེ་བཞིན་ཁོང་ལ་༢༠༠༥།༡༠།༤ ཉིན་ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་སོ་

མོའི་ཅིས་ཁོངས་ཡིག་ཆ་དང་། སྤྱི་ཚུལ་ཇི་ཡོད་ཁག་དང་། དེ་བཞིན་དུལ་གཉེས་
 གྱི་ཅིས་ཁོངས་ ༡༠༠༥།༧༡༠ བར་གྱི་ཅིས་གསལ་བྱུང་མོང་དུལ་ལྷག་སྒོར་
 ༡༥༠༠༤༤༥༡༥༧ དང་བཅས་པ་སྒྲོད་བྲག་གཞིར་བཟུང་ངོ་སྒྲོད་དང་འབྲེལ་ཅིས་སྒྲོད་
 གན་གཙང་ཞུས་ཟིན་ལགས་པ་མ་ཟད། ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་མས་ཞིབ་ཁང་ནས་ཁ་མཆུ་
 དང་འབྲེལ་བའི་ཞུ་སྒོ་འཕྲོ་སྒྲོད་ཇི་བཟུང་སྒོར་དང་། དེ་བཞིན་འདྲིན་སྒྲོད་ལས་
 དོན་སྒོར་ངོ་སྒྲོད་རྒྱུས་བབ་ཞུ་སྒོ་ཅི་མཆིས་དོན་ཆུན་༡༥ འཁོད་པའི་སྤྱི་ལ་ཐོག་གཞིར་
 བཟུང་དམ་དོན་ཞུས་ཟིན་ལགས།

ལ། ༡༡། སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་ལ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་སྤྱི་ལོ་
 ༡༠༠༡ ཟླ་༧ ཆེས་༤ ཉིན་བཙན་བྱོལ་ཐོད་མིའི་སྤྱི་མས་ལུགས་དབང་འདྲིན་གྱི་
 སྤྱི་མས་འདྲིན་སྤྱན་ཆོག་གས་ཐངས་གཉིས་པའི་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒོའི་ཐོག་སྤྱུལ་བའི་
 བཀའ་སློབ་ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་མས་ཞིབ་ཁང་གིས་གསུང་པར་འཁོར་ཐག་ནས་མཐ་བཤུས་
 ཟུར་འདྲིན་གནང་བ་གསལ་གསལ།

མིའི་སྤྱི་ཆོག་ས་ནང་བདེ་སྤྱིད་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ནི་རང་དབང་འདྲ་
 མཉམ་དང་། སྤྱི་མས་ཀྱི་དབང་སྐྱུར་འོག་འཆོ་གནས་བྱེད་བྱུབ་ན་སྤྱིད་པོ་ཡོང་གི་
 ཡོད། འཕུལ་མེལ་སྒྲོ་བོས་ཀྱི་མཐུན་ཁྱེན་འགྲིག་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ཆོག་ས་
 དང་བདེན་མེད་པ་དང་། འཕུ་ཆེས་རྒྱུང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཡོད་ཤོད་པ། བཤུ་གཞོག་
 གཏོང་བའི་སྤྱི་ཆོག་ས་ནང་སྒྲོད་དགོས་བྱུང་ན་སྤྱིད་པོ་ཡོང་རྒྱ་མེད། དེར་བརྟེན་
 སྤྱི་མས་ཀྱི་དབང་སྐྱུར་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། སྤྱི་མས་ལ་འདྲ་སྤྱི་མས་ཡོད།
 དཔེར་ན་ གྲུང་ཁུན་གྱིས་སྤྱི་མས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་མི་གྲུང་ཁུན་གྱིས་ཐོད་མི་

ཆབ་སྲིད་བཅོན་པ་ནམས་ལ་སྤྲིམས་འགལ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། སྤྲིམས་དངོས་
ནས་རྒྱ་འབྲས་དཔང་འཕེར་དང་། བདེན་པ་བདེན་ཐུབ་ཀྱི་སྤྲིམས་ནི་སྣ་ཚོས་དགོ་
བ་བཅུ་དང་། མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གཞི་ལ་བཞག་པའི་སྤྲིམས་སྟོན་དེ་ཡིན།
དེ་ནི་དགོ་སྤྲིམ་གྱི་ས་པོན་ལས་འབྲས་སྒྲུང་དོར་གཞི་ཅར་བཞག་པའི་སྤྲིམས་སྟོན་
ཡིན་དུས་དངོས་གནས་ལ་རབས་སྒྲུང་སྟོབ་བྱེད་པའི་སྤྲིམས་སྟོན་ཡིན། ང་རང་ཚོ་
འདིར་ཡོད་པའི་བཅན་བྱོལ་བའི་སྤྲིམ་གཞི་སྤྲིམས་སྟོན་ནམས་རྩ་བ་དེ་རང་བཞག་
ནས་བཅོས་ཡོད།

གཉིས་ནས་མང་གཙོའི་ཀ་བ་ཞེས་པའི་ནང་ནས་གཅིག་སྤྲིམས་ཡིན། ཚོས་
ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཚོ་ཡིན་ཡང་ཕྱིར་
དགོས་ཡོད། ས་ལམ་མཐོན་པོར་སྤྲིམས་པའི་གནས་རྒྱལ་ནི་ཐ་དད་ཡིན། དེ་མིན་
ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། བཙེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་དུང་འགྲོར་
འགྲོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། བསམ་པ་བཟང་པོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཡོད་མཁན་
ཞིག་ཡིན་ཡང་ལས་འབྲས་བསྟོག་ན་ངན་སོང་གི་གནས་ལ་སྒྱུར་བ་གསུངས་ཡོད།
དེར་གྱི་བརྗོད་སྟོན་ལྟར་ན། སྤྲིམས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་འོག་མི་ཆེ་རྒྱུད་དང་། དབང་ཆེ་
རྒྱུད་། མགོ་བདེ་ལོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད། ང་ཚོ་བོད་མི་བཅན་བྱོལ་བར་ཆ་བཞག་ན།
འགོ་ལྔ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཟུང་ཡོངས་རྫོགས་སྤྲིམས་ཀྱི་འོག་གནས་སྒྲུངས་
གཅིག་གྱུར་ཡིན་ལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ར་རང་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།
ལྔ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ལས་འབྲས་བསྟོག་ན་ཐར་ས་མེད། འགོ་ལྔ་རྒྱལ་བ་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་བཟུང་བོད་མི་ཡོངས་ནས་རང་སྟོང་རང་ལ་སྟོག་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་སྐབས་
རང་གིས་དཔང་པོ་འཕེར་བ་བྱས་དེ་ལས་འབྲས་རྒྱལ་བཞིན་སྒྲུང་དགོས་པ་ལས་

སུ་ལ་འང་དམིགས་བསལ་མེད། དེ་ནང་བཞིན་རང་རེའི་ཁྱིམ་སྤྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་
 གཅིག་གྱུར་ཡིན། གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རང་རེའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ནང་དབུ་
 མོངས་ཉམ་ཐག་དང་སྐྱོ་པོ་ཚོ་ལ་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ནས་བཟུ་གཞིག་གཏོང་བ་དང་།
 སྤྱི་དོན་ཐོག་ནས་བཅན་དབང་གཏོང་གི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། གང་ལྟར་སྐྱོ་པོ་ཚོར་
 དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་དང་། ཁོང་ཚོར་བྱུང་ཚོད་གཏོང་མཁན་ཡོད་ན་དེ་དག་ཁྱིམ་སྤྱི་
 ཐོག་ནས་སྐྱོབ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཏེ་ཅང་ཐབས་སྐྱོ་པོ་ཡིན། རོས་ནས་ནམ་ཀུན་
 རྒྱུ་ཀྱི་ཡོད། མི་སྐྱོ་པོ་དེ་དག་གིས་རང་རོས་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་མི་བྱུང་བ་དང་།
 དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུའི་སྒོ་བས་པ་ཡང་མེད། གཞན་གྱིས་གཉའ་གཞོན་བཟུ་གཞིག་གཏོང་
 སྐབས་སུ་གཞོམ་བརྒྱབ་སྟེ་སྟོད་མཁན་ཡོད་ན། དེ་དག་ལྟོག་ཡག་པོ་བྱེད་མ་
 བྱུང་ཆེ་རང་རེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འབྲུག་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་རོ་
 ཚད་གོས་པའི་གནས་ཡིན། ཉམ་ཐག་སྐྱོ་པོ་དེ་ཚོར་དབང་ཡོད་པའད་མཁན་བྱུང་ན་
 ཁྱིམ་སྤྱི་གདུག་སྤོང་བསམ་པ་དང་། ཁྱིམ་སྤྱི་ཐོག་ནས་ང་ཚོར་མགོན་སྐབས་
 ཡོད་བསམ་པ། ཁྱིམ་སྤྱི་ཐོག་འདྲ་མཉམ་ཡིན་བསམ་པའི་སྒོ་བས་པ་སྐྱེ་བས་བྱུང་བ་
 བྱ་རྒྱུ་འདི་གནད་འགག་དང་། ཏེ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ད་ལྟ་ཁྱིམ་སྤྱི་ཞིབ་ཁང་དབུས་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་གཅིག་ཕུས་འགྲིག་
 གི་མི་འདུག ས་གནས་ཁག་གི་མི་མང་ཆང་མར་སུ་ཞིག་གིས་མ་བྱུང་བ་དང་།
 མ་འཆོམས་པ། མ་འོས་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན། དེ་དག་ཁྱིམ་སྤྱི་
 ཐོག་ནས་བདེན་པ་མཐར་བསྐྱུལ་ཏེ་གདུག་སྤོང་པའི་གནད་འགག་འདི་ཆང་
 མས་ཤེས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་ལྟོག་བྱེད་མཁན་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་
 ཅས་སུ་རྗེས་བརྗོད་རྒྱུ་བྱུང་།

ད་ལྟ་གཞིས་འགོས་གཅིག་ཕྱོགས་བྱེད་པ་དེ་རིགས་དཀའ་ངལ་ཡིན།
 གཞིས་ཆགས་ནང་གི་མི་མང་ཞིག་ནས་གཞིས་འགོར་གལ་སྲིད་ཁ་མཆུ་རྒྱག་
 དགོས་བྱུང་ན་གཞིས་འགོས་སྒྲིམས་ཀྱི་ལས་ཀ་གཅིག་ཕྱོགས་བྱེད་པ་ནི་དཀའ་ངལ་
 ཡིན། གང་ལྟར་སྒྲིམས་སྟོན་དེ་མི་མང་སྐྱོ་པོ་ནམས་ཀྱི་མགོན་དང་། དབྱང་།
 གཉེན་དང་། རྒྱབས་བཅས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་དེ་དག་
 བསམ་སྒྲུའི་ནང་ཆ་ཚད་སྤྲོས་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་བྱེད་པར་མེད་དམ་སྙམ་པ་བྱུང་།
 ཤེས་སོང་ངམ། ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ།

༥༡། བྱས་པ་འེ་ཡ་མ་དང་། ཡ་མ་གཅིག་གི་སྦྱན་མཆེད། བཟའ་ཟླ་བུ་སྦྱག་
 དེ་བཞིན་སྦྱན་མཆེད་ནམས་ཀྱི་ནང་མི་བུ་སྦྱག་དི་ཡོད་བཅས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་གཤམ་
 འགོད་ཞུ་རྒྱུར།

༸ང་། མཚན།

༡༡༡། ཡ་བྱེ་སྤང་ཉི་མ། ༡༩༩༠༡༡༩ ཉིན་ཆེ་འདས།

༡༡། ཡ་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ། ༡༩༩༠༡༡༩ ཉིན་ཆེ་འདས།

༡༡། མ་བསོད་ནམས་བུ་འབྲིད། ཆེ་དང་ལྷན་པ།

༩། གཅིན་མོ་བཀྲིས་དཔལ་སྒྲོན།

༥། བྱས་པ་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ།

༦། གཙུང་མོ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་འཛོམས།

༧། གཙུང་མོ་ཆེ་རིང་དབྱངས་སྒྲིད།

༨། གཙུང་པོ་བསྐྱན་འཛིན་ཤེས་རབ་བཅས།

ཁ། གཅན་མོ་བགྲིས་དཔལ་སྒྲོན་ལགས་ཀྱི་ནང་བྱིམ།

༡། བགྲིས་དཔལ་སྒྲོན།

༢། བཟའ་ཟླ་བདེ་ཁང་བསོད་ནམས་བསྟན་འདིན།

༣། ཕུ་ལྷག་པ་དོ་རྩེ།

༤། ཕུ་བསྟན་འདིན་ཆོས་འཕེལ།

༥། ཕུ་བསྟན་འདིན་དར་རྒྱས།

༦། ཕྱོ་བསྟན་འདིན་སྒྲོལ་དཀར་བཅས།

ག། གཅན་མོ་བགྲིས་དཔལ་སྒྲོན་ལགས་ཀྱི་ཕུ་བསྟན་འདིན་དར་རྒྱས་ལགས་
ཀྱི་ནང་མི།

༡། བསྟན་འདིན་དར་རྒྱས།

༢། བཟའ་ཟླ་ཁེ་རོ་ལཡིན།

༣། ཕུ་བསྟན་འདིན་འདིགས་མེད།

༤། ཕུ་བསྟན་འདིན་སྐལ་བཟང་།

ང། གཅན་མོ་བགྲིས་དཔལ་སྒྲོན་ལགས་ཀྱི་ཕྱོ་བསྟན་འདིན་སྒྲོལ་དཀར་ལྟ་
ཀྱི་ནང་མི།

༡། བསྟན་འདིན་སྒྲོལ་དཀར།

༢། བཟའ་ཟླ་ཨོན་ཁྱི་རོ།

ཅ། ཡུན་ཆེ་རིང་དོ་རྩེའི་ནང་བྱིམ།

༡། ཆེ་རིང་དོ་རྩེ།

༢། བཟའ་ཟླ་བསོད་ནམས་དབང་མོ།

༡། ཕྱོད་བསྟན་འདིན་ལྟ་སྟོན།
 ༢། ཕྱོད་བསྟན་འདིན་ཟླ་མཛེས།
 ༣། སྟན་ཆེ་རིང་རྟེན་ལེ་ཕྱོད་བསྟན་འདིན་ལྟ་སྟོན་ལགས་ཀྱི་ནང་མི།
 ༡། བསྟན་འདིན་ལྟ་སྟོན།
 ༢། བཟའ་ཟླ་སྟེན་པ་བཀྲ་ཤིས།
 ༤། གཙུང་མོ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་འདྲོམས་ལགས་ཀྱི་ནང་མི།
 ༡། ཡེ་ཤེས་ལྟ་འདྲོམས།
 ༢། བཟའ་ཟླ་རྟོ་སའ།
 ༣། གཙུང་མོ་ཆེ་རིང་དབྱངས་སྒྱིད་ལགས་ཀྱི་ནང་མི།
 ༡། ཆེ་རིང་དབྱངས་སྒྱིད།
 ༢། བཟའ་ཟླ་འདམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ།
 ༣། ཕྱོད་བསྟན་འདིན་བདེ་ཆེན།
 ༤། ཕྱོད་བསྟན་འདིན་དབྱངས་འདྲོམས།
 ༥། ཕྱོད་བསྟན་འདིན་ཆོས་སྒྱིད།
 ༦། ཕྱོད་བསྟན་འདིན་འདམ་དཔལ། བཅས་གོང་གསལ་ཁྱོད་བསྟོམས་ང་ཆོ་པ་
 མ་བུ་སྟག་ནང་མི་གངས་ ༣༥ འདུག་ ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོར་བོད་ནས་
 ཡོང་དུས་ང་ཆོ་པ་མ་བུ་སྟག་གངས་ ༦ ཡོད།
 པ་མ་གཅིག་གི་སྟུན་མཆེད་དང་ཁྱད་མེད་སྟན་གྱི་ཨ་ཁུ་ཆེ་བརྟན་དབང་སྟུག་ལགས་
 དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོད་རིག་འདིན་དང་ཕྱོད་བསྟན་འདིན་ཆོས་འཕེལ་ལགས་དང་།
 ཨ་རི་ཁུལ་བཞུགས་བཀའ་བློན་ཅན་གྱི་གཙུང་པོ་ངག་དབང་སྟུན་ཆོགས་ལགས་

དང་ཁོང་གི་ནང་བྱིམ། ཡང་བོད་ལུས་སྤྱན་མཆེད་ཆེ་རིང་དར་བྱས་ལགས་ཀྱི་བུ་
 ལྷག་གི་ཁོངས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་བྱོ་ཆེ་གཡང་ལགས། ཁོང་དེང་སྐབས་
 བོད་གཞུང་སྤན་ཅིས་ཁང་གི་མཐོ་སློབ་ནང་ལོ་རིམ་གསུམ་པའི་སྤན་པའི་སློབ་སྦྱོང་
 གནང་ཐུས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཅ་བའི་གྲས་པར་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་སྤན་མཆེད་
 ཡོད་པའི་ཁོངས་ནས་ཕག་རི་དགའ་བཞི་དང་ཕག་རི་ཕ་ཟུར། ཕག་རི་ཁྲོད་འདུད།
 ཀ་ལ་དགོན་གསར་ཤར་པ་ལ་སོགས་གཙོས་པས་གཞན་མང་པོ་ཡོད་རུང་ད་རིས་
 འདི་ནང་ཁོང་ནྟམ་པ་ཚང་མའི་མཚན་འགོད་ཞུ་བ་མ་སོང་བས་ནྟམ་འགལ་ཡི་ནས་
 མི་བཞེས་པ་ཞུ་རྒྱ་དང་། ལྷན་བྱས་ཚང་མ་གྲས་པའི་སེམས་ནང་དུས་ནྟམ་པ་ཀུན་
 ཏུ་བཅང་བཞིན་ཡོད་ལགས་པ་བཅས།

ས་བཅད་གསུམ་པ།

༥༩། གུས་པའི་བཟའ་ཟླ་བཅན་བྱོལ་པོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་དྲུང་གཞོན་ཟུར་
བ་ཡིན་པ་བདེ་ཤར་བསོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏགས་གསུམ་པ་
འགོད་འབུལ་ཞུ་རྒྱུར།

༡། མིང་། བསོད་ནམས་དབང་མོ།

༢། བྱོད་མིང་། བདེ་ཤར།

༣། རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ཆེས། ༡༩༥༥ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༠

༤། རྒྱུས་ཡུལ། ལྷ་ས།

༥། བ་མིང་། བཟ་ཤིས། ཆེ་འདས། རྒྱ་ཨ་རྒྱུང་བཟ་ཤིས་ལགས།

༦། མ་མིང་། བསོད་ནམས་དབང་མོ་རྒྱུ་ཆེ་འདས།

༧། རྒྱབས་བཅོལ་ལག་འཁྱར་ཨང་། 2/83/Tib/D'sala

༨། བཅན་བྱོལ་པོད་མིའི་དྲུང་སྤངས་དབྱ་དུལ་ལག་དེབ་ཨང་།

IN ༧༤༥༠༥༥༧

༩། ཤེས་ཚད། མཐོ་སློབ་སྤྱི་ཞུ་ཐོན། B.A.

༡༠། བཅན་བྱོལ་པོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་དྲུས་ཡུན་རི་ཞུས། ༡༩༧༡། ༩། ༡

ནས་ ༡༩༨༡། ༡། ༡༡ བར་ལོ་ངོ་ ༡༠དང་ཟླ་བ་ ༩ རྒྱ་ ༡༩༨༥། ༡། ༡།

ནས་ ༡༩༨༦། ༡། ༡༠ བར་ཨ་རིར་ལོ་གཅིག་རིང་སློབ་སྦྱོང་དུ་བསྐྱོད་།

༡༡། ༡༩༨༦། ༡། ༡༡ ནས་བཟུང་གཟུགས་གཞིའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཆ་ནས་གཞུང་
ཞབས་ཁོངས་ནས་བཤེས་ཡོལ་རྒྱ་བསྐྱར་མི་ཞུ་ཆད་བུལ་གྱུར་

བཅན་ཕྱོད་ཏུ་འབྱོར་འབྲུལ་སོ་སོས་འགྲོ་གྲོན་ཐབ་འཆོལ་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱང་ནི་བྱས་
གཤམ་འགོད་ཞུས།

ཨང་། རྒྱ་ཆེས་ནས་རྒྱ་ཆེས་བར། སློབ་གྲངས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་མིང་དང་ས་གནས།
འདྲིན་རིམ།

༡། ༡༩༢༣། ༡༩༢༤ Schooling at Dr. Anne Besant Theosophical
High School, Chennai སློན་འགྲོའི་སློབ་སྦྱང་ཐོན།

༢། ༡༩༢༤། ༡༩༢༥ 2 year's Schooling at Loreto Convent,
Darjeeling

༣། ༡༩༢༩ འདྲིན་རིམ་བཅུ་པ་ཐོན། Completed Matriculation

༤། ༡༩༣༠། ༡༩༣༤ Bachelor of Arts from St. Joseph's College,
Darjeeling, WestBengal གཙུག་ལག་སློབ་གཏེར་འདྲིན་རིམ་༡༥ ཐོན།

བདེ་ཤར་བསོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་ནས་ཀྱང་མི་ལོ་སྟུམ་ཅུ་ཐམ་པ་
ལྷག་ཙམ་རིང་བཅན་ཕྱོད་པོད་གཞུང་གི་སློ་བའི་ཁོངས་ཞབས་འདེགས་ནི་
ཞུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྟུས་གཤམ་ཏུ་འགོད་འབྲུལ་ཞུ་རྒྱུར།

ཨང་།	རྒྱ་ཆེས་ནས་རྒྱ་ཆེས་བར།	ལས་ཁུངས།	གནས་རིམ།
༡།	༡༩༣༧།༤༡	ནས་༡༩༤༡།༡༡	བཀའ་བླང་ཡིག་ཆང་། གཞོན་བྱང་
༢།	༡༩༤༡།༣༡	ནས་༡༩༤༡།༩༡	ཆོས་དོན་ལས་ཁུངས་ གཞོན་བྱང་
༣།	༡༩༤༡།༡༠༡	ནས་༡༩༤༡།༡༡	ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ གཞོན་བྱང་

- [illegible]

- ୨୩ ୧୦୦୮।୪।୨୬ ୧୦୦୯।୫।୨୭
 ୨୪ ୧୦୦୯।୫।୨୭ ୧୦୧୦।୬।୨୮

གོང་གསལ་ལས་སྤངས་སོ་སོའི་ནང་བསོད་ནམས་དབང་ལོ་ལགས་ཀྱི་ལས་འགན་
ཇི་ཡིན་གསལ་དུ་སྟོང་བསྟུས་འགོད་འབུལ་ཞུ་རྒྱུར།

༡། བཀའ་བླང་ཡིག་ཚང་།

བཀའ་ཤག་ནས་གཟིགས་སྟོང་གནང་བཞིན་པའི་གཞུང་ཞབས་བསྐྱེས་ཡོལ་
བའི་ཁོངས་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་སྟུང་ལ་ཅན་གྱི་རིགས་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤེར་
རོགས་ཚོགས་ཁག་ལ་འབྲེལ་བ་ཞུས་ཏེ་ཟླ་རེ་འཆོ་སྟོན་རོགས་རམ་ཐབ་འཆོལ་ཞུ་
རྒྱའི་འགན་འཁུར་ཞུ་རྒྱུ།

༡། བོད་གཞུང་ཚོས་རིག་ལས་སྤངས།

༡། གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་འབྲེལ་གཞིར་བཟུང་དབྱིན་ཡིག་དང་འབྲེལ་
བའི་ལས་འཁུར་ཞུ་རྒྱུ།

༡། ཚོས་རིག་ལས་སྤངས་ནས་གཟིགས་སྟོང་གནང་བཞིན་པའི་ག་
བརྩན་ནམས་ལ་གོང་བཞིན་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤེར་རོགས་ཚོགས་ཁག་
ལ་འབྲེལ་ཞུ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁོང་ནམ་པར་ཟླ་རེ་འཆོ་སྟོན་
རོགས་རམ་ཐབ་འཆོལ་ཞུ་རྒྱའི་འགན་འཁུར་ཞུ་རྒྱུ།

༡། བོད་གཞུང་བདེ་སྤྱང་ལས་སྤངས་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་བོད་གནས་ནམས་ཞིབ་
ལས་སྤངས།

གོང་རིམ་ནས་བཀའ་ནམ་ཐེབས་བཞིན་དབྱིན་ཡིག་དང་འབྲེལ་ཆགས་སྤྱི་
ནང་ཁག་ལ་གནས་འབྲེལ་ཞུ་འོས་ཇི་མཆིས་ཞུ་རྒྱུ།

༡། བོད་གཞུང་བདེ་སྤྱང་ལས་སྤངས།

༡། བོད་གཞུང་བདེ་སྤྱང་ལས་སྤངས་བྱུང་ཁོངས་དང་བཅས་པའི་

ལས་བྱེད་སྐྱོད་ལ་ཅན་ནམས་ལ་འཆོ་སྟོན་རོགས་རམ་ཐབས་འཆོལ་ཞུ་རྒྱུ།
 ༡། དེ་བཞིན་ཐོད་ནས་ཐོད་མི་གསར་འཕྲོར་རིགས་ལ་བདེ་སྤང་ལས་
 ཁུངས་ནས་གནས་ཚུལ་དྲི་ཞིབ་ཅི་གནང་གི་ཆེག་ཐོའི་ཁོངས་ནས་
 གནས་དོན་དེའི་འབྱེད་དང་འབྲེལ་ལོ་རྒྱུས་/data/ཐོ་གཞུང་ཟུར་
 བཏོད་ཞུ་རྒྱུ།

༥། ཐོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས།

- ༡། སྐྱོད་ཀྱང་ཆེ་མཆོག་གི་སྐྱོ་སྒྲིར་དབྱིན་ཡིག་དྲུང་ཡིག་ /PA\
- ༡། ཐོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་གཞིགས་སྐྱོང་གནང་
 དགོས་ཁོངས་ཐོད་ཐུག་ནམས་ཀྱི་ཆེད་ཕྱི་རྒྱལ་སྒྲིམ་ཁག་ལ་
 འབྲེལ་བ་ཞུས་ཏེ་སྟོབ་ཡོན་རོགས་རམ་ཐབས་འཆོལ་ཞུ་རྒྱུ།
- ༡། ཐོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལས་
 རིགས་ཁག་དང་འབྲེལ་ཆགས་ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་ཆོགས་ཁག་ནས་
 རོགས་རམ་ཐབས་འཆོལ་ཆེད་འཆར་གཞི་བཟོ་འགོད་ཞུ་རྒྱུ།

༦། ཐོད་གཞུང་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས།

- ༡། སྐྱོ་བཀའ་ཐོན་མཆོག་དང་དྲུང་ཆེ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་དབྱིན་ཡིག་
 སྒྲིར་དྲུང་། /PA\
- ༡། ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགྲུང་བསྐྱེད་འཕུལ་པར་ /FAX\ བཏང་
 འཕྲོར་བཏང་འདྲིན་ཞུ་རྒྱུ།
- ༡། ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ནས་ཐུག་དེབ་ཕོགས་པར་སྐྱུན་ཅི་གནང་
 ཁོངས་ཕྱི་ནང་ཁག་ལ་སྤུས་ཆོད་ཞུ་རྒྱུའི་འགན་འཁུར་ཞུ་རྒྱུ།

པ། བོད་གཞུང་གི་དྲིལ་ལས་ཁྲུངས།

༡། རང་གཞུང་གི་སྤྱི་མགོན་གྱི་རྒྱལ་དཔོན་རིགས་ནས་པར་ཐེབས་
བསུ་སྒྲི་ལེན་ཞུ་རྒྱུ།

༢། བོད་རིམ་གྱི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་གྱི་དྲིལ་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་
དམིགས་བསལ་ལས་རིགས་ཁག་དང་འབྲེལ་ཆགས་གྱི་རྒྱལ་
རིགས་ཚོགས་ཁག་ནས་རིགས་དངུལ་ཐབས་འཛོལ་ཞུ་ཆེད་ལས་
འཆར་བཅོམ་འགོད་ཞུ་རྒྱུ།

EMPLOYMENT EXPERIENCE

Dates	Title	Institution & Location, Nature of Work
01.04.1977 - 11.07.1994	Junior Clerk	Kashag, Religion, Education, Security, Research Sponsorship Secretary
12.07.1994 - 01.07.2002	Under Secretary	Dept. of Information & Personal Assistant to Intl. Relations Minister & Secretary
03.07.2002 - 31.7.2008	Deputy Secretary	Dept. of Education and Assistant to Secretary Dept. of Information & Project Officer, Intl. Relations Sponsorship Secretary Project Officer cum Protocol

01.08.2008 Took premature retirement from the service of Central Tibetan Administration of H. H. The Dalai Lama, Dharamsala , India on health ground.

བསོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་གཞུང་ཞབས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ས་གོང་རིམ་གྱི་
བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་གཤམ་གསལ་གཞུང་འབྲེལ་དུས་ཟུང་གཟབ་སྐྱོང་ཁག་ལ་རོ་
བཙར་ཞུ་རྒྱུ་ལོ་སྤྲོད་པའི་སྐོར།

**FOLLOWING WORKSHOPS/PROGRAMMES ATTENDED BY
SONAM WANGMO DHESHA**

S. No	Workshop/Program on	Date
1.	Health Education Service, Poona School	25th June, 1975
2.	Management Development Programme at Bangalore, Intervention, India	5th to 17th Dec. 1994
3.	Leadership & Self Development Training Course, at Dharamsala, by Public Service Commission, CTA	14th to 22nd, Nov, 1996
4.	General Management, at Shimla At Govt. of H.P. Institute of Public Administration	17th to 26, Aug, 1998
5.	Basic Concepts, Win 98, Office 97, DOS At Dharamsala by Tibetan Computer Resource Centre (TCRC)	2nd May to 2nd, June, 2000
6.	Strategic Planning Workshop (LFA) at Dharamsala (By Intervention India Pvt. Ltd.)	17th to 19th Dec, 2003
7.	Protocol & Public Relations Course at New York University, NYU, USA	Aug 2005 to July, 2006

༥༩། གུས་པའི་ཁང་པོ་སྐྱབ་ལུང་གཟིམ་སྤྱིའི་སྒྲོ་ནི་མ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་
ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བླ་མ་པ་སྒྲོ་ནི་མ་བཟང་པོ་
མཆོག་དགུང་ལོ་མཐོ་བའི་དབང་གིས་ ༡༩༩༩ ཟླ་༣་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་སྐང་
ཏོག་ཏུ་སྤྱི་ཚེའི་འཕེན་པ་ཚོགས་འདུག སྐབས་དེར་དགུང་ལོ་ ༥༡ མོན་པ་དང་།
དམ་པ་དེ་ཉིད་ ༡༩༥༩ ལོར་འབྲུག་བརྒྱུད་བཅན་བྱོལ་དུ་ཕྱེ་བས་ཉི་ཁ་རྩོར་ཁུལ་
དུ་སྤྱི་འབྲུས་སྤྱིང་མའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ནས་ཞབས་འདེགས་
གནང་ཡོད་པ་དང་། ༡༩༦༥ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་སྐབས་གསུམ་
པ་དང་བཞི་པའི་སྤྱིང་མའི་སྤྱི་འབྲུས་སུ་འདེམས་བསྐོས་བྱུང་བ་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་
ཚོགས་གཙོའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཡོད། ཟླ་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་
སུ་ཞུགས་ཉི་དཔལ་འཕྲོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་དང་སྐང་ཏོག་དོན་གཙོད་བཅས་ཀྱི་
ཐུགས་འགན་རིམ་བཞིན་བཞེས། ཟླ་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་བགྲེས་ཡོལ་གནང་
རྗེས་སྤྱི་འབྲུས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱིང་མའི་སྤྱི་འབྲུས་དང་ཚོགས་གཙོའི་ལས་འགན་
བཞེས་ཡོད་པ་རེད། དེ་རྗེས་སྐང་ཏོག་ཏུ་ཕྱེ་བས་ཉི། བུ་རུ་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་།
མི་མང་ལ་སྒྲོ་བ་གསོ་རོགས་པན་མོགས་སུ་ཕྱིར་གཞུང་དམངས་ལ་ལྷག་བསམ་ནམ་
དག་གིས་ཞབས་ཞུ་གནང་ཡོད་ཅིང་། ཟླ་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་ཁོང་
སྤྱི་ཚེའི་འཕེན་པ་ཚོགས་ཉིན་སྐབས་ཀྱང་དམ་པའི་རང་རྟགས་སུ་ཐུགས་དམ་ཉིན་
མཆན་ལྷ་བཞུགས་ཡོད་འདུག ༡༩༩༩ ཟླ་ ༣་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་བཅན་བྱོལ་
བོད་གཞུང་ནས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱང་ན་ཞུ་ཆེད་ལས་ཁུངས་མ་ལག་བཅས་པས་ཉིན་
བྱེད་ལས་མཆོམས་བཞག་སྟེ་ཕྱང་ན་གུས་འདུད་དང་སྒྲོན་ལམ་ཞུས་གནང་བ་རེད།

༥༧། བསོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་ཀྱི་ཡབ་གཅིག་སྐྱ་མཆོད་གཞུང་ཞབས་རྒྱར་
པ་སྐྱོ་མཁན་རྒྱུ་ཐུབ་བསྟན་ནི་མ་དམ་པ་དེ་ནི་ད་ཀྱིས་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་
གཞུང་མང་གི་ཞབས་འདེགས་ཇི་ཞུས་གསལ་གསལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ནས་ ༡༩༩༠ བར་བོད་དུ་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱ་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་
སྐབས་ནས་བརྒྱུད་བོད་གཞུང་དགའ་ལྷན་མོ་བྱང་གི་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ཐོག་མར་
ག་བཞིའི་དབུལ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་དང་། དེ་རྗེས་གྲུ་གཞིས་སྡོད། གྲུ་གཞིས་
སྡོད་ཞེས་པ་ནི་ཁུལ་བསྐྱེད་དང་བྱིམས་གཞོན་སོགས་ནི་ན་རེ་ནི་ན་རེའི་གནས་ཚུལ་རི་
བྱུང་ཐག་གཅོད་གནད་དཔོན་ཡོད་འདུག ཡུལ་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་སྐྱ་ཐེང་བཅུ་
བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གོ་མོར་ཆིབས་བསྐྱར་བསྐྱར་ས་སྐབས་ལྷ་ལྷན་དུ་མགོན་ཆབ་
ཀྱི་བྱགས་འགན་བཞེས། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་ནམ་ཀུན་མང་ཆོགས་ནང་ཁུལ་ཁ་
མཚུ་རི་བྱུང་དབར་ནང་མོ་ལ་ཞི་འགྲིགས་གནད་རྒྱུ་དང་། ཞར་བྱུང་དགེ་སྤྱུག་༩༠
ལྷག་ཙམ་ཞིག་ལ་བོད་ཡིག་དང་ཅིས་ཀྱི་སློབ་བྱིད་ཀྱང་གནད་ཡོད་འདུག

མཁན་རྒྱུ་ལི་གོ་གནས་ཐོག་གཅོད་ཁུལ་རྒྱལ་ཅེ་ཆོང་སྤྱིའི་བྱགས་འགན་
བཞེས་ཡོད།

བཅན་བྱོལ་དུ་ཐེབས་རྗེས་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ནས་༡༩༩༩ བར་ཀ་སྤྱུག་དུ་
ཆོང་དོན་སྤྱི་བྱུག་ཀྱི་བྱགས་འགན་བཞེས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་ཐུག་རྟེན་གསུ་
ལུ་ཁང་སྤྱུག་དུ་ཡོད་འདུག དེ་བཞིན་བཅན་བྱོལ་ནང་གི་བོད་མིའི་གཞིས་
ཆགས་དང་པོ་མའི་སོར་སྤྱི་ལ་ཁོ་བ་ལུགས་བསམ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་གྱི་
མཛད་འགན་བཞེས།

༡༩༩༩ ནས་༡༩༩༩ བར་སྐྱང་དོག་བོད་གཞུང་སྐྱ་ཆབ་དོན་གཅོད་

གྱི་མཛད་འགན་བཞེས།

ཕྱི་ལོ་༡༧༥༩ ཅམ་ནས་དགུང་ནིའི་བཟ་དང་བསྐྱུན་བསྐྱུན་མནར་གྱིས་

མཐར་༡༧༥༥ ལོར་བཞུགས་སྐར་དྲམ་ས་ལར་སྐྱ་གཤེགས་།

དམ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྐྱ་སྤྱི་ཁྱོན་བསྟོམས་ལོ་ངོ་ ༩༩ ཅམ་གྱི་རིང་པོད་

གཞིས་བྱེས་གཉིས་གྱི་ནང་པོད་གཞུང་མང་གི་ཞབས་འདེགས་སྐྱ་གཞོ་ཆེ་བསྐྱེད་
དང་ཞུས་གནང་སྐབས་བཙན་བྱོལ་པོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐྱོ་སྐྱ་
ཁང་ནས་༡༧༧༦ ཟླ་༥ ཆོས་༡༠ ཉིན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྗེས་བློས་གནང་དང་
སྐྱགས་ལེགས་སྐྱིས་རྗེས་བློས་ལེགས་འབྱེད་ཀྱི་སྐྱལ་འདི་ནང་མཉམ་འབྱུང་ཞུས་ཡོད་
ལགས་པ་བཅས།

༥༥། སུད་སི་ལང་ནའོ་ཁུལ་བཙའ་བཞུགས་གྲུས་པའི་གཅེན་མོ་བདེ་ཁང་བཟླ་གིས་
དཔལ་སྟོན་ལགས་གྱི་སྐྱ་རྒྱ་སྐྱ་ས་པ་བདེ་ཁང་སྐྱོ་བསོད་ནམས་བསྐྱུན་འདིན་མཆོག་
ནས་ཀྱང་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་འབྲས་རྒྱོང་ས་ཁུལ་པོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁོངས་སྤྱི་
ཆོགས་ཞབས་ཞུ་དང་། དེ་བཞིན་སུད་སིར་པོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཐོག་མར་

ཚུགས་སྐབས་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་གྱི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་ལོ་ངོ་ཁ་ཤས་
རིང་ས་གནས་ཁག་གཅིག་གི་གཞིས་འགོའི་རྒྱགས་འགན་ཡང་བཞེས་ཁྱོད་ཡོད་
འདུག

༥༦། རྒྱ་གར་མའི་མོར་སྤེལ་གོ་བ་ལུགས་བསམ་གཞིས་ཁྱོད་ན ཁང་ཨང་༤༤
ནང་གནས་གྲུས་པའི་གཞུང་མོ་ཆེ་རིང་གཡང་སྤྱིད་ལགས་གྱི་སྐྱ་རྒྱ་འདམ་དབྱངས་

དོན་གྱི་ལགས་ཀྱིས་སྒྲག་བསམ་མེས་ལུར་ཆེ་བསྐྱེད་ངང་བཙན་བྱོལ་བོད་
གཞུང་མང་གི་ཞབས་འདེགས་རི་ཞུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྡུས་གཤམ་དུ་འགོད་
ལུལ་བྱ་རྒྱུར།

❖ བྱི་ལོ་ ༡༩༤༡༡༡༡༡ ནས་ ༡༩༤༣༡༠༡༡ བར་ལོ་གཅིག་
རིང་མའི་སོར་ལུགས་བསམ་གཞིས་གྲོང་གཉིས་པའི་སྤྱི་མིའི་འགན་
ལུར།

❖ བྱི་ལོ་ ༡༩༤༤༡༡༡ ནས་ ༡༩༤༤༡༡༡༡ བར་ལོ་ངོ་གཅིག་
གི་རིང་གོང་གསལ་གཞིས་གྲོང་གཉིས་པའི་མཉམ་སྤྱེལ་ཆོང་ཁང་གི་ཆོང་
པའི་འགན་ལུར་ཞུས་ཏེ་རྩིས་ཆད་སོགས་གང་ཡང་ཐོན་མེད།

❖ བྱི་ལོ་ ༡༩༤༥༡༡༡༡ ནས་ ༡༩༤༥༡༡༡༡ བར་ལོ་ངོ་
བཞིའི་རིང་མའི་སོར་ལུགས་བསམ་མཉམ་སྤྱེལ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་
ཀྱི་ཆོགས་མིའི་འགན་ལུར།

❖ བྱི་ལོ་ ༡༩༥༡༡༡༡ ནས་ ༡༩༥༡༡༡༡ བར་ལོ་ངོ་ ༥
ཟླ་གངས་བཞི་ཙམ་རིང་གོང་བཞིན་མའི་སོར་ལུགས་བསམ་མཉམ་སྤྱེལ་
འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མིའི་འགན་ལུར།

❖ བྱི་ལོ་ ༡༩༥༡༤༡ ནས་ ༡༩༥༡༤༡ བར་ལོ་ངོ་གཅིག་
གི་རིང་མའི་སོར་ལུགས་བསམ་གཞིས་གྲོང་གཉིས་པའི་སྤྱི་མིའི་འགན་
ལུར་བ་བཙས་།

ས་བཅད་བཞི་པ།

༥༥། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༠ ཐམ་པ་ནས་བརྒྱུད་བཅན་ཕྱོད་པོ་ད་གཞུང་སྐྱེ་ངལ་ཆེ་བའི་
སྐབས་ཞབས་འདེགས་ལྷན་གནང་མཁན་གྱི་ཞུ་བ་རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་ཆེ་མ་ཐེན་
པ་ནས་པར་ "གུས་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་ཆབས་ཅིག་སྟོན་ལམ་དང་རྗེས་དྲན་ཞུ་
སྟངས་ཁོང་ནས་པའི་མཚན་གཞུང་གཤམ་གསལ།

ཨང་། མཚན་གནས།

- ༡། བཀའ་མོན་གྱི་རྩུང་རྩུང་ཁང་ངག་དབང་དགེ་ལེགས།
- ༢། བཀའ་རྩུང་སྤེལ་ཤར་བཟུང་མཐར་པ།
- ༣། བཀའ་རྩུང་ཤན་ཁ་འགྱུར་མེད་སྟོབས་རྒྱལ།
- ༤། བཀའ་རྩུང་དགའ་བྲང་སྟོ་བཟང་རིག་འདྲིན།
- ༥། བཀའ་རྩུང་པ་ལྷ་རྩུབ་བཟུན་ཡོན་ཏན།
- ༦། བཀའ་རྩུང་ཐུབ་བཟུན་ནོར་བཟང་།
- ༧། བཀའ་རྩུང་ལྷང་ཆོས་ཆེ་རིང་མགོན་པོ།
- ༨། བཀའ་མོན་གྱི་རྩུང་ཀུན་བདེ་སྤྱི་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན།
- ༩། བཀའ་མོན་གྱི་རྩུང་དབང་འདུད་དོ་རྗེ།
- ༡༠། བཀའ་རྩུང་བྱེ་གཞོང་ཆེ་དབང་རྟ་མགྱིན།
- ༡༡། བཀའ་རྩུང་སྤང་རིང་འདྲིགས་མེད་བསམ་གཏན་དབང་པོ།
- ༡༢། བཀའ་རྩུང་དཔལ་ཆོས་ཐུབ་བཟུན་ཉིན་འཁྲུང་།
- ༡༣། བཀའ་རྩུང་སྐྱུ་གླ་ཐུན་ཆོགས་བགྲལིས།
- ༡༤། བཀའ་རྩུང་ཨ་ལག་བཟུན་འདྲིན་དཔལ་འབར་

- ༡༥། བཀའ་བྱུང་ལྷ་མོ་ཆེ་རིང་།
 ༡༦། སྤྱི་བྱུང་འོས་བསྐྱེའི་འགན་འཛིན་བྱུང་པ་ཚུལ་གྱི་མས་བཟང་པོ།
 ༡༧། བཀའ་བྱུང་ཟླ་བ་ཆེ་རིང་།
 ༡༨། ར་ས་པོད་བྱིས་དབུ་འཛིན་བྱུང་པ་ཡབ་གཞིས་ལྷ་སྐྱ་ཆེ་རིང་སྒོལ་ལ།
 ༡༩། ལྷི་ལི་པོད་གཞུང་སྐྱ་ཚབ་དོན་གཅོད་བྱུང་པ་དང་པོ་ལྷ་སྐྱ་བ་པ་དབང་
 ཡུག་བདེ་ལྷན།
 ༢༠། སུད་སི་དོན་གཅོད་བྱུང་པ་མ་སྐྱ་མཐོན་གཉེར་ཆེན་མོ་བ།
 ༢༡། བཀའ་སྒྲོན་ཡུག་རོགས་བྱུང་པ་རྒྱས་སྒོང་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་རིང་།
 ༢༢། པོད་གཞུང་རྒྱོན་གར་དབུ་འཛིན་བྱུང་པ་མ་སྐྱ་བཀྲ་ཤིས་དབང་ཡུག
 ༢༣། མ་སྐྱ་རི་པོད་བྱིས་དབུ་འཛིན་བྱུང་པ་དང་པོ་བྲུང་རིང་རིན་ཆེན་སྒོལ་ལ།
 ༢༤། ཉི་ཉོང་དོན་གཅོད་བྱུང་པ་སྐྱ་ག་ཆེར་བྱུང་བསྐྱན་འཛིགས་མེད་མོར་བྱ་
 རིན་པོ་ཆེ།
 ༢༥། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་མཁའ་རྩུང་རག་དབང་དོན་གྲུབ།
 ༢༦། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ།
 ༢༧། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བྱུང་བསྐྱན་སངས་རྒྱས།
 ༢༨། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་ར་སྐྱོད་ཚུ་དབང་སྐལ་སྐྱུ།
 ༢༩། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བར་གཞིས་རག་དབང་བསྐྱན་སྒྲོང་།
 ༣༠། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ།
 ༣༡། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་མ་བྱ་ཆེ་དབང་འགྱུར་མེད་
 ༣༢། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་དཀོན་མཆོག་བསམ་གཏན།

- 356

༥༣། བོད་གཞུང་བདེ་ལེགས་སྒྲུབ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སྤྱི་བུར་རི་ཅ་ཚེ་དབང་
རིག་འཛིན།

༥༩། བྱང་འཕར་བུར་པ་སྤྱིད་སྤྱུག་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ།

༥༩། བྱང་བྱང་བུར་པ་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ།

༥༥། བྱང་བྱང་བུར་པ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ།

༥༦། བྱང་བྱང་བུར་པ་བྱར་བུ་མིད་མཐར།

༥༧། བྱང་བྱང་བུར་པ་བློ་བ་བཟང་དབང་ལྷུག།

༥༨། བྱང་བྱང་བུར་པ་བསྟན་དར།

༥༩། བྱང་གཞོན་བུར་པ་འགྱུར་མེད།

༦༠། གཞིས་འགོ་བུར་པ་བྱབ་བསྟན་ཉི་མ།

༦༡། བྱང་གཞོན་བུར་པ་དགེ་སྤྱོད་སྤྱོད་བསྟན།

༦༢། གཞིས་འགོ་བུར་པ་བསམ་གཏན་རྩི་རྩེ།

༦༣། གཞིས་འགོ་བུར་པ་བྱམས་པ་བརྩོན་འགྲུས།

༦༤། གཞིས་འགོ་བུར་པ་བྱུག་དམ་ཨོ་རྒྱལ།

༦༥། གཞིས་འགོ་བུར་པ་བར་འཚོ་རྩི་རྩེ་དོན་གྲུབ།

༦༦། ཕྱི་འཕེལ་ལས་བྱེད་བུར་པ་ཀུན་བཟང་དཔལ་འབྱོར། ༄་སྤྱི་བུར་༎

༦༧། གཞིས་འགོ་བུར་པ་རྩི་རྩེ་ཚེ་རིང་།

༦༨། གཞིས་འགོ་བུར་པ་ཚེ་དབང་རིག་འཛིན།

༦༩། བྱང་གཞོན་བུར་པ་བྱབ་བསྟན་འགྲོ་དོན།

༧༠། བྱང་གཞོན་བུར་པ་ཚེས་འཕེལ་བསོད་ནམས།

- ༧༡། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་དག་ལེགས་དར་རྒྱས།
 ༧༢། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་ཕག་རི་བ་དངོས་བྱུང་ཆེ་རིང་།
 ༧༣། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་ཆེ་རིང་ཆོས་འཕེལ།
 ༧༤། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་བྱམས་པ་ཡོན་ཏན།
 ༧༥། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར།
 ༧༦། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་།
 ༧༧། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་དངོས་བྱུང་ཆེ་རིང་།
 ༧༨། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་དགའ་གདོང་སློབ་བཟང་བསྟན་འདིན།
 ༧༩། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་བྱུང་བསྟན་ཟླ་བ།
 ༨༠། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་སློབ་བཟང་།
 ༨༡། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་ཁང་གསར་ཆེ་རིང་སྟོབས་རྒྱལ།
 ༨༢། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་སློབ་བཟང་བསྟན་དར།
 ༨༣། རྟ་སྟེང་མཉམ་ལས་འགན་འདིན་ལྷུང་པ་རབ་རྒྱས།
 ༨༤། རྟ་སྟེང་མཉམ་སྤེལ་ཆོང་ཁང་འགན་འདིན་ལྷུང་པ་རྟ་མགྲིན་ཆོས་འཕེལ།
 ༨༥། ཉམས་ཞིབ་ལས་བྱེད་ལྷུང་པ་བྱུང་བསྟན།
 ༨༦། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་ཨོ་རྒྱུ། ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་འགན་འདིན།
 ༨༧། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་དབང་དགའ་ཆང་ཆེ་རིང་བསྟན་དར།
 ༨༨། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་ཆོས་འབྱོར།
 ༨༩། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་སྟེན་པ་སྟོན་ཐར།
 ༩༠། ལྷུང་གཞོན་ལྷུང་པ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུད།

- ༧༡། རྩྭ་གཞོན་ཟུར་པ་ཟླ་བ་དར་ཀླུ།
 ༧༢། རྩྭ་ལས་ཟུར་པ་ཐང་སྤེ་ཕུན་ཚོགས་ནམ་ཀླུ།
 ༧༣། རོར་ཁྱིང་ཤིང་བཞོས་དགེ་ཆེ་ཟུར་པ་ཚོས་ཕུན་ཚོགས།
 ༧༤། སྤེ་འགན་ཟུར་པ་ཆེ་རིང་སྟོབས་ཀླུ།
 ༧༥། གན་རྩྭ་ཟུར་པ་བྱབ་བསྟན་ཆེ་རིང་།
 ༧༦། ཤེས་རིག་དབར་ཁང་འགན་འཛིན་ཟུར་པ་སྟོབ་བཟང་ཚོས་འཕེལ།
 ༧༧། ལས་བྱ་ཟུར་པ་བཟླ་ཤིས་ཆེ་རིང་། ༼སྟོབ་བཟླ་ཤིས༽
 ༧༨། བདེ་སྦྱང་ལས་བྱ་ཟུར་པ་མགོན་པོ།
 ༧༩། གཞོན་རྩྭ་ཟུར་པ་བྲེ་སྦྱང་ཆེ་རིང་།
 ༡༠༠། གན་རྩྭ་ཟུར་པ་བསོད་ནམས་བཟླ་ཤིས།
 ༡༠༡། སྦྱ་སྦྱང་ཟུར་པ་རག་དབང་ཉི་མ།
 ༡༠༢། སྦྱ་སྦྱང་ཟུར་པ་བསྟན་པ།
 ༡༠༣། ལས་བྱ་ཟུར་པ་བསོད་ནམས་དབང་འདུད།
 ༡༠༤། ལས་བྱ་ཟུར་པ་ནམ་ཀླུ།
 ༡༠༥། ལས་བྱ་ཟུར་པ་ཕར་རྒྱབ་བསོད་ནམས་བག་གྲོ་
 ༡༠༦། ལས་བྱ་ཟུར་པ་སྟོབ་བཟང་བསམ་བློ། མ་བྱན་ཆེ་མོ་བ།
 ༡༠༧། ལས་བྱ་ཟུར་པ་མིག་དམར་དབང་འདུད།
 ༡༠༨། ལས་བྱ་ཟུར་པ་བྱབ་བསྟན་ཚོས་གྲགས།
 གུས་རང་གི་རྒྱས་མངའ་དང་གང་བླན་བླན་ཐོག་ནས་གོང་དུ་སྦྱ་ཆེ་མ་ཟེན་
 པའི་གཞུང་ཞབས་ནམ་པའི་མཆན་གཞུང་འགོད་འབུལ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་

གོང་དུ་མ་འཁོད་པའི་གཞུང་ཞབས་རེ་བྱང་ཏེ་ས་པར་དུ་ཡོད་མིད་པར་བཞིན་ཁོང་
 ནམ་པའི་མཚན་འགོད་འབུལ་ཞུ་བྱུང་མ་ཁོང་བས་བྱུལ་བཞུགས་ནམ་པར་བཟོད་
 གསོལ་དང་ཆབས་ཅིག་ནམ་འགལ་མི་བཞེས་པ་ཞུ་བཞིན་ཡོད་ལགས།།

༥༡། བཅན་ཁྱོལ་པོད་གཞུང་སྐྱུང་ལ་ཆེ་བའི་སྐབས་སྐབས་ཁྱོ་ཆེ་བསྐྱེད་དང་ཞབས་
 འདེགས་ཞུས་གནང་མཁན་གཤམ་གསལ་གཞུང་ཞབས་བསྐྱེས་ཡོལ་འཛོལ་བཞུགས་
 ནམས་ལ་གྱས་པས་གྱས་འཛམས་དང་འབྲེལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཞུ་བྱ།

ཨང་། མཚན་གནས།

- ༡། ཁྱིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་བྱུར་པ་ཕུན་པ་ཁྱོ་བཟང་དར་བྱས།
- ༢། ཁྱིམས་ཞིབ་པ་བྱུར་པ་ཞེ་པོ་ཁྱོ་བཟང་དར་བྱས།
- ༣། ཁྱིམས་ཞིབ་པ་བྱུར་པ་མདོ་སྐགས་བསྐྱན་འདྲིན།
- ༤། ཁྱིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་བྱུར་པ་བྱུང་བ་ཁོད་ནམས་བཟང་པོ།
- ༥། ཁྱིམས་ཞིབ་པ་བྱུར་པ་ཁོང་རེ་ཆང་ཁྱོ་བཟང་མཁས་བྱུབ།
- ༦། ཁྱིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་བྱུར་པ་གྲེས་ནང་ནམ་བྱུལ་ཆེ་རིང་།
- ༧། ཁྱིམས་ཞིབ་པ་བྱུར་པ་ཨ་ཁྱེས་ཆང་བྱུབ་བསྐྱན་བཀྲ་ཤིས།
- ༨། བཀའ་ཁྱོན་ཁྱི་བྱུར་འདྲུ་ཆེན་བྱུབ་བསྐྱན་ནམ་བྱུལ།
- ༩། བཀའ་ཁྱོན་ཁྱི་བྱུར་སྐལ་བཟང་ཡི་ཤེས།
- ༡༠། བཀའ་ཁྱོན་ཁྱི་བྱུར་ཁོད་ནམས་སྟོབས་བྱུལ།
- ༡༡། བཀའ་ཁྱོན་ཁྱི་བྱུར་བསྐྱན་འདྲིན་ནམ་བྱུལ།
- ༡༢། བཀའ་བྱུར་ས་འདྲུ་རིན་ཆེན་དོན་བྱུབ།
- ༡༣། བཀའ་བྱུར་འདྲིགས་མེད་ལྷན་བྱུབ་རིན་པོ་ཆེ།

- ༡༩། བཀའ་བྱུང་གྱི་རི་ཕྱོ་ཕྱོས་ཀྱིས་མཆན།
 ༡༩། བཀའ་བྱུང་བསམ་མཁར་དབྱངས་སྒྲིད།
 ༡༩། བཀའ་བྱོན་ལས་ཐོག་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་། རྩོམ་བཀའ་བྱུང་།
 ༡༩། བཀའ་བྱུང་བློ་བཟང་ཉི་མ།
 ༡༩། བཀའ་བྱུང་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུད།
 ༡༩། སྤྱི་བྱུང་འོས་བསྟུ་འི་འགན་འདྲིན་བྱུང་པ་དགོན་ཤར་དོ་རྩེ་དབྱ་འདུལ།
 ༢༠། སྤྱི་བྱུང་འོས་བསྟུ་འི་འགན་འདྲིན་བྱུང་པ་བཀྲ་ཤིས་ཁང་ནས་ཀྱིས་དོ་རྩེ།
 ༢༡། སྤྱི་བྱུང་འོས་བསྟུ་འི་འགན་འདྲིན་བྱུང་པ་ངམ་བྱུང་བཀྲ་ཤིས་ཐུན་ཆོག་གས།
 ༢༢། སྤྱི་བྱུང་ཆེ་རྩ་ར་བ་བསྟན་འདྲིན་ཆོས་ཉིད།
 ༢༣། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་དོ་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ།
 ༢༤། བཀའ་བྱུང་བྱུང་པ་དགའ་གདོང་བསྟན་འདྲིན་དབང་གས། རྩོམ་བཀའ་
 གདོང་སྤྱི་བསྟུ་ཤིན།
 ༢༥། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བསྟན་འདྲིན་ཕྱོ་བཟང་།
 ༢༦། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་ཁམས་སྤྱི་ལ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྱུལ།
 ༢༧། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་སྤྱི་དབྱང་དབང་དོན་གྱུལ།
 ༢༨། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་ཀྱིས་མཆན་ཆོས་ཐུན།
 ༢༩། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བློ་བཟང་སྤྱིན་པ།
 ༣༠། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་།
 ༣༡། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བློ་བཟང་ཀྱི་མཆོ།
 ༣༢། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བཀྲ་ཤིས་སྟོ་བས་ཀྱིས།

- ༩༩། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བཅོལ་ན་མས་རབ་བརྟན།
 ༩༩། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་རིན་ཆེན་དར་ལོ།
 ༩༥། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བྱམས་པ་སྐལ་ལྷན།
 ༩༦། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཆོན།
 ༩༧། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་ཆེ་རིང་བཀྲ་ཤིས།
 ༩༨། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དོན་ལྷབ། རྒྱུ་ཁྱིམ་ཞིབ་
 འགན་འཁུན། །
 ༩༩། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་དངོས་ལྷབ་ཆེ་རིང་།
 ༡༠། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ།
 ༡༡། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་ནམ་རྒྱལ་ལྷ་ལོ་སྐྱུ་ལྷ།
 ༡༢། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་མཁའ་འགྲོ་ཕྱག་མཛོད་ཆང་།
 ༡༣། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་ཏེ་དོར་བྱུང་བསྟན་ཕྱན་ཆོགས།
 ༡༤། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་ནམ་ཆེན་དག་དབང་འཕེལ་རྒྱས། དེང་གིས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ།
 ༡༥། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་སྐལ་བཟང་དབྱངས་སྒྱིད་སྐྱུ་ལྷ། དེང་བཀའ་ཐོན་ལས་ཐོག
 ༡༦། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་རིང་། དེང་བཀའ་ཐོན་ལས་ཐོག
 ༡༧། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་འབྱོར་ཆུང་དངོས་ལྷབ། དེང་བཀའ་ཐོན་ལས་ཐོག
 ༡༨། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་ཆེ་རིང་དོན་ལྷབ། དེང་བཀའ་ཐོན་ལས་ཐོག
 ༡༩། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བསམ་མཁའ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ།
 ༢༠། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་བདེ་ཤར་ཆེ་རིང་དོན།
 ༢༡། བྱང་ཆེ་བྱུང་པ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་

༥༣། རྩེ་ཆེ་ཟུར་བ་པད་མ་དག་འདུལ་ཅིང་།

༥༩། རྩང་ཆེ་ཟུར་པ་དག་དབང་ཚུལ་གྱིས་ས།

༥༩ རྒྱུང་ཆེ་ཟུར་པ་པ་སངས་ལོར་བྱ།

༥༥། ཡུང་ཆེ་ལུང་པ་ལྷོ་བཟང་ཆེ་ཡིང་།

༥༦། སྒྲུང་ཆེ་ཟུར་པ་ཆེ་མིང་དོན་གྲུབ།

༥༥། ལྷ་མོ་རྒྱུད་པ་འདམ་དཔལ་ཚོས་བཟང་། དེར་དབྱས་འོས་བསྐྱེ་ལས་
ཁང་དང་གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐོ་རྒྱུ་ཁང་བཅས་ཀྱི་འགན་འཁུན་
གཅིག་ཕྱོད།

༥༩། མདའ་ཟུར་ནྟམ་གྱི་ལ་དབང་འདུད།

༥༩། བདེ་ལུང་ཉི་མ་བཟང་པོ།

༤༠། མདའ་ཟུར་ངག་དབང་བསྟན་པ།

༤༡། བདེ་ལྷན་གྱི་འཕྲིན་ལས།

༤༣། བདེ་ལྷན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར།

༤༩། བདེ་ལུང་གུན་དགའ་དོ་རྩེ།

༤༧། བཏམ་བྱར་འཇམ་དབྱངས་ཆེ་རིང་།

༦༥༡ བཤའ་བྱུང་ལེགས་པའོད་

༦༦། མདའ་ཟུར་དཔལ་འབྱོར།

७२। सुद'अधर'सुम'प'क्षे'क्षे'श'क्रुवा'बक'का।

༦༩ རྒྱལ་ལམ་ལྷན་པ་ཁྱེད་ཀྱི་མཁུ་ལྷན་གྱི་མཁུ་

༦༧' རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་དུ་བཞུགས་པ་བསྟན་རྒྱུ་རེད།

- ༥༠། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་བདེ་སྒྲིད་མཁམ་གྲུབ།
 ༥༡། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་བྱམས་པ་ཚོས་འགྱུར།
 ༥༢། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་པ་སངས་དོན་གྲུབ།
 ༥༣། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་མི་འགྱུར་དོན་ཐེ་བསམ་མཁམ།
 ༥༤། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་མིང་གི་རབ་བརྟན།
 ༥༥། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་དོན་གྲུབ་ཚོས་འཕེལ།
 ༥༦། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་ར་མ་ཚང་ཚོས་འགྱུར་དཔལ་ལྷན།
 ༥༧། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་མཐུ་སྟོབས་དོན་ཐེ།
 ༥༨། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་ཚུ་སྒྲིང་དག་དབང་ཐུབ་བརྟན། དེང་ཆེས་མཐེའི་
 ཁྲིམས་ཞིབ་པ།
 ༥༩། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་ཚོ་བརྟན་འགྱུར་མེད།
 ༦༠། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་དོན་ཐེ།
 ༦༡། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་དག་དབང་ནམ་རྒྱལ།
 ༦༢། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་དག་འཕེལ་སྟེན་ལྷན་དོར། དེང་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་གི་འགན་འཛིན།
 ༦༣། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་སྟོ་བཟང་མཐམ་འདོད།
 ༦༤། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་སྐལ་བཟང་དབང་ཐུག།
 ༦༥། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་བྱམ་གྱིས་ཚོས་དར།
 ༦༦། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་དབང་ཐུག་དོན་ཐེ།
 ༦༧། རྒྱུང་འཕམར་རྒྱུར་པ་སྐལ་བཟང་གཡུ་རྒྱལ།

- १११ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱན་དགའ།
 ११༢ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་བཀྲ་གིས་ནམ་རྒྱལ།
 १०༩ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་བཀྲ་གིས་རྒྱལ་མཚན།
 ११༥ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་འཆི་མེད་དོ་རྩེ།
 ११༦ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་འཕྱིན་ལས་འོད་ཟེར།
 ११༧ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།
 ११༨ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་སངས་རྒྱས་ཆེ་དབང་།
 ११༩ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་སངས་ཆོས་འབྱོར།
 १२༠ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་ནམ་རྒྱལ་དབང་འདྲུད་འབའ་བ།
 १२༡ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་རྟ་མགྲིན་དབང་རྒྱལ་པདའ་གཞིས།
 १२༢ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་གྲོང་སྐད་ཆང་བཀྲ་གིས་ཆེ་རིང་།
 १२༣ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་འབྲི་ཆེ་རག་དབང་རིན་ཆེན།
 १२༤ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་ཉོར་བྱ་དོན་བྱུབ།
 १२༥ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་འོག་མ་ཆང་སྐལ་བཟང་འཆི་མེད།
 १२༦ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་དགའ་དགའ།
 १२༧ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་གཡུ་ཐོག་མཆོ་སྒྲ་ལྟག་པ།
 १२༨ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་ཆེ་རིང་ཆོས་སྒྲོན།
 १२༩ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་རག་དབང་དོན་བྱུབ།
 १३༠ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་སྒྲ་སྒྲུབ་དོ་རྩེ།
 १३༡ རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱུར་པ་ཡུ་མེད་ནལ་ག

- ༡༠༩། རྩང་རྩང་རྩང་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་།
 ༡༠༩། རྩང་རྩང་རྩང་པ་སྐལ་བཟང་ཆེ་རིང་།
 ༡༡༠། རྩང་རྩང་རྩང་པ་སྐལ་བཟང་སྤྱན་ཚོགས།
 ༡༡༡། བོད་གཞུང་གློས་གར་དབྱ་འདྲིན་རྩང་པ་འཇམ་དབྱངས་ནོར་བུ།
 ༡༡༢། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་ཐོན་རྩང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འདྲིན།
 ༡༡༣། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་བྱབ་བསྟན་ཚོས་ལྷན།
 ༡༡༤། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་བྱམས་པ་ཚོས་འབྱོར།
 ༡༡༥། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་ཟླ་པ་བསམ་གཏན།
 ༡༡༦། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་སྟོ་བཟང་དོ་རྩེ།
 ༡༡༧། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་པ་སངས་ཆེ་རིང་།
 ༡༡༨། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་ཤེལ་གླིང་ཆེ་དབང་ནམ་རྒྱལ།
 ༡༡༩། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་སྟོན་གྲོང་སྟོ་བཟང་སྤྱན་ཚོགས།
 ༡༢༠། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་ཁང་གཅིག་འཇམ་དབྱངས་དབང་རྒྱལ།
 ༡༢༡། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་སྟག་ཤམ་ཚང་རིག་དག་འདྲོ་རྩེ།
 ༡༢༢། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་ཉི་མ་འབྱུག་རྒྱལ།
 ༡༢༣། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་བསོད་ནམས་ཚོས་འཕེལ།
 ༡༢༤། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་བྱམས་པ་བསྟན་འདྲིན།
 ༡༢༥། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་བསོད་ནམས་དབང་འདུས།
 ༡༢༦། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་རིན་ཆེན་སྤྱན་ཚོགས།
 ༡༢༧། རྩང་གཞོན་རྩང་པ་བདེ་ཤར་བསོད་ནམས་དབང་མོ་

- ११८। ལྷ་གཞིན་ལྷ་པ་རིན་ཆེན་ལྷ་ཆོགས།
 ११९। ལྷ་གཞིན་ལྷ་པ་ལྷོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས།
 १२०। ལྷ་གཞིན་ལྷ་པ་ལྷ་པ་ཆེ་རིང་།
 १२१। ལྷ་གཞིན་ལྷ་པ་ལྷོ་བཟང་ཡོན་ཏན།
 १२२। ལྷ་གཞིན་ལྷ་པ་ལྷོ་བཟང་ཆེ་རིང་།
 १२३। ལྷ་གཞིན་ལས་རོགས་ལྷ་པ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།
 १२४। ལྷ་གཞིན་ལས་རོགས་ལྷ་པ་ལྷོ་བཟང་དངོས་བྱུང།
 १२५। ལྷ་གཞིན་ལས་རོགས་ལྷ་པ་~~ལྷོ་བཟང་ལྷ་པ་ལྷོ་བཟང་ལྷ་པ་~~
 १२६। ལྷ་གཞིན་ལས་རོགས་ལྷ་པ་བར་འཛོལ་རིན་ཆེན་དབང་ཀླུ།
 १२७। ལྷ་གཞིན་ལས་རོགས་ལྷ་པ་ལྷོ་བཟང་ལྷ་ཆོགས།
 १२८। ལྷ་གཞིན་ལས་རོགས་ལྷ་པ་ཆེ་རིང་བདེ་སྦྱིད།
 १२९। ལྷ་གཞིན་ལས་རོགས་ལྷ་པ་མཆོ་སྤྲུལ་སྦྱིད་སྤུལ་བཟང་ཆེ་རིང་།
 १३०। ལྷ་གཞིན་ལས་རོགས་ལྷ་པ་ལྷོ་བཟང་།
 १३१। ལྷ་གཞིན་ལས་རོགས་ལྷ་པ་རི་ལྷོན་ས་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ།
 १३२। ལྷ་གཞིན་ལས་རོགས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཀུན་དགའ་འཕྲིན་ལས།
 १३३। ལྷ་ཆོན་འགན་འཛིན་ལྷ་པ་དགའ་བྲང་ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
 १३४। ལྷ་ཆོན་འགན་འཛིན་ལྷ་པ་ཆེ་རིང་སྟོབས་ཀླུ།
 १३५। ལྷ་ཆོན་འགན་འཛིན་ལྷ་པ་སྤུལ་བཟང་གུར་།
 १३६। ལས་དོ་ལྷ་པ་སྤུལ་བྱུང་བསྟན་ཀུན་འཕེལ་
 १३७। ལས་དོ་ལྷ་པ་བསྟན་འཛིན་ཀླུ་མཆོན་

- ༡༤༩། སྒྲིང་བྱུང་པ་བཀྲས་བྱུང་དངོས་བྱུང།
 ༡༤༩། སྒྲིང་བྱུང་པ་སྒྲིན་པ་དོ་ཇེ། རྟེན་བཞེངས་དག་ཅེ།
 ༡༥༠། སྒྲིང་བྱུང་པ་བྱུང་བ་སྒྲིན་བཟོད་པ།
 ༡༥༡། ལས་བྱུང་པ་བཀྲ་གིས་དབང་འདུས།
 ༡༥༢། ལས་བྱུང་པ་བྱུངས་པ་ཀུན་མཁྲིན།
 ༡༥༣། ལས་བྱུང་པ་བྱུང་ཆུང་། ཁ་ལོ་བ།
 ༡༥༤། ལས་བྱུང་པ་ཀུན་དགའ། ཁ་ལོ་བ།
 ༡༥༥། ལས་བྱུང་པ་དབང་གཤམ། ཁ་ལོ་བ།
 ༡༥༦། ལས་བྱུང་པ་ཆུ་ཏོག་སྒོ་བཟང་ཅེ་དབང་།
 ༡༥༧། ལས་བྱུང་པ་ཆ་རོང་ལའོ་ཤར་པར་མ་ཆེ་རིང་།
 ༡༥༨། ལས་བྱུང་པ་རོང་པ་བྱུངས་པ་བསྒྲིན་འཛིན།
 ༡༥༩། སྒྲིང་བྱུང་པ་བསོད་ནམས་དོ་ཇེ།
 ༡༦༠། སྒྲིང་བྱུང་པ་སྒོ་བཟང་བསྒྲིན་འཛིན།
 ༡༦༡། ལས་བྱུང་པ་བྱུན་ཆོགས་ཆོས་གཤམ།
 ༡༦༢། ལས་བྱུང་པ་བྱུང་བ་སྒྲིན་མཁས་བཅུན།
 ༡༦༣། ལས་བྱུང་པ་ཆོགས་ཉིད་རྒྱ་མཚོ།
 ༡༦༤། ལས་བྱུང་པ་འཇམ་དཔལ་ཀུན་མཁྲིན།
 ༡༦༥། ལས་བྱུང་པ་བྱུང་བ་སྒྲིན་སྐལ་བཟང་།
 ༡༦༦། ལས་བྱུང་པ་ཆེ་རིང་དབང་འདུལ།
 ༡༦༧། ལས་བྱུང་པ་གཙང་ཏོག་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ།
 ༡༦༨། ལས་བྱུང་པ་གོ་པོ་ཆར་བཀྲ་གིས་ཆོས་ལྡན

༥༧། བོད་མི་ན་གཞོན་ནམས་ལ་གུས་པའི་རེ་འཕོད།

ཆང་མའི་དགོངས་མངའ་བཞིན་ད་ཆ་བཅན་ཕྱོལ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་མི་
རབས་དང་པོ་ཕལ་ཆེ་བ་སྐྱུ་ཆོ་ཕ་ཟེན་པ་དང་། མི་རབས་གཉིས་པ་ནམས་ནི་དགུང་
ལོ་མཐོ་པོ་ཐེབས་ཉིད་བཅས་ལ་བརྟེན་ཉི་དུས་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༧ ཟླ་༧ ཆོས་༡ ཉིན་མང་
གཙོའི་དུས་བྱམ་ཐེངས་༤༧ པའི་ཐོག་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་གཏམ་འཕད་ནང་
བྱགས་རེ་གནང་བ་ནི་བཞིན་ད་ཆ་བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲོད་མི་རབས་གསུམ་པའི་
ན་གཞོན་ནམས་ནར་མོན་ཉི་གནའ་དེང་དང་སྤྱི་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པ་ཡོད་མཁན་ནམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲར་ལེན་བྱུང་བའི་དུས་སུ་སློབས་ཡོད་སྟབས།
སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་དགོངས་དོན་ནི་
བཞིན་བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཆབ་སྲིད་དང་འཛིན་སྐྱོང་ཐོག་བྱགས་
འགན་སྐར་ལྷག་ཆེ་བཞེས་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་གོང་ཆོས་ཉིན་བོད་མི་མང་
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ནས་སྤྱི་ལུང་ལས་བྱེད་ནམ་པར་བྱགས་རེ་གནང་བ་ནི་བཞིན་
བོད་དང་བོད་མིའི་གནས་སྡངས་རྩ་བ་ལྷག་གཉན་འཕྲང་ནི་འདྲར་བྱག་ཡོད་པར་བསམ་
ཤེས་ཀྱིས་ཞབས་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ས་གནང་གལ་ཆེ་བའི་ཐོག་བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་
བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྤྱི་ག་གཞི་ཁག་ལ་བྱགས་སྐར་ཆེ་བཞེས་གནང་གལ་ཆེ་བའི་རེ་
སྐུལ་ལྟ་བཞིན་ཡོད་ལགས།

༥༨། བྱགས་རེ་བཀའ་བྲིན་གཉིན་ཉི་ཆེ་ལྟ་བུ།

➤ འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན། བོད་མིའི་སྤྱི་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་ནོར་
ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བྱགས་རེ་བཀའ་བྲིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་

གུས་རང་ལ་སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱ་རྒྱུ་ལི་གོ་སྐབས་ཏ་ཅང་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་མ་ཟད། ཆེ་འདིར་
 གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཡང་དག་པའི་ལམ་སྒྲོན་དུ་ཁྱིད་ལོག་
 བཅན་ཁྱོད་པོ་ད་གཞུང་མང་སྐྱེ་རལ་ཆེ་བའི་སྐབས་གུས་པར་ཞབས་འདེགས་ལྷ་
 རྒྱུ་ལི་གོ་སྐལ་ཏ་ཅང་བཟང་པོ་ཐོབ་པར་སྨིན་པོ་དགོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
 མཆོག་ལ་གུས་ཐུག་དང་འབྲེལ་གུས་པས་སྙིང་ཁོངས་རྩས་པའི་གཏིང་ནས་ཐུགས་
 རྗེ་བཀའ་ངེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

➤ གུས་པའི་ཕ་དམ་པ་བྲེ་སྤང་ནི་མ་མཆོག་དང་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་མཆོག་ནམ་
 གཉིས་དང་། ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་བཞིན་པའི་ཨ་མ་བསོད་ནམས་ལྷ་འཁྱིད་ལགས།
 དེ་བཞིན་གཅེན་མོ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་སྒྲོན་ལགས་བཅས་ཀྱིས་གུས་པ་ནང་གིས་ལྷ་
 ཐུག་དང་བཅས་པར་གང་ཅིའི་གཟིགས་སྒྲོང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་གནང་བུང་བར་སྙིང་
 ཁོངས་རྩས་པའི་གཏིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་ངེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

➤ གུས་པའི་གཙུང་མོ་ཆེ་རིང་གཡང་སྒྱིད་ལགས་དང་སྐྱེ་ཟླ་འཇམ་དབྱངས་དོན་
 ཐུབ་ལགས། དེ་བཞིན་གཙུང་པོ་སྐྱེ་ཞབས་བརྟན་འདྲིན་ཤེས་རབ་ལགས་བཅས་
 ཀྱིས་ད་བར་ཐུན་ཆོའི་ཨ་མ་བསོད་ནམས་ལྷ་འཁྱིད་ལགས་སུ་ཞབས་ལྷ་ཤིན་ཏུ་
 ལེགས་པོ་གནང་བར་གུས་པས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

➤ སྤྱི་ལོ་༡༩༦༠ ཐམ་པ་ནས་བཟུང་ད་བར་གུས་རང་རྒྱ་གར་ནང་པོད་མི་སྤྱི་
 མཚུངས་བཞིན་པོ་སོའི་ཕ་ཡུལ་གཉིས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲོད་རྒྱུ་ལི་གང་ཅིའི་གོ་སྐལ་
 བཟང་པོ་ཐོབ་བུང་བར་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་ཡོངས་ལ་སྙིང་དུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་
 བཀའ་ངེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

➤ གུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འགོད་དེབ་འདིའི་ནང་སྤྱི་སྟོན་བཞིན་ཐུང་བརྗོད་ཞིག་

དགོས་པ་ལྟར་གྲུས་རང་ཐོག་མར་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ཞུགས་པ་ནས་བརྒྱུད་ཐུགས་
 རྒྱས་ཡོད་པའི་བཅན་འབྲེལ་བོད་གཞུང་ཆེས་མཐོའི་སླེབས་ཞིབ་ཁང་གི་སླེབས་ཞིབ་
 པ་ཆེ་བ་བྲེས་ནང་སྟོན་མ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་མཆོག་ལ་རེ་སྐྱབས་ཞུས་དོན་ཇི་བཞིན་སྟོ་
 མཆོག་གིས་འདིར་གསལ་ཆེད་བརྗོད་གནང་འབྲེལ་བྱུང་བར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་
 རྗེ་བཀའ་དྲིན་མིན་དུ་ཆེ་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

➤ ཝེར་སྤྱིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་ཁང་གི་བདེ་དོན་རྒྱུར་པ་དང་། དེང་
 སྐབས་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་སྟན་ཆོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེའི་མཛད་འགན་བཞེས་བཞིན་པ་སྟོ་
 ཞབས་དོན་བྱུང་ལྟ་དར་ལགས་སུ་གྲུས་པས་ཐོག་མར་ལོ་རྒྱུས་འདི་འདྲ་ཞིག་འབྲི་
 འཆར་ཡོད་ལུགས་བརྗོད་སྐབས་ཁོང་ནས་མ་འོངས་པར་ལམ་སྟོན་བྱུག་རོགས་གང་
 ཐུབ་གནང་འཐུས་ཆོག་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་ཙམ་གྱིས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་
 རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

➤ ལོ་རྒྱུས་འདི་བཞིན་ཡིག་ཐོག་ཕབ་རྒྱུའི་ཐད་གྲུས་པ་རང་དོས་ནས་སློབ་གསུང་
 ༼ཀམ་སྤུ་ཏར་༽རྒྱུ་པ་ཡིན་ཅུང་། སློབ་གསུང་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཐད་
 གྲུས་པའི་བཟའ་ཟླ་བཅོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་སུ་དེ་སྔ་ཁོང་རང་ཨ་རིར་ལོ་
 གཅིག་གི་རིང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་སྦྱོང་དུ་བསྦྱོད་དེ་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་
 རེས་ལུགས་མཐུན་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱིར་ལོག་ཞུས་སྐབས་ཨ་རི་བོད་ཀྱི་ཐབ་ཅའི་
 ལས་ཁང་ནས་གསོལ་རས་གནང་བའི་འབྲུལ་བདེའི་སློབ་གསུང་༼ལེབ་ཀྲོལ་༽
 དེ་བེད་སྟོད་བུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཟང་ཐོབ་བྱུང་བ་མ་ཟད། གྲུས་རང་ལོ་རྒྱུས་འདི་
 བེས་སྐབས་བྲིམ་ཆང་གི་རྒྱན་ལྟན་ཞུ་སྟོན་གང་ཅིའི་ཐད་མཐུན་འབྲུར་གང་ཐུབ་གནང་
 བར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

➤ གུས་པའི་ཕྱོ་གན་པ་བསྟན་འདིན་ལྷ་སྟོན་ལགས་དང་། ཕྱོ་ཆུང་བ་བསྟན་འདིན་ཟླ་མངས་ལགས་ནམ་གཉིས་གྱིས་ལོ་ཤས་གོང་ནས་སོ་སོའི་རྒྱང་པའི་ཐོག་ལངས་བྱལ་སྟེ་ད་ཆ་པ་མར་བྱིན་གསོ་བྱལ་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་སྟན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་འདྲུག་སྟོང་ཞུ་བྱལ་སྟངས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སེམས་ཤུགས་སྒར་གནང་བར་སྟིང་དབུས་ནས་བྱགས་ཇེ་ཆེ་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

➤ གཞུང་ཞབས་བསྐྱེས་ཡོལ་ཁོངས་པོད་གཞུང་གི་དེ་ལ་རྒྱང་ཆེ་སྟག་རྟགས་སྟོ་གཤམ་པ་བསྟན་དར་མཆོག་ལ་གུས་པས་ཞུ་དག་གནང་སྟོང་ཡོང་བའི་རེ་སྐབས་ཞུས་དོན་བཞིན་སྟོ་མཆོག་གིས་བྱགས་འཁྱར་ཆེ་བཞེས་ངར་གུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ཐོག་ཡིག་ནོར་གྱི་ཡོད་མེད་བྱགས་ཞིབ་དང་ཆབས་ཅིག་བཀའ་བཅས་གནང་འོས་དེ་མཆིས་གནང་བར་སྟིང་ཐག་པ་ནས་བྱགས་ཇེ་ཆེ་ཞུ་བཞིན་ཡོད་ལགས་པ་བཅས།

➤ གུས་རང་ཐོག་མར་གྱི་ལོ་༡༩༧༠ ཟླ་༥ ཆོས་༡༥ ཉིན་བཅའ་བྱོལ་པོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ཞུགས་སྐབས་རང་ལོ་༣༠ ཡིན་པ་དང་། མཐའ་མ་གྱི་ལོ་༡༠༠༥ ཟླ་༡༠ ཆོས་༣༠ ཉིན་ཀས་ཡོལ་སྟ་བསྟར་དང་ཅད་གོངས་ཞུས་སྐབས་རང་ལོ་༥༩ ཡིན་ཅིང་། གུས་པར་སྦྱང་བའི་ཤེས་ཡོན་དམན་རྒྱུད་ད་ལན་ལོ་རྩ་སོ་སྟ་ལྷག་ཙམ་རིང་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ཞུགས་སྐབས་གང་ཅིའི་ཉམས་སྦྱང་ཐོབ་པ་ནི་གཤམ་གསལ་མཆོན་འཁོད་དབུ་འཁྱིད་ནམ་པའི་བཀའ་བྱིན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་སོང་ཁོང་ནམ་པར་གུས་བཅིའི་ངར་ནས་བྱགས་ཇེ་བཀའ་བྱིན་གྱི་དུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བཞིན་ཡོད་ལགས།

༡། ཆོས་རིག་བཀའ་བློན་སྟོ་ཀུན་བདེ་གླིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཆོན་དམ་པ་མཆོག་

༢། ཆོས་རིག་རྒྱང་ཆེ་སྟོ་རྒྱ་མཆོ་ཆེ་རིང་དམ་པ་མཆོག་

- ༩། ཚེས་རིག་ཏུང་ཆེ་སྟེ་བྱུང་བ་སྟན་མངས་རྒྱས་དམ་པ་མཆོག
 ༡། བལ་ཡུལ་སྟེ་ཚབ་དོན་གཅོད་སྟེ་དོན་བྱུང་ནམ་རྒྱལ་མཆོག
 ༥། ཤར་ཁུམ་བདེ་ལེགས་མྱིང་བཟོ་གཞིས་འགོ་འདྲིན་སྟེ་སྐལ་བཟང་འཇམ་
 དཔལ་མཆོག
 ༦། ཤར་ཁུམ་བདེ་ལེགས་མྱིང་མཉམ་སྒྲིལ་འགན་འདྲིན་རུ་གཉེར་དོན་དམ་པ་མཆོག
 ༧། ཀ་ཏ་པོད་གཞུང་ཡིད་ཆེས་དགེ་རྩེ་འགན་འདྲིན་སྟེ་ས་འདུ་ཆང་རིན་ཆེན་
 དོན་བྱུང་མཆོག
 ༨། ཀ་ཏ་པོད་གཞུང་ཡིད་ཆེས་དགེ་རྩེ་འགན་འདྲིན་སྟེ་ཆང་བྱིས་བྱུང་བ་སྟན་
 ཆེ་དཔལ་མཆོག
 ༩། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཁྲོན་སྟེ་བྱེད་གཞོང་ཆེ་དབང་རྟ་མགྱིན་དམ་པ་མཆོག
 ༡༠། དཔལ་འབྱོར་རྩུང་ཆེ་སྟེ་དགེ་འདུན་དགེ་ལེགས་དམ་པ་མཆོག
 ༡༡། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཁྲོན་སྟེ་ཆོ་བཟང་དར་རྒྱས་མཆོག
 ༡༢། དཔལ་འབྱོར་རྩུང་ཆེ་སྟེ་ཟླ་བ་ཆེ་རིང་དམ་པ་མཆོག
 ༡༣། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཁྲོན་བཀྲས་མཐོང་སྟེ་བསྟན་འདྲིན་ནམ་རྒྱལ་མཆོག
 ༡༤། དཔལ་འབྱོར་རྩུང་ཆེ་སྟེ་ཆེ་རིང་བཀྲ་ཤིས་མཆོག
 ༡༥། བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚོགས་གཙོ་མཁས་དབང་
 ཟམ་གདོང་ཆོ་བཟང་བསྟན་འདྲིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག
 ༡༦། བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ཚོགས་གཞོན་སྟེ་བྱེད་པ་མེད་ནམས་བཟང་པོ་
 མཆོག
 ༡༧། ཚོགས་རྩུང་སྟེ་བྱེད་བཀྲས་ཕུན་ཚོགས་དབང་འདུད་དམ་པ་མཆོག

- ༡༩༡ ཆོས་རིག་བཀའ་ཁྲོན་གི་ཉི་ཤོད་བཟང་བསྟན་འདིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག
 ༡༩༢ ཆོས་རིག་དྲུང་ཆེ་སྟེ་ཤོ་བཟང་མཁས་གྲུབ་མཆོག
 ༡༩༣ འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཁྲོན་སྟེ་བསམ་མཁའ་དབྱངས་སྦྱིད་མཆོག
 ༡༩༤ དཔལ་འབྱོར་དང་འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཁྲོན་རྒྱལ་སྟེ་ཤོ་བཟང་སྟན་
 བཀས་མཆོག
 ༡༩༥ རོར་སྒྲིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་ཁང་གི་རེས་སྟོན་པ་བཀའ་ཁྲོན་
 ཁྱི་རྩུང་སྟེ་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག
 ༡༩༦ རོར་སྒྲིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་ཁང་གི་དབུ་འདིན་ལྷམ་སྟེ་
 ཀུམ་ཡེ་ཤེས་མཆོག
 ༡༩༧ ཆོས་མཐོང་གི་ཁྱིམ་ཞེས་ཁང་གི་ཁྱིམ་ཞེས་པ་ཆེ་བ་གཉེས་ནང་སྟེ་ནམ་
 རྒྱལ་ཆེ་རིང་མཆོག
 ༡༩༨ ཆོས་མཐོང་གི་ཁྱིམ་ཞེས་ཁང་གི་ཁྱིམ་ཞེས་པ་ཨ་ཕྱེས་ཆང་སྟེ་བྱུང་
 བསྟན་བཀའ་ཤིས་མཆོག་བཅས། གོང་གསལ་མཆོན་གཞུང་འགོད་
 སྒྲུངས་ཀྱི་བང་རིམ་ཐད་ཀྱས་པའི་ལས་ཡུན་སྔ་ཕྱི་གཞིར་བརྩེད་འགོད་
 འབུལ་ཞུས་པ་ཡིན།
 ༢༠༡ ལུགས་རྩུང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཕུ་ཐེ་ལའི་འབྲེང་བ་ནས་རྩུར་འདོན་ཞུ་རྒྱུར།
 ལྷ་ཆོས་ལྷ་ཞོག་མི་ཆོས་བྱ་བཞག་ཀྱང་།
 ལམ་དུ་རྒྱག་པ་བསོད་ནམས་ལ་རག་པས།
 དཀོན་ཅིག་མཆོད་དང་དན་སྦྱོང་སྦྱིན་གཏོང་སོགས།
 ལེགས་བྱས་སྤྱི་ལ་བའི་ཆོགས་ཆེན་གསོག་པ་གནད།

ངན་ལ་མི་འཁང་སྤྲད་ནས་འགྱུར་བ་སྤྲོད།
བཟང་ལ་མི་བསྟོད་ཅིང་འགྱུར་ཤེས་པར་དགའ།
གང་གི་ཐོག་ཏུ་འབབ་པའི་གནད་མེད་པར།
གཞན་ཟེར་འབྲངས་པའི་ཞལ་སྤེ་གཅད་མི་རུང་།

སེར་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་ཟས་ནོར་གསོག་དགའ་བས།
བརྒྱ་བཞི་ག་སྟོང་འགྲུགས་སྤྱི་བྱམས་སྟོ་རྒྱ་བསྤྲོད།
བུ་ལ་ཉེས་སྤྱོན་བཤད་ན་རྗེས་སུ་ཕན།
རང་ལ་ཆེ་བསྟོད་སྤངས་ན་ནམ་ཡུགས་བྱིན།

གཉིན་ལ་རལ་སྤྱོད་ཆེས་ན་ནམ་ཡུགས་འཁོན།
བཅ་ལ་འབར་ག་ཆེས་ན་འཁོར་ཕལན་དགོན།
འཁོར་ལ་ཆེས་ཆེར་རྩ་བ་ན་སྤྲིང་སྒྲན་འཕྲག།
གྲོགས་ལ་རྩན་ཆེན་མང་ན་ཞི་བཞག་ཡོང་།

གཅེས་ནོར་འདོད་ཅན་མི་ལ་མི་སྟོན་གསང་།
ཚོད་མེད་ལ་གྲོས་ངན་སེམས་ཅན་ལ་སྟོ།
མི་གཏོད་སྤྲིང་གཏམ་ཁ་མང་ཅན་ལ་གསང་།
སྒྲ་བྱང་ཀུ་རེ་མི་བྱབ་ལ་བསྐྱམ་སྟོང་།

གྲོང་ཆེན་མངས་ན་གཉིན་ཡང་ཞེན་པ་ལྡོག་།།
གཞན་སྟུག་སྒྲིང་ཆེམ་མ་བྱེད་རང་ལ་འཁོར་།།
རང་སྒྲིད་མ་ངོམ་གཞན་གྱིས་དེ་ལན་འདྲེལ་།།
གྲོས་ཉེས་འགྲོད་ཐལ་མི་བྱ་ཕྱིན་ཆད་གཟབ་།།

དགོས་མེད་ཕོག་ཐུག་གཏམ་གྱི་དགྲ་པོ་འགྲུགས་།།
ཕ་རོལ་བསམ་པ་དྲོགས་ཕྱིར་ཡུན་དུ་སམས་།།
རང་མགོ་ཐོན་པའི་འཕུལ་ཅན་གྲུང་པོ་ཡིན་།།
ཆེན་པོར་སྤྲིབས་ཆེ་ཁེངས་དང་ང་རྒྱལ་སྤྲད་།།

དོན་མེད་ལས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རང་ངལ་ཡིན་།།
གསོད་བརྟུང་ངེས་པར་དགོས་ལ་སྒྲིང་མ་རྒྱུང་།།
འབབས་ངེས་ཁྲལ་དང་ལག་འདོན་ཡངས་མི་འདུག་།
དགོས་མེད་འབངས་རྣམས་མནར་བའི་ལས་མི་བྱེད་།།

གར་ཆད་ལག་དུ་མི་ལེན་སྒྲངས་ཕྱིན་ཆད་།།
ཞི་དག་ཐབས་གྱིས་བྱ་བ་མཐའ་དུ་ཐོན་།།
ཟེར་ཆད་བདེན་པར་མི་འདོན་དབྱེད་དར་གྱིས་།།
ཁམས་ཞིམ་མིར་བྱིན་ལོར་བཟང་རང་གིས་ཆོངས་།།

ཆེ་བ་ཆེ་བྲེར་མ་མཁས་ནམ་ཕུགས་དམའ།
གཏམ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པས་གཞན་ཁ་སྤྱུལ།
བག་ཐེབས་ངག་འཇམ་སྟན་པོས་སྒོ་བྱིད་ནས།
གཞན་མཚང་ཐབས་ཀྱིས་བྱས་ནས་ཆམ་ལ་འབེ།

གང་བཅོལ་གོ་ཆོད་བྱང་བ་བྲན་གྱི་རབ།
རྒྱན་དང་གཡོ་སྤྱི་མི་ཤེས་ནམ་ཕུགས་བྲིན།
ཁ་རྩུང་ལག་པ་གཙང་བ་ཡོན་ཏན་མཚོག།
བྱས་ཡུས་ཆེས་ན་ལས་ལ་ངོ་སོ་རྒྱུང་།

སྤྱིད་ལུག་ལེ་ལོ་བཏང་སྟོ་མས་དབང་སོང་ན།
ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་འགྲུབ་དཀའ་བས།
དལ་མེད་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་འབད་བྱས་ན།
ཆེས་ཆེར་དཀའ་བའི་ལས་ཀྱང་རྒྱན་གྱིས་འགྲུབ།

དབུལ་ཕོང་སྤྱི་རྒྱ་ཀུན་ལ་སྤྱིན་པ་གཏོང་།
ཉམས་ཐག་ནད་པར་གོས་ཟས་སྤྱན་གྱིས་བསྐྱུང་།
འཆི་ངེས་དྲུད་འགོ་གསོད་འོས་ནག་ཆེན་མི།
སྒོག་སྤྱི་མི་འཛིགས་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བྱ།

བཟོད་དགའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་འདི་ལས་སྦྲན་ཆད་དུ།
མི་ལྷོག་ཐར་པའི་ཁང་པར་འཇུག་པའི་ཐབས།
དགར་ནག་ལས་འབྲས་བསམས་ནས་སྒྲུང་དོར་དོས།
བསྐྱེད་པ་རྣམས་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱུར་པོ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཆོས་སྤྱིད་སྒྲུང་དོར་རང་ཉིད་ལ།
མི་ལྷན་ནེ་ཙའི་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆེག།
སྒྲུལ་མཁས་རྣམས་ཁྲིལ་ཡང་སྟོན་ཟླ་ལྟར།
ཆོས་དགར་མེམས་བཟང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད།

༦༡། གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུག་ཞུས་ཁག་ཅིག
མི་མང་ལངས་སྒྲུ།

༡། ཡོངས་ཤོག་མི་ཡོ་བཅུ་ལྷག་བར་དུ། ང་ཆོ་ཡི་ཤ་ཟད་རུས་ལ་མ་བྱུག་
བར། དག་པོས་བཙན་གཞོན་བཏང་བྱུང་།

༢། ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྷག་བཅུ་དྲུག་ཀྱི་ཡོང་། རྒྱལ་གཅིས་མི་མང་ལུ་
བྱུག་བཟོད་བྲལ་ཐབས་མེད་ཀྱིས་བདེན་པས་ཡར་ལ་ལངས་ཡོད།

༣། ཡོངས་ཤོག་ཡོངས་ཤོག་པོད་མི་རྣམས། འཛམ་གླིང་མི་མང་ང་ཆོའི་
རྒྱབ་དུ་ཡོངས་ཤོག་བདེན་པའི་དཔང་པོ་མཛོད་ཅིག

༤། པོད་ལྗོངས་བདག་གིར་སྦྱོང་བ། རྒྱུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཁོང་ས་
ཡིང་བཞིན་མོར་བྱ། གཞིས་བྱེས་པོད་མིའི་གཙོ་འཛིན།

༥། དག་པོ་བཤན་པ་ལག་དཔར། བཙན་རྒྱལ་རྒྱ་དཔར་པོད་རྣམས་མཐར་

བསྐྱོད་གཏོང་གི་ཡིན། རྒྱལ་གཅིས་མི་མང་ཡོངས་ཤོག

གསུམ་བཅུའི་དྲན་སྒྲུ།

རྒྱལ་ཁའི་སྒྲུ་དབྱངས་གསུམ་བཅུར་གསུམ་བཅུའི་དྲན་གསོ་འབུལ། ལོ་ངོ་༥༠ འགྲོ་
བའི་གསུམ་བཅུའི་ལངས་སྒྲུ་ལེན། བོད་མི་རྒྱ་དཔར་འོག་ནས། སླེར་ལངས་ཀྱིས།
རྒྱ་དཔར་བཅན་རྒྱལ་བོད་ནས་མཐར་བསྐྱོད་ཆེད། རྒྱལ་ཁའི་སྒྲུ་དབྱངས་གསུམ་
བཅུའི་དྲན་གསོ་འབུལ། ལོ་ངོ་༥༠ འགྲོ་བའི་གསུམ་བཅུའི་ལངས་སྒྲུ་ལེན།

རྒྱལ་ཁའི་རྒྱལ་དར་སྟོག་དར་སྒྲོས་བརྒྱངས་ཏེ། བོད་སྒྲོངས་ཁ་བ་ཅན་དུ་
ཅིས་མི་བསྐྱེདས། བོད་དུ་ཅིས་མི་འཇུགས། རྒྱལ་ཁའི་རྒྱལ་དར་སྟོག་དར་སྒྲོས་
བརྒྱངས་ཏེ། བཅན་འཇུལ་མའོ་ཅེ་ཁྲིམས་ཅིད། ལོ་རྒྱུས་ནམས་གཏོང་དུག་མི་བུའི།
སྤྱི་ཁག་དོན་མོས་བྱིས། རྒྱལ་ཁའི་རྒྱལ་དར་སྟོག་དར་སྒྲོས་བརྒྱངས་ཏེ། ལོ་ངོ་༥༠
འགྲོ་བའི་གསུམ་བཅུའི་ལངས་སྒྲུ་ལེན། ཕྱག་ན་པད་མོའི་གདུལ་ཞིང་། གངས་
སྒྲོངས་སུ། མི་རིང་པ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཡི། སླར་བྱོན་ཏེ། གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ངོ་
འཛོམས་དགའ་སྟོན་སར། ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁའི་སྒྲུ་དབྱངས་ཅིས་མི་ལེན།

བདེན་ཆེག་སྟོན་ལམ།

ཆད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་མངའ་ཞིང་། ཉམ་རྒྱུང་འགྲོ་ལ་བུ་གཅིག་ལྟར་
དགོངས་པའི། དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་སྐས་དང་སྟོབ་མར་བཅས། བར་ག་
གི་བདེན་པའི་སྒྲིང་ག་འདི་དགོངས་ཤིག། སྤིད་ཞིའི་གདུང་སེལ་ཡོངས་རྫོགས་
བྱུང་བའི་བརྟན། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཕན་བདེའི་དཔལ་དུ་རྒྱས། དེ་འཛིན་
མཁས་དང་བྱུང་བའི་སྒྲིས་བུ་ནམས། ཆོས་སྟོད་ནམ་བཅུའི་བྱུང་བ་འཕེལ་བར་མཛོད་

མི་བཟད་ལས་ངན་དག་པོས་ཡོངས་ནོན་པས། བར་མེད་དུ་ཁས་མནར་བའི་ཉམ་
ཐག་འགོ། བཟོད་དགའ་ནད་མཆོན་ཕུ་གའི་འཇིགས་པ་ཀུན། ཞི་ནས་བདེ་དགའ་
ཟུ་མཆོར་དབུགས་དབྱང་མཛོད།

ཁྱད་པར་གངས་རྒྱུངས་ཆོས་ལུན་སྒྲེ་འགོ་ནམས། ནག་ཕྱོགས་ལྷ་མོའི་
དབྱང་གིས་བཙེ་མེད་དུ། ངན་དགུ་འཛོམས་པའི་ཁྲག་དང་མཆི་མའི་རྒྱན། ལྷར་
དུ་ཆོད་པའི་ཐུགས་རྗེའི་མཐུ་དབྱང་སྒྲེད། ཉོན་མོངས་གདོན་གྱིས་སྒྲོས་པའི་བརྒྱང་
སྒྲོད་ཀྱིས། རང་གཞན་གཉིས་ཕུང་བགྱིད་པའི་སྙིང་རྗེའི་ཡུལ། མི་བསྐྱུན་སྒྲེ་བོའི་
ཆོགས་ནམས་སྒྲང་དོར་མིག་ ཡོངས་འཐོབ་བྱུམས་བཙེ་མཛོད་པའི་དཔལ་ལ་སྒྲོད།

རིང་ནས་སྙིང་དུ་བརྒྱག་པའི་འདོད་པའི་དོན། ཡོངས་རྗེགས་བོད་རྒྱུངས་
རང་དབང་གཙང་མའི་དཔལ། ལྷན་འབྲུབ་ཆོས་སྙིང་རྒྱང་འབྲེལ་དགའ་སྟོན་ལ།
སྒྲོད་པའི་སྐལ་བཟང་ལྷུར་བ་ཉིད་དུ་སྒྲོལ། བསྐྱུན་དང་དེ་འཛིན་ཆབ་སྙིང་རང་
རིགས་སྒྲང། གཅས་པའི་ལུས་སྟོག་ཡོངས་སྒྲོད་ཡོངས་བདེ་སྟེ། དགའ་བ་བརྒྱ་
ཕྱག་སྒྲུབ་པའི་སྒྲེ་བོ་ནམས། ལྷ་འཛིན་མགོན་དེས་ཐུགས་རྗེས་སྒྲོང་བར་མཛོད།
མདོར་ན་མགོན་པོ་སྐུ་རས་གཟིགས་དབང་གི། སྐས་བཅས་རྒྱལ་པའི་སྐུ་རྣམས་
གངས་ཅན་ཞིང་། ཡོངས་བརྒྱང་རྒྱ་ཆེན་སྟོན་ལམ་གང་མཛོད་པའི། འབྲས་བཟང་
དེང་འདིར་ལྷུར་དུ་འཆར་བ་གསོལ།

སྒྲང་སྟོང་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མཆོག་གསུམ་ཐུགས་
རྗེའི་མཐུ་དང་བདེན་ཆིག་སྟོབས། ལས་འབྲས་བསྐྱེ་མེད་བདེན་མཐུས་བདག་ཅག་
གི། བདེན་པའི་སྟོན་ལམ་གོགས་མེད་ལྷུར་འབྲུབ་ཤོག།

དཔའ་པོ་དཔའ་མོ།

རང་ཡུལ་དྲན་བཞིན་འདས་པའི་དཔའ་པོ་དཔའ་མོར།
བྱུགས་རྗེས་བྱུངས་ཤིག་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་།
པོད་མིའི་རང་དབང་བདེན་མཐའ་ལྟར་ཐོབ་ཤོག །གསུམ་བཅུའི་ཉིན་མོ་འདི་ནི།
པོད་མི་རང་དབང་འཐབ་ཚོད་ཆེད། །ཁེར་སྐྱེ་བྱི་བྲག་མང་པོས།
ལུས་སྟོག་ཕངས་མེད་སྟོས་པར། །དཔའ་པོ་དཔའ་མོའི་སྟིང་སྟོབས་ལ།
ཡིད་ལ་དྲན་ཞིང་གུས་བརྩི་བྱ། །གཞིས་ལུས་སྤྱན་ཟླ་ནམས་ནས།
ཟླ་སྟེའི་གདུག་རྩལ་འོག་ལ། །སྟིང་སྟོབས་ལྷུམ་པ་མེད་པར།
རང་བཙན་ལས་འགྲུལ་སྟེལ་བར། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་རང་ནས།
ཡིད་ལ་དྲན་བཞིན་གུས་བརྩི་བྱ། །གཞིས་བྱེས་ཆོལ་གསུམ་པོད་མི།
དོག་རྩ་ཆེག་སྒྲིལ་རང་ནས། །རང་བཙན་ལེན་པའི་འཐབ་ཚོད་ལ།
གོམ་བཟོད་མདུན་ནས་མདུན་དུ་བསྐྱོད། །དཔའ་པོ་དཔའ་མོའི་ལམ་སྟོན་ལ།
ཡིད་ལ་དྲན་བཞིན་གུས་བརྩི་བྱ།

༩༩། ༡༠། འདིའི་ནང་བཙན་བྱོལ་པོད་གཞུང་གི་ངོ་སྟོན་ལོ་རྒྱུས་སོགས་འགྲེལ་
བརྗོད་ནམས་གཤམ་གསལ་བྱུག་དེབ་དང་དྲ་རྒྱ་ཁག་ནས་བདུས་པ་ཡིན་

༡། པོད་གཞུང་ཕྱི་དྲིལ་སྟོན་ཁང་ནས་སྤྱར་ཐང་པར་ཁང་དུ་བསྐྱུན་གནང་
མཛད་པའི་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་ཐངས་སོ་གཉིས་པའི་ཡོངས་
བསྟོགས་འཕྲིན་དང་། བཀའ་སྟོབ་

༢། བཙན་བྱོལ་པོད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་ཀྱི་སྤང་དོར་སྒྲིག་གཞི་

- ༡། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་སྡོན་ཅིས་གསུང་བཤད།
- ༢། བོད་མིའི་རང་དབང་༢༠༠༤ ཟླ་༥ ཚེས་༡༠ འཁོད་པ།
- ༣། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ཟླ་༡༡ པའི་ཤེས་བྱ་གསར་ཤོག
- ༤། The official Web site of Tibetan Govt. In Exile
- ༥། DIIR Information Sheet (Booklet 2008)
- ༦། Tibetan Bulletin dated Sept.- October 2006.
- ༧། བོད་གཞུང་གི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ནས་བོད་ཀྱི་འབོད་སྐྱེའི་ལས་གཞིའི་ཆ་
ཤས་སུ་༢༠༠༩ ལོར་དཔར་སྐྱུན་ཞུས་གནང་བའི་དེབ་ཆུང་།
བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་དོ་སྟོན།
- ༨༠། བོད་གཞུང་སྡོན་ཅིས་ཁང་གི་དོ་སྟོན་དེབ་ཆུང་༡༩༩༩།
- ༨༡། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་གལ་ཆེའི་དྲིལ་བསྐྱུགས་ཡིག་ཆ་ལོ་༡༥
ཨང་༤ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ཕྱི་ཟླ་༤
- ༨༢། བོད་ཀྱི་དུས་བབ། ན་རམས་ལ། ༢༠༠༦།༥།༢༠ མི་སྡེ་དོ་སྟོན།
- ༨༣། གྲོས་ཚོགས་གསར་ཤོག་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༤ ཤོག་གངས་༡༠༡།༡༠༩

མཐུག་དོན་འཛམ་གླིང་གི་བདེ་ལྗོངས་དཔེ་ན། བོད་མིའི་ཆོས་སྤྱི་དགའི་སྤྱི་དབུ་
 འཁྲིད་ཐུན་མ་མཆིས་པ་སྤྱི་ནོར་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་དབུ་མཐུག་ཆོས་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྤྱི་ཆེ་
 ཞབས་པད་བསྐྱེད་བརྒྱུ་བརྟན་ཅིང་། ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐུག་དག་ལྟན་
 གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། འཛམ་གླིང་གི་བདེ་ལྗོངས་དང་། བོད་དོན་བདེན་མཐུག་
 ལྟར་དུ་གསལ་བའི་སྒྲོན་འདུན་ལྟ་བུ་བཅས། ཐུགས་གཞུང་ཞབས་པ་གྱིས་ཡོལ་
 དཔལ་འབྱོར་དུ་ཆེ་ལྟར་པ་ཕག་རི་བ་བདེ་ཤར་༼བྱེད་སྤྱི་དབུ་༽ ཆེ་རིང་དོན་ལྡན་
 བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༩༦ རབ་བྱུང་རི་ལྔའི་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༧ ཟླ་ ༡༠
 ཆོས་ ༡༡ ལ།། །།

Address

TSERING DORJEE DHESHAR

Retired Staff Quarter No. 12

Dekyiling Tibetan Colony, P.O. Kulhan, S.D. Road

DEHRADUN, UTTARKHAND PIN 248001 INDIA

Ph. No. +91-1352115044

Email: dheshar@yahoo.com

བོད་གཞི་རྒྱུ་

017-892 22328
Tel : (091-01892)22328
Fax : (091-01892)22457

གཞི་རྒྱུ་ཞབས་འདེམས་བསྐྱོད་ཁང་།

PUBLIC SERVICE COMMISSION
Central Tibetan Administration of H.H. the Dalai Lama

To Whom It May Concern:

This is to certify that Mr. TSERING DORJEE has been one of the senior staff members of the Central Tibetan Administration (CTA), the Tibetan Government in exile. He has served the CTA from 18. May 1970 to 30. Oct. 2003.

During his long service under this Administration, has undertaken various responsibilities at various capacities. As a clerical staff he has worked at the offices of Tibetan Settlement Chialsa in Nepal, Charitable Trust of H.H the Dalai Lama Calcutta and Cashier at the Department of Finance at Dharamsala in India (1970-1983).

With his sincere, dedicated and efficient service he has been promoted to various higher posts in the Headquarters in Dharamsala, as gazetted officer. He took up the post of Deputy Secretary at Department of Finance (1983-91), Secretary at the Tibetan Parliamentary Secretariat (1991-1997), Joint Secretary at the Department of Religion and Culture (1996), Additional Secretary and Secretary at the Department of Health (1996-2002) and Secretary of the Department of Finance (2002-2003) till his premature retirement. Thus he proved himself as one of the most dedicated and efficient senior officer of the Tibetan government in Exile.

To sum up he is a man of principle, morality, simplicity as a person and sincerely dedicated, honest, and highly responsible as an officer. With his vast knowledge and long experience, we are sure that he will be capable of handling any kind of job that comes in his way.

We wish him all the best:

Date: May 18, 2006

Nangsa Chodon (Mrs.)
SECRETARY

འདིམ་མ་ ༣༠༠ན་ ༠༩༡༩ལ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥

१२३४ ५६ ७८ ९० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

[illegible][illegible][illegible]

सं.सं.सं. ११११ सं. १ सं.सं.सं.सं.सं.सं.सं.सं. ११११ सं. १ सं.सं.सं.सं.सं.सं.सं.सं.

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥

2009 年 1 月 1 日 2009 年 1 月 1 日

[illegible][illegible]

1000 40 30 40

३०

အသံကောင်းအသံကောင်းနဲ့အသံကောင်းအသံကောင်း၊ အသံကောင်းအသံကောင်းနဲ့အသံကောင်းအသံကောင်း ၃၀၀၃ ခု ၁၀ နှစ် ၇ နှစ်၊

देवदत्तः ॥ १ ॥

[illegible]

མང་ཁྱིལ་ལ་སྒྲུབ་ནས།

CENTRAL TIBETAN ADMINISTRATION OF HIS HOLINESS THE DALAI LAMA
Gangchen Kyishong, Dharamsala-176215, Distt. Kangra, H.P INDIA

Gangchen Kyishong, Dharamsala-176215, Distt. Kangra, H.P INDIA

Phone: (01692) 2467

LIBRARY OF TIBETAN WORKS & ARCHIVES (LTWA)

DHARAMSALA, H.P. 176215 (INDIA)

(REGISTERED UNDER THE SOCIETIES REGISTRATION ACT XXI OF 1886.)

Ref.No: BP/92/54

August 17, 1992

GOVERNING BODY:

Chairman:
H.H. THE DALAI LAMA

Vice-Chairman:
PROF. BAUMHONG
RINPOCHE

Members:
MR. TENZIN GEYCHE
Secretary to
H.H. The Dalai Lama

MR. WANGDOL DOLJI
Former Kashag Minister

VEN. DOBOM TULKU
Director, Tibet House,
N. Delhi

MR. SHAM NARAYAN
Former Deputy Education
Advisor to the Govt. of India

MR. KALSANG YESHI
Kashag Minister

PROF. P.N. SHARMA
Retired Principal,
Government College,
Dharamsala

MR. GYATSHO TSHERING
Director, LTWA

**Representatives from
the Government of India:**

Deputy Secretary,
Ministry of Human Resources
Development

Director, Ministry of
External Affairs (N)

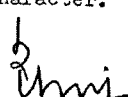
Director Finance Division
Ministry of Human
Resource Development

TO WHOM IT MAY CONCERN

This is to certify that when I was the Cultural Secretary and Assistant to the Minister (Kalon) of the Council of Cultural, Educational and Religious Affairs of His Holiness the Dalai Lama, Dharamsala, H.P., India, Mr. Teering Dorjee Dheshar volunteered at the Council, at a time when the exiled Govt. of H.H. the Dalai Lama was desperately in need of qualified personnels, as an organising Secretary from May 18, 1970, to July 18, 1972, sacrificing his opportunity of college education. He is strong both in Tibetan and English and possesses rich administrative experiences.

He is a devoted, hard working, dedicated and honest staff, and bears an exemplary moral character. I wish him all success in his life.

Gyatsho Tshering
Director

DIRECTOR
Library of Tibetan Works & Archives

SATA SWISS ASSOCIATION FOR TECHNICAL ASSISTANCE

संघ स्विस् प्राविधिक सहायता

SECTIONS:

SATA
SATA HANDICRAFT CENTERS
SWISS VOLUNTEERS

OFFICE:
EKANTA KUNA

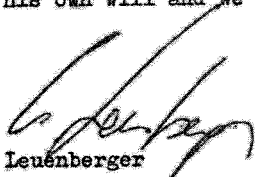
P. O. BOX 113
JAWALAKHES
KATHMANDU, NEPAL

PHONE: 21208
TELEGRAM: SATA

TO WHOM IT MAY CONCERN

This is to certify that Mr. Tsering Dorjee has been employed with Chialsa Multipurpose Cooperative Society Ltd., Chialsa-Solu No. 3 from July 1, 1972 until September 30, 1973 as accountant. Apart from accounting Mr. Dorjee did all correspondence and acted as Secretary of the Committee. Furthermore, he was teaching English in the night-school.

Mr. Tsering Dorjee is leaving his job on his own will and we wish him all the best for his future.

U. Leuenberger

In charge of Tibetan Projects.

Kathmandu, October 7, 1973

1220/UL/ts.-

3. નાથિ) જાણનાથી બેપુર નહીં બેપુર બેપુર નહીં... જો
 5. બેપુર નહીં બેપુર નહીં... જો... નહીં...
 6. બેપુર નહીં... જો...
 7. બેપુર નહીં... જો...

જાણના

જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...

જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...

જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...

જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...

જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...

જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...

જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...
 જો... જો... જો...

HIS HOLINESS THE DALAI LAMA'S CHARITABLE TRUST
16, ALLENBY COURT, 1/2, ALLENBY ROAD
CALCUTTA-20

Ref. _____

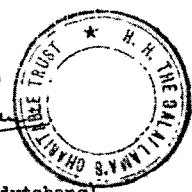
Date 15th. Nov. 1976

TO WHOM IT MAY CONCERN

This is to certify that Mr. Tsering Dorji Dheshar was appointed Secretary of His Holiness the Dalai Lama's Charitable Trust on 1st November, 1973. He was also given charge of the accounts as well. During his tenure of three years service with the Trust we have found him to be capable, devoted and most dedicated. He is a very conscientious person who recognised responsibilities and performed his duties to our complete satisfaction.

He is now transferred back to the Central Tibetan Secretariat in Dharamsala. We are sure he will be an asset to which ever department he works for and we wish him the very best for his future.

(Rinchen T. Sadutshang)
Managing Trustee

ཏཱལུ་ཐོན་པ་ལུ་ཤེས་པ་ལུ་ཤེས་པ་

Tel.: 2487

DEPARTMENT OF FINANCE

(Central Tibetan Administration of His Holiness The Dalai Lama)

Gangchen Kyishong,
Dharamsala - 176215
Himachal Pradesh
India.

18.9.92

TO WHOM IT MAY CONCERN

This is to certify that Mr Tsering Dorjee Dheshar worked for the Department of Finance as the Head Cashier from November 16, 1976 to July 30, 1983. Upon his promotion to the Deputy Secretary of this department, he had effectively handled the Finance & Accounts and the Internal Administration from August 1, 1983 till September 30, 1991.

I have enjoyed working with him for about 10 years. He is one of the most effective staff of our department, judged in terms of dedication, reliability, maturity of mind, co-operation etc.

At the time of my promotion as the Secretary of the Department of Finance, Mr Tsering Dorjee was picked-up and was placed in our Parliamentary Secretariat. I have had tried my best to advise our Administration to revoke his transfer from the Department of Finance, giving all my reasons, but in vain.

I wish him success in his life.

T. Tashi
Secretary

DEPARTMENT OF FINANCE
CENTRAL TIBETAN ADMINISTRATION
GANGCHEN KYISHONG
DHARAMSALA-176215 (H.P.)

Academy for Educational Development

AED

September 17, 1993

Tibetan Parliament In-Exile
Assembly Office
Dharamsala, H.P. Pin - 176215
India

Dear Sir:

This letter is to confirm the participation of Mr. Tsering Dorjee Dhashar on an international exchange project, entitled *Community Resource Development: A Project for Tibetan Professionals Residing in India*, for five public managers from the Tibetan community in India. The project was sponsored by the Office of Academic Programs for the Bureau of Educational and Cultural Affairs of the United States Information Agency (USIA), and was conducted for USIA by the International Education and Exchange Programs of the Academy for Educational Development (AED) from November 6 - December 9, 1988. It is our understanding that Mr. Dorjee was, at that time, the deputy secretary for the Paljor Office in Dharamsala.

It was my particular pleasure to direct this program for AED and to host the participants for dinner in my home on Friday, November 11, 1988. I know the enthusiasm I had for this project and the participants was shared by my staff program coordinator, Ms. Holly Van Fleet. She was fortunate enough to accompany the group during segments of the project in San Francisco, California, and New York, New York.

This special project was sponsored by USIA in response to the agency's particular interest in the Tibetan community in India. However, it is not the custom of the Office of Academic Programs to award certificates to program participants. As well, the USIA officials responsible for the project are no longer with the agency. I trust, therefore, that you will accept my assurances, along with other documentation Mr. Dorjee has provided, as adequate evidence of his participation in this project.

Sincerely,

David D. Johnson
Senior Vice President and Deputy Director
International Education and
Exchange Programs

CC: Mr Tsering Dorjee Deshar

1255 23rd Street, N.W.
Washington, D.C. 20037
(202) 862-1900
Telex 197601 ACADED WSH
Fax (202) 862-1947

Tel. : 2452x
2053

TIBETAN DELEK HOSPITAL

(Registered under the Societies Act XXI of 1860)

Patron :
His Holiness The Dalai Lama

GANGCHEN KYISHONG
DHARAMSALA - 176215
H. P. INDIA.

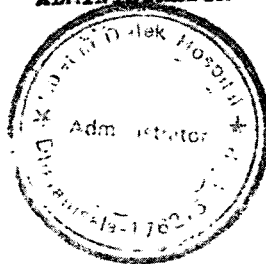
Ref. No. TDE/18/92

Date... 8.7.92

TO WHOM IT MAY CONCERN

This is to state that Mr. Tsering Dorji during his term of office in the Department of Finance had been a member of the Board of Directors of the Tibetan Delek Hospital from 25th May 1978 to 2nd October 1981 according to our office records.

Dekyi D. Khedup (Mrs.)
ADMINISTRATOR

The donation to the hospital are exempted from the Income-Tax under
sect. 80 C of the Income Tax Act 1961 of Govt of India.

འབྲུག་པོ་ལྗོངས་འབྲུག་པུ་སྐྱེ་འཛུགས་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་
ASSEMBLY OF TIBETAN PEOPLE'S DEPUTIES

Ref. No. ATPD/18/2001/6397

The following is the English translation of a certificate dated 31st March, 1996 issued by Prof. Samdhong Rinpoche, Chairman, Assembly of Tibetan People's Deputies, Dharamsala

TO WHOM IT MAY CONCERN

Mr. Tsering Dorjee served as the Assistant Parliament Secretary of our secretariat from 1st October 1991 to 30th October 1993, and then as the directly appointed Parliament Secretary till 30th March 1996, when he asked for transfer since to continue in the post would have required him to leave his position part of the Tibetan Public Service Commission.

Mr. Dorjee joined our Secretariat during the term of the Tenth Assembly of Tibetan People's Deputies when the Assembly was in the process of initiating large scale reforms, which was a huge and complicated task for a small number of our staff members.

Mr. Dorjee shouldered his responsibility with courage, imagination and diligence, as a result of which we were able to carry out our parliamentary duties - such as holding the sessions of working committees, parliamentary sub-committees, cabinet-parliament joint meetings, and legislative meeting with efficiency.

Similarly, Mr. Dorjee proved himself dedicated and imaginative in carrying out the day-to-day administrative work, correspondence, financial management, public relations and in the publication of our parliament news.

He made substantial contributions to the development of Tibetan democracy and to revolutionary initiatives of the Tibetan Parliament system.

Mr. Dorjee was not only punctual in his duties, but also put in many extra hours of work. He was cooperative with his seniors, got on well with his peers and was kind to his subordinates. He is an outstanding person, deserving our full admiration.

Thupten Lungzig
Chairman

Dated: 17th July, 2001
Place Dharamsala

ॐ श्रीगणेशाय नमः

ཆེད་འབྲུལ།

བཅོན་པུཌ་ཤོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ལུ་བ་རྣམས་ཀྱི་མྱེད་དོར་སྤྱི་གཞི་དོན་ཆེན་ ༢༢ པར་གཞུང་ཞབས་
 རྣམས་ལ་ཐོགས་འབབ་སྟེད་ཐོབ་ཀྱི་གུང་གསེང་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གསལ་ཡང་། ༥་ཆ་མྱེད་དོར་
 སྤྱི་གཞིར་སྐྱར་བཅོས་སེང་པའི་ནང་ཐོགས་འབབ་སྟེད་ཐོབ་ཀྱི་གུང་གསེང་དེ་དག་གིས་བསྐྱབས་
 ཡིན་པས་གུང་གསེང་ཞུ་བསྟེད་དང་བཅས་པ་རང་བཞིན་ཅིས་མེད་དུ་གྱུར་གཤིས། ཉིད་ནས་
 ༧༥ ཟླ་ ༢ ཆོས་ ༢༡ པར་འདས་པའི་ཞབས་རྒྱན་རིང་ཐོགས་འབབ་སྟེད་ཐོབ་ཀྱི་གུང་གསེང་
 ཉིན་གངས་ ༡༥༠ སྤྱི་དོན་ཞུ་སྐོར་པས་མ་གཞི་གསུམ་གྱིས་གུང་གསེང་དུ་མ་བཞེས་པར་ལས་
 བཅར་རྩུང་བསྟེད་ཞུས་པར་ལེགས་སེའི་བསྐྱབས་པ་རྫོང་ཞུ་བྱེད།

བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་ནས་ ལ་ གླ་ ༡༩ ཆོས་ ༡༡ ལ།

རྩ་བུ་ལྟུང་།

བཀའ་ལྟར་ཞུས་པ་འདི་མཇུག་པ་བསྟོན་པ་ཁོང་།

[illegible]

COUNCIL FOR RELIGIOUS AND CULTURAL AFFAIRS
OF H. H. THE DALAI LAMA

GANGCHEN KYISHONG.
DHARAMSALA-176215
DISTT. KANGRA
HIMACHAL PRADESH.

[illegible]

۲۷

བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་ལུས་པ་རྒྱུ་

DEPARTMENT OF RELIGION AND CULTURE
Central Tibetan Administration
of H.H. the Dalai Lama

This is the English translation of a certificate issued in Tibetan language on July 22, 1996

July 19, 2001

TO WHOM IT MAY CONCERN

Mr. Tsering Dorje, s/o Mr. Desang, joined this Department as Joint Secretary on April 1, 1996 and after 3 months of his service here, he was promoted to the rank of Additional Secretary and was transferred to the Department of Health. Although he worked in this Department only for a few months, he carried out his duties with full dedication and sincerity. He was kind and efficient in guiding his subordinates in handling official matters.

We wish him all the best in whatever endeavor he undertakes.

Lobsang Khedup
Secretary

འགྲུལ་ཡིག་ཆེ།

KASHAG SECRETARIAT

༡༡། ཚེས་རིག་ཏུང་ཆེ་ལས་འཕར་ཆེ་རིང་དོ་ཤེ་ལགས་སྟེ།

ཆེད་ལྷ། ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་

མགོན་ཆེན་པོར་འཆར་བུལ་ཕྱག་རྟགས་སྦྱི་སྦྱུལ་དགོངས་དོན། འཕྲོད་བསྟེན་ཏུང་ཆེ་ཞིག་
 དགོས་པ་ཉིད་རང་ལ་བསྐོས་གཞག་སྦྱུལ་སོང་བའི་བཀོད་རྒྱ་དོ་འདྲ་འདི་མཉམ་ཟུར་བསྐྱེད་སྦྱར་
 མོས་མཐུན་འདྲ་ཡར་མིང་རྟགས་བཀོད་དེ་བྱིར་འབུལ་ཐོག་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༧ ཚེས་ ༡༩ རྣས་
 ལས་ཁྲུང་འགོ་འཇུགས་དང་འབྲེལ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲུང་སྤྱི་ཁྱེད་ཁང་ཅིར་ལྷག་བསམ་འབྲུར་
 བཅོམ་ཆེ་བསྐྱེད་དགོས་ལྷགས་བཀའ་ཐེབས་འདུག་པ་དགོངས་འཇགས་ལྷ།

བཀའ་ཏུང་ཡིག་ཚང་ནས་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༢/ཚེས་ ༡༠ ལ།

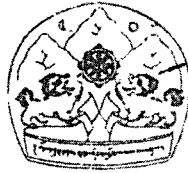

ངོ་བཤམས་

གཞུང་ཞབས་འདེམས་ལྷན།

ཚེས་རིག་ལས་ཁྲུང་སྟེ།

འཕྲོད་བསྟེན།

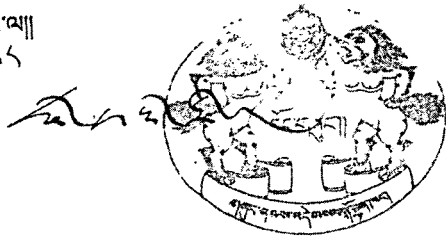
གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐོས་ལྷན་ཁང་།

༡༡ ནུང་ཆེ་ལས་འཕེར་བའི་ཤར་ཆེ་རིང་དོན་མཆོག་ལ།

ཆེད་ལྷ། ཉིད་ནས་ད་ཕན་

འཕྲར་འཁྲིའི་ལྷ་སྐོར་ལྷག་སྐོར་ཆེ་བསྐྱེད་ཐོག་གན་རིས་དང་། ཉམས་སྦྱང་། ཡོ་རྒྱས་བཅས་ལ་
བཞག་ཞིབ་ཀྱིས་དྲུང་ཡིག་ཆེན་མེད་གནས་རིས་དུ་ ༡༡ ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡ ཉན་པ་གནས་སྤར་སྤུལ་
བ་ཡིན་ན། ལས་འགན་སྐོར་བཀའ་ཤག་ནས་བཀོད་ཁྲུབ་གནང་རྒྱུ་ཡང་རྒྱན་གྱི་ལྷ་བྱར་འཕྲར་
བསམ་ལྷག་སྐོར་དཀར་ཞིང་། སྤྱིང་སྤྱབས་ལུས་མེད་ཀྱིས་སྤང་དོར་ལྷ་སྐོར་མཐའ་དག་གཞུང་ཞབས་
སྤྱི་ལྷའི་སྤྱིག་དོན་བཞིན་དགོས་རྒྱུ་བཅས་དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་ལྷ། གཞུང་ཞབས་འདེམས་
བསྐོས་ལྷན་ཁང་ནས་ ༡༤ ཟླ་ཆོས་ལ།

༡༣ ༡༥

རོ་བཤུས་

བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཆང་།

འཕྲོད་བསྐྱེན་ལས་ཁྲུངས།

PUBLIC SERVICE COMMISSION

CENTRAL TIBETAN ADMINISTRATION OF HIS HOLINESS THE DALAI LAMA
Gangchen Ky shong, Dharamsala-176215 Distt. Kangra, H.P INDIA

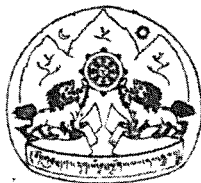
༡༡། འབྲོད་བཞེན་རྒྱུ་ཆེ་སྤྱོད་ལས་འདེགས་ཆེ་རིང་དོན་རྒྱུ་ ༡༩༩༥ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ནས་
 ༡༩༩༩ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣༠ བར་རྒྱུ་ཆེ་ལས་འཕར་གྱི་གནས་རིམ་ཐོག་དང་། དེ་རྒྱུ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༡
 ཚེས་ ༣༡ ནས་ ༢༠༠༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༩ བར་རྒྱུ་ཡིག་ཆེ་མེད་ཀྱི་གནས་རིམ་ཐོག་ཤོད་གཞུང་འབྲོད་
 བཞེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེ་མེད་འགན་འཁུར་བྱ་ཡུན་རིང་ལས་དོན་ཆེ་སྤྱོད་ཡོངས་རྒྱུ་ཆེ་གས་ཐད་འགན་འཁུར་ཆེ་
 བཞེན་ཐོག་རྒྱུ་ཆེ་ཤོད་རིམ་གྱི་བཀའ་འཁུར་དང་ལེན་དང་། དེ་བཞེན་གཞུང་འོག་ལས་ཁུངས་པར་རྒྱུ་ཆེ་སྤྱོད་
 བཞེན་ཐོག་འཕམ་ཁུངས་སྤྱོད་གང་སར་ཆགས་སྤྱོད་གཞུང་ཐོག་ཡི་རངས་བཞུགས་བཞུང་བྱ་རྒྱུ་ཆེ་ཆད་འདོན་ཐུག་
 འཁུར་དུ་རྒྱུ་ཆེ་ཤོད་གཞུང་འབྲོད་བཞེན་ལས་ཁུངས་ནས་སྤྱོད་བཀའ་སྤྱོད་བསམ་མཁུངས་དབྱུངས་སྤྱོད་གྱིས་ ༢༠༠༡

ཟླ་ཚེས་ལ།

༧ ལ

འབྲོག་བསྐྱེད་བླ་མ་ལྷོ་ནོར།
MINISTER

Department of Health
Central Tibetan Administration
Dharamsala-176215 (H.P.)
INDIA

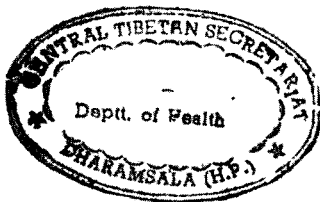
TO WHOM IT MAY CONCERN

Mr. Tsering Dorjee Dheshar has assumed the Office of Secretary of this department first in the capacity of Additional Secretary from July 16, 1996 to January 20, 1999 and then of Secretary from January 21, 1999 to September 4, 2001.

With modesty and efficient supervision, he has carried out his duties to the complete satisfaction of all.

I wish him very best in his endeavors ahead.

September 4, 2001

Yangkee S. Dhashi
(MINISTER)

VIII

DEPARTMENT OF HEALTH, CTA, DHARAMSALA
Summary of cash and bank balances as on 20th July, 1996

I FOREIGN CONTRIBUTION ACCOUNT:

A) Cash Balance	42,771.48
B) Bank Balance	170,614.20
C) Fixed Deposits	29,477,541.00
Sub-Total	29,690,926.63

II LOCAL CONTRIBUTION ACCOUNT:

A) Cash Balance	89,470.68
B) Bank Balance	99,350.38
C) Fixed Deposits	604,700.00
Sub-Total	793,521.06
Grand Total	30,484,447.75

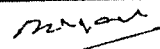
Rupees three hundred four lac eighty four thousand four hundred
forty seven and Paise seventy five only.
(Subject to Audit)

Accountant (LHAWANG GYALPO)
Tibetan Voluntary Health Association

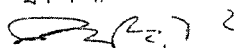
 For --
(JESANG TSEKING) TSEK V. N. N.
FORMER SECRETARY NEW J. KETAN

༡༡། བོད་གཞུང་འཕྲོད་བརྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ ༡༠༠༧།༤།༡༩ ཉིན་དངུལ་ལྷན་གནས་སྤངས།

ཡང་།	གནད་དོན།	ཞིབ་ཤ།	སྒྲིག་།
༡	དམིགས་བཀར་རྟོགས་དངུལ། (F. C. A/c)		
༡	རྫི་ལྷན་རྒྱུ་ཆས་ཀྱི་ཉིན་སྤྲོད། (Gas Security Deposit)	༥༠༠.༠༠	
༡	ཐུ་འདོན། (Advance)	༡༠༡,༡༠༠.༠༠	
༡	ཆབ་བཅོན་ཁག་ལ་བྲན་གཡར་། (Lolwe Loan)	༡༡༩,༥༠༠.༠༠	
༤	དངུལ་ལྷན། (Cash In Hand)	༡༩༩.༩༡	
༥	དངུལ་ཁང་ནང་ལྷན་བཟུང་། (Cash at Bank)	༡༢༩༩༧.༤༡	
༦	དུས་བཀག་དངུལ་བཅོལ། (Fixed Deposit)	༡༠༡,༤༩༥,༠༡༠.༩༡	༡༠༩,༡༩༩,༥༠༩.༩༩
ཁ	ཕྱི་ལོ་ལ་རྟོགས་དངུལ། (Local Contribution)		
༡	ཁ་དཔར་ཉིན་སྤྲོད། (Telephone Security Deposit)	༡,༡༠༠.༠༠	
༡	ཐུ་འདོན། (Advance)	༡༠༤,༢༡༩.༢༩	
༡	དངུལ་ལྷན། (Cash in Hand)	༡༩,༠༢༡.༡༥	
༤	དངུལ་ཁང་ནང་ལྷན་བཟུང་། (Cash at Bank)	༡,༡༡༥,༤༣༠.༡༢	
༥	དུས་བཀག་དངུལ་བཅོལ། (Fixed Deposit)	༡༩,༩༩༩,༩༠༩.༠༠	༡༩,༩༤༤,༤༡༤.༡༤
	ཁྱོན་བསྟོས་པ།		༡༡༩,༡༤༤,༡༡༤.༡༤

ཕྱི་ལོ་ལ་རྟོགས་པ།

ཕྱི་ལོ་ལ་རྟོགས་པ།

 ༢

བྱང་ཆེ་ཆེ་འི་དོན་ཅེ།

ཕྱི་ལོ་ལ་རྟོགས་པ།

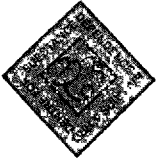

བྱང་ཆེ་བརྟན་པ་བསམ་པ།

ཕྱི་དཔང་།

ཤེས་རིག་བྱང་ཆེ་གཡུ་ཐོག་ཀྱི་དཔང་ལེགས་པ།

Kunphen
KUNPHEN

(Help Create Healthier Generation)

Tel: +1892-21626
Help-line: 98170 64595 (24hrs)

Ref. No.

To,
The Secretary,
Deptt. Of Finance,
C.T.A G Kyishong,
Dharamshala 176215
(H.P)

Respected Tsering Dorjee la,

Thank you very much for your letter bearing ref.# P30.02-03/1902, dated 5th December 2002. With regard to the content of your letter, I will be informing all the board members and will send them the copy of your letter to them too.

I will inform you as when I get the reply from them regarding the decision taken and also the replacement on your behalf

I would like to take this opportunity to thank you for all the vital contributions that you have made for this organization.

Kunphen surely will miss your presence and hope to find someone like you for the benefit of the organization.

I wish you all the success in your new venture and responsibility as the Secretary of the Finance Department and I am definite that the Department of Health will very much miss you alike

With warm regards,

Registered under the Societies Act XXI of 1860. Registration No. 38288

Head Office : House No D 41, New Aruna Nagar, Delhi 54 Ph: 011-3925471/3925524/3983460

Branch Office : Delek Clinic, Bhagsu Nag Road, P O McLeod Ganj Dharamshala 176219 District Kangra

☎ : (07196) 26135
4024

NORGYELING HEALTH CENTRE

(Under the Department of Health, CTA)

**Tibetan Settlement, Gothangaon,
P.O. Pratapgarh - 441 702, Dist. Gondia.**

114 CTAL
Registration No. 589
Date 6/5/02
(M.S.)
800-555-5555

Ref. No. · NHC(01) 152/02-03

Date : _____

3. 10-11-2019 (10-11-2019) 10-11-2019
10-11-2019 (10-11-2019) 10-11-2019

[illegible]

Ergebnis:

Estd, 1917
608
9/6/02

PALAMPUR LEPROSY HOME & HOSPITAL

Palampur Distt. Kangra H.P.
(Owned & Organised by CNI)

Rt. Rev. P.K. Samantaroy
Chairman

Rev. (Col.) C.S. Sohan Lal
Hony. Superintendent

Dr. P.K. Paul
Hony. Medical Consultant

Ref. No. LTH/CTA/04-02

Dated 6 Nov 2001

Hon'able MR Tsering Dorjee,
Secretary
Department of finance,
CTA, Gangchen Kyishang,
Dharmshala - 176215.

Dear Mr. Dorjee,

Tashi Delek and greetings from Leprosy Home and Hospital, Palampur.

I, on behalf of the Management, staff and Patients, take this opportunity to convey our sincere thanks and deep gratitude for your very devoted, affectionate, sincere and deep concern for the welfare of this Institution. We thank you for your love and generosity in helping us with financial support, kind words thoughts, inspiration and best wishes. We will never forget you and will always Cherish your smiling face, quiet nature and inspiration.

We also take this opportunity to welcome Hon'able MR Tenpa C Samkar, who will has taken over as Secretary, Department of Health. We assure you that we will extend to him our whole hearted support, co-operation and best of wishes as we look forward to our association with him and our continued love & support.

We wish you and your family all the best and good wishes as you take up new assignment in the finance department. We hope and pray you will continue to help, support and pray for us as always.

With deep regards.

Yours sincerely,

Rev. Col. C.S. Sohan Lal
Hony. Supdt

Copy to .

Hon'able MR Tenpa C Samkar.
Madam (Mrs.) Tsewang Dolma Shosur
Madam (Mrs.) Yashi Wangmo.

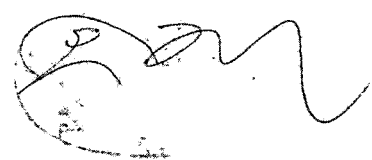
ཡིག་ཡང་། བཀའ་ཉལ་ (༥༩) ༡༠༠༡་་་་་་་་་་

༡༡། འཕྲོད་བརྟེན་དྲུང་ཆེ་བདེ་གར་ཆེ་རིང་དོ་མཆོག་ལ།

ཆེད་ཁྱུ་ སྤྱི་ནོར་

མགོང་ས་མཚུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་འཆར་འབྲལ་ཕྱག་རྟགས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ལུ་དགོངས་དོན།
ཉིད་རང་ལ་དཔལ་འབྱོར་དྲུང་ཆེ་ལ་གནས་སྤོས་བསྐྱོད་གཞག་སྤུལ་སོང་བའི་བཀོད་རྒྱ་རོ་འདྲ་གཉིས་
འདི་མཉམ་ཟུར་འབྲལ་ཁྱེས་པའི་འདྲ་ཡར་མོས་མཐུན་མཆོན་རྟགས་བཀོད་དེ་སྤྱིར་འབྲལ་ཁྱེ་དགོས་
ཐོག་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༩ ཆེས་ // ཉན་ལས་འགན་འགོ་འཇུགས་ཁྱེ་དགོས་དང་འབྲལ་དཔལ་འབྱོར་
ལས་ཁྱེ་ཉེ་ཁྱེ་གང་སྤྱིར་བྱུགས་འཁྱར་རྟག་ཐོ་ཆེ་བསྐྱོད་གནང་ལུགས་བཀའ་ཐེབས་འདུག་པ་
དགོངས་འཇུགས་ཁྱེ་བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་ནས་༡༠༠༡ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༥ པ།

ངོ་བབས་མེད་གཞུང་ཞབས་འདེམས་ལྟན།
དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁྱེ་ཁྱེ་ཁྱེ་
འཕྲོད་བརྟེན་ལས་ཁྱེ་ཁྱེ་ཁྱེ་

တၢ်ဂၢၢ်ဃၢ်ပၤလၢတၢ်လၢပၤလၢ

DEPARTMENT OF FINANCE

(Central Tibetan Administration of His Holiness the Dalai Lama)

Tel (01892) 222487
: (01892) 223738
Fax : (01892) 222349
E-mail : finance@gov.tibet.net

Gangchen Kyishong,
Dharamsala - 176215
Himachal Pradesh
India

Ref. Doc / 2003-04 / 1623

30/10/2003

TO WHOM IT MAY CONCERN

This is to certify that Mr. Tsering Dorjee, S/O Mr. Dherang, has after serving the Central Tibetan Administration of H.H.the Dalai Lama, Dharamsala since 18th May, 1970 has taken retirement on 30th October 2003. During these 33+ years of service, he has served the Administration under various capacities, beginning from 9th level clerk, he rose to Deputy, Joint Secretary, and later to General Secretary of Health Department. In April 2002, he was transferred to Finance Department as Department's Secretary. In between, apart from other assignments, he has served as Deputy, Joint and later as Chief Secretary of Assembly of Tibetan People's Deputies for almost ten years.

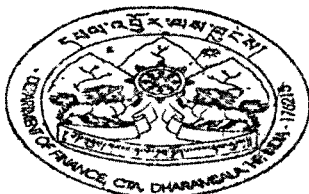
Mr. Tsering Dorjee carries rich experience in Tibetan Administration. He is one of those CTA staff, who gave up the opportunities for higher studies and joined the Administration when the Administration is in dire need of educated staff. He has worked studiously, honestly and with full dedication. He bears good moral character. The Administration has greatly benefited from his selfless dedication toward the common cause of Tibetan people.

Department of Finance is responsible for formulating and controlling the budget of the Central Tibetan Administration. Department of Health looks after the overall health and sanitation of the Tibetan people under the Administration.

During the last leg of his service as General Secretary of Department of Finance and Department of Health, I have worked closely with him. I found him very positive and cooperative, I enjoyed working with him. His selfless dedication is kind of an example to our youngsters. Unfortunately due to some personal problem, he has taken premature retirement. Administration will miss him dearly. While thanking him for his contribution in our Administration, I personally wish him best wishes in his future endeavor.

Chesnut

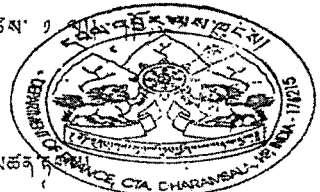
Lobsang Nyandak Zayul
Kalon (Minister)
Finance and Health Departments

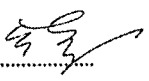
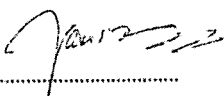
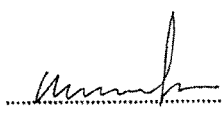
དཔལ་འབྱོར། རྫོན་ཅིས། ༡ (༢༠༠༩་༢༠༠༩)

༡༡། ༡ དཔལ་འབྱོར་རྩྱུར་ཆེ་བྱུང་པ་ཆེ་ཤིང་རྫོང་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༡ རྣམ་འབྱོར་
བརྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟར་བསྟར་ཞུས་ཕྱིན་ཏེ་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ རྫོན་ཅིས་འབྱོར་པམ་འབྱོར་མཆོག་
འཛིག་ཞུས་པོར་ཅིང་། ཁོང་གི་མིང་ཐོག་གཞུང་དབྱེ་འབྲུལ་ཆད་ཤིགས་གང་ཡང་མེད་ལགས་པའི་
ངོས་སྟོན་ཡིག་ཆར།

ཐོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་པམ་འབྱོར་ནས་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡

ཨང་། མཆོན་གནས།

- ༡ འཛིན་སྟོན་འགན་འཛིན་རྩྱུར་རྩྱུར་ཆེ་།
- ༢ རྩྱུར་རྩྱུར་རྫོང་།
- ༣ རྫོན་ཅིས་ལྟེ་ཆེན་འགན་འཛིན་རྩྱུར་གཞོན་པམ་ཆེ་མེ་ཆུན།
- ༤ ཡིད་ལས་དང་དཔལ་འབྱོར་ཐོད་གཞུང་འདེ་རྫོན་ཆོགས་པའི་ཅིས་
ལྟེ་འཛིན་འཛིན་རྩྱུར་གཞོན་བྱམས་པ་བྱུལ་མཆོན།
- ༥ རྫོན་ཆོགས་ཡར་བྱས་ཐེབས་ཅིང་ལྟེ་ཆེན་འགན་འཛིན་
བཟུན་འཛིན་རྩྱུར་ལྟེ།

Norbulingka

INSTITUTE

ནོར་བུ་ལྷིང་ཡོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཙུག་ལྷན་ཁང་།

Ref.No-1/05-06/NI-237

༡༡། རྟོན་སྐྱོང་བྱུང་ཆེ་ཆེ་རིང་ཤིང་ལགས་ཀྱི་བྱུང་དུ།

ཉིད་ཀྱི་ཕུག་ཟམ་༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༡༡ འཁོར་དུས་སོར་

ལུས། དེ་དོན་སྐྱོད་ཀྱི་སྐར་ཡོད་སྐྱུན་པཐལྱེ་ཡོད་དུ་སོང་ཁར། སྐྱུན་དབང་ཁལ་ས་སྐྱུགས་སུ་ཅ་གི་བཀྱི་ལྟར་ཡང་ཡོང་
པ་སྐྱུན་པས་ཞིབ་བཅུག་ཞུས་འབྲས་ཐོན་པ་དང་། སྐྱུག་ཐུགས་ཀྱི་པར་འབྲལ་དེས་ཀྱིན་པས་རྒྱུན་ཆུན་ལས་ཁུངས་སུ་ཡར་
མར་ལེབས་འཁོར་ཐོག་ནག་ལེབས་དགོས་དབང་གིས་འཕྲོད་གཅེས་ལ་འཆམ་མེན་སྐྱོང་ལ་འབྲུད་ནུབས་སྐྱིག་དོན་གཞིར་
བཞག་ཟླ་གཅིག་ནང་རྒྱུན་ཅད་གོངས་ཡོང་བཞེས་འཁོད་ཅིང་། ཉིད་རང་འདི་ག་རིག་གཞུང་གཙུག་ལྷན་ཁང་དུ་ཡོ་འཁོར་
ཀྱི་ལ་ཡོ་གཅིག་རིང་བྱུང་ཆེ་འཇུག་འགན་སྐྱོང་རིང་། ལས་པསྐྱེ་མས་གནང་གསལ་གཞི་ཅན་བཟུང་བའི་ཐོག་སྐབས་བརྒྱུན་
ལས་བྱེད་གོང་ལོག་ལ་བརྒྱན་གཤིབས་དང་འབྲལ་མཛད་འགན་གང་ཅིར་ལྷག་སྒྲིལ་བྱེད་གནང་བའི་ཕྱག་རྒྱེས་བྱུང་བཤས་
ལེགས་ཐོན་བྱུང་ཞིང་། དེ་དབང་ལ་གཞིགས་ན་ཉིད་འདི་གར་མུ་མཐུད་བཞུགས་ཐབས་བྱུང་ན་སྤྱི་སྐྱོན་དོན་ལྡན་ཡོང་
རེ་ཆེ་ཡང་། ཉི་ཆ་སྐྱེ་ཁམས་ཀྱི་བཅ་ནས་ལུས་ཐོན་ལྷ་སྒྲིལ་ག་མེན་དངོས་དོན་ལ་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༣༠
ནས་ཅད་གོངས་འབྲལ་རྒྱ་དང་། སྐྱོད་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གཞུང་འབངས་ཀྱི་སྤྱི་ཞུར་ཡོ་མང་བཅོམ་བཅས་གནང་
བ་ཞུ་ན། འབྲུང་འབྲུར་ཡང་བོད་སྤྱི་སྐྱོན་གྱི་ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་བྱུ་དེ་རྣལ་མ་མཆིས་པས། དེ་དོན་མཛད་
ཐུགས་ཡོང་བའི་རེ་སྐྱོན་དང་བཅས།

ནོར་བུ་ལྷིང་ཡོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཙུག་ལྷན་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཟླ་༩ ཚེས་༥ ལ་སྤྱུལ།

དེས་སྐྱོན་པ་

བཀའ་སྐྱོན་སྤྱི་བྱུར་སྤལ་བཟང་ལ་ཤེས་

Norbulingka INSTITUTE

ནོར་བུ་ལྷོ་ཁོང་གི་འཕུལ་གཞི་སྒྲིལ་བའི་ཁང་།

Ref#1/06-07/NI-541

23 June 2006

To Whom It May Concern:

This is to certify that Mr. Tsering Dorjee worked at Norbulingka Institute of Tibetan Culture in the capacity of Secretary.

During his tenure, his experience and knowledge have been very valuable to our Institute. His main contributes were structuring the general administration and formulating welfare policies. His relations with both his subordinates and superiors were very cordial.

We are happy to say that Mr. Tsering Dorjee has been a valuable asset to the Institute and we are sorry that he rendered his resignation due to personal health reasons. He joined Norbulingka Institute on 1 April 2004 and resigned on 30 April 2005.

We wish him the very best.

Sincerely,

Kalsang Yeshe (Mr.)
Director
Norbulingka Institute

Norbulingka Institute
P. O. Sidhpur - 176057
Dharamsala, Dist Kangra
H P. (India)

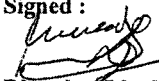
NORBULINGKA INSTITUTE *Preserving Tibetan Culture*
PO Sidhpur 176057 District Kangra, HP, INDIA Tel: +91 1892 246402/246405 Fax: +91 1892 246404
info@norbulingka.org or normal@norbulingka.org

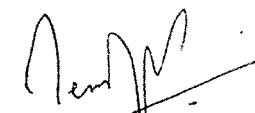
NO DUE FORM

This form is undersigned by the following is to state that the concern person has No Objection of Mr. Tsering Dorjee (Secretary) resigning from Norbulingka Institute.

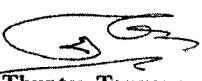
He has cleared all his accounts and does not owe anything to the Institute.

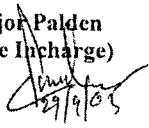
Signed :

Dhondup Lhader
(Welfare Officer)

Tenzin Sonam
(Chief Accountant)

Tsering Damdul
(Cashier)

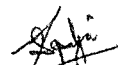

Thupten Tsewang
(Secretary - PRO)

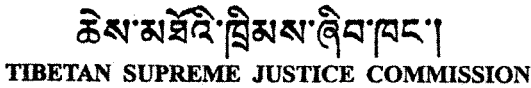

Choejor Palden
(Store Incharge)

25-April-2005

Norbulingka Institute.

The hp laptop given to honorable Mr. Tshedor la, ex-member secretary in Norbulingka institute, had returned the above said laptop to system administrator on 26th, apr'05 without any defects.

(system administrator)

Gangchen Kyishong
Dharamsala - 176215
Distt. Kangra (H.P.)
India

བསྐྱོད་པ་ཞུགས་པ་ཡོད་ཀྱི།

ॐ གཞུང་ཁབ་ས་དུང་ཆེ་ཆུང་པ་པོ་ཤིང་ཤིང་ཆེ་མཁས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལུགས་དང་པོ་ཆེ་གྱི་ཆ་པོ་ཆེ་
 བྱིས་མཁའི་གཞི་དོན་ཆེན་ ༤༩ ཀྱི་ ༥༨། དོན་ཆེན་ ༤༩ ༥༠ དོན་ཆེན་ ༥༡ ཡི་ནང་གསེས་ ཀྱི་ ༡)
 ༥) ༥༨། ༩༡ དོན་ཆེན་ ༥༩ ༥༨། ༥༩ ཡི་ནང་གསེས་ ཀྱི་ ༥༨། ༩༡) ཆ) དོན་ཆེན་ ༥༩
 པམས་ཀྱི་འབྲུ་དོན་ཆེ་ཆེ་གྱི་འོག་ ༡༠༠༥ ཟླ་ ༤ ཆེས་ ༡༡ འཁོད་པའི་གཞིས་མོས་ཆོད་གན་སྡེ་ལ་འོག་བྱིང་
 ཡི་འབྲུ་དོན་ཆེན་དུས་ལུན་གྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ཟླ་ ༤ ཆེས་ ༡༥ ཉམས་ ༡༠༠༥ ཟླ་ ༤ ཆེས་ ༡༤ པར་ཆོད་
 དོན་ཆོག་ཆེས་མཐོའི་བྱིས་མཁའི་ཁབ་ཁབ་ཀྱི་བྱིས་མཁའ་དུང་གི་ལས་འགན་པ་སྟོན་གཞི་གསེང་ན། བྱིས་མཁའ་གཞི་
 འཕེལ་སྤེལ་པའི་པོ་ཆེ་གཞི་ལྟར་ཁས་ལེན་དུས་འབུལ་དང་འབྲེལ་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲུག་སྤོམ་དགོས་སྐད་དང་།

ཅ་ཡོགས་དང་། ལུང་ཐང་ཁུན་གསལ་། ལས་ཤག་ གཞུང་དོན་ཡོགས་བརྟུན་སྤེལ་གྱི་ཤིངས་
བཟུལ་ལས་ཐོན་དང་། ལུང་ཡོགས། ལུང་གསེང་། མུན་དོང་དང་ཡབ་ཡལ་ཕྱུ་ཕུལ་ལུས་ཚེ་མུན་ཅོས།
ཐོབ་ཐང་གཞན་དག་པཅས་གཞུང་ཐབས་ཡོད་མེས་པོ་སྟོན་པའི་གྱི་ཁྱུ་ཡོད་ས་ལུ་གྱོད་གསེང་པའི་གཞུང་ཐབས་པ་ཏུ་
ཡིག་ཅེན་མོའི་གནས་མེས་ཅན་གྱི་ཁེ་ཕན་ནི་ཡོད་ལྟར་གྱི་མུ་མཆོང་སེལ་བྱ་རྒྱུ་ཆོག་ལྟོ།

ལས་གཞི་ཁང་ཆུང་། རྒྱ་ཡོད་པའི་མཆོད་པའི་བའལ། སྤྱི་ཚུལ་གྱི་ཁྱེད་ཆུང་།
རྒྱ་ཡོད་ཆེ་སྤྱི་ཚུལ་འབའ་བའི་ཆུང་སྤྱི་ཚུལ་མཆོད་པའི་ཆུང་སྤྱི་ཚུལ་ཁྱེད་ཆུང་སྤྱི་ཚུལ་ཁྱེད་ཆུང་།
འུ་ཆུང་ཁྱེད་ཆུང་།

॥ अथ भगवत्पुत्रोत्पत्तिश्च ॥
 ॥ अथ भगवत्पुत्रोत्पत्तिश्च ॥

ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོ་ཚེས་ལ།

ཤིང་གསལ་བཟོ་གཞག་ལ་མིས་མཐུན་ཁམ་ལོན་གཙང་མ་ལྟམ་པ་ཡིན།

(ཏི་ཐད་གཞི་ས་ཏུ་གསལ་)

(इन्द्राक्षिः सः ह्यस्य)

2004 10 27

ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་།

TIBETAN SUPREME JUSTICE COMMISSION

Tel : (01892) 24964
25099

Gangchen Kyishong
Dharamsala - 176215
Distt. Kangra (H.P.)
India

Ref. No. མཆོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་། ༡༩༩༩/༡ - ༡༡༡༡

༡༩༩༩ ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་བྲིམས་ཐུང་པདེ་ཤར་ཆེ་མིང་དོན་མཚན་གྱི་

ཆེད་ཀྱི་ ཉིད་

རང་ ༡༠༠༥ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༥ ནས་བཟུང་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་བྲིམས་ཐུང་དུ་
༡༠༠༥ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༧ འཁོད་པའི་ཆོད་དོན་གན་རྒྱ་སྤྲོལ་འཛིག་དང་འབྲེལ་ ༡༠༠༥ ཟླ་ ༩
ཆེས་ ༡༧ འཁོད་པའི་བསྐྱོད་གཞག་གནང་ཡང་། ནང་སྤྱིད་ཁང་བདག་གཉེར་ཁང་ནས་འདི་གའི་
སྤྱི་གཞིའི་གོ་དོན་འབྲེལ་བཤད་དང་འབྲེལ་རྒྱ་བཀའ་ཁྲིམ་པ་ལའང་གསན་འཛིག་མ་གནང་བར་ལས་
ཤག་གནང་རྒྱ་ལྟོགས་ ནས་ཤག་ཕྱིར་འབྲེལ་དགོས་རྒྱ་ཞེས་ཕུ་ཚུགས་ཉིག་རྒྱུ་གནང་བའི་རྒྱུ་ལྱིས་
ཉིད་ནས་ཐུགས་ལས་དང་བཅས་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་བྲིམས་ཐུང་གི་ལས་ཞབས་ནས་ཅ་
དགོངས་བཀའ་འཁོར་ཡོང་བཞེས་ ༡༠༠༥ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༥ དང་། ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༥ ཟླ་ ༩
ཆེས་ ༡ འཁོད་པའི་དགོངས་ཤོག་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་བ་དེའི་ནང་གསལ་དོན་བཞིན་འགལ་རྒྱུ་ན་དབང་
གིས་ཞབས་ཀྱི་ཕུ་མཐུད་གནང་ཐབས་མ་གྱུར་བར་ཐུགས་ཁག་མེད་པ་དངོས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན། གསར་
རྒྱུ་དབང་ཅིས་སྤྱོད་ལེན་གྱི་མཚམས་ ༡༠༠༥ ཟླ་ ༡༠ ཆེས་ ༩ ནས་བཟུང་ལྷོ་དོན་ཁྲུང་དགོངས་
འཁོར་མོང་བ་དང་།

ཉིད་ནས་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་ཞབས་ཡུན་ཐུང་དུ་ལས་བྱུང་མེད་ཅའང་། དེའི་ཕྱིར་

ལྷོ་སྤྱོད་ཅིར་རྒྱ་གཞུང་ནས་དག་གིས་ཐུགས་ཁྲུང་ཆེ་བཞེས་དུར་རྒྱེད་གང་ལེགས་གནང་བར་བཤུགས་
བརྟེན་ལྷོ་སྤྱོད་ལེན་ ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས། ཕྱི་མོ་ ༡༠༠༥ ཟླ་ཆེས་ལ།
༡༩༩༩

Tel. : 01892 - 224964
Fax : 01892 - 225099

ཆེས་མཐོང་གི་བློན་པོ་ལྷན་ཁག་

TIBETAN SUPREME JUSTICE COMMISSION

Gangchen Kyishong
Dharamshala - 176215
Distt. Kangra, (H.P.)
INDIA

Ref. No. TSJC/F(9)/69-10486

TO WHOM IT MAY CONCERN

This is to certify that Mr. Tsering Dorjee S/o Mr. Dherang, is one of the former senior staff members of the Central Tibetan Administration of His Holiness the Dalai Lama.

He served the Central Tibetan Administration in exile from 18.5.1970 to 30.10.2004 in various capacities including the Secretary General of the Assembly of Tibetan People's Deputies and General Secretary of the Department of Finance, Central Tibetan Administration before his retirement. He was the Secretary of the Norbulingka Institute, Dharmshala from 1.4.2004 to 24.4.2005.

This is to certify further that he has served as the Secretary General of the Tibetan Supreme Justice Commission, Central Tibetan Administration from 25.4.2005 to 3.10.2005. He resigned from the post of the Secretary General of the Tibetan Supreme Justice Commission, Central Tibetan Administration with effect from 4.10.2005

He has done a commendable service to the Tibetans and Central Tibetan Administration in exile for over three decades in the past. He has a great deal of experiences in the official working system and socio economic field.

To the best of my knowledge and belief, he bears an exemplary moral character. I found him to be a hard working, sincere and trustworthy. He is a humble, cooperative with the other co-workers and man of good integrity. Over and above, he is a devoted and patriotic person.

I wish him good luck and a happy retired life.

Place: Dharmshala
Date: 20.6.2006

(Namgyal Tsering Drelnang)
Chief Justice Commissioner

ཆེས་མཐོའི་བློན་པོའི་ཁང་།

TIBETAN SUPREME JUSTICE COMMISSION

Tel : (01892) 224964
225099

Gangchen Kyishong
Dharamsala - 176215
Distt. Kangra (H.P.)
India

Ref. No. 7574/190/07 - III 23

NO DUE CERTIFICATE

This is to certify that Mr. Tsering Dorjee Dheshar served in this commission in the capacity of Secretary General w.e.f. 25.4.2005 to 30.9.2005.

During this tenure, there was no outstanding due of any kind against him. We wish him very healthy, peaceful and prosperous retired life.

Any correspondence regarding him may be referred to this commission.

With very best wishes.

Date: 4.6.2007
Place: Dharamsala

D.N. Choedak (Mr.)
Secretary General

༢༡། ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱར་གསལ་

མིང་གཞི་ཤར་ཆེ་ཡིང་དོན་ གནས་རིམ་ རྒྱུ་ཡིག་ཆེན་མོ།

དཔྱད་པའི་ལས་ཁུངས་ དཔྱད་པའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱུང་ཆེ།

ཞབས་ལོ་ཞུས་ཁྲིམས་ ༡༩༥༠ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༡༩ ནས་དཔྱད་

རྒྱ་མཚན་ རྒྱ་མཚན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ ༡༩༥༠ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༠ ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་

གཞི་ཤར་ཆེ་ཡིང་ཤར་ཆེ་ཡིང་ཤར་ཆེ་ཡིང་ ༡༩༥༡ ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༠ ལ།

This is to certify that

Gunnar; Hansen, Thorvig Døgg, H. P. Hansen, Hjeltneshaugen
 registered on the NATIONAL PHYSICAL EFFICIENCY TESTS
(Norway)
 held in the year 1908-09 in the State Territory of Christiania.
 has successfully qualified for the award of "ONE STAR" MERIT CERTIFICATE.

Quana

Superintendent
of
Public
Education,
State

① Quadrant

1

715-119-14216

Minister of State, M.

ST. PHILOMENA'S HIGH SCHOOL, MYSORE CITY

STUDENT LEADERS

1968-1970

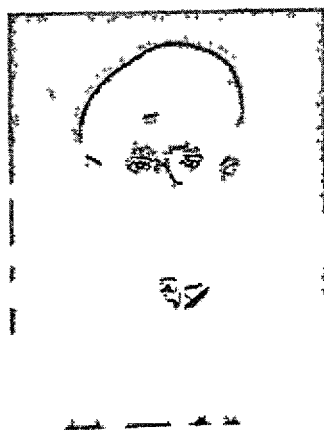
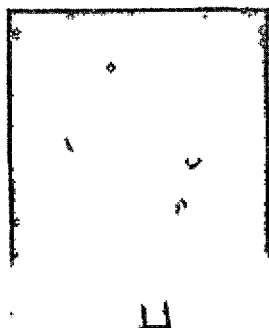
Jaidev Raja

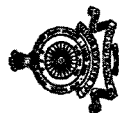
Student Secretary—High School Union

Siraj Ashgar Ali

(Student leader—Science Club)

**National Institute of Administrative Research
Lal Bahadur Shastri National Academy of Administration
Mussoorie – 248 179**

Mr. Tsering Dorjee

**participated in the Programme on 'Leadership and Decision Making'
for senior officers of the Central Tibetan Administration**
(December 18-20, 2002)

**Sponsored by
Public Service Commission, Central Tibetan Administration of
H. H. the Dalai Lama, Dharamsala**

Sadhana Malhotra
Sadhana Malhotra
Consultant & Course Coordinator

Atindra Sen
Atindra Sen, IAS
Executive Director

No 4554

THE INDIAN
INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION

MANAGEMENT DEVELOPMENT PROGRAMME
TRAINING PROGRAMME ON

PUBLIC POLICY FOR SENIOR OFFICERS OF C.T.A.

This is to certify that Taxing Darjee
Secretary, Deptt. of Health, C.T.A. Gangkid, Dharamsala
participated in the above mentioned training programme conducted
by the Institute from September 30 to October 5, 1996

Sunanda Singh
PROGRAMME DIRECTOR

M. V. S. S. S. S.
DIRECTOR

NEW DELHI, dated the 5th October, 1996.

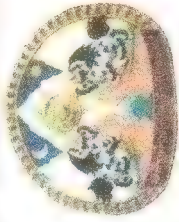

ལྷགས་སྒྲིམ་ཇེས་ངན་ཕྱག་འབྲིར།

༡༩༩༩ ལོར་བཟུང་སྒྲིང་མི་རིགས་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་མ་གྲགས་པའི་ང་གི་ལྷགས་ཕྱན་པ་ཕྱང་སྤྱོད་ལེ་བའི་
 སྐབས་འདིར་
 ལྷགས་སྒྲིམ་ ༡༩༩༠ ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་ལོང་བྱེད་པའི་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དབུ་འབྲིང་ལྷན་རྒྱུན་འཁུར་
 རྒྱལ་གཅིས་ལྷག་པ་སམ་སྤོང་སྐབས་ཆེན་པོས་སྐབས་བསམ་འགོ་སྤྱོད་ཀྱི་ལཱ་ལྟར་པའི་གཞུང་མང་ཞབས་འདེགས་ལྷགས་ལྷན་ལ་ཇེས་ངན་
 ལྷ་པ་དང་སྒྲིགས་པ་དེ་ལམ་མཇུག་པའི་ལོར་ཇེ་ཆེས་ལྷག་སྤྱོད་བཅོན་སྐབས་པའི་ལོར་སྤྱོད་ཆེན་ཞིག་ལྷགས་སྒྲིམ་
 ལྷ་ཕྱིལ་བཤེལ། གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐྱོད་ཀྱང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོ་ཆེས་ ༡༡ ལོ།

ལྷགས་སྒྲིམ་
 ཆེན་པོ་

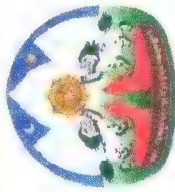
विष्णुः शक्तिः शुभाः लक्ष्मीः ।

[illegible]

कुमारवर्द्ध

कुलसचिव

तपश्वरः शक्रः शत्रुघ्नः श्रीकृष्णः सुहृदः पुरुषोत्तमः

[illegible]

ॐ नमः

११११ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ११ ॥ धर्मो रक्षति रक्षितः ॥
 धर्मो रक्षति रक्षितः ॥ ११ ॥ धर्मो रक्षति रक्षितः ॥

॥ १० ॥ ཡོར་བཞུགས་སྤར་རྒྱུ་ལའང་བོད་གཞུང་གི་ཞུ་བའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ ༡༡ པའི་སྐབས། ལུས་རང་གྲུ་ལ་རིམ་གྱིས་གཡས་ངོས་
 དགེ་འདུན་པ་བཞི་ཉི་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། བཟའ་བུ་བསོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་མདུན་གྲུ་ལ་སྟོ་འཇུ་ཆེན་བྱུང་བ་སྤྲོད་མཆོག་དང་བཀའ་བློ་སྟོ་
 རྒྱུ་ལའང་མཆོག་ནམ་གཉིས་དབར་མདུན་དུ་ཡོད་པ།

ཕ་ཚེ་ཤིང་དབང་བྱུང་། བཀའ་ཆུང་སྟོན་ཐུབ་བསྟན་ནི་མ་མཆོག་ ཕ་གྲེ་སྤང་ནི་མ། མ་བསོད་
ནམས་ལུ་འཁྲིད།

གཅིན་མོ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་སྟོན་དང་། སྐུ་རྒྱ་བདེ་ཁང་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན།

སྤྱི་ཚེ་རིང་ལོ་རྒྱུ་དང་།

བཟའ་ལྷ་བདེ་ཤར་བསོད་ནམས་དབང་མོ།

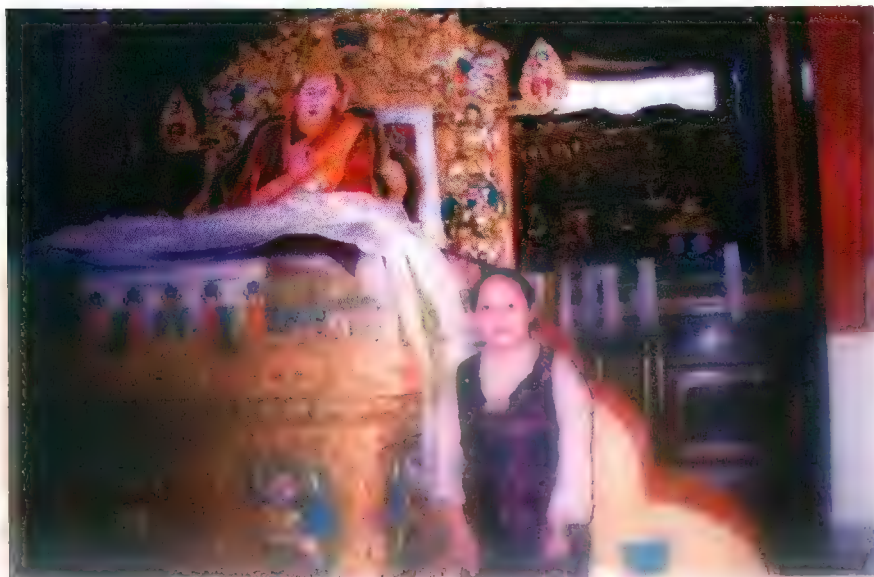
སྤྱི་ལྷན་མིའི་འབྲེལ་པར་། སྤྱི་མ་
མ་གཉིས་མཉམ་དུ་བྱོ་གན་པ་བརྟན་
འདྲིན་ལྷ་ལྷོ་ན་དང་བྱོ་ཁྱད་པ་བརྟན་
འདྲིན་ལྷ་ལྷོ་ས།

ཡོ་རྟ་པ་བསྟན་འདིན་ལྷོ་ན་དང་། བཟང་ལྷ་ལྷོ་ན་པ་བསྟེན།

ཡོ་རྟ་པ་བསྟན་འདིན་ལྷ་ལྷོ་ན།

གཙུང་པོ་བསྟན་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་། ལྷག་གཟིམ་ཨ་ཁུ་རྩོ་ཉི་མ་བཟང་པོ་མཆོག་

གཅན་མོ་བཟ་ཤིས་དཔལ་རྩོན་དང་། གཙུང་མོ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་འཛོམས།

གཙུང་མོ་ཆེ་རིང་དབྱངས་སྒྲིད་གྱི་ཁྱེ་རྒྱུང་བ་བསྟན་འདྲིན་ཆོས་སྒྲིད་དང་ཕུ་བསྟན་འདྲིན་འཇམ་
དཔལ། བཟའ་ཟླ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ། གཙུང་མོ་ཆེ་རིང་གཡང་སྒྲིད། ཁྱེ་འབྲིང་བ་བསྟན་
འདྲིན་གཡང་འཛོམས། ཁྱེ་གན་པ་བསྟན་འདྲིན་བདེ་ཆེན།

གཅེན་མོ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་
སྒྲོན་གྱི་ཕུ་འབྲིང་བ་བསྟན་
འདྲིན་ཆོས་འཇམ་པ་དང་།
ཕུ་རྒྱུང་བ་བསྟན་འདྲིན་
དར་རྒྱས། ཕུ་བསྟན་
འདྲིན་སྒྲོལ་དཀར། ཕུ་
གན་པ་རྒྱལ་པ་རྒྱུ།

གཙུང་མོ་ཆེ་རིང་གཡང་སྒྱིད་ཀྱི་བཟའ་ཟླ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་དང་གཙུང་མོ་ཆེ་རིང་
 གཡང་སྒྱིད། ལྷན་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ། གཅེན་མོ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་སྒྲོན། ཨ་མ་བསོད་ནམས་བུ་
 འབྲིད། གཙུང་པོ་སྐུ་ཞབས་བསྟན་འཛིན་ཤེས་རབ་བཅས།

བཟའ་ཁྱེ་བདེ་ཤར་བསོད་ནམས་དབང་མོ་ལགས་ཐོད་གཞུང་སྤྱི་ཤིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་གཞོན་
ཡིན་སྐབས་ལས་ཁུངས་ནང་སློན་པའི་འདྲ་པར།

ཐོད་ལྷས་སྤྱན་མཆེད་ཆེ་
རིང་དར་བྱས་ཀྱི་ཁྲོ་ཆེ་
གཡང་། དེང་སྤྱན་ཅིས་
ཁང་གི་སློབ་མ།

གུས་རང་༢༠༠༥ ཟ࿳་༣་འོ་ལོ་ པའི་ནང་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲི་ཁྲབ་ཁྲིམས་ཏུང་
ནས་ཅ་དགོངས་ཞུས་རྗེས་གསོལ་སྟོན་སྐབས། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་གྲུས་ནང་སྟོན་སྐབས་
ལྷུ་ཆེ་རིང་མཆོག་དང་། ཁྲི་ཁྲབ་ཁྲིམས་ཏུང་གསར་བ་སྟོན་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་མཆོག་
བཅས་ལྟ་དུ་སྟོན།

ཕྱི་མ་པ་པོའི་རོ་སྤྲོད་སྤྱིར་བཏགས།

བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་དྲུང་ཆེ་རྒྱུ་པ་བདེ་ཤར་ཆེན་པགས་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༥༠ ལོར་བོད་དབུས་གཙང་ཁུལ་ཡག་རིར་སྤྱི་འབྲུང་ས་ཤིང་། ༡༩༥༡
 ལོར་ཡག་རི་རྒྱུ་ཁང་སློབ་གྲུའི་ནང་བོད་ཡིག་སློབ་གཉེར་བུས། ༡༩༥༠
 ལོར་རྒྱ་གར་ཀ་སློན་སྤྱ་ག་ཏུ་སྤྱབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་དེ་ཀྱི་ཀྱི་ཤོད་སློབ་
 གར་བོད་དབྱིན་ཏིན་གསུམ་གྱི་སློན་འབྲོའི་སློབ་གཉེར་བུས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་

བོད་ཁྱིམ་དུ་སློབ་འབྲུག་བུས། ༡༩༥༡ ལོར་མ་སུ་རི་གཏན་སློབ་ཏུ་འཛིན་རིམ་ལྟ་པ་བར་དང་། ༡༩༥༥
 ལོར་མེ་མོར་སློབ་ཤོད་ཏིན་སློབ་ཏུ་འཛིན་རིམ་བདུན་པ་བར་སློབ་གཉེར་བུས། ༡༩༥༩ ལོར་མའི་ལོར་བོང་
 བྱིར་St. Philomena's High School་སློབ་གར་བསྐྱོད་དེ་འཛིན་རིམ་བཅུ་པ་སློབ་མཐར་ཕྱིན། ༡༩༦༠ ལོར་
 བོད་གཞུང་གི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་དེ་མཐོ་སློབ་སློབ་བཅུ་པ་སློབ་ཞུ་བའི་སྤྱི་
 གཞུང་སློབ་ཆེན་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དབྱིན་དྲུང་དང་། ༡༩༦༡ ལོར་བལ་ཡུལ་ཤར་ཁུལ་བདེ་ལེགས་སློབ་གྲྭ་
 ཅིས་པ། ༡༩༦༢ ལོར་ཀ་ཏ་ཡིང་ཆེས་དགེ་ཅའི་དྲུང་ཡིག་དང་། ཅིས་པ། ༡༩༦༥ ལོར་དཔལ་འབྱོར་ལས་
 ཁུངས་ཀྱི་དབུལ་གཉེར། ༡༩༦༩ ལོར་དཔལ་འབྱོར་འབྲུ་འགོད་ཅིས་པ། ༡༩༧༡ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་
 ཀྱི་ཚོགས་དྲུང་ལས་འགོ་པ། ༡༩༧༩ ལོར་སྤྱི་བུ་དྲུང་ཆེ། ༡༩༨༥ ལོར་ཆོས་རིག་རྒྱུང་དྲུང་དང་དྲུང་འཕར།
 ༡༩༨༥ བྱི་རྩ་ ༤༥་ནས་འབྲོད་བཞེན་དྲུང་ཆེ། ༡༩༩༡ ལོར་དཔལ་འབྱོར་དྲུང་ཆེ་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་།
 ༡༩༩༡ བྱི་རྩ་ ༡༠༥་ནས་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ནས་ནས་ཡོལ་སྤྱི་བུ་དྲུང་ཆེ། དེ་རྗེས་ ༡༩༩༥ ལོར་ནོར་
 སྤྱི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྤྱི་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་དང་། ༡༩༩༥ ལོར་ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམ་ཞིབ་ཁང་གི་སྤྱི་
 ཁུངས་ཁུངས་དྲུང་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་སྤྱི་ལོ་དེའི་རྩ་ ༡༠ བའི་ནང་ཅད་གོང་སྤྱི་ཁང་ཡོད་འདུག ཁོང་
 བྱིས་༡༩༩༠ ལོ་ནས་བརྗེད་བོད་གཞུང་མང་ལ་ལོ་རོ་༡༥ རིང་ཞབས་ཞུ་བསྐྱུ་བས་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ནི་ལས་
 དོན་ལ་ཏུར་བཅོམ་ཕྱིད་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག ད་ཆར་ཁོང་རྩིས་རྩིས་པ་དེ་སྤྱི་དཔྱད་གཞུང་ཞབས་བཞུས་
 ཡོལ་ལས་ཤག་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད།
 བོད་ཀྱི་དུས་བབ། རྒྱ་མཚན་ལ། ༡༩༩༦༡༥༡༡༠ མི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་དུ།